

BIBLIOTHECA CLASSICA
SCRIPTORVM
PROSAICORVM
GRAECORVM.

TOMVS XXXIV.

DEMOSTHENIS

TOMVM I.

CONTINENS.

LIPSIAE

SVMTIBVS J. A. G. WEIGELII.

LVGDVNI BATAVORVM

APVD S. ET J. LYCHTMANS.

1821.

124

p. 22.

III 106

DEMOSTHENIS

QVAE SVPERSVNT

O P E R A.

K.K.
GYMNASIUMBIBLIOTHEK
ERZBISCHOFSTADT.

~~Erzbischofstadt~~

NOVA EDITIO ACCVRATA

IN VSVM

PRAELECTIONVM ACADEMICARVM
ET SCHOLARVM.

TOMVS I.

LIPSIAE

SVMTIBVS J. A. G. WEIGELII.

LVGDVNI BATAVORVM

APVD S. ET J. LVCHTMANS.

1821.

501 III

Αβανίου σοφιστοῦ πρὸς ἀνθύπατον Μόντιον, ἀξιώσαντα 1 *

αὐτὸν γράψαι οἱ τὸν τε Δημοσθένους βίον, καὶ τὰς ἀπάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ὑποθέσεις.

Ἐπειδὴ, κράτιστε ἀνθυπάτων Μόντιε, κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν Ἀστεροπαῖον περιδέξιος τὰ εἰς λόγους ὦν, πρωτεύεις μὲν ἐν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ, καὶ τῆς παρ' ἐκείνοις παιδείας ὁμολογουμένως τὸ προσβείον ἀνηρῆσαι, ἀμελείς δὲ οὐδὲ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀτε καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τὸ τῆς φύσεως μέγεθος ὑπερέχειν δυναμένος, ἀλλὰ περὶ τε τοὺς ἄλλους διατρέβεις, καὶ περὶ τὸν τελειώτατον τῶν Ἑλληνικῶν ῥητόρων, τὸν Δημοσθένην, καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ἐβουλήθης τὰς ὑποθέσεις τῶν τούτου λόγων ἀναγράψασθαι σοι, δεχόμεθα μὲν ἄσμενοι τὸ πρόσταγμα ἴσμεν γὰρ, ὅτι πλείω τὴν τιμὴν ἢ πόνον ἔχει ἄρξόμεθα δὲ τοῦ συντάγματος ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ ῥητορῶς, οὐχ ὅλον αὐτὸν διεξιόντες· περὶ τὸν γὰρ τούτου ἄλλα τοσοῦτον μνημονεύοντες, ὅσα δοκεῖ καὶ πρὸς κατάληψιν ἀκριβεστέραν τῶν λόγων συντελεῖν.

Δημοσθένην τοίνυν τῷ ῥητορὶ πατὴρ ἦν Δημοσθένης, ἀνεπίληπτος τῷ γένει δοκῶν, ὡς καὶ Αἰσχίνης, ἐχθρὸς ὦν, μαρτυρεῖ· εἰρηται γοῦν οὕτως αὐτοῖς θῆμασι· Τούτου πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύσασθαι ἔργαστήριον δὲ οἰκετῶν μαχαιροποιῶν κεκτημένος, ἐντεῦθεν τὴν τοῦ μαχαιροποιῶν κλησὶν ἔλαβε. τὸ μὲντοι μητροφῶν γένος τοῦ ῥητορῶς οὐκ ἦν, ὡς φασί, καθαρῶς Ἀττικὸν, Γύλωνος, τοῦ πάππου τοῦ Δη-

* Numeri ad margines positi indicant paginas editionis Reiskianae.

μοσθένους, φυγόντος μὲν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ προδοσίας ἐγκλήματι, οἰκήσαντος δὲ περὶ τὸν Πόντον, καὶ κείνῃ γυναῖκα ἀγομένου Σκῦθιν τὸ γένος, ἐξ ἧς ἦν τοῦ Δημοσθένους ἡ μήτηρ Κλεοβούλη. εἰς τοῦτο γοῦν ἄλλοι τε λελοδορήμασι, καὶ Διοκίης, εἰπὼν ὡς ἄρα εἶη Σκῦθης, βαρβαρὸς, ἑλληνίζων τῇ γαυνῇ. περὶ μὲν οὖν τοῦ γένους αὐτοῦ τοσαῦτα εἰρήσθω· ὄρα γὰρ δὲ καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κομιδῇ νέος, ἦν μὲν, ὡς φασιν, ἀσθενὴς τῷ σώματι καὶ νοσηθεύς, ὥστε μὴδὲ εἰς παλαιστρᾶν φοιτήσει, καθάπερ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες εἰώθεσαν· ὁθεν καὶ ἀνθρωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς μαλακίαν ἐσωπίετο καὶ Βαττάλος ἐπωνυμίαν ἔσχεν. ἰστοροῦται γὰρ τινα Βαττάλον Ἐπίσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο καὶ μέλει καταγόσι, καὶ ὅλως τὴν τέχνην ἐμάλθαξεν. ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς ἐκλύτους καὶ ἀνάδρους Βαττάλους ἐκάλου. λέγεται δὲ τὴν πολλὴν καὶ σφοδρὰν ἐπὶ λόγους ὄρμηγν τὸν Δημοσθένην ἐντεῦθεν σχεῖν. Καλλίστηρατος ἦν Ἀθηναῖος ὁήτωρ ἐνδοξος. οὗτος ἐμελλε δημοσίαν τινα δίκην ἀγωνίζεσθαι φασίν, οἶμαι, τὴν περὶ Ὠρωποῦ. ὁ τοίνυν Δημοσθένης παῖς ὃν ἔδειτο τοῦ ἐφεστῶτος οἰκέτου συγχωρῆσαι παραβαλεῖν αὐτῇ τῇ δίκῃ· καὶ ὡς ἐπέτραιψεν. ἀκούσας δὲ οὕτω διετέθη, ὥστε ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας πάντα πάρεργα πρὸς τοὺς λόγους θέσθαι. διδασκάλῳ δὲ χρησάμενος Ἰσαίῳ, μάλ᾽ αἰνεῖ ὁήτορι, εἰς ἀνδρας ἐγγράφεις εὐθύς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνεστήσατο, κακῶς διακηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. καὶ εἶλε μὲν αὐτοῦ· οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν, ὅσα ἀπολώλεκε. τοὺς δὲ λόγους τοὺς ἐπιτροπικούς εἰδὼν οἱ φασιν Ἰσαίου, καὶ οὐ Δημοσθένους εἶναι, διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ ὁήτορος ἀπιστοῦντες· ὁπωκαίδενά γὰρ ἑτῶν ἦν, ὅτε πρὸς τούτους ἠγωνίζετο· καὶ ὅτι δοκοῦσιν οἱ λόγοι τὸ τοῦ Ἰσαίου πως ἐπιφαίνειν εἶδος. ἕτεροι δὲ νομίζουσι, συντετάχθαι μὲν ὑπὸ Δημοσθένους, διορθώσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν, εἰ ὁ Δημο-

σθένης ἠδύνατο μὲν καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡλικίας συγγράφειν τοιοῦτους λόγους· ἡ γὰρ ὑστερον ὑπεροχὴ καὶ τοῦτο πιστοῦται. ἀπὸ δὲ νεαρᾶς ἔτι τῆς αἰκήσεως τῆς ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα πολλὰ μὲν μεμνηται. μετὰ μὲντοι τούτους τοὺς ἀγῶνας βραχὺ τῇ ἡλικίᾳ προελθὼν, σοφιστεύειν ἐνεχείρησεν· εἶτα ἀπαλλαγείς τούτου, συνηγόρησεν ἐν δικαστηρίῳ. τούτοις δὲ, ὡς περὶ γυμνασίοις, χρησάμενος, ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἦλθεν. ἔτι καὶ κείων μνημονεύειν, ὅτι τραυλὸς μὲν ἦν τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως, τὸ δὲ πνεῦμα ἀτονωτέρως· ἐξ ὧν ἀμφοτέρων συνέβαινε, φαυλοτάτην αὐτὸν τὴν ὑπόκρισιν παρεχόμενον οὐκ εὐδοκμεῖν τὸ καταρχᾶς ἐπὶ τοῖς λόγοις. διὸ καὶ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα, τί ἐστὶ ὁήτορικὴ, ἀπεκρίνατο, ὅτι ὑπόκρισις, δυσχεραίνων ὅτι διὰ ταύτην τῶν χειρόνων ἤτων ἐφαίνεται. ἄλλα καὶ ταῦτα μελέτη κατώρθωσε, καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ πρὸς δημαγωγίαν ὑπὴν ἐλαττώματα· καὶ γὰρ δευλὸς ἦν τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου δορυβούς, καὶ ἐνκατάληκτος, ὥστε εὐθύς ἐξίστασθαι. διὰ δὲ τοῦτο φασίν αὐτὸν ἀνεμὸν ἑαυδαῖον τηροῦντα καὶ κινουμένην σφοδρῶς τὴν θαλάτταν, παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς βαδίζοντα λέγειν, καὶ τῷ τῆς θαλάττης ἤχῳ συνεδίξεσθαι φέρειν τὰς τοῦ δήμου καταβολὰς. μνημονεύονται δὲ αὐτοῦ καὶ οἰκήσεις καταγυροῦ, καὶ ξυρήσεις ἀπρεπείς, ἵνα δὲ αἰσχύνῃ μὴ προῦσι τοῦ τῆς οἰκίας δωματίου· καὶ ὡς οὐδὲ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διεπορεύετο πρὸς φῶς περὶ λόγους. ὁθεν καὶ Πυθίας σκώπτων εἶπε, τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους λύχνων ἀπόζειν. πρὸς ὃν ὁ Δημοσθένης ἀστεῖως ἄμα καὶ πικρῶς· Οἶδα, εἶπεν, ὅτι σε λυπῶ λύχνων καίων. διεβέβλητο γὰρ ὡς λυποδυτῶν νύκτωρ ὁ Πυθίας. καὶ μὴν, ὅτι τε ὕδωρ ἐπετήδεις πίνειν, ἵνα ἐγοηροῦσιν μάλλον παρήχεται τὴν διάνοιαν· ἅπασιν ὁμολόγηται· παρελήφμεν δὲ καὶ κείνο, ὡς καὶ ξίφος ποτὲ ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπήρησε, καὶ ἴσταμενος ὑπὸ τοῦτο ἔλεγεν. ἐπίοις δὲ τοῦτο δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἐν τῷ λέγειν ἀπρε-

πῶς τὸν ὄμιον εἰσθδεῖ κινεῖν. ὑπερεκρέμασεν οὖν τοῦ
 ὄμιον τὸ ξίφος ἐν χροῶ, καὶ οὕτω τῷ δέει τῆς πληγῆς
 ἐδυνήθη κατασχεῖν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ πρόποτος σχή-
 ματος. ἀναγκαῖον δὲ δηγήσασθαι καὶ ὅπως εἶχε τὰ
 τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων πράγματα,
 ὅτε ἐπὶ τὸ δημιουργεῖν ἦλθε Δημοσθένης. Θηβαῖοι
 Λακεδαιμονίους ἀρχοντας τῶν Ἑλλήνων καὶ μερίστην
 δύναμιν ἔχοντας ἐν Λευκτροῖς τῆς Βοιωτίας μάχῃ νι-
 κήσαντες, αὐτοὶ παρήλθον εἰς ἰσχὺν, καὶ μετ' ὀλί-
 γον πρὸς Φωκίας πόλεμον ἐξήνεγκαν. ἦσαν δὲ οἱ Φω-
 κεῖς ἔθνος ὁμορον τῇ Εὐβοίᾳ, πόλεις ἔχον δύο καὶ
 5 εἴκοσι. οὗτοι δὲ καταλαβόντες τὸν τοῦ Πυθίου ναόν,
 πλησίον ὄντα, ἐσύλησαν. ἀνθ' οὗτου καὶ οἱ Θηβαῖοι
 πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς αὐτούς. ἐπολέμουν δὲ καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον. Χῖοι
 γὰρ, καὶ Ρόδιοι, καὶ Βυζάντιοι, πάλαι ποτὲ ὄντες
 ὑπηκόοι Ἀθηναίων, τότε μετ' ἀλλήλων συστάντες
 καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, πρὸς αὐτούς ἐπολέμουν.
 καὶ οὕτω μὲν ἡ Ἑλλὰς εἰς πολλὰ μέρη διήροτο, Ἀθη-
 ναίων πολεμούντων πρὸς τοὺς προσηρημένους, καὶ
 Θηβαίων πρὸς Φωκίας, Λακεδαιμονίων δὲ πρὸς Πε-
 λοποννησίους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Φίλιππος
 ὁ Ἀμόντου παῖς εἰς τὴν Μακεδόνων βασιλείαν παρήλ-
 θεν. Ἀμύντα γὰρ τῷ Μακεδονίας βασιλεῖ τρεῖς ἐγένοντο
 παῖδες ἐξ Εὐρυδίκης τῆς Ἰλλυρίδος, Ἀλέξανδρος, Περ-
 δίκας, Φίλιππος. τούτων ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἀλέ-
 ξανδρος δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Περδίκας πρὸς
 Ἕλληνοὺς μαχόμενος, Φίλιππος δὲ ὁ νεώτατος ἐτύγχανε
 μὲν ἐν Θηβαῖς ὁμηροῦν· ὡς δὲ ἐπύθετο τὸν Περ-
 δίκου θάνατον, ὑπεξελθὼν λάθρα καὶ ὄξεως εἰς
 Μακεδονίαν ἀφικόμενος, κατέσχετὴν ἀρχήν. Ἀθηναῖοι
 δ' ἄρ' ἕτερόν τινα, γένους μὲν ὄντα τοῦ βασιλικοῦ,
 φυγάδα δὲ ἐκ Μακεδονίας, ἐπὶ βασιλείαν κατήγον
 μετὰ πολλοῦ πλήθους στρατιωτῶν. τούτοις ὁ Φίλιπ-
 πος ἐπιθέμενος, ἐνίκησε μάχῃ καὶ ὅσους συνέλαβεν
 αἰχμαλώτους τῶν Ἀθηναίων, ἀφήκεν ἀνευ λύτρων,
 οὐ καὶ εὐνοίαν τῆς πόλεως, οὐδὲ δι' ἐπιείκειαν τρόπον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ῬΗΤΟΡΙΚΗΣ. 6

Τῆς Ῥητορικῆς μέρη τρία· ἐπιδεικτικόν, συμβου-
 λευτικόν καὶ δικανικόν. τοῖν μὲν οὖν δυοῖν ἄκρος
 ἀγρουιστῆς γέγονε, τοῦ τε δικανικοῦ καὶ συμβουλευ-
 τικοῦ· ἐπιδεικτικὸς δὲ οὐκ ἔχομεν αὐτοῦ λόγους.
 τοὺς γὰρ φερομένους οὐ πιστευτέον εἶναι Δημοσθέ-
 νους, τὸν ἐπιτάφιον καὶ τὸν ἐρωτικόν· πολλὴ γὰρ
 τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἀπολείπονται. καὶ οὐχ ἡμετέ-
 ραν γνώμην λέγουμεν, ἀλλὰ καὶ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρ-
 νασσεῖ τοῦτο συνδοκῆ· ὅτι μὲν γὰρ εἶπεν ἐπιτάφιον
 λόγον Δημοσθένης, ὡμολόγηται· οὐ μὲν τούτον εἶ-
 κος εἶναι τὸν ὑπ' ἐκείνου Ῥηθέντα, πάντῃ φασίως
 καὶ ἀσθενῶς ἔχοντα. τῶν δὲ συμβουλευτικῶν αὐτοῦ
 λόγων οἱ μὲν τοῦτο αὐτὸ ἔχουσι ἐπιγράμμα, Συμ-
 βουλευτικοί· οἱ δὲ οὐδὲν μὲν ἤττον εἰσι συμβουλευ-
 τικοί, Φιλιππικοὶ δὲ αἰδε ἐπιγράφονται, ἐκ τοῦ πε-
 ρὶ τῶν τοῦ Φιλίππου πραγμάτων εἰρησθαι τὴν κλη-
 σιν λαχόντες. καὶ τῶν Φιλιππικῶν ἕκαστος ἰδίαν
 τινὰ ἐπιγραφὴν ἔχει κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἐκά-
 στων ιδιότητα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΙ.

ΔΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ἡ Ὀλυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θράκης· Ἕλλημιόν δὲ τῶν ταύτη ἐνοικούντων τὸ γένος ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν 7 Ἐύβοιᾳ· ἢ δὲ Χαλκίς Ἀθηναίων ἀποικίος· πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἐκδοξαί τῆς Ὀλυνθου· Ἀθηναίους τε γὰρ ἐπολέμησεν ἀρχουσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιόν, καὶ αὐθις Μακεδαιμονίους· χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προήλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων ὑπερέειχεν· ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης πολὺ τι γένος Χαλκιδεῶν. Φίλιππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ὀλυνθιοὶ ποιησάμενοι, καὶ πολεμούντες μετ' αὐτοῦ πρὸς Ἀθηναίους τὸ καταρχάς, καὶ τοῦτο μὲν Ἀνθεμούντα παρὰ τοῦ Μακεδόνα εἰληρότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ὀλυνθίοις, τοῦτο δὲ Ἰοτίθειαν, ἦν Ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιωρήσας ὁ Φίλιππος Ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑποπτυνεὺν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὄραντες αὐτοῦ ταχίαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν, οὐ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην, ἀποδημούντα δὲ τηρήσαντες αὐτόν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους, κατέκυσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιούντες τοῦτο παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον. συνετέθειντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Ἀθηναίους, κἄν ἄλλο τι δόξῃ, κοινῇ σπείσασθαι. ὁ δὲ Φίλιππος, παλαι μὲν προφάσει ἐπ' αὐτοὺς δέόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβὼν, αἰς τὰς

συνθήκας παραβεβηκόσι, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φίλιαν ἐσπεισμένοις, πόλεμον ἐπήνεγκεν. οἱ δὲ πεποιμασι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας περὶ βοηθείας· οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ὀλυνθίοις· καὶ φησι τὴν Ὀλυνθίων σωτηρίαν ἀσφάλειαν τῶν Ἀθηναίων εἶναι· σωζομένων γὰρ τῶν Ὀλυνθίων, οὐδέποτε ἤξειν εἰς τὴν Ἀστικὴν Φίλιππον, ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐξουσίαν εἶσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, κἄκεῖ ποιῆσθαι τὸν πόλεμον· εἰ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ γένοιτο ἡ πόλις αὐτῆ, ἀνείσθαι τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ. φησὶ δὲ δύσμαχον εἶναι τὸν Φίλιππον· οὕτως ὑπέλληται· θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους. διείλεται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων αὐτὰ ποιῆσαι στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν. καὶ τὸ ἔθος οὐ πρόδηλον ὄν, ᾧ ἔχρωτο οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. οὐκ ὄντος τὸ παλαιὸν θεάτρον λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλλίων συμπηγνυμένων ἰοίων, καὶ πάντων καταλαμβάνειν τόπον σπενδόντων, πληγαὶ τε ἐρίνοντο, καὶ πον καὶ τραύματα. τοῦτο κωλύσαι βουλευθέντες οἱ προσετώτες τῶν Ἀθηναίων ὠνητοὺς ἐποίησαντο τοὺς τόπους· καὶ ἕκαστον ἔδει δίδουσι δύο ὀβολοὺς, καὶ καταβαλόντα θεῖον ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν αἱ πένητες τῷ ἀναλώματι λυπεῖσθαι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἕκαστον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολοὺς. ἐντεῦθεν μὲν οὖν τὸ ἔθος ἤρξατο· προήλθε δὲ εἰς τοσοῦτον, ὥστε οὐκ εἰς τοῦτο μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ ἀπλῶς πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέμοντο· ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας σκνησοὶ κατέστησαν. παλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον· τότε δὲ, ἐν ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἐορταῖς οἴκοι μένοντες, διενέμοντο τὰ χρήματα. οὐκ ἔτι οὖν ἤθελον ἐξιέναι καὶ κωδυνεῖν· ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῶν θεωρικῶν τούτων χρημάτων, θάνατον ἀπειλοῦντα τῷ γραψάντι μετατεθῆναι ταῦτα εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν καὶ γενέσθαι στρατιωτικά. διὸ ὁ Δημοσθένης εὐλαβῶς ἀπειται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς, καὶ

ὑπερωτήσης ἑαυτὸν, ὅτι σὺ γράφεις ταῦτα εἶναι
 9 στρατιωτικά; ἐπιφέρει, *Μὰ Δὶ* οὐκ ἔγωγε. τοσαῦ-
 τα μὲν περὶ τῶν θεωρικῶν. διίλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ
 καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξίων αὐτοὺς στρα-
 τεύεσθαι, καὶ μὴ διὰ ξένων, ὡσπερ εἰώθεσαν,
 ποιῆσθαι τὴν βοήθειαν· τοῦτο γὰρ αἰτίον εἶναι
 φησι τοῦ τὰ πράγματα ἀπόλλυσθαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ ΛΟΓ. Α.

Ἐπὶ πολλῶν ἂν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων
 ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερόν γενοίτο τὸ μέλλον
 συνοίσειν τῇ πόλει, περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοί-
 νυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν
 ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλευεῖν· οὐ γὰρ μό-
 νον εἴ τι χρήσιμον ἐσκευμένον ἦκει τις, τοῦτ' ἂν
 ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης
 ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῶν θεόντων ἐκ τοῦ παραγοῦμα
 ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἀπάντων ῥαδίαν
 τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἴρεσιν γενέσθαι. ὁ μὲν
 οὖν παρῶν καιρὸς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονοουχὶ
 λέγει φωνὴν ἀφίεις, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκεί-
 νων ἀντοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας
 αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὄντινά μοι δο-
 κοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἔστι δὲ τὰ γ' ἐμοὶ
 δοκοῦντα, ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν, καὶ
 παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοή-
 θησῆτε, καὶ μὴ πάθητε ταῦτόν, ὅπερ καὶ πρότε-
 ρον· προσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις ταῦτ' ἐρεῖ καὶ 10
 παρέσται τοῖς πράγμασιν· ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο
 δέος, μὴ παροδογὸς ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πρά-
 γμασι χρησθαι, τὰ μὲν εἰκῶν, ἢνίκα ἂν τύχη, τὰ
 δ' ἀπειλῶν, (ἀξιοπίστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο,) τὰ
 δ' ἡμᾶς διαβάλλον καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν,
 δρέψηται καὶ παρασπᾶσθαι τι τῶν ὅλων πραγμά-
 των. οὐ μὲν ἄλλ' ἐπαικῶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τοῦθ', ὁ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμά-
 των, καὶ βέλτιστον ὑμῖν· τὸ γὰρ εἶναι πάντων

ἐκείνον ἕνα ὄντα κύριον καὶ δεσπότην καὶ ἀπορρήτην, καὶ ἅμα στρατηγόν, καὶ δεσπότην, καὶ ταμίαν, καὶ πανταχού αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχῆ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεισθαι πολλῶ προίξει· πρὸς δὲ τὰς καταλλαγὰς, ὡς ἂν ἐκείνος ποιῆσθαι ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους, ἐναντίως ἔχει· δηλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης, οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀναστάσεως καὶ ἀνδροποδισμοῦ τῆς πατρίδος· καὶ ἴσασιν ἅ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ Πυθαίων τοὺς ὑποδεξαμένους· καὶ ὅλος ἀπιστον, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ ὁμορον χώραν ἔχουσι. ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰλλ', ἃ προσήκει, πάντα ἐνθυμονοίμενοι, φημί δεῖν ἐθέλησαι καὶ παροξυνθῆναι, καὶ τῷ πολέμῳ προσεχειν, εἴπερ ποτέ, καὶ νῦν, χρημάτων εἰσφέροντας προθύμως, καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας, καὶ μηδὲν ἐλλείποντας· οὐδὲ γὰρ λόγος, οὐδὲ σκήψις ἐστὶν ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ δεόντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται· νυνὶ γάρ, ὃ πάντες ἐθρουλλεῖτε, ὡς Ὀλυνθίους

¹¹ ἐπολεμαῖσαι δεῖ Φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦτα ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ἡμῶν πεισθέντες ἀνείλοντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέχρι του ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως. ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἐχθρὰν αὐτοῦς, ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πετόνθασιν, ἔχειν. οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραπεπιωκότα καιρὸν ἀφείναι, οὐδὲ δὴ παθεῖν ταῦτον, ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πετόνθατε· εἰ γὰρ, ὅθ' ἤχομεν Ἐυβοεῦσι βεβοηθηκότες, καὶ παροῦσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἰέραξ καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τοῦτ' ἐβήμα, κελύοντες ὑμᾶς πλεῖν καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παροξόμεθ' ἡμεῖς καὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν, ἢνπερ ὑπὲρ τῆς Ἐυβοέων σωτηρίας, εἶχετ' ἂν Ἀμφίπολις τότε, καὶ πάντων τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων. καὶ πάλιν, ἡνῖκα

Πύθνα, Ποτίδαια, Μεθώνη, Παγασαί, τὰλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρέψω, πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων ἐν τῷ πρώτῳ προθύμως καὶ ὡς προσήκειν ἐβοηθήσαμεν αὐτοῖς, ἔραρον καὶ πολὺ ταπεινωτέρον νῦν ἂν ἐχρωμεθα τῷ Φιλίππῳ. νυνὶ δὲ τὸ μὲν παρὸν αἰεὶ προίξιμοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματ' οἰόμενοι σήσειεν καλῶς, ἠξήσαμεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον ἡμεῖς, καὶ κατεστήσαμεν τηλικούτων, ἡλικὸς οὐδεὶς ποὺ βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. νυνὶ δὲ καιρὸς ἡμεῖ· τίς αὐτός; ὁ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος τῆ πόλει, ὃς οὐδεὶς ἐστὶν ἐλάττων τῶν προτέρων ἐκείνων. καὶ εἰοίχε δοκεῖ τις ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιος λογιστὴς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπερηγμένων καταστάς, ¹² καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχουν αὐτοῖς χάριν. εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεμένοι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν τις θεῖη δίκαιος· τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθένει, πεφηνέαι τε τινα ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντιδόσπον, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτην ἂν ἔγωγε θεῖην. ἀλλ', οἶμαι, παρόμοιον ἐστίν, ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως· ἂν μὲν γὰρ, ὅσα ἂν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν· ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ, συναλώσκει καὶ τὸ μνησθῆναι τῇ τύχῃ τὴν χάριν. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως, οἱ μὴ χρῆσασμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, οὐδ' εἰ συνέβῃ τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστόν, μνημονεύουσι· πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐμβαῖν ἕκαστον τῶν παροξυντῶν ὡς τὰ πολλὰ κρῖνεται. διὸ καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φροντίσαι, ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς πραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτραπήμεθα. εἰ δὲ προηρόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, εἴτ' Ὀλυνθον ἐκείνος καταστρέψεται, φρασάτω τις ἐμοί, τί τὸ καλῶν ἐπ' αὐτὸν ἐστὶν βραδίειν ὅποι βούλεται. ἀρὰ γε λογίζεται τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον, δι' ὃν

μέγας γέγονεν ἀσθενής ὢν τὸ κατασχᾶς Φίλιππος; το πρῶτον Ἀμφίπολιμ λαβὼν, μετὰ ταῦτα Πύδραν, πάλιν Ποιδαιαν, Μεθώνην αὐθις, εἶτα Θετταλίας ἐπέβη· μετὰ ταῦτα Φεράς, Παγασσάς, Μαγνησίαν, πάνθ' ὃν ἐβούλετο, εὐτροπέως τρόπον, ὡχεῖται εἰς Θράκημ· εἰς ἐκεί, τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βασιλείων, ἠσθένησε. πάλιν ἠσθίας, οὐκ ἐπὶ τὸ ἠσθνεῖν ἀπέκλιεν, ἀλλ' εὐθύς Ὀλυνθίοις ἐπεχείρησε. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ καὶ πρὸς Ἀρμόβαν, καὶ ὅποι τις ἂν εἴπῃ, παραλείπω στρατείας. τί οὖν, ἂν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; ἵνα γινώτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀσθησθε ἀμφοτέρω, καὶ τὸ προῖσθαι καθ' ἕαστον αἰεὶ τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀλυσιτελεῖς, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνημ, ἢ πρὸς ἅπαντας χοῖται καὶ συζῆ Φίλιππος, ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως, ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις, ἠουχίαν σχῆσει. εἰ δ' ὁ μὲν, ὡς αἰεὶ τι μείζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν, ἐγνωκὸς ἔσται, ὑμεῖς δὲ, ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτιέον ἐροοιμένωσ τῶν πραγμάτων, σκοπεῖτε, εἰς τί ποτ' ἐλπὶς ταῦτα τελευτήσαι. πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐήθης ἔστιν ὑμῶν, ὅστις ἀγροῖ τὸν ἐκείθεν πόλεμον δευρο ἤξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡσπερ οἱ δανεῖζόμενοι ἠσθίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις, μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον, ὑστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἂν ἐπὶ πολλῶ φανῶμεν ἐρῆσθνηκότες, καὶ ἅπαντα πρὸς ἠδουὴν ζητοῦντες, πολλὰ καὶ χαλεπὰ, ὢν οὐκ ἠβουλόμεθα, ὑστερον εἰς ἀνάγκην ἐλθῶμεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χῶροφ. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως φῆσαι τις ἂν ἠσθίον καὶ παντὸς εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ὁ, τι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλον. ἐγὼ δὲ οὐκ ἄγνωσ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὅτι πολλακὶς ὑμεῖς οὐ τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ τοὺς ὑστατοὺς περὶ τῶν πραγμάτων ἐπιόντας ἐν ὀργῇ ποιείσθε, ἂν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῆ. οὐ

μὴν οἶομαί γε δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστελλασθαι, περὶ ὢν ὑμῖν συμφέρον ἠγοῦμαι, φημί δὴ, διχῆ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασι ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν, καὶ τοῖς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν· καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χῶρον κακῶς ποιεῖν, καὶ τριήρεσι, καὶ στρατιώταις ἑτέροις· εἰ δὲ θατέρον τούτων ὀλιγορήσετε, ὄνω μὴ μάταιος ἡμῖν ἡ στρατεία γένηται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων, ὑπομείνας τοῦτο, Ὀλυνθον παραστήσεται, ἠσθίως ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται· εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὀλυνθον, ἀκινδύνως ὄρων ἔχοντα τὰ οἴκοι, προσκαθεδέεται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, περιέσται τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῆ τὴν βοηθειαν εἶναι. καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γινώσκω· περὶ δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά. ταῦτα δὲ ὑμεῖς οὕτως ὡς βούλεσθε λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατενομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου· εἰ δὲ μὴ, προσδεῖ μέλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. τί οὖν, ἂν τις εἴποι, σὺ γραφεῖς ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; μὰ Δί, οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι, καὶ ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά, καὶ μίαν σύσταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν, τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δεόντα· ὑμεῖς δὲ οὕτω πῶς ἄνευ πραγμάτων ταῦτα λαμβάνετε εἰς τὰς ἐσθίας. ἔστι δὴ λοιπὸν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλὸν δέη, 15 πολλὰ· ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλοις τινὰς ἄλλοι πόρους, ὢν ἔλεσθε, ὅστις ὑμῖν ἂν συμφέρον δοκῇ· καὶ ἔως ἔστί καιρός, ἀντιλέθεσθε τῶν πραγμάτων. ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ὧ καθέστηκε νῦν τὰ [τοῦ] Φιλίππου. οὔτε γὰρ, ὡς δοκεῖ, καὶ φησὶε τις ἂν, μὴ σκοπῶν ἀκριβοῖς, εὐτροπέως, οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ', αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχη· οὐτ' ἂν ἐξή-

περὶ τὸν πόλεμον ποτε τοῦτον ἐκείνος, εἰ πολεμεῖν
 ᾔσθη δεήσειν αὐτὸν, ἀλλ', ὡς ἐπιών, ἅπαντα τότε
 ἤλλυε τὰ πράγματα ἀναίρησθαι, κατὰ δέψευστα.
 τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρα γνώμην γε-
 γονός, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει· εἴτα τὰ
 τῶν Θετταλῶν. ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δῆπου
 γίνεσθαι, καὶ αἰεὶ πάσαι ἀνθρώποις· κομιδῇ δ', ὥσπερ
 ἦν, καὶ ἔστι νῦν τοῦτο· καὶ γὰρ Περγασὶς ἀπαι-
 τεῖν αὐτὸν εἶδεν ἐψηφισμένοι, καὶ Μαγνησίαν κει-
 λυκασί τειχίζειν. ἤκουον δ' ἔργαγε τιῶν, ὡς οὐδὲ
 τοὺς ἡμέτερας καὶ τὰς ἀγορὰς ἐπι δόσοιεν αὐτῷ
 καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ του-
 των δέοι διοικεῖν, οὐ Φίλιππον λαμβάνειν. ἂν δὲ
 τούτων ἀποστρεφθῇ τῶν χορημάτων, εἰς στενὸν κομι-
 δῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται.
 ἀλλὰ μὴν τὸν γε Πεδονα, καὶ τὸν Ἰλλυριὸν, καὶ ἄλλως
 τούτους ἅπαντας, ἠρεῖσθαι χωρὶ αυτονομίους ἥδιον
 ἂν καὶ ἐλευθέρους, ἢ δούλους, εἶναι· καὶ γὰρ ἀή-
 ρεις τοῦ κατακοῦειν τινός εἰσι, καὶ ἄνθρωπος ὑβρι-
 στής, ὡς φασί. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως. τὸ
 16 γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κα-
 κῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται· διόπερ πολλὰκις
 δοκεῖ τὸ φυλάξαι τάχα τὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτε-
 ρον εἶναι. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τὴν ἀκαίριαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαν-
 τας, ἐτοιμῶς συνάρασθαι τὰ πράγματα, καὶ προσ-
 βουμένους ἐφ' ἃ δεῖ, καὶ στρατευομένους αὐτοὺς,
 καὶ παραξύνοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λογιζομένους
 [ὡς] εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν,
 καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν
 οἴεσθε ἐτοιμῶς ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἴτ' οὐκ αἰσχύνεσθε,
 εἰ μὴδ', ἃ πάθοιτ' ἂν, εἰ δύναιτ' ἐκείνος, ταῦτα
 ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες, οὐ τολμήσετε; εἴ τιόντιν,
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω,
 ὅτι νῦν αἰρεσίς ἐστιν ὑμῖν, πότερον ὑμᾶς ἐκεί· χωρὶ
 πολεμεῖν, ἢ παρ' ὑμῖν ἐκείνον· εἰ μὲν γὰρ ἀντέχη
 τὰ τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε, καὶ τὴν
 ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπαρχουσαν καὶ τὴν

οἰκίαν; ταύτην ἀδεῶς καρποῦμενοι· ἂν δ' ἐκείνα
 Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐτὸν ἐπι κωλύσει δεῦρο βαδί-
 ζειν; Θεβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ἦ, καὶ συν-
 εισβαλοῦσιν ἐτοιμῶς. ἀλλὰ Φωκίαις; οἱ τὴν οἰκίαν
 οὐχ οἶοί τε ὄντες φυλάττειν, εἰ μὴ βοηθήσῃτ' ὑμεῖς.
 ἢ ἄλλος τις; ἀλλ' ὧ τῶν οὐχὶ βουλήσεται; τῶν ἀγα-
 ποτάτων μὲντ' ἂν εἴη, εἰ, ἃ νῦν, ἀνοίαν ἀφλισκά-
 νων, ὅμως ἐλλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεῖς μὴ πράξει.
 ἀλλὰ μὴν ἤλικα γ' ἔστι τὰ διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ
 πολεμεῖν, οὐδὲ λόγον προσδεῖν ἠγαῦμαι· εἰ γὰρ ὑμᾶς
 δεήσειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέ-
 σθαι, καὶ, ὅσα ἀνάγκη στρατοπέδῳ, χρωμένους
 τῶν ἐπι τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ 17
 πολέμιον λέγω, πλέον ἂν οἴομαι ζημιωθῆναι τοὺς
 γεωργοῦντας ὑμῶν, ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ
 πόλεμον δεδαπάνησθε. εἰ δὲ δὴ καὶ πόλεμος τις ἦξει,
 πόσα χωρὶ νομίσαι ζημιωθήσασθαι; καὶ προσεσθ' ἢ
 ὕβρις, καὶ εἴ τι τῶν πραγμάτων αἰσχύνῃ, οὐδε-
 μίας ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσι. πάντα δὴ
 ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας βοηθεῖν, καὶ ἀποθνεῖν
 ἐκείσε τὸν πόλεμον· τοὺς μὲν εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ
 τῶν πολλῶν, ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι, μικρὰ
 ἀναλίσκοντες, τὰ λοιπὰ καρποῦνται ἀδεῶς· τοὺς δ'
 ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ τοῦ
 Φιλίππου χώρᾳ κτησάμενοι, φοβερὰ φύλακες τῆς
 οἰκίας ἀκεραλοῦ γένωνται· τισὶ δὲ λέγοντας, ἵν'
 αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὐδύναι ἡράδαι γένων-
 ται. ὡς ὅποι' ἂντ' ἂν ὑμᾶς περιστῇ τὰ πράγματα,
 τοιοῦτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσεσθε.
 χρηστὰ δ' εἴη παντός εἴνεκα.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ὈΛΥΝΘΙΑΚΟΥ
 ΛΕΥΤΕΡΟΥ.

Προσῆκοντο μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ὀλυνθίων οἱ
 Ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κερκόκασσι· μέλλονσι
 δὲ περὶ τὴν ἔξοδον, καὶ δειδιῶσιν ὡς δυσπολεμήτου

ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πει-
ράται θρασύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνύς ὡς ἀσθε-
νῆτά του Μακεδόνας πράγματα· καὶ γὰρ τοῖς συμμα-
χοῖς ὑποπτον αὐτὸν εἶναι φησὶ καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν
δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τους γὰρ Μακεδόνας ἀσθε-
νεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β.

Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἰδεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν φανεράν γε-
νομένην τῇ πόλει· οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παρούσαι
πράγμασι· τὸ γὰρ τους πολέμησοντας Φίλιππον γε-
γενῆσθαι, καὶ χωρὴν ὄμορον, καὶ δύναμιν τινα κε-
κμημένους, καὶ τὸ μέγιστον ἀπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ
πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς
ἐκείνων διαλλαγὰς, πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς
ἑαυτῶν πατρίδος νομίζουσιν ἀνάστασιν εἶναι, δαιμονί-
κην καὶ θείαν παντάπασιν εἶναι εὐεργεσίαν. δεῖ τοι-
νυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτούς,
ὅπως μὴ χεῖρους περὶ ἡμᾶς αὐτούς εἶναι δόξωμεν τῶν
ὑπαρχόντων· ὡς ἐστὶ τῶν αἰσχυρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν
αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεον καὶ τόπον, ὧν ἡμῶν
ποτε κύριοι, φαίνεσθαι προΐεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν
ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμαχῶν τε καὶ
καιρῶν. τὸ μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φι-
λίππου γνώμην διεξιέναι, καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων
προτρέπειν τὰ δεόντα ποιεῖν ὑμᾶς, οὐχὶ καλῶς ἔχει
ἡγοῦμαι. διὰ τί; ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ' ὅσ' ἂν εἴ-
πη τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν
τινὰ, ἡμῖν δ' οὐχὶ καλῶς πεπραχθῆαι· ὁ μὲν γὰρ
ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὐτοῦ,
τοσοῦτ' ἄνωγος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς
δὲ ὅσῳ χεῖρον, ἢ προσήκε, κέροσθε τοῖς πράγμασι,
τοσοῦτ' ἄνωγος αἰσχύνῃν ὠφλήκατε. ταῦτα μὲν
19 οὖν παραλείψω· καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις, ὧ

ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι
μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ παρ' αὐτοῦ. ὧν οὖν ἐκεί-
νος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις
χάρον, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τούτων οὐχὶ
νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν· ἂ δὲ καὶ χωρὶς τού-
των ἐνὶ, καὶ βέλτιον ἐστὶν ἀκηροῦναι πάντας ὑμᾶς,
καὶ μεγάλα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' ἐκείνου φαί-
νοιτ' ἂν ὄνειδη, βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν,
ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι. τὸ μὲν οὖν ἐπίσκοπον καὶ
ἀπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι
λοιδορίαν εἶναι τις ἂν φήσειε κενήν· δικαίως· τὸ δὲ
πάνθ', ὅσα πόποτ' ἔπραξε, διεξιόντα, ἐφ' ἅπασιν
τούτοις ἐλέγχειν, καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δει-
σθαι, καὶ δυοῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρον εἰρησθαι,
τοῦ τ' ἐκείνου, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον
φαίνεσθαι, καὶ τοῦ τους ὑπερεκπεπληγμένους ὡς
ἄμαχόν τινα τὸν Φίλιππον ἰδεῖν, ὅτι πάντα διεξε-
λήλυθεν, οἷς πρότερον παρακρουόμενος μέγας νῦν
ἠυξήθη, καὶ πρὸς αὐτὴν ἤκει τὴν τελευταίαν τὰ πρά-
γματ' αὐτῶν. ἐγὼ μὲν γὰρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ'
ἂν ἡγοῦμαι καὶ αὐτὸς φοβερόν εἶναι καὶ θαυμαστὸν
τὸν Φίλιππον, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἐφόρων αὐτὸν
ἠυξήμενον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὐρίσκω,
τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὸ καταρχὰς, ὅτε Ὀλυν-
θίους ἀπῆλυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ἡμῖν
διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκεν παραδώ-
σειν, καὶ τῷ τὸ θουλλούμενον ποτε ἀπόρρητον ἐκείνο
κατασκευάσαι, τούτῳ προσαγόμενον· τὴν δ' Ὀλυν-
θίων φίλιαν μετὰ ταῦτα, τῷ Ποτίδαιαν, οὕσαν ὑμε-
τέραν, ἐξελείν· καὶ τους μὲν πρότερον συμμαχοῦς 20
ἡμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις· Θετταλοῦς
δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν
ὑποσχέσθαι, καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον ὑπὲρ αὐτῶν
πολεμήσειν ἀναδέξασθαι. ὅλως δὲ οὐδεὶς ἐστίν, ὄν-
τιν' οὐ πεφραδίκειν ἐκείνος τῶν αὐτῶν χρησαμένων·
τὴν γὰρ ἕκαστων ἀνοίαν αἰεὶ τῶν ἀγροῦντων αὐτὸν
ἐξαπατῶν καὶ προσλαμβάνων, οὕτως ἠυξήθη. ὡσπερ
οὖν διὰ τούτων ἠρῆθη μέγας, ἠνίκα ἕκαστοι συμφέ-
DEMOSTH. TOM. I. B

ρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ὄντο τι πράξειν· οὕτως ὀφείλει
διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαιρεθῆναι πάλιν,
ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελέγκται.
καιροῦ μὲν δὴ, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τοῦτο πα-
ρέστη Φίλιππος τὰ πράγματα· ἢ παρελθόν τις ἐμοί,
μᾶλλον δὲ ὑμῖν, δεῖξάτω, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ'
ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηματημένοι, τὰ λοιπὰ
πιστεύουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν
δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γέ-
νοιτο ἄσμενοι. καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὐ-
τως ἔχειν ἠγῆται, οἶεται δὲ βία καθέξειν αὐτὸν τὰ
πράγματα, τῷ τὰ χωρία, καὶ λιμένας, καὶ τὰ τοι-
αῦτα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἶεται. ὅταν μὲν γὰρ
ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστή, καὶ πᾶσι ταῦτα
συμφῶρη τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπο-
νεῖν, καὶ φέρειν τὰς συμφοράς, καὶ μένειν ἐθέλου-
σιν οἱ ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονη-
ρίας τις, ὡσπερ οὗτος, ἰσχῦσιν, ἢ πρώτῃ πρόφασιν
καὶ μικρὸν πταίσμα ἅπαντα ἀνεγαίτισε καὶ διέλυσεν·
οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδι-
κοῦντα, καὶ ἐπιουσιώδη, καὶ ψευδόμενον, δύναμιν
21 βεβαίαν κτήσασθαι· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα, εἰς μὲν ἅπαξ
καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει· καὶ σφόδρα γέ ἠνθῆσεν
ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχη· τῷ χρόνῳ δὲ φασάται,
καὶ περὶ αὐτὰ καταρῶν· ὡσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι,
καὶ πλοίου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιοῦτων τὰ κατο-
θεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων
τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας
εἶναι προσήκει. τοῦτο δὲ οὐκ ἔτι νῦν ἐν τοῖς πεπραγ-
μένοις Φίλιππος φησὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν
Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ
τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι πρὸς δὲ Θετταλοὺς προσ-
βείαν πέμπειν, ἢ τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα, τοὺς δὲ
παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν ἐψηφισμένοι Παγα-
σᾶς ἀπαιτεῖν, καὶ περὶ Μαγνησίας λόγους ποιεῖσθαι.
σκοπέισθε μὲντοι τοῦτο, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως
μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον [οἱ παρ' ἡμῶν πρόσβεις],
ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεκνύνειν ἔξουσιν, ἐξεληλυθῶτων

ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως, καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμα-
σιν· ὡς ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπὴ τὰ πράγματα,
μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ
τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσα γὰρ ἐτοιμότητ' αὐτῷ δο-
κοῦμεν χρῆσθαι, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες
αὐτῷ. πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δει-
κτέον τὴν μεταβολὴν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα
ποιούντας ἐτοιμῶς, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν.
κἂν ταῦτα ἐθέλησθε, ὡς προσήκει καὶ δεῖ, περαι-
νεῖν, οὐ μόνον, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ
ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα φανήσεται Φίλιππος, 22
ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκίας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς
ἔχοντα ἐξελεγχθήσεται· ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ
δύναμις καὶ ἀρχὴ, ἐν μὲν προσθηκῆς μέρει ἐστὶ τις
οὐ μικρὰ, οἷον ὑπῆρξε ποθ' ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου
πρὸς Ὀλυνθίους· πάλιν αὖ, πρὸς Παιτιάδαιαν Ὀλυν-
θίοις ἐφάνη τι τοῦτο συναμφοτέρον· νυνὶ δὲ Θεττα-
λοῖς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσι, καὶ τεταραγμένοις, ἐπὶ
τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε. καὶ ὅποι τις ἂν,
οἶμαι, προσθῆ κἂν μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφελεί
αὐτῇ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενῆς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ
μεστῆ· καὶ γὰρ οὗτος ἅπασιν τούτοις, οἷς ἂν τις μέ-
γαν αὐτὸν ἠγήσαστο, τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρα-
τείαις, εἴ ἐπισφαλεστέραν αὐτὴν, ἢ ὑπῆρχε φύσει,
κατεσκευάκεν ἑαυτῷ· μὴ γὰρ οἶσθε, ὡς ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τοῖς αὐτοῖς Φίλιππον τὸ χαίρειν, καὶ τοὺς ἀρ-
χομένους· ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ, καὶ τοῦτο
ἐξήλωκε καὶ προήρηται, πράττων καὶ κινδυνεύων, ἂν
συμβῆ τι, παθεῖν. τὴν τοῦ διαπραξασθαι ταῦτα, ἂ
μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ
τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἠροήμενος· τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτι-
μίας τῆς ἀπὸ τούτου οὐ μέτεστι· κοπτόμενοι δὲ αἰεὶ
ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω τε καὶ κάτω λυποῦν-
ται, καὶ συνεχῶς ταλαιπωροῦσιν, οὐτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις,
οὐτ' ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίῳ ἐώμενοι διατριβεῖν, οὐθ'
ὡς ἂν πορίσασιν οὕτως, ὅπως ἂν δύνανται, ταῦτ'
ἔχοντες διαθεσθαι, κεκλεισμένων τῶν ἐμπορίων τῶν
ἐν τῇ γῆρα διὰ τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ Μα-

23 κεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἂν τις σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς. οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι, καὶ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσι, ὡς εἰσι θαυμαστοὶ καὶ συγκεροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου· ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἷον τε ψεύδεσθαι, οὐδένων εἰσι βελτίους. εἰ μὲν γὰρ τις ἀνὴρ ἔστιν ἐν αὐτοῖς οἷος ἐμπείρους πολέμου καὶ ἀγῶνων, τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπαθεῖν αὐτὸν ἔφη, βουλόμενον πάντα αὐτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα· πρὸς γὰρ αὐ τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν φιλοτιμίαν τάνδρὸς ἀνυπερβλήτων εἶναι. εἰ δὲ τις σώφρων, ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡμέραν ἀκρασίαν τοῦ βίου, καὶ μέθην, καὶ πορδακισμούς οὐ δύναμενος φέρειν, παρεωράσθαι καὶ ἐν οὐδένῳ εἶναι μέρεϊ τὸν τοιοῦτον. λοιποὺς δὲ περὶ αὐτὸν εἶναι ληστὰς, καὶ κολακίς, καὶ τοιοῦτους ἀνθρώπους, οἷους μεθύσθοντας ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομασαι. δὴλόν τ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὐδ' ἐνθὲνδε πάντες ἀπήλανον, ὡς πολὺ τῶν θαυμαστοποιῶν ἀσεβαστέρους ὄντας, Καλλιᾶν ἐκείνον τὸν δημόσιον, καὶ τοιοῦτους ἀνθρώπους, μίμους γελῶν, καὶ ποιητὰς αἰσχροῦν ᾠμάτων, ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾷ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει. καίτοι ταῦτα, εἰ καὶ μικρά τις ἠγέται, μεγάλα, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, δείγματα τῆς ἐκείνου γνῶμης καὶ κακοδαιμονίας ἐστὶ τοῖς εὐφρονοῦσιν. ἀλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοπεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δεινὰ συγκρούηται καὶ συσκιᾶσαι τὰ τοιαῦτα ὀνειδῆ· εἰ δὲ τι πταίσειε, τότε ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτα πάντ' ἐξεταστή-
24 σεται. δοκεῖ δ' ἔμοιγε, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, δεῖξαι οὐκ εἰς μακρὰν, ἂν οἱ τε θεαὶ θέλωσι, καὶ ὑμεῖς βούλησθε· ὡς περὶ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν τέως μὲν, ἂν ἐξῆσμένῳς ἢ τις, οὐδὲν ἐπαισθανεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν· ἐπὶ δὲ ἀρρώστῳ τι συμβῆ, πάντ' ἐκινεῖται, καὶ ὄμμα, καὶ στρέμμα, καὶ ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ἢ· οὕτω καὶ τῶν πόλεων, καὶ τῶν τεράνων, ἕως μὲν ἂν ἐξω πολεμῶσιν, ἀφα-

ἢ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστιν· ἐπειδὴν δὲ ὁμοῦς πόλεμος συμπλακῆ, πάντα ἐποίησεν ἐκδηλα. εἰ δέ τις ἡμῶν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φιλίππον εὐτυχούντα ὄρων, ταύτῃ φοβερόν προσπολεμῆσαι νομίζει, σάφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ, χροῖται· μεγάλη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὄλον, ἢ τυχῆ παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἐγώ γε, εἰ τις αἴρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τυχῆν ἂν ἐλοίμην, ἐθελόντων, ἢ προσήκει, ποιεῖν ἡμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρὸν, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχειν ὄρω ἡμῖν ἐνούσας, ἢ ἐκεῖνω. ἀλλ', οἶμαι, καθήμεθα, οὐδὲν ποιοῦντες· οὐκ ἐνὶ δ' αὐτὸν ἀρξοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπατάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μὴ τί γε δὴ τοῖς θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστὸν ἐστίν, εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκείνος αὐτός, καὶ παρῶν ἐφ' ἅπασιν, καὶ μηδὲν καιρῶν, μηδ' ὄραν παραλείπων, ἡμῶν μέλλοντων, καὶ ψηφισομένων, καὶ πυρθανομένων περιγίνεται· οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τούτων γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει, τὸν πάντα ποιοῦντος, ἢ δεῖ, περιγῆμεν. ἀλλ' ἐκείνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαι-
25 μονίαις μὲν ποτε, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλὰς ὑμῖν ἔξον, οὐκ ἠθέλησατε, ἀλλ', ἵν' αἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερον αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες, καὶ προεμινδυνεύετε στρατευόμενοι· νυνὶ δ' ὀνεῖτε ἐξίεναι, καὶ μελλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσωκατέ πολλὰς πάντας, καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει· τὰ δ' ὑμέτερον αὐτῶν ἀπολεκότες καθῆσθε. ταῦτα θαυμάζω· καὶ ἐτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδὲ εἰς ὑμῶν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογισασθαι, πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ, καὶ τί ποιοῦντων ὑμῶν, ἅπασ ὁ χρόνος διεληλυθεν οὗτος· ἵστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι μέλλοντων ὑμῶν, ἐτέρους τινὰς ἐπιζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, κάλιον ἐπιζόντων, σχεδὸν ταῦτα,

ἄπερ καὶ νῦν, ποιοῦντων, ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν. εἰδ' οὕτως ἀγνωμότως ἔχετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρησίων φαῦλα τὰ πράγματα γέγονε τῆς πόλεως, δια τῶν αὐτῶν τούτων ἐλπίζετε πράξεων ἐν φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι; ἀλλ' αὐτ' εὐλογον, οὐτ' ἔχον ἐστὶ φύσει τούτῳ γε· πολλὸ γὰρ ὄσον ἔχοντας φυλάττειν, ἢ κησασθαι πάντα πέφυκε. νῦν δὲ ὅ, τι μὲν φυλάζομεν, οὐδὲν ἐστὶν ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπῶν τῶν πρότερον· κησασθαι δὲ δεῖ. αὐτῶν οὐδ' ἑμῶν ἔργον τοῦτ' ἦδη. φημί δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξίμναι προθύμως, μηδὲν αἰτιάσθαι, πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσῃτε· τηρικαῦτα δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κριναντας, τοὺς μὲν ἀξίους ἐπαινοῦ τιμῶν, τοὺς δ' ἀδικούντας κολάζειν· τὰς προφάσεις δ' ἀφελείν, καὶ τὰ καθ' ἑμᾶς ἐλλείμματα· οὐ γὰρ ἐστὶ πικρῶς ἐξετάσαι, τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ' ἡμῶν αὐτῶν πρώτων ὑπάρξῃ τὰ δέοντα. τίνας γὰρ ἔνεκα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε, τοῦτον μὲν φεύγει τὸν πόλεμον πάντας, ὅσους ἂν ἐκπέμψῃτε, στρατηγούς, ἰδίους δ' εἰδίσκεν πολέμους, (εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν); ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐστὶ τὰ ἄθλα, ὑπὲρ ὧν ἐστὶν ὁ πόλεμος, ἡμέτερον· Ἀμφίπολις καὶ ληφθῆ, παραχρημα αὐτὴν ἡμεῖς κομισέσθε· οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεσθηκότων ἴδιοι· μισθὸς δ' οὐκ ἐστὶν· ἐκεῖ δὲ, κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα τῶν ἐφεσθηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν, Ἀμφικλος, Σίγειον, τὰ πλοῖα, ἢ σιλωσίν. ἐπὶ οὖν τὸ λυσιστελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν· ἡμεῖς δὲ, ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψῃτε φαύλως ἔχοντα, τοὺς ἐφεσθηκότας κρινετέ· ὅταν δὲ, θόντες λόγον, τὰς ἀναγκὰς ἀκούσῃτε ταύτας, ἀφίετέ· περίεστι τίνιν ἡμῶν ἀλλήλοις ἐρίξαι, καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα· τὰ κοινὰ δ' ἔχειν φαύλως· πρότερον μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας· νῦν δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας· ὥτ' ἡγεμῶν ἐκατέρων, καὶ στρατηγῶν ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοηθηόμενοι, οἱ τριακόσιοι· αἱ δ'

ἄλλοι προσενέμησθε, οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δὲ ὡς κεινούς. δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας, καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐτι καὶ νῦν γενομένους, κοινὸν καὶ τὸ λέγειν, καὶ τὸ βουλευέσθαι, καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι. εἰ δὲ τοῖς μὲν, ὥσπερ ἐκ τυραννίδος, ἡμῶν ἐπιπέττειν ἀπο- 27 δάσειτε· τοῖς δ' ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι· τοῖς δὲ, ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδαμιῶν συμπονεῖν· οὐχὶ γενήσεται τῶν δόντων ἡμῖν οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἡδικημένον αἰεὶ μέρος ἐλλείπει· εἰδ' ἡμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν περίεσται. λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν ἀφ' ὧν ἕκαστος ἔχει, τὸ ἴσον· πάντας ἐξίμναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἀπαντες στρατεύσῃσθε· πᾶσι τοῖς παροῦσι λόγον δίδόναι, καὶ τὰ βέλτεστα, ἂν ἂν ἀκούσῃτε, αἰρεῖσθαι, μὴ ἢ ἂν ὁ δεινὸς, ἢ ὁ δεινὰ εἶπη, καὶ ταῦτα ποιῆτε, αὐτῶν εἰπόντα μόνον παραχρημα ἐπανέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ὑστερον, πολλὰ βέλτερον τῶν ὄλων πραγμάτων ἡμῖν ἔχόντων.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ
ΤΡΙΤΟΥ.

Ἐπεμψαν βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς· καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο. ὁ δὲ δῆμος περιχαρῆς, οἱ τε ὀήτορες παρακαλοῦντες ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικώς, μὴ θυροσῆσαντες, ὡς τὰ πάντα νενικηκότες, καὶ ἱκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ὀλυνθίοις, τῶν λοιπῶν ολιγορήσασαι, διὰ τοῦτο παρελθῶν, ἐπικόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν· καὶ πρὸς εὐλαβειαν σωφρονα τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων, οὐ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμαχῶν σωτηρίας· οἶδε γὰρ, ὅτι καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλοι πού 28 τινες, τοῦ μὲν μὴ τὰ οἰκεία προέσθαι ποιοῦνται φροντίδα· περὶ δὲ τὸ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐναντίους

ἦτον σπονδαίουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἄπτεται, καὶ ἀξιοὶ λυθῆναι τοὺς νόμους τοὺς ἐπιτιθέντας ζήμιαν τοῖς γραφασιν ἀντὶ γενέσθαι στρατιωτικά, ἵνα ἄδεια ἢ τοῦ συμβουλευεῖν τὰ βέλτεστα. παραινῆ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγράων ζῆλον ἀναστῆναι, καὶ στρατεῦσθαι σωμασιν οἰκείοις· καὶ ἐπιτιμῆσαι πολλῇ κέρηται κατὰ τοῦ δήμου τέως ἐκλελυμένου, καὶ τῶν δημαγωγῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς προϊσταμένων τῆς πόλεως.

Ο ΔΗΡΝΘΙΑΚΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Οὐχὶ ταῦτα παρίσταται μοι γενώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρῆσθαι Φίλιππον ὁρῶ γινόμενους· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε ὅπως μὴ πεισώμεθα αὐτοὶ πρότερον κικῶς, σκέψασθαι δεόν. οὐδὲν οὖν ἄλλο μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες, ἢ τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλευέσθε, οὐχὶ τὴν οὖσαν παριστάντες ὑμῖν, ἀμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν ποτὶ ἐξῆν τῇ πόλει, καὶ τὰ αὐτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς, καὶ Φίλιππον τιμωρῆσθαι, καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα· ἐπ' ἐμοῦ γὰρ, οὐχὶ πάλα, γέγονε ταῦτα ἀμφότερα. νῦν μὲντοι πείσεται τοῦθ' ἵκανόν πρόλαβειν εἶναι ἡμῖν τὴν πρώτην, ὅπως τοὺς συμμάχους σώσωμεν. εἴαν γὰρ τοῦτο βεβαίως ὑπάρξῃ, τότε καὶ περὶ τοῦ τίνα τρόπον τιμωρῆσεται τις ἐκείνον ἐξεῖται σκοπεῖν. πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι, μάταιον ἡγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὀντινοῦν ποιῆσθαι λόγον. ὁ μὲν οὖν παρὰν καιρὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται. ἐγὼ δὲ, οὐχ ὅ, τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλευῶσαι, χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖν ἀποροῦν, τίνα χρὴ τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν·

πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρῶν καὶ ἀκούων σύνοια, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφηνῆναι, τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δεόντα ποιεῖν, οὐ τῷ μὴ συνιέναι. ἀξιοὶ δὲ ὑμᾶς, ἂν μετὰ παρόρησίας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ὑπομένειν, τοῦτο θεωροῦντας, εἰ τάλιθ' ἢ λέγω, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται. ὁρᾶτε γὰρ, ὡς ἐν τοῦ πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐπίλους εἰς πᾶν προεληλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα πράγματα· ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω, μικρὰ τῶν γεγενημένων πρώτον ὑμᾶς ὑπομῆσαι. μέμησθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος ὑμῖν ἐν Θράκη, τρίτον ἢ τέταρτον εἶος τουτὶ. Ἡραίων τείχος πολιορκῶν, τότε τοίνυν, μὴν μὲν ἦν Μαιμακτηριῶν· πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ' ὑμῖν, ἐψηφίσασθε τετταράκοντα τριηεὶς καθέλειν, καὶ τοὺς μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν αὐτοὺς ἐμβαίνειν, καὶ τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν. καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος τοῦ ἐναντιοῦ τούτου, Ἐκατομβαιῶν, Μεταγεινῶν, Βοηδρομιῶν· τοῦτου τοῦ μηνὸς μόγις, μετὰ τὰ μυστήρια, δέκα ναῦς ἀπεστέλλετε ἔχοντα Χαριδῆμον κενᾶς, καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου· ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνεώς· ἦλθε γὰρ ἀμφότερα· οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν νομίσαντες, ἀσκήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἀπόστολον. ἦν δ' αὐτὸς ὁ καιρὸς αὐτός· εἰ γὰρ τότε ἐκείσε ἐβοηθήσαμεν, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα, προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώγλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος τότε σωθεῖς. τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· νῦν δ' ἐτέρου πολέμου καιρὸς ἦκει. τίς οὗτος; δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθη, ἵνα μὴ ταῦτα πάθῃτε. τί δὴ χρῆσόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρατηγηκότες ἐσεσθε πάντα ὑπὲρ Φιλίππου. ὑπῆρχον Ὀλύνθιοι δυνάμιν τίνα κεκτημένοι, καὶ διέκειθ' οὕτω τὰ πράγματα· οὔτε Φίλιππος ἐθαροῖε τούτους, οὔθ' οὔτοι Φίλιππον. ἐπράξαμεν ἡμεῖς κικῶνιοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην· ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδιμά τι τῷ

Φιλίππῳ, καὶ δυσχερῆς, πόλιν μεγάλην ἐφορμῆν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς, διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς. ἐκπολεμῶσαι δὲν ὠμέμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου. καὶ ὁ πάντες ἐθρύλλουν τέως, τοῦτο πέπρακται νῦν ὅπως ἴσθῃτε. τί οὖν ὑπόλοιπον, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐξῴωμένως καὶ προθύμως; ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρω· χωρὶς γὰρ τῆς περιστάσεως ἂν ἡμᾶς αἰσχύνῃς, εἰ καθυφειμεθὰ τι τῶν πραγμάτων, οὐδὲ τὸν φόβον, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν ὄρω τὸν [τοῦ] μετὰ ταῦτα, ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκῶτων δὲ χρημασι Φοικέων· μηδεὶς δ' ἐμποδῶν ὄντος Φιλίππῳ τὰ παρόντα καθίστασθαι, πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πράγματα. ἀλλὰ μὴν εἰ τις ὑμῶν εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται ποιῆσαι τὰ δεόντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλεται τὰ δεινὰ, ἐξὸν ἀκούειν ἄλλοθι γινόμενα, καὶ βοηθοὺς ἑαυτῷ ζητεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτῶν βοηθεῖν· ὅτι μὲν γὰρ εἰς τοῦτο περιστήσεται τὰ πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δήπου. ἀλλ' ὅτι μὲν δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἂν, πάντες ἐγγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. μὴ τοίνυν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θανατώσῃτε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς, νομοθέτας καθίστατε. ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις, μὴ θῆσθε νόμον μηδένα· εἰσὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοί· ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλέποντας ὑμᾶς λύσατε· λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς οὕτως, καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐπίουσι· ὧν οἱ μὲν, τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά· οἱ δὲ, τοὺς ἀτακτοῦντας ἀδφους καθιστάσιν· εἴτα καὶ τοὺς τὰ δεόντα ποιῆν βουλευμένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπειδὴν δὲ ταῦτα λύσῃτε, καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτεστα λέγειν ὁδὸν παρασχηθεῖ ἀσφαλῆ, τηλικαῦτα τὴν γράψοντα, ἂ πάντες ἴστε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. πρὶν δὲ ταῦτα πράξαι, μὴ σκοπεῖτε, τίς εἰπὼν τὰ βέλτεστα ὑπὲρ ὑμῶν, ὑφ' ὑμῶν ἀπολέσθαι βουλησεται· οὐ γὰρ εὐρήσετε· ἄλλως τε καὶ τούτου μόρον περιγίγνεσθαι μέλλοντος, τοῦ παθεῖν ἀδικῶς τε

καὶ τὸν ταῦτ' εἰπάντα καὶ γράψοντα· μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον εἶναι, ἢ νῦν, τὸ τὰ βέλτεστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ λέγει γέ, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους δεῖ τούτους αὐτοὺς ἀξιοῦν, οἵπερ καὶ τεθείκασιν· οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον, τὴν μὲν χάριν, ἢ 32 πᾶσαν ἐβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε θεῖσιν ὑπάσχειν· τὴν δ' ἀπέχθειαν, δεῖ ἥς ἂν ἅπαντες ἀμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτεστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι. πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίσαι, μηδαμῶς, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδένα ἀξιοῦτε τηλικούτων εἶναι παρ' ὑμῖν, ὥστε τοὺς νόμους τούτους παραβάτῃ μὴ δοῦναι δίκην, μηδ' οὕτως ἀνόητον, ὥστε εἰς προὔπτον κακὸν αὐτὸν ἐμβαλεῖν. οὐ μὴν οὐδ' ἐκείνῳ γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ψηφισμα οὐδενὸς ἀξίον ἐστίν, ἂν μὴ προσενηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τὰ γέ δοξάντα προθύμως ὑμᾶς· εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν, ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν, ἢ προσήκει, πράττειν, ἢ περὶ ὧν γράφει διαπραξασθαι, οὐτ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφίζομενοι, μικρὰ, μᾶλλον δ' οὐδὲν, ἐπράττετε τούτων, εὔτε Φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίσει χρόνον· πάλαι γὰρ ἂν, ἐνεκὰ γέ ψηφισμάτων, ἐδεδόκει δίκην. ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει· τὸ γὰρ πράττειν τοῦ λέγειν καὶ χειροτονεῖν ὑστερον ὢν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ κραϊτέρον ἐστίν. τοῦτ' οὖν δεῖ προσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάσχει· καὶ γὰρ εἰπέν τὰ δεόντα παρ' ὑμῖν εἰσὶν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυνάμενοι, καὶ γινῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ἐθνήντα· καὶ πράξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε· τίνα γὰρ χρόνον, ἢ τίνα καιρὸν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος βέλτερον ζητεῖτε; ἢ ποτε, ἂ δεῖ, πράξετε, εἰ μὴ νῦν; οὐχ ἅπαντα μὲν ἡμῶν τὰ χωρία προελλήθεν ἄνθρωπος; εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριας τῆς χώρας γενήσεται, πάντων αἰσχίστα πεισόμεθα. οὐχ οὖν, εἰ πολεμήσομεν, ἐτοίμως σώσειν ὑποσχομένεθα, οὗτοι νῦν πολεμοῦνται, οὐκ 33 ἐχθροὶ; οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτερα; οὐ βαρβυροὶ; οὐχ ὅ, τι ἂν εἴποι τις; ἀλλὰ πρὸς θεῶν, ἅπαντα ταῦ-

τα ἔδσαντες, καὶ μονοουχὶ συγκατασκευάσαντες αὐ-
τῷ τότε τοὺς αἰτίους, οἵτινες εἰσι, τούτων ζητή-
σομεν; οὐ γὰρ αὐτοὶ γ' αἰτίοι φησομεν εἶναι, σαφῶς
οἶδα τοῦτ' ἐγώ· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κω-
δύνοις τῶν γενομένων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ· ἀλ-
λά καὶ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τῶν πλησίων, καὶ πάν-
των μᾶλλον· ἠττηνται δ' ὁμοῦ διὰ πάντας τοὺς
φύγοντας δῆπον· μένειν γὰρ ἔξῃ τῷ κατηγοροῦντι
τῶν ἄλλων. εἰ δὲ τοῦτ' ἐποιοῖ ἕκαστος, ἐνίκων ἄν.
καὶ νῦν, οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστάς ἄλλος
εἰπάτω· μὴ τούτων αἰτιάσθω. ἕτερος λέγει τις βέλ-
τίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθὴ τύχη, ἀλλ' οὐχ ἡδέα
ταῦτα; οὐκέτι τοῦθ' ὁ λέγων ἀδικεῖ· πλὴν εἰ, δέον
εὔξασθαι, παραλείπει· εὔξασθαι μὲν γὰρ, ὡ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ῥαδίον, εἰς ταῦτό πάνθ', ὅσα βου-
λεταί τις, ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ· ἐλεῖσθαι δὲ, ὅταν
περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, οὐκέθ' ὁμοίως εὐ-
πορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἂν
μὴ συναμφοτέρα ἔξῃ, λαμβάνειν. εἰ δὲ τις ἡμῖν
ἔχει καὶ τὰ θεωρικά ἔξῃ, καὶ πόρους ἑτέρους λέγειν
στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος κρείττον; εἶποι τις ἄν.
φήμ' ἔγωγε, εἶπερ ἔστιν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἀλ-
λά θαυμάζω, εἰ τῷ ποτὲ ἀνθρώπων ἢ γέγονεν, ἢ
γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἄ μη δεῖ,
τῶν ἀπύκτων εὐπορήσαι πρὸς ἄ δεῖ. ἀλλ', οἴμαι,
μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγος ἢ παρ' ἑκάστου
βουλῆσις. διόπερ ῥάστον ἀπάντων ἔστιν αὐτὸν ἔξα-
34 πατήσαι· ὃ γὰρ βουλεταί, τοῦθ' ἕκαστος καὶ οἶε-
ται· τὰ δὲ πραγματὰ πολλὰ κίς οὐχ οὕτω πέφικεν.
ὄρατε οὖν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως, ὅπως
καὶ τὰ πράγματα ἐνδέχεται, καὶ δυνήσεσθε ἐξίναί,
καὶ μισθὸν ἔξετε. οὐ τοι σωφρόνων, οὐδὲ γενναίων
ἔστιν ἀνθρώπων, ἑλλείποντας τι δι' ἐνδειαν χορηγί-
ων τῶν τοῦ πολέμου, εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνειδή
φέρειν· οὐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίους, καὶ Μεγαρέας, ἀρ-
πάσαντας τὰ ὄπλα πορεύεσθαι· Φίλιππον δ' ἔξῃ πό-
λεως Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεσθαι, δι' ἀπορίαν ἐφοδίων
τοῖς στρατευομένοις. καὶ ταῦτ' οὐχ ἴν' ἀπέχθωμαι

τίσιν ὑμῶν, τῆν ἄλλως προσημαί λέγειν· οὐ γὰρ
οὕτως ἄφρων, οὐδ' ἀτυχῆς τις εἰμι ἐγώ, ὥστε ἀπε-
χθάνεσθαι βούλεσθαι, μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων. ἀλλὰ
δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν
ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἰρεῖσθαι· καὶ γὰρ
τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκούω, ὥσπερ
ἴσως καὶ ὑμεῖς· οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόντες ἅπαν-
τες, μιμούνται δ' οὐ πάνν, τούτω τῷ ἔθει καὶ τῷ
τρόπῳ τῆς πολιτείας χρησθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεί-
νον, τὸν Νικίαν, τὸν ὁμόνυμον ἐμαντῷ, τὸν Πε-
ρικλέα· ἔξ' οὗ δ' οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφνη-
σαι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν χαρί-
σομαι; προπέποται τῆς παραντίκα ἡδονῆς καὶ χαρί-
τος τὰ τῆς πόλεως πραγματὰ, καὶ τοιαῦτα συμβαίνει.
καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτε-
ρα αἰσχυρῶς. καίτοι σκέψασθε, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἂ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι, τῶν τ' ἐπὶ τῶν προ-
γόνων ἔργων, καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. ἔσται δὲ βραχὺς
καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἄλλοτρίους 35
ὑμῖν χρομένους παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις, ὡ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι. ἐκείνοι
τοῖνυν, οἓς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐγίλου
αὐτοὺς, ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τετ-
ταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν ἐκόντων· πλείω
δ' ἢ μύθρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον.
ὑπῆκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χάραν ἔχων αὐτοῖς βασι-
λεὺς, ὥσπερ ἔστι προσῆκον βαρβαρῶν Ἑλλήσι. πολλὰ
δὲ καὶ καλά καὶ πέξῃ καὶ ναυμαχοῦντες ἐστήσαν τρό-
πια αὐτοῖς στρατευόμενοι. μόνον δὲ ἀνθρώπων κρείτ-
τω τὴν ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούτων κα-
τέλαπον. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι·
ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν αὐτὴν θεάσασθε ὅποιοι,
ἐν τε τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς ἰδίοις. δημοσίᾳ μὲν τοῖ-
νον οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοιαῦτα καὶ τσοῦτα
κατεσκευάσαν ἡμῖν ἱεροῖν καὶ τῶν ἐν τούτοις ἀνα-
θημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγυνομένων ὑπερβο-
λὴν λειλεῖσθαι. ἰδίᾳ δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν καὶ σφό-
δρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, ὥστε τὴν

Ἀριστείδου, καὶ τὴν Μιλτιάδου, καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἰ τις ἄρα οἶδεν ὑμῖν ὅποια ποτ' ἐστίν, ὄρα τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμινοτέραν οὐσαν· οὐ γὰρ εἰς περιουσίαν αὐτοῖς ἐπράττετο τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὐξεν ἕκαστος ὡς οὐκ οἶδεν· ἐὰ δὲ τοῦτά μὲν Ἑλληνικὰ πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως διοικεῖν, μεγάλην εὐκρίτως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν. τότε μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις χρωμένοις, οἷς εἶπον, προστάταις· νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπο τῶν χρησίων τῶν νῦν τὰ πράγματα ἔχει· ἄρα γε ὁμοίως καὶ παραπλησίως; καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πολλὰ ἂν ἔχον εἰπεῖν. ἀλλ' ὅσης ἀπαντὲς ὄρατε ἐρημίας ἐπιλημμένοι· καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων δ' ἀσχόλων ὄντων, τῶν δ' ἄλλων οὐδενός ὄντος ἀξιοχρεῶ περὶ τῶν προτείων ὑμῖν ἀντιτάξασθαι, ἐξόν [δ'] ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερά αὐτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπεστερημέθα μὲν χώρας οἰκίας, πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνῆλωκαμεν εἰς οὐδὲν θεόν. οὐς δ' ἐν τῇ πολέμῳ συμμαχῶς ἐκτήσαμεθα, εἰρήνης οὐσης, ἀπολωλέκαμεν οὗτοι. ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικούτων ἠσκήκαμεν. ἢ φρασαίτω τις ἐμοὶ παρελθὼν, πῶθεν ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν, ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν, Φίλιππος. ἀλλ' ὦ τάν, εἰ τὰυτα φαύλως, τί γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει νῦν ἀμεινον ἔχει; καὶ τί ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι; τὰς ἐπαλξείς, ἃς κοινώμεν; καὶ τὰς ὁδοὺς, ἃς ἐπισκευάζομεν; καὶ κρηνας; καὶ λήρους; ἀποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα πολιτευομένους, ὧν οἱ μὲν ἐν πτωχῶν πλούσιοι γέγονασιν· οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι· ἐνιοὶ δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμιστέρας εἰσι κατεσκευασμένοι. ὅσων δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτω τὰ τούτων ἠΰξηται. τί δὴ τὸ πάντων αἰτίων τούτων, καὶ τί δήποτε ἀπαντ' εἶχε καλῶς τότε, καὶ νῦν οὐκ ὀρθῶς; ὅτι, τὸ μὲν πρῶτον καὶ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος, δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν, καὶ κύριος αὐτὸς

ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν· καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἕκαστω καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τιμὸς μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τούναντίον· κῦ- 37
ριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν οἱ πολιτευόμενοι, καὶ διὰ τούτων ἀπαντα πράττεται· ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος ἐκνευρισμένοι, καὶ περιηρημένοι χρήματα, καὶ συμμαχῶς, ἐν ὑπερέτῳ καὶ προσθήκῃς μέρει γεγέννησθε, ἀγαπῶντες, ἐὰν μεταδιδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν, ἢ βοῦδία πέμψωσιν οὗτοι· καὶ τὸ πάντων ἀνανδροτάτον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε. οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καθείρξαντες ὑμᾶς, ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα, καὶ τιθασαίουσιν χειροῦθεις αὐτοῖς ποιούντες. ἔστι δ' οὐδέποτε, οἶμαι, μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· ὅποι' ἅττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ἢ τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. ταῦτα, μὲ τὴν Ἀθήνητρα, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων εἰπὸντι ἐμοὶ γένοιτο παρ' ὑμῶν βλάβη, τῶν πεποιηκότων αὐτὰ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ παρῆσθαι περὶ αὐτῶν αἰεὶ παρ' ὑμῖν ἐστίν. ἀλλ' ἔρωγε, ὅτι καὶ νῦν γέρονε, θαυμάζω. ἐὰν οὖν ἄλλα νῦν γ' εἴτι ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν, ἐθελήσητε στρατεύεσθαι τε καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ταῖς περιουσίαις ταῖς οἰκοῖς ταύταις ἀφορμαῖς ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρῆσασθε, ἴσως ἂν, ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τελειὸν τι καὶ μέγα κτήσασθε ἀγαθόν, καὶ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενούσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίσις δεδομένοις εἴηκε· καὶ γὰρ οὐτ' ἰσχυρὸν ἐκεῖνα ἐντίθησιν, οὐτ' ἀποθήσκειν ἐξ'· καὶ ταῦτα, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστιν, ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινα διαρκῆ, οὐτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι πράττειν ἐξ'· ἀλλ' ἔστι ταῦτα τὴν ἕκαστου ἡθην ὑμῶν ἐπανέξανοντα. οὐκοῦν 38
σὺ μισθοφορὰν λέγεις; φήσει τις. καὶ παραχρημά γε τὴν αὐτὴν συνταξίν ἀπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἢ πόλις, εἰς τοῦθ' ἐτόιμωσ χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι. ἐξέστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἰκοὶ μένων εἰ

βελτίων, τοῦ δι' ἐνδείαν ἀνάγκη τι ποιῆν αἰσχρὸν ἀπηλλαγμένους. συμβαίνει τι τοιοῦτον, οἷον καὶ τὰ νῦν; στρατιωτῆς αὐτὸς ὑπάρχων ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούτων λημμάτων, ὡσπερ ἐστὶ δίκαιον ὑπὲρ τῆς πατριδος. ἐστὶ τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὐτος νῦν ἀτακτως λαμβάνων οὐκ ὠφελεί, ταῦτ' ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω, παντ' ἐφορῶν καὶ διοικῶν, ἀχρηῶν πράττεσθαι. ὅλως δὲ οὔτ' ἀφελῶν, οὔτε προσθεῖς, πλὴν μικρὸν τὴν ἀταξίαν ἀνελῶν, εἰς τάξιν ἡγάγον τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν, τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιῆν τοῦδ' ὅ, τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχει, καὶ ὅτου καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. οὐκ ἐστὶν ὅπου τοῖς μηδὲν ποιοῦσιν ἐγὼ τὰ τῶν ποιησόντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν· οὐδ' αὐτοὺς μὲν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τοῦ θείους κωῶσι ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι ταῦτα γὰρ νυνὶ γίνεται. καὶ οὐχὶ μέμφομαι τὸν ποιούντ' αὐτὰ τι τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν. ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιώ πράττειν ταῦτα, ἐφ' οἷς ἐτέρους τιμάτε, καὶ μὴ παραχωρεῖν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων κινδύων κτησάμενοι κατέλιπον. σχεδὸν εἴρηκα, ἃ νομίζω συμφέρον· ὑμεῖς δ' εἰσαθεὶς ὅ, τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασι συνοίσειν ὑμῖν μέλλει.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ. 39

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι, συνελλυθασιν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. ὁ τοίνυν ῥήτωρ τὴν τε ἀθυμίαν πειρώσας πάντων, λέγων οὐδὲν εἶναι θαυμαστὸν, εἰ ἄθυμοῦντες κερσάτηται· καὶ εἰσηγείται, πῶς ἂν ἀρίστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν. κενεῦε δὴ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω, πολιτικὴν, ἣτις οἴκοι μένουσα, πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἐτοιμὸς ὑπάρξει· ἑτέραν δὲ ἐλάττωτα, ξένων ὄντων τῶν στρατευομένων, παραμεμειγμένων δέ. καὶ ταύτην κενεῦε τὴν δύναμιν μὴ Ἀθηναῖοι μένειν, μηδὲ ἐν τῆς πόλεως ποιέσθαι τὰς βοηθείας, ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι, πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως, ἵνα μὴ τοὺς ἐτήσιος πνέοντις ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος, ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἠνίκα Ἀθηναῖοι εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατόν, ἐπιχειρῶ τῶν πραγμάτων, καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων, ἀπάντων κρατῆ, ἀλλ' ἐγγὺς ἢ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρχη.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ 40

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προὔτιθετο, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχῶν ἂν, ἕως οὗ κλείστοι τῶν εἰσθότων γνώμην ἀπεφῆραντο; εἰ μὲν

ἤροσκέ τι μοι τῶν ὑπὸ τούτων ᾄθύντων, ἤσυχίαν
 ἂν ἦγον· εἰ δὲ μή, τότε ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην,
 ἢ γηνώσκω, λέγειν· ἐπειδὴ δὲ περὶ ὧν πολλὰκις
 εἰρηκασί οὗτοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νῦν σκοπεῖν,
 ἤροσμαι καὶ πρότερος ἀναστάς, εἰκότως ἂν συγγνώ-
 μης τυγχάνειν· εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρό-
 νου τὰ θεόντα οὗτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς
 νῦν εἶδει βουλεύεσθαι. πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀδυμη-
 τέον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς παροῦσι πράγμα-
 σιν, οὐδ' εἰ πάνυ φεύλως ἔχει δοκεῖ· ὁ γὰρ ἐστὶ
 χειρίστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο
 πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ
 τοῦτο; ὅτι οὐδὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν θεόντων
 ποιούντων ὑμῶν, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει. ἐπι-
 τοιγε εἰ πάνθ' ἢ προσήκε, πρῶτοντων οὕτως εἶχεν,
 οὐδ' ἂν ἐλάτεις ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι. ἐπειτα ἐν-
 θυμητέον, καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι, καὶ τοῖς εἰδο-
 σιν αὐτοῖς ἀναμνησκόμενοις, ἡλικίην ποτ' ἐχόντων
 δύναμιν Λακεδαιμονίων, ἕξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς, οἷς
 καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε
 τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν
 δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. τίνος οὖν ἐνε-
 41 κα ταῦτα λέγω; ἵν' εἰδῆτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 καὶ θεάσησθε, ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν
 ἐστὶ φοβερόν, οὔτ' ἂν ὀλιγοῦητε, τοιοῦτον, ὅσον
 ἂν ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χροῦμενοι, τῇ τότε
 ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατέτε ἐκ τοῦ
 προσέχεν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ τῇ νῦν ὑβρεῖ
 τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθα, ἐκ τοῦ μηδὲν φρον-
 τίσειν, ὧν ἐχρῆν. εἰ δὲ τις ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, δυσπολέμητον οἰεῖται τὸν Φίλιππον εἶναι, σπο-
 πῶν τὸ τε πλῆθος τῆς νῦν ὑπαρχούσης αὐτῷ δύ-
 νάμεως, καὶ τὸ τὰ χωρία ταῦτα πάντα ἀπολωλέναι
 τῇ πόλει, ὁρθῶς μὲν οἰεῖται· λογισάσθω μὲντοι
 τοῦθ', ὅτι εἶχομεν ποτε ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 Πύδναν, καὶ Ποτιδαίαν, καὶ Μεθώνην, καὶ πάν-
 τα τὸν τόπον τούτον οἰκίον κικλή, καὶ πολλὰ τῶν
 μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἔθνων, αὐτονομούμενα καὶ

ἐλεύθερα ὑπῆρχε· καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν
 οἰκίως, ἢ ἐκείνῳ. εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύ-
 την ἔσχε τὴν γνώμην, οἷς χαλεπὸν πολεμεῖν Ἀθη-
 ναίοις ἐστίν, ἔχουσι τοιαῦτα ἐπιτευχίσματα τῆς αὐ-
 τοῦ χώρας, ἔσημον ὄντα συμμαχῶν, οὐδὲν ἂν, ὧν
 νῦν πεποιήκει, ἐπράξεν· οὐδὲ τοσαύτην ἐκίησάτ'
 ἂν δύναμιν· ἀλλ' οἶδεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ-
 το καλῶς ἐκείνος, ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶν ἅπαντα τὰ
 χωρία, ἄθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ· φύσει
 δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων, καὶ τοῖς
 ἐθέλουσι ποιεῖν καὶ κινδυνεύειν, τὰ τῶν ἀμελούντων·
 καὶ γὰρ τοιαύτη χρησάμενος τῇ γνώμῃ, πάντα κα-
 τέστραπται καὶ ἔχει, τὰ μὲν, οἷς ἂν ἐλῶν τις ἔχοι
 πολέμου νόμῳ· τὰ δὲ, συμμαχεῖ καὶ φίλα ποιησά-
 μενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν 42
 τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οἷς ἂν ὄρωσι παρεσκευ-
 εσμένους καὶ πρᾶττειν ἐθέλοντας, ἢ χροῖ. ἂν τοί-
 νυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύ-
 τῆς ἐθέλησθε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ
 πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὐ δὲ καὶ δύναται ἂν,
 χορήσιμον τῇ πόλει παρασχεῖν αὐτόν, πᾶσαν ἀφεί-
 τῃν εἰσραμίαν, ἔτοιμος πρᾶττειν ὑπάρξῃ· ὁ μὲν
 χορήματ' ἔχων, εἰσφέρειν· ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ, στρα-
 τεύεσθαι· συνελόντι δ' [ἀπλῶς] εἰπεῖν, ἦν ὑμῶν
 αὐτῶν ἐθέλησθε γενέσθαι, καὶ παύσησθε, αὐτὸς
 μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλεῖστον
 πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερό αὐτῶν
 κομείσθε, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, καὶ τὰ κατεροβουμημένα
 πάλιν ἀναλήψασθε, κἀκείνον τιμωρήσεσθε· μη γὰρ
 οἷς θεῶν νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέσθαι πρά-
 γματα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισοῖ τις ἐκείνον, καὶ
 δέδιεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ, καὶ τῶν
 πάνυ νῦν δοκούντων οἰκίως ἔχειν αὐτῷ. καὶ ἄπανθ',
 ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἐνι, ταῦτα
 μὲντοι μετ' ἐκείνου χροῖ νομίζειν ἐνέσθαι. κατέπτηχε
 μὲντοι ταῦτα πάντα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφῆν,
 διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ὀρθυμίαν, ἣν ἀπο-
 θέσθαι φημι δεῖν ἤδη· ὁρᾶτε γὰρ, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ν

καίτοι, τὸ πρᾶγμα· οἱ προεβλήθησαν ἀστυγείας ἀν-
 θρωπος, ὃς οὐδ' αἴρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν,
 ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ, καὶ λόγους ὑπερηφά-
 νους, ὡς φασί, λέγει· καὶ οὐχ οἷός τε ἔστιν ἔργον,
 ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων· ἀλλ' αἰεὶ τι
 43 προσπειριβάλλεται, καὶ κύνλησιν πανταχῆ μέλλοντας
 ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται· ποῦ οὖν, ὦ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ποτε, ἃ χρῆ, πράξετε; ἐπειδὴν
 τί γένηται; ἐπειδὴν, νῆ Δία, ἀνάκη τις ἦ; νῦν δὲ
 τί χρῆ τὰ γινόμενα ἠγείσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οἰομαι
 τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πρα-
 γμάτων αἰσχύνην εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, πε-
 ριϊόντες αὐτοῦ πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν· λέ-
 γεται τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἂν τι καινότερον, ἢ
 Μακεδῶν ἀνήρ Ἀθηναῖος καταπολεμῶν, καὶ τὰ τῶν
 Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί,
 ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν οὐ-
 τὸς τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιή-
 σετε, ἀντὶ οὗτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν.
 οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν τοσοῦτον
 ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμείλιαν. καί-
 τοι καὶ τούτων εἴ τι πάθῃ, καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν
 ὑπάρξῃ, (ἢ γὰρ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν,
 ἐπιμελουμένη, καὶ τούτ' ἂν ἐξεργάσαιο,) ἴσθ' ὅτι
 πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τετα-
 ραγμένοις ἐπιστάτες, ὅπως βούλεσθε διοικῆσαισθε·
 ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ δίδοντων ὑμῖν τῶν καιρῶν
 Ἀμφίπολιν, δεξασθαι δύνασθ' ἂν, ἀπρητημένοι καὶ
 ταῖς παρασκευαῖς, καὶ ταῖς γνώμαις. ὡς μὲν οὖν
 δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπαρχειν ἅπαν-
 τας ἐτοιμῶς, ὡς ἐργωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων,
 παύομαι λέγων. τῶν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς,
 ἢ ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς
 ἠροῦμαι, καὶ τὸ πλήθος ὅσον, καὶ πόρους, οὐστὶ-
 νας χρημάτων, καὶ τάλλα ὡς ἂν μοι βέλτεστα καὶ
 44 τάριστα δοκῆ παρασκευασθῆναι, καὶ δεῖ πειράσο-
 μαι λέγειν, δεηθεῖς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, το-
 σοῦτον· ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ

μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μὴδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δο-
 κῶ τι καὶνὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβαλλεσθαι με-
 τὰ πράγματα ἠγείσθω· οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμε-
 ρον εἰπόντες μάλιστα εἰς δεῖν λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν
 τὰ γε ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλύσαι δυ-
 νηθείημεν· ἀλλ' ὅς ἂν δεῖξῃ, τίς πορισθεῖσα πα-
 ρασκευή, καὶ πόση, καὶ πόθεν διαμείναι δυνήσεται,
 τῶς ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον, ἢ
 περιγενομένη τῶν ἐχθρῶν· οὗτω γὰρ οὐκ ἐτι τοῦ
 λοιποῦ πασσοίμεν ἂν κακῶς. οἶμαι τοῖνυν ἐγὼ ταῦ-
 τα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων εἰ τις ἄλλος ἐπαγγέλλε-
 ται τι. ἢ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη· τὸ δὲ
 πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει· κοιτὰ δ' ὑμεῖς
 ἐσεσθε. πρῶτον μὲν τοῖνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τοιήσεις πενήκοντα παρασκευασσάσθαι φημί δεῖν. εἰτ'
 αὐτοὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν, ὡς, εἴαν τι δεῖ,
 πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβάσι. πρὸς δὲ τού-
 τοις, τοῖς ἡμῖνσι τῶν ἱππέων ἱππαγωγῶς τοιήσεις
 καὶ πλοῖα ἱκανὰ εὐτροπέσαι κελύω. ταῦτα μὲν οἶο-
 μαι δεῖν ὑπαρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαιρήσας ταύτας ἀπὸ τῆς
 οἰκείας χάρας αὐτοῦ στρατείας, εἰς Πύλας, καὶ
 Χερσόνησον, καὶ Ὀλυμπον, καὶ ὅποι βούλεται· δεῖ
 γὰρ ἐκείνω τούτῳ ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆναι, ὡς ὑμεῖς
 ἐκ τῆς ἀμείλιας ταύτης τῆς ἄγαν, ὡσπερ εἰς Ἐν-
 βουαν, καὶ πρότερον ποτὲ φασιν εἰς Ἀλιάστον, καὶ
 τα τελευταία προῖν εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὀρησάτε.
 οὗτοι παντελῶς οὐδ' εἰ μὴ ποιησάτω ἂν τούτῳ, (ὡς 45
 ἐγὼ γὰρ φημι δεῖν,) εὐκαταφρόνητον ἔστιν· ἢ ἢ
 διὰ τὸν φόβον, εἰδὼς εὐτροπεῖς ὑμᾶς, (εἴσεται γὰρ
 ἀκριβῶς· εἰσὶ γὰρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες
 ἐκείνω παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείονος τοῦ δέαντος·) ἠου-
 χίαν ἔχη· ἢ παριδῶν ταῦτα, ἀσύλακτος ληφθῆ,
 μηδενὸς οὗτος ἐμποδίων πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χάραν
 ὑμῖν, ἂν ἐνθῶ καιρός. ταῦτα μὲν ἔστιν, ἃ πᾶσι
 δεδογθαι φημί δεῖν, καὶ παρασκευασσάσθαι προσήκειν
 οἰομαι. πρὸς δὲ τούτοις, δύναμιν τινα, ὦ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, φημί προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἢ συν-
 εργῶς πολεμήσει, καὶ κακῶς ἐκείνον ποιήσει. μὴ μοι

μυρίους, μηδὲ διαμυρίους ξένους, μηδὲ τὰς ἐπιστο-
 λημαίους ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔστω.
 κἂν ὑμεῖς ἓνα, κἂν πλείους, κἂν τὸν δεῖνα, κἂν ὄντι-
 νουν χειροτονησῆτε στρατηγόν, τοῦτο πέισται καὶ
 ἀκολουθήσει, καὶ τροφήν ταύτη πορίσασθαι κελεύω.
 ἔσται δ' αὐτῆ τῆς ἡ δύναμις, καὶ πόση, καὶ πόθεν
 τὴν τροφήν ἔξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσετε ποιῆν; ἔγω
 φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διεξιὼν χωρὶς. ξένους
 μὲν λέγω, (καὶ ὅπως μὴ ποιήσῃτε τοῦθ', ὃ πολλὰκις
 ὑμῶν ἐβλαψεν· ἅπαντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ
 δεόντος, καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασι αἰροῦ-
 μεναι, ἐπὶ τῷ πρακτικῷ οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλ-
 λά τὰ μικρὰ ποιήσαντες, καὶ πορίσαντες, τοῦτοις
 προστίθετε, ἂν ἐλάττω φαίνεται.) λέγω δὴ τοὺς
 πάντας στρατιώτας διαχιλίους· τούτων δὲ Ἀθη-
 ναίους φημί δεῖν εἶναι πεντακοστούς, ἕξ ἧς ἂν τινας
 ὑμῶν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δακῆ, χρόνον τακτὸν στρα-
 τευομένους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ
 46 καλῶς ἔχειν ἐν διαδοχῆς ἀλλήλοις· τοὺς δ' ἄλλους
 ξένους εἶναι κελεύω. καὶ μετὰ τούτων ἰππέας δια-
 κοσίους· καὶ τούτων εἶναι πενήκοντα Ἀθηναίους
 τοῦλάχιστον, ὥσπερ τοῖς πέσοις, τὸν αὐτὸν τρό-
 πον στρατευομένους· καὶ ἰππαγωγούς τοῦτοις· εἶεν.
 τί πρὸς τοῦτοις ἔτι; ταχείας τριήρεις δέκα· δεῖ
 γὰρ, ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριή-
 ρων ἡμῶν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέῃ. πόθεν
 δὴ τοῦτοις ἡ τροφή γενήσεται; ἔγω καὶ τοῦτο φρά-
 σω καὶ δείξω, ἐπειδὴν, διότι τηλικαύτην ἀποροὴν
 οἶμαι τὴν δύναμιν καὶ πολλὰς τοὺς στρατευομένους
 εἶναι κελεύω, διδάξω. τοσαύτην μὲν, ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ ἐνὶ νῦν ἡμῶν πο-
 ρίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνην παραταξομένην, ἀλλὰ
 ληστύειν ἀνάγκη, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέ-
 μου χρῆσθαι τὴν πρώτην. αὐ τοίνυν οὐθ' ὑπέρογκον
 αὐτῆν· οὐ γὰρ ἔστι μισθός, οὐδὲ τροφή· οὐδὲ
 παντελῶς ταπεινὴν εἶναι δεῖ. πολίτας δὲ παρεῖναι
 καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν
 ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν,

οὐ Πολύστρατος ἤγειτο, καὶ Ἰφικράτης, καὶ Χα-
 βρίας, καὶ ἄλλοι τινές· καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς συστρα-
 τεύεσθαι. καὶ οἶδα ἀκούων, ὅτι Λακεδαιμονίους,
 παραταξιόμενοι μεθ' ὑμῶν, ἐπίκεινται οὗτοι οἱ ξένοι,
 καὶ ὑμῖς μετ' ἐκείνων. ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ
 τὰ ξενικά ὑμῶν στρατεύεται, τοὺς φίλους νικᾷ καὶ
 τοὺς συμμάχους. οἱ δ' ἐχθροὶ μέγιστος τοῦ δεόντος
 γεγονάσι. καὶ παρακύναντα ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πό-
 λεμον, πρὸς Ἀρταβάζον, καὶ πανταχοῦ μᾶλλον αἰ-
 χεται πλέονται. ὁ δὲ στρατηγὸς ἀκολουθεῖ· εἰκότως· 47
 οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχειν, μὴ διδοῖναι μισθόν. τί οὖν
 κελεύω; τὰς προφασεῖς ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρατηγού
 καὶ τῶν στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας, καὶ στρα-
 τιώτας οἰκίους, ὥσπερ ἐπόπτας τῶν στρατηγούμε-
 νων, παρακαταστήσαντας. ἐπεὶ νῦν γε γέλωις ἐσθ'
 ὡς χροῦμεθα τοῖς πράγμασι· εἰ γὰρ ἔροιστο τις
 ὑμᾶς, εἰρήνην ἄχετε, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; μὴ Ἀ-
 οὐχ ἡμεῖς γε, εἶποιτ' ἂν, ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦ-
 μεν. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα τα-
 ξίαρχους, καὶ στρατηγούς, καὶ φυλαρχούς, καὶ
 ἰππαρχούς δύο; τί οὖν οὗτοι ποιούσα; κλῆν' ἐνός
 ἀνδρός, ἂν ἂν ἐκπέμψητε ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἱ λοι-
 ποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῶν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν.
 ὥσπερ γὰρ οἱ πρᾶκτοντες τοὺς πηλίνους, εἰς τὴν
 ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξίαρχους καὶ τοὺς φυλαρ-
 χους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον· οὐ γὰρ ἔχρη, ὃ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, ταξίαρχους παρ' ἡμῶν, ἰππαρχούς
 παρ' ἡμῶν ἀρχοντας οἰκίους εἶναι, ἢ ἢν ὡς ἀλη-
 θῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις· ἀλλ' εἰς μὲν Ἀθῆνας
 τὸν παρ' ὑμῶν ἰππαρχὸν δεῖ πλεῖν· τῶν δ' ὑπὲρ τῶν
 τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον ἰπ-
 παρχεῖν; καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμψόμενος ταῦτα λέγω,
 ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον,
 ὅστις ἂν ἦ· ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὁρθῶς ἠγείσθε λέ-
 γεσθαι· τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν
 ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκούσαι; τοῦτο δὲ καὶ πε-
 ρανῶ. χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν ἡ τροφή, σιτη-
 ρεῖον τοῖς στρατευομένοις μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ,

τάλαντα ἐπιτηρέοντα, καὶ μικρόν τι πρὸς. δέκα μὲν
 48 ναυσὶ ταχέαις, τετραράκοντα τάλαντα. ἔτι οὖν εἰς
 τὴν ναὺν ἑκάστη, τοῦ μηνὸς ἑκάστου· στρατιώταις
 δὲ διαχίλις τοσαύτῃ ἕτερα, ἵνα δέκα ἑκάστος τοῦ
 μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ.
 τοῖς δ' ἵππεσὶ διακοσίους οὖσιν, ἕαν τριακόντα
 δραχμὰς ἑκάστος λαμβάνῃ τοῦ μηνὸς, δώδεκα τά-
 λαντα. εἰ δὲ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν σιτηρέσιον
 τοῖς στρατιωμένοις ὑπαρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν·
 ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς, ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται, προσ-
 ποιεῖ τὰ λοιπὰ αὐτὸ τὸ στρατεύμα ἀπὸ τοῦ πο-
 λέμου, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικούν, οὐδὲ τῶν
 συμμάχων, ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ. κατὰ δὲ συμ-
 πλέων ἐθελοντῆς, πάσχειν ὅτιοῦν ἔτοιμος, ἕαν μὴ
 ταῦθ' οὕτως ἔχη. ποθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρη-
 μάτων, ἃ παρ' ὑμῶν κέλευω, γενήσεται, τοῦτ'
 ἤδη λέξω.

ΠΟΡΟὺ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

Ἄ μὲν ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμε-
 θα εὐρεῖν, ταῦτά ἐστιν. ἐπειδὴν δ' ἐπιχειροτομήτε
 τὰς γνώμας, ἢ ἂν ὑμῖν ἀρέσκη, χειροτονήσατε, ἵνα
 μὴ μόνον [ἐν] τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς
 πολεμήτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις. δοκίετε δὲ
 μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου, καὶ ὅλης τῆς
 παρασκευῆς βουλευσασθαι, εἰ τὸν τόπον, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμήσετε, ἐνθυ-
 μηθεῖητε καὶ λογισασθε, ὅτι τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς
 ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπραττε-
 ται Φίλιππος· καὶ φυλάξας τοὺς ἔτησις, ἢ τὸν
 χειμῶνα ἐπιχειρεῖ, ἢνικ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυναμέμεθα
 ἐκείσε ἀφικέσθαι. δεῖ τοίνυν ἡμᾶς ταῦτ' ἐνθυμου-
 49 μένους, μὴ βοηθείαις πολεμεῖν· ὑστεριοῦμεν γὰρ
 ἀπάντων· ἀλλὰ παρασκευὴ συνεχὴ καὶ δυνάμει·
 ὑπαρχει δ' ὑμῖν, χειμαδίῳ μὲν χορηγεῖται τῇ δυνάμει
 Ἀθηνῶν, καὶ Ἔσσην, καὶ Ζικιάθων, καὶ ταῖς ἄλλαις
 ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες,
 καὶ οἶτος, καὶ ἃ χορηγεῖται στρατεύμασι, πάνθ' ὑπαρχει.

τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῆ γενέσθαι
 ῥάδιον, καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐ-
 τῇ τῇ χώρῃ, καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων στόμασι,
 ῥάδιος ἔσται. ἃ μὲν οὖν χρήσεται, καὶ πότε, τῇ
 δυνάμει παρὰ τὸν καιρὸν, ὁ τούτων κυριὸς κατα-
 στάς ὑφ' ὑμῶν βουλευσεται. ἃ δ' ὑπάρξαι δεῖ παρ'
 ὑμῶν, ταῦτ' ἔστιν, ἃ ἐγὼ γέγραφα. κἂν ταῦτα,
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσητε τὰ χρημάτα, προ-
 τον ἢ λέγω, εἴτα καὶ τὰλλα πάντα παρασκευάσαν-
 τες, τοὺς στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἵππους,
 ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δυνάμιν νόμῳ κατακλείσητε ἐπὶ
 τῷ πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι
 καὶ πορίσται γενομένοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ
 στρατηγῶν τὸν λόγον ζητοῦντες, πεισθεσθ' αἰετὶ περὶ
 τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι, καὶ πλέον οὐδὲν ποιού-
 ντες. καὶ εἰ πρὸς τούτοις, πρῶτον μὲν, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρον ἀφαι-
 ρήσεσθε. εἰ δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν
 πολεμῆ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλείοντας
 τὴν θάλατταν. ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ; τοῦ πάσχειν
 αὐτοὶ κακῶς ἔξω γενήσεσθε. οὐχ ὥσπερ τὸν παρελ-
 θόντα χρόνον εἰς Ἀθηνῶν καὶ Ἰμβρόν ἐμβαλόν,
 αἰχμαλωτῶν πολιτῶν ὑμετέρων ὄχρητ' ἄγων· καὶ
 πρὸς τῷ Γεραιστῷ τὰ πλοῖα συλλαβόν, ἀμύθητα
 χρηματ' ἐξέλεξε. τὰ τελευταῖα δ' εἰς Μαγαθῶνα
 ἀπέβη, καὶ τὴν ἰσθμὸν ἀπὸ τῆς χώρας ὄχρητ' ἔχων δο-
 τριση· ὑμῖς δ' οὔτε ταῦτα ἠδύνασθε κωλύειν,
 οὔτε εἰς τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προσέλησθε, βοηθεῖν.
 καίτοι τί δηποτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε,
 τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτήν, καὶ τὴν τῶν
 Διονυσίων, αἰετὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου γίνεσθαι,
 ἂν τε δεινοὶ λάχουσιν, ἂν τε ἰδιῶται, οἱ τούτων
 ἑκατέρων ἐπιμελησόμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτ' ἀναλίσκετε
 χρημάτα, ὅσα οὐδ' εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων, καὶ το-
 σούτων ὄχλον, καὶ τοσαύτην παρασκευὴν, ὅσην οὐκ
 οἶδ' εἰ τις τῶν ἀπάντων ἔχει· τοὺς δ' ἀποστόλους
 πάντας ὑμῖν ὑστεροῖεν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Με-
 θώνην, τὸν εἰς Παγασῶν, τὸν εἰς Ποτίδαιαν; ὅτι

ἐκείνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ προσέειπεν ἕκαστος ὑμῶν ἐν πολλοῦ τίς χορηγός, ἢ γυμνασίουχορὸς τῆς φυλῆς, ποτε, καὶ παρὰ τοῦ, καὶ ἐλαβόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον, οὐδ' ἀόριστον ἐν τοῦτοις ἡμέληται. ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου, καὶ τῆς τούτου παρασκευῆς, ἄτακτα, ἀόριστα, ἀδιορθώτα ἅπαντα. τοιγαροῦν ἅμικ ἀκηκόαμεν τι, καὶ τριηράρχους καθίσταμεν, καὶ τούτοις ἀντιδόσεις ποιούμεθα, καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦμεν. καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους εἶδοξε, καὶ τοὺς χωρὶς οἰκούντας· εἴτ' αὐτοὺς πάλιν ἀντεμβιβαλεῖν. εἴτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μελλετέ, προαπόλωλεν ἐφ' ἃ ἂν ἐκπλέωμεν· τὸν γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν. οἱ δὲ τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν βραδυτητα καὶ ὀφθαλμῖαν. ἄς δ' εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἴωμεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἶαί τε οὐσαί 51 ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται. ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Τούτων οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀντιγνομένων ἀληθῆ μὲν ἐστὶ τὰ πολλὰ, ὡς οὐκ ἔδει· οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδέα ἀκούειν. ἀλλ' εἰ μὲν, ὅσα ἂν τις ὑπερβῆ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ κηπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβῆσθαι, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἢ τῶν λόγων χάρις, ἂν ἢ μὴ προσηκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρὸν ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φενακίζεσθαι ἑαυτούς, καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους, ὅσα ἂν ἢ δυσχερῆ, πάντων ὑστερίζειν τῶν ἔργων, καὶ μηδὲ τούτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πραγμασι, ἀλλ' αὐτοὺς ἐμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων· καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειεν ἂν τις τὸν στρατηγὸν ἠρεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς εὐ βουλευμένους ἠρεῖσθαι χρὴ, ἐν ᾧ ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράτ-

τηται, καὶ μὴ τὰ συμβαίνοντα ἀναγκάζονται διοικεῖν. ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δυνάμιν ἅπαντων ἔχοντες, τριήρεις, ὀπλίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσσodon, τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδενὶ ποπότε ἐν δεόντι κέχρησθε, οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε, ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πικτεῦουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ· καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγεὶς αἰεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται· κἂν ἐτέρωσε πάτρη τις, ἐκείσε εἰσὶν αἱ χεῖρες· προβάλλεσθαι δ', ἢ βλέπειν ἐναντίον, οὐτ' οἶδεν, οὐτ' ἐθέλει· καὶ ὑμεῖς, ἐὰν ἐν Χερσόνησῳ πύθησθε Φιλίππον, ἐκείσε βοηθεῖν ψηφίσεσθε· ἐὰν ἐν Πύλαις, ἐκείσε· ἐὰν 52 ἄλλοθι που, συμπαραθέτε ἄνω καὶ κάτω. καὶ στρατηγείσθε μὲν ὑπὲρ ἐκείνου, βεβούλευσθε δ' οὐδὲν αὐτοῖ συμμέρον περὶ τοῦ πολέμου· οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προσοράτε οὐδὲν, πρὶν ἂν ἢ γεγενημένον, ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. ταῦτα δ' ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν ποιεῖν· νῦν δὲ ἐπ' αὐτὴν ἡμεῖς τὴν ἀκμὴν, ὥστ' οὐκέτι ἔρχομαι. δοκεῖ δὲ μοι θεῶν τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχρυνόμενος, τὴν φιλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ· εἰ γὰρ ἔχων ἃ κατέστραπται καὶ προσέληφεν, ἡσυχίαν ἔχειν ἠθέλε, καὶ μηδὲν ἐπραττεν ἔτι, ἀποχορῆν ἐνίοις ὑμῶν ἂν μοι δοκεῖ, ἐξ ἧν αἰσχύνῃ καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἰσχίστα ὠφληκότες ἂν ἡμεῖς δημοσίᾳ· νῦν δ' ἐπιχειρῶν αἰεὶ τι, καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος, ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιοθ' ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἑαυτῶν ἀπεγνώκατε. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μὴτ' ἐνθυμεῖται, μὴτε λογίζεται, ὄρθῳ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρησασθαι Φιλίππον, τὴν δὲ τελευταίην οὐσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν αὐτοὺς κακῶς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. ἀλλὰ μὴν ὅτι γε οὐ στήσεται, δήλον, εἰ μὴ τις αὐτὸν κωλύσει. εἴτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν, καὶ τριήρεις πολιτικῆς δυνάμεως κενὰς, καὶ τὰς παρὰ τοῦ δέιους ἐλπίδας ἐὰν ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐμβησόμεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοῖ μέρεϊ γέ τι

στρατιωτῶν οὐκ εἶναι νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον, οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνων πλεονομήθειαν; ποῖ δὲ προσομιούμεθα; ἢ οὐκ εἶναι τὰ σαθρὰ τῶν ἐκείνων 53 πραγμάτων, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρώμεν ἂν μὲντοι καθώμεθα οἴκοι, λαοδρομημένων ἀκούοντες καὶ αἰτωμένων ἀλλήλους τῶν λογόντων, οὐδέποτε οὐδὲν ἡμῖν οὐ μὴ γένηται τῶν θέοντων. ὅποι μὲν γὰρ ἂν, οἴμαι, μέρος τι τῆς πόλεως συναποσταλῆ, καὶ μὴ πᾶσα παρῆ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενές, καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν συναγωνίζεσθαι. ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψηφισμα κερὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε, οὐδὲν ἡμῖν τῶν θέοντων γένηται· ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελαῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνήσκει τῷ δέει, διὰ τοὺς τοιαύτους ἀποστόλους· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἕνα ἄνθρωπον ἀνδρῶν δύνηθῆναι ποτε ταῦθ' ὑμῖν πράξαι ἄπανθ', ὅσα βούλεσθε ὑποσχέσθαι μὲντοι καὶ γῆσαι, καὶ τὴν δαίνα αἰτιάσασθαι, καὶ τὸν δαίνα, ἔστι τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν· ὅταν γὰρ ἠττήται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκείνος ἐκεῖ πράξῃ πρὸς ὑμᾶς πειθόμενοι ῥαδίως ἐνθάδ' ὡσιν· ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν ἂν ἀκούσῃτε, ὅτι ἂν τύχη ῥαδίως ψηφισῆσθε, τί καὶ χρῆ προσδοκᾶν; πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; όταν ὑμεῖς, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάστιγας τῶν στρατηγουμένων, καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν· ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερά αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὅσων. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἤκει τὰ πράγματα αἰσχύνῃς, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δις καὶ τοῖς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου. πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἀπ' αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ 54 λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἰροῦνται τοῦ προσήκοντος κακούρου μὲν γὰρ ἔστι, κριθέντι ἀποθανεῖν· στρατηγῶν δὲ, μαχόμενον τοῖς πολέμοις. ὑμῶν δ' οἱ μὲν, περὶόντες, μετὰ Λακεδαιμονίων γασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θηβαίων κατάλυσιν, καὶ

τὰς πολιτείας διασπᾶν· οἱ δ', ὡς πρέσβεις πέποιθεν ὡς βασιλεῖα· οἱ δ', ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειγίξεν· οἱ δὲ, λόγους πλαττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα. ἐγὼ δ' οἴομαι μὲν, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῆ τοὺς θεοὺς, ἐκείνον μεθεῖν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τὴν τ' ἐρημίαν τῶν καλυπόντων ὄρωντα, καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπιημένον· οὐ μὲντοιγε οὐ μὰ Δι' οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητότατους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι. τί μέλλει ποιεῖν ἐκείνος ἀνοητότατος γὰρ εἶσιν οἱ λογοποιούντες· ἀλλ' εἰ ἂν ἀφέντες ταῦτ', ἐκεῖνα εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἀνθρώπος, καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ, καὶ χρόνον πολὺν ὑβρίζει, καὶ ἅπαντα, ὅσα πώποτε ἠλπίσαμεν τινα πράξαι ὑπὲρ ἡμῶν, καθ' ἡμῶν εὐρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἔστι, κἄν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ' ἴσως ἀναγκασθόμεθα τοῦτο ποιεῖν, ἂν ταῦτα εἰδῶμεν, καὶ τὰ θέοντα εἰσομέθα ἐργασκότες, καὶ λόγων μεταίωον ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἅπαντα ποτ' ἔσται οἱ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅτι φαῦλ', ἂν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητε, εὐ εἰδέναι. ἐγὼ μὲν οὖν, οὐκ ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἰλόμην λέγειν, ὅτι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὧς, νῦν τε, ἂν γινώσκω, πάνθ' ἀπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλόμενος, πεπαρόρησάσμα. ἐβουλόμην δ' ἂν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν 55 συμφέρει τὸ τὰ βέλτεστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοίσειν καὶ τῷ τὰ βέλτεστα εἰπόντι· πολλῶν γὰρ ἂν ἴδιον εἶπον· νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοισι οὕσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ, συνοίσειν ὑμῖν, εἰ ἂν πράξητε, ταῦτα, πεπεισθαι, λέγειν αἰροῦμαι. κικῆθ' ὅτι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ
ΛΟΓΟΥ.

Μηκρομένου τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως, εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὁ τε Φίλιππος, καὶ οἱ Ἀθη-

ναῖοι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, καθὼς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι ὁ δὲ Φίλιππος, βουλομένοις ἂν ὑπέσχετο Θεταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτέλειαι, ὑπέσχετο δὲ, τοῖς μὲν Θηβαίοις, Ὀρχομενὸν παραδόναι καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας· ἑκατέρωθεν δὲ, τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ, πολεμίων ὄντων Ἀθηναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουλευθεὶς εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Φωκίδα, τῶν Ἀθηναίων περιπευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπ' ἐνίων δὲ Θερμοπύλας, ἀπεκωλύθη τῆς εἰσόδου. νῦν τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύσαντος, παρελθὼν εἰσὼ Πυλῶν, τὸ Φωκικὸν ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε, καὶ τὴν Φωκικὴν ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν, καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴληψε. πέπομφε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρόσβεις, ἄξιων καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παρακαλεῖ συγχωρεῖν, οὐ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι φάσκων, μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δι' ἄλλας τινας αἰτίας, τοὺς δὲ κοινῇ πολεμήσειν αὐτοῖς· δώσω μὲν, φησὶ, κοινῇ αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτύων ἐνιστάμεθα δόγμασι, ὥστε κἀλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρεληλυθότος εἰσὼ Πυλῶν, καὶ ἐπελθεῖν δυναμένον τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τηλικούτου κίνδυνον ἄρασθαι. οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευασθῆ μὲν, οὐ μὴν εἰρησθῆ μοι δοκεῖ· κατηγορεῖν γὰρ ὁ ἕτερος Αἰσχίνου, καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διαβάλλει, ὅτι συνεβούλευε, Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφισασθαι, μηδενὸς ἄλλου τολμώοντος τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάντων ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τούτων συμβεβούλευκως, τὸν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν, ἀλλὰ δηλονότι τὴν ὑπόνοιαν ἔδειξε, μὴ δοξῆ φιλιππίξεν,

καὶ χρημασίῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθεὶς, τοιαύτην γνώμην ἀποφῆρασθαι. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινα ὑπόνοιαν ἰστάμενος φαίνεται, συνιστᾶς ἑαυτὸν ὡς εὖνον τῇ πόλει καὶ ἀσφαροδοκίῳ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Ο ΠΕΡΙ 57

ΕΙΡΗΝΗΣ ΛΟΓΟΣ.

Ὅρω μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχὴν, οὐ μόνον τῷ πολλῷ προσέειθαι, καὶ μηδὲν εἶναι προύγου περὶ αὐτῶν εὖ λέγειν, ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταῦτά μηδὲ καθ' ἐν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν ὠδὶ, τοῖς δὲ ἑτέρως δοκεῖν. δυσκόλον δ' ὄντος κρίσει καὶ χαλεπὸν τοῦ βουλευέσθαι, ἐτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ πεποιθήσατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλευέσθαι· ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα, ἐν δὲ τούτου συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ὃν οἶδ' ἐγὼ, τὸν μὲν, οἷς ἂν ἀμείστητε, ἐπιτιμῶντα εὐδοκίμειν, καὶ δοκεῖν εὖ λέγειν· τὰ δὲ πράγματα, καὶ περὶ ὧν βουλευέσθε, ἐκφεύγειν ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἔχοντων, οἴομαι, καὶ πεπεικῶς ἑμαυτὸν ἀνίστηκα, ἂν ἐθέλησθε τοῦ θορυβεῖν καὶ φιλονικεῖν ἀποστάντες, ἀκουεῖν, ὡς ὑπὲρ πόλεως βουλευομένοις, καὶ τηλικούτων πραγμάτων, προσήκει, ἕξειν καὶ λέγειν, καὶ συμβουλευεῖν, δι' ὧν καὶ τὰ παρόντα ἔσται βελτίω, καὶ τὰ προεμμένα σωθήσεται. ἀκριβῶς δὲ εἰδώς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ λέγειν περὶ ὧν αὐτὸς εἶπέ τις, καὶ περὶ αὐτῶν παρ' ὑμῶν, ἀεὶ τῶν πάντων λυσιτελουμένων τοῖς τολμῶσιν ὃν, οὕτως ἡγοῦμαι φροτικὸν καὶ ἐπαχθεῖς, ὥστε ἀνάγκη οὖσαν ὁρῶν, ὅμως ἀποκινῶ. νομίζω 58 ὁ ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ, κρίναι, μικρὰ

τῶν πρότερον ποτε ἠθύντων ὑπ' ἐμοῦ μνημονεύσαντας· ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν, ἠὲ ἐπειθὸν τινες ἡμᾶς, τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων, βοηθεῖν Πλουτάρχῳ, καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ θαλασσηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν, ἀντίειπον· καὶ μονοῦ διεσπασθῆναι ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λημμασι πολλὰ καὶ μεγάλα ἡμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχείος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνῃν, καὶ παθεῖν οἷα τῶν οὐτῶν ἀνθρώπων οὐδένας πώποτε πεπόνθασιν ὑπὸ τοιούτων, οἷς ἐβοηθήσαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τὴν τε τῶν ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ. πάντες τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν, τῷ μὲν τῆς τέχνης προσήματι τυγχάνοντι ἀδείας, καὶ ὁ ἐργαζόμενος τὰ μέγιστα τὴν πόλιν, καὶ τὰ παρ' ἡμῖν διακείμενα Φιλίππῳ, καὶ προτανείοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ἡμᾶς, οὐδεμίας ἕνεκα οὐτ' ἔχθρας, οὐτε συγκοφαντίας ἰδίας, ὡς ἐν τῶν μετὰ ταῦτα ἐγῶν γέγονε δῆλον. καὶ οὐκέτι ἐν τούτοις αἰτιάσσομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτόλεμον λέγοντας· οὐδὲ εἰς γὰρ ἦν· ἀλλ' ἡμᾶς αὐτούς· εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγῳδοῦς ἐθεασθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὐτ' ἐκείνου πρὸς χάριν, οὐτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούσατε. καίτοι τοῦτο γε ἡμᾶς οἴομαι νῦν ἀπαντας ἠσθήσασθαι, ὅτι τὴν τὰτ' ἀφίξιν εἰς τοὺς πολεμίους ἐποίησατο, 59 ὑπὲρ τοῦ τακεῖ γοήματι ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ τοιούτῳ τῷ λόγῳ πλείστον χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκείθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἀγούσιν· ἐπειδὴ διὰ τὴν εἰρήνην ἀδείας ἔτυχε, ἢ ἐνθάδ' ἐπέκρητο οὐσίαν φανεράν, ταύτην ἐξαργυρίσας, πρὸς ἐκείνον ἀπάγων ἤγετο. δύο μὲν δὴ ταῦτα, ὧν προείπον ἐγὼ, μαρτυροῦσι τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷά περ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ' ἐμοῦ. τρίτον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (καὶ μόνον ἐν τούτ' εἰπαὶν ἔτι, καὶ δὴ καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ.) ἠήκιστα

τοὺς ὄρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες ἠκομεν οἱ πρόβεις, τότε Θεσπίας τινῶν καὶ Πλευραίων ὑπισχνουμένων οἰκοθήσεσθαι· καὶ τοὺς μὲν Φωκίας τὸν Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σῶσειν, τὴν δὲ Θεβαίων πόλιν διοικεῖν, καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάροξιν, καὶ τὴν Εὐβοίαν ἀπὸ Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι, καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φευκισμούς, οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς, οὔτε συμφερόντως, οὐτ' ἴσως οὐδὲ καλῶς, προείσαθε Φωκίας· οὐδὲν τούτων οὐτ' ἐξαπατήσας, οὐτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι. ἀλλὰ προεἶπον ἡμῖν (ὡς εὖ οἶδ', ὅτι μνημονεῦτε) ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα, οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληθεῖν. ταῦτα τοίνυν ἀπανθ', ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προσῶν, οὐδ' εἰς μίαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε δεινότητα, οὔτε ἀλαζονείαν ἐπανοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι' οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκων, καὶ προαισθάνεσθαι, πλὴν δι' ἃ ἂν ὑμῖν εἶπω, δύο. ἐν μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυχίαν, ἢ συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὐσης δευτέρας καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦσαν· ἕτερον δὲ, ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν λῆμμα οὐδεὶς ἂν ἔχοι, πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω, δεῖξαι προσηρητημένον. ὀρθὸν οὖν ὅτι ἂν ποτε ἀπ' αὐτῶν ὑπάροξιν τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεται μοι. ὅταν δ' ἐπὶ θάτερα, ὡς περ εἰς τρυτάνην, ἀργυρίου προσενέγκης, οἴχεται φέρον, καὶ καθείλκυσε τὸν λογισμόν ἐφ' αὐτὸ, καὶ οὐκέτι ἂν ὀρθῶς, οὐδ' ἠγῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς ἂν λογίσαιτο. ἐν μὲν οὖν ἐγώ γε πρῶτον ὑπάροξιν φημί δεῖν, ὅπως εἴτε σύνταξιν, εἴτε συμμάχους, εἴτε ἄλλο τι βούλεται τις κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν ὑπάροξουσαν εἰρήνην μὴ λύσων τοῦτο ποιήσῃ, οὐχ ὡς θαυμαστήν, οὐδ' ὡς ἀξίαν οὔσαν ὑμῶν· ἀλλ' ὅποια ποτ' ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μάλλον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν, ἢ γεγενημένην νῦν δι' ἡμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων, τότε ἂν, ἢ νῦν, ἀσφαλέστερος καὶ ὀρθῶν ἦν ἡμῖν ὁ πόλεμος. δευτέρον δὲ, ὄραν, ὅπως μὴ προαξώμεθα, ὦ ἄνδρες

Ἀθηναῖοι, τοὺς συνέληλυθότας τούτους, καὶ φάσκον-
 τας Ἀμφικτυόνας νῦν εἶναι, εἰς ἀνάγκη καὶ πρόφα-
 σιν κοινῷ πολέμῳ πρὸς ὑμᾶς· ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιθ' ἡμῖν
 πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος δι' Ἀμφίπολιν,
 ἢ τι τοιοῦτον ἐγκλημα ἴδιον, οὐ μὴ μετέχουσι Θετ-
 ταλοὶ, μηδ' Ἀργεῖοι, μηδὲ Θηβαῖοι, οὐκ ἂν ἡμῖν
 οἴομαι τούτων οὐδένα πολεμήσαι, καὶ πάντων ἡμισία
 (καὶ μοι μὴ θορυβήση μηδεὶς, ποῖν ἂν ἀκουσῇ,) Θηβαίους,
 οὐχ ὡς ἡδέως ἔχουσιν ἡμῖν, οὐδ' ὡς οὐκ ἂν
 χωρίζοντο Φιλίππῳ, ἀλλ' ἴσασιν ἀκριβῶς, εἰ καὶ
 61 πάντῳ φησείη τις αὐτοὺς ἀναισθητοὺς εἶναι, ὅτι, εἰ
 γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὰ μὲν κακὰ
 πάνθ' ἔχουσιν αὐταί, τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφεδρῶν
 ἕτερος καθεδεῖται. οὐκοῦν πρόειπ' ἂν ἑαυτοὺς εἰς
 τοῦτο, μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας οὐσης τοῦ
 πολέμου· οὐδὲ γὰρ εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θηβαίους πο-
 λεμήσαιμεν δι' Ὠρωπὸν, ἢ τι τῶν ἰδίων, οὐδὲν ἂν
 ἡμᾶς παθεῖν ἠρόνῃαι· καὶ γὰρ ἡμῖν κείνοις τοὺς
 βοηθήσαντας ἂν οἴομαι, εἰς τὴν οἰκίαν εἰ τις ἐμ-
 βάλοι, βοηθεῖν, οὐ συνεπιστρατεύσειν οὐδέτεροις·
 καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τούτων ἔχουσι τὸν τρόπον,
 ὧν καὶ φροντίσειεν ἂν τις, καὶ τὸ πρᾶγμα φέσει τοι-
 οῦτόν ἐστιν. οὐκ ἄρα τῆς ἰσῆς ἕκαστος ἔστιν εὐνοὺς,
 οὐδ' ἡμῖν, οὔτε Θηβαίοις, ὡς τε εἶναι καὶ κρατεῖν
 τῶν ἄλλων· ἀλλὰ ὥς μὲν εἶναι ἅπαντες ἂν βούλοιν-
 το ἕνεκά γε ἑαυτῶν κρατήσαντας δὲ τοὺς ἑτέρους
 δεσπότας υπάσχειν αὐτῶν, οὐδὲ εἰς. τί οὖν ἠροῦ-
 μαι φοβερόν, καὶ τί φυλάξασθαι φημι δεῖν ἡμᾶς;
 ὅπως μὴ κοινὴν πρόφασιν, καὶ κοινὸν ἐγκλημα ὁ
 μέλλων πόλεμος πρὸς ἅπαντας λάβῃ· εἰ γὰρ Ἀργεῖοι
 μὲν, καὶ Μεσσηνιοὶ, καὶ Μεγαλοπολίται, καὶ τινες
 τῶν λοιπῶν Πελοποννησίων, ὅσοι γὰρ δὴ τὰ αὐτὰ
 τούτοις φρονούσι, διὰ τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν
 ἐπιμηρυσίαν, ἐχθρῶς σήσουσι, καὶ τὸ δοκεῖν ἐκδέ-
 χεσθαι τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων· Θηβαῖοι δὲ
 ἔχουσι μὲν, ὡς λέγουσιν, ἀπεχθῶς, εἴτι δὲ ἐχθρο-
 τέρως σήσουσιν, ὅτι τοὺς παρ' ἐκείνων φέροντας
 σώζομεν, καὶ πάντα τρόπον τὴν δυσμένειαν ἐνδείκνυ-

μὲθ' αὐτοῖς· Θετταλοὶ δ', ὅτι τοὺς Φωκίων φυγά-
 δας σώζομεν· Φίλιππος δὲ, ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοι- 62
 ναίνειν τῆς Ἀμφικτυονίας· φοβούμαι, μὴ πάντες, περὶ
 τῶν ἰδίων ἕκαστος, ὀργιζόμενοι, κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς
 ἀγάγῃσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων δογμα-
 τα προστησάμενοι, εἰς ἐπισπασθῶσιν ἕκαστοι, πέρα
 τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς, ἡμῖν πολεμήσαι, ὥσπερ
 καὶ περὶ Φωκίας· ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι νῦν
 Θηβαῖοι, καὶ Φίλιππος, καὶ Θετταλοὶ, οὐχὶ ταῦτα
 μάλιστα ἕκαστοι ἐσπουδαχότες, ταῦτα πάντες ἐπρα-
 ξαν, ὅσον Θηβαῖοι, τὸν μὲν Φίλιππον παρελθεῖν,
 καὶ λαβεῖν τὰς παρόδους, οὐκ ἠδύνατο κωλύσαι,
 οὐδὲ γὰρ τῶν αὐτοῖς πεπονημένων, ὕστατον ἐλθόντα,
 τὴν δόξαν ἔχειν· νῦν γὰρ Θηβαίοις, πρὸς μὲν τὸ
 τὴν χώραν κερκομίσθαι, καλλίστα πέπρακται· πρὸς
 δὲ τιμὴν καὶ δόξαν, αἰσχίστα· εἰ γὰρ μὴ παρήλθε
 Φίλιππος, οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἰδοίη εἶναι· ταῦτα δ'
 οὐκ ἠβούλοντο· ἀλλὰ τῷ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κο-
 ρώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δυνασθαι δὲ, ταῦτα
 πάνθ' ὑπέμειναν· Φίλιππον τοίνυν τινες μὲν δή-
 που τολμῶσι λέγειν, ὡς οὐκ ἐβούλετο Θηβαίοις Ὀρ-
 χομενὸν καὶ Κορώνειαν παραδοῦναι, ἀλλ' ἠναγκα-
 σθη· ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν ἐδόξασθαι λέγω· ἐκείνο
 δὲ οἶδ', ὅτι οὐ μᾶλλον γὰρ ταῦτ' ἐμείλεν αὐτῷ, ἢ τὰς
 παρόδους λαβεῖν ἠβούλετο, καὶ τὴν δόξαν τοῦ πο-
 λέμου τοῦ δοκεῖν δι' αὐτὸν κρῖσιν εἰληφέναι, καὶ τὰ
 Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτ' ἦν, ἂν μάλιστα
 ἐβλίχετο· Θετταλοὶ δὲ γὰρ οὐδέτερον ἠβούλοντο τού-
 των, οὔτε Θηβαίους, οὔτε τὸν Φίλιππον μέγα γενέ-
 σθαι· πάντα γὰρ ταῦτα ἐφ' ἑαυτοὺς ἠροῦντο εἶ-
 ναι· τῆς Πυλίας δ' ἐπεθύμουν, καὶ τῶν ἐν Δελ-
 φοῖς, πλεονεκτημάτων δυοῖν, κύριοι γενέσθαι· τῷ 63
 δὲ τούτων γλίχεσθαι, τὰδε συγκατέπραξαν· τῶν
 τοίνυν ἰδίων ἕνεκα ἕκαστον εὐρήσετε [εἰς τὰ] πολλὰ
 προημέρον, ὧν οὐδὲν ἠβούλετο πράξαι· τοῦτο μὲν
 τοίνυν, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι, φυλακτέον ἡμῖν· τὰ κε-
 λεύομενα ἡμᾶς ἄρα δεῖ ποιεῖν, ταῦτα φοβουμένους·
 καὶ σὺ ταῦτα κελεύεις; πολλοῦ γὰρ καὶ δέω· ἀλλ' ὡς

οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν, οὔτ' ἔσται πόλεμος, νοῦν τε δόξομεν πᾶσιν ἔχειν, καὶ τὰ δίκαια λέγειν, τοῦτ' οἶομαι δεῖξεν. πρὸς δὲ τοὺς θρασείως ὁτιοῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν, καὶ μὴ προορωμένους τὸν πόλεμον, ἐκεῖνα βούλομαι λογίσασθαι. ἡμεῖς Θηβαίους ἔωμεν ἔχειν Ἐρωπόν. καὶ εἴ τις ἔροιο ἡμᾶς, κελύσας εἶπεν τάλανθ', διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν, φαίημεν ἄν. καὶ Φιλίππῳ νυνὶ, κατὰ τὰς συνθήκας, Ἀμφιπόλεως παρακεχωρήκαμεν, καὶ Καρδιανούς ἔωμεν ἔξω Χερρόνησι τῶν ἄλλων τετάχθαι, καὶ τὸν Κάρα τὰς νήσους καταλαμβάνειν, Χίον, καὶ Κῶν, καὶ Ρόδον, καὶ Βυζαντίους καταγεῖν τὰ πλοῖα· δηλονότι, τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλείονον ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες, ἢ τὸ προσκρούειν, καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων· οὐκοῦν εὐήθεις καὶ κομιδῆ σφέτερον, πρὸς ἐκαστοὺς καθ' ἕνα οὕτως ἤδη προσενηνεγημένους περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, πρὸς ἅπαντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκίας νυνὶ πολεμήσαι.

64 ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β.

Παραίνει διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῖς Ἀθηναίοις ὁ φήτωρ, πολέμιον ὑποπιτεῖν τὸν Φίλιππον, καὶ τῇ εἰρήνῃ μὴ πᾶν πιστεύειν, ἀλλὰ ἐγείρεσθαι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι, καὶ εὐτρεπίεσθαι εἰς πόλεμον· ἐπιβουλεύειν γὰρ αἰτιάται καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τὸν Φίλιππον. καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις φησὶν· ἐπαγγέλλεται δὲ καὶ ἀποκρίσεις δώσειν πρὸς τινὰς πρέσβεις ἦκοντας, ἀπορούντων τῶν Ἀθηναίων, ὁπότε ἀποκρίνασθαι δεῖ. πόθεν δὲ οὗτοι, καὶ περὶ τίνων ἦκουσιν, ἐν τῇ λόγῳ μὲν οὐ δηλοῦται, ἐκ δὲ τῶν Φιλίππειων ἱστοριῶν μαθεῖν δυνατόν· κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπέμψε πρέσβεις ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, αἰτιώμενος, ὅτι διαβάλλουσιν αὐ-

τὸν μᾶτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἐπαγγελλόμενον αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, ψευδόμενον δὲ· οὐδὲν γὰρ ὑπισχνείσθαι φησὶν, οὐδὲ ἐφεῦσθαι, καὶ περὶ τούτων ἐλέγχους ἀπαιτεῖ. ἐπέμψαν δὲ μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μεσσηνῖοι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας, αἰτιώμενοι καὶ οὗτοι τὸν δῆμον, ὅτι Λακεδαιμονίοις καταδουλομένοις τὴν Πελοπόννησον εὐνοὺς τέ ἐστι, καὶ συγκροτεῖ αὐτοῖς δὲ περὶ ἐλευθερίας πολεμοῦσιν ἐναντιοῦται. ἀποροῦσιν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πρὸς τὸν Φίλιππον ἀποκρίσεως, καὶ πρὸς τὰς πόλεις, ὅτι εὐνοὶ μὲν εἰσι Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν τῶν Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων μετὰ Φιλίππου σύστασιν καὶ μισοῦσι καὶ ὑποπτεύουσιν, οὐ μὴν ἀποφρασθαι 65 δύνανται δίκαια πράττειν τοὺς Λακεδαιμονίους. πρὸς δὲ τὸν Φίλιππον διημοστήμασι μὲν ὧν ἤλπισαν· οὐ μὴν ὑπ' ἐκείνου γε αὐτοῦ δοκοῦσιν ἐξηπατήσθαι· οὔτε γὰρ ταῖς ἐπιστολαῖς ἐνέγραψεν ὁ Φίλιππος ἐπαγγελίαν οὐδεμίαν, οὔτε διὰ τῶν ἰδίων πρεσβειῶν ἐποιήσατό τινα ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ Ἀθηναίων τινὲς ἦσαν οἱ τὸν δῆμον εἰς ἐλπίδα καταστήσαντες, ὡς Φίλιππος Φωκίας σώσει, καὶ τὴν Θηβαίων ὕβριν καταλύσει. διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης τῶν ἀποκρίσεων μνησθεῖς, ἐπαγγέλλεται μὲν αὐτὰς δώσειν· φησὶ δὲ, ὅτι δίκαιον ἦν, τοὺς τὴν δυσχέριαν πεποιηκότας, ἐκείνους καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπαιτεῖσθαι, τοὺς ἀπατήσαντας, φησὶ, τὸν δῆμον, καὶ ἀνοίξαντας Φιλίππῳ Πύλας. ταῦτα δὲ εἰς τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, προκατασκευαζόμενος, ὡς φασὶ, τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν τῆς παραπρεσβείας, ἣν ὕστερον ἐνεστήσατο, καὶ προδιαβάλλον αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β.

Ὅταν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίνωνται περὶ ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν εἰρή-

νην, αἰ τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν λόγους καὶ δικαίους καὶ
 φιλανθρώπους ὄρω φαινόμενους· καὶ λέγειν μὲν
 ἀπαντας αἰετὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κατηγοροῦν-
 τας Φιλίππου, γιγνόμενον δ' οὐδέν, ὡς ἔπος εἰπεῖν,
 τῶν δέοντων, οὐδ' ἂν εἴνεκα ταῦτ' ἀκούειν ἄξιον·
 66 ἀλλ' εἰς τοῦτο ἤδη προηγήμενα τυγχάνει πάντα τὰ
 πράγματα τῇ πόλει, ὡσθ' ὅσα τις ἂν μᾶλλον καὶ
 φανερώτερον ἐξελέγη Φιλίππου, καὶ τὴν πρὸς ὑμᾶς
 εἰρήνην παραβαίνοντα, καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπι-
 βουλεύοντα, τοσοῦτο τὸ, τί χρὴ ποιεῖν, συμβου-
 λεύσαι χαλεπώτερον εἶναι. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι
 πάντας, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πλεονεκτεῖν ἡ-
 τουτάς ἐργῶ κωλύειν καὶ πράξειςιν, οὐχὶ λόγοις,
 δέον, πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες τούτων μὲν
 ἀφίσταμεν, καὶ γράψαι, καὶ συμβουλεύειν, διὰ τὴν
 πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν, ὀνοῦντες. οἷα ποιεῖ δὲ, ὡς
 θεῖα καὶ χαλεπα, ταῦτα διεξοχόμεθα· ἕπειθ' ὑμεῖς
 οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους λόγους,
 καὶ λέγοντος ἄλλου συνήητε, ἄμεινον Φιλίππου πα-
 ρεσκευσάσθε· ὡς δὲ κωλύσαι ἂν ἐκείνον πράττειν
 ταῦτα, ἐφ' ὧν ἔστι νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε.
 συμβαίνει δὴ πρᾶγμα ἀναγκαῖον, οἶμαι, καὶ ἰσως
 εἰκός. ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρίβετε, καὶ περὶ ἅ σπου-
 δάζετε, ταῦτ' ἄμεινον ἑκατέρους ἔχει· ἐκείνῳ μὲν
 αἰ πράξεις, ὑμῖν δ' οἱ λόγοι. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν
 λέγειν δικαιοτέρα ὑμῖν ἔξαρκεῖ, ῥάδιον, καὶ πόνος
 οὐδεὶς προσεσσι τῷ πράγματι· εἰ δ', ὅπως τὰ πα-
 ρόντ' ἐπανορθωθήσεται, δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προσελ-
 θόντα εἰ πορρωτέρω λήσει πάντας ἡμᾶς, μηδ'
 ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως, πρὸς ἣν οὐδ' ἀντῆ-
 ραι δυνασόμεθα, οὐχ' ὁ αὐτὸς τρόπος, ὅσπερ πρό-
 τερον, τοῦ βουλευσασθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγουσιν
 ἀπάσι, καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν, τὰ βέλτεστα καὶ
 τὰ σώσαντ' ἂν ἀπὸ τῶν ἁίστων καὶ τῶν ἡδίστων
 προαιρετέον. πρῶτον μὲν οὖν, εἴ τις, ὧ ἄνδρες
 67 Ἀθηναῖοι, θαρροῖ ὄρων, ἡλικίος ἤδη καὶ ὄσων κύ-
 ριός ἐστι Φιλίππου, καὶ μηδένα οἶεται κίνδυνον φέ-
 ρειν τοῦτο τῇ πόλει, μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα ταῦτα

παρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων
 ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι, τοὺς λογισμοὺς ἀκούσαι μου
 διὰ βραχείον, δι' οὗς τὰναντία μοι παρεστήμε προσ-
 δοκᾶν, καὶ δι' οὗς ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φιλίππου· ἴν',
 εἴν μὲν ἐγὼ θαυ βέλτερον τῶν ἄλλων προσορᾶν, ἐμοὶ
 πεισθήητε· εἴν δ' οἱ θαρροῦντες καὶ πεπιστευκότες
 αὐτῷ, τούτοις πρόσθησθε. ἐγὼ τοίνυν, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, λογιζομαι, τίνων ὁ Φίλιππος κύριος
 πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη, Πυλῶν, καὶ
 τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. τί οὖν, πῶς τούτοις
 ἐχρήσατο; ἂ Ἰθβαλοῖς συμφέροι, καὶ οὐχ' ἂ τῇ πό-
 λει, πράττειν προσέλετο. τί δήποτε; ὅτι πρὸς
 πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιή-
 σασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων, καὶ οὐχὶ πρὸς εἰ-
 ρήνην, οὐδ' ἡσυχίαν, οὐδὲ δίκαιον οὐδέν, εἶδε τοῦτο
 ὁρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρῃ πόλει καὶ τοῖς ἡμετέροις
 ἡθεσιν οὐδέν ἂν ἐνδείξατο τοιοῦτον, οὐδὲ ποιήσειεν,
 ὑφ' οὗ πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰσῆς ἐνεκ' ἀφελείας
 τῶν ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνων πρόσθησθε, ἀλλὰ
 καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσου-
 σαν ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες, καὶ πάνθ',
 ἂ προσήκει, προσορῶμενοι, ὁμοίως ἐναντιώσεσθε,
 ἂν τι τοιοῦτον ἐπιχειρῆ πράττειν, ὡσπερ ἂν εἰ πο-
 λεμοῦντες τύχοιτε. τοὺς δὲ Ἰθβαλοῦς ἠγείτο, ὅπερ
 συνέβη, ἀπὸ τῶν ἑαυτοῖς γιγνομένων, τὰ λοιπὰ
 εἴσσειν, ὅπως βούλεται, πράττειν αὐτὸν, καὶ οὐχ'
 ὅπως ἀντιπράξαι καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ συστρα-
 τεύσειν, ἂν αὐτὸς κελύη· καὶ νῦν τοὺς Μεσση- 68
 νίους καὶ τοὺς Ἀργείους, ταῦτα ὑπέληφας, εὖ
 ποιεῖ. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον, ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι· κέρρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν
 ἔργων μόνου τῶν ἀπάντων μηδενὸς ἂν κέρρανος τὰ
 κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων πρόσθαι, μηδ' ἀνταλ-
 λάξασθαι μηδεμιᾶς χάριτος, μηδ' ἀφελείας, τὴν εἰς
 τοὺς Ἕλληνας εὐνοίαν. καὶ ταῦτ' εἰκότως, καὶ πε-
 ρὶ ὑμῶν οὕτως ὑπέληφε, καὶ κατ' Ἀργείων καὶ Ἰθ-
 βαλοῦ ὡς ἐτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ παρόντα ὄρων,
 ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ ταύτων λογιζόμενος· εὐρίσκει γὰρ,

οἶμαι, καὶ ἀκούει, τοὺς μὲν ὑμετέροισι προγόνους, ἔξον αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἀρχεῖν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ, οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους τὸν λόγον τοῦτον, ἠὲ ἦλθεν Ἀλέξανδρος, ὁ τούτων πρόγονος, περὶ τούτων κήρυξ, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν προσηκόμενος, καὶ παθεῖν ὅτιον ὑπομείναντας, καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντας ταῦθ', ἃ πάντες μὲν αἰεὶ γλίσχονται λέγειν, ἀξίως δ' εἰπεῖν οὐδεὶς δεδύνηται. διόπερ κἀγὼ παραλείψω. δικαίως ἔστι γὰρ μείζω τὰ κείνων ἔργα, ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι. τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων προγόνους, τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας. οἶδεν οὖν ἀμφοτέρους ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν ἀγαπήσαντας, οὐχ ὅ, τι συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἕλλησι, σκεψομένους. ἤγειρ' οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἔλοιο φίλους, ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἰρήσεσθαι· εἰ δ' ἐκείνοις πρόσθοιτο, συνεργοὺς ἔξειν τῆς αὐτοῦ πλεονεξίας. διὰ ταῦτ' ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε, καὶ νῦν αἰρεῖται· οὐ γὰρ δὴ τροχέεις ⁶⁹ γε ὅσῳ πλείους αὐτοῖς, ἢ ὑμῖν, ἐνούσας· οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογείᾳ τιν' ἀρχὴν εὗρηκε, τῆς δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμποριῶν ἀφέστηκεν· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους, οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν. ἀλλὰ νῆ Δία, εἴποι τις ἂν, ὡς πάντα ταῦτ' εἶδᾶς, οὐ πλεονεξίας ἔνεκεν, οὐδ' ὧν ἐγὼ κατηγοροῦ, τότε ταῦτ' ἐπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιώτερόν τι ἀξιοῦν τοὺς Θηβαίους, ἢ ὑμᾶς; ἀλλὰ τούτον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔνεστ' αὐτῷ νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσηνὴν Λακεδαιμονίους ἀφιέναι κελείων, πῶς ἂν Ὀρχομένον καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδοῦς, τῷ δικαίᾳ νομίζων ταῦτ' εἶναι πεποιημένα σκήψαιτο; ἀλλ' ἐβιάσθη νῆ Δία; (τοῦτο γὰρ ἔσθ' ὑπόλοιπον,) καὶ παρὰ γνώμην, τῶν Θετταλῶν ἰππέων καὶ τῶν Θηβαίων ὀπλατῶν ἐν μέσῳ ληφθεὶς, συνεχώρησε ταῦτα; καλῶς οὐκοῦν φασὶ μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπόπτως εἶναι, καὶ λογοποιούσι τινες περιϊόντες, ὡς Ἐλάτειαν τειχεῖ· ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει, καὶ μελλήσει γε, ὡς ἐγὼ κρίνω· τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις

ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους συνεισβάλλειν οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξένους εἰσπέμπει, καὶ χρήματ' ἀποστέλλει, καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχων αὐτὸς ἔστι προσδόκιμος. τοὺς μὲν οὖν ὄντας ἐχθροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἀναίρει· οὓς δ' ἀπαίλεσεν αὐτὸς πρότερον Φωκίας νῦν σώζει. καὶ τίς ἂν ταῦτα πιστεύσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἠγοῦμαι Φίλιππον, οὐτ' εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἐπραξεν, οὐτ' ἂν εἰ νῦν ἀπερίνοσκε Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιοῦσθαι· ἀλλ' ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κἀκεῖνα ἐὰν ⁷⁰ προαιρέσεως δῆλός ἐστι ποιήσας. ἐν πάντων δ', ἂν τις ὀρθῶς θεωροῖη, [ὅτι] πάντα πραγματεύεται κατὰ τῆς πόλεως συντάττων. καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμβαίνει· λογίσεσθε γὰρ ἄρχεῖν βούλεται. τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπειληφῶς ὑμᾶς, ἀδικεῖ πολλὴν ἤδη χρόνον. καὶ τοῦτο αὐτὸς ἀριστα συνοῖδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὓσιν ὑμετέροισι ἔχει χορηγεῖν, τούτοις πάντα τὰλλα ἀσφαλῶς κέκτηται· εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν πρόειπο, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἠγόητο. ἀμφοτέρω οὖν οἶδε, καὶ ἑαυτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα, καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους· εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων, δικαίως ἂν αὐτὸν μισεῖν νομίζε, καὶ παρῶξινται, πείσεσθαι τι κακὸν προσδοκῶν, ἂν καιρὸν λάβητε, ἐὰν μὴ πρότερος φθάσῃ ποιήσας. διὰ ταῦτ' ἐχρήρορεν, ἐφέστηκεν, ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει τινὰς Θηβαίων, καὶ Πελοποννησίων τοὺς ταῦτ' αἰσθανομένους τούτοις, οὓς διὰ μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται, διὰ δὲ σκαιότητα τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ' οὐδὲν προσέψεται. καίτοι, σωφρονοῦσί γε καὶ μετρίως, ἐνεργῆ παραδείγματα ἔστιν ἰδεῖν, ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργείους ἔμοιγ' εἶπεῖν συνέβη. βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς ἔστιν εἰρησθαι. πῶς γὰρ οἴεσθ', ἄρην, ὧ ἄνδρες Μεσσηνιοὶ, δυσχερῶς ἀκούειν Ὀλυνθίους, εἰ τίς τι λέγοι κατὰ Φίλιππον κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθιμοῦντα μὲν αὐτοῖς ἠφίει, οὐ πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντιποιούν-

το, Ποτιδαιαν δ' ἐδίδου, τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους
 71 ἐκβαλῶν· καὶ τὴν μὲν ἐχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς
 αὐτὸς ἀνήρητο, τὴν γοῖραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει κα-
 ποῦσθαι. ἀρα προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι;
 ἢ λέγοντος ἂν τινος πιστεῦσαι; οὐκ οἶσθέ γε. ἀλλ'
 ὅμως, ἔφην ἐγὼ, μικρὸν χρόνον τὴν ἀλλοτριᾶν κα-
 ποῦσάμενοι, πολλὴν τῆς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκείνου στέρου-
 ται, αἰσχροῦς ἐκπεσόντες· οὐ κρατηθέντες μόνον,
 ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων καὶ προθέντες·
 οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τοὺς τυ-
 ράννους αὐτὰν ἴαν ὀμίλια. τί δ' οἱ Θετταλοὶ; ἄρ'
 οἶσθέ δ', ἔφην, ὅτ' αὐτῶν τοὺς τυράννους ἐξέβαλε,
 καὶ πάλιν Νίκαιαν καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδο-
 κᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν δεκαδοξίαν ἔσεσθαι παρ'
 αὐτοῖς; ἢ τὸν τὴν Πυλαίαν ἀποδόντα, τοῦτον τὰς
 ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραίησεσθαι; οὐκ ἔστι
 ταῦτα. ἀλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα, καὶ πᾶσιν ἔστιν
 εἰδέναι. ὑμεῖς δ', ἔφην ἐγὼ, δίδοντα μὲν καὶ ὑπὲρ-
 στρονόμενον θεωροῦτε Φίλιππον· ἐξηπατηκότα δ' ἤδη
 καὶ παρακεκρουσμένον, ἀπεύχεσθε, ἂν σωφρονῆτ',
 ἰδεῖν. ἔστι τοίνυν νῆ Δί', ἔφην ἐγὼ, παντοδαπὰ
 εὐρημέτα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν,
 οἷον χωρακώματα, καὶ τείχη, καὶ τάφροι, καὶ
 τάλλα ὅσα τοιαῦτα. καὶ ταῦτα μὲν ἔστιν ἅπαντα
 χειροποίητα, καὶ δαπάνης πολλῆς προσδέεται. ἐν δέ
 τι κοινὸν ἢ φύσις τῶν εὐφρανούτων ἐν ἑαυτῇ κείνη-
 ται φυλακτηρίου, ὃ πᾶσι μὲν ἔστιν ἀγαθὸν καὶ σω-
 τήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράν-
 νους. τί οὖν ἔστι ταῦτο; ἀπιστία. ταύτην φυλάτ-
 τετε. ταύτης ἀντέχεσθε. ἔαν ταύτην σῶζητε, οὐ-
 δὲν δεινὸν μὴ πάθητε. τί [οὖν] ζητεῖτε; ἔφην·
 72 ἐλευθερίαν. εἴτ' οὐχ ὁράτε Φίλιππον ἀλλοτριωτά-
 τας ταυτὴ καὶ τὰς προσηγορίας ἔχοντα; βασιλεὺς
 γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ καὶ νό-
 μοις ἐναντίος. οὐ φυλάξεσθ', ἔφην, ὅπως μὴ, πο-
 λέμου ζητούντες ἀπαλλαγῆναι, δεσπότην εὐρητε;
 ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκείνοι, καὶ θορυβούντες, ὡς
 ὄρθως λέγεται, καὶ πολλοὺς ἑτέρους λόγους καὶ πα-

ρὰ τῶν πρόσβρων, καὶ παρόντος ἐμοῦ, καὶ πάλιν
 ὑστερον [ἀκούσαντες], ὡς εἴκεν, οὐδὲν μᾶλλον
 ἀποσπῆσονται τῆς Φιλίππου φίλιας, οὐδ' ὦν ἐπαγ-
 γέλλεται. καὶ οὐ τοῦτο ἔστιν ἄτοπον, εἰ Μεσ-
 σημιοὶ, καὶ Πελοποννησίον τινές, παρ' ἃ τῷ λογι-
 σμῷ βέλτεσθ' ὀρώσι, [τί] πράξουσιν, ἀλλ' εἰ ὑμεῖς
 αὐτοὶ, οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ, καὶ τῶν λεγόντων
 ἀκούοντες ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλευέσθε, ὡς περιστοιχι-
 ξέσθε, ἐν τοῦ μηδὲν ἤδη ποιεῖν λήσετε, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ, πάντα ταῦθ' ὑπομειναντες. οὕτως ἢ παρὰ
 τίη' ἡδονῆ καὶ φρεσίωνη μείζον ἰσχύει τοῦ ποθ'
 ὑστερον συνοίσειν μέλλοντος. περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν
 πρακτικῶν καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὑστερον βουλευέσθε,
 ἂν σωφρονῆτε· ἃ δὲ νῦν ἀποκρινάμενα τὰ δέοντ'
 ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω. ἦν μὲν οὖν
 δίκαιον, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐνεργόντας τὰς
 ὑποσχέσεις, ἔφ' αἷς ἐπέσθητε ποιήσεσθαι τὴν εἰ-
 ρήνην, καλεῖν· οὔτε γὰρ αὐτὸς ἂν ποτε ὑπέμεινα
 πρῆσβεύειν, οὔτ' ἂν ὑμεῖς εὐ οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε
 πολεμοῦντες, εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντα εἰρήνης
 Φιλίππου ᾤεσθε. ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφρονητά
 τὰ τότε λεγόμενα, καὶ πάλιν γ' ἑτέρους καλεῖν. τί-
 νας; τοὺς, ὅτ' ἐγὼ, γεροντίας ἤδη τῆς εἰρήνης,
 ἀπὸ τῆς ὑστερας ἡκῶν προσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὄρ- 73
 κους, αἰσθόμενος φενακίζομένην τὴν πόλιν, πρού-
 λεγον καὶ διεμαρτυράμην, καὶ οὐκ εἶων προέσθαι
 Πύλας, οὐδὲ Φωκίας, λέγοντας, ὡς ἐγὼ μὲν ὕδαρ
 πίνων εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπός εἰμι τις ἄν-
 θρωπος· Φίλιππος δ', ἅπερ εὐξαισθ' ἂν ὑμεῖς,
 ἔαν παρῆλθῃ, πράξει, καὶ Θεσπίας μὲν καὶ Πλα-
 ταιᾶς τειχεῖ, Θεβαίωνς δὲ παύσει τῆς ὕβριτος,
 Χερρόννησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει, Εὐβοίαν
 δὲ καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν ἀποδώ-
 σει· ταῦτα γὰρ ἅπαντα ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκτανθαῖ
 μνημονεύει εὐ οἶδ' ὅτι ῥηθέντα, καίπερ ὄντες οὐ
 δευοὶ τοὺς ἀδικούντας μεμνήσθαι; καὶ τὸ πάντων
 αἰσχιστον, καὶ τοῖς ἔγγονοις πρὸς τὰς ἐλπίδας τὴν
 αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην προσσηφίσασθε. οὕτω

τελέως ὑπήχθητε. τί δὴ ταῦτα νῦν λέγω, καὶ κα-
 λεῖν φημί δεῖν τούτους; ἐγὼ νῆ τοὺς θεοὺς τάλη-
 θῆ μετὰ παρόρησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπο-
 κρυφομαι· οὐχ ἵν' εἰς λοιδορίαν ἐμπεσῶν, ἐμαυτῶν
 μὲν ἐξ ἴσου λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω, τοῖς δ' ἐμοὶ
 προσκρούσασιν ἐξαρχῆς παρασχῶ πρόφασιν καινήν
 τοῦ πάλιν γέ τι λαβεῖν παρὰ Φιλίππου· οὐδ' ἵνα
 τηράλλως ἀδολεσχῶ. ἀλλ' οἴομαι ποθ' ὑμᾶς λυπή-
 σεν, ἃ Φίλιππος προαττει μάλλον, ἢ τὰ νυνί·
 τὸ γὰρ πρᾶγμα ὁρῶ προβαίνειν· καὶ οὐχὶ βουλοί-
 μην μὲν ἂν εἰκάσειν ὀρθῶς· φοβοῦμαι δέ, μὴ λίαν
 ἔγγυς ἢ τοῦτ' ἤδη. ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν
 ἐξουσία γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούηθ',
 ὅτι ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστίν, ἐμοῦ, μηδὲ τοῦ δεινός,
 ἀλλ' αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε, καὶ εὖ εἰδήτε, ὀργίλους
 καὶ τραχεῖς ὑμᾶς εἶσεσθαι νομίζω. φοβοῦμαι δέ,
 7⁴ μὴ τῶν πρέσβειων σεισιπηκότων, ἐφ' οἷς αὐτοῖς
 συνίστασι δεδωροδοκηκόσι, τοῖς ἐπανορθοῦν τι πε-
 ρωμένοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλότων, τῇ παρ'
 ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμβῆ· ὁρῶ γὰρ, ὡς τα-
 πολλα ἐνίους, οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους, ἀλλ' εἰς τοὺς
 ὑπὸ γῆρα, μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας. ἕως οὖν
 ἔτι μέλλει καὶ συνίσταται τὰ πράγματα, καὶ κα-
 τακούμεν ἀλλήλων, ἕκαστον ὑμῶν, καίπερ ἀκρι-
 βῶς εἰδόντα, ὅμως ἐπαναμνήσαι βούλομαι, τίς ὁ
 Φωκέας καὶ Πύλας πείσας ὑμᾶς προέσθαι· ὧν κα-
 ταστάς ἐκεῖνος κύριος, τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ
 καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονε, καὶ πε-
 ποίηχ' ὑμῖν, μηκέτι περὶ τῶν δικαίων, μὴδ' ὑπὲρ
 τῶν ἐξῶ πραγμάτων εἶναι τὴν βουλήν, ἀλλ' ὑπὲρ
 τῶν ἐν τῇ χώρῃ καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πο-
 λέμου· ὅς λυπήσει μὲν ἕκαστον, ἐπειδὴν παρῆ,
 γέγονε δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· εἰ γὰρ μὴ παρε-
 κρούσθητε τόθ' ὑμεῖς, οὐδὲν ἂν ἦν νῦν τῆ πόλει
 πρᾶγμα· οὔτε γὰρ ναυσὶ δῆπου κρατήσας, εἰς
 τὴν Ἀττικὴν ἦλθεν ἂν ποτε στόλῳ Φίλιππος, οὔ-
 τε πᾶσιν βαδίζων ὑπὲρ τὰς Πύλας καὶ Φωκέας·
 ἀλλ' ἢ τὰ δίκαια ἂν ἐποίει, καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπῶ

ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ παραχοῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίᾳ πο-
 λέμῳ, δι' οὗ τότε τῆς εἰρήνης ἐπεθύμησε. ταῦτ'
 οὖν, ὡς μὲν ὑπομνήσαι, νῦν ἱκανῶς εἰρηται·
 ὡς δ' ἂν ἐξετασθεῖη μάλιστα ἀκριβῶς, μὴ γένοι-
 το, ὃ πάντες θεοί· οὐδένα γὰρ βουλομένην ἂν
 ἔγωγε, οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναί, μετὰ
 τοῦ πάντων κινδύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην
 ὑποσχῆν.

75 ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΛΟΝΗΣΟΥ
ΛΟΓΟΥ.

Οὗτος ὁ λόγος ἐπιγράφεται μὲν περὶ Ἀλονήσου· τάχα δὲ ὀρθότερον ἐπιγράφειν, πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου· πέπομε γὰρ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιστολὴν περὶ πολλῶν διαλεγόμενος, ὧν ἓν ἐστὶ καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἀλονήσου· ἦτις ἦν μὲν τῶν Ἀθηναίων ἀρχαίων κτήμα, κατὰ δὲ τοὺς Φιλίππου καιροὺς ὑπὸ ληστῶν κατείχεται· οὗς ἐκβαλὼν ὁ Φίλιππος, ἀπαποῦσι μὲν τοῖς Ἀθηναίοις τὴν νῆσον οὐκ ἀποδίδωσιν· ἑαυτοῦ γὰρ εἶναι φησὶν· αὐτοῦσι δὲ ὑπισχνεῖται δώσειν. ὁ δὲ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημοσθένους εἶναι. δηλοῖ δὲ ἡ φράσις, καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἀρμονία, πολὺ τὸν Δημοσθενικὸν πεφουρνία τύπον, ἀνεμμένη τε καὶ διαλελυμένη παρὰ τὴν ἰδέαν τούτου τοῦ ῥήτορος. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ τέλει ῥηθὲν οὐ μικρὸν μαρτύριον τοῦ νόθου εἶναι τὸν λόγον· εἶπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις, καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρυγαις καταπεπατημένον φορεῖτε. ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης εἴωθε παρόρησι χρῆσθαι· τοῦτο δὲ ὕβρις ἐστὶ, καὶ λοιδορία μέτρον οὐκ ἔχουσα. εὐτέλεια τε αὐτῷ δεινὴ πρόσκειται κατὰ τὴν ἐρημνείαν. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ εὐηθὲς τι νομίζεται τὸ ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἐγκέφαλον. ὑπώπτευσαν δὲ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τὸν λόγον, ὡς οὐ τοῦ ῥήτορος. καὶ πεφωρακασί γέ τινες ὄντα Ἡγησίππου, καὶ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῶν λόγων· τοιαύτη γὰρ κέχρηται· καὶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων· κατὰ Καλλίππου γὰρ τοῦ Παιανιέως φησὶν ὁ τὸν λόγον γε-

γραφὸς ἀπειροχένας γραφὴν παρανόμων. φαίνεται δὲ, οὐχ ὁ Δημοσθένης, ἀλλ' ὁ Ἡγησίππος, τὴν κατὰ τοῦ Καλλίππου γραφὴν ἐνστητάμενος. ἢ Δία, ἀλλ' ὁ λόγος συμβουλεύει περὶ τῆς Ἀλονήσου τοῖς Ἀθηναίοις μὴ λαμβάνειν αὐτήν, ἀλλ' ἀπολαμβάνειν, καὶ διαφέρεται περὶ τῶν ὀνομάτων· ταῦτα δὲ Διογένης φησὶ τὸν Δημοσθένην συμβεβουλευκέναι τοῖς Ἀθηναίοις. εἴτα τί τοῦτο; δύναται γὰρ τὴν αὐτὴν πεποιῆσθαι συμβουλὴν καὶ Δημοσθένης καὶ Ἡγησίππος. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄλλα τῆς αὐτῆς ἦσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ προαιρέσεως, καὶ τοῖς φιλιππίζουσι τῶν ῥητόρων ἀντέλεγον. καὶ μέμνηται καὶ ὁ Δημοσθένης τοῦ Ἡγησίππου, ὡς καὶ πρεσβεύσαντος μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀνταχθέντος τῷ Μακεδόνι, δῆλον οὖν, ὅτι ὁ μὲν τοῦ Δημοσθένους λόγος ὁ περὶ τῆς Ἀλονήσου ῥηθὲς οὐ σωζεται· ἐκείνου δὲ οὐκ ὄντος, τὸν εὐσεθέστα προσέθεσαν αὐτῷ, ἀφορμὴν ἔχοντες τὸ περὶ Ἀλονήσου λόγον εἰρησθῆναι τῷ ῥήτορι, οὐκ εἴτι δὲ ἐξετάζοντες, εἰ τούτου εἰκὸς εἶναι τὸν ἐκείνου.

ΠΕΡΙ ΑΛΟΝΗΣΟΥ ΛΟΓΟΣ.

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς Φίλιππος αἰτιάται, τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας καλύψουσι, συμβούλους ἡμᾶς γίνεσθαι ὑπὲρ τῶν ὑμῖν συμφερόντων· δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ τὴν ἐπὶ τοῦ βήματος παρρησίαν αἱ παρὶ ἐκείνου περιπόμηναι ἐπιστολαὶ ἀνέλοιεν. ἐγὼ δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλομαι, πρῶτον μὲν περὶ ἂν Φίλιππος ἐπέσταλκε, περὶ τούτων διεξιελθεῖν· ὑστερον δέ, περὶ ὧν οἱ πρόεσθεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς λέξομεν. Φίλιππος γὰρ ἄρχεται μὲν περὶ Ἀλονήσου λέγων, ὡς ὑμῖν δίδωσιν ἑαυτοῦ οὖσαν· ὑμᾶς δὲ οὐ φησὶ δικαίως αὐτὸν ἀπαιτεῖν· οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν, οὔτε τότε λαβεῖν, οὔτε νῦν ἔχειν. ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιοῦτους λόγους, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἐπροσβέυσαμεν, ὡς ληστὰς ἀφελόμενος ταύτην τὴν νῆσον κτήσασατο, καὶ προσήκειν αὐτὴν ἑαυτοῦ εἶναι. τοῦτον δὲ τὸν λόγον, ὡς οὐκ ἔστι δικαίως, οὐ χαλεπὸν ἔστιν αὐτοῦ ἀφελέσθαι· ἅπαντες γὰρ οἱ λησταί, τοὺς ἀλλοτρίους τόπους καταλαμβάνοντες, καὶ τούτους ὄχλους ποιοῦμενοι, ἐντεῦθεν τοὺς ἄλλους κακῶς ποιοῦσιν. ὁ δὲ τούτους ληστὰς τιμωροῦσάμενος καὶ κρατήσας οὐκ ἂν δήπου εἰκότα λέγοι, εἰ φαίη, ἢ ἐκείνοι ἀδίκως καὶ ἀλλότρια εἶχον, ταῦτ' ἑαυτοῦ γίνεσθαι· εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε, τί κωλύει, καὶ εἰ τινα τῆς Ἀττικῆς λησταὶ τόπον καταλάβοιεν, ἢ Ἀθήνων, ἢ Ἰμβροῦ, ἢ Σκύρου, καὶ τις τούτους τοὺς ληστὰς ἐκνοσῶιεν, εὐθύς καὶ τὸν τόπον τοῦτον, οὗ ἦσαν οἱ λησταί, τὸν ὄντα ἡμέτερον, τῶν τιμωροῦσάμενων τοὺς ληστὰς γίνεσθαι; Φίλιπ-

πος δ' οὐκ ἄγνοεῖ ταῦτ' οὐ δίκαια λέγων. ἀλλ', εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐπιστάμενος, παρακρουσθῆναι ἂν ὑμᾶς οἴεται ὑπὸ τῶν τάνταῦθα διοικήσεων [μελλόντων,] ὡς ἂν αὐτὸς ἐκείνος βούληται, καὶ πρὶν ὑπισχημένων, καὶ νῦν δὲ πραττόντων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνο γε λανθάνει αὐτὸν, ὅτι δι' ἀμφοτέρων 78 τῶν ὀνομάτων ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε ὑμεῖς, ἔξετε τὴν νῆσον, ἂν τε λάβητε, ἂν τ' ἀπολάβητε. τί οὖν αὐτῷ διαφέρει, μὴ τῷ δικαίῳ ὀνόματι χρῆσάμενον ἀποδοῦναι ὑμῖν· ἀλλὰ δοῦσαν δεδωκέναι, τῷ ἀδίκῳ; οὐχ ἴν' εὐεργετήματι καταλογίσηται πρὸς ὑμᾶς· ἡσίοιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε τὸ εὐεργετήματι· ἀλλ' ἴν' ἐνδείξηται ἅπασιν τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι Ἀθηναῖοι τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία ἀγαπῶσι παρὰ τοῦ Μακεδό- νος λαμβάνοντες. τοῦτο δ' ὑμῖν οὐ ποιητέον ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν δὲ λέγῃ περὶ τούτων ὡς ἐθέλει διαδικάζεσθαι, οὐδὲν ἄλλο ἢ χλευάζει ὑμᾶς· πρῶτον μὲν ἀξίων Ἀθηναίους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Ἑλλάδος ὁμοῦμενον περὶ τῶν νήσων διαδικάζεσθαι, ποτέρον ὑμέτεροι, ἢ ἐκείνου εἶσιν· ὅποτε γὰρ ἢ μὲν δύναμις ἢ ὑμέτερα, ἢ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλληνας, μὴ δύνηται ὑμῖν τὰ χωρία τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ διασώζειν· οἱ δὲ δικασταί, οἷς ἂν ἐπιτρέψητε, οἱ κύριοι τῆς ψήφου, οὗτοι ὑμῖν σώξωσιν, ἔαν μὴ Φίλιππος αὐτοὺς πρήξῃται, πῶς ὑμεῖς οὐχ ὁμολογουμένως, ὅταν τούτα διαπραττήσθε, τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ ἅπαντων ἀφροσύνας, καὶ ἐπιδείνυντε ἅπασιν ἀνθρώποις, ὅτι οὐδὲ περὶ ἐνὸς ἂν αὐτῷ διαγωνί- ζοισθε, εἴγε ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὐ φατέ εἰσχεῖν, μὴ διαγωνίεσθε, ἀλλὰ διαδικάσεσθε; ἐτι περὶ συμβόλων φησὶ πεπομφέναι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ποιησομένους· ταῦτα δὲ κύρια εἶσεσθαι, οὐκ ἐπειδὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῷ παρ' ὑμῖν κρωσθῆ, ὡς ὁ νόμος κελεύει· ἀλλ' ἐπειδὴν ὡς ἑαυτὸν ἐπαντε- χθῆ, ἐφείσομαι τὴν παρ' ὑμῶν γενομένην γνώσιν ὡς 79 ἑαυτὸν ποιοῦμενος· βούλεται γὰρ ὑμῶν τοῦτο προ- λαβεῖν, καὶ ὁμολογουμένον ἐν τοῖς συμβόλοις κατα- στῆσαι, ὅτι τῶν περὶ Ποτιδαίαν γεγεννημένων ἀδι-

νημάτων οὐδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι, ἀλλὰ βεβαιούτε δικαίως αὐτὴν ἐκείνον καὶ λαβεῖν καὶ κεκτῆσθαι. καίτοι Ἀθηναίων οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ κατοικοῦντες, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον, ἀλλὰ συμμαχίας, καὶ ὅρκων ὁμοιομομένων, οὓς Φίλιππος τοῖς οἰκοῦσιν ἐν Ποτιδαίᾳ ὤμοσεν, ἀφῆρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ κτήματα. ταῦτα δὴ βούλεται ταδικήματα πανταχῶς παρ' ὑμῖν βεβαιώσασθαι, ὅτι οὐτ' ἐγκαλεῖτε αὐτῷ, οὐδ' ἤγεισθε ἀδικεῖσθαι. ἐπεὶ ὅτι γε συμβόλων οὐδὲν δέονται Μακεδόνες πρὸς Ἀθηναίους, ὃ παρεληλυθὸς ὑμῖν χρόνος τεκμηρίον γενέσθαι· οὔτε γὰρ Ἀμύντας, ὁ πατὴρ ὁ Φιλίππου, οὐθ' οἱ ἄλλοι Μακεδονίας βασιλεῖς, οὐδεπώποτε σύμβολα ἐποίησαντο πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. καίτοι πλείους γε ἦσαν αἱ ἐπιμίσχαι τότε πρὸς ἀλλήλους, ἢ νῦν εἰσιν· ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία, καὶ φόρους ἡμῖν ἔφερε, καὶ τοῖς ἐμπορίους τότε μᾶλλον, ἢ νῦν, ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ, κηκεῖνοι τοῖς παρ' ἡμῖν ἐχωρῶτο· καὶ ἐμπορικαὶ δίκαι οὐκ ἦσαν, ὡσπερ νῦν, ἀκριβεῖς, αἱ κατὰ μῆνα ποιούσαι μὴδὲν δεῖσθαι συμβόλων τοὺς τοσοῦτον ἀλλήλων ἀπέχοντας. ἀλλ' ὅμως οὐδενὸς ὄντος τοιοῦτου τότε, οὐκ ἐλυσιτέλει σύμβολα ποιησαμένους, οὐτ' ἐκ Μακεδονίας πλείν Ἀθήναςε δίκας ληφομένους, οὐθ' ἡμῖν εἰς Μακεδονίαν. ἀλλ' ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ νομίμοις, ἐκείνοι τε τοῖς παρ' ἡμῖν τὰς δίκας ἐλάμβανον. μὴ οὖν ἀγροεῖτε, 80 ὅτι τὰ σύμβολα ταῦτα γίγνεται εἰς ὑποδοχὴν τοῦ μὴδ' ἀμφισβητῆσαι ὑμᾶς εὐλόγως ἐτι περὶ Ποτιδαίας. περὶ δὲ τῶν ληστῶν δικαίων φησὶν εἶναι κοινῇ φυλάττειν τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ κακούργουοντας ὑμᾶς τε καὶ αὐτὸν, οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦτ' ἀξίων, ὅφ' ἡμῶν εἰς τὴν θαλάτταν καταστειθῆναι, καὶ ὁμολογῆσαι ὑμᾶς, ὡς ἄνευ Φιλίππου οὐδὲ τὴν ἐν τῇ θαλάττῃ φυλακὴν δυνατοὶ ἐστε φυλάττειν· ἐτι δὲ καὶ δοθῆναι αὐτῷ ταύτην τὴν ἄδειαν, περὶπλέοντι καὶ ὁμοιομένῳ εἰς τὰς νήσους ἐπὶ προφάσει τῇ τῶν ληστῶν φυλακῇ, διαφθεῖραι τοὺς νη-

σιώτας καὶ ἀφιστᾶναι ἀφ' ὑμῶν, καὶ μὴ μόνον τοὺς φηγάδας τοὺς παρ' αὐτοῦ εἰς Θάσον διακτικομένους δια τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας νήσους οἰκειώσασθαι, συμπέμπων τοὺς συμπλευσόμενους μετὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων, ὡς κοινῆς φύλακας τῆς κατα θαλάτταν φυλακῆς. καίτοι οὐ φασὶ τινες αὐτὸν προσδεῖσθαι τῆς θαλάττης. ὃ δ' οὐδὲν δέόμενος τριήρεις κατασκευάζεται, καὶ νεωσοίκους οικοδορεῖται, καὶ ἀποστόλους ἀποστέλλειν βούλεται, καὶ δαπάνας οὐ μικρὰς δαπανᾶν εἰς τοὺς κατὰ θαλάτταν κινδύνους, ὧν οὐδὲν προτιμᾷ. ταῦτ' οὖν οἴεσθ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον ἀξιώσαι ἂν ὑμᾶς συγχωρῆσαι αὐτῷ, εἰ μὴ ὑμῶν μὲν κατεφρονεῖ, οὓς δ' ἐνθάδε προσηρηται φίλους κεκτῆσθαι, ταῦτος διεπίστευεν; οἱ οὐκ αἰσχυρονται Φιλίππου ζῶντες, καὶ οὐ τῇ ἐαυτῶν πατρίδι· καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβάνοντες οἴονται οἴκαδε λαμβάνειν, τὰ οἴκοι ποιοῦντες. περὶ δὲ τῆς ἐπανορθώσεως τῆς εἰρήνης, ἣν ἔδοσαν ἡμῖν οἱ πρόσβεις οἱ παρ' 81 ἐκείνου πεμφθέντες ἐπανορθώσασθαι, ὃ, τι ἐπηνωρθωσάμεθα, ὃ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαιον εἶναι, ἐκατέρους τὰ ἐαυτῶν ἔχειν, ἀμφισβητεῖ μὴ δεδωκέναι, μὴδὲ τοὺς πρόσβεις ταῦτ' εἰρηκέναι πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος ὑπὸ τούτων, οἷς χοῖται φίλοις. ὡς ὑμεῖς οὐ μνημονεύετε τὰ ἐν τῷ δήμῳ εἰρημένα. μόνον δὲ τοῦτο οὐχ οἷον τέ ἐστιν ὑμῖν ἀμνημονῆσαι· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ πρόσβεις ὑμῖν οἱ παρ' ἐκείνου ἤκουτες διελέγοντο, καὶ τὸ ψηφίσμα ἐγραφε· ὥστε οὐχ οἷον τέ ἐστι παραχρηῖμα τῶν λόγων εἰρημένων, καὶ εὐθὺς τοῦ ψηφίσματος ἐπαναγιγνωσκόμενον, τὴν καταψευδομένην γνώμην τῶν πρόσβεων, ταύτην ὑμᾶς χειροτονῆσαι· ὥστε τοῦτο μὲν οὐ κατ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐπέσταλκεν, ὡς ὑμεῖς περὶ ὧν οὐκ ἤκούσατε, περὶ τούτων ἀποκρινάμενοι, τὴν γνώμην ἀπέστείλατε. καὶ οἱ μὲν πρόσβεις αὐτοὶ, ὧν καταψευδετο τὸ ψηφίσμα, ὅτ' ἀπεκρίνασθε αὐτοῖς ἀναγινώσκοντες, καὶ ἐπὶ ζεῖλαν αὐτοὺς ἐκαλεῖτε, οὐκ ἐτόλ-

μησαν παρελθεῖν, οὐδ' εἰπεῖν ὅτι καταπευδῆσθε
 ἡμῶν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φατὲ ἡμᾶς εἰρηκέ-
 ναι, ἃ οὐκ εἰρηκαμεν· ἀλλὰ σιωπῇ ἀπιόντες ὄγοντο.
 βουλομαι δ' ὑμᾶς, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (καὶ γὰρ
 εὐδοκίμησεν ὁ Πύθων παρ' ὑμῖν ἐν τῇ δημογραφίᾳ,
 ὃ τότε προσβέβηκεν,) αὐτοὺς τοὺς λόγους, οὓς ἔλεγεν,
 ὑπομνήσαι· οἶδα γὰρ, ὅτι μνησθήσεσθε· παρα-
 πλῆστοι δ' ἦσαν οἷς καὶ νῦν ἐπέσταλκε Φίλιππος·
 ἐγκλιῶν γὰρ ἡμῖν τοῖς διαβάλλουσι τὸν Φίλιππον,
 καὶ ὑμῖν ἐμέμφετο, ὅτι ἀοριμκότες αὐτοῦ εὖ ποιεῖν
 82 ὑμᾶς, καὶ προσηρημένον μάλιστα τῶν Ἑλλήνων φίλον
 κεκτῆσθαι, αὐτοὶ κολύετε, ἀποδεχόμενοι τοὺς λό-
 γους τῶν συκοφαντούντων, καὶ χρήματα ἐκείνων ἀι-
 τούντων καὶ διαβαλλόντων· τοὺς γὰρ τοιούτους λό-
 γους, ὅταν ἀπαγγελόντων ἀκούῃ, ὅτι κακῶς ἤκουεν,
 ὑμεῖς δ' ἀποδέχεσθε, μεταβάλλειν αὐτοῦ τὴν γνώ-
 μην, ὅταν ἀπίστος φαίνεται τοῖσι, ὧν προσηρηται
 εὐεργέτης εἶναι. ἐκέλευσεν οὖν τοὺς λέγοντας ἐν τῷ
 δήμῳ, τῇ μὲν εἰρήμῃ μὴ ἐπιτιμᾶν· οὐ γὰρ ἄξιόν
 εἶναι εἰρήμην λείν· εἰ δέ τι μὴ καλῶς γέγραπται
 ἐν τῇ εἰρήμῃ, τοῦτ' ἐπανορθώσασθαι, ὡς ἀπαντα
 Φίλιππον ποιήσοντα, ὅσ' ἂν ὑμεῖς ψηφίσῃσθε. εἰ
 δὲ διαβάλλουσι μὲν, αὐτοὶ δὲ μηδὲν γράψωσι, δι-
 οῦ ἢ μὲν εἰρήμη ἐστίν, παύσεται δὲ ἀπιστοῦμενος
 Φίλιππος, μὴ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖσι τοιούτοις ἀν-
 θρώποις, καὶ τούτους τοὺς λόγους ὑμεῖς ἀκούοντες
 ἀπεδέχεσθε, καὶ δίκαια ἔφατε τὸν Πύθωνα λέγειν,
 καὶ ἦν δίκαια. ἔλεγε δὲ τοὺς λόγους τούτους, οὐχ
 ὅπως λυθείη ἐκ τῆς εἰρήμης, ἃ ἦν ἐκείνῳ συμφέρον-
 τα, καὶ ὧν πολλὰ χρήματα ἀνηλώκει ὥστε γενέσθαι,
 ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐνθάδε διδασκάλων προδεδιδαχμένος,
 οἷ οὐκ ᾔφοντο εἶναι τὸν γράψοντι ἐναντία τῷ Φίλο-
 κράτους ψηφίσματι, τῷ ἀπολλύντι Ἀμφίπολιν. ἐγὼ
 δὲ, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παράνομον μὲν οὐδὲν ἐτόλ-
 μησα γράψαι· τῷ δὲ Φιλοκράτους ψηφίσματι, ὃ ἦν
 παράνομον, τᾶναντία ἔγραψα, ὡς ἐγὼ ἐπίδειξω· τὸ
 γὰρ ψηφίσμα τὸ [τοῦ] Φιλοκράτους, καθ' ὃ ὑμεῖς
 ἀπώλλυτε Ἀμφίπολιν, ἐναντίον ἦν τοῖσι προτέροις

ψηφίσμασι, καθ' ἃ ὑμεῖς ἐκτῆσασθε ταύτην τὴν
 χώραν. τοῦτο μὲν οὖν παράνομον ἦν τὸ ψηφίσμα τὸ 83
 τοῦ Φιλοκράτους· καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν, τὸν τὰ ἐνω-
 μα γράφοντα ταῦτα τῷ παράνομῳ ψηφίσματι γρά-
 φειν. ἐκείνοις δὲ τοῖσι προτέροις ψηφίσμασι, τοῖσι
 οὖσαν ἐνόμοις, καὶ σάξουσι τὴν ὑμετέραν χώραν,
 ταῦτα γράφον, ἐνομά τ' ἔγραφον καὶ ἐξηλέγχον
 τὸν Φίλιππον, ὅτι ἐξηπάτα ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐπανορ-
 θώσασθαι ἐβούλετο τὴν εἰρήμην, ἀλλὰ τοὺς ὑπὲρ
 ὑμῶν λέγοντας ἀπίστους καταστήσαι· καὶ ὅτι μὲν
 δοὺς τὴν ἐπανόρθωσιν, νῦν ἔσαρμος ἐστίν, ἀπαντες
 ἴστε. φησὶ δ' Ἀμφίπολιν ἑαυτοῦ εἶναι· ὑμᾶς γὰρ
 ψηφίσασθαι ἐκείνου εἶναι, ὅτ' ἐψηφίσασθε ἔχειν
 αὐτὸν, ἃ ἔχειν. ὑμεῖς δὲ τὸ μὲν ψηφίσμα τοῦτ'
 ἐψηφίσασθε· οὐ μὲντοι γ' ἐκείνου εἶναι Ἀμφίπολιν·
 ἐστὶ γὰρ ἔχειν καὶ τᾶλλοτρια· καὶ οὐχ ἀπαντες αἱ
 ἔχοντες τὰ ἑαυτῶν ἔχουσιν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τᾶλλα-
 τρια κέκτηνται. ὥστε τοῦτο γε τὸ σφᾶν αὐτοῦ ἡλί-
 θιον ἐστίν. καὶ τοῦ μὲν Φιλοκράτους ψηφίσματος
 μέμνηται· τῆς δ' ἐπιστολῆς, ἣν πρὸς ὑμᾶς ἐπέμψεν,
 ὅτ' Ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει, ἐπιλέλησται· ἐν ἣ ὡμο-
 λόγει τὴν Ἀμφίπολιν ὑμετέραν εἶναι· ἔφη γὰρ ἐκ-
 πολιορκήσας ὑμῖν ἀποδώσειν, ὡς οὖσαν ὑμετέραν,
 καὶ οὐ τῶν ἐχόντων. κηκεῖναι μὲν, ὡς εἶπεν, οἱ
 πρότερον ἐν Ἀμφίπολει οἰκοῦντες, ποῖον Φίλιππον
 λαβεῖν, τὴν Ἀθηναίων χώραν εἶχον. ἐπειδὴ δὲ Φί-
 λιππος αὐτὴν εἰληφεν, οὐ τὴν Ἀθηναίων χώραν, ἀλλὰ
 τὴν ἑαυτοῦ ἔχει; οὐδ' Ὀλυθῶν γε, οὐδ' Ἀπολλω-
 νίαν, οὐδὲ Πάλληνην, οὐκ ἄλλοτριας, ἀλλὰ τὰς
 ἑαυτοῦ χώρας κέκτηται; ἂν ὑμῖν δοκεῖ πεφυλα-
 γμένως ἀπαντα πρὸς ὑμᾶς ἐπιστέλλειν, ὅπως ἂν
 φαίνεται καὶ λέγον, καὶ πράττων, ἃ παρὰ πάντων 84
 ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαια εἶναι, ἀλλ' οὐ σφά-
 δρα καταπεφρονηκέναι; ὅς τὴν χώραν, ἣν οἱ Ἑλλη-
 νες, καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐψηφίσαντο καὶ ὁμο-
 λογήκασιν ὑμετέραν εἶναι, ταύτην φησὶν ἑαυτοῦ, καὶ
 οὐχ ὑμετέραν εἶναι; περὶ δὲ τοῦ ἐτέρου ἐπανορθώ-
 ματος, ὃ ὑμεῖς ἐν τῇ εἰρήμῃ ἐπληρωθήσασθε, τοὺς

ἄλλους Ἕλληνας, ὅσοι μὴ κοινωνοῦσι τῆς εἰρήνης, ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους εἶναι· καὶ εἴαν τις ἐπ' αὐτοὺς στρατεύῃ, βοηθεῖν τοὺς κοινωνοῦντας τῆς εἰρήνης, ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι τοῦτο καὶ φιλανθρωπον, μὴ μόνον ἡμᾶς καὶ τοὺς συμμαχοὺς τοὺς ἡμετέρους, καὶ Φίλιππον καὶ τοὺς συμμαχοὺς τοὺς ἐκείνου ἄγειν τὴν εἰρήνην· τοὺς δὲ μὴδ' ἡμετέρους ὄντας, μήτε Φιλίππου συμμαχοὺς, οὐκ ἐν μέσῳ κείσθαι, καὶ ὑπὸ τῶν κρείττωνων ἀπολλύσθαι, ἀλλὰ καὶ τούτοις διὰ τὴν ὑμετέραν εἰρήνην ὑπάρχειν σωτηρίαν, καὶ τῷ ὄντι εἰρήνην ἡμᾶς ἄγειν καταθιμένους τὰ ὅπλα· τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα ὁμολογῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς ἀκούετε, δίκαιόν τ' εἶναι καὶ δεχέσθαι· Φερσίων μὲν ἀφῆρηται τὴν πόλιν, καὶ φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν, ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν, ἐπὶ δ' Ἀμβρακίαν στρατεύεται· τὰς δ' ἐν Κασσωπίας τρεῖς πόλεις, Πανδοσίαν, καὶ Βούχεταν, καὶ Ἐλάτειαν, Ἡλείων ἀποικίας, καταναύσας τὴν χώραν, καὶ εἰς τὰς πόλεις βιασάμενος, παρέδωκεν Ἀλέξανδρον τῷ κηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ, δουλεύειν· σφόδρα γε βούλεται τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρους εἶναι καὶ αὐτονόμους, ὡς δηλοῖ τὰ ἔργα· περὶ δὲ τῶν ὑποσχέσεων, ὧν ὑμῖν διατελεῖ ὑπισχνόμενος, ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσων, καταψεύδει-

85 σθαι με φησὶν αὐτοῦ, διαβάλλοντα πρὸς τοὺς Ἕλληνας· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν πομποτέ φησὶν ὑπεσχέσθαι· οὕτως ἀναίδης ἐστίν, ὃ ἐν ἐπιστολῇ γεγραπὸς, ἢ ἐστὶ νῦν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτ' ἐπιστομίην ἡμᾶς ἔφη τοὺς αὐτῷ ἀντιλέγοντας, εἴαν ἡ εἰρήνη γένηται· τσαῦτα ἀγαθὰ ἡμᾶς ποιήσεν, ἃ γράφειν ἂν ἤδη, εἰ ἤδει τὴν εἰρήνην ἔσομένην· δηλον ὡς προχειροσμενων, καὶ ἐτοιμῶν ὄντων τῶν ἀγαθῶν, ἃ ἐμέλλομεν πείσεσθαι, τῆς εἰρήνης γενομένης· γενομένης δὲ τῆς εἰρήνης ἃ μὲν ἡμεῖς ἐμέλλομεν ἀγαθὰ πείσεσθαι, ἐκποδῶν ἐστὶ· φθορὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων τσαύτη γέγονεν, ὅσην ὑμεῖς ἴσθε· ὑμῖν δ' ἐν τῇ νῦν ἐπιστολῇ ὑπισχνεῖται, εἴαν τοῖς μὲν αὐτοῦ φίλοις καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ λέγουσι πιστεύητε, ἡμᾶς δὲ τοὺς

διαβάλλοντας αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς τιμωρήσθητε, ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσεται· τὰ μέντοι εὐεργετήματα τοιαῦτα ἔσται· οὔτε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν ἀποδώσει· ἑαυτοῦ γὰρ φησὶν εἶναι· οὔτ' ἐν τῇ οἰκουμένη αἰδωρεαὶ ἔσονται, ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας· ἀλλ' ἄλλη τις χώρα, καὶ ἄλλος τις, ὡς εἶπεν, τόπος φανήσεται, οὗ ὑμῖν αἰδωρεαὶ δοθήσονται· περὶ δ' ὧν ἐν τῇ εἰρήνῃ εἴληφε χωρίων, ὑμῶν ἐχόντων, παρασπονδῶν καὶ λύων τὴν εἰρήνην, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει ὃ, τι εἶπη, ἀλλ' ἀδικῶν φανερώς ἐξελέγχεται, ἐπιτρέπειν φησὶ περὶ τούτων ἔτοιμος εἶναι ἴσθαι καὶ κοινῶ δικαστηρίῳ, περὶ ὧν μόνων οὐδὲν δεῖ ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐστὶν ὁ κρίνων· ἀπαντες γὰρ ἴσμεν, τινι μὴν καὶ ποίᾳ ἡμέρᾳ ἡ εἰρήνη ἐγένετο· ὡς περὶ δὲ ταῦτα ἴσμεν, κακῆϊνα ἴσμεν, τινι μὴν, καὶ τινι ἡμέρᾳ Σέρροιοι τείχος, καὶ Ἐργίσκη, καὶ Ἰερὸν ὄρος ἔαλω· οὐ δὴ ἀφανῆ ἐστὶ ταῦτα οὕτω 88

πραχθέντα, οὐδὲ κρίσιως δεόμενα, ἀλλὰ πᾶσι γνωρίμα, πότερος πρότερος μὴν ἐστίν, ἐν ᾗ ἡ εἰρήνη ἐγένετο, ἢ ἐν ᾗ τὰ χωρία ἔαλω· φησὶ δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ὑμῶν, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ ἔαλωσαν, ἀποδεδωκέναι· ὃς τὸν μὲν Καρύστιον, τὸν πρόξενον τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὑπὲρ οὗ ὑμεῖς τρεῖς πρεσβείας ἐπέμψατε ἀπαιτοῦντες, τούτου τὸν ἄνδρα ἐκείνος οὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβούλετο χαρίσασθαι, ὡς ἀπέκτεινε, καὶ οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν, ἵνα ταφῇ· περὶ δὲ Χερρόνησου, ἃ τ' ἐπιστέλλει πρὸς ἡμᾶς, ἄξιόν ἐστιν ἐξετάσαι· εἴτι δὲ καὶ ἃ πράττει, καὶ ταῦτ' εἰδέναι· τὸν μὲν γὰρ τόπον ἅπαντα τὸν ἐξω ἀγορᾶς, ὡς ἑαυτοῦ ὄντα, καὶ ὑμῖν οὐδὲν προσήκοντα, δέδωκε καρπούσθαι Ἀπολλωνίδῃ τῷ Καρδιανῷ· καίτοι Χερρόνησου οἱ ὄροι εἰσὶν, οὐκ ἀγορᾶ, ἀλλ' ὁ βομὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὀρίου· ὃς ἐστὶ μετὰ τὸν Πτελεῦ, καὶ Λευκῆς ἀκτῆς, οὗ ἡ διωρυχὴ ἐμέλλε Χερρόνησου ἔσεσθαι, ὡς γε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τοῦ βομοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὀρίου δηλοῖ· ἐστὶ δὲ τουτί·

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ.

„Τόνδε καθιδρύσαντο θεῶ περικαλλέα βωῶν,
 „Αεικῆς καὶ Πιτείου μέσον ὄρον θέμενοι,
 „Ἐπαίεται χώρης σημήιον ἔμμορῆς δὲ
 „Αἰτός ἀνάξ μακάρων ἰσὶ μένος Κροῖδης.

ταύτην μέντοι τὴν χώραν τσαυτήν οὖσαν, ὅσῃ οἱ πολλοὶ ὑμῶν ἴσασιν, ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν, τὴν μὲν αὐτὸς καρποῦται, τὴν δὲ ἄλλοις δωρεὰν δέδωκε· καὶ ἅπαντα τὰ κτήματα τὰ ὑμέτερα ὑφ' ἑαυτῶ ποιῆται· καὶ οὐ μόνον τὴν ἔξω ἀγορᾶς χώραν σφετερίζεται, 87 ἀλλὰ καὶ πρὸς Καρδιανούς, οἱ οἰκοῦσιν ἐσω ἀγορᾶς, ἐπιστέλλει ἐν τῇ νυνὶ ἐπιστολῇ, ὡς δεῖ ὑμᾶς διαδικάζεσθαι πρὸς Καρδιανούς, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ὑμέτερᾳ, εἴ τι πρὸς αὐτοὺς διαφέρεσθε. διαφέρονται δὲ πρὸς ὑμᾶς, σκέψασθε εἰ περὶ μικροῦ, ἑαυτῶν φασὶ τὴν χώραν οὖσαν οἰεῖν, καὶ οὐχ ὑμέτεραν· καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα εἶναι ἐγκτήματα φασίν, ὡς ἐν ἀλλοτρίᾳ· τὰ δὲ αὐτῶν κτήμαθ', ὡς ἐν οἰκίᾳ· καὶ ταῦθ' ὑμέτερον πολίτην γράψαι ἐν ψηφίσματι, Κάλλιππον Παιανίεα. καὶ τοῦτό γ' ἀληθὲς λέγουσιν· ἔγραψε γὰρ καὶ ἐμοῦ γ' αὐτὸν γραφισμένου παρανομῶν γραφῆν, ὑμεῖς ἀπεψηφίσασθε. τοιγάρτοι ἀμφισβητήσιμον ὑμῖν τὴν χώραν κατεσκευάσεν. ὅποτε δὲ περὶ τούτου τολμήσετε πρὸς Καρδιανούς διαδικάζεσθαι, εἴθ' ὑμέτερα ἐστίν, εἴτ' ἐκείνων ἡ χώρα, διὰ τί οὐ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Χερρόνηστας τὸ αὐτὸ δίκαιον ἐστίν; καὶ οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται, ὥστε φησὶν, εἴαν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρδιανῶν, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένων οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανούς τὰ δίκαια πρὸς ὑμᾶς ποιῆσαι. ἐπειδὴ δ' ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτὸς φησὶ τοῦτ' ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι. ἄρ' οὐ μέγαρα ὑμᾶς φαίνεται εὐεργετῶν; καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τινες εὖ ἔφασαν γεγράφθαι, οἱ πολὺ ἂν δικαιότερον ὑφ' ὑμῶν, ἢ Φίλιππος, μισοῦντα· ἐκείνος μὲν γὰρ ἑαυτῶ κτώμενος δόξαν καὶ μεγάλ' ἀγαθὰ, ἅπαντα καθ' ὑμῶν πράττει. ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι ὄντες, μὴ τῇ πατρίδι, ἀλλὰ Φίλιππῳ, εὖ-

νοῖαν ἐνδείκνυνται, προσήκει αὐτοὺς ὑφ' ὑμῶν κακοῦς κακῶς ἀπολωλέναι, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον 88 ἐν τοῖς κροτάφοις, καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρυγαις καταπεπατημένον φορεῖτε. ὑπόλοιπόν μοι ἐστὶν εἶτι, πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τὴν εὖ ἔχουσαν, καὶ τοὺς λόγους τῶν πρέσβων, γράψαι τὴν ἀπάντησιν, ἢν ἡγοῦμαι δίκαιαν τ' εἶναι καὶ συμφέρουσαν ὑμῖν.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩ.

Ὁ λόγος οὗτος ὑπὲρ Διοπίθου εἴρηται, καὶ ὧν ἐκείνος παρὰ Ἀθηναίους κατηγορητό· ἦν μὲν γὰρ Χερρόνησος, ἢ πρὸς Θράκην, τῶν Ἀθηναίων κτήμα ἀρχαῖον. εἰς δὲ ταύτην ἀπέστειλαν, κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς, κληροῦχος ἑαυτῶν. ἔθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν, καὶ ἀκτήμονες οἴκοι, τούτους πέμπειν ἐπίκουρος εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν· καὶ ἐλάμβανον πεμπόμενοι ὄπλα τε ἐκ τοῦ δημοσίου, καὶ ἐφόδιον· καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο γέγονε· καὶ πεμπόμενοι ἐπίκουρος εἰς τὴν Χερρόνησον, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Διοπίθην. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Χερρόνησται τοὺς ἐπέθοντας ἐδέξαντο, καὶ μετέδωκαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ γῆς. Καρδιανῶν δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἴδιαν χώραν οἰεῖν, καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν Διοπίθης ἐπόλεμε Καρδιανούς. οἱ δὲ παρὰ Φίλιππον καταφεύγουσι· καὶ ὡς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανούς, ὡς αὐτῶ προσήκαρτες, ἀλλὰ δικάζεσθαι πρὸς αὐτοὺς, εἴ τι 89 φασὶν ἠδικῆσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἤκουον τούτων οἱ Ἀθηναῖοι, βοήθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἐπέμψεν. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπίθης, τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν μεσογείαν τὴν ἀνω Θράκην πολεμοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρουσῶν βασιλεῖα, τὴν παραλίαν Θράκην, ὑπήκουον οὖσαν τοῦ Μακεδόνα, κατέδραμε καὶ ἐπαρ-

θησε· και ἐφ' ἣν, ποῖν Φίλιππον ἐπανελεῖν, ἀναχωρήσας εἰς τὴν Χερσόνησον, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ γινόμενος, διόπερ ὁ Φίλιππος οὐ δυναθεὶς ὀπλοῖς αὐτὸν ἀμύνασθαι, πέποιθεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατηγοροῦν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ λέγων αὐτὸν παραβεβηκέναι τὴν εἰρήνην ἀντικρως. καὶ οἱ φιλιππιζόντες τῶν ῥητόρων κατατρέγουσι τοῦ Διοπίθους, καὶ κολάζειν ἄξιουσιν αὐτὸν· πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης ἐναντιούμενος διχῆ ὑπὲρ Διοπίθους ἵσταται· οὔτε γὰρ ἀδικᾷ φησὶν αὐτὸν πεποικέναι· Φίλιππον γὰρ πολὺ πρότερον παραβάντος τὴν εἰρήνην, καὶ ἀδικούντος τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολεμίου διαπραύττεσθαι· οὔτε συμφέρον λέγει τοῖς Ἀθηναίοις κολάσαι τὸν στρατηγόν, καὶ διαλύσαι τὴν ὑπ' ἐκείνου δύναμιν, ἣτις νῦν ἀποκρούεται Χερσονήσου Φίλιππον. τὸ δὲ ὅλον ἐπὶ πόλεμον παρακαλεῖ· καὶ τοῦ Φιλίππου ποιεῖται πολλὴν κατηγορίαν, ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἑλλήσιν ἐπιβουλεύοντος.

90 ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΣ ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ,
ἢ ΤΗΕΡ ΔΙΟΠΕΙΘΟΥΣ.

Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαντας ἐν ὑμῖν, μήτε πρὸς ἐχθρὰν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, μήτε πρὸς χάριν· ἀλλ' ὁ βέλτιστον ἕκαστος ἠγείτο, τοῦτ' ἀποφαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ' ἔνοι, τὰ μὲν φιλονεικία, τὰ δ' ἠτιμιδήτοι· αἰτία προάγονται λέγειν, ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πολλοὺς δεῖ, πάντα τὰλλ' ἀφέντας, ἅ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρον, ταῦτα καὶ ψηφίζεσθαι, καὶ πράττειν. ἢ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν ἐν Χερσονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς

στρατείας, ἢ ἐνδέκατον μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θράκῃ ποιεῖται· τῶν δὲ λόγων οἱ πλείστοι, περὶ ὧν Διοπίθης πράττει καὶ μέλλει ποιεῖν, εἰρηνται. ἐγὼ δ' ὅσα μὲν τις αἰτιάται τὰ τούτων, οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ' ὑμῖν ἐστίν, ὅταν βούλησθε, κολάζειν, κἂν ἤδη δοκῆ, κἂν μικρὸν ἐπισχούσῃ, περὶ αὐτῶν σκοπεῖν ἐγγωρεῖν ἠγοῦμαι. καὶ οὐ πάνυ δεῖν περὶ τούτων, οὔτ' ἐμὲ, οὔτ' ἄλλον οὐδένα διίσχυρίζεσθαι· ὅσα δ' ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει Φίλιππος, καὶ δυνάμει πολλῇ περὶ Ἑλλησποντον ὦν, πειθαται προλαβεῖν, κἂν ἀπαξ ὑστερήσωμεν, οὐκ ἔθ' ἔσομεν σοῦσαι· περὶ τούτων δ' οἴμῃ τὴν ταχίστην συμφέρον καὶ βεβουλεύσθαι, καὶ παρεσκευάσθαι, καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις καὶ ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων ἀποδοῦναι. πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν, οὐδενὸς ἦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τεθαύμακα, ὃ καὶ πρῶτη τινὸς ἠκούσα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα δεῖ τὸν συμβουλευόντα, ἢ πολεμεῖν ἀπλῶς, ἢ ἄγειν τὴν εἰρήνην, συμβουλεύειν. ἐστὶ δὲ, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος ἄγει, καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν, μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπους ἐφ' ὑμᾶς, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἀπλῶς εἰρήνην ἀπέειν. καὶ τὰ γε ἀφ' ὑμῶν ἔτοιμα ὑπάρχοντα ὄρω. εἰ δ' ἂ μὲν ἡμεῖς ὠμόσαμεν, καὶ ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην ἐποίησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν, καὶ γεγραμμένα κεῖται· φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ Φίλιππος, ποῖν Διοπίθην ἐκπλεύσαι καὶ τοὺς κληρούχους, οὓς νῦν αἰτιῶνται πεποικέναι τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφώς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσμαθ' ὑμετέρα ἐγκαλοῦντα κῆρια ταυτί· πάντα δὲ τὸν ἄλλον χρόνον συνεχῶς τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων, καὶ ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί τοῦτο λέγουσιν, ὡς πολεμεῖν ἀπλῶς, ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ· οὐ γὰρ αἴρεσις ἐστὶν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὑπολείπεται τὸ δικαιοτάτον καὶ ἀναγκαῖοτάτον τῶν ἐχθρῶν, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἐκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ' ἡμῖν.

πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι, νῆ Δία, ἕως ἂν ἀπέχρηται τῆς Ἀττικῆς, καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φίλιππος, οὐτ' ἀδικεῖ τὴν πόλιν, οὐτ' ποιεῖ [τὸν] πόλεμον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται, καὶ τὴν εἰρήνην 92 ταύτη ὀρίζονται, ὅτι μὲν δήπουθεν οὐδ' ὅσα, οὐτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν, οὐδ' ὑμῖν ἀσφαλῆ, δηλὸν ἐστὶν ἀπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει τοῖς κατηγοροῖσι, ὡς Διοπίθους κατηγοροῖσι, καὶ αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτοῦς· τί γὰρ δήποτε, τῷ μὲν Φιλίππῳ πάντα τὰλλα ποιεῖν ἐξουσίαν δώσωμεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχρηται· τῷ Διοπίθει δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θραξίν ἐξέσται, ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν γήσομεν; ἀλλὰ νῆ Δία, ταῦτα μὲν ἐξελέγχονται, δεῖνα δὲ ποιούσιν οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ Διοπίθης ἀδικεῖ κατέγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ; ἔστω, γιγνέσθω ταῦτα, οὐδὲν ἀντιλέγω. οἶμαι μὲντοι δεῖν, εἴπερ ὡς ἀληθοῦς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ταῦτα συμβουλευούσιν, ὡσπερ τὴν ὑπαρχούσαν τῇ πόλει δύναμιν καταλύσαι ζητοῦσι, τὸν ἐφεστηκότα καὶ πορίζοντα χορήματα ταύτη διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μὴ, σκοπεῖτε, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιούσιν, ἢ καθιστάσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον, δι' οὗ τὰ παρελθόντα πράγματα ἅπαντ' ἀπολώλιν· ἴσπερ γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι οὐδεὶς τῶν ἁπάντων πλέον κερδιτικῆ τῆς πόλεως Φίλιππος, ἢ τῷ πρότερος, πρὸς τοῖς πράγμασι γίνεσθαι· ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύναμιν συνεστηκυῖαν αἰεὶ περὶ αὐτὸν, καὶ προειδὼς ἂ βουλεύεται πράξαι, ἐξαίφνης ἐφ' οὗς ἂν αὐτῷ δόξῃ, πάρεστιν· ἡμεῖς δ' ἐπειδὴν πυνθώμεθα τι γιγνόμενον, τηλικαῦτα θορυβούμεθα καὶ παρασκευαζόμεθα. εἴτ' οἶμαι, συμβαίνει, τῷ μὲν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν· ἡμῖν δ' ὑστερίζειν, καὶ 93 ὅσα ἂν δαπανήσωμεν, ἅπαντα μάτην ἀνηλωκέναι· καὶ τὴν μὲν ἔχθραν καὶ τὸ βούλεσθαι κωλύει ἐνδεδεῖσθαι· ὑστερίζοντας δὲ τῶν ἔργων, αἰσχύνῃ προσοφλισκάνειν. μὴ τοίνυν ἀγροεῖτε, ὡ ἄνδρες

Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν τὰλλα μὲν ἐστὶ λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις· πράττεται δὲ τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως, ὑμῶν μὲν οἴκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὐσης τῇ πόλει δυνάμεως, μετὰ πλείστης ἡσυχίας πάνθ' ὅσα βούλεται, Φίλιππος διακίησται· θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρότερον, ὃ γίγνεται· νῦν δὲ δύναμιν μεγάλην ἐκείνος ἔχων ἐν Θράκῃ διατρίβει, καὶ μεταπέμπεται πολλὴν, ὡς φασὶν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας, καὶ Θετταλίας. εἰν οὖν περιμένειν τοὺς ἐτησίους ἐπὶ Βυζαντίων ἔλθῶν πολιορκῆν, πρότερον μὲν οἴεσθε τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας, ἥσπερ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς, οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς ἀξιώσειν; ἔγω μὲν οὐκ οἶμαι· ἀλλὰ, καὶ εἰ τίσι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν, ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσφορήσεσθαι μᾶλλον, ἢ ἐκείνοι παραδώσειν τὴν πόλιν, ἂν περὶ μὴ φθῆσθαι λαβῶν αὐτοῖς. οὐκοῦν, ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνδεδὲν ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἐτοιμῆς βοηθείας, οὐδὲν αὐτοῦς ἀπολωλέναι κωλύσει. νῆ Δία, καταδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ; πᾶν γε· ἀλλ' ὅπως αὐτοῦς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέροι γὰρ τῇ πόλει. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δηλὸν ἐστὶν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χερσόνησον οὐχ ἤξει· ἀλλ' εἴγε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν, ἥς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμνησθῆναι φησὶ τοὺς ἐν Χερσόνησῳ. ἂν μὲν τοίνυν ἢ τὸ συνεστηκὸς τοῦτο στρατεύμα, καὶ τῇ χώρῃ βοηθεῖσθαι δυνήσεται, καὶ 94 τῶν ἐκείνου τι κακῶς ποιῆσαι· εἰ δ' ἅπαξ διαφθαρῆσεται καὶ διαλυθῆσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερσόνησον ἴη; κρινούμεν Διοπίθην; νῆ Δία, καὶ τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐνθένδε βοηθήσομεν αὐτοῖς; ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ δυναίμεθα; ἀλλὰ μὰ Δί' οὐχ ἤξει; καὶ τίς ἔγγυητής ἐστι τούτου; ἂν ὁρᾶτε καὶ λογίσεσθε, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιούσαν ὄραν τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἐρημόντινες οἴονται δεῖν τὸν Ἑλλησπόντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι Φιλίππῳ; τί δ', ἂν ἀπελθῶν ἐκ Θράκης, καὶ μηδὲ προσελθῶν Χερσόνησῳ, μηδὲ

Βυζαντίω· καὶ γὰρ ταῦτα λογιζέσθε· ἐπὶ Χαλκίδα, ἢ Μέγαροι ἤμη, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὄντες πρώην ἐπὶ Ὠρεῶν, πότερον κρείττον ἐνθάδε αὐτὸν ἀμύνασθαι, καὶ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν εἶσαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τιν ἀσχυλίαν αὐτῷ; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτο. ταῦτα τοῖνυν ἅπαντας εἰδότες καὶ λογιζομένους χρη, μὰ Δί, οὐχ ἦν Διοπίθης πειράται τῇ πόλει δυνάμιν κατασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλύειν πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρεσκευάζειν καὶ συνευποροῦντας ἐκεῖνω χρημάτων, καὶ τᾶλλα οἰκείως συναγωνιζομένους· εἰ γὰρ τις ἔρωτο Φίλιππον, εἰπέ μοι, πότερ' ἂν βοῦλοιο τοῦτους τοὺς στρατιώτας, οὓς Διοπίθης νῦν ἔχει, τοὺς ὀποιουστυνασοῦν· οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω· εὐθηνεῖν, καὶ παρ' Ἀθηναίους εὐδοξεῖν, καὶ πλείους γίνεσθαι, τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διασφραθῆναι; τοῦτ' ἂν, οἶμαι, φήσειεν. εἰδ' ἂν Φίλιππος ἂν εὐξαιτο τοῖς θεοῖς, ταῦθ' ἡμῶν ἐνθάδε τινὲς πράττουσιν; εἴτα εἴ τι ζητεῖτε, πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα; βούλομαι τοῖνυν πρὸς ὑμᾶς μετὰ παρήσιας ἐξετάσαι τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι, τί ποιοῦμεν αὐτοῖς νῦν, καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς. ἡμεῖς οὔτε χρηματα εἰσφέρειν βουλομεθα, οὔτε αὐτοῖς στρατεύεσθαι τολμοῦμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπίθει δίδομεν, οὐδ' ὅσ' ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσῃται, ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν, πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, οὐτ' ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν· ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις, τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν· ἐν δὲ τοῖς ἔργοις, τοῖς ἐναντιουμένοις ταῦτους συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοῖνυν εἰώθατε ἐκάστοτε τὸν παρόντα ἐρωτᾶν, τί οὖν χρη ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι, τί οὖν χρη λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσπίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύσεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφέξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις

Διοπίθει δώσετε, μήτε, ὅσ' ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσῃται, εἰσπίσετε, μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθέλησετε, οὐκ ἔχω τί λέγω· εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἔξουσίαν τοῖς αἰτιάσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ ὧν ἂν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγοροῦνται ἀκροῦσθαι, τί ἂν τις λέγοι; ὅ, τι τοῖνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐπίους ὑμῶν μαθεῖν δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παρήσιας. (καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην.) ἅπαντες, ὅσοι πῶποι ἐκπεπλεύκασι παρ' ὑμῶν στρατηγῶν, (ἢ ἐγὼ πάσχειν ὀτιοῦν τιμῶμαι,) καὶ παρὰ Χίων, καὶ παρὰ Βουθραίων, καὶ παρ' ἄν' ἂν ἐπιστοὶ δύνωται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρημάτων λαμβάνουσι. λαμβάνουσι δὲ, οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς, ἑλάττονα· οἱ δὲ μέγιστον δυνάμιν, πλείονα, καὶ διδόντες οἱ δίδοντες, οὔτε τὰ μικρὰ, οὔτε τὰ πολλὰ, ἀντ' οὐδενός· οὐ γὰρ οὕτω μαίονται· ἀλλ' ἀνούμενοι τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐπιπόρους, μηδὲ συλασθαι, παραπέμπεσθαι δὲ τὰ πλοῖα τὰ αὐτῶν. τὰ τοιαῦτα. φασὶ δ' εὐνοίᾳ δίδοναι. καὶ τοῦτο τοῦνομα ἔχει τὰ λήματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν τῷ Διοπίθει στρατεῦμ' ἔχοντι, σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι δώσουσι χρηματα πάντες οὗτοι· πόθεν γὰρ αἴεσθε ἄλλοθεν, τὸν μήτε λαμβάνοντα παρ' ὑμῶν μηδὲν, μήτε αὐτὸν ἔχοντα ὁπόθεν μισθοδοτήσῃ, στρατιώτας τρέφειν; ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; οὐκ ἐστὶ ταῦτα· ἀλλ' ἀφ' ὧν ἀγρίοι, καὶ προσαιτεῖ, καὶ δανείζεται, ἀπὸ τούτων διαγεί. οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγοροῦντες ἐν ὑμῖν, ἢ προλέγουσιν ἅπασιν, μηδοτιοῦν ἐκεῖνω δίδοναι, ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσουσι δίκην, μὴ τι ποιήσαντί γε, ἢ συγκатаπραξάμενοι. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι· μέλλει πολιορκεῖν. τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέλει γὰρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων· ἀμείνους μὲντ' ἂν εἶεν τῶν ἄλλων ἢ τῆς πατρίδος κηδεσθαι. καὶ τὸ γε εἰς τὸν Ἑλλησποντον ἐπέμπευ ἕτερον στρατηγόν, τοῦτ' ἐστίν· εἰ γὰρ δευρὰ ποιεῖ Διοπίθης καὶ κατὰγει τὰ

πλοῖα, μικρὸν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν πινά-
 κιον ταῦτα πάντα κολύσαι δύναται ἄν. καὶ λέγου-
 97 οιν οἱ νόμοι ταῦτα, τοὺς ἀδικούντας εἰσαγγέλλειν.
 οὐ μὰ Δί', οὐ δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις
 ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν· ἐπεὶ τοῦτο γ' ἐστὶν ὑπερβολή
 μαρίας· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς ἐχθρούς, οὓς οὐκ
 ἐστὶ λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις, καὶ στρατιώτας τρέφειν,
 καὶ τριήρεις ἐκπέμπειν, καὶ χρημάτων εἰσφέρειν δεῖ,
 καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν· ἐπὶ δ' ἡμᾶς αὐτοὺς, ψήφισμα,
 εἰσαγγελία, πάρος· ταῦτ' ἐστὶν ἱκανά· ταῦτ' ἦν
 εὖ φρονουμένων ἀνθρώπων, ἐπιρραξάντων δὲ καὶ
 διαφθειρόντων τὰ πράγματα, ἃ νῦν οὗτοι ποιοῦσι.
 καὶ τὸ μὲν τούτων τινὰς εἶναι τοιοῦτους, δεῖνόν ὄν,
 οὐ δεῖνόν ἐστιν· ἀλλ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι οὕτως ἤδη
 διακείσθε, ὥστε, ἂν μὲν τις εἴπῃ παρελθῶν, ὅτι
 Διοκίδης ἐστὶ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος, ἢ Χάρης,
 ἢ Ἀριστοφῶν, ἢ ὃν ἂν εἴπῃ τις τῶν πολιτῶν, εὐ-
 θύως φατέ καὶ θορυβεῖτε, ὡς ὁρθῶς λέγει· ἂν δὲ
 παρελθῶν λέγῃ τις τάληθῆ, ὅτι λησθε, ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, πάντων τῶν κακῶν καὶ τῶν πραγμάτων
 τούτων Φίλιππος ἐστὶν αἴτιος· εἰ γὰρ ἐκείνος ἦγεν
 ἡσυχίαν, οὐδὲν ἂν ἦν πρᾶγμα τῆ πόλει· ὡς μὲν
 οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν, οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν, ἀχθε-
 σθαι δὲ μοι δοκεῖτε, καὶ ὥσπερ ἀπολλύναι τι νομί-
 ζειν. αἴτιον δὲ τούτων· (καὶ μοι πρὸς θεῶν, ὅταν
 ἔνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παρήγορα) παρ-
 σκευάσασιν ὑμᾶς ἐν πολλοῦ τῶν πολιτευομένων ἔνοι,
 ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου ῥαθύμους καὶ
 εὐκαταφρονήτους. ἂν μὲν οὖν τὸν αἴτιον εἴπῃ τις,
 ὃν ἴστε ὅτι λήψασθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, φατέ καὶ
 98 βούλεσθε· ἂν δὲ τοιοῦτον λέγῃ τις, ὃν κρατήσαν-
 τας τοῖς ὅπλοις, ἄλλως δ' οὐκ ἐστὶ κολάσαι, οὐκ
 ἔχει, οἴμμι, τί ποιήσετε· ἐξελεγχόμενοι δὲ, ἀχθε-
 σθε. ἐχρῆν δὲ, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούναντίον
 ἢ νῦν, ἀπαντας τοὺς πολιτευομένους, ἐν μὲν ταῖς
 ἐκκλησίαις, πρόσους καὶ φιλανθρώπους ὑμᾶς ἐθίξειν
 εἶναι· πρὸς γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς, καὶ τοὺς συμμάχους,

ἐν ταύταις ἐστὶ τὰ δίκαια· ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς
 ταῖς τοῦ πολέμου, φοβερούς καὶ χαλεπούς ἐπιδεικνύ-
 ναι· πρὸς γὰρ τοὺς ἐχθρούς καὶ τοὺς ἀντιπάλους,
 ἐν ἐκείναις ἐστὶ ὁ ἀγών. νῦν δὲ δημιουργοῦντες ὑμᾶς
 καὶ χαριζόμενοι καθ' ὑπερβολὴν, οὕτω διατεθείκα-
 σιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις, τρυφᾶν καὶ κολα-
 λαβεῖσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ
 τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις, περὶ τῶν ἐσγά-
 των ἡδὴ κινδυνεύειν. φέρε γὰρ πρὸς Διός, εἰ λό-
 γου ὑμᾶς ἀπατήσκειαν οἱ Ἕλληνες, ἂν νυνὶ παρή-
 κατε καιρῶν διὰ ῥαθυμίαν, καὶ ἔροινθ'· ὑμεῖς,
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέμπετε ὡς ἡμᾶς ἐκαστοτε πρός-
 βεις, καὶ λέγετε, ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ
 ἀπῆσι τοῖς Ἕλλησι, καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἀν-
 θρωπον· καὶ ἀπαντα τὰ τοιαῦτα, ἃ ἀνάγκη φά-
 σκειν καὶ ὁμολογεῖν· ποιῶμεν γὰρ ταῦτα· εἴτ', ὃ
 πάντων ἀνθρώπων φιλοτάτοι, δεῖα μήνης ἀπογε-
 νομένου τάνθρωπον, καὶ νόσῳ καὶ χειμῶνι καὶ πο-
 λέμοις ἀποληφθέντος, ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἐπα-
 νελεῖν οἴκαδε, οὔτε τὴν Εὐβοίαν ἠλευθερώσατε,
 οὔτε τῶν ὑμετέρων αὐτῶν οὐδὲν ἐκομίσασθε. ἀλλ'
 ἐκείνος μὲν, ὑμῶν οἴκοι μενόντων, σχολὴν ἀγόντων,
 ὑμῶν ὄντων, (εἰ δεῖ τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιῶντας
 ὑγρᾶναι φῆσαι,) δύο μὲν ἐν Εὐβοίᾳ κατέστησε τυ- 99
 ραννοὺς· τὸν μὲν, ἀπαντικὸν τῆς Ἀττικῆς ἐπιτε-
 χίσας· τὸν δ', ἐπὶ Σαΐθῳ. ὑμεῖς δ' οὐδὲ ταῦτ'
 ἀπελόσασθε, εἰ μὴδὲν ἄλλο ἐβούλεσθε· ἀλλ' εἰ-
 κατε καὶ ἀφέστατε δηλονότι αὐτῷ, καὶ φανερόν πε-
 ποιήκατε, ὅτι, οὐδ' ἂν δεκτικὸς ἀποθάνῃ, οὐδὲν
 μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε· τί οὖν προσβείσεσθε,
 καὶ κατηγορεῖτε, καὶ πρᾶγμαθ' ἡμῖν παρέχετε; ἂν
 ταῦτα λέγωσι, τί ἐροῦμεν, ἢ τί φήσομεν, ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὄρω· εἰσὶ τοίνυν τι-
 νές, οἳ τοῖ ἐξελέγχειν τὸν παριόντα οἴονται, ἐπειδὴν
 ἐρωτηθῶσι· τί οὖν χρῆ ποιεῖν; οἷς ἐγὼ μὲν τὸ δι-
 καιώτατον καὶ ἀληθέστατον τοῦτο ἀποκρονοῦμαι·
 ταῦτα μὴ ποιεῖν, ἃ νυνὶ ποιεῖτε· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἐροῦ· καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρω-
 DEMOSTH. T. I. F

τῶσι προθύμως, οὐτῶ καὶ ποιεῖν ἐθελήσωσι· πρῶ-
 τον μὲν, ὃ ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, τοῦτο δεῖ παρ' ὑμῶν
 αὐτοῖς βεβαίως γινώκει, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πο-
 λεμῆί, καὶ τὴν εἰρήνην λένει· (καὶ παύσασθε περὶ
 τούτων κατηγοροῦντες ἀλλήλων·) καὶ κακόνους μὲν
 ἔστι καὶ ἐχθρὸς ὅλη τῇ πόλει, καὶ τῷ τῆς πόλεως
 ἔδαφει· προσθήσω δέ, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν
 ἀνθρώποις, καὶ τοῖς μάλιστα οἰομένοις αὐτῷ χαρί-
 ζεσθαι· (εἰ δὲ μή, σκεπασθώσαν Εὐθυκρατην καὶ
 Λασθέτην τοὺς Ὀλυνθίους, οἱ δοκοῦντες οἰκίστοισι
 αὐτῷ διακείσθαι, ἐπειδὴ τὴν πόλιν προῦδοσαν, πάν-
 των κἀκιστὶ ἀπολώλασιν·) οὐδενὶ μὲντοι μᾶλλον,
 ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμῆί· οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σπο-
 πτεῖ μᾶλλον οὐδὲ ἐν τῶν πάντων, ἢ ὅπως ταύτην κα-
 ταλύσῃ· καὶ τοῦτ' εἰκότως τρόπον τινα νῦν γε δεῖ
 πράττει· οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι οὐδ' ἂν πάντων
 100 τῶν ἄλλων γίνηται κύριος, οὐδὲν ἔσται αὐτῷ βε-
 βαίως ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατήσθε. ἀλλ' εἴαν
 ποτε συμβῆ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀν-
 θρώπων, ἤξει πάντα τὰ νῦν συμβεβιασμένα, καὶ κα-
 ταφείξεται πρὸς ὑμᾶς· ἔστέ γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ
 αἰλουεντιῆσαι καὶ κατασχέειν ἀρχὴν εὐ πεφυκότες, ἀλλ'
 ἔτερον λαβεῖν κολύσαι, καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι δεῖ-
 νοί· καὶ ὅπως ἐνοχλήσαι τοῖς ἄρχεσιν βουλομένοις,
 καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξαφελέσθαι
 ἔτοιμοι· οὐκ οὖν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν
 παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεῖν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ,
 οὐ κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογίζομενος. πρῶτον μὲν
 δεῖ διὰ τοῦτο δεῖ ἐχθρὸν ὑπεληφέναι τῆς πολιτείας,
 καὶ τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλαντον ἑαίνον· εἰ γὰρ
 μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυχαῖς, οὐκ ἐθελήσετε
 ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπουδάσειν· δεύτερον δ', εἰ-
 θέναι σαφῶς, ὅτι πάνθ' ὅσα πραγματεύεται καὶ κα-
 τασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν κατα-
 σκευάζεται. καὶ ὅπου τις ἐκείνον ἀμύνεται, ἐνταῦθ'
 ὑπὲρ ἡμῶν ἀμύνεται· οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν
 ἡμῶν οὐδεὶς, ὥστε ὑπολαμβάνειν τὸν Φίλιππον, τῶν
 μὲν ἐν Θράκῃ κακῶν, (τί γὰρ ἄλλο τις ἂν εἶποι

Δρογγίλου, καὶ Καβύλην, καὶ Μάστειραν, καὶ ἅ-
 νων ἔξαιρέι καὶ κατασκευάζεται,) ταύτων μὲν ἐπιθυ-
 μῶν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα λαβεῖν, καὶ πόρους καὶ
 χεῖμαστας, καὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπομένειν·
 τῶν δὲ Ἀθηναίων κινδύνων, καὶ νεωρίων, καὶ τριηρῶν,
 καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων, καὶ τοσοῦτων προσ-
 ὄδων οὐκ ἐπιθυμῶν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμᾶς ἔσσειν
 ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελιῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν
 τοῖς Θρακίοις σιροῖς, ἐν τῷ βαράθρῳ χεῖμασσειν. οὐκ
 101 ἔστι ταῦτα· ἀλλὰ κἀκεῖνα, ὑπὲρ τοῦ ταύτων γενέ-
 σθαι κύριος, καὶ τὰλλα πάντα πραγματεύεται. τί
 οὐκ εὐ φρονούντων ἀνθρώπων ἐστίν; εἰδότες ταῦτα
 καὶ ἐγνωκότας, τὴν μὲν ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνηκε-
 στον ταύτην ἠραθυμίαν ἀποθέσθαι· χρήματα δ' εἰς-
 φέρειν, καὶ τοὺς συμμάχους ἀξιοῦν, καὶ ὅπως τὸ
 συνεσθηκὸς τοῦτο συμμενῆ στρατεύμα, ὅρῳν καὶ
 πράττειν· ἴν', ὥσπερ ἐκεῖνος ἐτοίμην ἔχει δύναμιν
 τὴν ἀδικήσουσαν καὶ καταδουλωσομένην ἅπαντας
 τοὺς Ἕλληνας, οὕτω καὶ τὴν σώσουσαν ὑμεῖς καὶ
 βοηθήσουσαν ἅπασιν ἐτοίμην ἔχητε· οὐ γὰρ ἔστι
 βοηθείαις χωσμένους οὐδέποτε οὐδὲν τῶν δεόντων
 πράξει. ἀλλὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ
 τροφὴν ταύτη πορίσαντας, καὶ ταμίαις, καὶ δημο-
 σίοις, καὶ, ὅπως ἐν τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν
 ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν
 τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν· τὸν
 δὲ τῶν ἔργων, παρὰ τοῦ στρατηγοῦ· κἂν οὕτω
 ποιήσητε καὶ ταῦτ' ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰ-
 ρηνὴν δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φίλιππον
 ἀναγκάσετε· οὐ μείζον οὐδὲν ἂν γένοιτ' ἀγαθόν·
 ἢ πολεμήσειτ' ἕξ ἴσου. εἰ δὲ τῷ δοκεῖ ταῦτα καὶ θα-
 πάνης μεγάλης καὶ πόρων πολλῶν καὶ πραγματείας
 εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ· ἀλλ' εἴαν λογισθῆται
 τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησόμενα, ἂν ταῦτα μὴ
 ἐθέλη ποιῆν, εὐρήσει λυσιτελοῦν τὸ ἐκόντα ποιεῖν
 τὰ δεόντα· εἰ μὲν γὰρ ἐστὶ τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν,
 (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γ' οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιοχρεῶς
 τηλικούτου πράγματος,) ὡς, ἂν ἄγῃθ' ἡσυχίαν,

καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευ-
 102 τῶν ἐκείνος ἤξει· αἰσχρὸν μὲν, νῆ τὸν Δία καὶ
 πάντας τοὺς θεοὺς, καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν
 ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ πεπραγμένων τοῖς προγό-
 νοις, τῆς ἰδίας ἕνεκα θραυμίας τοὺς ἄλλους Ἕλληνας
 ἅπαντας εἰς δουλείαν προέσθαι. καὶ ἔγωγε αὐτὸς
 ἂν τεθνήσκαι μᾶλλον, ἢ ταῦτ' εἰρημέναι βουλομένην.
 οὐ μὴν ἄλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, ἔστω·
 μὴ ἀμύνεσθε· ἅπαντα πρόεσθε· εἰ δὲ μηδενὶ μὲν
 τοῦτο δοκεῖ, ταῦναντίαν δὲ προΐσμεν ἅπαντες, ὅτι
 ὅσῳ ἂν πλείονον ἐκείνον εἰσωμέν γενέσθαι κύριον,
 τσοῦτόῳ χαλεποτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρῆσόμεθα ἐχ-
 θροῦ· ποῖ ἀναδόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ ποῖτε, ὡ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ θέοντα ποιεῖν ἐθέλησομεν;
 ὅταν νῆ Δι' ἀνάγκη τις ἦ; ἀλλ' ἦν μὲν ἂν τις ἐλευ-
 θέριον ἀνθρώπου ἀνάγκην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη
 παρέσθιν, ἀλλὰ καὶ παλαι παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν
 δούλων, ἀπεχέσθαι θεῶν μὴ γενέσθαι δεῖ. δια-
 φέρι δὲ τί, ὅτι ἐστίν. ἐλευθέριον μὲν ἀνθρώπου με-
 γίστη ἀνάγκη, ἢ ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχρῆν.
 καὶ μείζον ταύτης οὐκ οἶδ' ἦντιν ἂν εἴποι τις· δου-
 λῶ δὲ, πληγῆ, καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός· ἂ
 μήτε γένοιτ', οὔτε λέγειν ἄξιον. πάντα τοίνυν τάλλ'
 εἰπὼν ἂν ἠδέως, καὶ δείξας, ὅν τρόπον ὑμᾶς ἔνοι
 καταπολιτεύονται, τὰ μὲν ἄλλα εἰσώ· ἀλλ' ἐπειδὴν
 τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐθύς ἀναστάς τις
 λέγει, τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθόν· καὶ τὸ
 τρεφεῖν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπὸν· καὶ διαρπά-
 ζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται· καὶ τοιοῦτους
 λόγους, εἰ ὦν, ἀναβάλλουσι μὲν ὑμᾶς, ἡσυχίαν δὲ
 ποιοῦσιν ἐκείνῳ πράττειν ὅ, τι καὶ βούλεται· ἐν δὲ
 103 ταύτων περιγίγνεται, ὑμῖν μὲν, ἢ σχολῆ καὶ τὸ
 μηδὲν ἤδη ποιεῖν, ἂ δέδοικ' ὅπως μήποθ' ἠρήσῃσθε
 ἐπὶ πολλῷ γεγενησθαι· ταῦτοις δὲ, αἱ χάριτες καὶ
 ὁ μισθὸς ὁ ταύτων. ἐγὼ δ' οἶμαι, τὴν μὲν εἰρή-
 νην ἄγειν, οὐχ ὑμᾶς δεῖν πείθειν, οἱ πεπεισμένοι
 καθήσθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα·
 ἂν γὰρ ἐκείνος πεισθῆ, τὰ γ' ἀφ' ὑμῶν ἔτοιμα

ὑπάρχει· νομίζειν δ' εἶναι χαλεπὰ, οὐχ ὅσ' ἂν εἰς
 σωτηρίαν δαπανώμεν, ἀλλ' ἂ πεισόμεθα, ἂν ταῦτα
 μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν· καὶ τὸ διαρπασθήσεται τὰ
 χρήματα, τῷ φυλακῆν εἰπεῖν, δεῖ ἢ σωθήσεται,
 κωλύειν, οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀφαστάναι· καί-
 τοι ἔγωγ' ἀγαπᾷ καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὡ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν, εἰ
 διαρπασθήσεται, ἂ καὶ φυλάττειν, καὶ κολάζειν τοὺς
 ἀδικούντας, ἐφ' ὑμῖν ἐστὶ· τὴν δὲ Ἑλλάδα πᾶσαν
 ἐξέζης οὐτωσὶ Φίλιππος ἀρπάζων οὐ λυπεῖ, καὶ
 ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἀρπάζων, τί ποῖ· οὐν ἐστὶ τὸ αἴ-
 τιον, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ τὸν μὲν οὕτω φαν-
 ρῶς στρατεύοντα, ἀδικούντα, πόλεις καταλαμβάν-
 οντα, μηδένα πώποτε τοῦτον εἰπεῖν ὡς ἀδικεῖ καὶ
 πόλεμον ποιεῖ· τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν, μηδὲ προΐε-
 σθαι ταῦτα συμβουλευόντας, ταῦτους τὸν πόλεμον
 ποιεῖν αἰτιάσθαι; ἐγὼ διδάξω· ὅτι τὴν δοξὴν, ἢ
 εἰκὸς ἐστὶ γίγνεσθαι παρ' ὑμῶν, ἂν τι λυπησθε τῷ
 πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλτεστα
 τρεφεῖν βούλονται, ἵνα τοῦτους κρύψητε, μὴ Φίλιπ-
 πον ἀμυνῆσθε· καὶ κατηγοροῦσι μὲν, αὐτοὶ δὲ μὴ
 δίκην δοῦναι, ὡν ποιοῦσι ἔν· τοῦτ' αὐτοῖς δύναται
 τὸ λέγειν, ὡς ἄρα βούλονται πόλεμον τινὰ ποιῆσαι
 παρ' ὑμῖν, καὶ περὶ ταύτων ἢ διαδυνασσία αὐτῆ ἐστίν.
 ἐγὼ δ' οἶδα ἀκριβῶς, ὅτι, οὐ γοῦραντος Ἀθη- 104
 ναίων οὐδενὸς πολέμου, καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος
 ἔχει τῶν τῆς πόλεως, καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέποιθε
 βρῆθειαν. εἰ μένοι βουλομένθ' ἡμεῖς μὴ προσποι-
 ἔσθαι πολεμεῖν αὐτὸν ἡμῖν, ἀνοητότατος πάντων
 ἂν εἴη τῶν ὄντων ἀνθρώπων, εἰ τοῦτ' ἐξέλεγοι.
 ἀλλ' ἐπειδὴν ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἦ, τί φήσομεν τότε;
 ἐκείνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ἡμῖν ἐρεῖ, ὡσπερ οὐδ'
 Ὠρεῖταις, τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ· οὐ-
 δὲ Φεραῖοις πρότερον, πρὶν ἢ πρὸς τὰ τεῖχη προσ-
 βαλεῖν αὐτῶν· οὐδ' Ὀλυρθίοις ἐξαρχῆς, ἕως ἐν
 αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στρατεύμα παρῆν ἔχων· ἢ καὶ
 τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελύοντας πόλεμον ποιεῖν φή-
 σομεν; ἀκούσιν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλα

γ' οὐδὲν ἔστι μεταξὺ τοῦ μήτ' ἀμύνεσθαι, μήτ' ἄγειν
 ἡσυχίαν εἶσθαι. καὶ μὴν οὐκ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν
 τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὐ-
 τῷ τὴν πόλιν ποιησασθαι βούλεται Φίλιππος, ἀλλ'
 ὅλως ἀνελεῖν· αἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι δουλεύειν μὲν
 ὑμεῖς οὐτ' ἐθέλησατε, οὐτ', ἂν ἐθέλησητε, ἐπίστασθε·
 ἄσχειν γὰρ εἰσώθατε· πράγματα δ' αὐτῷ παρασχεῖν,
 ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων
 ἀπάντων δυνήσεσθε· ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων
 ὄντος τοῦ ἀγῶνος, προσήκει οὕτω γνώσκων, καὶ
 τὸς πεπονηκότας αὐτοὺς ἐκείνῳ μισεῖν τε καὶ ἀπο-
 τρυπανίσαι· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς
 πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ
 πόλει κολάσῃτ' ἐχθρούς, ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ· ἀλλ'
 ἀνάγκη τοῖσι, ὡσπερ προβόλοις, προσπταίοντας
 ὑστερίζειν ἐκείνων· πόθεν γὰρ οἴσθε νῦν αὐτῶν
 105 ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς; (οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ
 ποιεῖν ἢ τοῦτο) καὶ τοὺς μὲν ἄλλους εὐ ποιοῦντα,
 εἰ μηδὲν ἄλλο, ἔξαπατᾶν, ὑμῖν δ' ἀπειλεῖν ἤδη·
 οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δούς ὑπηγάγετο εἰς τὴν νῦν
 παρούσαν δουλείαν. οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτ' οὐδεὶς,
 ὅσα τοὺς ταρακώτους Ὀλυνθίους πρότερον δούς
 ἐξηπάτησε, Ποτίδιαν, καὶ πόλλ' ἕτερα· Θηβαίους
 νῦν ὑπάγειται, τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδούς, καὶ
 ἀπαλλάξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥστε καρ-
 πωσάμενοι τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν, οἱ μὲν
 ἤδη πεπόνθασι, ἃ δὴ πάντες ἴσασιν· οἱ δ', ὅ, τι
 ἂν ποτε συμβῆ, πείσανται. ὑμεῖς δέ, ὦν μὲν ἀπε-
 στήρησθε, σιωπᾶ· ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην
 ποιησασθαι, πόσα ἐξηπάτησθε! πόσων ἀπεστήρη-
 σθε! οὐχὶ Φωκέας; οὐ Πύλας; οὐχὶ τὰ ἐπὶ Θρα-
 κῆς; Δορίσκον, Σέρδιον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτῶν;
 οὐ νῦν τὴν πόλιν τὴν Καρδιανῶν ἔχει, καὶ ὁμολο-
 γεῖ; τί ποτ' αὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐ τὸν
 αὐτὸν τρόπον ὑμῖν, προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν
 πασῶν πόλεων τῇ ἡμετέρῃ ἀδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν
 λέγειν δίδεται· καὶ λαβόντα χρήματ' αὐτὸν ἀσφα-
 λές ἔστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἄν ἀφρημένοι τὰ ὑμέ-

τερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλές λέγειν ἐν Ὀλύ-
 νθῳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθῶτων τῶν πολλῶν
 Ὀλυνθίων, τῷ Ποτίδιαν καρποῦσθαι. οὐκ ἦν
 ἀσφαλές λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευ-
 πεπονθότος τοῦ πλήθους τοῦ Θετταλῶν, τῷ τοὺς
 τυράννους ἐμβαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς, καὶ τὴν Πυ-
 λαίαν ἀποδοῦναι. οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν
 τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε, καὶ τοὺς Φωκέας ἀνεῖλεν· 106
 ἀλλ' Ἀθηναίων, οὐ μόνον Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Καρ-
 διανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου, ἀλλὰ καὶ
 κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτελισμα τὴν Εὐβοίαν, καὶ
 νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλές ἔστι λέγειν
 ὑπὲρ Φιλίππου· τοιγάρτοι, τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν
 ἐνιοὶ ταχὺ πλούσιοι γέγονασιν· καὶ ἐξ ἀνωνυμῶν
 καὶ ἀδόξων, ἐνδοξοὶ καὶ γνώριμοι· ὑμεῖς δέ, τουν-
 αντιον, ἐκ μὲν ἐνδόξων, ἀδόξοι· ἐκ δ' εὐπόρων,
 ἀπιοροι· πόλεως γὰρ ἔγωγε πλούτου ἠγοῦμαι, συμ-
 μάχους, πίστιν, εὐνοίαν· ὦν ἀπάντων ἔσθ' ὑμεῖς
 ἀποροί. ἐκ δὲ τοῦ τούτων ὀλιγώρους ὑμᾶς ἔχειν,
 καὶ ἔαν ταῦτα φέρεσθαι, ὁ μὲν, εὐδαίμων καὶ μέ-
 γας καὶ φοβερός πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβέροις γέγο-
 νεν· ὑμεῖς δ', ἔρημοι καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν τῶν
 ὀνίων ἀφθονία λαμπροί· τῇ δ' ἂν προσήκει παρα-
 σκενῇ καταγέλαστοι. οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περὶ
 τε ὑμῶν, καὶ περὶ αὐτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων ὄροι
 βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ
 δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ· αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται
 παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν, οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦν-
 τος, εἴτα φησὶν, ὅς ἂν τύχη παρελθῶν· οὐ γὰρ
 ἐθέλεις γράφειν, οὐδὲ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἀτολμος εἶ
 καὶ μαλακός. ἐγὼ δὲ θρασὺς μὲν καὶ βδελυρός καὶ
 ἀναιδέης, οὐτ' εἰμὶ, μήτε γενοίμην· ἀνδρειώτερον
 μέντοι πολλῶν πᾶν τῶν ἰταμῶς πολιτευομένων παρ'
 ὑμῖν ἐμᾶτον ἠγοῦμαι. ὅστις μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, παριδὼν ἂ συνοίσει τῇ πόλει, κρίνει,
 δημεύει, δίδωσι, κατηγορεῖ, οὐδεμίᾳ ταῦτ' ἀνδρεία
 ποιεῖ, ἀλλ' ἔχων ἐνέχυρον τῆς αὐτοῦ σωτηρίας τὸ
 πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι, ἀσφα- 107

λῶς φρασὺς ἔστιν. ὅστις δ' ὑπὲρ τοῦ βέλτιστου
 πολλά τοῖς ὑμετέροις ἐναντιοῦται βουλήμασι, καὶ
 μηδὲν λέγει πρὸς χάριν, ἀλλὰ τὸ βέλτιστον αἰεὶ, καὶ
 τὴν τοιαύτην πολιτείαν προαιρεῖται, ἐν ἣ πλειονῶν
 ἢ τύχη κυρία γίνεται ἢ οἱ λογισμοί, τούτων δ' ἀμ-
 φωτέρων ὑπεύθυνον ὑμῖν ἑαυτὸν παρέχει, οὐτός ἐστ'
 ἀνδρείας, καὶ χορήσιμος γε πολίτης ὁ τοιοῦτός ἐστιν.
 οὐχ οἱ τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος τὰ μέγιστα τῆς πό-
 λεως ἀπολωλεκότες· οὗς ἐγὼ τοσούτου δέω ζηλοῦν,
 ἢ νομίζω ἀξιῶς πολίτας τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ' εἰ
 τις ἐροῖτό με· εἰπέ μοι, σὺ δὲ δὴ τί τὴν πόλιν
 ἡμῶν ἀγαθὸν πεποίηκας; ἔχων, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 καὶ τριηραρχίας εἰπεῖν, καὶ χορηγίας, καὶ χρημά-
 των εἰσφορας, καὶ λύσεις αἰχμηλώτων, καὶ τοιαύ-
 τας ἄλλας φιλανθρωπίας, οὐδὲν ἂν τούτων εἴποιμι·
 ἀλλ' ὅτι τῶν τοιούτων πολιτευμάτων οὐδὲν πεπολί-
 τευμαι. ἀλλὰ δυνάμενος ἂν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἕτεροι,
 κατηγορεῖν καὶ χαρίζεσθαι καὶ δημεῖν, καὶ τὰλλ',
 ἃ ποιοῦσιν οὗτοι, ποιεῖν, οὐδ' ἐφ' ἐμὲ ταῦτον πά-
 ποτ' ἑμαυτὸν ἔταξα, οὐδὲ προηχθην, οὐδ' ὑπὸ
 κέρθους, οὐδ' ὑπὸ φιλοτιμίας· ἀλλὰ διαμένω λέ-
 γων, ἐξ ὧν, ἐγὼ μὲν πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ'
 ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ, εἰ πείθοισθέ μοι, μείζους ἂν εἴητε.
 οὕτω γὰρ ἂν ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν. οὐδὲ γ' ἐμοὶ
 δοκεῖ δικαῖον τοῦτ' εἶναι πολίτου, τοιαῦτα πολιτεύ-
 μαθ' εὐρίσκειν, ἐξ ὧν, ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσο-
 μαι εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι· ἀλλὰ
 συναυξάνεσθαι δεῖ τὴν πόλιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πο-
 λιτῶν πολιτεύμασι, καὶ τὸ βέλτιστον αἰεὶ, μὴ τὸ
 ἄριστον, ἀπαντας λέγειν· ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἢ
 108 φύσις αὐτῆ βαδιέται· ἐπὶ ταῦτο δὲ, τῷ λόγῳ
 δεῖ προάγεσθαι διδασκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην.
 ἤδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιούτων τι λεγοντος,
 ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν αἰεὶ τὰ βέλτιστα, ἔστι δ' οὐ-
 δὲν ἄλλ' ἢ λόγοι τὰ παρ' ἐμοῦ· δεῖ δ' ἔργων τῆ πό-
 λει καὶ πράξεώς τινος. ἐγὼ δ' ὡς ἔχω περὶ τούτων,
 λέξω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκονύσομαι. οὐκ εἶναι
 νομίζω τοῦ συμβουλευόντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν, πλημ

εἰπῆν τὰ βέλτιστα. καὶ τοῦθ' ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν
 τρόπον, θεδῶς οἶομαι δεῖξεν· ἴστε γὰρ δήπου
 τοῦθ', ὅτι Τιμόθεός ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγό-
 ρησεν, ὡς δεῖ βοηθεῖν, καὶ τοὺς Εὐβοέας σώζειν,
 ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς· καὶ λέγων, εἰ-
 πεν οὕτω πως· Εἰπέ μοι, βουλευέσθε, ἔφη, Θη-
 βαίους ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρησέσθε καὶ τί δεῖ ποι-
 εῖν; οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν, ὡ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, τριηρῶν; οὐκ ἀναστάντες ἤδη πορεύσεσθε εἰς
 τὸν Πειραιᾶ; οὐ καθέλξετε τὰς ναυς; οὐκοῦν εἶπε
 μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεός· ἐποίησατε δ' ὑμεῖς. ἐκ δὲ
 τούτων ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ', ὅ
 μὲν εἶπεν ὡς οἶόν τε τὰ ἄριστα, ὥσπερ εἶπε τότε·
 ὑμεῖς δ' ἀπερρόθυμήσατε, καὶ μηδὲν ὑπεηκούσατε,
 ἃ ἂν ἦν γεγονός τι τῶν τότε συμβάντων τῆ πόλει;
 οὐχ οἶόν τε. οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω
 νυνὶ, καὶ περὶ ὧν ἂν ὁ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν ἔργα
 παρ' ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε· τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστή-
 μη λέγειν παρὰ τοῦ παρόντος. ἐν κεφαλῇ δ' ἂ
 λέγω φρασῆς, καταβῆναι βούλομαι. χρημάτων εἰσφέ-
 ρειν φησὶ δεῖν, τὴν ὑπαρχουσαν δύναμιν συνέχειν,
 ἐπανορθοῦντας εἴτε δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν, μὴ οἷς 109
 ἂν τις αἰτιάσθαι, τὸ ὅλον καταλόντας, πρέσ-
 βεις ἐπιπέμπειν πανταχοῖ, τοὺς διδάζοντας, νοθε-
 τήσοντας, πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῆ πόλει·
 παρὰ πάντα ταῦτα, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωρο-
 δοκοῦντας κολάζειν, καὶ μισεῖν αἰεὶ καὶ πανταχοῦ,
 ἢ οἱ μέτροι καὶ δικαίους ἑαυτοὺς παρέχοντες εὐ-
 βεβουλεύσθαι δοκῶσι, καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς.
 κἂν οὕτω τοῖς πράγμασι χρῆσθε, καὶ παύσησθε ὀλι-
 γωροντες ἀπάντων, ἴσως ἂν, ἴσως καὶ νῦν ἐτι τὰ
 λοιπὰ βελτίῳ γένοιτο. εἰ μὲντοι καθεδείσθε, ἄχρη
 τοῦ θοροβῆσαι καὶ ἐπαινεῖσαι σπουδάζοντες, ἔαν δὲ
 δὴν τι ποιεῖν ἀναδυόμενοι, οὐχ ὁρῶ λόγον, ὅστις
 ἄνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἂ προσήκει, δυνήσεται τὴν
 πόλιν σώσαι.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Ἀπλῆ τοῦ λόγου τούτου ἡ ὑπόθεσις· Φιλίππου γὰρ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἀδικούντος, συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις ὁ ἡγετὴρ ἀναστήναι καὶ ἀμύνεσθαι τὸν βασιλέα, ὡς κινδύνου μεγάλου καὶ αὐτοῖς ἐπικραταμένου, καὶ πᾶσι κοινῆ τοῖς Ἕλλησι.

110

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Πολλῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων γεγονομένων, ὀλέγου δὲν καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν, περὶ ὧν Φίλιππος, ἀφ' οὗ τὴν εἰρήνην ἐποίησατο, οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀδικεῖ, καὶ πάντων εὐ οἶδ' ὅτι φησάντων γ' ἂν, εἰ καὶ μὴ ποιοῦσι τοῦτο, καὶ λέγειν δεῖν καὶ πράττειν ἅ πᾶσι προσήκει, ὅπως ἐκεῖνος πᾶνσεταί τῆς ὕβρεως, καὶ δίκην δώσει· εἰς τοῦθ' ὑπηγμένα πάντα τὰ πράγματα καὶ προειμένα ὁρῶ, ὥστε δεδοικα, μὴ βλάσφημον μὲν εἶπεῖν, ἀληθὲς δ' ἦ· εἰ καὶ λέγειν ἅπαντες ἐβούλαντο οἱ παρόντες, καὶ χειροτονεῖν ὑμεῖς, ἔξ ἂν ὡς φανλότεα ἔμελλε τὰ πράγμαθ' ἔξειν, οὐκ ἂν ἠγοῦμαι δύνασθαι χεῖρον, ἢ νῦν, αὐτὰ διατεθῆναι. πολλὰ μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν αἰτία τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν, καὶ οὐ παρ' ἐν, οὐδὲ δυο, εἰς τοῦτο τὰ πρά-

γματα ἀφίεται· μάλιστα δ', ἄνπερ ἐξετάζητε ὁρθῶς, εὐρήσετε διὰ τοὺς χαρίζεσθαι μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτεστα λέγειν προαιρουμένους· ἂν, τινὲς μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκίμοῦσιν αὐτοὶ καὶ δύνανται, ταῦτα φιλάττοντες, οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχουσιν· οὐκοῦν οὐδ' ὑμᾶς οἴονται δεῖν ἔχειν· ἕτεροι δὲ, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλοντες, οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν, ἢ ὅπως ἢ μὲν πόλις αὐτῆ παρ' αὐτῆς δίκην λήφεται, καὶ περὶ τοῦτ' ἐστὶ· Φιλίππῳ δ' ἔξε- 111. σται καὶ λέγειν καὶ πράττειν ὅ, τι βούλεται. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι, συνήθειαι μὲν εἰσὶν ὑμῖν, αἰτίαι δὲ τῆς ταραχῆς καὶ τῶν ἐμασθημάτων. ἀξιώ δ' ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕαν τι τῶν ἀληθῶν μετὰ παρόρησίας λέγω, μηδεμίαν μοι διὰ τοῦτο παρ' ὑμῶν ὀργὴν γενέσθαι· σκοπεῖτε γὰρ αἰδί· ὑμεῖς τὴν παρόρησιαν ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων οὕτω κοινὴν οἴεσθε δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ τοῖς ξένοις καὶ τοῖς δούλοις αὐτῆς μεταδεδώκατε. καὶ πολλοὺς ἂν τις οἰκέτας ἴδοι παρ' ὑμῖν μετὰ πλείονος ἐξουσίας ὅ, τι βούλονται λέγοντας, ἢ πολίτας ἐν ἐνδαίς τῶν ἄλλων πόλεων. ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν παντάπασιν ἐξεληλάκατε. εἰδ' ὑμῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου, ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις, τραφῆν καὶ κολακευεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούουσιν· ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γεγονομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἡδὴ κινδυνεύειν. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν οὕτω διακείσθε, οὐκ ἔχω τί λέγω· εἰ δ' ἄ συμφέροι τοῖς πράγμασι χωρὶς κολακείας ἐθέλησθε ἀκοῦειν, ἔτοιμος λέγειν· καὶ γὰρ εἰ πάνν φαύλως τὰ πράγματα ἔχει, καὶ πολλὰ προσεῖται, ὅμως ἐστὶν, ἕαν ὑμεῖς τὰ δεόντα ποιεῖν βούλησθ', ἔτι πάντα ταῦτα ἐπανορθώσασθαι. καὶ παράδοξον μὲν ἴσως ἐστὶν, ὃ μέλλω λέγειν, ἀληθὲς δέ· τὸ χείριστον ἐν τοῖς παρεληλυθόσι, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ὅτι οὔτε μικρὸν, οὔτε μέγα, οὐδὲν τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει· ἐπεὶ τοί γε, εἰ πανθ', ἢ προσή-

112 κει, προτιόντων ὑμῶν, οὗτοι δικάζονται, οὐδ' ἂν
 ἐλπίς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω. νῦν δὲ, τῆς μὲν
 φθθυμίας τῆς ὑμετέρας καὶ τῆς ἀμελείας κερράτης
 Φίλιππος, τῆς πόλεως δ' οὐ κερράτηεν· οὐδ' ἠτ-
 τησθε ὑμεῖς, ἀλλ' οὐδὲ κενήσθε. εἰ μὲν οὖν ἀπαν-
 τες ὁμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πόλει πολεμεῖν, καὶ
 τὴν εἰρήνην παραβαίνειν, οὐδὲν ἄλλο ἔδει τῷ παριόν-
 τα λέγειν καὶ συμβουλεύειν, ἢ ὅπως ὡς ἀσφαλέστα-
 τα καὶ ἁψτα αὐτὸν ἀμνησούμεθα· ἐπειδὴ δὲ οὕτως
 ἀτόπως ἐπιδοκίμαται, ὥστε πόλεις καταλαμβάν-
 οντος ἐκείνου, καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος,
 καὶ πάντα ἀνθρώπους ἀδικούντος, ἀνέχεσθαι τιμῶν
 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις λεγόντων πολλάκις, ὡς ἡμῶν τι-
 νές εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν πόλεμον· ἀνάγκη φυλάτ-
 τεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου· ἔστι γὰρ θεός,
 μήποθ' ὡς ἀμνησούμεθα χάριτας τις καὶ συμβουλεύ-
 σας, εἰς τὴν αἰτίαν ἐμπέσῃ τοῦ πεποιημένου τὸν πό-
 λεμον. ἐγὼ δὴ τοῦτο πρῶτον ἀπάντων λέγω καὶ
 διορίζομαι, εἰ ἐφ' ἡμῖν ἔστι τὸ βουλευέσθαι περὶ τοῦ,
 πότερον εἰρήνην ἄγειν ἢ πολεμεῖν δεῖ. εἰ μὲν οὖν
 ἔξεσται εἰρήνην ἄγειν τῇ πόλει, καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔστι
 τοῦτο, ἴν' ἐντεύθεν ἀρξώμαι, φημί ἐγὼγε ἄγειν
 ἡμᾶς δεῖν, καὶ τὸν ταῦτα λέγοντα γραφεῖν καὶ
 προαγεῖν, καὶ μὴ φανακίζειν ἀξιώ· εἰ δ' ἔτερος τὰ
 ὄπλα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων καὶ δύναμιν πολλὴν περὶ
 αὐτὸν, τοῦνομα μὲν τὸ τῆς εἰρήνης ὑμῖν προβαλλε-
 ται, τοῖς δ' ἔργοις αὐτὸς τοῖς τοῦ πολέμου χρῆται,
 τί λοιπὸν ἄλλο, πλὴν ἀμύνεσθαι; φάσκειν δὲ εἰρή-
 νην ἄγειν, εἰ βούλεσθε, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐ διαφέρο-

113 μαι· εἰ δὲ τις ταύτην εἰρήνην ὑπολαμβάνει, ἐξ
 ἧς ἐκεῖνος πάντα τάλλα λαβὼν ἐφ' ἡμᾶς ἦξει, πρῶ-
 τον μὲν μάλιστα, ἔπειτα ἐκεῖνος παρ' ὑμῶν, οὐχ
 ὑμῖν παρ' ἐκείνου τὴν εἰρήνην [ἄγειν] λέγει. τοῦτο
 δ' ἔστιν, ὃ τῶν ἀναλισκόμενων χρημάτων ἀπάντων
 Φίλιππος ἀνείηται, αὐτὸς μὲν πολεμεῖν ὑμῖν, ὑφ'
 ὑμῶν δὲ μὴ πολεμεῖσθαι· καὶ μὴν εἰ μέχρι τούτου πε-
 ρισμενοῦμεν, ἕως ἂν ἡμῖν ὁμολογήσῃ πολεμεῖν, πάντων
 ἑσμέν ευηθέστατοι· οὐδὲ γὰρ, ἂν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν

αὐτὴν βαδίξῃ καὶ τὸν Πειραιᾶ, τοῦτ' ἐρεῖ, εἶπερ,
 οἷς πρὸς τοὺς ἄλλους πεποιήκε, δεῖ τεκμαίρεσθαι·
 τοῦτο μὲν γὰρ Ὀλυμπίοις, τετραράκοντ' ἀπέχων τῆς
 πόλεως σταδία, εἶπεν, ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ
 ἐκεῖνος ἐν Ὀλύμπῳ μὴ οἰκεῖν, ἢ αὐτὸν ἐν Μακε-
 δοσίᾳ, πάντα τὸν ἄλλον χρόνον, εἰ τις αὐτὸν αἰτιά-
 σαιτό τι τοιούτων, ἀγανακτῶν καὶ πρέσβεις πέμπων
 τοὺς ἀπολογησόμενους· τοῦτο δ' εἰς Φωκέας, ὡς
 πρὸς συμμαχοὺς καὶ φίλους, ἐπορεύετο· καὶ πρέσ-
 βεις Φωκέων ἦσαν, οἱ παρεκλούθον αὐτῷ πορευο-
 μένω· καὶ παρ' ἡμῖν ἤρισον πολλοὶ, Θηβαίοις οὐ
 λυσιστελήσειν τὴν ἐκείνου παροδον, καὶ μὴν καὶ Φε-
 ρῶς, πρῶτην ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν
 ἔλθων, ἔχει καταλαβὼν· καὶ τὰ τελευταία τοῖς τα-
 λαιπύροις Ὠρεῖταις τουτοισὶν ἐπισκευομένους ἔφη
 τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι κατ' εὐνοίαν· πυνθά-
 κισθαι γὰρ αὐτοὺς, ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν
 ἐν αὐτοῖς· συμάχων δ' εἶναι καὶ φίλων ἀληθινῶν,
 ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρῆναι. εἴτ' οἴεσθε, οἱ
 μὲν οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐδυνήθησαν ποιῆσαι κακόν, μὴ
 παθεῖν δ' ἐφελιάξαντ' ἂν ἴσως, τούτους μὲν ἐξα- 114
 πατῆν αἰδεῖσθαι μᾶλλον, ἢ προλέγοντα βιάζεσθαι·
 ὑμῖν δ' ἐν προφύσεως πολέμῳ, καὶ ταῦθ' ἕως ἂν
 ἐκόντες ἐξαπιτιάσθε; οὐκ ἔστι ταῦτα· καὶ γὰρ ἂν
 ἀβελτερώτατος εἴη πάντων ἀνθρώπων, εἰ τῶν ἀδι-
 κουμενῶν ὑμῶν μηδὲν ἐγκαλοῦντων αὐτῷ, ἀλλ' ὑμῶν
 αὐτῶν τινὰς αἰτιωμένων, καὶ κρίνειν βουλομένων,
 ἐκεῖνος ἐκλύσας τὴν πρὸς ἀλλήλους εἶρην ὑμῶν καὶ
 φθονεϊκίαν, ἐφ' ἑαυτὸν προσέποιε τροπεσθαι, καὶ τῶν
 παρ' ἑαυτοῦ μισθοφοροῦντων τοὺς λόγους ἀφείλοτο,
 οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς, λέγοντες ὡς ἐκεῖνος γε οὐ
 πολεμεῖ τῇ πόλει. ἀλλ' ἔστιν, ὃ πρὸς τοῦ Διὸς,
 ὅστις εὐφροσύνην, ἐκ τῶν ὀνομάτων μᾶλλον, ἢ τῶν
 πραγμάτων, τὸν ἄγοντ' εἰρήνην, ἢ πολεμοῦνθ' ἑαυ-
 τῷ, σπένψαιτ' ἂν; οὐδεὶς δὴπου. ὁ τοῖων Φίλιππος
 ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τῆς εἰρήνης γεροντίας, οὕτω Διο-
 κείδους στρατηγούτος, αὐδὲ τῶν ἐν Χερσσηνήσῳ
 τῶν ὄντων ἀπεσταλμένων, Σιθρόων καὶ Δορισκῶν κα-

τελαμβάνει, καὶ τοὺς ἐν Σέρρασι τείλους καὶ Ἱεροῦ
 ὄρους στρατιώτας ἐξέβαλλεν, οὗς ὁ ὑμέτερος στρα-
 τηγὸς ἐγκατέστησε. καίτοι ταῦτα πράττων, τί ἐποίησεν;
 εἰρήνην μὲν γὰρ ὠμωμόκει. καὶ μηδεὶς εἶπη, τί δὲ
 ταῦτ' ἐστίν; ἢ τί τούτων μέλει τῇ πόλει; εἰ μὲν γὰρ
 μικρὰ ταῦτά ἐστιν, ἢ μηδὲν ὑμῖν αὐτῶν ἐμείλει,
 ἄλλος ἂν εἴη λόγος οὗτος· τὸ δ' εὐσεβὲς καὶ τὸ δι-
 καιον ἂν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἂν τ' ἐπὶ μέζονος πα-
 ραβαίη, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. φέρε δὴ νῦν,
 ἡμῖν εἰς Χερρόνησον, ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ
 Ἕλληες ὑμετέραν ἐργώμασιν εἶναι, ξένους εἰσπεμ-
 πειν καὶ βοηθεῖν ὁμολογεῖ, καὶ ἐπιστέλλει ταῦτα, τί
 ποιεῖ; φησὶ μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ὑμῖν, ἐγὼ δὲ το-
 115 σούτου δέω ταῦτα ποιοῦντα ἐκείνον ὁμολογεῖν ἄγειν
 τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην, ὥστε καὶ Μεγάρων ἀπτό-
 μενον, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ τυραννίδα κατασκευάζοντα,
 καὶ ἡν ἐπὶ Θράκη παριόντα, καὶ τὰ ἐν Πελοπον-
 νήσῳ σκευωρούμενον, καὶ πάνθ' ὅσα πράττει μετὰ
 τῆς δυνάμεως, ποιοῦντα, λυεῖν φημί τὴν εἰρήνην,
 καὶ πολεμεῖν ὑμῖν· εἰ μὴ καὶ τοὺς τὰ μηχανήματα
 ἐπιστάτας εἰρήνην ἄγειν φήσετε, ἕως ἂν αὐτὰ τοῖς
 τείχεσιν ἤδη προσαγάγωσιν. ἀλλ' οὐ φήσετε· ὁ γὰρ,
 οἷς ἂν ἐγὼ ληφθεῖν, ταῦτα πράττων καὶ κατασκευα-
 ζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, κἄν μήπω βάλλῃ, μηδὲ
 τοξεύῃ. τίσιν οὖν ὑμεῖς κινδυνεύσατε ἂν, εἰ γίγνοι-
 το; τῷ, τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ἀλλοτριωθῆναι·
 τῷ, Μεγάρων καὶ τῆς Εὐβοίας τὸν πολεμούνθ' ὑμῖν
 γενέσθαι κύριον· τῷ, Πελοποννησίους τανκείνου
 φρονήσαι· εἴτα τὸν τοῦτο τὸ μηχανήμα ἐπὶ τὴν
 πόλιν ἐπιστάτα καὶ κατασκευάζοντα, τοῦτον εἰρή-
 νην ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ὑμᾶς; πολλοῦ γε καὶ δέω·
 ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνείλε Φωκίας, ἀπὸ ταύτης
 ἐγὼγ' αὐτὸν πολεμεῖν ὑμῖν ὀρίζομαι· ὑμᾶς δὲ, ἐάν
 μὲν ἀμύνησθε ἤδη, σωφρονήσιν φημί· ἐάν δὲ ἀνα-
 βάλλησθε, οὐδὲ ὅταν τοῦτο βουλήσθε, δυνήσεσθε
 ποιῆσαι. καὶ τοσοῦτον ἐγὼ γε ἀφίστηκα τῶν ἄλλων,
 ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν συμβουλευόντων, ὥστε
 οὐδὲ δοκεῖ μοι περὶ Χερρόνησου νῦν σκοπεῖν, οὐδὲ

Βυζαντίου· ἀλλ' ἐπαμύναί μὲν καὶ τούτοις, καὶ
 διατηρῆσαι, μὴ τι πάθωσι, καὶ τοῖς οἷσιν ἐκεῖ
 νῦν στρατιώταις πάνθ', ὅσων ἂν δεῖνται, ἀποστεί-
 λαι· βουλευέσθαι μὲντοι περὶ πάντων τῶν Ἑλλή-
 νων, ὡς ἐν κινδύνῳ μεγίστῳ καθεστῆκατον. βου- 116
 λουμαι δ' εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐξ ὧν ὑπὲρ τῶν προ-
 γμάτων οὕτω φοβοῦμαι, ἢ, εἰ μὲν ὀρθῶς λογίζο-
 μαι, μεταβῆτε τῶν λογισμῶν, καὶ πρόνοιαν τινὴν
 ὑμῶν γ' αὐτῶν, εἰ καὶ μὴ τῶν ἄλλων ἄρα βούλεσθε,
 ποιήσησθε· ἂν δὲ ληθεῖν καὶ τετυφῶσθαι δοκῶ,
 μήτε νῦν, μήτε αὖθις, ὡς ὑγαινοντί μοι προσέχητε.
 ὅτι μὲν δὴ μέγας ἐν μικροῦ καὶ ταπεινοῦ τὸ καταρ-
 χᾶς ὁ Φίλιππος ἠΐξεται, καὶ ἀπίστως καὶ στασια-
 στικῶς ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἕλληες, καὶ ὅτι
 πολλῶ παραδοξότερον ἦν, τοσοῦτον αὐτὸν ἐξ ἐκείνου
 γενέσθαι, ἢ νῦν, ὅθ' οὕτω πολλὰ προσέληφε, καὶ
 τὰ λοιπὰ ὑφ' αὐτῷ ποιήσασθαι, καὶ πάνθ', ὅσα
 τοιαῦτ' ἂν ἔχοιμι διεξελθεῖν, παραλείπω. ἀλλ' ὅσα
 συνηχωρηκότας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ' ὑμῶν
 ὑφ' ἑαμένους, αὐτῷ, ὑπὲρ οὗ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρό-
 νον ἅπαντες οἱ πόλεμοι γεγονασιν οἱ Ἑλληνικοί. τί
 οὖν ἐστὶ τοῦτο; τὸ ποιεῖν ὅ, τι βούλεται, καὶ καθ'
 ἕνα ἕκαστον οὕτως περικόπτειν καὶ λωποδυτεῖν τῶν
 Ἑλλήνων, καὶ καταδαυλοῦσθαι τὰς πόλεις ἐπιόντα.
 καίτοι προστατάται μὲν ὑμεῖς ἐβδομηκοντα εἴη καὶ τρία
 τῶν Ἑλλήνων ἐγένεσθε· προστατάται δὲ τριάκοντα
 ἐνὸς δέοντα Λακεδαιμόνιοι· ἰσχυσαν δὲ τι καὶ Θη-
 βαῖοι τοὺς τελευταίους τουτουσὶ χρόνους, μετὰ τὴν
 ἐν Λεύκτροις μάχην· ἀλλ' ὅμως οὐθ' ὑμῖν, οὔτε
 Θηβαῖοις, οὔτε Λακεδαιμόνιοις οὐδεπώποτε, ὧ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, συνηχωρήθη τοῦθ' ὑπὸ τῶν Ἑλλή-
 νων, τὸ ποιεῖν ὅ, τι βούλεσθε· οὐδὲ πολλοῦ δεῖ·
 ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑμῖν, μάλλον δὲ τοῖς τότε οὖσιν Ἀθη-
 ναίοις, ἐπειδὴ τίσιν οὐ μετρίως ἐδόκουν προσφέρε- 117
 σθαι, πάντες ἦγοντο δεῖν, καὶ οἱ μὴδὲν ἐγκαλεῖν ἔχοντες
 αὐτοῖς, μετὰ τῶν ἠδικημένων πολεμεῖν. καὶ πάλιν
 Λακεδαιμόνιοις ἄρξασιν καὶ παρελθούσιν εἰς τὴν δυ-
 ναστείαν τὴν αὐτὴν ταύτην ὑμῖν, ἐπειδὴ πλεονάζειν

ἐπεχείρουν, καὶ πέρα τοῦ μετρίου τὰ καθεστηκότα ἐκίνουν, ἀπαντὲς εἰς πόλεμον κατέστησαν καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς. καὶ τί δὲ τοὺς ἄλλους λέγειν; ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοντες ἐξαρχῆς, ὅτι ἠδικούμεθ' ὑπ' ἁλλήλων, ὅπως ὑπὲρ ἂν τοὺς ἄλλους ἀδικουμένους ἐσωσμεν, πολεμεῖν ἠόμεθα δεῖν. καίτοι πάνθ' ὅσα ἐξημαρτήται, καὶ Λακεδαιμονίοις ἐν τοῖς τριάκοντ' ἐκείνοις ἔτεσι, καὶ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις ἐν τοῖς ἑβδομηκοντα, ἐλάττωνά ἐστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν Φίλιππος ἐν τρισὶ καὶ δέκα οὐχ ὅλοις ἔτεσιν, οἷς ἐπιπολάσει, ἠδίκησε τοὺς Ἕλληνας· μᾶλλον δέ, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τούτων ἔκεινα. καὶ τοῦτο ἐν βραχέος λόγου ἥδιον δεῖξαι. Ὀλυμπον μὲν δὴ, καὶ Μεθώνην, καὶ Ἀπολλωνίαν, καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρακίης ἔω, ὡς ἀπᾶσας οὕτως ὡμοῦς ἀνήρηκεν, ὥστε μηδὲνα, μηδ' εἰ πωποὶ ἀκίθησαν, εἶναι ἥδιον προσελθόντα εἰπεῖν· καὶ τὸ Φωκίον ἔθνος τοσοῦτον ἀνηρημένον σιωπῶ. ἀλλὰ Θετταλία πῶς ἔχει; οὐχὶ τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας αὐτῶν περιήρηται, καὶ τετραδαρχίας καθέστηκε παρ' αὐτοῖς, ἵνα μὴ μόνον κατὰ πόλεις, ἀλλὰ καὶ κατ' ἔθνη δουλευσῶν; αἱ δ' ἐν Ἑυβοίᾳ πόλεις οὐκ ἤδη

¹¹⁸ τυραννοῦνται, καὶ ταῦτα ἐν νήσῳ πλησίον Θηβῶν καὶ Ἀθηνῶν; οὐ διαρρήθη ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφει· ἐμοὶ δ' ἐστὶν εἰρηνὴ πρὸς τοὺς ἀκούειν ἐμαυτοῦ βουλευμένους; καὶ οὐ γράφει μὲν ταῦτα, τοῖς ἔργοις δέ οὐ ποιεῖ· ἀλλ' ἐφ' Ἑλλησποντον οἴχεται. πρότερον ἦκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν· Ἢλιον ἔχει, τηλικαύτην πόλιν ἐν Πελοποννήσῳ· Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρώην· οὐδ' ἡ Ἑλλάς, οὐδ' ἡ βαρβαροὺς τὴν πλεονεξίαν χωρεῖ τάνθρωπον. καὶ ταῦθ' ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἀπαντὲς, καὶ ἀκούοντες, οὐ πέμπομεν πρέσβεις περὶ τούτων πρὸς ἁλλήλους καὶ ἀγανακτοῦμεν, οὕτω δέ κακῶς διακείμεθα καὶ διορωυγμεθα κατὰ πόλεις, ὥστ' ἄχρι τῆς τήμερον ἡμέρας, οὐδὲν οὔτε τῶν συμφερόντων, οὔτε τῶν δεόντων πράττειν δυνάμεθα· οὐδὲ συστῆναι, οὐδὲ κοινωσίαν βοήθειας καὶ

φιλίας οὐδεμίαν ποιήσασθαι, ἀλλὰ μείζω γιγνόμενον τὸν ἄνθρωπον περιορῶμεν, τὸν χρόνον κερδᾶναι τοῦτον, ὃν ἄλλος ἀπόλλυται, ἕκαστος ἐγνωκώς, ὡς γέ μοι δοκῆ, οὐχ ὅπως σωθήσεται τὰ τῶν Ἑλλήνων σκοπῶν, οὐδὲ πράττων· ἐπεὶ, ὅτι γε ὡσπερ περίοδος ἢ καταβολὴ πυροῦ, ἢ τινοσ ἄλλου κακοῦ, καὶ τῷ πάνυ πορῶν δοκοῦντι νῦν ἀφεστάναι προσέρχεται, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ μὴν κἀκεῖνό γε ἴστε, ὅτι, ὅσα μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἢ ὑφ' ἡμῶν ἐπασχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' οὐκ ὑπὸ γνησίων γε ὕτων τῆς Ἑλλάδος ἠδικοῦντο· καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἂν τις ὑπέλαβε τοῦθ', ὡσπερ ἂν, εἰ τις υἴος ἐν οὐσίᾳ πολλῇ γεγονώς γνήσιος, διαφκει τι μὴ καλῶς, μηδ' ὀρθῶς, κατ' αὐτὸ μὲν τοῦτο ἄξιον εἶναι μείψεως, καὶ κατηγορίας· ὡς δ' οὐ προσήκων, ἢ ὡς οὐ κληρονόμος τούτων, ἂν ταῦτα ἐποίει, οὐκ ¹¹⁹ ἐκείναι λέγειν. εἰ δέ γε δοῦλος, ἢ ὑποβολιμαῖος, τὰ μὴ προσήκοντα ἀποίλλει καὶ ἐλυμαίνεται, Ἡράκλειος ὅσον μᾶλλον δεινὸν καὶ πολλῆς ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν ἔρασαν εἶναι! ἀλλ' οὐκ ὑπὲρ Φιλίππου, καὶ ὃν ἐκείνος πράττει νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνας ὄντος, οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβαροῦ ἐπευθεν, ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρου Μακεδόνας, ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον πριάσθαι. καίτοι τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; οὐ, πρὸς τῷ πόλει Ἑλληνίδας ἀνηρημέναι, τίθησι μὲν τὰ Πύθια, τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, κἄν αὐτὸς μὴ παρῆ, τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει; κύριος δὲ Πυθίων καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδον ἐστὶ, καὶ φρουραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει; ἔχει δὲ καὶ τὴν προμαντείαν τοῦ θεοῦ, παρώσας ἡμᾶς καὶ Θετταλοὺς καὶ Ἀαργείας καὶ τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας, ἧς οὐδὲ τοῖς Ἕλλησιν ἅπασι μέτεστι; γράφει δὲ Θετταλοῖς, ὅτινα γοῆ τῶν πολιτευέσθαι; πέμπει δὲ ξένους, τοὺς μὲν εἰς Πορθμῶν, τὸν δὴμὸν ἐκβαλοῦντας τὸν Ἐρετριῶν· τοὺς δ' ἐπ' Ὠρεῶν, Φιλιστίνην τύραννον

DEMOSTH. T. I. G

καταστήσαντας; ἀλλ' ὅμως ταῦθ' ὁρῶντες οἱ Ἕλλη-
 νες ἀνέχονται καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως οἱ τὴν
 χάλαζον, ἐμοίγε δοκοῦσι θεωρεῖν, εὐχόμενοι μὲν
 μὴ καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι γενέσθαι, καλῶν δὲ οὐ-
 δείς ἐπιχειροῦν. οὐ μόνον δ' ἐφ' οἷς ἡ Ἑλλάς ὑβρι-
 ζεται ὑπ' αὐτοῦ, οὐδείς ἀμύνεται, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ
 ὧν αὐτὸς ἕκαστος ἀδικεῖται· τοῦτο γὰρ ἤδη τοῦσα-
 120 τὸν ἐστίν. οὐ Κορινθίων ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλήλυθε
 καὶ Λευκάδα; οὐκ Ἀχαιῶν Ναύπακτον ἀφελόμενος,
 ὁμοίωκεν Αἰτωλοῖς παραδώσειν; οὐκ Ἑθραίων Ἐχι-
 νον ἀφήρηται; καὶ νῦν ἐπὶ Βυζαντίους πορεύεται,
 συμμάχους ὄντας; οὐχ ἡμῶν, (ἐγὼ τάλλα,) ἀλλὰ
 Χερσονήσου τὴν μεγίστην ἔχει πόλιν, Καρδίαν;
 ταῦτα τοίνυν πάσχοντες ἅπαντες, μέλλομεν καὶ μα-
 λακίζόμεθα, καὶ πρὸς τοὺς πλησίον ἀποβλέπομεν,
 ἀπιστοῦντες ἀλλήλοις, οὕτω φανερώς πάντας ἡμᾶς
 ἀδικοῦντος. καίτοι τὸν ἅπασιν ἀσελγῶς οὕτω χρω-
 μένον, τί οἴεσθε, ἐπειδὴν καθ' ἕνα ἡμῶν ἐκαστου
 κύριος γένηται, ποιήσειν; τί οὖν αἴτιον τούτων;
 οὐ γὰρ ἄνευ λόγου καὶ δικαίας αἰτίας οὔτε τόθ'
 οὕτως εἶχον ἐτοιμῶς πρὸς ἐλευθερίαν ἅπαντες οἱ Ἕλ-
 ληνες, οὔτε νῦν πρὸς τὸ δουλεῦναι. ἦν τι τότε, ἦν,
 ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοίαις,
 ὃ νῦν οὐκ ἐστίν, ὃ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλου-
 του, καὶ ἐλευθέρων ἦγε τὴν Ἑλλάδα, καὶ οὔτε ναυ-
 μαχίας, οὔτε πεζῆς μάχης οὐδεμιᾶς ἠτιτάτο. νῦν δ'
 ἀπολωλὸς ἅπαντα λελυμμένα, καὶ ἄνω καὶ κάτω
 πεποίηκε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. τί οὖν ἦν τοῦ-
 το; οὐδὲν ποικίλον, οὐδὲ σοφόν· ἀλλὰ τοὺς παρὰ
 τῶν ἄρχων αἰεὶ βουλομένων, ἢ [καὶ] διαφθεῖρειν
 τὴν Ἑλλάδα, χρήματα λαμβάνοντας, ἅπαντες ἐμί-
 σουν· καὶ χαλεπωτάτον ἦν τὸ δωροδοκοῦντα ξε-
 λεγθῆναι· καὶ τιμωρία μεγίστη τοῦτον ἐκόλαζον·
 καὶ παραίτησις οὐδεμία ἦν, οὐδὲ συγγνώμη. τὸν
 οὖν καιρὸν ἐκαστοῦ τῶν πραγμάτων, ὃν ἡ τύχη καὶ
 τοῖς ἀμελοῦσι κατα τῶν προσεχόντων, καὶ τοῖς μη-
 δὲν ἐθέλουσι ποιεῖν κατὰ τῶν πάντα, ἃ προσήκει,
 121 πρᾶκτόντων πολλάκις παρασκευάζει, οὐκ ἦν προί-

σθαι παρὰ τῶν λεγόντων, οὐδὲ τῶν στρατηγούντων,
 οὐδὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν, οὐδὲ τὴν πρὸς
 τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς τυράννους ἀπιστίαν, οὐδ'
 ὅλως τῶν τοιούτων οὐδέν. νῦν δ' ἅπανθ', ὥσπερ ἐξ
 ἀγορᾶς, ἐκπέπραται ταῦτα· ἀντισητῆται δὲ ἀντὶ
 τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νεώσθηκε ἡ Ἑλλάς.
 ταῦτα δ' ἐστὶ τί; ξῆλος, εἴ τις εἰληφέ τι γέλωσ,
 ἂν ὁμολογῇ· συγγνώμη τοῖς ἐλεγχόμενοις· μῖσος,
 ἂν τούτοις τις ἐπιτιμᾷ· τάλλα πάνθ', ὅσα ἐκ τοῦ
 δωροδοκεῖν ἦσθηται. ἐπεὶ καὶ τριήρεις γε καὶ σωμα-
 τῶν πλῆθος, καὶ χρημάτων πρόσοδοι, καὶ τῆς ἄλλης
 κατασκευῆς ἀφθονία, καὶ τάλλα, οἷς ἂν τις ἰσχύειν
 τὰς πόλεις κρῖνοι, νῦν ἅπαντα καὶ πλείω καὶ μείζω
 ἐστὶ τῶν τότε πολλῶ. ἀλλ' ἅπαντα ταῦτ' ἄχρηστα,
 ἄπρακτα, ἀνόνητα ὑπὸ τῶν πωλούντων γίγνεται.
 ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τὰ μὲν νῦν ὁρᾶτε δήπου,
 καὶ οὐδὲν ἐμοῦ προσδέεισθε μαρτυροῦ· τὰ δ' ἐν τοῖς
 ἀνοσθεν χρόνοις ὅτι τάναντία τούτων εἶχεν, ἐγὼ δη-
 λῶσω, οὐ λόγους ἐμαυτοῦ λέγων, ἀλλὰ γραμμάτια
 τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων δεικνύων, ἃ ἐκεῖνοι κα-
 τέθεντο, εἰς στήλην χυλκῆν γραψάντες, εἰς ἀρό-
 πολιν· οὐχ ἵνα αυτοῖς ἢ χρησίμα· καὶ γὰρ ἄνευ
 τούτων τῶν γραμμάτων τὰ δεόντα ἐφρόνου· ἀλλ'
 ἵνα ὑμεῖς ἔχητε ὑπομνήματα καὶ παραδείγματα, ὡς
 ὑπὲρ τῶν τοιούτων σπουδάζειν προσήκει. τί οὖν λέ-
 γει τὰ γραμμάτια; Ἀρθμιος, φησὶν, ὁ Πυθωνα-
 κτος ὁ Ζελεΐτης, ἀτιμος ἐστὼ καὶ πολέμιος τοῦ δή-
 μου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων, αὐτὸς καὶ
 γένος. εἶθ' ἢ αἰτία προσεγγράπτει, δι' ἣν τοῦτ' 122
 ἐγένετο· ὅτι τὸν χρυσὸν τὸν ἐκ τῶν Μήδων εἰς Πε-
 λοπόννησον ἤγαγεν. οὐκ Ἀθήναζε, ταῦτ' ἐστὶ τὰ
 γραμμάτια. λογίσεσθε δὴ, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, καὶ
 θεωρεῖτε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, τίς ἦν ποτὲ ἢ διάνοια
 τῶν τότε Ἀθηναίων τῶν ταῦτα ποιούντων, ἢ τί τὸ
 αἰξίωμα. ἐκεῖνοι Ζελεΐτην τινὰ Ἀρθμιον δοῦλον βα-
 σιλέως, (ἢ γὰρ Ζελεῖα ἐστὶ τῆς Ἀσίας,) ὅτι τῷ δε-
 σπᾶτι διακοῶν χρυσίον ἤγαγεν εἰς Πελοπόννησον,
 οὐκ Ἀθήναζε, ἐχθρὸν αὐτῶν ἀνέγραψαν καὶ τῶν

συμμάχων, αὐτὸν καὶ γένος, καὶ ἀτίμους εἶναι. τοῦτο δ' ἐστίν, οὐχ ἦν ἂν οὕτως τις φήσκειν ἀτιμίαν· τί γὰρ τῷ Ζελεΐτῃ τοῦτ' ἐμελεν, εἰ τῶν Ἀθηνησιν κοινοῦν μὴ μεθεῖξεν ἐμελεν; ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει· ἀλλ' ἐν τοῖς φονικοῖς γέγραπται νόμοις, ὑπὲρ ὧν ἂν μὴ διδοῖ [δικας] φόνου δικασσάσθαι, ἀλλ' εὐαγές ἢ τὸ ἀποκτεῖναι· καὶ ἀτίμος, φησὶ, τεθνήσκει. τοῦτο δὲ λέγει, καθαρὸν τὸν τοῦτων τινὰ ἀποκτείναντα εἶναι. οὐκ οὖν ἐνόμιζον ἐκεῖνοι τῆς ἅπαντων τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας αὐτοῖς ἐπιμελητέον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς ἐμελεν, εἰ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ἀνείηται, ἢ διαφθείρει, μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν· ἐνόλαζον δ' οὕτω καὶ ἐτιμωροῦντο, οὓς ἂν αἰσθάνοντο δωροδοκοῦντας, ὥστε καὶ στηλίτας ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων εἰκότως τὰ τῶν Ἑλλήνων ἦν τῷ βαρβάρῳ φοβερά, οὐχ ὁ βάρβαρος τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλ' οὐ νῦν· οὐ γὰρ οὕτως ἔχου ὑμεῖς, οὔτε πρὸς τὰ τοιαῦτα, οὔτε πρὸς τὰ ἄλλα· ἀλλὰ πῶς; ἴστε αὐτοί· τί γὰρ δεῖ περὶ πάντων ὑμῶν κατηγορεῖν, καὶ παραπλησίως
 123 δὲ, καὶ οὐδὲν βέλτιον ὑμῶν, καὶ ἅπαντες οἱ λοιποὶ Ἕλληες, διώπεθ' ἀφ' ἡμῶν καὶ σπουδῆς πολλῆς καὶ βουλῆς ἀγαθῆς τὰ παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι· τίς εἶπώ· κελύετε, καὶ οὐκ ὀργισθεῖ; ἐκ τοῦ γραμματείου ἀναγνώσκει. ἐστὶ τοίνυν τις εὐήθης λόγος παρὰ τῶν παραμυθίσθαι βουλομένων τὴν πόλιν, ὡς ἄρα οὐκ ὀπω Φίλιππος ἐστὶ τοιοῦτος, οἷοι ποτ' ἦσαν Λακεδαιμόνιοι· οἱ θαλάττης μὲν ἦρχον καὶ τῆς ἀπάσης, βασιλεῦ δὲ σύμμαχον εἶχον· ἐπίστατο δ' οὐδεὶς αὐτούς· ἀλλ' ὅμως ἡμίνατο κηκέλους ἢ πόλις, καὶ οὐκ ἀνηγάσθη. ἐγὼ δὲ ἅπαντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πολλὴν εὐηφότηαν ἐπίδοσα, καὶ οὐδὲν ὁμοίων ὄντων τῶν νῦν τοῖς πρότερον, οὐδὲν ἠγοῦμαι πλέον, ἢ τὰ τοῦ πολέμου, κεννησθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι· πρῶτον μὲν γὰρ ἀκούω Λακεδαιμονίους τότε καὶ πάντας τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, τέταρτος μῆνας, ἢ πέντε, τὴν ὠραίαν αὐτὴν στρατεύεσθαι, καὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἐμβαλόντας ἂν καὶ κακίσαντας τὴν τῶν ἀντιπάλων χώραν ὀπίσταις καὶ πολιτι-

κοῖς στρατεύεσθαι, ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου πάλειν. οὐτὼ δ' ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς, ὥστε οὐδὲ χρημάτων ἀνεῖσθαι παρ' οὐδενός οὐδὲν, ἀλλ' εἶναι νόμιμον τινα καὶ προφανῆ τὸν πόλεμον. νῦν δ' ὄρατε μὲν δήπου τὰ πλείστα τοὺς προδότας ἀπολωλεκότας, οὐδὲν δ' ἐκ παρατάξεως, οὐδ' ἐκ μάχης γινόμενον· ἀκούετε δὲ Φίλιππον, οὐχὶ τῷ γάλαγγας ὀπλιτῶν ἄγειν βαδίζονθ' ὅποι βούλεται, ἀλλὰ τῷ φιλοῦς, ἱππέας, τοξότας, ξένους, τοιοῦτον ἐξηρησθαι στρατόπεδον. ἐπειδὴν δὲ τούτοις κρατῶν προσήσονται ἐν αὐτοῖς καὶ τεταραγμένους προσπέσῃ, 124 καὶ μηδεὶς ὑπὲρ τῆς χώρας δι' ἀπιστίαν ἐξῆ, μηχανήματ' ἐπιστήσας, πολιορκεῖ. καὶ σιωπῶν θέρος καὶ χειμῶνα, ὡς οὐδὲν αὐτῷ διαφέρει, οὐδ' ἐστὶν ἐξαιρέτος ὄρα τις, ἢν διαλείπει. ταῦτα μέντοι πάντας εἰδότες δεῖ καὶ λογιζομένους, μὴ προσέσθαι τὸν πόλεμον εἰς τὴν χώραν, μηδ' εἰς τὴν εὐήθειαν τὴν τοῦ τότε πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου βλέποντας, ἐπιτραχηλισθῆναι. ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φιλάττεσθαι τοῖς πράγμασι, καὶ ταῖς παρασκευαῖς, ὅπως οἰοθῆναι μὴ κινήσεται σκοποῦντας, οὐχὶ συμπλακέντας διαγωνίζεσθαι. πρὸς μὲν γὰρ πόλεμον πολλὰ φῦσει πλεονεκτημαθ' ἡμῖν ὑπάρχει, ἂν περ, ὡς εἰρηρὸς Ἀθηναῖοι, ποιεῖν ἐθέλωμεν, ἂ δ' αὖ· ἢ φῦσις τῆς ἐκείνου χώρας, ἢς ἄγειν καὶ φέρειν ἐστὶ πολλὴν καὶ κακῶς ποιεῖν, ἀλλὰ μυρία· εἰς δὲ ἀγῶνα ἀμεινον ἡμῶν ἐκείνος ἤσκηται. οὐ μόνον δὲ ταῦτα χρὴ γινώσκειν, οὐδὲ τοῖς ἔργοις ἐκείνου ἀμύνεσθαι τοῖς τοῦ πολέμου χρῆ, ἀλλὰ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ τοὺς παρ' ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας μισῆσαι, ἐνθυμουμένους, ὅτι οὐκ ἔνεστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοῖς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσῃτε ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ· ὁ οὐ μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, οὐ δύνασθε ὑμεῖς ποιῆσαι, οὐδὲ βούλεσθε· ἀλλ' εἰς ταῦτο ἀφῆχθε μορίας, ἢ παρανοίας, ἢ, οὐκ ἔχω τί λέγω, (πολλὰ γὰρ ἐμοίγ' ἐπελήθητε καὶ τοῦτο φοβεῖσθαι, μὴ τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνῃ,) ὥστε λαιδορίας, ἢ φθόου,

ἢ σκώμματος, ἢ ἥστιν ἂν τύχητε ἐνεκ' αἰτίας, ἀν-
 θρώπους μισθωτοὺς, ἂν οὐδ' ἂν ἀρνηθεῖεν ἐνιοί
 125 ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι, λέγειν κελύετε, καὶ γελᾶτε,
 ἂν τις λουδορηθῶσι. καὶ οὐχὶ τοῦτο ποὶ δευρὶον,
 καίπερ ὄν δεινόν· ἀλλὰ καὶ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας
 πολιτεύεσθαι δεδῶκατε τούτους, ἢ τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν
 λέγουσι. καίτοι θεάσασθε, ὅσας συμφορὰς παρα-
 σκευάζει τὸ τῶν τοιούτων ἐθέλειν ἀρροασθαι. λέξω
 δ' ἔργα, ἃ πάντες εἰσεσθε· ἦσαν ἐν Ὀλυμπῷ τῶν
 ἐν τοῖς πράγμασι, τινὲς μὲν τὰ Φιλίππου φρονοῦν-
 τες καὶ πανθ' ὑπηρετοῦντες ἐκείνῳ· τινὲς δὲ τοῦ βελ-
 τίστου, καὶ ὅπως μὴ δουλεύσωσι οἱ πολῖται, πρῶ-
 τόντες. πότεροι δὴ τὴν πατρίδα ἀπαίλεσαν; ἢ πό-
 τεροι τοὺς ἵππεας προῦδοσαν, ἂν προδοθέντων Ὀ-
 λυνθος ἀπώλετο; οἱ τὰ Φιλίππου φρονοῦντες, καί,
 ὅτ' ἦν ἡ πόλις, τοὺς τὰ βέλτιστα λέγοντας συκο-
 φαντοῦντες καὶ διαβάλλοντες οὕτως, ὥστε τὸν γ'
 Ἀπολλωνίδην καὶ ἐμβαλεῖν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυθίων
 ἐπέσθη. οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνοις τὸ ἔθος
 τοῦτο πάντα κακὰ εἰργάσατο, ἀλλὰθι δ' οὐδαμοῦ.
 ἀλλ' ἐν Βοιωτίᾳ, ἐπειδὴ γε ἀπαλλαγέντος Πλουτάρχου
 καὶ τῶν ξένων ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν καὶ τὸν
 Πορθμόν, οἱ μὲν ἐφ' ὑμᾶς ἦγον τὰ πράγματα· οἱ
 δ' ἐπὶ Φιλίππον. ἀκούοντες δὲ τούτων τὰ πολλά,
 μᾶλλον δὲ τὰ πάντα οἱ ταλαίπωροι καὶ δυστυχεῖς
 Βοιωταῖς, τελευτῶντες ἐπέσθησαν τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν
 λέγοντας ἐμβαλεῖν· καὶ γὰρ τοὶ πέμπτας Ἰππόνικον ὁ
 συμμαχος καὶ φίλος αὐτοῖς Φιλίππος, καὶ ξένους γι-
 λιοὺς, τὰ τεῖχη περιεῖλε τοῦ Πορθμοῦ, καὶ τρεῖς
 κατέστησε τυραννοὺς, Ἰππαρχον, Αὐτομέδοντα, Κλεί-
 ταρχον· καὶ μετὰ ταῦτ' ἐξεληλακεν ἐν τῆς χώρας,
 126 δις ἤδη βουλομένους σώζεσθαι, τότε μὲν πέμπτας
 τοὺς μετ' Εὐφρολόχον ξένους, πάλιν δὲ τοὺς μετὰ
 Παρμενίωνος. καὶ τί δεῖ τὰ πολλά λέγειν; ἀλλ' ἐν
 Ὁρεῶν, Φιλιστείδης μὲν ἐπράτε Φιλίππῳ, καὶ Μέ-
 νιππος, καὶ Σωκράτης, καὶ Θόας, καὶ Ἀγαθαῖος,
 οἵπερ νῦν ἔχουσι τὴν πόλιν. καὶ ταῦτ' ἤδεσαν ἀπαρ-
 τες. Εὐφροῖος δὲ τις, ἀνθρώπος καὶ παρ' ὑμῖν ποτ'

ἐνθάδε οἰκήσας, ὅπως ἐλεύθεροι καὶ μηδενὸς δου-
 λοι ἔσονται, οὗτος τὰ μὲν ἀλλὰ ὡς ὑβρίζετο καὶ
 προσηλακίζετο ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ τῶν Ὁρειῶν,
 πολλὰ ἂν εἴη λέγειν· ἐνιαυτῷ δὲ πρότερον τῆς ἀλώ-
 σεως, ἐνέδειξεν ὡς προδότην τὸν Φιλιστείδην καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ, μισθόμενος ἃ πρᾶττοισι. συστρα-
 φέντες δὲ ἀνθρώποι πολλοὶ, καὶ χορηγὸν ἔχοντες
 Φιλίππον, καὶ προτανεύόμενοι παρ' ἐκείνου, ἀπά-
 γουσι τὸν Εὐφροῖον εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὡς συστα-
 ράττονα τὴν πόλιν. ὑρῶν δὲ ταῦθ' ὁ δῆμος ὁ τῶν
 Ὁρειῶν, ἀντὶ τοῦ, τῷ μὲν βοηθεῖν, τοὺς δ' ἀπο-
 τμηπαῖναι, τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο· τὸν δ' ἐπιτή-
 δειον εἶναι ταῦτα παθεῖν ἔφη, καὶ ἐπέχαιος. μετὰ
 ταῦθ', οἱ μὲν ἐπ' ἐξουσίας, ὁπίσης ἠβούλουντο,
 ἐπράττον, ὅπως ἡ πόλις ληφθήσεται, καὶ κατεσκευ-
 ἀζοντο τὴν πρᾶξιν. τῶν δὲ πολλῶν εἰτις αἰσθοῖτο,
 ἔσθια καὶ κατεπέπληκτο, τὸν Εὐφροῖον, οἷα ἐπέθε-
 μενημένους. οὕτω δ' ἀθλίως δίκαιον τῷ φόβῳ,
 ὥστε οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδεὶς, τοιοῦτου κακοῦ
 προσιόντος, θῆξαι φωνὴν, πρὶν διασκευασάμενοι
 πρὸς τὰ τεῖχη προσήσαν οἱ πολέμιοι. τῆς δὲ πό-
 λεως οὕτως ἀλώσεως αἰσχωῖς καὶ κακῶς, οἱ μὲν
 ἔρχουσι καὶ τυραννοῦσι τοὺς τότε σώζοντας αὐτοὺς, 127
 καὶ τὸν Εὐφροῖον, ἐτοιμοὺς ὄτιοῦν ποιεῖν ὄντας,
 τοὺς μὲν ἐμβαλόντες, τοὺς δὲ ἀποκτείναντες. ὁ δ'
 Εὐφροῖος ἐκείνος ἀπέσφραξε ἐαυτὸν, ἔργῳ μαρτυ-
 ρήσας, ὅτι δικαίως καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολι-
 τῶν ἀνθειστήκει Φιλίππῳ. τί οὖν ποτ' αἴτιον, θαν-
 μάξει ἴσως, τοῦ καὶ τοὺς Ὀλυθίων, καὶ τοὺς
 Βοιωταῖς, καὶ τοὺς Ὁρεῖτας ἤδιον πρὸς τοὺς ὑπὲρ
 Φιλίππον λέγοντας ἔχειν, ἢ τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν, ὅπερ
 καὶ παρ' ὑμῖν νῦν ἔστιν; ὅτι, τοῖς μὲν ὑπὲρ τῶν
 βελτίστου λέγουσιν οὐδὲ βουλομένοις ἔρεστιν ἐπίστε
 πρὸς χάριν οὐδὲν εἰπεῖν· τὰ γὰρ πράγματα ἀνάγκη
 σκοπεῖν ὅπως σωθήσεται· οἱ δ' ἐν αὐτοῖς, οἷς χα-
 ρίζονται, Φιλίππῳ συμπράττουσιν. εἰσφέρειν ἐκέ-
 λεον, οἱ δ' οὐδὲν. δεῖν ἔγασαν πολεμεῖν, καὶ μὴ

πιστεύειν· οἱ δ' ἄγειν εἰρήνην, ἕως ἐγκατελήφθησαν. τᾶλλα τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον παντ', ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω· οἱ μὲν, ἐφ' οἷς ἤδη χαριούνται, ταῦτα ἔλεγον, καὶ ἐλύον οὐδέν· οἱ δ', ἐξ οὗ ἐμελλον σωθῆσθαι, προσῆσαν δ' ἀπέχθεται. πολλὰ δὲ καὶ τὰ τελευταία, οὐχ οὕτως οὔτε πρὸς χάριν, οὔτε δι' ἄγνοιαν, οἱ πολλοὶ προείπεντο, ἀλλ' ὑποκινουμένοι, ἐπειδὴ τοῖς ὅλοις ἠττάσθαι ἐνόμιζον· ὃ νῆ τὸν Δία, καὶ τὸν Ἀπόλλω, δέδοικα ἔγωγε μὴ πάθῃτε ὑμεῖς, ἐπειδὴν εἰδῆτε ἐν λογισμῷ μηδὲν ὑμῖν ἐνόν· καὶ τοὺς εἰς τοῦθ' ὑπάγοντας ὑμᾶς ὄρων οὐκ ὀρθῶδω, ἀλλὰ δυσωποῦμαι· ἢ γὰρ ἐξέπιπτες, ἢ δι' ἄγνοιαν, εἰς χαλεπὸν πρᾶγμα ὑπάγουσι τὴν πόλιν. αἰτοὶ μὴ γένοιτο, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ πρᾶγμα ἐν τούτῳ· τεθνᾶναι γὰρ μυριάκις κρείττον, ἢ κολακίᾳ τι ποιῆσαι Φιλίππου, καὶ προσέσθαι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν λεγόντων τινας· καλὴν γ' οἱ πολλοὶ νῦν ἀπειλήφασιν Ὁρειῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππου φίλοις ἐπέτρεψαν αὐτοὺς, τὸν δ' Εὐφραῖον ἐώθουν· καλὴν γ' ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἐρετριέων, ὅτι τοὺς ὑμετέρους μὲν πρέσβεις ἀπήλασε, Κλειτόμαχος δ' ἐπέδωκεν αὐτὸν· δουλεύουσι γε μαστιγούμενοι καὶ στρεβλοῦμενοι, καλῶς Ὀλυνθίων ἐφείσατο, τῶν τὸν μὲν Λασθένην ἵππαρχον χειροτονησάντων, τὸν δὲ Ἀπολλωνίδην ἐκβαλόντων· μοιρία καὶ κακία τὰ τοιαῦτα ἐπιφέρει, καὶ κακῶς βουλευομένους αὐτοὺς, καὶ μηδὲν, ὧν προσήκει, ποιῆν ἐθέλοντας· ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λεγόντων ἀκροωμένους, τηλικαύτην ἠρείσθαι πόλιν οἰκῆν τὸ μέγεθος, ὥστε, μὴδ' ἂν ὀτιοῦν ἢ, δεινὸν πείσεσθαι, καὶ μὴν κακίῳ γε αἰσχρὸν, ὕστερόν ποτ' εἰπεῖν συμβάντος τινός· τίς γὰρ ἂν ᾤηθη ταῦτα γενέσθαι; νῆ τὸν Δία· εἴδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. πολλὰ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν Ὀλυνθιοὶ νῦν, ἂν τότε εἰ προείδοντο, οὐκ ἂν ἀπαλοντο· πόλλ' ἂν Ὁρεῖται, πολλὰ Φωκίς, πολλὰ τῶν ἀπολωλότων ἕκαστοι· ἀλλὰ τί τούτων ὄφελος αὐτοῖς; ἕως γὰρ ἂν σωζῆται τὸ σκάφος, ἂν τε μείζον, ἂν τ' ἔλατ-

τον ἢ, τότε χοῆ καὶ ναύτην καὶ κυβερνήτην, καὶ πάντ' ἄνδρα ἐφεξῆς πρόθυμον εἶναι, καὶ ὅπως μὴθ' ἐκῶν, μὴθ' ἄκων μηδεὶς ἀνατρεῖται, τοῦτο σκοπεῖσθαι. ἐπειδὴν δὲ ἡ θάλαττα ὑπέσχη, μάταιος ἢ σπουδῆ, καὶ ἡμεῖς τοῖνυν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕως ἐσμὲν σῶοι, πόλιν μερίστην ἔχοντες, ἀφορμὰς πλείστας, ἀξίωμα κάλλιστον, τί ποιῶμεν; παλαιὰ τις ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων κάθηται. ἐγὼ νῆ Δι' ἐγὼ, καὶ γράψω δὲ, ὥστε, ἂν βούλησθε, χειρο- 129 τονήσατε, αὐτοὶ πρῶτον ἀμυνόμενοι καὶ παρασκευάζομενοι, τριήρεσι, καὶ χορήμασι, καὶ στρατιώταις λέγω· καὶ γὰρ ἂν ἅπαντες δουλεύειν δήπου συγχωρήσωσιν οἱ ἄλλοι, ὑμῖν γ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον. ταῦτα δὴ πάντα αὐτοὶ παρασκευασάμενοι καὶ ποιήσαντες τοῖς Ἑλλήσι φανερά, τοὺς ἄλλους ἤδη παρακαλῶμεν, καὶ τοὺς ταῦτα διδάζοντας ἐκπέμπωμεν πρέσβεις πανταχοῦ, εἰς Πελοπόννησον, εἰς Ρόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέα λέγω· οὐδὲ γὰρ τῶν ἐκείνων συμφερόντων ἀφέστηκε τὸ μὴ τοῦτον εἶσαι πάντα καταστρέφασθαι· ἴν', ἔαν μὲν πείσῃτε, κοινωνοὺς ἔχητε καὶ τῶν κινδύνων, καὶ τῶν ἀναλωμάτων, ἂν τι δέη· εἰ δὲ μὴ, χρόνους γε ἐμποῖητε τοῖς πράγμασι· ἐπειδὴ γὰρ ἐστὶ πρὸς ἄνδρα, καὶ οὐχὶ συνεστώσης πόλεως ἰσχύς, ὁ πόλεμος, οὐδὲ τοῦτ' ἄχρηστον, οὐδ' αἱ πέρουσι πρεσβείαι αἱ περὶ τὴν Πελοπόννησον ἐκείναι, καὶ κατηγορίαι, ὡς ἐγὼ καὶ Πολύευκτος ὁ βέλτιστος ἐκείνοσι, καὶ Ἡγήσιππος, καὶ Κλειτόμαχος, καὶ Ἀνκοῦργος, καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις, περιήλθομεν, καὶ ἐποιήσαμεν ἐπισχεῖν ἐκείνους, καὶ μὴτ' ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλθεῖν, μὴτ' ἐς Πελοπόννησον ὀρμησαί· οὐ μόντοι λέγω, μηδὲν αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκάσιον ἐθέλοντας ποιῆν, τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν· καὶ γὰρ εὐήθες τὰ οἰκία αὐτοὺς προειμένους, τῶν ἄλλοτρίων φασκεῖν κηδεσθαι· καὶ τὰ περὶντα περιορῶντας, ὑπὲρ τῶν μελλόντων τοὺς ἄλλους φοβεῖν. οὐ λέγω ταῦτα· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν Χερσόνησσι χορήματ' ἀποστέλλειν φημί δεῖν, καὶ τᾶλλα, ὅσα ἀξιοῦσι, ποιῆν· αὐτοὺς δὲ παρασκευά-

130 ξεσθαι, καὶ πρώτους, ἃ χρῆ, ποιούντας, τότε καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας συγκαλεῖν, συναγεῖν, διδάσκειν, νοθετεῖν· ταῦτ' ἐστὶ πόλεως ἀξίωμα ἐχούσης, ἢ ἄλλοι ὑμῖν ὑπάρχει. εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδῆας τὴν Ἑλλάδα σῶσειν, ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθε τὰ πράγματα· οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε· ἀγαπητὸν γὰρ, ἂν αὐτοὶ σώζονται τούτων ἕκαστοι· ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο πρακτέον. ὑμῖν οἱ πρόγονοι τοῦτο τὸ γένος ἐπέστησαν, καὶ κατέλιπον μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων· εἰ δ', ὃ βούλεται, ζητῶν ἕκαστος καθιδέεται, καὶ ὅπως μὴδὲν αὐτὸς ποιήσῃ σκοπιῶν· πρώτον μὲν, οὐ μῆποθ' εὖρη τοὺς ποιήσοντας· ἔπειτα δέδοικα, ὅπως μὴ πάνθ', ὅσα οὐ βουλόμεθα, ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη γενήσεται· εἰ γὰρ ἦσαν, εὖρητι ἂν παλαι, ἕνεκά γε τοῦ μὴδὲν ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν ἐθέλειν· ἀλλ' οὐκ εἰσὶν. ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω· καὶ οἴομαι καὶ νῦν ἐτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ πράγματα, τούτων γιγνομένων. εἰ δέ τις ἔχει τούτων τι βέλτιον, λέγέτω, καὶ συμβουλευέτω. ὃ, τι δ' ὑμῖν δοξείε, τοῦτ', ὧ πάντες θεοὶ, συνενέγκοι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Καὶ οὗτος τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχει τῷ φθάνοντι· καὶ πλέον οὐδὲν, οὔτε ἴδιον, πλὴν τὸ περὶ τῆς ὁμονομίας πολιτεύμα· διαφερομένων γὰρ τῶν πλουσίων πρὸς τοὺς πένητας, ὁ Δημοσθένης καταπαύειν πει-
131 ράται τὴν στάσιν, τῶ μὲν δήμῳ παραίων μὴ θημεύειν τὰς τῶν πλουσίων οὐσίας· τοῖς δὲ πλουσίοις, μὴ φθονεῖν τοῖς ἀπόροις τοῦ δημοσίου λήμματος. πείθει δὲ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα περὶ συμμαχίας προσβένεσθαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Καὶ σπουδαῖα νομίζων, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ἂν βουλευέσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ἃ νομίζω συμφέρειν· οὐκ ὀλλῶν δ' ὄντων ἀμαρτημάτων, οὐδ' ἐν μικροῦ χρόνου συνελεγμένων, ἔξ ὧν φάυλος ταῦτ' ἔχει, οὐδὲν ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πάντων δυσκολότερον εἰς τὸ παρὸν, ἢ ὅτι ταῖς γνώμαις ὑμεῖς ἀφίστηκατε τῶν πραγμάτων, καὶ τοσοῦτον χρόνον σπουδάσετε, ὅσον ἂν κάθησθε ἀκουόντες, ἢν προσαγγεληθῇ τι νεώτερον. εἰτ' ἀπελθὼν ἕκαστος ὑμῶν, οὐ μόνον οὐδὲν φροντίζει περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται. ἢ μὲν οὖν ἀσέλγεια καὶ πλεονεξία, ἢ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους Φίλιππος αἰεὶ χροῖται, τοσάντη τὸ πλήθος ἔστιν, ὅσην ἀκούετε. ὅτι δ' οὐκ ἐπιταύτης ἐκείνου ἐπισχεῖν ἐκ λόγου καὶ δημηγορίας, οὐδεὶς ἄγνοεῖ δῆπου· καὶ γὰρ εἰ μὴδ' ἀφ' ἐνὸς τῶν ἄλλων τοῦτο μαθεῖν δύναται τις, οἶδι λογισασθαι· ἡμεῖς οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπου περὶ τῶν δικαίων εἰπὴν ἐδέξασθαι, ἢ ττῆθημεν, οὐδ' ἀδικεῖν ἐδοξάμεν, 132 ἀλλὰ πάντων πανταχοῦ κροτοῦμεν, καὶ περιέσμεν τῷ λόγῳ. ἄρ' οὖν διὰ ταῦτ' ἐκείνη φάυλος ἔχει τὰ πράγματα, ἢ τῇ πόλει καλῶς; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐπειδὴν γὰρ, ὃ μὲν, λαθὼν μετὰ ταῦτα βαδίσῃ τὰ ὅπλα, πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐτοίμως κινδυνεύσων· ἡμεῖς δὲ καθώμεθα, οἱ μὲν, εἰρηκότες τὰ δίκαια, οἱ δ', ἀνηκότες, εἰκότως, οἴμαι, τὰ ἔργα τοὺς λόγους παρέρχεται· καὶ προσέχουσιν ἅπαντες, οὐχ οἷς εἰπομέν ποθ' ἡμεῖς δικαίους, ἢ νῦν ἂν εἴπομεν, ἀλλ' οἷς ποιοῦμεν. ἔστι δὲ ταῦτα οὐθένια τῶν ἀδικουμένων.

νων σώζειν δυνάμενα. οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω περὶ αὐ-
 τῶν λέγειν. τοιγάροτι διεστηκότων εἰς δύο μέρη
 ταῦτα τῶν ἐν ταῖς πόλεσι· τῶν μὲν, εἰς τὸ μήτε
 ἄρχειν βία βούλεσθαι μηδενός, μήτε δουλεύειν ἄλλω,
 ἀλλ' ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις εἶς ἴσου πολιτεύεσθαι,
 τῶν δ', εἰς τὸ ἄρχειν μὲν τῶν πολιτῶν ἐπιθυμεῖν,
 ἑτέρω δ' ὑπακούειν, δι' ὅτου πότι ἂν οἴωνται τοῦτο
 δυνήσεσθαι ποιῆσαι· οἱ τῆς ἐκείνου προαιρέσεως,
 οἱ τυραννίδων καὶ δυναστειῶν ἐπιθυμοῦντες, κερρα-
 τήκασιν πανταχοῦ· καὶ πόλις δημοκρατουμένη βε-
 βαιῶς οὐκ οἷδ' εἴ τις ἐστὶ τῶν πασῶν λοιπῆ, πλην
 ἢ ὑμετέρα· καὶ κερρατήκασιν οἱ δι' ἐκείνου τὰς πο-
 λιτείας ποιοῦμενοι πάντι, ὅσοις πράγματα πράττε-
 ται· πρώτῳ μὲν πάντων, καὶ πλείστῳ, τῷ τοῦς
 βουλευομένους χρήματα λαμβάνειν, ἔχειν τὸν δῶσοντα
 ὑπὲρ αὐτῶν· δευτέρῳ δέ, καὶ οὐδὲν ἑλάττωι τού-
 του, τῷ δύναντι τὴν καταστρεφωμένην τοῦς ἐναν-
 τιομένους αὐτοῖς, ἐν οἷς ἂν αἰτήσωσι χρόνους πα-
 ρεῖναι. ἡμεῖς δ' οὐ μόνον ταῦτοις ὑπολείπομεθα, ὡ
 133 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὐδ' ἀνεγεροθῆναι δυνάμε-
 θα· ἀλλὰ μανδραγόραν πεποκόσιν, ἢ τι φάρμακον
 ἄλλο τοιοῦτον, εἰκάμεν ἀνθρώποις· εἴ, οἶμαι,
 (δεῖ γὰρ, ὡς ἐγὼ κρίνω, λέγειν τάληθῆ,) οὕτω δια-
 βεβλημέθα καὶ καταπεφρονημέθα ἐκ τούτων, ὥστε
 τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων, οἱ μὲν ὑπὲρ
 τῆς ἡγεμονίας ἡμῖν ἀντιλέγουσιν· οἱ δ' ὑπὲρ τοῦ
 ποῦ συνεδρῶσουσι· τινὲς δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἀμύνε-
 σθαι μᾶλλον, ἢ μεθ' ὑμῶν, ἐρώτασι. τοῦ γάρου
 δὴ ταῦτα λέγω καὶ διεξέρομαι; οὐ γὰρ ἀπὸ χθάνε-
 σθαι μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς προαιροῦ-
 μαί. ἀλλ' ἵν' ὑμῶν ἕκαστος, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 τοῦτο γινῶ, καὶ ἴδῃ, ὅτι ἢ καθ' ἡμέραν ἠρωτῶν
 καὶ ἠρωτῶμαι, ὥσπερ ἐν τοῖς ἰδίους βίοις, οὕτω ἂν
 ταῖς πόλεσιν, οὐκ ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀμελουμένων ποιεῖ
 τὴν αἴσθησιν εὐθείως, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κεφαλαίῳ τῶν
 πραγμάτων ἀπαντᾷ. ὁρᾶτε Δερσίου καὶ Δορίσκου·
 ταῦτα γὰρ πρῶτον ὀλιγορήθη μετὰ τὴν εἰρημν, ἃ
 πολλοῖς ὑμῶν οὐδὲ γνωριμὰ ἐστὶν ἴσως. ταῦτα μὲν-

τοι τότε ἐαθέντα καὶ παροφθέντα ἀπόλεσε Θράκην
 καὶ Κερσοβλήπτην, σύμμαχον ὄντα ἕνα ὑμῶν. πάλ-
 λην ταῦτ' ἀμελουμένα ἰδῶν, καὶ οὐδεμίᾳς βοηθείας
 τυγχάνοντα παρ' ὑμῶν, κατέσκαπτε Πορθμῶν, καὶ
 τυραννίδα ἀπαντικῶν τῆς Ἀστυκῆς ἐπετείχεσεν ὑμῖν
 ἐν τῇ Εὐβοίᾳ. ταύτης ὀλιγορουμένης, Μέγαρον ἐά-
 λω παρὰ μικρῶν. οὐδὲν ἐφροντίσατε, οὐδ' ἐπεστρά-
 φητε ἐπ' οὐδενὶ τούτων, οὐδ' ἐνεδείξασθε τοῦθ', ὅτι
 οὐκ ἐπιτρέφετε ταῦτα ποιεῖν αὐτῷ. Ἀνθρώπους
 ἐπρότατο· καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον τὰ ἐν Ὠρεῷ
 πράγματα εἰλήθει. πολλὰ δὲ καὶ παραλείπω, Φεράς,
 τὴν ἐπ' Ἀμφρακίαν ὁδὸν, τὰς ἐν Ἠλίδι σφραγὰς,
 ἀλλὰ μυρία· οὐ γὰρ, ἵν' ἐξακριθῆσωμαι τοὺς 134
 βεβιασμένους, καὶ τοὺς ἠδικημένους ὑπὸ Φιλίππου,
 ταῦτα διεξήλθον· ἀλλ' ἵνα τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω, ὅτι
 οὐ στήσεται, πάντας ἀνθρώπους ἀδικῶν, τὰ δ' ὑφ'
 αὐτῷ ποιοῦμενος Φίλιππος, εἰ μὴ τις αὐτὸν κολύσει.
 εἰσὶ δὲ τινες, οἱ πρῶν ἀκούσαι τοὺς ὑπὲρ τῶν προ-
 γμάτων λόγους, εὐθείως εἰώθησιν ἐρωτῶν· τί οὐκ
 χοῖ ποιεῖν; οὐχ ἵνα ἀκούσαντες ποιήσωσι· χορησι-
 μῶτατοι γὰρ ἂν ἦσαν ἀπάντων· ἀλλ' ἵνα τοῦ λέ-
 γοντος ἀπαλλαγῶσι. δεῖ δ' ὅμως εἰπεῖν, ὅ, τι χοῖ
 ποιεῖν. πρῶτον μὲν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο
 παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γινώμαι, ὅτι τῇ πόλει Φί-
 λιππος πολεμεῖ, καὶ τὴν εἰρημνν λέλυκε· καὶ να-
 κόνους μὲν ἐστὶ καὶ ἐχθρὸς ὅλη τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς
 πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πό-
 λει θεοῖς, οἵπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν· οὐδενὶ μόντοι
 μᾶλλον, ἢ τῇ πολιτεῖᾳ πολεμεῖ· οὐδ' ἐπιβουλεύει καὶ
 σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲν τῶν ἀπάντων, ἢ ὅπως ταύτην
 καταλύσῃ. καὶ τοῦτ' εἶς ἀνάγκης τρόπον τινὰ νῦν γε
 δὴ ποιεῖ· λογίσεσθε γὰρ· ἄρχειν βούλεται. τούτου
 δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπέληθεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πο-
 λιν ἤδη χρόνον· καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἀριστα συνοῖδεν
 ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὐδὲν ὑμετέροις ἔχει χρῆσθαι, τού-
 τοις ἀπαντα τὰλλα βεβαίως κέρηται· εἰ γὰρ Ἀμ-
 φίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προσέτο, οὐδ' ἂν ἐν Μακε-
 δονίᾳ μένειν ἀσφαλὸς ἦγειτο. ἀμφότερα οὐκ οἶδε,

καὶ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιβουλευόντα, καὶ ὑμᾶς αἰσθανο-
 μένους. εὐ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων, δικαίως
 μιστὶν αὐτὸν ἠρέεται. πρὸς δὲ ταῦτοις τοσοῦτοις
 οὐσίαι, οἶδεν ἀκριβῶς, ὅτι οὐδ' ἂν ἀπάντων τῶν
 135 ἄλλων γένηται κύριος, οὐδὲν ἐστὶ αὐτῷ βεβαίως
 ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατήσθε. ἀλλ' ἴαν ποτε
 συμβῆ τι πταῖσμα, (πολλὰ δ' ἂν γένοιτο ἀνθρώπων,) ἤξει
 πάντα τὰ νῦν βεβαιοσμένα, καὶ καταφύξεται
 πρὸς ὑμᾶς· ἐστὲ γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι
 καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὐ πεφυκότες, ἀλλ' ἕτερον λα-
 βεῖν κοινῶσαι, καὶ τὸν ἔχοντ' ἀφελῆσθαι, καὶ ὅλως
 ἐνοχλῆσαι τοῖς ἀρχεῖν βουλομένοις, καὶ πάντας ἀν-
 θρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξελεῖσθαι δευνοί. οὐκ οὖν
 βουλεται τοῖς αὐτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθε-
 ρίαν ἐφεθεύειν, οὐ κακῶς, οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λο-
 γιζόμενος. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτο δεῖ· ἐχθρὸν ὑπει-
 ληφέναι τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας ἰδιώ-
 λακτον ἐκείνου· δευτέρου δὲ, εἶδέναι σαφῶς, ὅτι
 πάνθ', ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν,
 ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται· οὐ γὰρ
 οὕτως ἐνθάδε ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς, ὡσθ' ὑπολαμβά-
 νειν τὸν Φίλιππον, τῶν μὲν ἐν Θράκη κακῶν, (τί
 γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι Δρογγίλον, καὶ Καβύλην,
 καὶ Μάστεϊραν, καὶ ἅ νῦν φασὶν αὐτὸν ἔχειν,) τού-
 των μὲν ἐπιθυμῆν, καὶ ὑπὲρ τούτων λαβεῖν, καὶ
 πόνους, καὶ χειμῶνας, καὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους
 ὑπομένειν· τῶν δ' Ἀθήνησι λυμένων, καὶ νεωρίων,
 καὶ τριηρῶν, καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων, καὶ
 τοσοῦτων προσόδων, καὶ τόπων, καὶ δοξῆς, οὐκ
 μὴτ' ἐκείνῳ, μὴτ' ἄλλῳ γένοιτο μηδενί, χειρωσαμέ-
 νῳ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, κυριεύσαι, οὐκ ἐπιθυ-
 μῆν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμᾶς εἴσπειν ἔχειν, ὑπὲρ δὲ
 τῶν μελιῶν, καὶ τῶν ὀλυρῶν, τῶν ἐν τοῖς Θρα-
 κίοις σιροῖς, ἐν τῷ βαράθρῳ χεῖμαίσειν. οὐκ ἐστὶ
 ταῦτα, ἀλλὰ κρείνα ὑπὲρ τούτων γενέσθαι κύ-
 136 ριος, καὶ τὰλλα πάντα πραγματεύεται. ταῦτα
 τοῖνυν ἕκαστον εἶδὸτα καὶ γνωσκόντα παρ' αὐτῷ
 δεῖ μὰ Δί' οὐ γράψαι κελεύειν πόλεμον τὰν τὰ βέλ-

τιστα ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλευόντα· τοῦτο μὲν
 γὰρ ἐστὶν ὅτι πολεμήσετε λαβεῖν βουλομένων, οὐχ
 ἂ τῇ πόλει συμφέροι πραττεῖν· ὁράτε γὰρ· εἰ δὲ
 ἂ πρῶτον παρεσπύνησε Φίλιππος, ἢ δευτέρα ἢ τρί-
 τα, (πολλὰ γὰρ ἐστὶν ἐφεξῆς,) ἔγραψέ τις αὐτῷ πο-
 λεμῆν· ὁ δ' ὁμοίως, ὡσπερ νῦν οὐ γραφοῦτος
 Ἀθηναίων οὐδεὶς πόλεμον, Καρδιανοῖς ἐβοήθει,
 οὐκ ἀνηρπασμένος ἂν ἦν ὁ ταῦτα γράψας, καὶ δι'
 αὐτό γε τοῦθ' ἀπαντες ἠτιῶντο ἂν, αὐτὸν Καρδια-
 νοῖς βεβαιοθῆναι· μὴ τοῖνυν ζητεῖτε ὄντινα, ἀνθ'
 ὧν Φίλιππος ἐξαμυρτάνει, μισήσετε, καὶ τοῖς παρ'
 ἐκείνου μισθαφροῦσι διασπάσασθαι παραβαλεῖτε· μὴ
 αὐτοὶ χειροτονησαντες πόλεμον, βουλευσθε παρ' ὑμῖν
 αὐτοῖς ἐρῆσειν, εἰ δέον, ἢ μὴ δέον ἡμᾶς τοῦτο πε-
 ποιηκέναι· ἀλλ', ὃν ἐκείνος πολεμῆι τρόπον, τοῦτον
 αἰνέσθε· τοῖς μὲν αἰννομένοις ἤδη χρήματα καὶ
 τὰλλα, ὧν ἂν δέωνται, δίδόντες· αὐτοὶ δ' εἰσφέ-
 ροντες, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ κατασκευαζόμενοι
 στρατεύμα, τριήρεις ταχίας, ἵππους, ἵππαγωγούς,
 καὶ τὰλλα, ὅσα εἰς πόλεμον. ἐπεὶ νῦν γε γέλωσ ἐστὶν
 ὡς χρωμέθα τοῖς πράγμασι. καὶ Φίλιππον δὲ αὐ-
 τὸν οἶομαι οὐδὲν ἂν ἄλλο μὰ τοὺς θεοὺς εὖξασθαι
 ποιεῖν τὴν πόλιν, ἢ ταῦτα, ἃ νῦν ποιεῖτε· ὑστε-
 ρίζετε, ἀναλίσκετε· ὅτι παραδώσετε τὰ πράγματα,
 [ζητεῖτε] δυσχεραίνετε, ἀλλήλους αἰτιάσθε. ἀφ'
 ὅτου δὲ ταῦτα γίγνεται, ἐγὼ διδάσω, καὶ ὅπως 137
 καύσεται, λέξω. οὐδὲν πώποτε, ὡ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς ἐνεστήσασθε, οὐδὲ
 κατεσκευάσασθε ὀρθῶς· ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον αἰεὶ
 διώκετε· εἴτ' ἐπειδὴν ὑστερίσητε, πυνέσθε· ἕτερον
 πάλιν ἐὰν συμβῆ τι, παρασκευάζεσθε, καὶ θορυ-
 βήσθε. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει· οὐκ ἐνεστὶ βοηθείας
 χρωμένους οὐδὲν τῶν δέοντων πώποτε πράξαι· ἀλλὰ
 κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφήν ταύτη
 πορίσαντας, καὶ ταμίαν, καὶ δημοσίους, καὶ, ὅπως
 ἐν τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέ-
 σθαι, οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λο-
 γον παρὰ τούτων λαμβάνειν· τὸν δὲ τῶν ἔργων

παρὰ τοῦ στρατηγοῦ· καὶ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ
 πλεῖν ἄλλοσε, ἢ πράττειν ἄλλο τι, τῷ στρατηγῷ κα-
 ταλείπειν. ἂν δ' οὕτω ποιήσητε, καὶ τοῦτο ἐθέλη-
 σητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην δικαίαν, καὶ μένειν
 ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φιλίππου ἀναγκαστέε, ἢ πολεμήσετε
 ἐξ ἴσου· καὶ ἴσως ἂν, ἴσως, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 ὥσπερ ὑμεῖς νῦν πυθάνεσθε, τί ποιεῖ Φίλιππος,
 καὶ ποῦ πορεύεται, οὕτως αὐ ἐκεῖνος φροντίσαι, ποι-
 ποτὲ ἢ τῆς πόλεως ἀπῆραε δύναμις, καὶ ποῦ φανή-
 σεται. εἰ δὲ τῷ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης πολλῆς,
 καὶ πόρων πολλῶν, καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μά-
 λα ὀρθῶς δοκεῖ. ἀλλ' εἰάν λογισθῆται τὰ τῆ πόλει με-
 τὰ ταῦτα γενησόμενα, εἰάν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν,
 εὐρήσει λωσιτελοῦν τὸ ἐκόντας ποιεῖν τὰ θέοντα. εἰ
 μὲν γὰρ ἐστὶ τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν, (οὐ γὰρ ἀν-
 138 θρωπῶν γε οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιώχρεως τηλικούτου
 πράματος,) ὡς, εἰάν ἀγῆθ' ἡσυχίαν, καὶ ἄπαν-
 τα πρήσθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκείνος
 ἦξει, αἰσχρὸν μὲν νῆ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς
 θεοὺς, καὶ ἀνάξιον ὑμῶν, καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ
 πόλει, καὶ τῶν πεπραγμένων τοῖς προγονοῖς, τῆς
 ἰδίας θαθυμίας ἔνεκα τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας
 εἰς δουλείαν προσέσθαι· καὶ ἔγωγ' αὐτὸς τεθνήσκει
 μᾶλλον ἂν, ἢ ταῦτ' εἰρηξέται, βουλομένη· οὐ μὲν
 ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει, καὶ ὑμᾶς πείθει, ἔστω· μὴ
 ἀμύνεσθε· ἅπαντα πρόσθε· εἰ δὲ μηδενὶ τοῦτο
 δοκεῖ, τούναντιον δὲ πρόϊσμεν ἅπαντες, ὅτι ὅσω ἂν
 πλεονῶν λάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, τοσούτω
 χαλεπωτέρω καὶ ἰσχυροτέρω χρησόμεθα ἐχθρῷ· τί
 ἀναδόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τὰ θέοντα ποιεῖν ἐθέλησομεν; ὅταν νῆ
 Δί' ἀνάγκη τις ἦ; ἀλλ' ἦν μὲν ἂν τις ἐλευθέρων
 ἀνθρώπων ἀνάγκην εἶποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν,
 ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν δούλων
 ἀπευχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι δεῖ. διαφέρει δὲ τί;
 ὅτι ἐστὶν ἐλευθέρω μὲν ἀνθρώπῳ μερίστη ἀνάγκη ἢ
 ὑπὲρ τῶν γνησίων αἰσχρῶν· καὶ μείζω ταύτης
 οὐκ οἶδα, ἦντινα ἂν εἶποι τις· δούλω δὲ, πληγαί,

καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰσιμὸς· ὃ μήτε γένοιτο, οὔτε
 λέγειν ἄξιον. τὸ μὲν τοῖνον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πρὸς τὰ τοιαῦτα ὀκηροῖς διακείσθαι, ἂ δὲ τοῖς
 σώμασι καὶ τοῖς οὔσι λειτουργῆσαι ἕκαστον, ἐστὶ μὲν
 οὐκ ὀρθῶς ἔχον· οὐδὲ πολλοῦ δεῖ· οὐ μὲν ἀλλ'
 ἔχει γέ τινα πρόφασιν ὅμως. τὸ δὲ μὴ ὅσα ἀκού-
 σαι δεῖ, μὴ ὅσα βουλευσάσθαι προσήκει, μὴδὲ
 ταῦτ' ἐθέλειν ἀκούειν, τοῦτ' ἤδη πάσαν ἐπιδέχε- 139
 ται κατηγορίαν. ὑμεῖς τοῖνον οὐτ' ἀκούειν, προῖν ἂν,
 ὥσπερ νῦν, αὐτὰ παρῆ τὰ πράγματα, οὔτε βου-
 λείεσθαι περὶ οὐδενὸς εἰώθατε ἐφ' ἡσυχίας· ἀλλ'
 ὅταν μὲν ἐκείνος παρασκευάζεται ἐφ' ὑμᾶς, ἀμελή-
 σαντες τοῦ ποιεῖν τοῦτο, καὶ ἀντιπαρασκευάζεσθαι,
 ῥαθυμῆτε· καὶ εἰάν τι λέγῃ τις, ἐκβάλλετε. ἐπει-
 δὴν δ' ἀπολωλὸς ἢ πολιορκουμένον τι πύθησθε,
 τηρικαυτ' ἀποῶσθε καὶ παρασκευάζεσθε. ἦν δ' ἀκη-
 κοῖναι μὲν, καὶ βεβουλεύσθαι τότε καιροῦς, ὃδ'
 ὑμεῖς οὐκ ἠθέλησατε· πράττειν δὲ καὶ χρῆσθαι τοῖς
 παρασκευασμένοις, νῦν, ἠνία ἀκούετε. τοιγαροῦν
 ἐκ τῶν τοιούτων ἐθῶν μόνον τῶν πάντων ἀνθρώ-
 πων ὑμεῖς τούναντιον τοῖς ἄλλοις ποιεῖτε· οἱ μὲν
 γὰρ ἄλλοι πάντες ἀνθρώποι πρὸ τῶν πραγμάτων
 εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλευέσθαι· ὑμεῖς δὲ μετὰ
 τὰ πράγματα. ὃ δὴ λοιπὸν ἐστὶ, καὶ πάλα μὲν
 ἔδει, διαφενγεῖ δ' οὐδὲ νῦν, τοῦτ' ἔρω· οὐδενὸς
 τῶν ἁπάντων οὕτως, ὡς χρημάτων, δεῖ τῇ πόλει
 πρὸς τὰ νῦν ἐπιόντα πράγματα. συμβέβηκε δ' εὐ-
 τυχήματα ἀπὸ ταῦτομάτου, οἷς ἂν χρῆσώμεθα ὀρ-
 θῶς, ἴσως ἂν γένοιτο τὰ θέοντα· πρῶτον μὲν γὰρ,
 οἷς βασιλεὺς πιστεύει, καὶ εὐεργέτας ὑπέλληκεν αὐ-
 τοῦ, οὗτοι μισοῦσι καὶ πολεμοῦσι Φιλίππῳ. ἐπειθ',
 ὃ πρᾶττων καὶ συνειδῶς ἄπανθ', ὅσα Φίλιππος κα-
 τὰ βασιλείως παρασκευάζεται, οὗτος ἀνάγκαστος γέ-
 γονε, καὶ πάσας τὰς πράξεις βασιλεὺς, οὐκ ἡμῶν
 κατηγορούντων ἀκούσεται, οὐς ὑπὲρ τοῦ συμφέρον-
 τος ἂν ἠγῆσαίτο τοῦ ἰδίου λέγειν, ἀλλὰ τοῦ πρά-
 ξαντος αὐτοῦ καὶ διοικούντος· ὥστ' εἶναι πιστὰς
 τὰς κατηγορίας, καὶ λοιπὸν λόγον εἶναι τοῖς παρ' 140

ἡμῶν πρέσβειν, ὃν βασιλεὺς ἥδιστα ἂν ἀκούσαιτο, ὡς τὸν ἀμφοτέρους ἀδικούντα κοινῇ τιμωρήσασθαι δεῖ. καὶ ὅτι πολὺ τῷ βασιλεῖ φοβερώτερός ἐσθ' ὁ Φίλιππος, ἢ πρῶτερός ἡμῖν ἐπιθῆται· εἰ γὰρ ἐγκαταλειπόμενοι τι πεισόμεθα ἡμεῖς, ἀδεῶς ἐπ' ἐκείνον ἤδη πορεύσεται. ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων οἴομαι δεῖν ὑμᾶς πρέσβειαν ἐκπέμπειν, ἣτις τῷ βασιλεῖ διαλέξεται· καὶ τὴν ἀβελτερίαν ἀποθέσθαι, δι' ἣν πολλὰς ἠλαττώθητε· ὃ δὴ βάρβαρος καὶ κοινὸς ἄπασιν ἐχθρός, καὶ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα· ἐγὼ γὰρ ὅταν ἴδω τινα τὸν μὲν ἐν Σούροις καὶ ἐν Ἐπιβατηίοις δεδουκότα, καὶ κακόνου εἶναι τῇ πόλει φάσκοντα, ὃς καὶ πρῶτερον συνετηνώθησε τὰ τῆς πόλεως πράγματα, καὶ νῦν ἐπιηγέλλετο· εἰ δὲ μὴ ἐδέχεσθ' ὑμεῖς, ἀλλ' ἀπειρηγίξεσθε, οὐ τὰ γε ἐκείνου αἰτία· ὑπὲρ δὲ τοῦ ἐπὶ ταῖς θύραις ἐγγὺς οὕτως, ἐν μέσῃ τῇ Ἑλλάδι ἀξιομένον ληστοῦ τῶν Ἑλλήνων, ἄλλο τι λέγοντα· θανάσιον, καὶ δεδοικα τούτων, ὅστις ἂν ἦ ποτ', ἐγὼ γ', ἐπειδὴ οὐχ οὗτος Φίλιππον· ἐστὶ τοίνυν τι πρᾶγμα καὶ ἄλλο, ὃ λυμαίνεται τὴν πόλιν, ὑπὸ βλασφημίας ἀδίκου καὶ λόγον οὐ προσηκόντων διαβεβλημένον· εἴτα τοῖς μηδὲν τῶν δικαίων ἐν τῇ πόλει βουλομένοις ποιεῖν πρόφασιν παρέχει· καὶ πάντων, ὅσα ἐκλείπει, δεῖον παρὰ τοῦτο γίνεσθαι, ἐπὶ τοῦθ' εὐρήσατε τὴν αἰτίαν ἀναφερομένην. περὶ οὗ πάντων μὲν φοβοῦμαι λέγειν, οὐ μὴν ἄλλ' ἐρῶ· οἴομαι γὰρ ἕξειν καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τὰ δίκαια ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς πόλεως εἰπεῖν πρὸς τοὺς εὐπό-
141 ρους, καὶ ὑπὲρ τῶν κεκτημένων τὰς οὐσίας πρὸς τοὺς καταδεῖς, εἰ ἀνέλοιμεν ἐκ μέσου τὰς βλασφημίας, ὡς ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ποιοῦνται τινες, οὐχὶ δικαίως, καὶ τὸν φόβον, ὡς οὐ στήσεται τοῦτο ἄνευ μεγάλου τινὸς κακοῦ· οὐδὲν ἂν εἰς τὰ πράγματα μείζον εἰσενεγκαιμεθα· οὐδ' ὅ, τι κοινῇ μᾶλλον ἂν ὅλην ἐπιβύωσκει τὴν πόλιν. οὕτως δὲ σκοπεῖτε· ἐρῶ δ' ὑπὲρ τῶν ἐν χρεῖα δοκούντων εἶναι πρῶτερον, ἢν ποτ' οὐ πάλαι παρ' ἡμῖν, ὅτ' οὐ προσήκει τῇ πόλει τάλαντα ὑπὲρ τριακοντα καὶ ἑκατόν· καὶ οὐ-

δεῖς ἢν τῶν τριηραρχεῖν δυναμένων, οὐδὲ τῶν εἰσφέ-
ρειν, ὅστις οὐκ ἤξιον τὰ καθήκοντα ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν, ὅτι χρημάτων οὐ περιῖν· ἀλλὰ καὶ τριηρεῖς ἔπλεον, καὶ χρημάτων ἐρίγνετο, καὶ πάντα ἐποιού-
μεν τὰ δεόντα. μετὰ ταῦτα ἡ τύχη, καλῶς ποιού-
σα, πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινὰ· καὶ τετρακόςια ἀντὶ τῶν ἑκατόν τάλαντων προσέρχεται, οὐδενὸς οὐδὲν ζημιουμένου τῶν τὰς οὐσίας ἔχοντων, ἀλλὰ καὶ προσ-
λαμβάνοντων· οἱ γὰρ εὐποροὶ πάντες ἔρχονται με-
θέξαντες τούτου, καὶ ἡλῶς ποιοῦσι. τί οὖν μαθόν-
τες τοῦτο οὐκ ἐπιδοκίμοι ἀλλήλοις, καὶ προφάσει χρω-
μεθα τοῦ μηδὲν τῶν δεόντων ποιεῖν, πλην εἰ μὴ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοήθειᾳ γεγυμνασμένοις ἀπόροις φθονοῦμεν· οὐς οὐτ' ἂν αἰτιασάμεν ἔγωγε, οὐτ' ἀξιώ· οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ὄρω τῶν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους οὕτω διακείμενον, οὐδ' οὕτως ἀγνώμονα, οὐδ' ἄτοπον τῶν ὄντων αὐ-
θέντα, ὥστε, εἰ μὴ ποιήσουσιν ἅπαντες, ὅσ' ἂν αὐ-
τός, οὐ φάσκειν ποιήσειν οὐδὲν οὐδ' αὐτόν· καὶ γὰρ ἂν τοῖς τῆς κακώσεως εἴη νόμοις οὗτος τότε ἐνο-
χος· δεῖ γὰρ, οἶμαι, τοῖς γονεῦσι τὸν ἀρισμένον ἐξ
142 ἀμφοτέρων ἔρανον, καὶ παρὰ τῆς φύσεως, καὶ παρὰ τοῦ νόμου, δικαίως φέρειν, καὶ ἐκόντα ὑποτελεῖν. ὥσπερ τοίνυν ἐνός ἡμῶν ἐκάστου εἰς τίς ἐστι γονεὺς, οὕτω συμπάσης τῆς πόλεως κοινὸς δεῖ γονεὺς τοὺς πένητας ἠγείσθαι. καὶ προσήκει τούτους οὐχ ὅπως, ὣν ἡ πόλις δίδωσιν, ἀφείσθαι τι· ἀλλ' εἰ καὶ μη-
δὲν ἢν τούτων, ἄλλοθεν σκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄντες ἐνδεεῖς περιοφθήσονται. τοὺς μὲν τοίνυν εὐπόρους ταύτη χρωμένους τῇ γνώμῃ, οὐ μόνον ἠγοῦμαι τὰ δίκαια ποιεῖν ἂν, ἀλλὰ καὶ τὰ λυσιτελεῖν· το γὰρ τῶν ἀναγκαίων τινὰς ἀποστέρειν, κοινῇ κακόνους ἐστὶ ποιεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους τοῖς πρᾶγμασι· τοῖς δ' ἐν ἐνδείᾳ, δι' ὃ δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες, καὶ κατηγοροῦσι δικαίως, τοῦτ' ἀφελείν ἂν συμβουλεύσασαιμι. δίδεμι δὲ, ὥσπερ ἄρτι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὲρ τῶν εὐπόρων, οὐ κατονήσας εἰπεῖν τῆς ἀληθείᾳ· ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς οὕτως ἄθλιος, οὐδ' ὡμὸς

εἶναι δοκεῖ τὴν γνώμην, οὐκ οὖν Ἀθηναίων γε, οἷμαι, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἄλλων, ὥστε λυπέσθαι ταῦτα λαμβάνοντας ὁρῶν τοὺς ἀπόρους καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας. ἀλλὰ ποῦ συντρίβεται τὸ πρᾶγμα, καὶ ποῦ δυσμεροῦνεται; ὅταν ἀπὸ τῶν κοινῶν τὸ εἶδος ἐπὶ τὰ ἴδια μεταβιβάζοντας ὁρῶσι τινάς, καὶ μίαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῖν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον δ' ἐκεῖ ἀσφαλείας, ἑτέραν δὲ τὴν κρύβδην ψῆφου τοῦ φανερώς θυροῦβου. ταῦτ' ἀπιστίαν, ταῦτ' ὀργὴν ἔχει· δὲ γὰρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαίως ἀλλήλοισι τῆς πολιτείας κίωωνεῖν τοὺς μὲν εὐπόρους, 143 εἰς μὲν τὸν βίον τὸν ἑαυτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν νομίζοντας, καὶ περὶ τούτῳ μὴ δεδοικότας· εἰς δὲ τοὺς κινδύνους κοινὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὰ ὄντα τῇ πατρίδι παρέχοντας· τοὺς δὲ λοιπούς, τὰ μὲν κοινὰ, κοινὰ νομίζοντας καὶ μετέχοντας τὸ μέρος· τὰ δὲ ἑκάστου, ἴδια τοῦ κεκτημένου. οὕτω καὶ μικρὰ πόλις μεγάλη γίγνεται, καὶ μεγάλη σώζεται. ὡς μὲν οὖν εἶποι τις ἂν, ἃ παρ' ἑκατέρων εἶναι δεῖ, ταῦτ' ἴσως ἐστίν· ὡς δὲ καὶ γένοιτ' ἂν ἐννόμως, διορθώσασθαι δεῖ. τῶν δὲ παρόντων πραγμάτων καὶ τῆς ταραχῆς πολλὰ πρόβηθέν ἐστὶ τὰ αἷτια· ἃ εἰ βουλομένοις ὑμῖν ἀκουεῖν ἐστίν, ἐθέλω λέγειν. ἐξέστητε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον· καὶ τὸ μὲν προϊστασθαι τῶν Ἑλλήνων, καὶ δύναμιν συνεστηκυῖαν ἔχοντας πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν, περίεργον ἐπέσθητε εἶναι καὶ μάταιον ἀνάλωμα ὑπὸ τῶν ταῦτα πολιτευομένων· τὸ δ' ἐν ἡσυχίᾳ διαχεῖν, καὶ μηδὲν τῶν θεόντων πράττειν, ἀλλὰ, προϊεμένους καθ' ἐν ἑκάστου, πάντα ἑτέρους ἔασαι λαβεῖν, θαναταστῆν εὐδαιμονίαν καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν οἴσθε. ἐν δὲ τούτων παρελθῶν ἐπὶ τὴν τάξιν, ἐφ' ἧς ὑμῖν τετάχθαι προσήκειν, ἕτερος, οὗτος εὐδαιμων καὶ μέγας, καὶ πολλῶν κύριος γέγονεν, εἰκότως· πρᾶγμα γὰρ ἐντιμον καὶ μέγα καὶ λαμπρὸν, καὶ περὶ οὗ πάντα τὸν χρόνον αἰ μέγισται τῶν πόλεων πρὸς αὐτὰς διεφέροντο, Ἀκεδαιμονίων μὲν ἠτυχημάτων, Θηβαίων δὲ ἀσχολῶν

διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον γενομένων, ἡμῶν δὲ ἀμελοῦντων, ζήτημον ἀνείλετο. τοιγάρτοι, τὸ μὲν φοβεῖσθαι, 144 τοῖς ἄλλοις· τὸ δὲ συμμαχοῦς πολλοὺς καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχειν, ἐκεῖνο περιεργονε, καὶ τοσαῦτα πρᾶγματα καὶ τοιαῦτα ἤδη περιέσθητε τοὺς Ἑλλήνας ἀπαντας, ὥστε μηδ' ὅ, τι γοῆ συμβουλεύειν εὐπορον εἶναι. ὄντων δ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν παρόντων πραγμάτων πᾶσιν, ὡς ἐγὼ κρῖνω, φοβερώων, οὐδένας ἐν μείζονι κινδύνῳ τῶν πάντων εἰσὶν ὑμῶν, οὐ μόνον τῷ μάλιστα ὑμῖν ἐπιβουλεύειν Φίλιππον, ἀλλὰ καὶ τῷ πάντων ἀρχότατα αὐτοὶ διακείσθαι. εἰ τοίνυν τὰ τῶν ὀνίων πληθὸς ὁρῶντες, καὶ τὴν εὐετηρίαν τὴν κατὰ τὴν ἀγορᾶν, ταῦτοις κηλήσθε, ὡς ἐν οὐδενὶ δεινῷ τῆς πόλεως οὔσης, οὔτε προσηκόντως, οὔτ' ὀρθῶς τὸ πρᾶγμα κρῖνετε ἀγορᾶν μὲν γὰρ ἂν τις, καὶ πανήγυριν, ἐκ ταύτων, ἢ φάσῃς, ἢ καλῶς κατεσκευασθαι κρῖνοι· πόλιν δ', ἢν ὑπέληφεν, ὅς ἂν τῶν Ἑλλήνων ἀρχεῖν αἰε βούλεται, μόνην ἂν ἐναντιωθῆναι, καὶ τῆς πάντων ελευθερίας προστήναι, οὐ μὲν Δί' ἐκ τῶν ὀνίων, εἰ καλῶς ἔχει, δοκιμάζειν δεῖ· ἀλλ' εἰ συμμαχον εὐνοία πιστευεῖ, καὶ τοῖς ὄπλοις ἰσχύει. ταῦθ' ὑπὲρ τῆς πόλεως δεῖ σκοπεῖν· ἃ σφαλερώς ὑμῖν, καὶ οὐδαμῶς ἀπαντα καλῶς ἔχει. γνώητε δ' ἂν, εἰ σπέψασθε ἐκείνως· τότε μάλιστα ἐν ταραχῇ τὰ τῶν Ἑλλήνων γέγονε πρᾶγματα; οὐδένα γὰρ χρόνον ἄλλον, ἢ τὸν νῦν παρόντα, οὐδ' ἂν εἰς εἶποι· τὸν μὲν γὰρ ἄλλον ἀπαντα, εἰς δύο ταῦτα διήρητο τὰ τῶν Ἑλλήνων, Ἀκεδαιμονίους καὶ ὑμᾶς. τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑμῖν, οἱ δὲ ἐκείνοις ὑπήκουον. βασιλεὺς δὲ καθ' αὐτὸν μὲν ἀπασιν ὁμοίως ἀπιστος ἦν. τοὺς δὲ κρο- 145 τουμένους τῷ πολέμῳ προσλαμβάνων, ἄχρως οὐ τοῖς ἑτέροις ἐξ ἴσου ποιῆσαι, διεπιστεύετο· ἐπειτ' οὐχ ἦτρον αὐτὸν ἐμίσουν, οὐς σώσειε, τῶν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν ἐξ ἀρχῆς. νῦν δὲ, πρῶτον μὲν βασιλεὺς ἀπασιν τοῖς Ἑλλήσιν οἰκείως ἔχει, καὶ πάντων ἡμιστε ἡμῖν, ἂν τι μὴ νῦν ἐπανορθωσώμεθα· ἔπειτα προστασίας πολλὰ καὶ παντοχόθεν γίγνεται· καὶ τοῦ πρωτεύειν

ἀντιποιούνται μὲν ἅπαντες, ἀφιστασι δ' ἔνιοι, καὶ φθορούσι, καὶ ἀπιστοῦσιν ἑαυτοῖς, οὐχ ὡς ἔδει, καὶ γερόνασι καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι, Ἀρχεῖοι, Θηβαῖοι, Κορίνθιοι, Λακεδαιμόνιοι, Ἀρκάδες, ἡμεῖς· ἀλλ' ὅπως εἰς τὸσαῦτα μέρη, καὶ τὸσαύτας δυναστείας διηρημένων τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, εἰ δὲ τάλῃ ἂν μετὰ παρόρησias εἰπείν, τὰ παρ' οὐδέοι τούτων ἀρχεῖα καὶ βουλευτήρια ἐρημότερα ἂν τις ἴδοι τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἢ τὰ παρ' ὑμῖν, ἐκότως· οὔτε γὰρ φίλων, οὔτε πιστευῶν, οὔτε φοβουμένων οὐδεὶς ὑμῖν διαλέγεται. αἰτίων δὲ τούτων, οὐχ ἓν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (ράδιον γὰρ ἂν ἦν ὑμῖν μεταθεῖναι,) ἀλλὰ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἐκ παντὸς ἡμαρτημένα τοῦ χρόνου· ὧν τὸ καθ' ἕκαστον ἕσασ, ἔν, εἰς ὃ πάντα γε συντείνει, λέξω, δεηθεὶς ὑμῶν, ἂν λέγω τάλῃ μετὰ παρόρησias, μηδὲν ἀγθεσθῆναι μοι. ἐκπέπρατα τὰ συμφέροντα ἐφ' ἕκαστου τῶν κωρυῶν, καὶ μετελήφατε ὑμεῖς μὲν τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν, ὑφ' ἧν κεκλημένοι τοῖς ἀδικουσίην οὐ πικρῶς ἔχετε· ἕτεροι δὲ τὰς τιμὰς ἔχουσι. καὶ τὰ 146 μὲν ἄλλα οὐκ ἄξιον ἐξετάσαι νῦν· ἀλλ' ἐπειδὴν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέση, εὐθύς ἀναστὰς τις λέγει, ὡς οὐ δεῖ ληροῖν, οὐδὲ γράφειν πόλεμον, παραθεὶς εὐθέως ἐξῆς, τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθόν, καὶ τὸ τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπὸν, καὶ διασπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται, καὶ ἄλλους λόγους, ὡς οἰόνται ἀληθεστάτους, λέγουσιν. ἀλλὰ δεῖ δήπου, τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς πείθειν, οἱ γὰρ πεπεισμένοι καθῆσθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῆ, τὰ γὰρ ἀφ' ὑμῶν ὑπάρχει. νομίζειν δὲ δεῖ χαλεπὰ, οὐχ ὅσα ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ' ἃ πεισόμεθ', ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν· καὶ τὸ διασπασθῆσεται τὰ χρήματα, τὴν φυλακὴν εὐρεῖν, δι' ἧς σωθῆσεται, κωλύειν, οὐχὶ τῷ συμφέροντος ἀποστήναι. καίτοι ἔγωγε ἀναγκατῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τις ὑμῶν εἰ διασπασθῆσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἀρπάζοντας ἐφ' ὑμῖν ἐστὶ· τὴν δὲ Ἑλλάδα ἅπασαν ἐφεξῆς οὕτως Φίλιππος ἀρ-

πάζων, οὐ λυπεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἀρπάζων. τί ποτ' οὖν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν οὕτω φανερώς ἀδικούντα, καὶ πόλεις καταλαμβάνοντα, οὐδεὶς ποτε τούτου εἶπεν ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον ποιεῖ· τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν, μηδὲ προῖσθαι ταῦτα συμβουλευόντας, τοὺς πόλεμον ποιεῖν φασίν; ὅτι τὴν αἰτίαν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου συμβησομένων δυσχερῶν, (ἀνάγκη γὰρ, ἀνάγκη πολλὰ λυπηρὰ ἐκ τοῦ πολέμου γίνεσθαι,) τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτεστα λέγειν οἰόμενοις ἅπαντες ἀναθεῖναι βούλονται. ἡγούνται γὰρ, ἂν μὲν ὑμεῖς ὁμοθυμαδὸν ἐκ μιᾶς γνώμης Φίλιπ- 147 πον ἀμύνησθε, κἀκεῖνον κρατήσῃ ὑμᾶς, καὶ αὐτοῖς οὐκέτ' ἔσεσθαι μισθαρεῖν. ἂν δ' ἀπὸ τῶν πρώτων θορυβῶν αἰτιασάμενοι τινὰς πρὸς τὸ κρῖναι τράπησθε, αὐτοὶ μὲν τούτων κατηγοροῦντες ἀμφοτέρω ἔξεν, καὶ παρ' ὑμῖν εὐδοκίμησιν, καὶ παρ' ἐκείνου χρήματα λήψασθαι· ὑμᾶς δ' ὑπὲρ ὧν δεῖ παρὰ τούτων δίκην λαβεῖν, παρὰ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν εἰρηκότων λήψασθαι. αἱ μὲν ἐλπίδες αἱ τούτων αὐταὶ καὶ τὸ κατασκευάσμα τὸ τῶν αἰτιῶν, ὡς ἄρα βούλονται τινὲς πόλεμον ποιῆσαι. ἐγὼ δ' εὐ οἶδα, ὅτι οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλεμον, καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως, καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μὲντοι βουλόμεθ' ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν ἡμῖν ἐκείνον, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη, εἰ τοῦτ' ἐξελέγχοι· ὅταν γὰρ οἱ ἀδικούμενοι ἀρνούνται, τί τῷ ἀδικούντι προσήκει; ἀλλ' ἐπειδὴν ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἦ, τί φήσομεν τότε; ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν, ὥσπερ οὐδὲ Ὠρεῖταις, τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ· οὐδὲ Θεβαῖοις πρότερον, πρὶν ἢ πρὸς τὰ τεῖχη προσβαλεῖν αὐτῶν· οὐδὲ Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἂν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στρατεύμα παρῆν ἔχων. ἢ καὶ τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἐν. καὶ μὴν οὐδὲ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καὶ τισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν βούλεται Φίλιππος

ἡμῶν, οὐδ' ἄλλ' ὅλως ἀνέλκιν· οἷδε γὰρ ἀκριβῶς,
 148 ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὐτ' ἐθέλησατε, οὐτ', ἂν
 ἐθέλητε, ἐπίστασθε· ἄρχειν γὰρ εἰσθατέ· πράγμα-
 τα δὲ παρασχῆν αὐτῷ, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν
 ἄλλων ἀνθρώπων ἀπάντων δυνήσεσθε· διὰ ταῦτα
 ὑμῶν οὐχὶ γέισται, εἴπερ ἐγκρατῆς γενήσεσθε· ὡς
 οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ἐσομένου τοῦ αἰῶνος ὑμῖν,
 οὕτω προσήκει γινώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακτοῦς
 αὐτοὺς ἐκείνῳ φανερώς μισῆν καὶ ἀποτυμπανίσαι·
 οὐ γὰρ ἐστίν, οὐκ ἐστὶ τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν
 κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε
 ἐχθροὺς· ἄλλ' ἀνάγκη, τοῖσι, ὡςπερ προβόλοις,
 προσπταίνοντας, ὑπεριζῆν ἐκείνων· ἐπεὶ πόθεν οἴε-
 σθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς· οὐδὲν γὰρ ἔμοιγε
 ἄλλο δοκεῖ ποιεῖν, ἢ τοῦτο, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους εὖ
 ποιῶντα, εἰ μὴδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾶν, ὑμῖν δὲ ἀπει-
 λῆν ἤδη, οἷον Θετταλοὺς, πολλὰ θοὺς, ὑπηγάγετα
 εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύ-
 ναιτο αὐδαίς, ὅσα τοὺς τάλαιπόρους Ὀλυνθίους, πρό-
 τερον δαὺς Ποτιδαίαν, ἐξηπάτησε, καὶ πολλὰ ἕτερα·
 Θεβαίους τανῦν ὑπάγετα, τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς πα-
 ραδοὺς, καὶ ἀπαλλάξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλε-
 ποῦ· ὥστε καρπωσάμενοι τινα ἕκαστοι τούτων πλεο-
 νεξίαν, οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν, ἃ δὲ πάντες ἴσα-
 σιν· αἱ δ' ὅ, τι ἂν ποτε συμβῆ, πείσονται, ὑμεῖς
 δὲ ὦν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἄλλ' ἐν αὐτῷ τῷ
 τῆν εἰρήνην ποιησασθαι πόσα ἐξηπάτησθε; πόσων
 ἀπεστέρησθε; οὐχὶ Φωκίας; οὐ Πύλου; οὐχὶ τὰ
 ἐπὶ Θρακίης; Λορίσκον, Σέρδιον, τὸν Κερσοβλέπτην
 149 αὐτὸν; οὐ νῦν Καρδίαν ἔχει, καὶ ὁμολογεῖ; τί
 ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις, καὶ ὑμῖν οὐ τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν
 πόλεων τῇ ἡμετέρῃ ἀδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν
 δέδοται· καὶ λαβόντα χρήματα αὐτὸν, ἀσφαλῆς ἐστὶ
 λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν ἀφηρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν
 ἦτε· οὐκ ἦν ἀσφαλῆς λέγειν ἐν Ὀλύμφῳ τὰ Φιλίπ-
 που, μὴ συνευπεπονθότου τῶν πολλῶν Ὀλυνθίων
 τῷ Ποτιδαίαν καρποῦσθαι· οὐκ ἦν ἀσφαλῆς λέγειν

ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθότου τοῦ
 πλήθους τῶν Θετταλῶν, τῷ τοὺς τυράντους ἐμβα-
 λῆν Φιλίππου αὐτοῖς, καὶ τὴν Πυλαίαν ἀποδοῦναι·
 οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλῆς, πρὶν ἢ τὴν Βοιωτίαν
 ἀπέδοκε, καὶ τοὺς Φωκίας ἀνέλκιν· ἄλλ' Ἀθήνησιν,
 οὐ μόνον Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Καρδιανῶν γῶραν ἀπε-
 στερηκότου Φιλίππου, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζοντος ἡμῖν
 ἐπιτήρημα τὴν Εὐβοίαν, καὶ νῦν ἐπὶ Βυζαντίου
 παρωκτοῦς, ἀσφαλῆς ἐστὶ λέγειν ὑπὲρ Φιλίππου· καὶ
 γὰρ τοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ πλούσιοι
 γεγόνασι· καὶ ἐξ ἀνωήμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ
 γνωστοί· ὑμεῖς δὲ τουναντίον ἐκ μὲν ἐνδόξων ἀδο-
 ξοί· ἐκ δ' εὐπόρων ἀποροί· πόλεως γὰρ ἔγωγε
 πλοῦτον ἠγοῦμαι συμμάχους, πίστιν, εὐνοίαν· ὦν
 ἀπάντων ἐστὶ ὑμεῖς ἀποροί· ἐν δὲ τοῦ τούτων ὀλι-
 γώρους ὑμᾶς ἔχειν, καὶ ἐὰν τούτων τὸν τρόπον τὰ
 πράγματα φέρεσθαι, ὁ μὲν εὐδαίμων, καὶ μέγας,
 καὶ φοβερός ἐστὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ βαρβάροις·
 ὑμεῖς δ' ἐρημοί, καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν κατὰ τὴν
 ἀγορὰν εὐετηρία λαμπροί, τῇ δ' ὦν προσήκε παρα-
 σκενὴ καταγέλαστοι· οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περὶ 150
 τε ὑμῶν, καὶ περὶ αὐτῶν ἐπίσης τῶν λεγόντων ὁρῶ
 βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἠσυχίαν ἄγειν φασὶ
 δεῖν, κἂν τις ὑμᾶς ἀδικῇ· αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται
 παρ' ὑμῖν ἠσυχίαν ἄγειν, οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικούν-
 τος, καὶ τοι λουδορίας χωρὶς, εἰ τις ἐροῦτό σε· εἰπέ
 μοι, τί δὴ, γινώσκων ἀκριβῶς, Ἀριστόδημε, (οὐδεὶς
 γὰρ τὰ τοιαῦτ' ἀγροεῖ,) τὸν μὲν τῶν ἰδιωτῶν βίον
 ἀσφαλῆ, καὶ ἀπραγμονα, καὶ ἀκίνδυνον ὄντα· τὸν
 δὲ τῶν πολιτενομένων φιλαίτιον, καὶ σφαλερόν, καὶ
 καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀγώνων καὶ κακῶν μιστόν·
 οὐ τὸν ἠσυχίον καὶ ἀπραγμονα, ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς
 κινδύνοις αἰσῆ; τί ἂν εἰποις; εἰ γὰρ, ὃ βέλτιστον
 εἰπεῖν ἂν ἔχοις, τοῦτό σοι συγχορησάμεν ἀληθῆς
 λέγειν, ὡς ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ δοξῆς πάντα ταῦτα
 ποιεῖς, θανμάζω, τί δὴ ποτε, σπαντῷ μὲν ὑπὲρ τούτων
 ἅπαντα ποιητέον εἶναι νομίζεις, καὶ πονητέον, καὶ
 κινδυνευτέον· τῇ πόλει δὲ προσέσθαι ταῦτα διὰ ῥαθυ-

μίαν συμβουλευέεις; οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις, ὡς σὲ μὲν ἐν τῇ πόλει δεῖ τινα φαίνεσθαι, τὴν πόλιν δ' ἐν τοῖς Ἕλλησι μηδενὸς ἀξίαν εἶναι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε ὄρω, ὡς τῇ πόλει μὲν ἀσφαλὲς τὸ τὰ αὐτῆς προάττειν, σοὶ δὲ ἐπικινδύνην, εἰ μηδὲν τῶν ἄλλων πλείον περιεργάσῃ. ἀλλὰ τούναντίον· σοὶ μὲν, ἔξ ὧν ἐργάζῃ καὶ περιεργάζῃ, τοὺς ἐσχάτους ὄντας κινδύνους, τῇ πόλει δὲ ἐκ τῆς ἡσυχίας. ἀλλὰ νῆ Δία, πατρίω καὶ πατριῶα δόξῃ σοὶ ὑπάρχει, ἢν ἀισχρὸν ἔστιν ἐν σοὶ καταλύσαι. τῇ πόλει δ' ὑπήρξεν ἀνόνημα καὶ φάυλα τὰ τῶν προγόνων; ἀλλ' οὐδὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει· σοὶ μὲν γὰρ [ἦν] 151 κλέπτῃς ὁ πατήρ, εἴτερό ἦν ὁμοίος σοι. τῇ πόλει δ' ἡμῶν, ὡς πάντες ἴσασιν, οἱ Ἕλληνες δις ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τῶν προγόνων ἡμῶν σεσωσμένοι. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἴσως, οὐδὲ πολιτικῶς, ἔμοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύονται· πῶς γὰρ ἔστιν ἴσων, τούτων μὲν τινὰς ἐκ τοῦ δεσποτηρίου προϊόντας ἑαυτοὺς ἀγροεῖν τὴν πόλιν δ', ἢ προσεστήκει τῶν ἄλλων Ἕλληρων τέως, καὶ τὸ πρωτεῖον εἶχε, νῦν ἐν ἀδοξίᾳ πάσῃ καὶ ταπεινότητι καθεστάναι; πολλὰ τοίνυν ἔχων ἔτι καὶ περὶ πολλῶν εἰπεῖν, παύσομαι· καὶ γὰρ οὐ λόγων ἐνδεία μοι δοκεῖ τὰ πράγματα, οὔτε νῦν, οὔτε ἄλλοτε πώποτε φάυλας ἔχειν· ἀλλ' ὅταν πάντ' ἀκούσαντες ὑμεῖς τὰ δέοντα, καὶ ὁμογνώμονες, ὡς ὀρθῶς λέγεται, γενόμενοι, τῶν λυμαινεσθαι καὶ διαστρέφειν ταῦτα βουλομένων ἐξ ἴσου κἀθισθε ἀγροῦμενοι, οὐκ ἀγροῦντες αὐτούς· (ἴστε γὰρ εὐθύς ἰδόντες ἀκριβῶς, τίς μισθοῦ λέγει, καὶ ὑπὲρ Φιλίππου πολιτεύεται, καὶ τίς ὡς ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν βελτίστων) ἀλλ' ἵν' αἰτιασάμενοι τούτους, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα καὶ λοιδορίαν ἐμβαλόντες, μηδὲν αὐτοὶ τῶν δέοντων ποιῆτε. ταῦτ' ἐστὶ τάληθ' ἡμετὰ πάσης παρόρησίας, ἀπλῶς εὐνοία, τὰ βελτίστα εἰρημένα, οὐ βολακείας, καὶ βλάβης, καὶ ἀπάτης λόγος μεστός, ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσω, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγγειρωῖν. ἢ οὐν παυστέον τούτων τῶν ἐθῶν, ἢ μηδὲν ἄλλον αἰτιατέον τοῦ πάντα φάυλας ἔχειν, ἢ ὑμᾶς αὐτούς.

ΔΙΒΑΝΙΟΥ ΤΗΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ 152
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ.

Ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέποιθεν ἐπιστολήν, κατηγορῶν αὐτῶν, καὶ πόλεμον προκηρῦτων ἀντικρως. οὐκ ἔτι οὖν ὁ ῥήτωρ πείθει τοὺς Ἀθηναίους πολεμεῖν· ἀνάγκη γὰρ· ἀλλὰ θαρσύνει πρὸς τὸν κίνδυνον, εὐκαθαίρετον λέγων τὸν Μακεδόνα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ
ΛΟΓΟΣ.

Ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππος οὐκ ἐποίησατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἀνεβάλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν· ἐπειδὴ γὰρ Φαρσαλίους Ἄλον παρέδωκε, καὶ τὰ περὶ Φωκίας διωκήσατο, καὶ τὴν Θράκην κατεστρέψατο πᾶσαν, αἰτίας οὐκ οὐσας πλασάμενος, καὶ προφάσεις ἀδικίους ἐξευρών, τῷ μὲν ἔργῳ παλαι πολεμεῖ πρὸς τὴν πόλιν, τῷ δὲ λόγῳ νῦν ομολογεῖ διὰ τῆς ἐπιστολῆς, ἧς ἐπεμψεν, ὅτι δὲ χρὴ μῆτε ὀρθώδειν ὑμᾶς τὴν ἐκεῖνου δύναμιν, μῆτε ἀγεννῶς ἀντιταχθῆναι πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ σώμασι, καὶ χρήμασι, καὶ ναυσί, καὶ πᾶσιν, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν, ἀγειδῶς ὀρμηθεῖν πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγὼ πειράσομαι διδάσκειν. πρῶτον 153 μὲν γὰρ εἰκός, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς θεοὺς

μεγίστους ἡμῖν ὑπάρχειν συμμαχοῦς καὶ βοηθοῦς, ἃν ἐκεῖνος τὰς πίστις ὑπερβάς, καὶ τοὺς οὐκοῦν ὑπερῶν, λέλυκεν ἀδίκως τὴν εἰρήνην· ἐπειθ' οἷς πρότερον ηἰσῆθη, γενναίων ἀεί τινας, καὶ μέγαρα ἐπαγγελλόμενος εὐεργετήσειν, πάντα ταῦτα διεξέληλυθεν ἤδη· καὶ γινώσκειται μὲν ὑπὸ τῶν Περινθίων, καὶ Βυζαντίων, καὶ τῶν ἐκείνοις συμμαχοῦντων, ὡς ἐπιθυμῆι προσερχθῆναι ταῦτοις τὸν αὐτὸν τρόπον, ὄνπερ Ὀλυνθίοις πρότερον. οὐκ ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ Θετταλῶν δεσπόζειν, ἀλλ' οὐχ ἠγείσθαι τῶν συμμαχῶν, προαιρούμενος. ὑποπίπτει δὲ ὑπὸ Θηβαίων, Νίκαιαν μὲν φρουρὰ κατέχων, εἰς δὲ τὴν Ἀμφικτυονίαν εἰσδεδυκώς· τὰς δὲ πρεσβείας τὰς ἐν Πελοποννήσου πρὸς αὐτὸν ἄγων, καὶ τὴν ἐκείνων συμμαχίαν παραιρούμενος· ὥστε τῶν αὐτῶν πρὸ τοῦ φίλων ὄντων, τοὺς μὲν ἄν πολέμῳ ἀκαταλλακτῶς· τοὺς δὲ μηκέτι προθύμους εἶναι συναγωνιστάς, ἅπαντας δὲ ὑφρασθαι, καὶ διαβεβλήσθαι πρὸς αὐτὸν. ἔτι τοίνυν, (οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἔστι μικρὸν,) οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατραπαὶ καθιστώτεες, ἐναγχος μὲν ξένους μισθοφόρους εἰσπέμπαντες, ἐκάλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Περινθον. νυνὶ δὲ τῆς ἔγθρας αὐτοῖς ἐνεστώσης, καὶ τοῦ κινδύνου πλησίον ὄντος, εἰ χειρωθήσεται Βυζάντιον, οὐ μόνον αὐτοὶ προθύμως συμπολεμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖα τῶν Περσῶν χορηγία χορηγεῖν ἡμῖν προτρέπονται· ὅς τοσοῦτον μὲν κέκτηται πλοῦτον, ὅσον οὐδ' οἱ λοιποὶ πάντες· τηλικαύτην δ' ἔχει ὁμῆν πρὸς τὰς ἐνθάδε πράξεις, ὥστε καὶ πρότερον, ἠνίκα Λακεδαι-
 154 μόνιοις ἐπολεμοῦμεν, ὀποτέροις πρόσδοτο, τοῦτους ἐποίηε κρατεῖν τῶν ἑτέρων. καὶ ἄν μεθ' ἡμῶν γενόμενος, ὁμοίως καταπολεμήσει τὴν Φιλίππου δύναμιν. πρὸς τοῦτοις τοίνυν τηλικαύτοις οὖσιν, οὐκ ἔρω μὲν, ὡς οὐ δια τὴν εἰρήνην πολλὰ προεἴληφεν ἡμῶν χωρία, καὶ λιμένας, καὶ τοιαῦθ' ἕτερα χορηγίμα πρὸς πόλεμον. ὄρω δὲ, ὡς ὅταν μὲν ἑυνοίας τὰ πράγματα συνέχεται, καὶ ταῦτα πᾶσα συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τῶν πολέμων, μένει τὰ συ-

σταθέντα βεβαίως· ὅταν δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ πλεονεξίας ἀπάτη καὶ βία κατέχεται, κινδύπερ ὑπὸ τοῦτον νῦν, μικρὰ πρόφασις καὶ τὸ τυχὸν πταίσμα ταχέως ἅπαντα διεσείσει καὶ διέλυσεν. καὶ πολλὰς εὐρίσκω λογίζμενος, οὐ μόνον, οἱ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικά τῷ Φιλίππῳ πρὸς ὑποψίαν ἦκουτα καὶ δυσμενεῖαν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς οὐ συνηροσμένα καλῶς, οὐδ' οἰκείως, οὐδ' ὡς οἰεῖται τις· ὁλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις, ἐν μὲν προσθήκῃς μέρει, ἄσπλην ἔχει τινὰ καὶ χοῆσιν· αὐτῇ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς ἔστι, καὶ πρὸς τηλικαύτον ὄγκον πραγμάτων εὐκαταφρόνητος. ἔτι δὲ αὐτὴν οὗτος αὐτὸς τοῖς πόλεμοις καὶ ταῖς στρατείαις, καὶ πᾶσιν, οἷς ἂν τις μέγαν εἶναι νομίσει, σφαλερωτέρων αὐτῷ πεποίηκε· μὴ γὰρ οἴεσθε, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς Φιλίππον τε χαίρειν καὶ τοὺς ἀρχομένους· ἀλλ' ἐνοεῖσθε, ὡς ὁ μὲν ἐπιθυμῆι δόξης· οἱ δὲ ἀσφαλείας· καὶ αὐτῷ μὲν οὐκ ἔστι τυχὴν ταύτης ἀκινδύνως· οἱ δ' οὐδὲν δεόνται, καταλιπόντες οἴκοι τέκνα, γυναῖκας, φθειρόσθαι, καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν κινδυνεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ· ὥστε καὶ, τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν Μακε-
 155 δόντων ἐν τούτων ἂν τις ἴδοι, πῶς διάκεινται πρὸς τὸν Φιλίππον· τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν ὄντας ἐταίρους καὶ τοὺς τῶν ξένων ἠγεμόνας εὐρήσετε, δόξαν μὲν ἔχοντας ἐπ' ἀνδρία, περιδεῶς δὲ μᾶλλον τῶν ἀδόξων ζῶντας· τοῖς μὲν γὰρ ὁ πρὸς τοὺς πολεμίους μόνον ὑπάρχει κίνδυνος· οἱ δὲ τοὺς κόλακας, καὶ τοὺς διαβάλλοντας αὐτοὺς μᾶλλον, ἢ τὰς μάχας, δεδίασι. κἀκείνοι μὲν μετὰ πάντων ἀγωνίζονται πρὸς τοὺς ἀντικαθέντας· τοῖς δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς πόλεμοις κακῶν οὐκ ἐλάχιστον μέρος μέτεστι· καὶ χωρὶς ἰδία φοβείσθαι τὸν τρόπον τὸν τοῦ βασιλέως συμβέβηκεν. ἔτι δὲ, τῶν μὲν πολλῶν ἐπειδὴν ἀμάσθη τις, ἔημιαν κατὰ τὴν Ἀσίαν εἴληφεν· οἱ δ' ὅταν τὰ μέγιστα κατορθώσωσι, τότε μάλιστα σκορακίζονται καὶ προηλακίζονται παρὰ τὸ προσήκον· καὶ τοῦτοις οὐδ' ἂν εἰς εὐφρονῶν ἀπιστήσειεν· οὕτω γὰρ αὐτῶν

φιλότιμον εἶναι φασιν οἱ συνδιατοίψαντες, ὥστε βου-
 λόμενον τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων ἀπαντ' αὐτοῦ δοκεῖν
 εἶναι, μᾶλλον ἀγθεσθαι τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν
 ἡγεμόνων τοῖς ἀξίον ἐπαινῶν τι πράξασιν, ἢ τοῖς
 ὅλως ἀποτυχοῦσι. πῶς οὖν, εἴπερ ἐστὶ ταῦτα τοι-
 αῦτα, πιστῶς ἤδη πολὺν χρόνον αὐτῷ παραμένου-
 σιν; ὅτι νῦν μὲν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ κατορ-
 θοῦν αὐτὸν ἐπισκοπεῖ πᾶσι τοῖς τοιούτοις· αἱ γὰρ
 εὐπραξίαι δεινὰ συγκρῦψαι καὶ συσπιάσαι τὰς ἀμαρ-
 τίας εἰδὶ τῶν ἀνθρώπων· εἰ δέ τι πταίσει, τότε
 ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται πάντα ταῦτα· συμβαίνει
 γὰρ, ὡσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν. ὅταν μὲν ἐθ-
 ρωμένος ἢ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἑκα-
 στα σαθρῶν· ἐπὶ δὲ ἀρρώσθησιν, πάντα κινεῖται,
 156 κἄν ῥῆγμα, κἄν στρέμμα, κἄν ἄλλο τι τῶν ὑπαρ-
 χόντων ἢ μὴ τελείως ὑγιαῖνον· οὕτω καὶ τῶν βα-
 σιλείων καὶ πασῶν τῶν δυναστειῶν, ἕως μὲν ἂν ἐν
 τοῖς πολέμοις κατορθῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολ-
 λοῖς ἐστίν· ἐπὶ δὲ τι πταίσωσιν, ὃ νῦν εἰκὸς πα-
 θεῖν ἐκείνον μείζον φορτίον, ἢ καθ' αὐτὸν, ἀράμε-
 νον, γίνεται φανερά τὰ δυσχερῆ πάντα τοῖς ἀπα-
 σιν. εἰ δέ τις ὑμῶν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φί-
 λιππον ὁρῶν εὐτυχοῦντα, ταύτη φοβερόν εἶναι νο-
 μίζει, καὶ δυσπολέμητον, σάφρονος μὲν ἀνδρὸς ᾗ-
 ται προνοία· μεγάλη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον,
 ἢ τύχη ἐστὶ πρὸς ἀπαντα τὰ τῶν ἀνθρώπων πρά-
 γματα. κατὰ πολλοὺς μέντοι τρόπους εἶοι' ἂν τις
 οὐχ ἤττον τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν, ἢ τὴν ἐκείνου·
 παρα τὲ γὰρ τῶν προγόνων ἐκ πλείονος χρόνου πα-
 ρεῖληφμεν τὴν ἡγεμονίαν, οὐ τοῦτον μόνον, ἀλλὰ,
 συνελόντι φράσαι, πάντων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασι-
 λευσάντων· κακείνοι μὲν Ἀθηναίοις φόρους ἤνεγκαν·
 ἢ δ' ἡμετέρα πόλις οὐδὲν πώποτε τῶν ἀπάντων ἀν-
 θρώπων. εἰ δὲ τοσαύτῃ πλείους ἀφορμὰς αὐτοῦ
 πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχομεν, ὅση δια-
 τελοῦμεν εὐσεβέστερα καὶ δικαιοτέρα πράττοντες. τί
 ποτ' οὖν ἐκείνος ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ πλείω κα-
 τέρθησεν ἡμῶν; ὅτι, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (παρ-

ῥησιάζομαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς,) ὁ μὲν αὐτὸς στρατεύε-
 ται, καὶ ταλαιπωρεῖ, καὶ τοῖς κινδύνοις πάρεστιν,
 οὔτε καιρὸν περιεῖς, οὔτε ὄραν ἔτους παραλείπων
 οὐδεμίαν· ἡμεῖς δὲ, (εἰρήσεται γὰρ τάληθές,) οὐ-
 δὲν ποιοῦντες ἐνθάδε καθήμεθα, μέλλοντες αἰεὶ, καὶ
 ψηφισόμενοι, καὶ πυθανόμενοι κατὰ τὴν ἀγορᾶν, 157
 εἰ τι λέγεται νεώτερον. καίτοι, τί γένοιτ' ἂν νεώτερον,
 ἢ Μακεδῶν ἀνήρ, καταφρονῶν Ἀθηναίων, καὶ τολμῶν
 ἐπιστολᾶς πέμπειν τοιαύτας, οἷας ἠκούσατε μικρῶ
 πρότερον; καὶ τῷ μὲν ὑπάρχονσι μισθοφόροι στρα-
 τῶται· καὶ νῆ Δία πρὸς τοῦτοῖς τῶν παρ' ἡμῖν
 ῥητόρων τιτές, οἱ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς οἰκᾶθε
 λαμβάνειν νομίζοντες, οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶν-
 τες, οὐδ' αἰσθάνονται πάντα καὶ τὰ τῆς πόλεως,
 καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν, μικροῦ λήμματος πωλοῦντες.
 ἡμεῖς δὲ, οὔτε τῶν ἐκείνου πραγμάτων οὐδὲν στα-
 σιάζειν παρασκευάζομεν, οὔτε ξενοτροφεῖν ἐθέλομεν,
 οὔτε αὐτοῖ στρατεύεσθαι τολμῶμεν. οὐκ οὐκ ἐστὶν
 οὐδὲν θανάσιον, εἰ τι πεπλευνέκτημεν ἡμῶν κατὰ
 τὸν πρότερον πόλεμον· ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μηδὲν ποι-
 οῦντες ἡμεῖς, ὧν προσήκει τοὺς πολεμοῦντας, νο-
 μίζομεν κρατήσεν τοῦ πάντα πράττοντος, ἃ δὲ τοὺς
 πλεονεκτῆσειν μέλλοντας· ὧν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 χρῆ λαβόντας ἐννοίαν, καὶ λογισαμένους ὡς οὐδ' ἔφ'
 ἡμῖν ἐστὶ τὸ φάσκειν ἀγεῖν εἰρημνῆν· (ἤδη γὰρ ἐκεί-
 νος καὶ προηγόρευε τὸν πόλεμον, καὶ τοῖς ἔργοις
 ἐξενήνοχε,) μηδενὸς μὲν φείδεσθαι, μήτε τῶν κοινῶν,
 μήτε τῶν ἰδίων· στρατεύεσθαι δὲ, εἰαν που καιρὸς
 ἢ, προθυμῶς ἀπαντας· χρῆσθαι δὲ στρατηγῶν
 αἰμίνοσιν, ἢ πρότερον· μὴ γὰρ ὑπολάβοι τις ὑμῶν,
 δὲ ὧν ἐκ χρηστῶν ἐγένετο τὰ πράγματα χειρῶ τὰ
 τῆς πόλεως, διὰ τούτων αὐτὰ παλιν ἀναληψέσθαι,
 καὶ γενήσεσθαι βελτίω· μηδὲ νομίσητε ῥαθυμούν-
 των ὑμῶν, ὡσπερ πρότερον, ἑτέρους ὑπὲρ τῶν
 ὑμετέρων ἀγωνιεῖσθαι προθυμῶς· ἀλλ' ἐννοεῖσθε,
 ὡς αἰσχρὸν ἐστὶ, τοὺς μὲν πατέρας ὑμῶν πολλοὺς 158
 πόρους καὶ κινδύνους μεγάλους ὑποστῆναι, Λακε-
 δαιμονίοις πολεμοῦντας· ὑμᾶς δὲ μὴδ' ὑπὲρ ὧν

ἐκείνοι δικαίως κτησάμενοι παρέδωκαν ὑμῖν, ἐθέλειν ἐρῶμένως ἀμύνεσθαι· ἀλλὰ τὸν μὲν ἐν Μακεδονίας ὁμοίωμενον οὕτως εἶναι φιλοκίνδυνον, ὡςδ' ὑπὲρ τοῦ μείζω ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν κατατερωσθαι πᾶν τὸ σῶμα, τοῖς πολεμίοις μαχόμενον· Ἀθηναίους δέ, οἷς πατριῶν ἐστὶ μηδενὸς ὑπακούειν, ἀπάντων δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, τούτους διὰ μαλακίαν, ἢ ἁθυμίαν ἐγκαταλείπειν τὰ τε τῶν προγόνων ἔργα, καὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, φημί χορῆσαι πάντας ἡμᾶς παρὰσκεινᾶσθαι μὲν πρὸς τὸν πόλεμον· παρακαλεῖν δὲ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, μὴ λόγους, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις, πρὸς τὴν ὑπὲρ ἡμῶν συμμαχίαν· ὡς ἅπας μὲν ἐστὶ λόγος μάταιος, πράξεων ἀμοιρος γενόμενος· τοσοῦτο δὲ μάλιστα ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προχειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ἐπειδὴ πολλὰς μου πρέσβεις ἀποστειλάντος, ἵν' ἐμμείνωμεν τοῖς ὅμοις καὶ ταῖς ὁμολογίαις, οὐδεμίαν ἐποίησθε ἐπιστροφὴν, ὥμην δὲν πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ἧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μήκος τῆς ἐπιστολῆς· πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγγλημάτων, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπὲρ ἀπάντων δηλῶσαι καθαροῖς. πρῶτον μὲν γὰρ Νικίου τοῦ κηρυκὸς ἀρπασθέντος ἐν τῆς χώρας τῆς ἐμῆς, οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε [ὅτι τὴν δίκην], ἀλλὰ τὸν ἀδικούμενον εἰργάτε δέκα μῆνας· ὡς δ' ἔφερε παρ' ἡμῶν ἐπιστολάς, ἀνέγνωτε ἐπὶ τοῦ βηματος. εἶπειτα θασιῶν ὑποδεχομένων τὰς Βυζαντιῶν τρηγῆρες, καὶ τῶν ληστῶν τοὺς βουλομένους, οὐδὲν ἐφροντίζετε τῶν συνθηκῶν διαρρήθην λεγούσων, πολεμίους εἶναι τοὺς ταῦτα ποιοῦντας. ἐτι τοίνυν, περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Διοπέθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν, Κρωβύλην μὲν, καὶ τὴν Τριστασίαν ἐξην-

δραποδίσατο· τὴν δὲ προσεχῆ Θράκην ἐπόρθησε· τέλος δὲ εἰς τοῦτο ἦλθε παρανομίας, ὥστε Ἀμφίλοχον, ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρεσβευτὴν, συλλαβῶν, καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεῖς, ἀπέλυτρωσε τάλαντων ἑνῆα. καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ εὖ δοκοῦντα ἐποίησε. καίτοι τὸ παρανομεῖν εἰς κήρυκα, καὶ πρέσβεις, τοῖς ἄλλοις τε πᾶσιν ἀσβεβες εἶναι δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὑμῖν. Μεγαρέων γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνείλοντων, εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥστε μυστηρίων μὲν εἶργειν αὐτοὺς· ὑπόμνημα δὲ τῆς ἀδικίας στήσαι ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ἐφ' οἷς παθόντες οὕτως ἐμισήσατε τοὺς δουσαντας, τῶν αὐτοὺς φαίνεσθαι ποιοῦντας; Καλλίας τοίνυν, ὁ παρ' ὑμῶν στρατηγός, τὰς μὲν πόλεις τὰς ἐν τῷ Παγασίτῃ κόλπῳ κατοικοῦμενας ἔλαβεν ἀπάσας, ὑμῖν μὲν ἐνόηκους, ἐμοὶ δὲ συμμαχίδας οὖσας. τοὺς δ' εἰς Μακεδονίαν πλέοντας ἐποίηι, πάντας πολεμίους κήρυκων· καὶ διὰ ταῦθ' ὑμεῖς ἐπηρεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν· ὥστε 160 ἔργα ἀπορῶ, τί ποτ' ἐστὶ καινότερον, ἢ ἂν ὁμολογήσητέ μοι πολεμεῖν· καὶ γὰρ ὅτε φανερώς διεφερόμεθα, ληστὰς ἐξεπέμπετε, καὶ τοὺς πλέοντας ὡς ἡμᾶς ἐπώλειτε, τοῖς ἐναντίοις ἐβηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποίητε. χωρὶς τοίνυν τούτων εἰς τοῦτο παρανομίας ἐβίβητε καὶ δυσμενείας, ὥστε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεστάλαξε, πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν· ὁ μάλιστα ἂν τις θαυμάσει· πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν Αἴγυπτον, καὶ Φοινίκην, ἐψηφίσασθε, ἂν ἐκεῖνός τι κωτερίση, παρακαλεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἐπ' αὐτόν. νῦν δὲ τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκείνον διαλέγεσθαι περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας. καίτοι τὸ παλαιὸν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τοῖς Πεισιστρατίδασι ἐπετίμων, ὡς ἐπάγουσι τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὑμεῖς δ' οὐκ αἰσχύνεσθε ταῦτα ποιοῦντες, ἃ διετελεῖτε τοῖς τυραννοῖς ἐγκαλοῦντες· ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ γραφετε ἐν τοῖς ψηφίσμασιν ἐμοὶ προστάκτοντες,

Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην ἔαν Θράκης ἄρχειν, ὡς
 ὄντας Ἀθηναίους. ἐγὼ δὲ τούτους, οὔτε τῶν περὶ
 τῆς εἰρήνης συνθηκῶν οἶδα μετασχόντας ὑμῖν, οὔτ'
 ἐν ταῖς στήλαις ἀναγεγραμμένους, οὔτ' Ἀθηναίους
 ὄντας· ἀλλὰ Τήρην μὲν μετ' ἐμοῦ στρατευόμενον
 ἐφ' ὑμᾶς· Κερσοβλέπτην δὲ τοῖς παρ' ἐμοῦ πρεσβυ-
 ταῖς ἰδίᾳ μὲν τοὺς ὅρκους ὁμοίαι προθυμούμενον,
 κωλυθέντα δ' ὑπὸ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν, ἀπο-
 φανόντων αὐτὸν Ἀθηναίων ἐχθρόν. καίτοι, πῶς
 ἔστι τοῦτ' ἴσον, ἢ δίκαιον, ὅταν μὲν ὑμῖν συμφέρῃ,
 161 πολέμιον εἶναι φάσκειν αὐτὸν τῆς πόλεως· ὅταν
 δ' ἐμὲ συκοφαντεῖν βούλησθε, πολίτην ἀποδείκνυσθαι
 τὸν αὐτὸν [ὕφ] ὑμῶν· καὶ Σιτάλκον μὲν ἀποθε-
 νόντος, ᾧ μετέδοτε τῆς πολιτείας,· εὐθύς ποιησα-
 σθαι πρὸς τὸν ἀποκτείναντα φιλίαν, ὑπὲρ δὲ Κερ-
 σοβλέπτου πόλεμον αἰρεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς; καὶ ταῦτα
 σαφῶς εἰδόντας, ὅτι τῶν λαμβανόντων τὰς δωρεὰς
 τὰς τοιαύτας οὐδεὶς οὔτε τῶν νόμων, οὔτε τῶν ψη-
 φισμάτων οὐδὲν φροντίζει τῶν ὑμετέρων. οὐ μὴν
 αἶψά ἐστι δεῖν πάντα τάλλα παραλιπόντα συντόμως εἰ-
 πεῖν, ὑμεῖς ἔδοτε πολιτείαν Εὐαγόρᾳ τῷ Κυπρίῳ,
 καὶ Διονυσίῳ τῷ Συρακουσίῳ, καὶ τοῖς ἐκγόνοις τοῖς
 ἐκείνων. ἔαν οὖν πείσῃτε τοὺς ἐμβαλόντας ἐκατέρους
 αὐτῶν ἀποδοῦναι πάλιν τὰς ἀρχὰς τοῖς ἐκπεσούσι,
 κομίζεσθε καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν Θράκην, ὅσης Τήρης
 καὶ Κερσοβλέπτῃς ἦρχεν. εἰ δὲ τοῖς μὲν ἐκείνων
 κρατήσασσι μηδ' ἐγκαλεῖν ἀξιοῦτε μηδὲν, ἐμὲ δ'
 ἐνοχλεῖτε, πῶς οὐ δίκαιως ὑμᾶς ἀμνησθήσῃ; πε-
 ρὶ μὲν οὖν τούτων πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι δίκαια,
 παραλιπεῖν προαιρούμαι. Καρδιανοῖς δὲ φημι βοη-
 θεῖν, γεγονώς αὐτοῖς πρὸ τῆς εἰρήνης συμμαχος,
 οὐκ ἐθελόντων δ' ὑμῶν ἔλθεῖν εἰς κοῖσιν, πολλὰκις
 μὲν ἐμοῦ δεηθέντος, οὐκ ὀλιγάκις δ' ἐκείνων· ὥστε
 πῶς οὐκ ἂν εἴην πάντων φανλότερος, εἰ καταλι-
 πὼν τοὺς συμμαχος, μᾶλλον ὑμῶν φροντίζοιμι,
 τῶν πάντα μοι τροπὸν ἐνοχλούντων, ἢ τῶν βε-
 βραίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων; εἰ τοίνυν δεῖ μένθ'
 τοῦτο παραλιπεῖν, εἰς τοσοῦτον ἐληλύθατε πλεονε-

ξίας, ὥστε πρότερον μὲν ἐνεκαλεῖτέ μοι τὰ προειρη-
 μένα μόνον· τὰ δ' ὑπογυϊότατα, Πεπαραθηθίων φα- 162
 σκόντων δεινὰ πεπονθέναι, προσετάξατε τῷ στρα-
 τηγῷ δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ἐκείνων, ὡς ἐγὼ
 μὲν ἐτιμωρησάμην ἐνδεεστέρως, ἢ προσήκειν· ἐκείνοι
 δὲ εἰρήνης οὐσίας καταλαβόντες Ἀλόνησον, οὔτε τὸ
 χωρίον, οὔτε τοὺς φρουρούς ἀπέδιδον, πέμψαντος
 ὑπὲρ αὐτῶν ἐμοῦ πάλλακις. ὑμεῖς δ', ὡν μὲν ἠδίκη-
 σαν ἐμὲ Πεπαραθηθιοὶ, τούτων μὲν οὐδὲν ἐπεση-
 φασθε· τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδότες, ὅτι τὴν
 νῆσον οὔτ' ἐκείνους, οὔτε ὑμᾶς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν
 κροτήν Σωστράτον. εἰ μὲν οὖν αὐτοὶ φατε παρα-
 δοῦναι Σωστράτῳ, ληστὰς ὁμολογεῖτε καταπέμψειν·
 εἰ δὲ ἀπόντων ὑμῶν ἐκείνος κατεχεράται, τί δεινὸν
 πεπόνθατε, λαβόντος ἐμοῦ, καὶ τὸν τόπον τοῖς πλέ-
 ουσιν ἀσφαλῆ παρέχοντος; τοσαύτην δὲ μου ποιου-
 μένου πρόνοιαν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ διδόντος
 αὐτῇ τὴν νῆσον, οἱ ἥττορες λαμβάνειν μὲν οὐκ εἴων,
 ἀπολαβεῖν δὲ συνεβούλευον· ὅπως ὑπομείνας μὲν τὸ
 προστασσόμενον, τὴν ἀλλοτριαν ἔχειν ὁμολογῶ· μὴ
 προειμένος δὲ τὸ χωρίον, ὑποπτος γένοιμαι τῷ πλῆ-
 θει. γινούς ἐγὼ ταῦτα, προυκιομένην κροτῆναι περὶ
 τούτων πρὸς ὑμᾶς, ἴν', εἰ μὲν ἐμὴ γνωσθῇ, παρ'
 ἐμοῦ δοθῇ τὸ χωρίον ὑμῖν· ἔαν δὲ ὑμετέρα κροτῆ,
 τότε ἀποδῶ τῷ δήμῳ. ταῦτα δὲ μου πάλλακις ἀξιούν-
 τος, ὑμεῖς μὲν οὐ προσεῖγετε, Πεπαραθηθιοὶ δὲ τὴν
 νῆσον κατέλαβον. τί οὖν ἐχρῆν με ποιεῖν; οὐ δίκην
 λαβεῖν παρὰ τῶν ὑπερβεβηκότων τοὺς ὅρκους; οὐ
 τιμωρησασθαι τοὺς οὕτως ὑπερηφάνως ἀσελγάνων-
 τας; καὶ γὰρ, εἰ Πεπαραθηθίων ἦν ἡ νῆσος, τί προσ-
 ἤκειν ἀπαιτεῖν Ἀθηναίους; εἰ δὲ ὑμετέρα, πῶς οὐκ 163
 ἐκείνοις ὀργίσεσθε καταλαβούσι τὴν ἀλλοτριαν; εἰς
 τοῦτο δὲ προβεβηκαμεν ἐχθρας, ὥστε βανλόμενος
 ταῖς ναυσὶν εἰς τὸν Ἑλλησποντον παραβαλεῖν, ημεγα-
 κάσθην αὐτὰς παραπέμψαι διὰ Χερσονήσου τῇ
 στρατιᾷ, τῶν μὲν κληρούχων κατὰ τὸ Πολυκράτους
 δόγμα πολεμοῦντων ἡμῖν, ὑμῶν δὲ τοιαῦτα ψηφι-
 ζομένων, τοῦ δὲ στρατηγῷ Βυζαντίους τε παρακα-

λοῦντος, καὶ διαγγέλλοντος πρὸς ἅπαντας, ὅτι πο-
 λεμῆν αὐτῷ προστάτετε, ἂν καιρὸν λάβῃ. τοιαῦτα
 δὲ πάσχον, ὅμως τῆς πόλεως, καὶ τῶν τριτηῶν, καὶ
 τῆς χώρας ἀπασχόμεν, ἱκανὸς ὢν τὰ πλείεστα λαβεῖν
 ἢ πάντα· καὶ διατετέλεκα προκαλούμενος ὑμᾶς εἰς
 κρίσιν ἔλθειν, ὑπὲρ ὧν αἰτιώμεθα ἀλλήλους. καίτοι
 σκοπεῖσθε, πάτερον κάλλιον ἔστιν, ὄπλοις ἢ λόγοις
 διακρίνεσθαι· καὶ πάτερον αὐτοὺς εἶναι βραβεύτας,
 ἢ πείσαι τινὰς ἐτέρους· καὶ λογίσεσθ', ὡς ἄλογόν
 ἔστιν Ἀθηναίους, Θασίους μὲν καὶ Μαρωτεύτας ἀναγ-
 κάσαι περὶ Στρούμης διακριθῆναι λόγοις, αὐτοὺς δὲ
 πρὸς ἐμὲ μὴ διαλύσασθαι περὶ ὧν ἀμφισβητούμεν
 τὸν τρόπον τούτων· ἄλλως τε καὶ γινώσκοντες,
 ὅτι κινήσεντες μὲν οὐδὲν ἀποβαλεῖτε, κρατήσαντες
 δὲ λήψεσθε τὰ νῦν ὑφ' ἡμῶν ὄντα. πάντων δὲ μοι
 δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι, διότι πέμψαντος ἐμοῦ
 πρέσβεις ἀπὸ τῆς συμμαχίας πάσης, ἵν' ὡςι μάρτυ-
 ρες, καὶ βουλομένου ποιησασθαι πρὸς ὑμᾶς δικαίαν
 ὁμολογίαν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ τοὺς περὶ τούτων
 λόγους ἐδέξασθε παρὰ τῶν προσβουόντων, ἔξόν ὑμῶν,
 ἢ τῶν κινδύνων ἀπαλλάξαι τοὺς δυσχερεῖς ὑποπτέον-
 164 τας τι καθ' ἡμῶν, ἢ φανερώς ἐξελεγχῆαι με φευλό-
 τατον ὄντα τῶν ἀπάντων. τῷ μὲν οὖν δήμῳ ταῦτα
 συνέφερον· τοῖς δὲ λέγουσιν οὐκ ἐλυσιτέλει· φασὶ
 γὰρ οἱ τῆς πολιτείας τῆς παρ' ὑμῖν ἔμποροι, τὴν
 μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι· τὸν δὲ πόλεμον
 εἰρήνην· ἢ γὰρ συναγωνιζομένους τοῖς στρατηγοῖς,
 ἢ συκοφαντοῦντας, αἰεὶ τι λαμβάνειν παρ' αὐτῶν.
 ἔτι δὲ τῶν πολιτῶν τοῖς γνωριωτάτοις, καὶ τῶν ἔξω-
 θεν τοῖς ἐνδοξοτάτοις, λοιδορουμένους ἐπὶ τοῦ βή-
 ματος, περιποιεῖσθαι παρὰ τοῦ πλήθους δόξαν, ὡς
 εἶσι δημοτικοί. ὁμόδιον μὲν οὖν ἐστὶ μοι παῦσαι τῆς
 βλασφημίας αὐτοὺς, μικρὰ πάνν προσημῶν, καὶ
 ποιῆσαι λέγειν ἐπαίνους ὑπὲρ ἡμῶν. ἀλλ' αἰσχυ-
 νοίμην ἂν, εἰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὐνοίαν παρὰ τούτων
 φαινοίμην ἀνούμενος, οἱ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, εἰς τοῦτο
 τόλμης ἤκουσιν, ὥστε καὶ περὶ Ἀμφιπόλεως πρὸς
 ἡμᾶς ἀμφισβητεῖν ἐπιχειροῦσιν, ὑπὲρ ἧς τῶν ἀντι-

ποιουμένων αὐτῆς οἶμαι πολὺ δικαιοτέρα ἂν λέγειν
 αὐτός· εἴτε γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς κρατησάντων γίγνε-
 ται, πῶς οὐ δικαίως ἡμεῖς αὐτὴν ἔχομεν, Ἀλεξάνδρου
 τοῦ προγόνου πρώτου κτασθέντος τὸν τόπον; ὅθεν
 καὶ τῶν αἰγυπτίων Μήδων ἀπαρχὴν ἀνδριάντα χρο-
 σοῦν ἀνέστησεν εἰς Δελφούς· εἴτε τούτων μὲν ἀμφισ-
 βητήσεε τις, ἀξιοὶ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὕστερον γενο-
 μένων κυρίων, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον·
 ἐκπολιορκήσας γὰρ τοὺς ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας, ὑπὸ
 Λακεδαιμονίων δὲ κατοικισθέντας, ἔλαβον τὸ χωρίον.
 καίτοι πάντες οἰκοῦμεν τὰς πόλεις, ἢ τῶν προγόνων
 παραδόντων, ἢ κατὰ πόλεμον κυριοὶ καταστάτες.
 ὑμεῖς δὲ οὔτε πρώτοι λαβόντες, οὔτε νῦν ἔχοντες, ἐλάχι-
 στονδὲ χρόνον ἐν τοῖς τόποις ἐμμέναντες, ἀντιποι- 165
 εῖσθε τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα πίστιν ὑπὲρ ἡμῶν αὐ-
 τοῖ βεβαιοτάτην ἐπιθέντες· πολλάκις γὰρ ἐμοῦ γρά-
 φοντος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ὑπὲρ αὐτῆς, ἐγνώκατε δι-
 καίως ἔχειν ἡμᾶς, τότε μὲν ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην,
 ἔχοντες ἐμοῦ τὴν πόλιν κατὰ συμμαχίαν ἐπὶ ταῖς
 αὐταῖς ὁμολογίαις. καίτοι πῶς ἂν ἕτερα γένοιτο
 βεβαιοτέρα ταύτης κτήσεως, τῆς τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς
 καταλειφθείσης ἡμῖν ὑπὸ τῶν προγόνων, πάλιν δὲ
 κατὰ πόλεμον ἐμῆς γεγενημένης, τρίτον δὲ συγγω-
 ρηθείσης ὑφ' ὑμῶν τῶν εἰθισμένων ἀμφισβητεῖν
 καὶ τῶν οὐδὲν ὑμῖν προσηκόντων; ἃ μὲν οὖν ἐγκα-
 λῶ, ταῦτ' ἐστίν· ὡς δὲ προὑπαρχόντων, καὶ διὰ
 τὴν ἐμὴν εὐλάβειαν μᾶλλον ἢ διὰ τοῖς πράγμασιν
 ἐπιτιθεμένων, καὶ καθ' ὅσον ἂν δυνήσθε κακο-
 ποιούντων, ὑμᾶς ἀμνησῆμαι μετὰ τοῦ δικαίου·
 καὶ μάρτυρας τοὺς θεοὺς ποιησάμενος, διαλύσο-
 μαι περὶ τῶν καθ' ὑμᾶς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΗΤΙΚΟΙ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΛΟΓΟΥ.

Ὁ λόγος οὗτος οὐκέτι Φιλippiκός ἐστιν, ἀλλὰ ἀπλῶς συμβουλευτικός· ἐκκλησίαν γὰρ ἀγόντων τῶν 166 Ἀθηναίων περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων, παρελθῶν ὁ Δημοσθένης πείθει συνταχθῆναι αὐτοὺς, καὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναλαβεῖν ἀξίωμα στρατευσόντων, καὶ τῶν Ἑλλήνων προκινδυνεύοντας, καὶ συγκρίνει τὰ νῦν τοῖς ἐπὶ τῶν προγόνων, πολὺ φανλοτέρα καὶ παπεινότερα τῶν παλαιῶν δεικνύς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΛΟΓΟΣ.

Περὶ μὲν τοῦ παρόντος ἀργυρίου, καὶ ὧν ἐνεκα τὴν ἐκκλησίαν ποιεῖτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέτερον μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι, οὐτ' ἐπιτιμήσαντα τοῖς νέμοσι καὶ διδοῦσι τὰ κοινὰ, εὐδοκίμησαι παρὰ τοῖς βλάπτουσιν διὰ τούτων ἡγουμένοις τὴν πόλιν, οὔτε συνειπόντα καὶ παραινέσαντα, ὡς δεῖ λαμβάνειν, χάρισσασθαι τοῖς σφόδρα ἐν χρείᾳ τοῦ λαβεῖν οὖσιν· οὐδέτεροι γὰρ πρὸς τὸ τῇ πόλει συμφέρον σκοποῦντες, οὐτ' ἐπαινοῦσιν, οὔτε δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ὡς ἑκάτεροι χρείας καὶ περιουσίας ἔχουσιν. ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν, οὐτ' ἂν εἰσηγησάμην, οὐτ' ἀντίποιμι, ὡς οὐ δεῖ λαμβάνειν· παραινῶ μὲντοι σκοπεῖν, καὶ λογίζεσθαι πρὸς

ὑμᾶς αὐτοὺς, ὅτι τὰ ἀργύριον μὲν ἐστὶ τοῦτο, περὶ οὐ βουλευέσθε, μικρὸν· τὸ δ' ἔθος μέγα, ὃ γίνεται μετὰ τούτου. εἰ μὲν οὖν μετὰ τοῦ πράττειν ἂ προσήκει, καὶ τὸ λαμβάνειν κατασκευάσεσθε, οὐ μόνον οὐ βλαψέτε, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ὠφελήσετε τὴν πόλιν, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς. εἰ δὲ τοῦ μὲν λαμβάνειν καὶ ἡ ἔορτή καὶ πᾶσα ἀρκέσει πρόφασις· τοῦ 167 δ', ἂ πρὸς τούτοις δεῖ, ποιῆν μηδὲ τοὺς λόγους ἀκούειν ἐθελήσετε, ὁρᾶτε, μήποθ', ἂ νῦν ὀρθῶς ἡγείσθε πράττειν, σφόδρα ἡμασθημένοι νομίσητε. ἐγὼ δὲ φημι δεῖν· (καὶ μοι μὴ φοουβήσητε ἐφ' ὃ μέλλω λέγειν, ἀλλ' ἀκούσαντες κρινάτε·) ὥσπερ τῷ λαβεῖν ἐκκλησίαν ἀπεδώκαμεν, αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐκκλησίαν ἀποδοῦναι, καὶ παρασχεῖν ἕκαστον αὐτῶν, μὴ μόνον ταῦτ' ἀκούειν ἐθέλοντα, ἀλλὰ καὶ πράττειν βουλόμενον· ἢ, οἱ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀγαθῶν τὰς ἐλπίδας δεῖ ὑμῶν αὐτῶν ἔχητε, καὶ μὴ τὸν δεῖνα, μηδὲ τὸν δεῖνα πυνθάνησθε τί πράττει· καὶ τὰ μὲν προσίοντα τῇ πόλει πάντα, καὶ ἂ νῦν ἐκ τῶν ἰδίων παραναλλίσσετε εἰς οὐδὲν δεῖον, καὶ ὅθ' ἐκ τῶν συμμάχων ὑπαρχεῖ, λαμβάνειν ὑμᾶς φημι χρῆναι τὸ ἴσον ἕκαστον· τοὺς μὲν ἐν ἡλικίᾳ, στρατιωτικόν· τοὺς δ' ὑπὲρ τὸν κατάλογον, ἔξεταστικόν, ἢ ὅπως ἂν τις ονομάσαι τοῦτο· στρατευσέσθαι δ' αὐτοὺς, καὶ μηδενὶ τούτου παραχωρεῖν· ἀλλὰ τὴν δύναμιν τῆς πόλεως οἰκείαν εἶναι καὶ κατεσκευασμένην ἀπὸ ταύτων, ἢ ἅμα τ' εὐπορήτε, καὶ τὰ δεόντα ποιήτε· καὶ τὸν στρατηγὸν ἡγείσθαι ταύτης, ἢ ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ταῦτα, ἀπὸ νυνὶ, συμβαίνει, τοὺς στρατηγούς κρίνετε. καὶ περὶ οὖν ὑμῶν ἐκ τῶν πραγμάτων, ὃ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα εἰσηγγεῖεν· ἄλλο δ' οὐδέν. ἀλλὰ τί ὑμῶν γένηται; πρῶτον μὲν οἱ σύμμαχοι μὴ φοουραῖς, ἀλλὰ τῷ τὰ αὐτὰ συμφέρον ὑμῶν τε κἀκείνοις, ὡσιν οἰκείωι· ἐπειθ' οἱ στρατηγοὶ, μὴ ξένους ἔχοντες, τοὺς μὲν συμμάχους ἀγῶσι καὶ φέρωσι, τοὺς δὲ πολέμιους μὴδ' ὄρωσι· ἀφ' ὧν αἱ μὲν ὠφέλεια του- 168

των εἰδὼν ἴδιαι· τὰ δὲ μίση καὶ τὰ ἐγκλήματα ἐφ' ὅλην ἔρχεται τὴν πόλιν. ἀλλὰ πολίτας τοὺς ἀκόλουθου-
θούοντας ἔχοντες, τοὺς ἐχθροὺς, ἃ νῦν τοὺς συμμά-
χους καὶ φίλους, ποιῶσι. χωρὶς δὲ τούτων, πολλὰ
τῶν πραγμάτων τὴν ὑμετέραν ποθεῖ παρουσίαν·
ἀνεὺ γὰρ τοῦ πρὸς τοὺς οὐκίους πολέμου οὐκίει
χρησθῆναι δυνάμει συμμέρειν, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα
πράγματα ἀναγκαῖόν ἐστιν· εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν
ἔχειν ὑμῖν ἀπέχρη, καὶ μηδὲν τῶν Ἑλληνικῶν περισ-
τάζεσθαι ὅπως ἔχει, ἄλλον ἂν ἦν λόγος οὗτος. νῦν
δὲ, πρωτεύειν μὲν ἀξιοῦτε, καὶ τὰ δίκαια ὀφίσειν
τοῖς ἄλλοις· τὴν δὲ ταῦτα ἐποπτεύουσιν καὶ φυ-
λάττουσιν δυνάμει οὔτε κατεσκευάσθε, οὔτε παρα-
σκευάζεσθε· ἀλλ' ἐπὶ πολλῆς μὲν ἡσυχίας, καὶ ἐρη-
μίας ὑμῶν, ὁ Μικηλιαίων δῆμος καταλέλυται· ἐπὶ
πολλῆς δ' ἡσυχίας ὁ Ροδίων, ἐχθρὸς γε ἂν ἡμῖν·
φαίη τις ἂν· ἀλλὰ μείζω χρὴ νομίζειν, ὃ ἄνθρωπος
Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τὰς ὀλιγαρχίας ὑπὲρ αὐτῆς
τῆς προαιρέσεως ἔχθραν, ἢ τὴν πρὸς τοὺς δῆμους,
ὑπὲρ ὧν ποῖ ἂν ἦ. ἀλλ' ἵν' ἐκείσε ἐπανελεθῶ, φημί
δεῖν ὑμᾶς συντεταχθῆναι, καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε λα-
βεῖν, καὶ τοῦ ποιεῖν, ἃ προσήκει, συντάξιν εἶναι.
διελέχθη δ' ὑμῖν περὶ τούτων καὶ πρότερον, καὶ
διεξήλθον, ὡς ἂν συνταχθῆιητε, οἳ δ' ὀπίσται καὶ
οἱ ἱππεῖς, καὶ ὅσοι τούτων ἐκτός ἐστε, καὶ εὐπορία
τις ἂν ἀπασι γένοιτο κοινή. ὃ δὲ μοι πλείστην ἀθυ-
μίαν ἀπάντων παρέσχικεν, ἔρω πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ
ἀποκρύψομαι· ὅτι πολλῶν, καὶ καλῶν, καὶ μεγά-
169 λων ὄντων τούτων ἀπάντων, τῶν μὲν ἄλλων οὐδε-
νος οὐδεὶς μέμνηται· τῶν δυνῶν δ' ὀβλοῦν ἀπαντες.
καίτοι, τοὺς μὲν οὐκ ἔστι πλείονος ἢ δυνῶν ὀβλοῦν
ἀξίους εἶναι, τὰ δ' ἄλλα, ἃ μετὰ τούτων εἶπον,
τῶν βασιλέως ἀξία ἐστὶ χρημάτων· πόλιν τοσοῦτους
ὀπίστας ἔχουσαν, καὶ τριήρεις, καὶ ἱππέας, καὶ
χρημάτων πρόσδορον, συντεταχθῆναι, καὶ παρεσκευά-
σθαι. τί οὖν, φαίη τις ἂν, ταῦτα νῦν λέγω; ὅτι
φημί δεῖν ὑμᾶς, ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀπαντας μισθοφορεῖν
δυσχεραίνουσί τινες, τὸ δὲ συνταχθῆναι καὶ παρα-

σκευασθῆναι παρὰ πάντων χρησίμους εἶναι δοκιμάζε-
ται, ἐντεῦθεν ἀρξασθαι τοῦ πραγματος, καὶ προ-
θεῖναι περὶ τούτων τῷ βουλευμένῳ γνώμην ἀποφρα-
σθαι. ὡς οὕτως ἔχει. εἰ μὲν ὑμεῖς νῦν πεισθῆτε,
τούτων καιρὸν εἶναι νομίζαντες, ὅταν εἰς χρεῖαν
αὐτῶν ἐλθῆτε, ἔτοιμα ὑπάρξει. εἰ δ' ἀκαιρίαν
ἤρησάμενοι παρίδητε, ὅταν δὲ χρησθῆναι, τότε
ἀναγκασθῆσεσθε παρασκευάζεσθαι. ἤδη δὲ τις εἶ-
πεν, ὃ ἄνθρωπος Ἀθηναῖοι, που λέγων, οὐχ ὑμῶν
τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τῶν διαβόητων, εἰ ταῦτα
γενήσεται· τί δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν Δημοσθένους λόγων
ἀγαθὸν γέγονεν; ὅς παρελθὼν ὑμῶν, ὅταν αὐτῷ
δοῦν, ἐνέπλησεν τὰ ὅσα λόγων, καὶ διέσυρε τὰ
πυρόντα, καὶ τοὺς προγόνους ἐπῆνεσε, καὶ μετεω-
ρίσας, καὶ φυσήσας ὑμᾶς, κατέβη. ἐγὼ δ' εἰ μὲν
ὑμᾶς δυναίμην ὧν λέγω τι πείσασαι, τηλικαῦτ' ἂν οἴο-
μαι τὴν πόλιν πράξαι ἀγαθὰ, ὥστ' εἰ λέγειν νῦν
ἐπιχειρήσομαι, πολλοὺς ἂν ἀπιστήσασιν, ὡς μείζονος,
ἢ δυνατοῖς. οὐ μὴν οὐδὲ τούτο μικρὸν ὠφελὲν οἴο-
μαι, εἰ τὰ βέλτεστα ἀκούειν ὑμᾶς συντεθίξω· δεῖ
γὰρ, ὃ ἄνθρωπος Ἀθηναῖοι, τὸν βουλευμένον τι ποιῆ- 170
σαι τὴν πόλιν ὑμῶν ἀγαθόν, τὰ ὅσα πρώτου ὑμῶν
ἰάσασθαι· διαφθαρεταί γὰρ· οὕτω πολλὰ καὶ ψευ-
δῆ, καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτεστα, ἀκούειν
συνείθισθε· οἷον, (ὅπως δὲ μὴ θορυβήσῃ μοι μη-
δεὶς, πρὶν ἂν ἀπαντα εἶπω) ἀνέφικαν τινες πρῶτην
δήπου τὸν ὀπισθόδομον. οὐκοῦν οἱ παριόντες ἀπαν-
τες, τὸν δῆμον καταλελυσθαι, τοὺς νόμους οὐκ εἶ-
ναι, τοιαῦτα, ἔλεγον. καίτοι, ὃ ἄνθρωπος Ἀθηναῖοι,
(καὶ σκοπεῖτε, ἂν ἀληθῆ λέγω,) οἳ μὲν ταῦτα ποιῶν-
τες ἀξία ἐποίουν θανάτου· ὁ δῆμος δ' οὐ διὰ τού-
των καταλύεται. πάλιν, κωπᾶς τις ὑφείλετο· μα-
στιγοῦν, στρεβλοῦν, πάντες ἐβδῶν, λεγοντες κατα-
λεσθαι τὸν δῆμον. ἐγὼ δὲ τί φημί; τὸν μὲν ὑφαι-
ροῦμενον θανάτου ποιεῖν ἀξία, ὡσπερ ἐκείνοι· τὸν
δῆμον δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεσθαι. ἀλλὰ πῶς κα-
ταλύεται, οὐδεὶς λέγει, οὐδὲ παρρησιάζεται. ἐγὼ δὲ
φράσω· ὅταν ὑμεῖς, ὃ ἄνθρωπος Ἀθηναῖοι, φανύσῃς

ἡμίνοι πολλοί, καὶ ἄποροι, καὶ ἄοπλοι, καὶ ἄσύν-
τακτοι, καὶ μὴ τὰ αὐτὰ γινώσκοντες ἢ τε, καὶ μὴ τε
στρατηγός, μὴ ἄλλος μηδὲς, ἂν ἂν ὑμεῖς ψηφί-
σησθε, φροντίξῃ· καὶ τὰντα μηδὲς λέγειν ἐθέλη,
μηδ' ἐπαρορθοῦν, μηδ' ὅπως παύσεται τοιαῦτα ὄν-
τα πράττει, ὃ νυνὶ συμβαίνει. καὶ νῆ Δία, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ἕτεροί γε λόγοι παρερῶνησασί πρὸς
ὑμᾶς ψευδεῖς, καὶ πολλὰ τὴν πολιτείαν βλαπτοντες,
οἷον· ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῶν ἐστὶν ἡ σωτηρία,
καί· δεῖ τῇ ψήφῳ τὴν πολιτείαν ὑμᾶς φυλάττειν.
ἐγὼ δ' οἶδ', ὅτι τὰντα μὲν ὑμῖν τὰ δικαστηρία τῶν
171 πρὸς ἀλλήλους δικαίων ἐστὶ κοινά. ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις
δεῖ κρατεῖν τῶν ἐχθρῶν· καὶ διὰ τούτων ἐστὶν ἡ
σωτηρία τῆς πολιτείας· οὐ γὰρ τὸ ψηφίσασθαι τοῖς
ἐν τοῖς ὅπλοις ποιήσει τὸ νικᾶν. ἀλλ' οἱ μετὰ τού-
των κρατοῦντες τοὺς ἐχθρούς, τοὺς καὶ ψηφίσεσθαι,
καὶ ἄλλο, εἴ τι βούλεσθε, ποιῆν, ὑμῖν ἐξουσίαν
καὶ ἄδειαν παρασκευάσουσι· δεῖ γὰρ, ἐν μὲν τοῖς
ὅπλοις φοβερούς, ἐν δὲ τοῖς δικαστηρίοις φιλανθρώ-
πους εἶναι. εἰ δὲ τῷ δοκῶ μείζους, ἢ κατ' ἐμαυτὸν,
λέγειν λόγους, αὐτὸ τοῦτο ὁρθῶς ἔχειν αὐτῷ δοκῶ·
τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης πόλεως ῥηθησόμενον λόγον,
καὶ τοιούτων πραγμάτων, παντός ἐνός τοῦ λέγοντος
ἀεὶ μείζω φαίνεται δεῖ, καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑμετέ-
ρας ἔγγυς εἶναι, μὴ τῆς τοῦ λέγοντος. ὅτι δ' οὐδεὶς
τῶν ὑφ' ὑμῶν τιμωμένων ταῦτα λέγει, τὰς προκά-
σεις ἐγὼ διέξιμι ὑμῖν· οἱ μὲν πρὸς ἀρχαιοσεβίας,
καὶ ταύτην τὴν τάξιν προσποιόντες, δούλοι τῆς ἐπὶ
τῷ χειροτονεῖσθαι χάριτος περιέχονται, τελεσθῆναι
στρατηγός ἕκαστος σπουδάξων, οὐκ ἀνδρός ἔργον
οὐδὲν πράξαι. εἰ δὲ τις καὶ τοιοῦτός ἐστιν, οἷος
ἐγγχειρεῖν ἔργῳ τῷ, νῦν μὲν ἡγείται, τὴν τῆς πόλεως
δόξαν ἀφορμὴν ἔχων καὶ τούνομα, τῆς τῶν ἐναν-
τιωσομένων ἐρημίας ἀπολαύσειν, τὰς δ' ἐλπίδας ὑμῖν
ὑποκείνων, ἄλλο δ' οὐδὲν, κληρονομήσειν αὐτός τῶν
ὑμετέραν ἀγαθῶν. ὅπερ ἐστίν. ἂν δ' ὑμεῖς δι' ὑμῶν
αὐτῶν ἕκαστα πράττειτε, τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις, ὡσπερ
τῶν ἔργων αὐτῶν, οὕτω καὶ τῶν ἐκ τούτων ἔξειν.

οἱ δὲ πολιτευόμενοι, καὶ περὶ ταῦτ' ὄντες, τὸ τὰ
βέλτεστα λέγειν ἡμῖν ἀφέντες, προσεχωρήκασι 172
πρὸς τούτους· καὶ πρότερον μὲν κατὰ συμμορίας
εἰσεφέρετε· νῦν δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας.
ῥῆτορ ἡγεμῶν, καὶ στρατηγός ὑπὸ τούτῳ· καὶ οἱ
βοησόμενοι μεθ' ἑκατέρων, τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι
προσνευήμεσθε· οἱ μὲν, ὡς τούτους· οἱ δ', ὡς
ἐκείνους. τοιγαροῦν ὑμῖν περίεστιν ἐκ τούτων, ὃ
θεῖνα χαλκοῦς, καὶ ὃ θεῖν' εὐδαίμων, εἰς ἡ δύο,
ὑπὲρ τὴν πόλιν· οἱ δ' ἄλλοι μάρτυρες τῆς τούτων
εὐδαιμονίας κἀθησθε, τῆς καθ' ἡμέραν ὁρθομίας,
πολλῶν καὶ μεγάλῃν ὑπάρχουσιν ὑμῖν εὐδαιμονίαν
τούτοις προέμενοι. καίτοι σκέψασθε, ὅπως ἐπὶ τῶν
προγόνων ταῦτ' εἶχεν· οὐ γὰρ ἄλλοι τοῖς ὑμῖν πα-
ραδείγμασι χρησαμένοις, ἀλλ' οἰκείοις, ἔξεσθ', ἃ
προσηκεῖ πράττειν, εἰδέναι. ἐκείνοι Θεμιστοκλέα
τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν στρατηγήσαντα, καὶ
Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι, καὶ πολλοὺς
ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγαθὰ εἰργα-
σμένους, οὐ μὰ Δί', οὐ χαλκοῦς ἴστασαν, οὐδ'
ὑπερηγάπων· ἀλλ', ὡς οὐδὲν αὐτῶν κρείττους ὄν-
τας, οὕτως ἐτίμων· καὶ γὰρ τοῖ τῶν ἔργων οὐδε-
νός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν τότε ἀπεστήρησαν
ἐαυτούς, οὐδ' ἐστὶν οὐδεὶς, ὅστις ἂν εἴποι τὴν ἐν
Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ' Ἀθηναίων·
οὐδὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ τῆς
πόλεως· νῦν δὲ πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς κέλευ-
σαν εἰλε Τιμόθεος, καὶ τὴν μορᾶν κατέκοψεν Ἰφι-
κράτης, καὶ τὴν περὶ Νάξου ἐνίκῃ ναυμαχίαν Λα-
βρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοῖ τῶν ἔργων τούτων πα-
ραχωρεῖν, τῶν τιμῶν ταῖς υπερβολαῖς, ἃς δεδώκατε
ἐπ' αὐτοῖς, ἕκαστῳ τούτων. τὰς μὲν δὲ πολιτικὰς 173
δωρεὰς οὕτως ἐκείνοι τε καλῶς ἐνεμον, καὶ ὑμεῖς
οὐκ ὁρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκείνοι Μένω-
νι τῷ Φαρσάλῳ, δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι
πρὸς τὸν ἐπὶ Ἡΐου τῇ πρὸς Ἀμφίπολει πόλεμον,
διακοσίους δ' ἰππεῦσι πένεσταις ἰδίους βοηθήσαντι,
οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν, ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδωκαν μό-

νον. καὶ πρότερον τούτου, Πελοπόννησος, τῶ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποιῆ ἐπιστρατεῖαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναγαροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων ἀπὸ τῆς ἡττης διαφθείραντι, καὶ τέλειον ταύτην ποιήσαντι τῶ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτεῖαν, ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδοξαν μόνον, μεγάλην, οἶμαι, καὶ τιμῶν καὶ σεμνῆν τὴν αὐτῶν πατριδα ἡγοῦμενοι, καὶ πάσης μείζονα εὐεργεσίας. νῦν δ', ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φόβους ἀνθρώπους οἰκοτριβας, οἰκοτρίβαν τιμῆν, ὥσπερ ἄλλον τοῦ τῶν ὠνίων, λαμβάνοντες, ποιείσθε πολίτας. ταῦτα δ' ὑμῖν ἐπέληλυθε πράττειν, οὐχ ὅτι τὰς φύσεις χείρους ἐστὲ τῶν προγόνων, ἀλλ' ὅτι, τοῖς μὲν ἐφ' ἑαυτοῖς παρεστῆκε μέγα φρονεῖν· ὑμῶν δ', ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶσηται τοῦτο. ἐστὶ δ' οὐδέποτε, οἶμαι, δυνατόν, μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, ὥσπερ οὐδὲ καλὰ καὶ λαμπρὰ πράττοντας μικρὸν καὶ ταπεινὸν φρονεῖν· ὅποι' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ἦ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. σκέψασθε δὲ, ἂ τις κεφάλαια ἂν ἔχοι τῶν πραγμάτων εἰπεῖν περὶ τῶν τε ἐκείνοις πεπραγμένων, καὶ τῶν ὑμῖν, ἂν ἄρ' ὑμῶν αὐτῶν ἐκ τούτων γε δυνήσεσθε κρείττους γενέσθαι. πέντε μὲν τοίνυν καὶ τετρακόνηντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν ἐκόντων ἐκείνοι· πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνήγαγον· πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ, καὶ ναυμαχοῦντες, ἔστησαν τρόπαια, ἐφ' οἷς ἔτι καὶ νῦν φιλοτιμοῦμεθα. καίτοι ταῦτα νομίζετε αὐτοὺς στήσαι, οὐχ ἵνα θαυμάσωμεν μόνον ἡμεῖς αὐτὰ θεωροῦντες, ἀλλ' ἵνα καὶ μιμώμεθα τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς. ἐκείνοι μὲν δὴ ταῦτα· ἡμεῖς δ', ὅσης ἅπαντες ὄρατε, ἐρημίας ἐπιλημμένοι, σκέψασθε εἰ παραπλήσια. οὐ πλείω μὲν ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνήλωται μάτην εἰς τοὺς Ἑλλήνων ἀπόρους; ἐξανήλονται δὲ οἱ τε ἴδιοι πάντες οἴκοι, καὶ τὰ κοινὰ τῇ πόλει, καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων; οὐς δ' ἐν τῇ πολέμῳ συμμάχους ἐκτεσάμεθα, οὗτοι νῦν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἀπολώλα-

σιν; ἀλλὰ νῆ Δία, ταῦτα μόνον τότε εἶχε βέλτιον, ἢ νῦν, τὰ δ' ἄλλα χείρον; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ', ὅ, τι βούλεσθε, ἐξετάσωμεν; οἰκοδομήματα μὲν γε καὶ κόσμον τῆς πόλεως, καὶ ἱερῶν, καὶ λιμένων, καὶ τῶν ἀπολούθων τουτοῖς, τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον κατέλιπον ἐκείνοι, ὥστε μηδεὶ τῶν ἐπιγενομένων ὑπερβολὴν λελεῖσθαι· προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενῶν, νεώσοικοι, στοαί· τάλια, οἷς ἐκείνοι κοσμήσαντες τὴν πόλιν ἡμῖν παρέδωκαν· τὰς δ' ἰδίας οἰκίας τῶν ἐν δυνάμει τότε γενομένων οὕτω μετρίως, καὶ τῇ τῆς πολιτείας ὀνοματι ἀκολουθῶν, ὥστε τὴν Θεμιστοκλέους, καὶ τὴν Κίμωνος, καὶ τὴν Ἀριστίδου, καὶ Μιλτιάδου, καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν, 175 εἴ τις ἄρ' οἶδεν ὑμῶν ὅποια ποτ' ἐστίν, ὅρα τῆς τοῦ γειτονος οὐδὲν σεμνοτέρην οὔσαν. νῦν δ', ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοσίᾳ μὲν ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ὁδοὺς ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα, καὶ κρήνας, καὶ κωνιάματα, καὶ λήρους. καὶ οὐ τοῖς εἰσηγησαμένοις ταῦτ' ἐπιτιμῶ· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' ὑμῖν, εἰ ταῦτα ἱκανὰ ὑμῖν αὐτοῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι διοικεῖν· ἴδια δ', οἱ τῶν κοινῶν ἐπὶ τῇ γεγεννημένοι, οἱ μὲν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς ἰδίας οἰκίας κατασκευάσαν, οὐ μόνον τῶν πολλῶν ὑπερηφανωτέρας· οἱ δὲ, γῆν συνεωρημένοι, γεωργοῦσιν, ὅσῃ οὐδ' ὄναρ ἤλιπον πρόποτε. τουτοῦ δ' αἴτιον πάντων, ὅτι τότε μὲν ὁ δῆμος ἦν δεσπότης, καὶ κύριος ἀπάντων, καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρ' ἐκείνων τῶν ἄλλων ἐκάστη καὶ τιμῆς, καὶ ἀρχῆς, καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαμβάνειν· νῦν δὲ τουναντίον· κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν οὗτοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται· ὁ δὲ δῆμος ἐν ὑπηρέτῳ καὶ προσδήμῳ μερεῖ· καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε, ἂν τι αὐτοῖ μεταδιδῶσι, λαμβάνοντες. τοιγαροῦν ἐκ τούτων τοιαῦτα τὰ πράγματα τῆς πόλεως ἐστίν, ὥστε εἴ τις ἀναγκοῖ τὰ ψηφίσματα ὑμῶν, καὶ τὰς προέξεις ἐφεξῆς διελθεῖ, οὐδ' ἂν εἰς πιστεύσειε τῶν αὐτῶν εἶναι ταῦτα κἀκείνα· οἷον· ἂ πρὸς τοὺς καταράτους Μεγαράς ἐψηφίσασθε, ἀποτιμωμένους τὴν ὀργάδα, ἐξίεναι, κολυεῖν, μη ἐπι-

τρέπειν ἃ πρὸς Φλιασίους, ὅτε ἐξέπεσον τὸ ἔναγ-
χος, βοηθεῖν, μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς σφαγεῦσι, τῶν
ἐν Πελοποννήσῳ τοὺς βουλευμένους παρακαλεῖν. ἀπαν-
176 τα καλὰ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτα καὶ δίκαια
καὶ τῆς πόλεως ἄξια· τὰ δ' ἔργα τὰ ἀπὸ τούτων
οὐδαμοῦ. οὐκοῦν τὴν μὲν ἀπέχθειαν δια τῶν ψη-
φισμάτων ἐκφέρεσθε· τῶν δ' ἔργων οὐδεὶς κύριος
γίγνεται· τὰ μὲν γὰρ ψηφίσματα πρὸς τὸ τῆς πό-
λεως ἀξίωμα ψηφίζεσθε· τὴν δὲ δύναμιν δ' οὐκ ἀπό-
λουθον, ὧν ψηφίζεσθε, ἔχετε. ἐγὼ δὲ παραινέσαιμι
ἂν ὑμῖν (καὶ μοι μηδεὶς ὀργισθῆ) ἢ ἔλαττον
φρονεῖν καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀγαπᾶν πράττοντας,
ἢ μείζω δύναμιν παρασκευάζεσθαι. εἰ μὲν οὖν Σικανίους,
ἢ Κυθνίους, ἢ τισὶν ἄλλοις τοιούτοις οὕσι συνήδειν
ὑμῖν, ἔλαττον φρονεῖν συνεβούλευον ἂν. ἐπεὶ δὲ ὅ-
στις Ἀθηναῖοι, τὸ τὴν δύναμιν παρασκευάζεσθαι
παραινῶ· αἰσχροὺν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχροὺν,
λιπεῖν τὴν τοῦ φρονήματος τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρό-
γονοὶ παρέδοικαν. πρὸς δὲ τοῖσις, οὐδ' ἐστὶν ἐφ'
ὑμῖν, οὐδ' ἂν ἀποστήναι τῶν Ἑλληνικῶν βούλησθε·
πολλὰ γὰρ ὑμῖν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πέπρακται·
καὶ τοὺς μὲν φίλους τοὺς ὑπάρχοντας αἰσχροὺν προέ-
σθαι· τοῖς δ' οὕσιν ἐχθροῖς οὐκ ἐνὶ πιστεύσει, καὶ
μεγάλους εἶσαι γενέσθαι. ὅλωσ δ' ὅπερ οἱ πολιτευόμε-
νοι πεπόνθασι πρὸς ὑμᾶς, οἷς οὐκ ἔνεστι αὐτοῖς, ὅταν
βούλωνται, παύσασθαι, τοῦτο καὶ ὑμῖν περιέστηκε.
πεπολίτενοθε γὰρ ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ἐστὶ δ', ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, κεφάλαιον πάντων τῶν εἰρημένων
οὐδέποθ' ὑμᾶς οἱ λέγοντες, οὔτε πονηροὺς, οὔτε
χρηστοὺς ποιήσουσιν· ἀλλ' ὑμεῖς τούτους, ὁποῖους
ἂν βούλησθε· οὐ γὰρ ὑμεῖς, ὧν οὗτοι βούλωνται,
στοχάζεσθε, ἀλλ' οὗτοι, ὧν ἂν ὑμᾶς ἐπιθυμῶν
οἴωνται. ὑμᾶς οὖν ὑπάρξαι δεῖ χρηστὰ βουλευμένους,
177 καὶ πάνθ' ἔξεσθαι καλῶς· ἢ γὰρ οὐδεὶς ἔρει φαῦλον
οὐδὲν, ἢ οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἐστίν, μὴ ἔχοντι τοὺς
πεισομένους.

ΔΙΒΑΝΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ
ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Φήμης γενομένης, τὸν Περσῶν βασιλέα παρασκευά-
ζεσθαι στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὁ μὲν τῶν
Ἀθηναίων δῆμος κενήνεται, καὶ συγκαλεῖν ὤρηται
τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸν πόλεμον ἐκφέρειν ἤδη. ὁ δὲ
Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ προσεξαιστῆσθαι, ἀλλὰ
ἀναμένειν τὸν βασιλέα νεωτερίσσει. νῦν μὲν γὰρ,
φησὶν, οὐ πείσομεν τοὺς Ἕλληνας συμμαχεῖν ἡμῖν,
ἐπ' ἀδίας εἶναι δοκούντας· τότε δὲ, αὐτοὺς ὁ κίν-
δυνος αὐτὸς συστήσεται. παραινῶ τοῖσιν ἠσυχάζον-
τας συντάξασθαι, καὶ πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευά-
σασθαι· καὶ δὴ καὶ διέξεισιν, ὅν τρόπον ἂν συν-
ταχθῆσιν· ὅθεν καὶ περὶ συμμοριῶν ὁ λόγος ἐπι-
γράφεται· συμμορία γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, τὸ
τῶν λειτουργούντων συντάγμα.

Δ Η Μ Ο Σ Θ Ε Ν Ο Υ Σ 178

Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς
προγόνους ὑμῶν, λόγον εἶπεν μοι δοκοῦσι προαιρεῖ-
σθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γ' ἐκείνοις,
οὓς ἐγκωμιάζουσι, ποιεῖν· περὶ γὰρ πραγμάτων
ἐπιχειροῦντες λέγειν, ὧν οὐδ' ἂν εἰς ἀξίως ἐπικέσθαι
δύναίτο τῷ λόγῳ, αὐτοὶ μὲν τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν
δόξαν ἐκφέρουσι· τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω
τῆς ἰπειλημένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνεσθαι ποι-
οῦσιν. ἐγὼ δ' ἐκείνων μὲν ἐπαινοῦν τὸν χρόνον
ἰγούμαι μέγιστον εἶναι, οὐ πολλοῦ γεγεννημένου, μείζω
τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέντων οὐδένας ἄλλοι παραδείξα-
σθαι δεδυνηγῆται. αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον
εἶπεν, ὅν ἂν μοι δοκῆτε μάλιστα [δύνασθαι] παρε-
σκευάσθαι· καὶ γὰρ οὕτως ἔχει· εἰ μὲν ἡμεῖς ἀπαν-

τες [οἱ μέλλοντες] λέγειν δεινοὶ φανήμεν ὄντες, οὐδὲν ἂν τὰ υμέτερα εὐ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχολή· εἰ δὲ παρελθὼν εἰς ὅσισσιν δύναίτο διδάξαι καὶ πείσαι, τίς παρασκευῆ, καὶ πόση, καὶ πόθεν πορισθεῖσα, χρησιμὸς ἔσται νῦν τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρῶν φόβος λένυται. ἐγὼ δὲ τοῦτ', ἂν ἂρ οἶός τε ὦ, πειρασομαι ποιῆσαι, μικρὰ προσέποιον ὑμῖν, ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα. ἐγὼ νομίζω κοινὸν ἐχθρὸν ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων εἶναι βασιλέα· οὐ μὴν διὰ ταῦτα παραινεῖσαιμ' ἂν μόνοις τῶν ἄλλων ὑμῖν πό-
 179 λεμον πρὸς αὐτὸν ἀρασθαι· οὐδὲ γὰρ αὐτοὺς ὅσῳ τοὺς Ἕλληνας κοινούς ἀλλήλοις ὄντας φίλους· ἀλλ' ἐπίους μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύοντας, ἢ τισιν αὐτῶν. ἐκ δὴ τούτων, τοιούτων ὄντων, νομίζω συμφέρειν ὑμῖν τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τηρεῖν, ὅπως δικαία γενήσεται· παρασκευάζεσθαι δ', ἂ προσήκει, πάντα, καὶ τοῦθ' ὑποκείσθαι τῇ γνώμῃ· ἤγομαι γὰρ, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Ἕλληνας, εἰ μὲν ἐναργές τι γένοίτο καὶ σαφές, ὡς βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιχειροῖ, καὶ συμμαχεῖσιν, καὶ μεγάλην χάριν ἔξιν τοῖς πρὸ αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκείνῳ ἀμυνομένοις, εἰ δ' ἔτι ἀδήλου τούτου καθεστηκότος, προαπεχθῆσόμεθα ἡμῖς, δέδια, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τούτοις μετ' ἐκείνου πολεμεῖν ἀναγκασθῶμεν, ὑπὲρ ὧν προνοούμεθα· ὁ μὲν γὰρ ἐπισχῶν ἂν, ὧν ὠμῆκεν, εἰ ἂρ ἐγγυερῶν ἐγνώκε τοῖς Ἕλλησι, χρήματα δώσει τισὶν αὐτῶν, καὶ φίλιαν προτενεῖται. οἱ δὲ τοὺς ἰδίους πολέμους ἐπανορθώσασθαι βουλόμενοι, καὶ τοῦτον τὸν νοῦν ἔχοντες, τὴν κοινὴν ἀπάντων σωτηρίαν παροφρονταί. εἰς δὲ τὴν ταραχὴν ταυτην καὶ τὴν ἀγνομόσυνην παραινῶ μὴ προκαθεῖναι τὴν πόλιν ἡμῶν, οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἴσης ὅσῳ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, καὶ ἡμῖν, περὶ τῶν πρὸς τὸν βασιλέα τὴν βουλὴν οὖσαν· ἀλλ' ἐκείνων μὲν πολλοῖς ἐνδέχεσθαι μοι δοκεῖ, τῶν ἰδία τι συμφερόντων διωκουμένοις, τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀμελεῖσθαι· ὑμῖν δ', οὐδ' ἀδικουμένοις, παρὰ τῶν ἀδικούντων καλὸν ἔστι λαβεῖν ταυτην τὴν δίλην, εἶσαί τινας αὐτῶν ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ γενέσθαι. οἱ

δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, σικεπτέον ἔστιν, ὅπως μὴθ' ἡμεῖς ἐν πολέμῳ γενήσόμεθα οὐκ ἴσῳ, μὴτ' ἐκείνος, ὃν ἡμεῖς ἐπιβουλεύειν ἠγούμεθα τοῖς Ἕλλησι, τὴν τοῦ
 180 φίλος αὐτοῖς [δοκεῖν] εἶναι πίστιν λήφεται. πῶς οὖν ταῦτ' ἔσται; ἂν ἡ μὲν δύναμις τῆς πόλεως ἐξητασμένη, καὶ παρεσκευασμένη πᾶσιν ἢ φανερα, φαίνεται δὲ δίκαια ἐπὶ ταυτη φρονεῖν αἰρουμένη· τοῖς δὲ θρασυνομένοις καὶ σφόδρα ἐτοιμῶς πολεμεῖν κελύουσαν ἐκείνο λέγω, ὅτι οὐκ ἔστι χαλεπὴν, οὐθ' ὅταν βουλεύεσθαι δέη, δόξαν ἀνδρίας λαβεῖν, οὐθ' ὅταν κινδυνός τις ἐγγύς ἢ, δεινὸν εἰπεῖν φανῆναι· ἀλλ' ἐκείνο καὶ χαλεπὸν, καὶ προσήκον, ἐπὶ μὲν τῶν κινδύνων τὴν ἀνδρίαν ἐπιδείκνυσθαι· ἐν δὲ τῷ συμβουλευεῖν φρονιμώτερα τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἔχειν. ἐγὼ δ', ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω, τὸν μὲν πόλεμον τὸν πρὸς βασιλέα χαλεπὸν τῇ πόλει· τὸν δ' ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ῥάδιον ἂν συμβάνα· δια τί; ὅτι τοὺς μὲν πολέμους ἀπαντας ἀναγκαίως ἠγούμεαι τηρεῖν καὶ χρημάτων καὶ τόπων δεῖσθαι. ταῦτα δὲ πάντα ἀφθονώτερα ἐκείνον ἔχοντα ἡμῶν εὐχρίσκω· τοὺς δ' ἀγῶνας οὐδενός οὕτω τῶν ἄλλων ὅσῳ δεομένους, ὡς ἀραθῶν ἀνδρῶν· τούτους δ' ἡμῖν, καὶ τοῖς μετ' ἡμῶν κινδυνεύουσι, πλείους ὑπάρχειν νομίζω. τὸν μὲν δὴ πόλεμον διὰ ταῦτα παραινῶ μὴδ' ἐξ ἑνὸς τρόπου προτέρους ἀνελεῖσθαι· ἐπὶ δὲ τῶν ἀγῶν ὀρθῶς φημί παρεσκευασμένους ὑπάρχειν χρῆναι. εἰ μὲν οὖν ἕτερος ἢ τις τρόπος δυνάμεως, ὃ τοὺς βαρβάρους οἷον τε ἦν ἀμύνασθαι· ἕτερος δὲ τις, ὃ τοὺς Ἕλληνας· εἰκότως ἂν ἴσως φανεροὶ πρὸς ἐκείνον ἐγγνώμεθ' ἀντιτατιόμενοι· ἐπεὶ δὲ πάσης παρασκευῆς ἔστιν ὁ αὐτὸς τρόπος, καὶ δεῖ τὰ αἰτὰ
 181 εἶναι κεφάλαια τῆς δυνάμεως, τοὺς ἐχθρούς ἀμύνασθαι δύνασθαι, τοῖς οὖσι συμμαχοῖς βοηθεῖν, τὰ ὑπάρχοντ' ἀγαθὰ σώζειν· τί, τοὺς ὁμολογούντας ἐχθρούς ἔχαρτες, ἐτέρους ζητοῦμεν; ἀλλ' οὐ παρεσκευάζόμεθα μὲν πρὸς τούτους, ἀμυνομεθα δὲ κἀκείνων, ἐὰν ἡμᾶς ἀδικεῖν ἐπιχειρή; καὶ νῦν μὲν γε καλεῖτε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας· ἐὰν δὲ, ὡ
 DEMOSTH. TOM. I. K

κελεύουσιν οὗτοι, μὴ ποιῆτε, οὐχ ἡδέως ἐνίων ὑμῖν
 ἐχόντων, πῶς γοη προσδοκᾶν τινα ὑπακούσεσθαι;
 ὅτι νῆ Δί' ἀκούσονται παρ' ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλεύει
 βυσιλεύς αὐτοῖς; αὐτοὺς δ' οὐ προορᾶν ὧ πρὸς
 τοῦ Διὸς οἴεσθε τοῦτο; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἴομαι.
 ἀλλ' οὐπω μείζων οὗτος ἐσθ' ὁ φόβος τῶν πρὸς ὑμᾶς,
 καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐνίοις, διαφορῶν. οὐδὲν οὖν ἀλλ'
 ἢ ὁραφιδήσουσιν οἱ πρόσβεις περιϊόντες. τότε δέ, ἂν
 ἄρα, ἂ νῦν οἴομεθ' ἡμεῖς, πράττειται, οὐδεὶς δὴ-
 πον τῶν ἀπάντων Ἑλλήνων τηλικαῦτον ἐφ' ἑαυτῷ
 φρονήσει, ὅστις, ὄρων ὑμῖν χιλίους μὲν ἱππέας,
 οὐχ ἡξεί καὶ δεήσειται, μετὰ τοιούτων ἀσφαλέστατ' ἂν
 ἡγούμενος σωθῆναι. οὐκοῦν ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν ἤδη,
 τὸ δαῖσθαι· κἄν μὴ τύχητε, ἀφαιμαρτεῖν· ἐκ δὲ τοῦ,
 μετὰ τοῦ παρασκευάσασθαι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν, ἐπι-
 σχεῖν, δεομένους σώζειν, καὶ εὖ εἶδέναι πάντας ἡξίω-
 τας, ἐστίν. ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταυτά
 τε καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις λογιζόμενος, λόγον
 μὲν οὐδένα ἐβουλόμην θρασὺν, οὐδὲ μάταιον ἔχοντα
 μῆκος, εὐρεῖν· τὴν μέντοι παρασκευὴν, ὅπως ὡς
 ἀριστα καὶ τάχιστα γενήσεται, πάνυ πολλὰ πράγμα-
 τα ἔσχον σκοπῶν. οἴομαι δὴ δεῖν ἀκούσαντας ὑμᾶς
 182 αὐτὴν, ἂν ἀρέσκη, ψηφίσασθαι. ἐστὶ τοίνυν, πρῶ-
 τον μὲν τῆς παρασκευῆς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ
 μέγιστον, οὕτω διακείσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς, ὡς
 ἕκαστον ἐκόντα προθύμως ὅ, τι ἂν δέη, ποιήσονται·
 ὁρᾶτε γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι, ὅσα μὲν πώ-
 ποθ' ἀπαντες ὑμεῖς ἠβουλήθητε, καὶ μετὰ ταῦτα
 τὸ πράττειν αὐτὸς ἕκαστος ἑαυτῷ προσήκειν ἠγγῆσα-
 το, οὐδὲν πώποθ' ὑμᾶς ἐξέφυγεν. ὅσα δ' ἠβου-
 λήθητε μὲν, μετὰ ταῦτα δ' ἀπεβλέψατε πρὸς ἀλλή-
 λους, ὡς αὐτὸς μὲν ἕκαστος οὐ ποιήσων, τὸν δὲ πλη-
 σίον πράξοντα, οὐδὲν πώποτε ὑμῖν ἐγένετο. ἐχόντων
 δ' ὑμῶν οὕτω, καὶ παρωξυμμένων, τοὺς διακοσίους
 καὶ χιλίους ἀναπληρῶσαι φημι χοῖναι, καὶ ποιῆσαι
 διακοσίους, ὀκτακοσίους αὐτοῖς προσνέμαντας· εἰάν
 γὰρ τοῦτ' ἀποδείξητε τὸ πλήθος, ἡγούμαι, τῶν ἐπι-

κλήρων, καὶ τῶν ὄρφανικῶν, καὶ τῶν κληρουχικῶν,
 καὶ τῶν κοινωνικῶν, καὶ εἴ τις ἀδύνατος, ἀφαιρε-
 θέντων, ἐσεσθαι χίλια καὶ διακοσία ταῦτα ὑμῖν σώ-
 ματα. ἐν τοίνυν τούτων οἴομαι δεῖν ποιῆσαι συμ-
 μορίας εἴκοσι, ὥσπερ νῦν εἰσὶν, ἑξήκοντα σώματ'
 ἔχουσαν ἕκαστην. τούτων δὲ τῶν συμμοριῶν ἕκά-
 στην διελεῖν κελεύω πέντε μέρη κατὰ δώδεκα ἄνδρας,
 ἀνταναπληροῦντας πρὸς τὸν εἰπορώτατον αἰετὸς
 ἀπορωτάτους. καὶ τὰ μὲν σώματα οὕτω φημι δεῖν
 συντεταχθαι. δι' ὃ δ', εἴσεσθε, ἐπειδὴν ὅλον τὸν
 τρόπον τῆς συντάξεως ἀκούσητε. τὰς δὲ τριήρεις,
 πῶς; τὸν ἀπαντα ἀριθμὸν κελεύω τριακοσίας ἀπο-
 δείξαντας, κατὰ τὴν πεντεκαίδεκαναίαν εἴκοσι ποιῆ-
 σαι μέρη· τῶν πρώτων ἑκατὸν, πέντε· καὶ τῶν δευ-
 τέρων ἑκατὸν, πέντε· καὶ τῶν τρίτων ἑκατὸν, πέντε,
 ἕκαστῳ μέρει διδόντας. εἴτα συγκληρώσαι συμμορία 183
 σώματων ἕκαστῇ τὴν πεντεκαίδεκαναίαν τὴν δὲ συμ-
 μορίαν ἕκαστῇ τῷ μέρει σφῶν αὐτῶν, τρεῖς ἀποδοῦ-
 ναι τριήρεις. ἐπειδὴν δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα ὑπαό-
 χη, κελεύω, ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας
 ἑξακισχιλίων ταλάντων, ἢ ὑμῖν καὶ τὰ χρήματα ἢ
 συντεταγμένα, διελεῖν τοῦτο, καὶ ποιῆσαι καθ' ἑξή-
 κοντα τάλαντα, ἑκατὸν μέρη· εἴτα πέντε ἑξηκοντα-
 τάλαντίας εἰς ἕκαστην τῶν μεγάλων τῶν εἴκοσι συμ-
 μοριῶν ἐπικληρώσαι· τὴν δὲ συμμορίαν ἕκαστῷ τῶν
 μερῶν, μίαν ἑξηκοντατάλαντιαν ἀποδοῦναι· ὅπως,
 εἰάν μὲν ὑμῖν ἑκατὸν δέη τριηρῶν, τὴν μὲν δαπάνην
 ἑξήκοντα τάλαντα συντελέη· τριηραρχοὶ δ' ὡσεὶ δώδε-
 κα· εἰάν δὲ [δέη] διακοσίων, τριακοντα μὲν ἢ τάλ-
 λαντα τὰ τὴν δαπάνην συντελοῦντα, ἕξ δὲ σώματα
 τριηραρχοῦντα· εἰάν δὲ τριακοσίων, εἴκοσι μὲν ἢ
 τάλαντα τὰ τὴν δαπάνην διαλύοντα, τέτταρα δὲ σώ-
 ματα τριηραρχοῦντα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ὦ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰ νῦν ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν
 ἐπὶ τὰς τριήρεις τιμήσαντας, ἀπαντα ἐκ τοῦ διαγράμ-
 ματος νέμαι κελεύω, μέρη εἴκοσι. ἐπειτα ταῖς με-
 γάλαις ἐπικληρώσαι συμμορίας μέρος ἓν χρηστόν
 ἕκαστῇ· τὴν δὲ συμμορίαν ἕκαστην διανεῖμαι τῶν

ἑαυτῆς μερῶν ἑκάστῳ τὸ ἴσον. τοὺς δὲ δώδεκα τοὺς
 ἐν ἑκάστῳ μέρει ταῦτ' εἰσπράξαντας, τὰς τριήρεις,
 ὡς ἂν ἑκάστοι λάξαισι, παρεσκευασμένας παρέχου-
 την μὲν δαπάνην, καὶ τὰ σκάφη, καὶ τοὺς τριηράρο-
 χους, καὶ τὴν τῶν σκευῶν εἰσπραξίαν, οὕτως ἂν ἀρι-
 σθ' ἠγοῦμαι καὶ πορισθῆναι, καὶ παρασκευασθῆ-
 ναι. πλήρωσις δὲ καὶ σαρῆς ὅθεν ἴσται, καὶ ῥαδία,
 184 μετὰ ταῦτα λέγω. φημι τοὺς στρατηγούς δεῖν δια-
 νεῖμαι τόπους δέκα τῶν νεωρίων, σκευαμένους, ὅπως
 ὡς ἐγγύτατ' ἀλλήλων κατὰ τριακοντὶ ὡσι νεώσοικοι.
 ἐπειδὴν δὲ τοῦτο ποιήσωσι, δύο συμμορίας καὶ τριά-
 κοντα τριήρεις, τοῦτων ἑκάστῳ προσνεῖμαι τῶν τό-
 πων. εἴτ' ἐπικληρώσασιν τὰς φυλάς· τὸν δὲ τριηράρο-
 χον ἑκάστον, καθ' ἑκάστον νεώριον, ἵνα ὡσι συμ-
 μορίαί δύο, τριήρεις τριακοντα, φυλὴ μία. ὃν δ' ἂν
 ἢ φυλὴ τόπον λάξῃ, διελεῖν τοῖχα· καὶ τὰς ναῦς
 ὡσαύτως. εἴτ' ἐπικληρώσασιν τὰς τριητῆς, ὅπως ἂν,
 τῶν μὲν ὅλων νεωρίων, ἐν ἑκάστης μέρος ἢ τῶν φυ-
 λῶν· τοῦ δὲ μέρους ἑκάστον τὸ τρίτον μέρος, ἢ τριη-
 τῆς ἔξῃ· εἰδῆτε δ' ἂν τι δεῖν, πρῶτον μὲν τὴν φυ-
 λην, ὅπου τέταται· μετὰ ταῦτα δὲ τὴν τριητῆν·
 εἴτα τριηράροχοι τίνες, καὶ τριήρεις πόσαι. καὶ τριά-
 κοντα μὲν ἢ φυλὴ, δέκα δ' ἢ τριητῆς ἑκάστη τριη-
 ρεις ἔξῃ· εἰάν γὰρ ταῦθ' οὕτως εἰς ὁδὸν καταστή, εἴ
 τι καὶ παρελπίομεν νῦν· (πάντα γὰρ ἀκριβῶς πως
 εἶρεῖν οὐ ῥαδίον)· αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἑαυτῷ εὐρήσει·
 καὶ μία συνταξίς καὶ πιασῶν τῶν νεῶν, καὶ μέρους
 ἔσται. ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ πόρου φανεροῦ τίνος,
 ἤδη παρὰδοξον μὲν οἶδα λόγον μέλλον λέγειν· ὁμῶς
 δ' εἰρήσεται· πιστεύω γὰρ, εἰάν τις ὀρθῶς σκοπῇ,
 μόνος τάληθῃ καὶ τὰ γενησόμενα εἰρηκῶς φανήσε-
 σθαι. ἐγὼ φημι χρῆναι μὴ λέγειν νυνὶ περὶ χρη-
 μάτων· εἶναι γὰρ πόρον, ἂν δεῖν, καὶ μέγαν, καὶ
 καλὸν, καὶ δίκαιον, ὃν, εἰάν μὲν ἤδη ζητῶμεν, οὐδ'
 εἰς τόθ' ὑπαρχειν ἠγησόμεθ' ἡμῖν· οὕτω πολὺ τοῦ
 πορίσαι νῦν ἀποσχίσομεν· εἰάν δ' ἐῴμεν, ἔσται. τίς
 οὖν ἐσθ' οὗτος; ὁ νῦν μὲν οὐκ ἂν, ὑπαρχῶν δ' εἰς
 185 τότε· αἰνίγματι γὰρ ὁμοίον τοῦτό γε· ἐγὼ φράσω.

ὁρᾶτε τὴν πόλιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πᾶσαν ταυ-
 την; ἐν ταύτῃ χρημάτων ἔνεστιν ὀλίγον δέω, πρὸς
 ἀπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν πόλεις. ταῦτα δὲ οἱ κεντη-
 μένοι τοιοῦτον ἔχουσι νῦν, ὅστι, εἰ πάντες οἱ ἐν-
 ταυθὶ λέγοντες φοβοῖεν, ὡς ἦξει βασιλεύς, ὡς πά-
 ρεστιν, ὡς οὐχ οἶόν τε ταῦτ' ἄλλως ἔχειν, καὶ μετὰ
 τῶν λεγόντων ἴσοι τὸ πλῆθος τοῦτοις χρησμοδοί, οὐ
 μόνον οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν, οὐδ' ἂν δέξαιεν, ἀλλ'
 οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν κεντῆσθαι. εἰ μέντοι τὰ νῦν
 διὰ τῶν λόγων φοβερά ἔργα πραττόμενα αἰσθοντο,
 οὐδεὶς οὕτως ἠλιθῶς ἔστιν, ὅστις οὐκ ἔκων ἂν δοίη,
 καὶ πρῶτος εἰσενέγκοι· τίς γὰρ αἰρήσεται μᾶλλον
 αὐτὸς, καὶ τὰ ἄντα πάντ' ἀπολωλέναι, ἢ μέρος τῶν
 ὄντων ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν προεισενέγκαιεν;
 χρήματα μὲν δὴ φημι εἶναι τότε, ἂν αἰς ἀληθῶς δεῖν
 πρότερον δ' οὐ· διὸ μηδὲ ζητεῖν παρανοῶ· ὅσα γὰρ
 νυνὶ πορίσαιθ' ἂν, εἰ προσέλοισθε πορίξειν, πλείων
 ἐστὶ γέλωτος τοῦ μηδενός· ἦρε γὰρ, τὴν ἑκατοστήν
 τίς εἰσφέρειν ἐρεῖ νῦν; οὐκοῦν ἑξηκοντα τάλαντα ἐρεῖ.
 ἀλλὰ πενητησοστήν τίς ἐρεῖ, τὸ διπλοῦν; οὐκοῦν ἑκα-
 τὸν καὶ εἴκοσι. καὶ τί τοῦτ' ἔστι πρὸς διακοσίας
 καὶ χιλίας καμήλους, ὡς βασιλεὶ τὰ χρημάτων ἄγειν
 φασὶν οὗτοι. ἀλλὰ θεῶ, βουλευσθε, δωδεκάτην ἡμᾶς
 εἰσπίσειν, πεντακόσια τάλαντα; ἀλλ' οὐτ' ἂν ἀνα-
 σχοισθε, οὐτ' ἂν; εἰ καταθῆτε, ἄξια τοῦ πολέμου
 τὰ χρημάτων. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ταῦτα παρασκευασ-
 σθαι. τὰ δὲ χρήματα, νῦν μὲν ἔξῃ τοῖς κεντημένοις
 ἔχειν· οὐδαμοῦ γὰρ ἂν ἐν καλλίονι σείσαστο τῆ πό-
 λει· εἰάν δὲ ποθ' ὁ καιρὸς οὗτος ἔθῃαι, τότε ἔκων- 186
 των εἰσφερόντων αὐτῶν, λαμβάνειν. ταῦτα δὲ καὶ
 δυνατὰ ἔστιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πρᾶττεν κα-
 λὰ, καὶ συμφέροντα· καὶ βασιλεὶ περὶ ὑμῶν ἐπιτη-
 δεῖα ἀπαγγεῖσθαι, καὶ φόβος οὐκ ὀλίγος γένοιτ'
 ἂν ἐκεῖνον διὰ τούτων. οἶδε μὲν γε τριακοσίας τριη-
 ρεσι, ὃν ἑκατὸν παρεσχόμεθ' ἡμεῖς, τοὺς προγό-
 νους αὐτοῦ χιλίας ἀπολέσαντας ναῦς. ἀκουστέαι δὲ,
 τριακοσίας αὐτοὺς ὑμᾶς νῦν παρεσκευασμένους [τριη-
 ρεσι]· ὥστε μὴ κομιδῇ, μηδ' εἰ πάνυ μαινοίτο, νο-

μισαί φρόδιον εἶναι τὸ τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐχθρὰν ποιήσασθαι. ἀλλὰ μὴν, εἴ ἐπὶ χρημασιν αὐτῷ μέγ' ἐπέροχεται φρονεῖν, καὶ ταύτην ἀσθενεστέραν ἀφορμὴν τῆς ἡμετέρας εὐρήσει. ὁ μὲν γε χροσίου, ὡς φαῖν, ἄγει· τοῦτο δὲ ἂν διαδώ, ζητήσῃ καὶ γὰρ αἱ κοῖραι, καὶ τὰ φροῦτα ἐπιλείπειν πέφυκεν, εἴαν τις ἀπ' αὐτῶν ἀθρόα καὶ πολλὰ λαμβάνῃ· ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τμήμα ὑπάρχον, ἀφορμὴν ἐξακισχίλια τάλαντα ἀκούσεται· ὑπὲρ ἧς ὡς μὲν τοὺς ἐπιόντας ἐκείνων ἀμυνομένθα, οἱ Μισσαθῶν τῶν προγόνων αὐτοῦ μάλιστα· ἂν εἰδέιν. ἕως δ' ἂν κρατῶμεν, οὐκ ἐνὶ δήπου χρήμαθ' ἡμᾶς ἐπιλείπειν. καὶ μὴ οὐδ' ὁ τινας δεδίασι, μὴ ξενικὸν πολὺ συστήσῃται, χρήματ' ἔχων, ἀληθές ἐστίν μοι δοκεῖ· ἐγὼ γὰρ ἠγοῦμαι, ἐπὶ μὲν Αἴγυπτον, καὶ Ὀρόντην, καὶ τινὰς τῶν ἄλλων βαρβάρων, πολλοὺς ἂν ἐθελῆσαι τῶν Ἑλλήνων μισθοφορεῖν παρ' ἐκείνῳ, οὐκ ἴν' ἐκείνος ἔλη τινὰ τούτων, ἀλλ' ἴν' εὐπορίαν τινὰ ἔκαστος αὐτῷ κησάμενος, ἀπαλλαγῇ τῆς ὑπαρχούσης πενίας.

187 ἐπὶ δὲ τὴν [ἄλλην] Ἑλλάδα Ἑλληνα οὐδένα ἂν ἐλθεῖν ἠγοῦμαι· ποῖ γὰρ αὐτὸς τρέψεται μετὰ ταῦτα; εἰς Φρυγίαν ἔλθῶν; δουλεύσει· οὐ γὰρ ὑπὲρ ἄλλου τινός ἐστιν ὁ πρὸς τὸν βαρβαρὸν πόλεμος, ἢ περὶ χώρας, καὶ βίου, καὶ ἐθῶν, καὶ ἐλευθερίας, καὶ πάντων τῶν τοιούτων. τίς οὖν οὕτως ἐστὶ δυστυχῆς, ὅστις ἑαυτὸν, γονέας, τάφους, πατρίδα, ἔνεκα κέρδους βραχέος προέσθαι βουλήσεται; ἐγὼ μὲν οὐδένα ἠγοῦμαι· καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνῳ συμφέροι, ξένους κρατῆσαι τῶν Ἑλληνικῶν· οἱ γὰρ ἡμῶν κρατήσαντες ἂν, ἐκείνου γε πάσαι κρείττους εἰσί. βούλεται δ' ἐκείνος οὐκ, ἀνελὼν ἡμᾶς, ἐπ' ἄλλοις εἶναι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν πάντων· εἰ δὲ μὴ γε, τῶν ὑπαρχόντων δούλων ἑαυτῷ γῆν, ἄρχειν. εἰ τοίνυν τίς οἶεται Θηβαίους ἔσεσθαι μετ' ἐκείνου, ἐστὶ μὲν χαλεπὸς πρὸς ὑμᾶς ὁ περὶ τούτων λόγος· διὰ γὰρ τὸ μισεῖν αὐτοὺς, οἷδ' ἂν ἀληθές οὐδὲν ἠδέως, οὐδ' ἂν ἀγαθόν τι περὶ αὐτῶν ἀκούσαίτε· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς περὶ πραγμάτων μεγάλων σκοποῦντας, μη-

δένα συμφέροντα λογισμῶν παραλείπειν διὰ μηδεμίαν πρόφασιν. ἐγὼ τοίνυν οἴομαι τοσοῦτον ἀπέχειν Θηβαίους τοῦ μετ' ἐκείνου ποῖ ἂν ἐλθεῖν ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας, ὥστε πολλῶν ἂν χρημάτων, εἰ ἔχοιεν δοῦναι, πείσασθαι γενέσθαι τινὰ αὐτοῖς καιρὸν, δι' οὗ τὰς προτέρας ἀναλύσονται πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἀμαρτίας. εἰ δ' ἄρα παντάπασί τις οὕτως οἶεται φύσει δυστυχῆς Θηβαίους εἶναι, ἐκείνῳ γε δηπουθέν ἀπαντες ἐπίστασθε, ὅτι Θηβαίων τὰ κείνου φρονούντων, ἀνάγκη τοὺς τούτων ἐχθροὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων φρονεῖν. ἠγοῦμαι τοίνυν ἐγὼ ταύτην τὴν τάξιν τοῦ δικαίου, καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς, ὄντας τῶν προδοτῶν κρείττους, καὶ τοῦ βαρβάρου ἔσεσθαι πρὸς ἀπαντας. ὥστ' οὔτε φοβεῖσθαι φημι δεῖν πέρα τοῦ μετρίου, οὐδ' ὑπαχθῆναι προτέρας ἐκφέρειν τὸν πόλεμον, καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδένα ἂν εἰκότως Ἑλλήνων φοβηθέντα τὸν πόλεμον τοῦτον ὁρῶ· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν αὐτῶν, ὅτι τῶς μὲν ἐκείνων κοινὸν ἐχθρὸν ὑπειληφότες ἀμονόουν ἀλλήλοις, πολλῶν ἀγαθῶν ἦσαν κυριοί· ἐπειδὴ δὲ φίλον αὐτὸν νομίσαντες αὐτοῖς ὑπάρχειν, περὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς διηρέχθησαν διαφόρων, ὅσ' ἂν οὐδὲ καταρῶμενος εὐρέ τις αὐτοῖς, τοσαῦτα πεπόνθασιν κακά; εἴθ' ὅν ἢ τύχη καὶ τὸ δαιμόνιον, φίλον μὲν ἀλυσαιτῆ, συμφέροντα δ' ἐχθρὸν ἐμφανίζει, τοῦτον ἡμεῖς φοβούμεθα; μηδαμῶς· ἀλλὰ μὴδ' ἀδικῶμεν, ἡμῶν αἰτιῶν ἔνεκα, καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταραχῆς καὶ ἀπιστίας· ἐπεὶ, εἴ γ' ὁμοθυμαδὸν ἦν μετὰ πάντων ἐπιθέσθαι μόρω, οὐδ' ἀδικεῖν ἂν ἡμᾶς ἐπίτων ἀδικημ' ἂν ἔθηκα. ἐπειδὴ δὲ τοῦτ' οὐχ οὕτως ἔχει, φυλάττεσθαι φημι δεῖν, μὴ πρόφασιν δάμεν βασιλείᾳ τοῦ τὰ δίκαια ὑπὲρ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ζητεῖν· ἡσυχίαν μὲν γὰρ ἔχοντων ἡμῶν, ὑποπτος ἂν εἴη τοιοῦτό τι πράττειν. πόλεμον δὲ ποιησαμένων προτέρων, εἰκότως ἂν δοκοῖη διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐχθραν, τοῖς ἄλλοις φίλος εἶναι βούλεσθαι. μὴ οὖν ἐξελέγητε, ὡς κακῶς ἔχει τὰ Ἑλληνικά, συγκALOύντες, ὅτ' οὐ πείσετε, καὶ πολεμοῦντες, ὅτ' οὐ δυνήσεσθε.

ἀλλ' ἔχετε ἡσυχίαν, θαρσύνοντες καὶ παρασκευάζομε-
 189 νοι. καὶ βούλεσθε ἀπαγγέλλεσθαι περὶ ὑμῶν πρὸς
 βασιλέα, ἢ μὰ Δία, ὡς ἀποροῦσιν, ἢ φοβῶνται,
 ἢ θορυβῶνται πάντες οἱ Ἕλληνες, καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι. πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' ὅτι, εἰ μὲν μὴ τοῖς
 Ἕλλησιν ὁμοίως αἰσχρὸν ἦν τὸ ψεύδεσθαι καὶ ἐπιρο-
 κεῖν, ὡσπερ ἐκείνῳ καλὸν, πάσαι ἂν ὑμεῖς ἐπ' ἐκεί-
 νῳ ἐπορεύεσθε. νῦν δέ, τοῦτο μὲν, οὐκ ἂν ποιή-
 σαιτε ὑμῶν ἐνεκ' αὐτῶν. εὐχεσθε δὲ πᾶσι τοῖς θεοῖς
 τὴν αὐτὴν λαβεῖν παράνοιαν ἐκείνων, ἥπερ ποτὲ
 τοὺς προγόνους αὐτοῦ. καὶ ταῦτ' ἂν ἐπὶ σκοπεῖν
 αὐτῶν, οὐκ ὀλιγώρους ὑμᾶς βουλευομένους εὐρήσει.
 ἔκ μὲν γε τῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους πόλεμων
 σὺνοιθε τὴν πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην γεννημέ-
 νην. ἔκ δὲ τῆς ἡσυχίας, ἣν ἤγε πρὸ τούτων, οὐδε-
 μίας τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων τοσοῦτον, ὅσον
 νῦν, ὑπεραίρουσαν· καὶ μὴν καὶ τοὺς Ἕλληνας
 ὄρε' δεομένους, ἥτοι τινὸς ἐκουσίου, ἢ κἀκουσίου
 διαλλακτοῦ. ταῦτον δ' αὐτὸν οἶδεν ἂν φανέντ' αὐ-
 τοῖς, εἰ πόλεμον κινῶι. ὥστε καὶ γνῶσιμα καὶ
 πιστὰ αὐτῶ τὰ τῶν ἀπαγγελλόντων ἀκούειν ἔσται.
 ἵνα δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ μακρὰ λέγων λίαν
 ἐνοχλῶ, τὰ κεφάλαια, ἃν συμβουλευῶ, φράσας,
 ἄπειμι, παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχον-
 τας ἐχθρούς κελύει· ἀμύνεσθαι δὲ καὶ βασιλέα,
 καὶ πάντας, ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσι, ταύτῃ τῇ δυ-
 νάμει φημί δεῖν· ἀρχεῖν δὲ μηδενὸς, μητε λόγου,
 μητ' ἔργου ἀδίκου. τὰ δ' ἔργα ἡμῶν ὅπως ἄξια τῶν
 προγόνων ἔσται, σκοπῶμεν, μὴ τοὺς ἐπὶ τοῦ βή-
 ματος λόγους· κἄν ταῦτα ποιήτε, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς,
 καὶ τοῖς ταναντία πείθουσι συμφέροντα πράξετε·
 οὐ γὰρ ὀργισθήσεσθε αὐτοῖς ὕστερον, νῦν οὐκ
 ἄμαρτύρους.

ΔΙΒΑΝΙΟΥ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ 190
 ΤΩΝ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον ἤσαντο πρὸς
 Ἀθηναίους Λῆοι, καὶ Ρόδιοι, καὶ Βυζαντιοί, πρὸς
 τερον μὲν αὐτῶν ὑπήκοοι γεγονότες, τότε δὲ ἀλλή-
 λους συμμαχίαν πεποιημένοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων·
 γεῖτονες δὲ ὄντες οἱ Ρόδιοι τῇ Κασίᾳ, πρὸς τὸν ταύ-
 της ὑπαρχον Μανσῶλον οἰκείως ἔχειν ἐδόκουν. ὁ
 δὲ, κατ' ὀλίγον πιστευόμενος ὑπ' αὐτῶν, ἐπιβουλήν
 κατὰ τοῦ δήμου συνεστήσατο· καὶ τὴν δημοκρα-
 τίαν τῶν Ροδίων ἀφελόμενος, ὀλίγοις τοῖς δυνατω-
 τέροις τὴν πόλιν κατεδούλωσε. συμβουλευεῖ τοίνυν
 ὁ Δημοσθένης, μὴ περιορᾶν ταῦτα, ἀλλὰ βοηθεῖν
 τῷ δήμῳ τῶν Ροδίων, συμφέρον τοῖς Ἀθηναίοις
 τὸ δημοκρατεῖσθαι λέγων τὰς πόλεις. εἰ δὲ ἡδικη-
 κασιν ἡμᾶς Ρόδιοι, φησὶν· ἀλλὰ πρέπον ἔστιν
 ἡμῖν καὶ σὺνηθες, τὸ καὶ τοὺς λυπήσαντάς τι τῶν
 Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν, καὶ μὴ μνησικακεῖν ἀμαρτά-
 ρουσιν εἰς τὴν πόλιν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
 Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
 ΛΟΓΟΣ.

Οἶμαι μὲν δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ
 τηλικούτων βουλευομένους, διδάναι παρόρησιαν ἐκά-
 στη τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδεπώποτε ἡγη-

σάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτεστα ὑμᾶς· (ὡς
 191 γὰρ ἀπλῶς εἶπεν, ἅπαντες ἐγνωκότες πάροχεν
 μοι δοκεῖτε,) ἀλλὰ τὸ πείσαι πρᾶττεν ταῦτα· ἐπει-
 δαν γὰρ τι δόξῃ, καὶ ψηφισθῇ, τότε τοσοῦτον τοῦ
 πραχθῆναι ἀπέχει, ὅσονπερὸν πρὶν δόξαι. ἔστι μὲν
 οἷν ἐν, ὧν ἐγὼ νομίζω δεῖν χροῖν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς
 ὀφείλειν, ὁρῶντες, τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν
 πολεμήσαντας οὐ πάσαι, νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐ-
 τῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἠσθῆναι
 τῷ παρόντι καιρῷ· συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, εἴαν, ἂ
 χοῆ, βουλευσῆσθε ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν δια-
 βαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἐξαγω μετὰ
 δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι. ἠτιάσαντο μὲν γὰρ ἡμᾶς
 ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς Χίοι, καὶ Βυζάντιοι, καὶ Ρό-
 διοὶ· καὶ διὰ ταῦτα συνέστησαν ἐφ' ἡμᾶς τὸν τε-
 λενταῖον τουτοῦ πόλεμον. φανήσεται δ', ὃ μὲν πρυ-
 τακεύσας ταῦτα καὶ πείσας Μάυσωλος, φίλος εἶναι
 φασκὼν Ροδίων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀφρημέ-
 νος· οἱ δ' ἀποδείξαντες αὐτοὺς συμμαχούς, Χίοι,
 καὶ Βυζάντιοι, τοῖς ἀτυχημασιν αὐτῶν οὐ βεβη-
 θηκότες. ὑμεῖς δ', οὓς ἐφοβοῦντο, μόνοι τῶν πάν-
 των τῆς σωτηρίας αὐτοῖς αἴτιοι. ἐκ δὲ τοῦ ταυθ'
 ὑπὸ πάντων ὀφθῆναι, ποιήσετε τοὺς πολλοὺς ἐν
 ἀπάσαις ταῖς πόλεσι τοῦτο ποιῆσθαι σύμβολον τῆς
 αὐτῶν σωτηρίας, εἴαν ὑμῖν ὡσεὶ φίλοι· οὐ μείζον
 οὐδὲν ἂν ὑμῖν γένοιτο ἀγαθόν, ἢ παρὰ πάντων
 ἐκόντων ἀνυπόπτου τυχεῖν εὐνοίας. θαυμάζω δ',
 ὅτι τοὺς αὐτοὺς ὁρῶ, ὑπὲρ μὲν Αἰγυπτίων τάναντια
 πράττειν βασιλεῖ τὴν πόλιν πείθοντας, ὑπὲρ δὲ τοῦ
 Ροδίων δήμου φοβουμένους τὸν αὐτὸν ἄνδρα τοῦτον.
 καίτοι, τοὺς μὲν, Ἕλληνας ὄντας ἅπαντες ἴδασι·
 192 τοὺς δ', ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐκείνου μεμερισμένους. οἴο-
 μαί δ' ὑμῶν μνημονεῖν ἐνίοις, ὅτι, ἠνία ἐβου-
 λενεσθε περὶ τῶν βασιλικῶν, παρελθάν ἐγὼ πρῶτος
 παρηγεσα· οἶμαι δὲ καὶ μόνος, ἢ δευτέρος εἶπεν,
 ὅτι μοι σωφρονεῖν ἂν δοκοῖτε, εἰ [τὴν] πρόφασιν τῆς
 παρασκευῆς, μὴ τὴν πρὸς ἐκείνον ἐχθρὰν ποιῶσθε,
 ἀλλὰ παρασκευάζοισθε μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας

ἐχθροὺς, αἰνῶνισθε δὲ κἀκείνον, εἴαν ὑμᾶς ἀδικεῖν
 ἐπιχειρῇ. καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν ταῦτα εἶπον, ὑμῖν δ'
 οὐκ ἐδοκίμουν ὁρθῶς λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν ἤρεσκε
 ταῦτα. ἀκόλουθος τοῖνυν ὁ νῦν λόγος ἐστὶ μοι τῷ
 τότε ὀφθέντι· ἐγὼ γὰρ, εἰ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν
 ὄντα με σύμβουλον ποιῶτο, ταῦτ' ἂν αὐτῷ παρανε-
 σαιμι, ἄπερ ὑμῖν· ὑπὲρ μὲν τῶν ἑαυτοῦ πολεμῶν,
 εἴαν τις ἐναντιῶται τῶν Ἑλλήνων· οὐ δὲ μηδὲν αὐ-
 τῷ προσήκει, τούτων μὴ ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν.
 εἰ μὲν οὖν ὅλως ἐγνωκότε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 ὅσων ἂν βασιλεὺς ἐγκρατῆς γένηται, φθάσας, ἢ καὶ
 παρακρουσάμενός τις αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσι, παρα-
 χορεῖν, οὐ καλῶς ἐγνωκότε, οἷς ἐγὼ κρίνω. εἰ δ'
 ὑπὲρ γε τῶν δικαίων, καὶ πολεμῶν, ἂν τούτου δέη,
 καὶ πάσχειν ὅτιον ἂν οἴεσθε χρῆμαί, πρῶτον μὲν
 ὑμῖν ἤτιον δεήσει τούτων, ὅσῳ μᾶλλον ἂν ἐγνωκό-
 τες ἦτε ταῦτα· ἐπειδ', ἂ προσήκει, φρονεῖν δόξετε.
 ὅτι δ' οὐδὲν καιρὸν οὐτ' ἐγὼ λέγω νῦν, κελύειν Ρο-
 δίους ἐλευθεροῦν, οὐθ' ὑμεῖς, ἂν πεισθῆτέ μοι,
 ποιήσετε, τῶν γεγενημένων ὑμᾶς τι καὶ [τῶν] συνε-
 νηνοχότων ὑπομνήσω. ὑμεῖς ἐξεπέμψατε Τιμόθεόν
 ποτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βοηθήσοντα Ἀριοβαρ-
 ζάνῃ, προσγράψαντες τῷ ψηφίσματι, μὴ λύοντα 193
 τὰς σπονδὰς τὰς πρὸς βασιλέα. ἰδὼν δ' ἐκείνος, τὸν
 μὲν Ἀριοβαρζάνην φανερώς ἀπεστῶτα τοῦ βασιλέως,
 Σάμον δὲ φρουρομένην ὑπὸ Κυπροθεμίδος, ἂν κα-
 τέστησε Τυγράνης, ὁ βασιλεὺς ὑπαρχος, τῷ μὲν
 ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν, τὴν δὲ, προσκαθεζόμενος καὶ
 βοηθήσας, ἠλευθερώσας· καὶ μέχρι τῆς τήμερον
 ἡμέρας οὐ γέγονε πόλεμος διὰ ταυθ' ὑμῖν· οὐ γὰρ
 ἀμοίως οὐδεὶς ὑπὲρ τε τοῦ πλεονεκτεῖν πολεμήσειεν
 ἂν, καὶ [ὑπὲρ] τῶν ἑαυτοῦ· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ἂν ἐλατ-
 τούνηται, μέχρι τοῦ δυνατοῦ πάντες πολεμοῦσιν·
 ὑπὲρ δὲ τοῦ πλεονεκτεῖν, οὐχ οὕτως· ἀλλ' ἐφίενται
 μὲν, εἴαν τις ἐξ· εἴαν δὲ κωλυθῶσιν, οὐδὲν ἠδικη-
 κέναι τοὺς ἐναντιωθέντας αὐτοῖς ἠγούνηται. ὅτι δ'
 οὐδ' ἂν ἐναντιωθῆναι μοι δοκῆι τῇ πράξει ταυτῇ
 νῦν Ἀρτεμισία, τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τῶν πραγμά-

των, μικρὰ ἀκούσαντες σκοπεῖτε; εἴν' ὀρθῶς ἐγὼ
 λογιζομαι ταῦτ', εἴτε καὶ μή. ἐγὼ νομίζω, πρᾶτ-
 τοντος μὲν ἐν Αἴγυπτοί πανθ', ὡς ἄρχηκε, βασι-
 λέως, σφόδρα ἂν Ἀρτεμισίαν πειραθῆναι περιποιή-
 σαι Ρόδον αὐτῇ, οὐ τῆ βασιλείας ἐνόησ', ἀλλὰ τῷ
 βούλεσθαι, πλησίον αὐτῆς διατρίβοντος ἐκείνου, με-
 γάλην εὐεργεσίαν καταθέσθαι πρὸς αὐτόν, ἢ ὡς
 οἰκειότατ' αὐτὴν ἀποδέχοιτο· πρᾶττοντος δ', ὡς
 λέγεται, καὶ διημαρτηκότος οἷς ἐπεχείρησεν, ἠγεί-
 σθαι τὴν νῆσον ταύτην, ὅπερ ἐστίν, ἄλλο μὲν οὐ-
 δὲν ἂν εἶναι βασιλεῖ χρησίμην ἐν τῷ παρόντι· τῆς
 δ' αὐτῆς ἀρχῆς ἐπιτείχισμα πρὸς τὸ μηδοτιοῦν πα-
 ρακινεῖν. ὥστε μοι δοκεῖ, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς ἔχειν,
 μὴ φανερώς αὐτῆς ἐνδοῦσης, ἢ ἐκείνου λαβεῖν, βου-
 194 λεσθαι. οἶομαι μὲν οὖν οὐδὲ βοηθήσειν αὐτῇ.
 ἂν δ' ἄρα τοῦτα ποιῇ, φανύλως καὶ κακῶς· ἐπεὶ καὶ
 βασιλεῖ γ' ὅ, τι μὲν [ποτέ] ποιήσει, μὰ Δί' οὐκ ἂν
 εἴποιμι ἐγὼ, ὡς οἶδα. ὅτι μέντοι συμφέρει τῇ πό-
 λει δήλον ἤδη γενέσθαι, πότερα ἀντιποιήσεται τῆς
 πόλεως τῆς Ροδίων, ἢ οὐ, ταῦτ' ἂν ἰσχυροσάμην·
 οὐ γὰρ ὑπὲρ Ροδίων βουλευτέον, ἂν γ' ἀντιποιῆται,
 μόνον, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ πάντων τῶν Ἑλ-
 λήνων. οὐ μὲν, οὐδ' ἂν εἰ δι' αὐτῶν εἶχον τὴν πό-
 λιν οἱ νῦν ὄντες ἐν αὐτῇ Ροδιοὶ, παρήνεσα ἂν ὑμῖν
 τούτους ἐλέσθαι, οὐδ' εἰ πάνθ' ὑπισχοῦντο ὑμῖν
 ποιῆσειν· ἄρῳ γὰρ αὐτούς, τὸ μὲν πρῶτον, ὅπως
 καταλίψωσι τὸν δῆμον, προσλαβόντας τινὰς τῶν
 πολιτῶν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτ' ἔπραξαν, πάλιν ἐκβαλόν-
 τας τούτους· τοὺς οὖν μηδετέροις πιστώως κερη-
 μένους, οὐδ' ἂν ὑμῖν βεβαίους ἠγοῦμαι γενέσθαι
 συμμαχοῦς. καὶ ταῦτ' οὐδέποτε εἶπον ἂν, εἰ τῷ
 Ροδίων δῆμον μόνον ἠγοῦμην συμφέρειν. αὐτε γὰρ
 προσενῶ τῶν ἀνδρῶν, οὐτ' ἰδίᾳ ξένος αὐτῶν οὐδεὶς
 ἐστὶ μοι. οὐ μὲν, οὐδ' εἰ ταῦτ' ἀμφοτέρω ἦν, εἰ μὴ
 συμφέρειν ὑμῖν ἠγοῦμην, εἶπον ἂν· ἐπεὶ Ροδίοις
 γ', εἰ οἷόν τε ταῦτ' εἰπῆν τῷ συναγορευόντι τῇ
 σωτηρίᾳ αὐτῶν, συγκαίῳ τῶν γεγενημένων, ὅτι
 τοῦ κομίσασθαι τὰ ὑμέτερό ὑμῖν φθονήσαντες, τὴν

αὐτῶν ἐλευθερίαν ἀπολωλέκασι· καὶ, παρὸν αὐτοῖς,
 Ἑλλησί τε καὶ βελτίοσιν ὑμῖν αὐτῶν ἐξ ἴσου συμμαχεῖν,
 βαρβάρους καὶ δούλους, οὓς εἰς τὰς ἀκροπόλεις πα-
 ρεῖνται, δουλεύουσιν. ὀλίγου δὲ δέω λέγειν, ἂν ὑμεῖς
 αὐτοῖς ἐθελήσητε βοηθῆσαι, ὡς καὶ συνενήνοχε ταῦτ'
 αὐτοῖς· εὐ μὲν γὰρ πρᾶττοντες, οὐκ οἶδ' εἶποι 195
 ἂν εὐ φρονῆσαι ἠθέλησαν, ὄντες Ροδιοὶ. ἐγὼ δὲ
 πειραθέντες καὶ διδαχθέντες, ὅτι πολλῶν κακῶν ἢ
 ἄνοια πολλοῖς αἰτία γίγνεται, τάχ' ἂν, εἰ τύχοιεν,
 σωφρονέστεροι πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ χρόνου γένοιτο.
 ταῦτο δ' οὐ μικρὸν αὐτοῖς ὠφέλημα ἠγοῦμαι. φημί
 δὲ χοῖμα πειρασθῆναι σάξιν τοὺς ἀνδρας, καὶ μὴ
 μνησικακεῖν, ἐνθυμουμένους, ὅτι πολλὰ καὶ ὑμῖς
 ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευσάντων ἐξηπάτησθε, ὧν οὐδεὶς
 αὐτοὶ δικὴν δοῦναι δίκαιοι ἂν εἶναι φησάιτε. ὁράτε
 δὲ κἀκεῖνο, ὃ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πολλοὺς ὑμεῖς
 πεπολεμηκάτε πολέμους, καὶ πρὸς δημοκρατίας, καὶ
 πρὸς ὀλιγαρχίας, καὶ τοῦτο μὲν ἴστε καὶ αὐτοὶ· ἀλλ'
 ὑπὲρ ὧν πρὸς ἑκατέρους ἐσθ' ὑμῖν ὁ πόλεμος, ταῦτ'
 ἴσως ὑμῶν οὐδεὶς λογιζέται. ὑπὲρ τίνων οὖν ἐστί;
 πρὸς μὲν τοὺς δῆμους, ἢ περὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημά-
 των, οὐ θυηθέντων δημοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα,
 ἢ περὶ γῆς μέρους, ἢ ὄρων, ἢ φιλοτιμίας, ἢ τῆς
 ἡγεμονίας· πρὸς δὲ τὰς ὀλιγαρχίας, ὑπὲρ μὲν
 τούτων οὐδεὶς· ὑπὲρ δὲ τῆς πολιτείας, καὶ τῆς
 ἐλευθερίας· ὥστ' ἐγὼ οὐκ ἂν ὀνησάμην εἰπεῖν,
 μᾶλλον ἠγείσθαι συμφέρειν δημοκρατουμένους τοὺς
 Ἕλληνας ἀπαντας πολεμεῖν ἡμῖν, ἢ ὀλιγαρχουμένους
 φίλους εἶναι· πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους ὄντας οὐ
 χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι νομίζω, ὅποτε
 βουληθῆιητε. πρὸς δὲ ὀλιγαρχουμένους οὐδὲ τὴν φι-
 λαν ἀσφαλῆ νομίζω· οὐ γὰρ ἐσθ' ὅπως ὀλίγοι πολ-
 λοῖς, καὶ ζητούντες ἄρχειν τοῖς μετ' ἰσχυρίας ζῆν
 ἠορημένοις, εὖνοι γένοιεν ἂν. θανατάξω δ', εἰ μὴ 196
 δεῖς ὑμῶν ἠγείται, Χίων ὀλιγαρχουμένων, καὶ Μι-
 τληναίων, καὶ νυνὶ Ροδίων, καὶ πάντων ἀνθρώ-
 πων ὀλίγου δέω λέγειν, εἰς ταύτην τὴν δουλείαν
 ὑπαγομένων, συγκινδυνεύειν τι τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν,

μηδὲ λογίζεται τοῦθ'· ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίαν ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δήμον ἰάσουσιν· ἴσασι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἑλευθερίαν τὰ πράγματα ἂν ἐπαράξοντας. ὅθεν δὴ καὶ οὐκ αὐτοῖς ἂν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τούτους ἀνελθὲν βουλήσονται. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους, τοὺς ἀδικούντας τινὰς, αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων ἐχθροὺς ἠγείσθαι χροί· τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ μεθιστάοντας εἰς ὀλιγαρχίαν, κοινούς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν πάντων τῶν ἑλευθερίας ἐπιθυμούντων· ἔπειτα καὶ δικαίον, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοκρατουμένους αὐτούς, τοιαῦτα φρονούντας φαίνεσθαι περὶ τῶν ἀτυχοῦντων δήμων, οἷάπερ ἂν τοὺς ἄλλους ἀξιώσασαί φρονεῖν περὶ ὑμῶν, εἰ ποθ', ὃ μὴ γένοιτο, τοιοῦτό τι συμβαίη· καὶ γὰρ, οὐδ' εἰ δίκαιά τις ἂν φήσῃσι Ρωθίου πεπονθέναι, οὐκ ἐπιτήδειος ὁ καιρὸς ἐφησθῆναι· δεῖ γὰρ τοὺς ἐντυχοῦντας περὶ τῶν ἀτυχοῦντων αἰεὶ φαίνεσθαι βουλεωμένους τὰ βέλτεστα, ἐπειδήπερ ἀθλοῦ τὸ μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις. ἀκούω δ' ἔγωγε πολλάκις ἐντανθὺ παρ' ὑμῖν τινῶν λεγόντων, ὡς, ὅτε ἠτύχησεν ὁ δῆμος ἡμῶν, συνεβουλευθήσαν τινες αὐτῶν σωθῆναι· ὡς ἐγὼ μόνων Ἀργείων ἐν τῷ παρόντι μνησθήσομαι βραχύ τι. οὐ γὰρ ἂν ὑμᾶς βουλοίμην, ὁδῶν ἔχοντας τοῦ σώζειν τοὺς ἀτυχήσαντας αἰεὶ 197 χεῖρους Ἀργείων ἐν ταύτῃ τῇ πράξει φανῆναι· οἱ γὰρ οὐκ ὄμορον τῇ Λακεδαιμονίων οἰκοῦντες, ὁρῶντες ἐκείνους γῆς καὶ θαλάττης ἄρχοντας, οὐκ ἀπώκησαν, οὐδ' ἐφοβήθησαν, εὐνοϊκῶς ὑμῖν ἔχοντας φανῆναι· ἀλλὰ καὶ ποίεσθαι ἐλθόντας ἐν Λακεδαιμονίῳ, ὡς φασιν, ἐξαίτησόντας τινὰς τῶν φυράδων τῶν ὑμετέρων, ἐψηφίσαντο, ἕαν μὴ πρὸ ἡλίου δύοντος ἀπαλλάττανται, πολεμίους κρῖναι. εἴ τι οὐκ αἰσχρὸν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὸ μὲν Ἀργείων πλήθος οὐκ ἐφοβήθη τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς, οὐδὲ τὴν βίαν· ὑμεῖς δ', ὄντες Ἀθηναῖοι, βάρβαρον ἀνθρώπον, καὶ ταῦτα γυναικῶς, φοβηθήσεσθε; καὶ μὴν, οἱ μὲν ἔχουσιν ἂν

εἰπεῖν, ὅτι πολλάκις ἠττηται ὑπὸ Λακεδαιμονίων· ὑμεῖς δὲ νενικήκατε μὲν πολλάκις βασιλέα, ἠττησθε δ' αὐτὸν ἅπασι, οὔτε ὑπὸ τῶν δούλων τῶν βασιλέως, οὐδ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου· εἰ γὰρ τί που καὶ κερράτηκε τῆς πόλεως βασιλεὺς, ἢ τοὺς πονηροτάτους τῶν Ἑλλήνων καὶ προστάτας αὐτῶν χρημασι πείσας, ἢ οὐδαμῶς ἄλλως, κερράτηκε· καὶ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ συνενήροχεν· ἀλλ' αἶμα εὐρήσετε αὐτὸν, τὴν τε πόλιν διὰ Λακεδαιμονίων ἀσθενῆ ποιήσαντα, καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας κινδυνεύσαντα πρὸς Κλέαρχον καὶ Κύρον. οὐτ' οὖν ἐν τοῦ φανεροῦ κερράτηκεν, οὐτ' ἐπιβουλευσαί συνενήροχεν αὐτῷ. ὁρῶ δ' ὑμῶν εἰσὺν Φιλίππου μὲν, ὡς ἄρ' οὐδενὸς ἀξίου, πολλάκις ὀλιγοῦντας· βασιλέα δ', ὡς ἰσχυρὸν ἐχθρὸν, οἷς ἂν προέλθῃται, φοβουμένους. εἰ δὲ τὸν μὲν, ὡς φαῦλον, οὐκ ἀμυνόμεθα, τῷ δὲ, ὡς φοβερώ, πάνθ' ὑπέζομεν, πρὸς τινὰς, ὡς ἄνδρες 198 Ἀθηναῖοι, παραταξόμεθα; εἰσὶ δὲ τινες, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ' ὑμῖν θεωτότατοι τὰ δίκαια λέγειν ὑπὲρ τῶν ἄλλων πρὸς ὑμᾶς, οἷς παραινέσαιμ' ἂν ἔγωγε τοσοῦτον μόνον, ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ζητεῖν τὰ δίκαια λέγειν, ἵν' αὐτοὶ τὰ προσήκοντα πρώτοι φαίνονται ποιοῦντες· εἰς ἔστιν ἄτοπον περὶ τῶν δικαίων ὑμᾶς διδάσκειν αὐτὸν οὐ δίκαια ποιοῦντα· οὐ γὰρ ἔστι δίκαιον, ὅσα πολίτην, τοὺς καθ' ὑμῶν λόγους, ἀλλὰ μὴ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν, ἐσκέφθαι· φέρε γὰρ, πρὸς θεῶν σκοπεῖτε, τί δή ποτ' ἐν Βυζαντίῳ οὐδεὶς ἐσθ' ὁ διδάξων ἐκείνους, μὴ καταλαμβάνειν Καλικηδόνα; ἢ βασιλέως μὲν ἔστιν, εἴχετε δ' ὑμεῖς αὐτήν, ἐκείνοις δ' οὐδαμῶθεν προσήκει· μηδὲ Σηλυμβρίαν, πόλιν ὑμετέραν ποτὲ σύμμαχον οὖσαν, ὡς αὐτοὺς συντελή ποιεῖν, καὶ Βυζαντίον ὁρίζειν τὴν τούτων χώραν, παρὰ τοὺς ὄρους καὶ τὰς συνθήκας, ἐν αἷς αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι γέγραπται; οὐδὲ Μανωύλου ζώντος, οὐδὲ τελευτήσαντος ἐκείνου, τὴν Ἀρτεμισίαν οὐδεὶς ἐσθ' ὁ διδάξων μὴ καταλαμβάνειν Κῶν, καὶ Ρόδον, καὶ ἄλλας πόλεις ἐτέρας Ἑλληνίδας; ὡς καὶ βασιλεὺς, ὁ

ἐκείνων δεσπότης, ἐν ταῖς συνθήκαις ἀπέστη τοῖς Ἕλλησι· καὶ περὶ ὧν πολλοὺς κινδύνους, καὶ κολοῦς ἀγῶνας οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἕλληες ἐποίησαντο. εἰ δ' ἄρα καὶ λέγει τις ἀμφοτέροις αὐτοῖς, ἀλλ' οἳ γε πεισόμενοι τούτοις, ὡς εἴκειν, οὐκ εἰσὶν· ἐγὼ δέ, δίκαιον μὲν εἶναι νομίζω καταργεῖν τὸν Ῥοδίων δήμον· οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ εἰ μὴ δίκαιον ἦν, ὅταν εἰς ἃ παροῦσιν οὗτοι, βλέπω, προσήκειν 199 οἷομαι παραινέσαι καταργεῖν. διὰ τί; ὅτι πάντων μὲν, ὡς ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, τὰ δίκαια ποιεῖν ἀναγκαῖον, αἰσχρὸν ἡμᾶς μόνους μὴ ἐθέλειν. ἀπάντων δὲ τῶν ἄλλων ὅπως ἀδικεῖν δυνήσονται παρασκευαζομένον, μόνους ἡμᾶς τὰ δίκαια προτείνεσθαι, μηδεὸς ἀντιλαμβάνομένους, οὐ δικαιοσύνην, ἀλλ' ἀνανδρίαν ἠγοῦμαι· ὁρῶ γὰρ ἀπαντας πρὸς τὴν παροῦσαν δύναμιν καὶ τῶν δικαίων ἀξιουμένους. καὶ παράδειγμα τούτου λέγειν ἔχοι πάσιν ὑμῖν γνώριμον· εἰσὶ συνθήκαι διτταὶ τοῖς Ἕλλησι πρὸς βασιλέα· ἃς ἐποίησαντο ἢ πόλις ἢ ἡμετέρα, ἃς ἀπαντες ἐγκωμιάζουσι· καὶ μετὰ ταῦθ' ἃς ὑστερον Λακεδαιμόνιοι, ταύτας, ὧν δὴ κατηγοροῦσι· καὶ ταύταις οὐχὶ ταῦτ' αἰσχροῦς ἀμφοτέροις ὄριστα· τῶν μὲν γὰρ ἰδίων δικαίων τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις οἱ νόμοι κοινὴν τὴν μετουσίαν ἔδωκαν καὶ ἴσην καὶ τοῖς ἀσθενέσι καὶ τοῖς ἰσχυροῖς· τῶν δ' Ἑλληνικῶν δικαίων οἱ κρατοῦντες ὄριστα τοῖς ἡττοσι γίνονται. ἐπειδὴ τοίνυν ὑμῖν ἐγνωκέναι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑπάρχει, ὅπως καὶ πράξει ταῦτ' ἐφ' ὑμῖν ἔσται, δεῖ σκοπεῖν. ἔσται δὲ ταῦτ', ἐὰν ὑποληφθῆτε κοινοὶ προστάται τῆς ἀπάντων ἐλευθερίας εἶναι. εἰκότως δὲ μοι δοκεῖ χαλεπώτατον ὑμῖν εἶναι πράξει τὰ δέοντα. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἀπασιν ἀνθρώποις εἰς ἀγῶν ἔστιν ὁ πρὸς τοὺς προσήλους ἐχθρὸς· ὧν ἐὰν κρατήσωσιν, οὐδὲν ἐμποδῶν αὐτοῖς ἔσται κυρίως τῶν ἀγαθῶν εἶναι· ὑμῖν δ', ὡς ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, δύο· οὗτός θ' ὁ καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ προσεθ' ἕτερος τούτου πρότερος καὶ μείζων· δεῖ γὰρ ὑμᾶς βουλευομένους κρατῆσαι τῶν τάν- 200 αντί τῆ πόλεως παρ' ὑμῖν πράττειν προσηρημένων.

ὅταν οὖν μηδὲν ἢ διὰ τούτους ἀκοντὶ τῶν δεόντων γενέσθαι, πολλῶν διαμωραίνειν ὑμᾶς εἰκότως συμβαίνει. τοῦ μέντοι πολλοὺς ἀδῶς ταύτην τὴν τάξιν αἰδέσθαι τῆς πολιτείας, ἴσως μὲν αἱ παρὰ τῶν μισθοδοτούντων αὐτοῖς ἀφελείαι μάλιστα αἴτιαι. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ἂν τις ἔχοι δικαίως αἰτιάσθαι· ἐχρήν γὰρ, ὡς ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, τὴν αὐτὴν ἔχειν διανοίαν ὑμᾶς περὶ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ τάξεως, ἢν περὶ τῆς ἐν τῇ στρατείᾳ [τάξεως] ἔχετε. τίς οὖν ἐστὶν αὕτη; ὑμεῖς τὸν λείποντα τὴν ὑπὸ τοῦ στρατηγῶν τάξιν ταχθεῖσαν, ἀτιμοὶ οἴεσθε προσήκειν εἶναι, καὶ μηδεὸς τῶν κοινῶν μετέχειν. χρὴ τοίνυν καὶ τοὺς τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων τάξιν ἐν τῇ πολιτείᾳ παραδεδομένην λείποντας, καὶ πολιτενομένους ὀλιγαρχικῶς, ἀτίμους τοῦ συμβουλευεῖν ὑμῖν [αὐτοῖς] ποιέσθαι· νῦν δὲ, τῶν μὲν συμμαχῶν τοὺς τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ὑμῖν ἔξεν ὁμομοκάτας, νομίζετε εὐνοστάτους· τῶν δὲ πολιτενομένων, οὓς ἴστε σαφῶς τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς ἠορημένους, τούτους πιστοτάτους ἠγείσθε· ἀλλὰ γὰρ οὐχ ὁ, τι τις κατηγορήσει τούτων, ἢ τοῖς ἄλλοις ὑμῖν ἐπιπλήξει, χαλεπὸν εὐρεῖν· ἀλλ' ἀφ' ὑποίων λόγων, ἢ ποίας πράξεως ἐπαρορθώσεται τις, ἃ νῦν οὐκ ὀρθῶς ἔχει, τοῦτ' ἔργον εὐρεῖν. ἴσως μὲν οὖν, οὐδὲ τοῦ παρόντος καιροῦ περὶ πάντων λέγειν· ἀλλ' ἐὰν, ἃ προήρησθε, δυνήσεσθε επικυρῶσαι συμφερούση τινὶ πράξει, καὶ τὰλλ' ἂν ἴσως καθ' ἐν αἰεὶ βέλτιον σχοίη. ἐγὼ μὲν οὖν οἷομαι δεῖν ὑμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι τούτων τῶν πραγμάτων ἐρῶμένως, καὶ πράττειν ἄξια 201 τῆς πόλεως, ἐνθυμονομένους, ὅτι χαίρει ἀκούοντες, ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ὑμῶν, καὶ τὰ πεπραγμένα ἐκείνοις διεξῆ, καὶ τὰ τρόπαια λέγῃ· νομίζετε τοίνυν ταῦτ' ἀναθεῖναι τοὺς προγόνους ὑμῶν, οὐχ ἵνα θαυμάζητ' αὐτὰ θεωροῦντες μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ μιμῆσθε τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΤΡΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ
ΤΗΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ.

Οι Λακεδαιμόνιοι νικηθέντες ὑπὸ Θηβαίων ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας, εἰς κίνδυνον μέγαν κατέστησαν, ἀποστάντων Ἀρκάδων καὶ προσθεμένων τοῖς Θηβαίοις, Ἀθηναῖοι σύμμαχοι Λακεδαιμονίους γενόμενοι, διέσωσαν αὐτούς· ὕστερον δὲ Λακεδαιμόνιοι τῶν κινδύνων ἀπαλλαγέντες, καὶ προϊόντες πάλιν εἰς δύναμιν, ἐπὶ Μεγάλην πόλιν τῆς Ἀρκαδίας ἤρχοντο καὶ τοὺς Ἀθηναίους παρεκάλουν διὰ πρεσβείας, καινῶναι αὐτοῖς τοῦ πολέμου. πεπόμενοι δὲ καὶ οἱ Μεγαλοπολίται πρέσβεις Ἀθήναζε παρακαλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ περιορῆν αἰρεθῆσαν Μεγάλην πόλιν, μηδὲ εἰς ἰσχὺν προελθόντας Λακεδαιμονίους, συμφέρον λέγων τοῖς Ἀθηναίοις τὸ μὴ φοβεραὶ εἶναι τὴν Λακεδαίμονα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΗΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ.

Ἀμφοτέροί μοι δοκοῦσιν ἀμαρτάνειν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσι, καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις συνειρηγότες· ὥσπερ γὰρ ἄφ' ἐκατέρων ἦκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες πολῖται, πρὸς οὓς ἀμφοτέροι προσβενδύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφειγμένων ἔργον· τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν, καὶ τὰ βέλτεστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἀνευ φιλονεικίας, τῶν ἐνθάδε συμβουλευεῖν ἀξιούντων. νῦν δ' ἔρωγε, εἴ τις αὐτῶν ἀφελὸς τὸ γινώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν ἀπτικῶς, πολλοὺς ἂν οἴομαι, τοὺς μὲν, Ἀρκάδας, τοὺς δὲ, Λακωνάς αὐτῶν εἶναι νομῖσαι. ἐγὼ δ', ὁρῶ μὲν ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτεστα λέγειν ἐστί· συνεξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ βουλομένων, τῶν δὲ ταυτὶ, ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγγειοῦ λέγειν,

καὶ ὑμεῖς μὴ περιμένετε μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδ' ἐτέροις· διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους· οὐ μὴν ἀλλ' αἰσησομαι μᾶλλον αὐτός, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν φθναρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτεστα νομίζω τῇ πόλει, προσέθαι τισὶν ἡμᾶς ἐξαπατήσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕστερον, ἂν ὑμῖν βουλομένοις ἦ, λέξω· ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑφ' ἀπάντων ἀρξομαι, ἃ κράτιστα νομίζω, διδάσκειν οἰκοῦν, οὐδ' ἂν εἰς ἀντίποι, ὡς οὐ συμφέροι τῇ πόλει καὶ Λακεδαιμονίους 203 ἀσθενεῖς εἶναι, καὶ Θηβαίους τουτουοί, ἐστὶ τοίνυν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ τὰ πράγματα νῦν, εἴ τι δεῖ τοῖς εἰρημένοις πολλακίς παρ' ὑμῖν λόγοις τεκμηρῶσθαι, ὥστε Θηβαίους μὲν, Ὀρχομενοῦ καὶ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν οἰκισθεῖσιν, ἀσθενεῖς γενέσθαι· Λακεδαιμονίους δ', εἴ ποιήσονται Ἀρκαδίαν ὑφ' ἑαυτοῖς καὶ Μεγάλην πόλιν αἰρησοῦσι, πάλιν ἰσχυροὺς γενήσονται. σκεπτέον τοίνυν, μὴ πρότερον τοῦδε γενέσθαι φοβεροὺς καὶ μεγάλους ἔασωμεν, ἢ ἐκείνοι μικροὶ γενήσονται· καὶ λάθωσιν ἡμᾶς πλείου μείζους οἱ Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι, ἢ ὅσα τοὺς Θηβαίους ἐλάττους συμφέροι γενέσθαι· οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποιμεν, ὡς ἀνταλλάξασθαι βουλομεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμονίους ἀπὸ Θηβαίων· οὐδὲ τοῦτ' ἴσθ' ὁ σπονδάζομεν· ἀλλ' ὅπως μηδέτεροι δυνησονται μηδὲν ἡμᾶς ἀδικεῖν· οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς μετὰ πλείστης ἀδείας εἴημεν. ἀλλὰ τῇ Δία, ταῦτα μὲν οὕτω δεῖν εἶχειν φήσομεν, δεινὸν δ', εἴ, πρὸς οὓς παρετατόμεθα ἐν Ναυτινείᾳ, τοὺτους συμμαχοὺς αἰρησόμεθα· εἴτα βοηθήσομεν τοῦτους, ἐναντία ἐκείνων, μεθ' ὧν τότε ἐκινδυνεύομεν; καμοὶ ταῦτα δοκεῖ προσδεῖσθαι δ' ἐτι τοῦ, τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθελόντων τῶν ἐτέρων. εἰ μὲν τοίνυν ἐθελήσοσι πάντες εἰρηνῆν ἄγειν, οὐ βοηθήσομεν τοῖς Μεγαλοπολίταις· οὐδὲν γὰρ δεήσει· ὥστ' οὐδοτιῶν ὑπεναντίον ἡμῖν ἔσται πρὸς τοὺς συμπαραταξαμένους. συμμαχοὶ δ' ἡμῖν, οἱ μὲν ὑπάρχουσιν, ὡς φασιν· οἱ δὲ προσγενήσονται νυνί. καὶ τί ἂν ἄλλο βουλομεθα; ἐὰν δ' ἀδικῶσι καὶ πολεμεῖν οἴωνται δεῖν, εἰ μὲν ὑπὲρ

τούτου μόνου βουλευτέον, εἰ χρηὴ Μεγάλην πόλιν
 204 ἡμᾶς προσέσθαι Λακεδαιμονίοις, ἢ μὴ δίκαιον μὲν
 οὐδ' ἰσχυρῶς, ὃ ἐγὼ εἶμαι, καὶ μηδὲν ἐναντιωθῆ-
 ναι τοῖς τότε τῶν αὐτῶν μετασχοῦσι κινδύνου. εἰ δ'
 ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι, ταύτην ἂν ἔλωσιν, ἴασι
 ἐπὶ Μεσσηνίην, φρασάτω τις ἐμοὶ τῶν νῦν χαλεπῶν
 τοῖς Μεγαλοπολίταις, τί τόθ' ἡμῖν συμβουλεύσει
 ποιεῖν. ἀλλ' οὐδεὶς ἐρεῖ. καὶ μὴν πάντες ἐπίστασθε,
 ὡς, καὶ παλαιονόντων τούτων, καὶ μὴ, βοηθητέον,
 καὶ διὰ τοὺς ὄρκους, οὓς ὁμωμόκαμεν Μεσσηνίοις,
 καὶ διὰ τὸ συμφέρον εἶναι κατοικεῖσθαι ταύτην τὴν
 πόλιν. σκοπεῖσθε δὴ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, ποτέραν
 τὴν ἀρχὴν καλλίονα καὶ φιλανθρωποτέραν ποιήσε-
 σθε τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν ἀδικεῖν Λακεδαιμονίοις; τὴν
 ὑπὲρ Μεγάλης πόλεως, ἢ τὴν ὑπὲρ Μεσσηνίας; νῦν
 μὲν γε βοηθεῖν δόξετε Ἀρκάσι, καὶ τὴν εἰρήνην σπου-
 δάζειν εἶναι βεβαίαν, ὑπὲρ ἧς ἐκινδυνεύσατε καὶ πα-
 ρετάξασθε. τότε δ' εὐδῆλοι πᾶσιν ἔσεσθε οὐ τοῦ δι-
 καίου μᾶλλον ἔνεκα Μεσσηνίην εἶναι βουλόμενοι, ἢ
 τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους φόβου. δεῖ δέ, σκοπεῖν μὲν
 αἰεὶ καὶ πράττειν τὰ δίκαια· συμπαρατηρεῖν δ', ὅπως
 αἴμα καὶ συμφέροντι ἔσται ταῦτα. ἔστι τοίνυν καὶ
 τοιοῦτός τις λόγος παρὰ τῶν ἀντιλεγόντων, ὡς κομι-
 σασθαι τὸν Ὠρωπὸν ἡμᾶς ἐγγχεῖν δεῖ. εἰ δὲ τοὺς
 βοηθήσαντας ἂν ἡμῖν εἴη αὐτὸν ἐχθρὸς [νῦν] κτη-
 σόμεθα, οὐχ ἔξομεν συμμάχους. ἐγὼ δέ, τὸ μὲν
 κομίσασθαι Ὠρωπὸν περᾶσθαι φημι δεῖν καὶ αὐ-
 τὸς· τὸ δ' ἐχθρὸς ἡμῖν ἔσεσθαι Λακεδαιμονίους,
 νῦν ἂν ποιησόμεθα συμμάχους Ἀρκάδων τοὺς βου-
 λομένους ἡμῖν εἶναι φίλους, μόνοις οὐδ' εἰπεῖν ἔξείναι
 κομίζω τοῖς πείσασιν ἡμᾶς, ὅτ' ἐκινδυνεύον Λακεδαιμό-
 205 νοι, βοηθεῖν αὐτοῖς· οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες ἐπει-
 σαν ἡμᾶς, πάντων Πελοποννησίων ἐλθόντων ὡς ἡ-
 μᾶς, καὶ μεθ' ἡμῶν ἀξιούντων ἐπὶ τοὺς Λακεδαι-
 μονίους ἵεναι, τούτους μὲν μὴ προσδέξασθαι, (καὶ
 διὰ τοῦθ' ὅπερ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, ἐπὶ Θηβαίους
 ἦλθον)· ὑπὲρ δὲ τῆς Λακεδαιμονίαν σπητηρίας, καὶ
 χρημάτων εἰσφέρειν, καὶ τοῖς σώμασι κινδυνεύειν.

καίτοι, οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἠθέλησατε δήπου σώζειν αὐ-
 τοὺς, εἰ τοῦτο προὔλεγον ὑμῖν, ὅτι σωθέντες, ἂν
 μὴ ποιεῖν ὅ, τι βούλωνται, πάλιν αὐτοὺς ἔατε,
 καὶ ἀδικεῖν, οὐδεμίαν χάριν ὑμῖν ἔξουσι τῆς σω-
 τηρίας. καὶ μὴν εἰ καὶ σφόδρα ἐναντίον ἔστι τοῖς
 Λακεδαιμονίων ἐπιχειρήμασι, τὸ τοὺς Ἀρκάδας ἡ-
 μᾶς συμμάχους ποιήσασθαι, προσήκει δήπου πλείω
 χάριν αὐτοὺς ἔχειν ὡν ἐσώθησαν ὑφ' ἡμῶν, εἰς τοὺς
 ἐσχάτους ἐλθόντες κινδύνους, ἢ, ὡν ἀδικεῖν κω-
 λύνονται νῦν, ὀργίξασθαι. ὥστε πῶς οὐ βοηθήσου-
 σιν ὑμῖν ἐπ' Ὠρωπὸν; ἢ οὐ κάκιστοι πάντων ἀν-
 θρώπων δόξουσιν εἶναι; μὰ τοὺς θεοὺς, ἐρωγε
 οὐχ ὄρω. θαυμάζω τοίνυν τῶν λεγόντων τὸν λο-
 γον τούτου, ὡς εἰ συμμάχους ποιησόμεθα Ἀρκά-
 δας, καὶ ταῦτα πράξομεν, μεταβάλλεσθαι δόξει,
 καὶ οὐδὲν ἔχειν πιστὸν ἢ πόλις· ἐμοὶ μὲν γὰρ δο-
 κεῖ τοῦναντίον, ὃ ἄνθρωπος Ἀθηναῖος. διὰ τί; ὅτι
 τῶν ἁπάντων οὐδένα ἀντειπεῖν οἶμαι, ὡς οὐ καὶ
 Λακεδαιμονίους, καὶ πρότερον Θηβαίους, καὶ τὸ
 τελευταῖον Εὐβοέας ἔσωσεν ἡ πόλις, καὶ μετὰ ταῦ-
 τα συμμάχους ἐποίησατο, ἔν τι καὶ τὸ αὐτὸ πᾶσιν
 αἰεὶ βουλομένη πράττειν. ἔστι δὲ τοῦτο τί; τοὺς
 ἀδικουμένους σώζειν. εἰ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει,
 οὐκ εἴτ' ἂν ἡμεῖς εἶημεν οἱ μεταβαλλόμενοι· ἀλλ'
 οἱ μὴ θέλοντες τοῖς δικαίοις ἐμμένειν· καὶ φανή- 206
 σεται τὰ πράγματα, διὰ τοὺς αἰεὶ πλεονεκτεῖν βου-
 λομένους, μεταβαλλόμενα, οὐχ ἢ πόλις ἡμῶν. δο-
 κοῦσι δέ μοι Λακεδαιμόνιοι μάλα δευῶν ἔργον ἀν-
 θρώπων ποιεῖν· νυνὶ γὰρ φασιν ἐκείνοι δεῖν, Ἡ-
 λείους μὲν τῆς Τριφυλίας τινα κομίσασθαι· Φλι-
 ασίους δέ, τὸ Τρικράνον ἄλλους δὲ τινὰς τῶν Ἀρ-
 κάδων, τὴν αὐτῶν· καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἡμᾶς· οὐχ
 ἂν ἐκάστους ἡμῶν ἴδωσιν ἔχοντας τὰ ἑαυτῶν· οὐδ'
 ὀλίγον δεῖ· ἀπὲρ γὰρ ἂν φιλανθρωποὶ γεγονότες
 εἴεν· ἀλλ' ἵνα πᾶσι δοκῶσι συμπράττειν, ὅπως ἂν
 ἕκαστοι κομίσωνται ταῦθ', ἃ φασιν αὐτῶν εἶναι·
 ἔν, ἐπειδὴν ἴωσιν ἐπὶ Μεσσηνίην αὐτοὶ, συστρα-
 τεύονται πάντες αὐτοῖς οὗτοι καὶ βοηθῶσι προ-

θήμως, ἢ δοκῶσιν ἀδικεῖν, περὶ ὧν ἔρασαν ἕκαστοι
 σφῶν αὐτῶν εἶναι συμψήφους λαβύντες ἐκείνους,
 μὴ τὴν ὁμοίαν αὐτοῖς χάριν ἀποδιδόντες· ἐγὼ δὲ
 νομίζω τὴν πόλιν, πρῶτον μὲν καὶ γοργῶς τοῦ κα-
 θυφείναι Λακεδαιμονίοις τινας Ἀρκάδων, Ῥωσπὸν
 ἂν κομισσάσθαι· καὶ μετ' ἐκείνων, ἂν τὰ δίκαια
 ποιεῖν ἐθέλωσι, βοηθούτων· καὶ μετὰ τῶν ἄλ-
 λων τῶν οὐκ οἰομένων δεῖν Θηβαίους ἔαν ἔχειν τὰ
 ἀλλότρια. εἰ δ' ἄρα τοῦτ' εὐδελὸν ἡμῖν γένοιτο,
 ὅτι, μὴ Λακεδαιμονίους ζῶντες τὴν Πελοπόννησον
 καταστρέψασθαι, οὐχ οἷοί τε ἐσόμεθα Ῥωσπὸν
 λαβεῖν, αἰρετώτερον, εἰ οἷόν τ' εἶπεν, ἠγοῦμαι
 τὸν Ῥωσπὸν ἔαν, ἢ Λακεδαιμονίους Μεσσηνίην προέ-
 σθαι, καὶ Πελοπόννησον. οὐ γὰρ ἂν ἠγοῦμαι περὶ
 τούτου μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους.
 ἀλλ' ἔασι τὸν ἐπελθόν εἶπεν μοι· περὶ πολλῶν
 δ' ἂν οἰομαι κινδύον ἡμῖν γενέσθαι· ἀλλὰ μὴν,
 207 ἄ γε φασι πεπραχθαι διὰ Θηβαίους τοῖς Μεγαλο-
 πολιταῖς ὑπεναντία πρὸς ὑμᾶς, ἄτοπον, νῦν μὲν
 ἐν κατηγορίας μέρει ποιεῖσθαι· βουλομένων δὲ γε-
 νέσθαι φίλων αὐτῶν, ἵνα τούναντιον εὖ ποιῶσιν
 ὑμᾶς, βασκαίνειν, καὶ σκοπεῖν, ἐξ ὅτου τρόπου μὴ
 γενήσονται· καὶ μὴ γηρωσκειν, ὅτι ὅσα ἂν σπου-
 δαιωτέρους τοῦτους περὶ Θηβαίους γεγενημένους
 ἀποδείξωσι, τοσούτω πλείονος ὀργῆς αὐτοὶ δικάως
 ἂν τυγχάνοιεν, εἰ τοιούτων συμμαχῶν τὴν πόλιν,
 ὅτ' ἐφ' ὑμᾶς προτέρους ἦλθον, ἢ Θηβαίους, ἀ-
 πεστερήσαν. ἀλλ', οἶμαι, ταῦτα μὲν ἐστὶ δεύτερον
 ἀνθρώπων βουλομένων, ἑτέρων ποιῆσαι τοῦτους
 συμμαχοῦς. ἐγὼ δὲ οἶδα, ὅσα ἂν ἐκ λογισμοῦ σκο-
 ποῖν τις εἰκασαί, (καὶ τοὺς πολλοὺς ὑμῶν οἶμαι
 ταῦτα φῆσαι,) ὅτι, εἰ λήφονται Μεγάλην πόλιν
 Λακεδαιμόνιοι, κινδυνεύσει Μεσσηνίη· εἰ δὲ καὶ ταύ-
 τὴν λήφονται, φημί ὑμᾶς ἔσεσθαι συμμαχοῦς Θη-
 βαίων. πολὺ δὲ κάλλιον καὶ ἀμεινον, τὴν μὲν Θη-
 βαίων συμμαχίαν αὐτοὺς παραλαβεῖν, τῇ δὲ Λακε-
 δαιμονίων πλεονεξία μὴ ἐπιτρέπειν, ἢ νῦν ὀνοῦν-
 τας, μὴ τοὺς Θηβαίων σώσωμεν συμμαχοῦς, τού-

τοὺς μὲν προσεσθαι, πάλιν δὲ σώζειν αὐτοὺς τοὺς
 Θηβαίους, καὶ προσεῖτι ἐν φόβῳ καθεστάναι περὶ
 ἡμῶν αὐτῶν· οὐ γὰρ ἐγὼ ἀδείας τοῦθ' ὑπολαμ-
 βάνω τῇ πόλει, τὸ λαβεῖν Μεγάλην πόλιν Λακε-
 δαιμονίους, καὶ πάλιν γενέσθαι μεγάλους. ὁρῶ
 γὰρ αὐτοὺς καὶ νῦν, οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν τὴν
 κακὸν πόλεμον ἀραμένους, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κομι-
 σασθαι τὴν πρότερον ποτε οὔσαν ἑαυτοῖς δύναμιν·
 ἂν δ', ὅτι ἐκείνην εἶχον, ἀπέγοντο, ταῦθ' ὑμεῖς
 μᾶλλον ἴσως εἰδότες, ἢ ἐγὼ, φοβοῖσθ' ἂν, εἰκότως.
 ἠδέως δ' ἂν πύθοιμην τῶνδ' ἐγὼ τῶν καὶ τοὺς
 Θηβαίους μισεῖν φασκόντων καὶ τοὺς Λακεδαιμο- 208
 νίους, πότερα ἐκότεροι μισοῦσιν, οὗς δὴ μισοῦσιν,
 ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τοῦ σφαιρότερον ὑμῖν; ἢ ὑπὲρ
 μὲν Λακεδαιμονίων Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ Θηβαίων
 Λακεδαιμονίων, ἐκότεροι; εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐκείνων,
 οὐδετέροις ὡς μαινομένοις πείθεσθαι προσηκει·
 εἰ δ' ὑπὲρ ἡμῶν φήσουσι, τί πέρα τοῦ καιροῦ
 τοὺς ἐτέρους ἐπαλοῦσιν; ἐστὶ γὰρ, ἐστὶ Θηβαίους
 ταπεινοὺς ποιεῖν, ἄνευ τοῦ Λακεδαιμονίους ἰσχυροὺς
 καθιστάναι· καὶ πάνυ γε ῥᾶν· ὡς δ', ἐγὼ πει-
 ράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἶπεν. ἴσμεν ἅπαντες τοῦθ',
 ὅτι τὰ μὲν δίκαια πάντες, ἔαν καὶ μὴ βούλωνται,
 μέχρι τοῦ γε αἰσχύνονται μὴ πράττειν· τοῖς δ' ἀ-
 δικοῦσιν ἐναντιοῦνται φανερώς· ἄλλως τε κἄν τινες
 βλαπτῶνται· καὶ τοῦτο τὸ λυμαινώμενον πάνθ'
 εὐρήσομεν, καὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν οὔσαν ἀπάντων
 τῶν κακῶν, τὸ μὴ θέλειν τὰ δίκαια πράττειν ἁ-
 πλῶς. ἵνα τοίνυν μὴ τοῦτο ἐμποδῶν γένηται τῷ
 [τοῖς] Θηβαίους γενέσθαι μικροῦς, τὰς μὲν Θε-
 σπίας καὶ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὰς Πλαταιὰς κατοι-
 κῆσθαι γῶμεν δεῖν· καὶ συμπτῶμεν αὐτοῖς,
 καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιώμεν, (ταῦτα γὰρ καὶ καλά
 καὶ δίκαια,) μὴ περιορᾶν πόλεις ἀρχαίας ἐξα-
 νεσταίας· τὴν δὲ Μεγάλην πόλιν καὶ τὴν Μεσσηνίην
 μὴ προωμεθα τοῖς ἀδικοῦσι, μηδ' ἐπὶ τῇ προφα-
 σει τῇ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν, τὰς οὔσας καὶ κα-
 τοικουμένας πόλεις ἀναιρεθείσας περῶμεν· κἄν

ἢ πρόδηλα ταῦτα, οὐδεὶς, ὅστις οὐ βουλήσεται
 παύσασθαι Θηβαίους ἔχοντας τὴν ἄλλοτρίαν· εἰ
 δὲ μὴ, πρῶτον μὲν ἑναυτίους ἔξομεν πρὸς ἐκείνα
 τούτους, εἰκότως, ὅταν ἠγωνίαι τὴν ἐκείνων κα-
 τοίκισιν ἑαυτοὶς ὀλέθρον φέρειν· εἴτ' ἀνήνυστα
 209 πράγματα ἔξομεν αὐτοί· τί γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔσται
 πέρας, ὅταν αἴ, τὰς μὲν οὖσας πόλεις ἔωμεν ἀναι-
 ρεῖν, τὰς δ' ἀνηρημένας ἀξιώμεν οἰκίζειν; λέγουσι
 τοῖνυν οἱ μάλιστα δοκῶντες δίκαια λέγειν, ὡς δεῖ
 τὰς στήλας καθελεῖν αὐτοὺς τὰς πρὸς Θηβαίους,
 εἴπερ ἡμέτεροι βεβαίως ἔσονται σύμμαχοι· οἱ δὲ, φα-
 σὶ μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον
 εἶναι τὸ ποιῶν τὴν φιλίαν· τοὺς δὲ βοηθοῦντας ἑαν-
 τοῖς, τούτους νομίζειν εἶναι συμμαχοὺς. ἐγὼ δ', εἰ
 τὰ μάλιστα εἰσὶ τοιοῦτοι, οἳδὲ πῶς ἔχω· φημί δεῖν
 ἅμα τούτους τε ἀξιοῦν καθαιρεῖν τὰς στήλας, καὶ
 Λακεδαιμονίους ἀγειν εἰρήνην. ἔαν δὲ μὴ ἐθέλωσι
 ποιεῖν ὁποῖοι ταῦτα, τὰ ἤδη μετὰ τῶν ἐθελόν-
 των ἡμᾶς γίνεσθαι· εἴτε γὰρ εἰρήνης γενομένης αὐ-
 τοῖς, οἱ Μεγαλοπολίται εἴτε τῆς Θηβαίων συμμαχίας
 ἔξονται, φανεροὶ δὴπου πάντων ἔσονται τὴν πλεονε-
 ξίαν τὴν Θηβαίων, οὐ τὸ δίκαιον, αἰρούμενοι, εἴτε
 συμμαχοὺς ἀδολῶς ἡμᾶς τῶν Μεγαλοπολιτῶν ποιου-
 μένων, μὴ ἐθέλωσιν ἀγειν εἰρήνην οἱ Λακεδαιμό-
 νιοι, δῆλοι δὴπου πάντων ἔσονται, οὐχ ἵνα Θεσπιαὶ
 κατοικισθῶσι μόνον ποιούμενοι τὴν σπουδὴν, ἀλλ'
 ἵνα τοῦ πολέμου τούτου περιεστηκότος Θηβαίους, τὴν
 Πελοπόννησον ὑφ' ἑαυτοῖς ποιήσωσιν. θανατάζω
 δ' ἐνίοι, εἰ τὸ μὲν Θηβαίων συμμαχοὺς εἶναι τοὺς
 Λακεδαιμονίους ἐχθροὺς φοβούνται· εἰ δὲ καταστρέ-
 φονται Λακεδαιμόνιοι τούτους αὐτοὺς, μηδὲν ἠγού-
 νται φανερόν, καὶ ταῦτ' ἔργῳ πείραν ἡμῖν δεδοκότος
 τοῦ χρόνου, ὅτι Θηβαῖοι μὲν τούτοις συμμαχοὺς ἐπὶ
 210 Λακεδαιμονίους αἰεὶ χροῶνται· Λακεδαιμόνιοι δ' ὅτ'
 εἶχον αὐτοὺς, ἐφ' ἡμᾶς ἔχρωντο. οἶμαι τοῖνυν ἔγωγε
 κακίον ἐνθυμείσθαι δεῖν, ὅτι μὴ προσδεξάμενων
 μὲν ὑμῶν τοὺς Μεγαλοπολίτας, ἔαν μὲν ἀναιρεθῶσι
 καὶ διοικισθῶσιν, ἰσχυροῖς Λακεδαιμονίοις εὐφύς

ἔστιν εἶναι· ἔαν δὲ σωθῶσιν ἄρα, ὡς ἤδη τι καὶ
 παρ' ἐλπίδας ἐξέβη, βέβαιοι σύμμαχοι Θηβαίων δι-
 καίως ἔσονται. ἔαν δὲ προσδεξήσθε, τούτοις μὲν
 ὑπαρξεί ἤδη σωθῆναι δι' ὑμᾶς· τὸ δὲ συμβησόμε-
 νον κατὰ τὸν τοῦ κινδύνου λογισμὸν μετενεργόντες
 σκοποῦμεν ἐπὶ Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων. ἔαν μὲν
 τοῖνυν καταπολεμηθῶσιν οἱ Θηβαῖοι, ὡσπερ αὐτοὺς
 δεῖ, οὐκ ἔσονται μείζους τοῦ δεόντος οἱ Λακεδαιμό-
 νιοι, τούτους ἔχοντες ἀντιπάλους, τοὺς Ἀρκάδας,
 ἐγγὺς οἰκοῦντας· ἔαν δὲ ἀνεγκλωσῶν ἄρα οἱ Θη-
 βαῖοι, καὶ σωθῶσι, [καὶ μὴ πέσωσιν,] ἀλλ' οὐν
 ἀσθενέστεροί γε ἔσονται· ἡμῖν συμμαχῶν γεγενημέ-
 νων τῶνδε, τῶν καὶ δι' ἡμᾶς σεσωσμένων· ὡστε
 πανταχῇ συμφέρι μῆτε προσέσθαι τοὺς Ἀρκάδας,
 μῆτε δι' αὐτοὺς, ἂν ἄρα σωθῶσι, περιγεγομέναι δο-
 κεῖν, μῆτε δι' ἄλλους τινάς, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. ἐγὼ
 μὲν οὖν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὰ τοὺς θεοὺς, οὔτε
 φίλων οἱ δετέρους, οὔτε μισῶν ἰδίᾳ, εἰρηκᾶ· ἀλλ'
 ἅ νομίζω συμφέρι ὑμῖν· καὶ παραινῶ, μὴ προσέ-
 σθαι Μεγαλοπολίτας, μηδ' ἄλλον ἀπλῶς μηδένα τῶν
 ἐλαττόνων τῷ μείζονι.

ΔΙΒΑΝΙΟΥ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥΤΟΥ
 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ
 ΣΤΝΘΗΚΩΝ.

Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα καταγαγόντος εἰς Μεσ-
 σήνην τοὺς Φιλιάδου τοῦ τυράννου παῖδας, αἰτιά-
 ται παρὰ τὰς συνθήκας εἶναι τούτο τὰς παρὰ Ἀθη-
 ναίοις καὶ Ἑλλήσι γενομένας· παραβεβηκέναι δὲ καὶ
 ἐν ἄλλοις πολλοῖς τὰς συνθήκας φησὶ τοὺς Μακεδό-
 νας, καὶ μὴ περιορᾶν ταῦτα παραινεῖ. ὁ δὲ λόγος
 ψευδεπίγραφος εἶναι δοκεῖ· οὐ γὰρ εἰκε κατὰ τὴν ἰδέαν
 τοῖς ἄλλοις τοῖς τοῦ Δημοσθένους· ἀλλὰ τῷ Ἰπερ-
 ίδου χαρακτηρὶ μᾶλλον προσχωρεῖ· τὰ τε ἄλλα καὶ
 λέξεις τινὰς ἔχει κατ' ἐκείνον μᾶλλον εἰρημένας, ἢ τὰν
 Δημοσθένην· οἷον, νεόπλουτοι καὶ βδελυγέσται.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ.

Ἄξιον ἀποδέχεσθαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρα τῶν τοῖς ὅμοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένειν, εἴπερ αὐτὸ πεπεισμένοι ποιοῦσιν· οἴομαι γὰρ οὐδὲν οὕτω τοῖς δημοκρατοῦμένοις πρόπειν, ὡς περὶ τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον σπουδάζειν. δεῖ τοίνυν
212 τοὺς λίαν ἐπ' αὐτὸ παρακαλοῦντας, μὴ τῷ μὲν λόγῳ καταχρωμένους ἐνοχλεῖν, πάντα δὲ μᾶλλον πράττειν· ἀλλ' ὑπομείναντας νῦν τὸν ἐξετασμὸν, ἧ καὶ τοιοῦτον πεπιθόμενος ὑμᾶς ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἢ παραχωρήσαντας, εἴην συμβουλεύειν τοὺς τάληθιότιστα περὶ τῶν δικαίων ἀποφανομένους· ἴν' ἢ ἐκόντες ἀδικουμένοι ἀνέχησθε, καὶ αὐτὸ τοῦτο χαρίζησθε τῷ ἀδικοῦντι, ἢ προϊόμενοι περὶ πλείστον ποιῆσθαι τὸ δίκαιον, ἀνεγκλήτως πρὸς πάντας χοῖσθε τῷ συμφέροντι, μηκέτι μέλλοντες. εἴς αὐτῶν δὲ τῶν συνθηκῶν, καὶ τῶν ὅμοιων σκοποῦμένοις, τῶν περὶ τῆς κοινῆς εἰρήνης, ἔξεστιν ἰδεῖν ἤδη, τίνες εἰσὶν οἱ παραβεβηκότιστα. ὡς δὲ περὶ μεγάλων, συντόμως διδάξω. εἰ δὴ τις ἐρωτήσειεν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τίνι ἂν μάλιστα ἀναγκάσεται, εἴποι ἂν, οἴμαι, πάντες, εἰ τις ἀναγκάσει ἂν, εἰ ἦσαν κατὰ τὸν νῦν χρόνον οἱ Πεισιπρατίδαι, καὶ εἰ τις ἐβιάζετο κατάγειν αὐτοὺς δευρὶ, ἀρπάσαντας ἂν ὑμᾶς τὰ ὅπλα, πάντα κίνδυνον ὑπομείναι ἀντὶ τοῦ παραδέχεσθαι, ἢ πεισθέντας γε δουλεῖν ἀντὶ τῶν ἀργυρωμάτων· καὶ τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσω τὸν μὲν οἰκίτην οὐδέεις ἂν ἐκὼν ἀποκτείνετε· τοὺς δὲ τυραννομένους ἀκρίτως ἐστὶν ὄραν ἀπολλυμένους ἅμα

καὶ ὑβριζομένους εἰς παῖδας καὶ γυναῖκας, παρὰ τοὺς ὅμοιους τοίνυν καὶ τὰς συνθήκας τὰς ἐν τῇ κοινῇ εἰρήνῃ γεγραμμένας, Ἀλέξανδρος εἰς Μεσσηνίην καταγαγὼν τοὺς Φιλιάδου παῖδας, τυράννους ὄντας, ἂν ἐφρόντισε τοῦ δικαίου; ἀλλ' οὐκ ἐχρήσατο τῷ αὐτοῦ ἦθει τῷ τυραννικῷ, βραχὺ φροντίσας ὑμῶν, καὶ τῆς κοινῆς ὁμολογίας; οὐ δὴ δεῖ
213 νῦν, εἰ μὲν τις ὑμᾶς ταῦτα βιάσαστο, μάλιστα ἀναγκάσεται· εἰ δ' ἐτέρωθι που γέγονε παρὰ τοὺς ὅμοιους τοὺς πρὸς ὑμᾶς [μὴ φυλάσασθαι] τοῦτο, πρὸς ὑμᾶς ἔχειν; καὶ ὅμοιους μὴ φυλάσασθαι· καὶ ἡμῖν μὲν διακελευσθαι τινὰς ἐνταυθὶ ἐμμένειν τοῖς ὅμοις· τοῖς δ' αὐτοῖς οὕτω περιβοήτως ἀνηρόχοσι, καταλείπειν ταύτην τὴν ἐξουσίαν; ἀλλ' οὐκ οἶόν τε ταῦθ' οὕτως ἔχειν, εἴην βούλησθε τῷ δικαίῳ χρῆσθαι· καὶ γὰρ ἐτι προσγγράπται ἐν ταῖς συνθήκαις, πολέμιον εἶναι τὸν ἐκείνα, ἅπερ Ἀλέξανδρος, ποιῶντα, ἅπασιν τοῖς τῆς εἰρήνης κοινωνοῦσι, καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ στρατεύεσθαι ἐπ' αὐτὸν ἅπαντας· οὐκοῦν εἴην ποιῶμεν τὰ συγκείμενα, πολέμιον χρῆσόμεθα τῷ καταγαγόντι. ἀλλὰ γὰρ εἴποιεν ἂν οἱ τυραννίζοντες οὗτοι, ὅτι πρὶν τὰς συνθήκας γενέσθαι, ἐτυράννου Μεσσηνίων οἱ Φιλιάδου παῖδες· διὸ καὶ κατάγειν τὸν Ἀλέξανδρον αὐτοὺς. ἀλλὰ καταγέλαστος ὁ λόγος, τοὺς μὲν ἐκ Λέσβου τυράννους, οἷον ἐξ Ἀντίσσης καὶ Ερῆσου, ἐμβαλεῖν, ὡς ἀδικήματος ὄντος τοῦ πολιτευματος, τοὺς πρὸ τῶν ὁμολογῶν τυραννήσαντας· ἐν δὲ Μεσσηνίᾳ μηδὲν οἰεσθαι διαφέρειν, τῆς αὐτῆς δυσχερείας ὑπαρχούσης. ἔπειτα καὶ ἐπιτάττει ἡ συνθήκη εὐθὺς ἐν ἀρχῇ, ἐλευθέρους εἶναι καὶ αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας, δικαίως. πῶς οὖν οὐκ ὑπεράτοπον, ἡγεῖσθαι μὲν τῶν συνθηκῶν τὸ αὐτονόμους εἶναι, καὶ ἐλευθέρους· τὸν δ' εἰς δουλείαν ἄγοντα μὴ οἰεσθαι τὰναντία ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διαπεπραχθαι. οὐκοῦν ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴπερ
214 τοῖς ὅμοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμενοῦμεν, καὶ τὰ δίκαια ποιήσομεν, ἐφ' ἃ ὑμᾶς παρακαλοῦσι, καθά-

περ ἄρτι εἶπον, λαβοῦσι τὰ ὄπλα; στρατεῦσθαι ἐπι τοὺς παραβεβηκότας, μετὰ τῶν βουλομένων ἢ νομίσετε, τὸν μὲν καιρὸν ποτ' ἰσχύειν, καὶ ἀνευ τοῦ δικαίου τὸ συμφέρον πράττειν· νυνὶ δ' οὐ, ὅτ' εἰς ταῦτ' οὐδὲν δικαίον ἄμα καὶ ὁ καιρὸς, καὶ τὸ συμφέρον συνδεδράμηκεν; ἄλλον ἄρα τινα χρόνον ἀναμενεῖτε τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἄμα καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀντιλαβεσθαι; ἐπ' ἄλλο δὲ δικαίον εἰσχεσθαι, τῶν κατὰ τὰς συνθήκας· ἔστι γὰρ γεγραμμένον, εἴαν τινες τὰς πολιτείας τὰς παρ' ἑκάστοις οὖσας, ὅτε τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ὤμνησαν, καταλύσῃσι, πολεμίους εἶναι πᾶσι τοῖς τῆς εἰρήνης μετέχουσι. σκέψασθε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀχαιοὶ μὲν, οἱ ἐν Πελοποννήσῳ, ἐδημοκρατοῦντο· τούτων δ' ἐν Πελλήνῃ νῦν καταλέλυκε τὸν δῆμον ὁ Μακεδὼν, ἐκβαλὼν τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους· τὰ δ' ἐκείνων τοῖς οἰκίταις δίδωκε· Χαίρωνά μιν δὲ, τὸν παλαιστῆρα, τύραννον ἐγκατέστησεν. ἡμεῖς δὲ τῆς εἰρήνης μετέχομεν τῆς προσταττούσης, πολεμίους ἠγείσθαι τοὺς ταῦτα πράττοντας. ἐκ δὲ τούτων, πότερον πειδώμεθα τοῖς κοινῶς προστατάμασι, πολεμίους αὐτοῖς χροώμενοι, ἢ βδελυρόμεθα τις οὐ φάσκων, τούτων τῶν μισθοφορούντων παρὰ τοῦ Μακεδόνα, τῶν καθ' ἡμῶν πεπλουτηκότων; οὐ γὰρ δὴ λεληθῆ ἤγε αὐτοὺς οὐδὲν τούτων· ἀλλ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἤκουσιν, ὥστε δορυφορούμενοι τοῖς τοῦ τυ-
 215 ράννου στρατοπέδοις, ἐν μὲν τοῖς παραβεβησμένοις ὅρκοις ἐμμένειν ὑμῖν διακελεύονται, ὡς καὶ τῆς ἐπιτοχίας αὐτοκράτορος ὄντος ἐκείνου· τοὺς δ' ἰδίους ἡμᾶς νόμους ἀναγκάζουσι λυεῖν, τοὺς μὲν κεκοιμημένους ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀφιάντες· ἕτερα δὲ παμπληθῆ τοιαῦτα βιαζόμενοι παρανομεῖν. εἰκοτὸς τοῖς γὰρ πεπρακόσιν ἑαυτοὺς εἰς τὰναντία τοῖς τῆ πατρίδι συμφέρουσιν, οὐκ ἐνὶ μέλει νόμων, οὐδ' ὅρκων· τοῖς δ' ἀνόμασι αὐτῶν μόνις ἀποχρωόμενοι, παρακροῦνται τοὺς παρέρως ἐνταυθοῖ, ἀλλ' οὐκ ἔξεστικῶς, ἐκκλησιαζόντας, καὶ νομίζοντας τὴν παρανομίαν ἡσυχίαν οὐκ ἔσεσθαι ποτ' αἰτίαν ταραχῆς

αὐτοῦ [μεγάλῃ]. κελύω δ' ἔρωγε, καθάπερ ἐν ἀρχῇ προσέειπον, πείθεσθαι τοῦτοις τοῖς φάσκουσιν εἶναι ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν· εἰ μὴ ἐκεῖνο νομίζουσιν, ὅταν μὲν λέγωσιν, ὡς ἐμμενετέον τοῖς ὅρκοις, οὐ λέγειν αὐτοὺς τὸ μηδὲν ἀδικεῖσθαι. οὐδένα δ' οἶονται αἰσθήσεσθαι τυραννίδων ἀντὶ δημοκρατιῶν καθισταμένων, καὶ τῶν πολιτειῶν καταλυομένων. τὸ δ' ἔτι καταγλαστότερον· ἔστι γὰρ ἐν ταῖς συνθήκαις, ἐπιμελεῖσθαι τοὺς συνεδρεύοντας καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ κοινῇ φυλακῇ τεταχμένους, ὅπως ἐν ταῖς κοινωνούσαις πόλεσι τῆς εἰρήνης μὴ γίνωνται θάνατοι καὶ φυγαὶ παρὰ τοὺς κειμένους ταῖς πόλεσι νόμους, μηδὲ χρημάτων θημεύσεις, μηδὲ γῆς ἀναδασμοὶ, μηδὲ χρεῶν ἀποκοπαί, μηδὲ δούλων ἀπέλευθερώσεις ἐπὶ νεωτερισμῶ· οἱ δὲ τοσούτου δέουσι τούτων τι καλύειν, οἷστε καὶ συγκυριασκειάζουσιν, οὐς πῶς οὐ προσήκει ἀπολλοῦναι; οἱ τηλικαύτας συμφορὰς παρασκευάζουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, 216 ἄς, διὰ τὸ μέγεθος, αὐτοῖς, τοσούτοις οὐσι, μὴ περιορᾶν ἐπέταξαν. ἔτι δ' ἕτερον δείξω τὸ λελυκὸς τὰς συνθήκας· ἔστι γὰρ γεγραμμένον, ἐκ τῶν πόλεων τῶν κοινωνουσῶν τῆς εἰρήνης, μὴ ἐξεῖναι φυγαδάς ὀρησάντας ὄπλα ἐπιφέρειν ἐπὶ πολέμῳ μηδεμίᾳ πόλει τῶν μετεχουσῶν τῆς εἰρήνης· εἰ δὲ μὴ, ἐκπονοῦν εἶναι τὴν πόλιν, ἐξ ἧς ἂν ὀρησῶσιν. οὕτω τολῶν ἑαδίως τὰ ὄπλα κενύνηκεν ὁ Μακεδὼν, ὥστ' οὐδὲ κατέθετο πώποτε, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἔχων, περιέρχεται καθ' ὅσον δύναται. τοσούτω δὲ νῦν μᾶλλον ἢ πρότερον, ὅσοι ἐκ προστατάματος ἄλλους τε ἕτέρωθεν, καὶ τὸν παιδοτρίβην εἰς Σικυῶνα κατήγαγεν. οὐκοῦν, εἰ δεῖ πείθεσθαι ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, καθάπερ οὗτοί φασιν, ἐκπονοῦντο ἡμῖν εἶσιν αὐταὶ αἱ πόλεις αἱ ταῦτα διαπραγμαίμεναι. εἰ μὲν οὖν δεῖ ἐπικυρῦπτεσθαι τὰληθῆ, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ὅτι εἰσιν αἱ Μακεδονικαί· εἰ δ' οὐκ ἀνιάσιν οἱ καθ' ἡμῶν τῷ Μακεδόνι ὑπηρεταὶ προσταττοντες πράττειν τὰ ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, πεισθῶμεν αὐτοῖς, ἐπειδὴ τὰ δίκαια λέγουσι· καὶ, καθάπερ κελύει ὁ

ὄρκος, ἐκπονήδους αὐτοὺς ποιήσαντες, βουλευσώμε-
 θα, πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς δεσποτικῶς καὶ ἀσελγῶς
 διακεκμημένοις, καὶ διὰ τέλους τὰ μὲν ἐπιβουλεύουσι,
 τὰ δὲ ταράττουσι, καὶ καταγελῶσι τῆς κοινῆς εἰρή-
 νης· διὰ τί γὰρ οὐ φήσουσιν οὗτοι δεῖν ταῦθ' οὐ-
 τως εἶναι; ἢ τὴν μὲν ὁμολογίαν τὴν κατὰ τῆς πό-
 λεως οὖσαν βεβαίαν ἀξιῶσιν εἶναι· τὴν δὲ σώζου-
 σαν, οὐ συγχωρήσουσιν; ἀρὰ γε δοκεῖ δίκαιον ταῦτα
 γίνεσθαι; κἄν μὲν τι ἢ πρὸς τῶν ἐχθρῶν κατὰ
 τῆς πόλεως ἐν τοῖς ὄρκοις, τοῦτο μὲν ἰσχυρὸν αἰ-
 217 ποιήσουσιν· εἰάν δέ τι ὑμέτερον ἢ κατ' ἐκείνων,
 ἅμα καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον, πρὸς τοῦτο δὲ δια-
 μαχομένους οὐδέποτε παύσασθαι οἰήσονται δεῖν ἐάν-
 τους; ἵνα δ' εἰδῆτε ἐτι σαφέστερον, ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν
 ἐγκλιθεῖ ποτὲ τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἅσα παρέβητέ τι
 τῶν κοινῆ ὁμολογηθέντων, ἀλλὰ καὶ χάριν ἔχουσιν,
 ὅτι μόνον ἐξηλέγξατε τοὺς ταῦτα ποιοῦντας, μικρὰ
 ἐπιδοραμοῦμαι περὶ αὐτῶν, πολλῶν ὄντων. ἔστι γὰρ
 πού ἐν ταῖς συνθήκαις, τὴν θάλατταν πλεῖν τοὺς
 μετέχοντας τῆς εἰρήνης, καὶ μηδένα κωλύειν αὐτοὺς,
 μηδὲ κατάγειν πλοῖον μηδένα τούτων· εἰάν δέ τις
 παρὰ ταῦτα ποιῇ, πολέμιον εἶναι πᾶσι τοῖς τῆς εἰ-
 ρῆνης μετέχουσιν. οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 ὑμεῖς μὲν ἐναρξέστατα ἴστε τοῦθ' ὑπὸ τῶν Μακε-
 δόνων γεγεννημένον· εἰς τοῦτο γὰρ παρανομίας ἤλ-
 φαν, ὥστε εἰς Τένεδον ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου
 πλοῖα κατήγαγον· καὶ σκευωροῦμενοι περὶ αὐτὰ οὐ
 πρότερον ἀφείσαν, πρὶν οὐ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τριή-
 ρεις ἑκατὸν πληροῦν, καὶ καθέλκειν εὐθύς τότε, καὶ
 στρατηγὸν ἐπ' αὐταῖς ἐτάξατε Μενεσθέα. πῶς οὖν
 οὐκ ἄτοπον, τοσαῦτα μὲν εἶναι καὶ τηλικαῦτα τὰ
 ἡμαρτημένα ἑτέροις· τοὺς δ' ἐνταῦθα φίλους αὐ-
 τῶν, μὴ ἐκείνους ἀποτρέπειν, τοὺς παραβαίνοντας,
 ἀλλ' ἡμῖν συμβουλεύειν ἐμμένειν τοῖς οὕτως ὀλιγορη-
 μένοις; ὥσπερ καὶ τούτου προσγεγραμμένου, τοῖς
 μὲν ἐξεῖναι πλημελεῖν· τοῖς δὲ, μηδ' ἀμύνεσθαι.
 πῶς δ' οὐκ ἅμα τε παρηγόμουν ἐκείνοι καὶ ἀναίσθη-
 τοι ἦσαν, οἳ γε τηλικούτου παρέβησαν τῶν ὄρκων,

ὃ παρ' ἐλάχιστον ἐποίησεν αὐτοὺς ἀφαιρεθῆναι δι-
 καίως τὴν κατὰ θάλατταν ἡγεμονίαν; καὶ νῦν ἐτι
 παραδεδώκασιν τοῦτο τὸ δίκαιον ἀνεγκλήτως ἡμῖν, 218
 ὅταν βουληθῶμεν πράττειν· οὐ γὰρ, ὅτι ἐπαύ-
 σατο ἐξαμαρτάνοντες, ἤτιόν τι δήπου παραβεβή-
 κασι τὰς κοινὰς ὁμολογίας. ἀλλ' εὐτυχοῦσιν, ὅτι
 ἐναποχωρῶνται τῇ ὑμετέρᾳ βραδυμίᾳ, τῇ οὐδὲ τῶν
 δικαίων ἀπολαύειν προαιρουμένη· ὃ καὶ ὑβριστικώ-
 τaton συμβέβηκεν, εἰ οἳ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες καὶ βάρ-
 βαροι ἅπαντες τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐχθρὰν φοβούνται·
 οὗτοι δ' οἳ νεόπλουτοι μόνον καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν
 αὐτῶν ἀναγκάζουσι, τὰ μὲν πείθοντες, τὰ δὲ βια-
 ζόμενοι, ὥσπερ ἐν Ἀβδηρίταις, ἢ Μαρωσίταις, ἀλλ'
 οὐκ ἐν Ἀθηναίοις πολιτευόμενοι. καὶ ἅμα μὲν μικρὰ
 τὰ ἡμέτερα πράγματα ποιῶσι, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν
 ἰσχυρά· ἅμα δὲ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς, ἀνυπόστα-
 τον τὴν πόλιν ὁμολογοῦντες εἶναι, διακελευόμενοι τὸ
 δίκαιον οὐ δικάως διαφυλάττειν, ὡς τῇ συμφέρον-
 τί γε προελομένην χρῆσθαι, κρατεῖν ἂν τῶν πολε-
 μίων ὀρθῶς δυνηθεῖσαν. εἰκότως δ' αὐτὸ πεπόν-
 θασιν· ἕως γὰρ ἂν ἐξῆ τῶν κατὰ θάλατταν καὶ
 μόνων ἀναμνησθητέως εἶναι κυρίως, τοῖς γε κατὰ
 γῆν πρὸς τῇ ὑπαρχούσῃ δυνάμει ἔστι προβολὰς ἐτέ-
 ρας ἰσχυροτέρας εὐρεῖσθαι· ἄλλως τε καὶ πεπαιμέ-
 νων ὑπὸ τῆς τύχης τῶν δορυφορουμένων ὑπὸ τῶν
 τυραννικῶν στρατοπέδων· καὶ τῶν μὲν, ἐφθαρμέ-
 νων· τῶν δὲ, ἐξεληλεγμένων οὐδενὸς ἀξίον ὄντων.
 τὸ μὲν οὖν περὶ τὰ πλοῖα, πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς
 προσηρημένοις, ὃ Μακεδῶν τηλικούτου παρέβη· τὸ
 δὲ ὑβριστικώτατον καὶ ὑπεροπτικώτατον τῶν Μακε-
 δόνων, τὸ πρῶτον γεγεννημένον ἔστι· τὸ τολιῆσαι
 εἰσπλεῦσαι εἰς τὸν Πειραιᾶ παρὰ τὰς κοινὰς ἡμῖν 219
 πρὸς αὐτοὺς συνθήκας· καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, οὐχ ὅτι μία τριήρης ἦν, μικρὸν ὑποληπτέον·
 ἀλλ' ὅτι ἀπόπειρα ἐγένετο, εἰ περιορισθεῖα, ἵνα με-
 τὰ πλείονων αὐτοῖς ἐγγένηται τοῦτο πράττειν, καὶ
 ὅτι οὐκ ἐφρόντισαν τῶν κοινῶν δογματῶν, καθάπερ
 οὐδὲ τῶν προσηρημένων· ἐπεὶ ὅτι γε τοῦτο παρὰ-

δυνάμεις ἦν κατὰ μικρὸν, καὶ ἐθισμὸς τοῦ ἀνέχεσθαι ἡμᾶς τοὺς τοιοῦτους εἰσπλους, κακείθεν δὴλον· τὸ γὰρ τὸν τότε εἰσπλεύσαντα ἐπὶ τῆς νεῆς, ὃν ἔδει εὐθύς μετὰ τῆς τριήρους ὑφ' ὑμῶν ἀπολωλέναι, αἰτεῖσθαι ναυπηγησάσθαι μικρὰ πλοῖα ἐν τοῖς ἡμετέροις λιμέσι, πῶς οὐ καταφανὲς ποιεῖ, ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰσπλεῖν, τὸ εὐθύς ἔνδον εἶναι ἐμνησανῶντο; καὶ εἰ λεπτὰ πλοῖα ἀπομενοῦμεν, ὀλίγον ὑστερον καὶ τριήρεις· καὶ εἰ τοπρωτὸν ὀλίγας, μικρὰ ὑστερον πολλὰς· οὐ γὰρ δὴ ἐστὶ γε εἰπεῖν, ὡς Ἀθήνησι μὲν ἀφθονῶν ὄντων τῶν ναυπηγησίων ξύλων, τῶν πόρρωθεν καὶ μόλις εἰσκομιζομένων· ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ἐπιχειροπύτων, τῇ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς βουλομένοις ἐντελέσταιμι καθισταμένη, ἀλλ' ὥντο ἅμα τε ναυπηγήσεσθαι ἐνταῦθα, καὶ πληρωσέσθαι ἐν τῷ λιμένι τῇ προσημένῳ, ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διεσπόμενον μηδὲν τοιοῦτον εἰσδέχεσθαι, καὶ ταῦτα ἐξέσται ἐπὶ πλείον ἂν ποιεῖν, οὕτω πάντοθεν καταπεφρονηκότως ἐκείνοι τῇ πόλει χρῶνται, διὰ τοὺς ἐντεῦθεν διδασκάλους τοὺς υπαγορευόντας αὐτοῖς, ἃ δεῖ ποιεῖν. οὕτω δὲ κατεγνώκασιν μετὰ τούτων ἀδιήγητόν τινα τῆς πόλεως ἔκλυσιν, καὶ 220 μαλακίαν, καὶ οὔτε πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν μελλόντων εἶναι, οὔτε λογισμὸν οὐδένα παραγίνεσθαι, τίνα τρόπον χρῆται ὁ τύραννος ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, αἷς ἐγὼ διακελεύομαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέθεσθαι, καθάπερ ἐδίδαξα, καὶ διεβεβαίωσάμην ἂν, ὡς τοῦθ' ἡλικίας ἔχων, ἅμα καὶ τῷ δικαίῳ ἡμῶν ἀνεγλήτως, καὶ τοῖς καιροῖς ἀσφαλίστατα χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ τὸ συμφέρον κατεπέλγουσι· καὶ γὰρ ἔτι προσεγγραπταί ταῖς συνθήκαις, εἰάν βουλώμεθα τῆς κοινῆς εἰρήνης μετέχειν· τὸ δ' εἰάν βουλώμεθα, ἐστὶν ἅμα καὶ τούναντίον, εἰ ἄρα ποτὲ δεῖ παύσασθαι αἰσχροῦς ἐτέροις ἀκολουθοῦντας, ἀλλὰ μὴδ' ἀνυμνησθῆναι μηδεμιᾶς φιλοτιμίας τῶν ἐξ ἀρχαιοτάτου, καὶ πλείστον, καὶ μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, ὑμῖν ὑπαρχουσῶν. εἰάν οὖν

κελεύετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γράψω, καθάπερ αἱ συνθήκαι κελεύουσι, πολεμεῖν τοῖς παραβεβηκόσιν.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Τείχος μὲν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ Ἀθηναίων προβάλετο, τῶν συνήθων τούτων καὶ χειροποιήτων ἀρδαιότατον τε καὶ βέλτιον, τὴν τε εἰς τὴν πόλιν εὐνοίαν, καὶ περὶ λόγους δεινότητα, ὡς αὐτὸς εἰρηκεν, οὐ λίθοις καὶ πλίνθοις τὰς Ἀθήνας ὠχύρωσα, ἀλλὰ μεγάλας δυνάμεις, καὶ πολλὴν τινι συμμαχίᾳ· τῇ μὲν, ἐν γῆς· τῇ δὲ, ἐν θαλάττης· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν χειροποιήτον περίβολον οὐ μικρὰ τῇ πόλει συνεβάλετο· πεπονημένος γὰρ κατὰ πολλὰ 221 μέρη τοῦ τείχους τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ ἔδοξεν ἀνορθοῦν αὐτὸ, ἠρέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον ἄνδρες δεκά, φυλῆς ἑκάστης εἷς, οὓς ἔδει τὴν ἐπιμέλειαν παρέχεσθαι ψιλῆν τοῦ ἔργου· τὸ γὰρ ἀνάλωμα, δημοσίον. εἰς τοῖνυν τούτων καὶ ὁ ῥήτωρ γενόμενος, οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις τὴν ἐπιμέλειαν μόνην εἰσηνεγκὲ τῇ χρεῖᾳ· ἀλλὰ τὸ μὲν ἔργον αἰμίπτως ἀπέτελεσε· τὰ δὲ χροήματα ἔδωκεν οἰκοθὲν τῇ πόλει. ἐπήνεσεν αὐτοῦ τὴν εὐνοίαν ταύτην ἢ βουλή, καὶ τὴν προμηθεῖαν ἡμέψατο στεφάνῳ χροσῶ· ἔτοιμοι γὰρ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς χάριτας τῶν ἐν ποιοῦντων. Κτησιφῶν δὲ ἦν ὁ τὴν γνώμην εἰπών, ὡς δεῖ στεφανῶσαι τὸν Δημοσθένην, ἐν μὲν καιρῷ, τοῖς Διονυσίοις· ἐν δὲ τόπῳ, τῷ τοῦ Διονύσου θεάτρῳ· ἐν δὲ θεαταῖς, πᾶσι τοῖς Ἑλλήσιν, οὓς ἢ πανήγυρις συνήγαγε· καὶ τούτων ἐναντίον ἀντιπεῖν τὸν κηρυκα, ὅτι στεφανῶσι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανικῆ ἢ πόλις, ἀρετῆς συμπασης ἕνεκα καὶ εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτήν. ἦν οὖν πανταχόθεν ἡ τιμὴ θυμαστική· διὸ καὶ φθόνος αὐτῆς ἤψατο, καὶ τοῦ ψηφίσματος. ἀπηνέχθη παρανομῶν γραφῆ. Αἰ-

σχίτης γὰρ ἐχθρὸς ὢν τοῦ Δημοσθένους, ἀγῶνα
 παρὰ νόμον ἐπήγγειλε Κτησιφῶντι, λέγων ἄρχοντα
 γεγονότα τὸν Δημοσθένην, καὶ μὴ δόντα λόγον,
 ὑπεύθυνον εἶναι νόμον δὲ κελύειν, τοὺς ὑπεύθυ-
 νους μὴ στεφανοῦν· καὶ πάλιν νόμον παρεχόμενος,
 τὸν κελύοντα, εἰάν μιν τινα ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων στε-
 φανοῖ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν στέφανον ἀναγορευέσθαι·
 222 εἰάν δὲ ἡ βουλὴ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ· ἀλλαγῆθι δὲ,
 μὴ ἐξεῖναι· φησὶ δὲ καὶ τοὺς ἐπαίνους εἶναι τοὺς ἐπὶ
 τῷ Δημοσθένει ψευθεῖς· μὴ γὰρ πεπολιτεύσθαι κα-
 λῶς τὸν ὄητορα, ἀλλὰ καὶ δωροδοκῶν εἶναι, καὶ πολ-
 λῶν κακῶν αἰτίων τῇ πόλει. καὶ τάξει γε ταύτης τῆς
 κατηγορίας Αἰσχίνης κέχρηται, πρῶτον εἰπὼν, περὶ
 τοῦ τῶν ὑπευθύνων νόμου· καὶ δεύτερον, περὶ τοῦ
 τῶν κηρυγμάτων καὶ τρίτον, περὶ τῆς πολιτείας. ἤξιω-
 σε δὲ καὶ τὸν Δημοσθένην τὴν αὐτὴν τάξιν ποιήσα-
 σθαι. ὁ δὲ ὄητωρ, καὶ ἀπὸ τῆς πολιτείας τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησάτο, καὶ πάλιν εἰς ταύτην τὸν λόγον κατέστρε-
 ψε, τεχνικῶς ποιῶν· δεῖ γὰρ ἄρχεσθαι τε ἀπὸ τῶν
 ἰσχυροτέρων, καὶ ληγεῖν εἰς ταῦτα· μέσα δὲ τέθεικε
 τὰ περὶ τῶν νόμων καὶ τῶ μὲν περὶ τῶν ὑπευθύνων,
 ἀντιτίθει διανοίας· τῷ δὲ περὶ τῶν κηρυγμάτων,
 νόμον ἕτερον, ἢ τοῦ νόμου μέρος, ὡς φησὶν αὐτὸς· ἐν
 ᾧ συγκροῖται καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττειν, εἰάν ὁ
 δῆμος, ἢ ἡ βουλὴ τοῦτο ψηφισῆται.

ἜΤΕΡΑ ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι πολεμοῦντες πρὸς Φίλιπ-
 πον ἐν Χαίρωνείᾳ, πόλει τῆς Βοιωτίας, ἠττήθη-
 σαν. ἐπικρατήσας οὖν ὁ Μαικεδῶν, φρουρὰν μὲν εἰς
 τὰς Θήβας ἐπέβαλε, καὶ εἶχεν ὑπὸ χεῖρα δουλευ-
 ούσαν. ἐλπίσαντες οὖν τὸ αὐτὸ παθεῖν Ἀθηναῖοι,
 223 καὶ ὅσον οὐδέπω κατ' αὐτῶν ἤξειν προσδοκῶντες
 τὸν τύραννον, ἐσκέψαντο τὰ πεπονηκότα μέρη τῆς
 χροῆς τοῦ τείχους ἐπαρορθώσασθαι· καὶ δὴ ἀφ'

ἐκάστης φυλῆς τειχοποιοὶ προεβλήθησαν. ταῦνδε
 καὶ ἡ Πανδιονίς ἐξ ἑαυτῆς εἴλετο πρὸς χρεῖαν τὸν
 ὄητορα. τῆς τοίνυν ἐργασίας ἐν χερσὶν οὐσης,
 προσδεηθεὶς εἰς χρημάτων μεταδεδομένων ὑπὸ τῆς
 πόλεως, ὁ ὄητωρ ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπάνησε, καὶ
 οὐκ ἐλογίσατο αὐτὰ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ἐχαρί-
 σατο. ταύτην ἀφορμὴν ὁ Κτησιφῶν, εἰς τῶν πο-
 λιτευομένων, δεξάμενος, εἰσηγγεῖ γνώμην ἐν τῇ
 βουλῇ περὶ αὐτοῦ ταυαίτην· ἐπειδὴ διατελεῖ Δη-
 μοσθένης ὁ Δημοσθένης παρ' ὅλον τὸν βίον
 εὐνοίαν εἰς τὴν πόλιν ἐπιδεικνύμενος, καὶ νῦν δὲ
 τειχοποιὸς ὢν, καὶ προσδεηθεὶς χρημάτων, οἰκο-
 δεν παρέσχε, καὶ ἐχαρίσατο· δια τοῦτο δεδόχθαι
 τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανοῦσθαι αὐτὸν χου-
 σίῳ στέφανῳ, ἐν τῷ θεάτρῳ, τραγωδιῶν ἀγομέ-
 νων καινῶν, ἴσως ὅτε πλήθῃ συντρέχει ἐπιθυ-
 μούντα καινὰ δράματα βλέπειν· εἰσαγομένον ταί-
 νων καὶ εἰς τὸν δῆμον τοῦ προβουλεύματος, ἐπί-
 σταται τοῦ Κτησιφῶντος κατηγορὸς Αἰσχίνης ἐκ
 τῆς πολιτείας ὑπαρχῶν ἐχθρὸς, παρὰ νόμον εἶναι
 φάσκων πρὸς τρεῖς νόμους τὸ ψήγισμα· ἓνα μὲν,
 τὸν κελύοντα τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦσθαι,
 πρὶν ἂν δῶ τὰς εὐθύνας· οὐπω δὲ ταύτας, φησὶν,
 ὁ Δημοσθένης ἔδεδωκε, καὶ τὰ θεωρικά διοι-
 κῶν, καὶ τειχοποιῶν· καὶ ἴδει ἀναμείναι καὶ ἐπι-
 σχεῖν τὸ γέρας, ἕως ἂν ὀφθῆ καθαρὸς ἐξετασθεῖς·
 δεύτερον δὲ ἀναγινώσκει νόμον, τὸν κελύοντα ἐν
 Πηνυκί στεφανοῦσθαι, οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διαβάλ-
 λων τοὺς πολίτας τοὺς δεξομένους ἐν τῷ θεάτρῳ 224
 ἀναγορευθῆναι τοῦ Δημοσθένους τὸν στέφανον. ὁ δὲ
 τρίτος νόμος εἰς τὴν ὅλην ὁρὰ τοῦ βίου καὶ τῆς πο-
 λιτείας ἐξετάσιν· κελύει γὰρ μηδέποτε ψευδῆ γράμ-
 ματα εἰς τὸ Μητροῦν εἰσάγειν, ἐνθα ἐστὶν ὅλα τὰ
 δημόσια γράμματα. ἐψεύσατο δὲ, φησὶν, εὐνοίαν
 καὶ σπουδὴν μαρτυρήσας τῷ Δημοσθένει· κακόνους
 γὰρ μᾶλλον καὶ πολέμιος εὐρίσκειται τῇ πατρίδι.
 τούτου τοῦ νόμου χρησίμου τυγχάνοντος, τοῦ τρίτου
 ἀντιλαβόμενος, ὡσπερ τινὸς ἀγκύρας, ὁ ὄητωρ, κα-

τεπάλεισε τὸν ἀντίδικον, μεθόδοι δεινοτάτη καὶ σφαιρατάτη τῇ περὶ τοῦ κατηγόρου χρησάμενος· ἐπιθεὶν γὰρ ἔσχε λαβὴν ἔλιν καὶ καταγωνίσασθαι τὸν πολέμιον· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους δύο νόμους, τὸν τε τῶν ὑπευθύνων, καὶ τὸν τοῦ κηρύγματος, εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου ἀπέθουσε, στρατηγικῶς· κακοῦς δ' εἰς μέσον ἔλασας. τῷ δὲ ἰσχυροτάτῳ εἰς τὰ ἄκρα προσέχρηται, τὸ σαθρὸν τῶν ἄλλων ἕξ ἑκατέρου ἰωννῆς· εἰσκει δὲ καὶ διοικεῖν πρὸς τὸ συμφέρον τὸν λόγον, καὶ οὐ σφόδρα ἀναιδῶς τὴν τέχνην ἐπιδεικνύμενος· δοκῶν γὰρ ἐν πρώτοις ὑπερβαίνειν τὸ νόμιμον, ἐτέρῳ τρόπῳ τῷ νομίμῳ προσέχρηται· καὶ γὰρ νόμον ἀνέγνω Δισχίνης τὸν περὶ τῶν στεφάνων ψευδῆ πρὸς ὃν ὁ ῥήτωρ ὑποκρινόμενος, εὔρει καιρὸν εἰς μέσον ἀγαγεῖν τὰ ἑαυτοῦ πολιτεύματα, ὡς νομίμῳ μαχόμενος. καὶ ἡ μὲν διοίκησις τοῦ λόγου τοιαύτη, κερφαλαῖον δὲ ἰσχυρὸν, τῷ μὲν Δισχίνῃ, τὸ νόμιμον· τῷ δὲ ῥήτορι, τὸ δίκαιον. καιρὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου, τὸ συμφέρον, οὐκ ἔχον φανερὰν τὴν ἐξέτασιν. ἡ στήσις, 225 οἷς, ἔγγραφος πραγματικῆ· περὶ ὅτι ἢ γὰρ τὸ ψήφισμα. τῆς δὲ γραφῆς ἐστὶ Φιλίππου ζῶντος ἀποτεθείσης, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου διαδεξαμένου τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἐστὶ καὶ ἡ κρίσις· ὡς γὰρ ἀπέθανε Φίλιππος, καὶ τὴν φρουρὰν οἱ Θηβαῖοι τεθρασηκότες ἐξέβαλον, ὁ μὲν Ἀλεξάνδρος ὡς καταφρονηθεὶς, τὰς Θήβας κατέσκαψεν· εἶτα μεταγνοὺς ἐπὶ τῷ κερφαλίμῳ, ἐξεχώρητε τῆς Ἑλλάδος αἰσχυρόμενος, καὶ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐστράτευσεν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καιρὸν ἔχον ἐνόμισαν κρίσει παραδοῦναι τοὺς προδότες τοὺς τὴν Ἑλλάδα ἀδικήσαντας, καὶ οὕτω συνεζωστήθη τὸ δικαστήριον. οὐκ οὖν τὸ πρῶτον προσίμιον εὐκτικὸν ἐστὶ, κατὰ μερισμὸν εἰσαχθέν, καὶ παρασκευάζει τὴν εὐνοίαν, ἧς μάλιστα ἐν τῷ παρόντι δεόμεθα. Ὀμηρικῶς δὲ εἴρηται ἕληφ'· Κέκλυτέ μιν πάντες τε θεοὶ, πᾶσαι τε θείαιναί. καὶ δὴ καὶ ἔμφασιν ἔχει τοῦ τῇ εὐνοίᾳ θαρσύνειν· οὐ γὰρ ἂν ὅλον ἐπεκαλεῖτο τῶν θεῶν τὸ γένος, εἰ μὴ οὕτω δέκεται. τὸ δὲ διατελῶ, εἰληπται μὲν ἀπὸ τοῦ ψηφίσματος.

δηλοῖ δὲ, ὅτι συνεβίωσε τῇ εὐνοίᾳ, καὶ ἀεὶ αὐτῆς μελεται, καὶ πρότερον ἀφήσει τὴν ψυχὴν, ἢ τὴν τοιαύτην διάνοιαν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΙ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὐχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὐνοίαν ἔχον ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρχει μοι 226 παρ' ὑμῶν εἰς τοιοῦτὸν τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ', ὅπερ ἐστὶ μάλιστα ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο παραστήσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι περὶ τοῦ πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ· σφέλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε· ἀλλὰ τοὺς νόμους, καὶ τὸν ὅρκον, ἐν ᾧ πρὸς ἅπασιν τοῖς ἄλλοις δικαίοις καὶ τοῦτο γέγραπται, τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκοῦσθαι. τοῦτο δ' ἐστίν, οὐ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωσμένον μηδὲν, οὐδὲ τὸ τὴν εὐνοίαν ἴσην ἀμφοτέροις ἀποδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούληται καὶ προσηρηται τῶν ἀγωνιζομένων ἕκαστος, οὕτως ἔασαι χρῆσασθαι. πολλὰ μὲν οὖν ἐγὼ ἐλαττοῦμαι κατὰ τοιοῦτὸν τὸν ἀγῶνα Δισχίνου· δύο δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα· ἐν μὲν, ὅτι οὐ περὶ τῶν ἴσων ἀγωνίζομαι· οὐ γὰρ ἐστὶν ἴσον νῦν ἐμοί, τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ τοῦτο, μὴ ἔλιν τὴν γραφὴν. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἶπαι οὐδὲν, ἀρχόμενος τοῦ λόγου. οὗτος δ' ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ. ἕτερον δ'· ἂ φῦσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κα-

τηγορῶν ἀκούειν ἡδέως· τοῖς ἐπανουσί δ' αὐτοὺς ἀχθεσθαι· τούτων τοίνυν, ὃ μὲν ἔστι πρὸς ἡδονήν, τούτῳ δέδοται· ὃ δὲ πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. κἄν μὲν εὐλαβούμενος τοῦτο, μὴ λέγω τὰ πεπραγμένα ἐναντιῶ, οὐκ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα δόξω· οὐδ' ἐφ' οἷς ἀξίω τιμᾶσθαι, δεικνύμαι. ἂν δ' ἐφ' ἃ καὶ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ 227 ἐναντιοῦ. πειράσομαι μὲν οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὃ, τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν οὗτός ἐστι δίκαιος ἔχειν, ὃ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος. οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες δικασταί, πάντας ἂν ὁμολογήσαι κοινὸν εἶναι τούτου τὸν ἀγῶνα, ἐμοὶ τε καὶ Κτησιφῶντι· καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἀξίον σπουδῆς ἐμοί· πάντων μὲν γὰρ ἀποστρεφῆσθαι, λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπὸν· ἄλλως τε, κἄν ὑπ' ἐχθροῦ τῶ τοῦτο συμβαίη· μάλιστα δὲ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας τε καὶ φιλανθρωπίας, ὅση περὶ καὶ τὸ τυχεῖν τούτων μέγιστόν ἐστι. περὶ τούτων δ' οὗτος τούτου τοῦ ἀγῶνος, ἀξίω καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν, ἀκοῦσαί μου περὶ τῶν κατηγορημένων ἀπολογουμένου δικαίως, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν· οὗς ὁ τιθεὶς ἐξαρχῆς Σόλων, εὐνοὺς ἂν ὑμῖν καὶ δημοτικός, οὐ μόνον τῷ γραφαὶ κυρίους ἀετο δεῖν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς ὁμομοικένας· οὐκ ἀπιστῶν ὑμῖν, ὡς γέ μοι φαίνεται· ἀλλ' ὁρῶν, ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολὰς, αἷς ἐκ τοῦ πρότερος λέγειν ὁ δίκων ἰσχύει, οὐκ ἐνὶ τῷ φενοῦντι παρελθεῖν, εἰ μὴ τῶν δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν, τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν διαφυλάττων, καὶ τὰ τοῦ ὑστέρου λεγοντος δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξεται, καὶ παρασχῶν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀγορατῆν, οὕτω τὴν διαγνώσιν ποιήσεται περὶ πάντων. μέλλον δὲ τοῦ τε ἰδίου βίου παντός, ὡς εἶκε, λόγον δίδομαι τήμερον, καὶ τῶν καινῶν πεπολιτευμένων, βούλομαι, καθάπερ ἐν ἀρχῇ, πάλιν τοὺς θεοὺς παρακαλέσαι, καὶ ἐναντίον ὑμῶν εἶχθαι· πρῶτον μὲν, ὅσην εὐνοίαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ

πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρχει μοι παρ' ὑμῶν εἰς 228 τούτου τοῦ ἀγῶνα· ἐπειδ', ὃ, τι μέλλει συνάσσειν καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινή, καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἐκάστη, τοῦτο παραστῆσαι τοὺς θεοὺς πᾶσιν ὑμῖν περὶ ταυτησί τῆς γραφῆς γράναι. εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδῶκε μόνον κατηγορήσεν Αἰσχίνης, κἄγω περὶ αὐτοῦ τοῦ προβουλευματος εὐθύς ἂν ἀπελογοῦμαι· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἐλάττω λόγον, τᾶλλα διεξιὼν, ἀνάλωκε, καὶ τὰ πλείεστα κατεψευσατό μου, ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω καὶ δίκαιον ἅμα, βραχέα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν τοῖς ἐξοθεν λόγοις ἠγμένος, ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ μου. περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ὅσα λοιδορούμενος βεβλασφήμηκε περὶ ἐμοῦ, θεάσασθε ὡς ἀπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. εἰ μὲν ἴστε με τοιοῦτον, οἷον οὗτος ἦτατο· οὐ γὰρ ἄλλοθι που βεβίακα, ἢ παρ' ὑμῖν· μηδὲ φανῆν ἀνάσχησθε, μηδ' εἰ πάντα τὰ κοινὰ ὑπέρου πεπολίτευμαι· ἀλλ' ἀνυστάντες, καταψηφίσασθε ἤδη· εἰ δὲ πολλῶ βελτίω τούτου, καὶ ἐν βελτιόωνι, καὶ μηδενὸς τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲς λέγω, χείρονα, καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ὑπελήφατε καὶ γνωσκατε, τούτῳ μὲν δὴ μηδ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων πιστεύετε· δήλον γὰρ, ὡς ὁμοίως ἅπαντ' ἐπλάττετο. ἐμοὶ δ', ἦν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὐνοίαν ἐνδέδειχθε ἐπὶ πολλῶν ἀγῶνων τῶν πρότερον γεγενημένων, καὶ νυνὶ παρασχεσθε. κακοήθης δ' οὖν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὐήθης φήθης, τοὺς περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγους ἀφέντα με, πρὸς τὰς λοιδορίας τὰς παρὰ σοῦ τρέψασθαι. οὐ δὴ ποιήσῃ τοῦτο· οὐχ οὕτω τετύφωμαι· ἀλλ' 229 ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων, ἃ κατεψεύδου καὶ διεβάλλες, αὐτίκα ἐξετάσω· τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀναίθην οὕτωσι γεγενημένης, ὕστερον, ἂν βουλομένοις ἀκούειν ἢ τούτοις, μνησθήσομαι. τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα, πολλὰ καὶ δεινὰ, καὶ περὶ ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι τάττουσι τιμορίας· τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἢ προαίρεσις

αὐτῇ, ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει, καὶ ὕβρω, καὶ
 λοιδορίαν, καὶ προσηλαισμόν ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ
 ταυῦτα· τῶν μὲντοι κατηγοριῶν καὶ τῶν αἰτιῶν
 τῶν εἰρημένων, εἶπερ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐκ ἐν τῇ
 πόλει δίκην ἄξιαν λαβεῖν, οὐδ' ἐγγύς· οὐ γὰρ ἀφαι-
 ρεῖσθαι δεῖ τὸ προσελθεῖν τῷ δήμῳ, καὶ λόγου ταχέειν·
 οὐδ' ἐν ἐπιγείας τάξει καὶ φθόρου τοῦτο ποιεῖν· ἢ οὔτε
 μὰ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς ἔχον, οὔτε πολιτικόν, οὔτε
 δίκαιόν ἐστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ' ἐφ' οἷς
 ἀδικουντὰ με εἴωρα τὴν πόλιν, οὐσί γε τηλικούτοις,
 ἢλικα νῦν ἐτραγοῦμαι καὶ διεξέει, ταῖς ἐν τῶν νόμων
 τιμωρίαις παρ' αὐτὰ τὰδικήματα χορηθεῖ· εἰ μὲν
 εἰσαγγελίας ἄξια πράττοντὰ με εἴωρα, εἰσαγγέλλοντα,
 καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ'
 ὑμῶν· εἰ δὲ γράφοντα παράνομα, παράνομον γρα-
 φόμενον· οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται
 διακεῖν δι' ἐμέ· ἐμὲ δὲ, εἶπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν,
 αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. καὶ μὴν, εἴ τι τῶν ἄλλων,
 ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξέει, ἢ καὶ ἄλλ' ὅτιοῦν ἀδι-
 κούντὰ με ὑμᾶς εἴωρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων, καὶ
 ἀγῶνες, καὶ κρίσεις, καὶ τιμωρίαι, πικρὰ καὶ με-
 γάλα ἔχουσαι τὰ ἐπιτίμια· καὶ τοῦτοις ἐξῆν αὐτῷ
 230 ἀπασὶ χορηθεῖν καὶ ἐμαῦ· καὶ ὀπηρῖνα ἐφαίνετο
 ταῦτα πεποιηκώς, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κερημέ-
 νος τοῖς πρὸς ἐμέ, ὡμολογεῖτο ἂν ἡ κατηγορία τοῖς
 ἔργοις αὐτοῦ· νῦν δ' ἐκστάς τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας
 οδοῦ, καὶ φυγὼν τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα
 ἐλέγχους, τοσοῦτοις ὑστέρων χρόνοις αἰτίας καὶ
 σκωμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας ὑποκρίνεται·
 εἶτα, κατηγορεῖ μὲν ἐμοῦ, κρίνει δὲ τουτονί· καὶ
 τοῦ μὲν ἀγῶνος ὅλον τὴν πρὸς ἐμέ πως ἐχθρὰν
 προῖσταται· οὐδαμοῦ δ' ἐπὶ ταυτην ἀπρητηκώς ἐμοί,
 τὴν ἐτέρου ζητῶν ἐπιτιμίαν ἀφέλεσθαι φαίνεται. καί-
 τοι πρὸς ἀπασιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις
 δικαίως, οἷς ἂν εἴπειν τις ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἔχοι,
 καὶ τοῦτ' ἐμοίγε δοκεῖ καὶ μάλ' εὐκότως ἂν λέγειν,
 ὅτι τῆς ἡμετέρας ἐχθρῆς ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν
 δίκαιον ἦν τὸν ἐξετασμόν ποιέσθαι, οὐ τὸ μὲν πρὸς

ἀλλήλους ἀγωνίζεσθαι παραλείπειν, ἐτέροι δ' ὅτω κα-
 κόν τι δώσομεν, ζητεῖν· ὑπερβολὴ γὰρ ἀδικίας τοῦ-
 τό γε. πάντα μὲν τοίνυν τὰ κατηγορημένα ὁμοίως ἐν
 τούτων ἂν τις ἴδοι, οὔτε δικαίως, οὔτ' ἐπ' ἀλη-
 θείας οὐδεμιᾶς εἰρημένα. βούλομαι δὲ καὶ καθ' ἐν
 ἑαστον αὐτῶν ἐξετάσαι. καὶ μάλιστα ὅσα ὑπὲρ τῆς
 εἰρήνης καὶ τῆς προσβείας κατεψεύσατό μου, τὰ
 πεπραγμένα ἐαυτῷ μετὰ Φιλοκράτους ἀνατιθεῖς ἐμοί.
 ἔστι δ' ἀναγκαῖον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ προσῆ-
 κον ἴσως, ὡς καὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ
 πράγματα ἀναμνήσαι ὑμᾶς, ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχον-
 τα καιρὸν ἑκαστα θεωρήτε. τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συ-
 σταντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ· οὐ γὰρ δη' ἐγωγε ἐπο-
 λιτευόμεν πῶ τότε· πρῶτον μὲν ὑμῖς οὕτω διέκει-
 σθε, ὥστε Φωκίας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι, καί- 231
 πτερ οὐ δίκαια ποιούντας ὀρῶντες· Θηβαίοις δ'
 ὅτιοῦν ἂν ἐρησθῆναι παθοῦσιν, οὐκ ἀλόγως, οὐδ'
 ἀδίκως, αὐτοῖς ὀργιζόμενοι· οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν
 ἐν Λευκτροῖς, οὐ μετρίως ἐκέχρητο· ἐπειδ' ἡ Πε-
 λοπόννησος ἀπασα διεστῆκει· καὶ οὐδ' οἱ μισοῦν-
 τες Λακεδαιμονίους οὕτως ἴσχυον, ὥστε ἀνελεῖν αὐ-
 τοὺς, οὐδ' οἱ πρότερον δι' ἐκείνων ἄρχοντες, κύριοι
 τῶν πόλεων ἦσαν· ἀλλὰ τις ἦν ἀκριτος καὶ παρὰ
 τούτοις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν Ἑλλήσιν ἐρις
 καὶ ταραχὴ. ταῦτα δ' ὄρων ὁ Φίλιππος· οὐ γὰρ
 ἦν ἀσπῆ· τοῖς παρ' ἐκαστοῖς προδοτικῶς χρήματα
 ἀναλίσκων, πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς ἐαυτοὺς
 ἐτέρωκεν· εἴτ' ἐν οἷς ἡμῶντανον οἱ ἄλλοι, καὶ κα-
 κῶς ἐφρόνον, αὐτὸς παρεσκευάζετο, καὶ κατὰ πάν-
 των ἐφύετο. ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ
 πολέμου, οἱ τότε μὲν βαρεῖς, νυνὶ δ' ἀτυχεῖς Θη-
 βαῖοι, φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθῆσόμενοι κα-
 ταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γέ-
 νοιτο, μηδὲ συνελθοῖεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην,
 ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγέλλετο. τί οὖν συνηγωνί-
 σατο αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ἐκόντας ὑμᾶς
 ἐξαιτωμένους; ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χορη-
 καίαν, εἴτε ἀγνοίαν, εἴτε καὶ ἀμφοτέρω ταῦτ' εἰ-

πεῖν· οἱ, πόλεμον συνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμοῦντων ὑμῶν, καὶ τούτων ὑπὲρ τῶν κοινῆ πᾶσι συμφερόντων, ὡς ἔργῳ φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμασι, οὔτε σώμασιν, οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν πάντων συνελάμβανον ὑμῖν. οἷς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ἀρχίζόμενοι, ἐτόλμως ὑπηρεύσατε τῷ Φιλίππῳ. ἢ 232 μὲν οὖν τότε συγχωρηθεῖσα εἰρήνη, διὰ ταῦτα, οὐδὲ ἐμὲ, ὡς οὗτος διέβαλλεν, ἐπράχθη· τὰ δὲ τούτων ἀδικήματα, καὶ δοιροδοκλήματα ἐν αὐτῇ, τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων, ἂν τις ἐξετάσῃ δικαίως, αἴτια εὐρήσει. καὶ ταυτὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀκριβολογοῦμαι, καὶ διεξέρομαι· εἰ γὰρ εἶναι τινα δοκοῖη τὰ μάλιστα ἐν τούτοις ἀδικήματα, οὐδὲν ἔστι τούτων δήπου πρὸς ἐμὲ· ἀλλ', ὁ μὲν πρῶτος εἰπὼν καὶ μνησθεὶς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Ἀριστοτόδημος ἦν, ὁ ὑποκοιτῆς· ὁ δ' ἐνδεξάμενος, καὶ γραφας, καὶ ἑαυτὸν μετὰ τούτου μισθώσας ἐπὶ ταῦτα, Φιλοκράτης ὁ Ἀγνούσιος, ὁ σὸς, Αἰσχίνη, κοινωτὸς, οὐκ ἐμὸς, οὐδ' ἂν σὺ διασφραγῆς ψευδομένος, οἱ δὲ συνεπάντες, ἄτου δήποτε ἕνεκα· ἐγὼ γὰρ τοῦτό γ' ἐν τῷ παρόντι· Εὐβουλος καὶ Κηφισοφῶν· ἐγὼ δ', οὐδὲν οὐδαμοῦ. ἀλλ' ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας οὕτω δεικνυμένων, εἰς τοῦθ' ἦγεν ἀναδείας, ὥστ' ἐτόλμα λέγειν, ὡς ἄρα ἐγὼ, πρὸς τῷ τῆς εἰρήνης αἴτιος γενενησθαι, ἐτι καὶ κεκολυκῶς εἶην τὴν πόλιν μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων αὐτὴν ποιήσασθαι· εἴτ', ὡς τί ἂν εἰπὼν σέ τις ὀρθῶς προσείποι; ἔστιν ἄπον σὺ παρών, τηλικαύτην προᾶξιν καὶ συμμαχίαν, ἡλικίην νῦν διτροαγοῦθεις, καὶ διεξήεις, ὄρων ἀφαιρούμενάν με τῆς πόλεως, ἠγανάντησας; ἢ παρελθὼν ταῦτα, ἃ νῦν κατηγορεῖς, ἐδίδαξας, καὶ διεξῆλθες; καὶ μὴν, εἰ τὸ κωλύσαι τὴν τῶν Ἑλλήνων καινωσίαν ἐπεπρακεῖν ἐγὼ Φιλίππῳ, σοὶ τὸ μὴ σιγῆσαι λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ βοᾶν καὶ διαμαρτύρεσθαι, καὶ δηλοῦν ταυτοσί. οὐ τοίνυν ἐποίησας οὐδαμοῦ ταῦτο, οὐδ' ἤκουσέ σου 233 ταυτὴν τὴν φωνὴν οὐθεὶς· εἰκάτως· οὔτε γὰρ ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδένας ἀπεσταλμένη τότε τῶν Ἑλ-

λήνων, ἀλλὰ πάσαι πάντες ἦσαν ἐξεληλεγμένοι· οὐθ' οὗτος ὑμῆς περὶ τούτων εἴρηκεν οὐδέν· χωρὶς δὲ τούτων, καὶ διαβάλλει τὴν πόλιν τὰ μέγιστα ἐν οἷς φρενέεται· εἰ γὰρ ὑμεῖς ἅμα, τοὺς μὲν Ἕλληνας εἰς πόλεμον παρεκαλεῖτε, αὐτοὶ δὲ πρὸς Φιλίππον περὶ εἰρήνης [πρέσβεις] ἐπέμπετε, Εὐρουβάτου πράγμα, οὐ πόλεως ἔργον, οὐδὲ χρησίων ἀνθρώπων διεπράττεσθε. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι· τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν· ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλευέσθε. οὐκ οὐδὲ τῆς ἐξαρχῆς εἰρήνης ἡγεμῶν, οὐδ' αἴτιος ὦν ἐγὼ φαίνομαι, οὔτε τῶν ἄλλων, ὧν κατεψεύσατό μου, οὐδὲν ἀληθές ὃν δεικνύται. ἐπειδὴ τοίνυν ἐποίησατο τὴν εἰρήνην ἢ πόλιν, ἐνταῦθα πάλιν σκέψασθε, τί ἡμῶν ἕκαστος προσέλετο πρῶτευ· καὶ γὰρ ἐκ τούτων εἴσεσθε, τίς ἦν ὁ Φιλίππῳ πάντα συναγωνίζομενος, καὶ τίς ὁ πράττων ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τὸ τῇ πόλει συμφερόν ζητῶν. ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραφα βουλευσὼν ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν ὄντα τὸν Φιλίππον πυνθάνωνται, καὶ τοὺς ὄρκους ἀπολαμβάνειν· οὗτοι δὲ, οὐδὲ γραψαντος ἐμοῦ, ταῦτα ποιεῖν ἠθέλησαν. τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ διδάξω. Φιλίππῳ μὲν ἦν συμφερόν, ὡς πλείστον τὸν μεταξὺ χρόνον γενέσθαι τῶν ὄρκων ὑμῖν δ', ὡς ἐλάχιστον. διὰ τί; ὅτι ὑμεῖς μὲν, οὐκ ἀφ' ἧς ὠμόσατε μόνον ἡμέρας, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἠλπί- 234 σατε τὴν εἰρήνην εἶσεσθαι, πάσας ἐξελύσασθε τὰς παρασκευὰς τὰς τοῦ πολέμου· ὁ δὲ ταῦτο ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μάλιστα ἐπραγματεύετο, νομίζων, ὅπερ ἦν ἀληθές, ὅσα τῆς πόλεως προλαβοί, πρὸ τοῦ τοὺς ὄρκους ἀποδοῦναι, πάντα ταῦτα βεβαίως ἔξειν· οὐδένα γὰρ τὴν εἰρήνην λύσειν τούτων ἕνεκεν. ἃ ἐγὼ προσρώμενος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιζόμενος, τοῦτο τὸ ψήφισμα γράφω, πλεῖν ἐπὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν ἦ Φιλίππος, καὶ τοὺς ὄρκους τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν· ἢ ἐχόντων τῶν

Θρακῶν, τῶν ἡμετέρων συμμάχων, τὰ χωρία ταῦθ', ἃ νῦν οὗτος διεύρε, τὸ Σέρβιον, καὶ τὸ Μύρτιον, καὶ τὴν Ἐορσίαν, οὕτω γήρουνθ' οἱ ὄρκοι, καὶ μὴ προλαβῶν ἐκείνος τοὺς επικαίρους τῶν τόπων, κινῶς τῆς Θρακίας καταστατῆ· μηδὲ πολλῶν μὲν χορημάτων, πολλῶν δὲ στρατιωτῶν εὐπορήσας, ἐκ τούτων ῥαδίως τοῖς λοιποῖς ἐπιχειροῖε πραγμασι. εἴτα τοῦτο μὲν οὐχὶ λέγει τὸ ψήφισμα, οὐδ' ἀναγινώσκει· εἰ δὲ βουλευῶν ἐγὼ προσάγειν τοὺς πρέσβεις ἤμην δεῖν, τοῦτό μου διαβάλλει, ἀλλὰ τί ἐροῖν με ποιεῖν; μὴ προσάγειν γραφαὶ τοὺς ἐπὶ τοῦθ' ἠκοντάς, ἢ ὑμῖν διαλεχθῶσι; ἢ θεῶν μὴ κατανεῖμαι τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτοῖς κελεύσαι; ἀλλ' ἐν τοῖν θυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρου ἂν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐγράφη. τὰ μικρὰ συμφέροντα τῆς πόλεως εἶδει με φυλάττειν· τὰ δ' ὅλα, ὡσπερ οὗτοι, πεπρακέναι Φιλίππῳ; οὐ δῆπον, λέγε τοῖνυν μοι τὸ ψήφισμα τοῦτ' λαβῶν, ὃ σαφῶς εἰδῶς αὐτὸς παρέβη. λέγε.

235

ΨΗΦΙΣΜΑ.

„Επὶ ἀρχοντος Μησιφίλου, ἑκατομβαιῶνος
 „ἐνῆ καὶ νέα, φυλῆς πρυτανεύουσης Πανδιονίδος,
 „Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς εἶπεν· Ἐπει-
 „δή Φίλιππος ἀποστελλας πρέσβεις περὶ [τῆς] εἰρή-
 „νης, ὁμολογουμένης πεποιήται συνθήκας πρὸς τὸν
 „Ἀθηναίων δῆμον, δεδῶχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δή-
 „μῳ τῶ Ἀθηναίων, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη ἐπιτελεσθῆ,
 „ἢ ἐπιχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσ-
 „βεις ἐλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε·
 „τοὺς δὲ χειροτονηθέντας ἀποδημεῖν, μηδεμίαν ἀνα-
 „βολὴν ποιουμένους, ὅπου ἂν ὄντα πυνθάνωνται
 „τὸν Φίλιππον· καὶ τοὺς ὄρκους λαβεῖν τε παρ'
 „αὐτοῦ καὶ δοῦναι τὴν ταχίστην, ἐπὶ ταῖς ὁμολο-
 „γημέναις συνθήκαις αὐτῷ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆ-
 „μον, ἀντιπεριλαμβανοντας καὶ τοὺς ἐνατέροις συμ-
 „μάχους, πρέσβεις ἤρεθθησαν, Εὐβουλος Αναγλώ-
 „στιος, Αἰσχίνης Ἀτρομήτου Κοθωκίδης, Κηφισο-

„φῶν Ραμνούσιος, Δημοκράτης Φλυεύς, Κλέων Κο-
 „φωκίδης.“ ταῦτα γραψάντος ἐμοῦ τότε, καὶ τὸ
 „τῆ πόλει συμφέρον, οὐ τὸ Φιλίππῳ, ζητοῦντος,
 „βραχὺ φροντίσαντες οἱ χορηστοὶ πρέσβεις οὗτοι κά-
 „θητο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἤλθε
 „Φίλιππος ἐκ Θρακίας, πάντα καταστρεψάμενος τά-
 „κεῖ, ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, μᾶλλον δὲ τριῶν, ἢ τεττά-
 „ρων, εἰς τὸν Ἑλλησποντον ἀφίχθαι, καὶ τὰ χωρία
 „σῶσαι, λαβόντας τοὺς ὄρκους, πρὶν ἐκείνον ἐξελεῖν
 „αὐτά· οὐ γὰρ ἂν ἤπατ' αὐτῶν, παρόντων ἡμῶν·
 „ἢ οὐκ ἂν ὠρῖζομεν αὐτόν· ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν
 „δημαρτήκει, καὶ οὐκ ἂν ἀμφοτέρω εἶχε, καὶ τὴν 236
 „εἰρήνην καὶ τὰ χωρία. τὸ μὲν τοῖνυν ἐν τῇ πρεσ-
 „βείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν Φιλίππου, δωροδοκῆμα δὲ
 „τῶν ἀδικῶν τούτων ἀνθρώπων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν,
 „τούτουτο ἐγένετο· ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ αἰ
 „ὁμολογῶ πολεμεῖν καὶ διαφέρεισθαι τουτοῖσι. ἔτερον
 „δ' εὐθύς ἐφέξης ἐπὶ τούτου μείζον κακούργημα θεά-
 „σασθε· ἐπειδὴ γὰρ ὤμοσε τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος
 „[ἔξεν,] προλαβῶν τὴν Θρακίαν διὰ τούτους, τοὺς
 „οὐχὶ πεισθέντας τῷ ἐμῷ ψήφισματι, πάλιν ἠνείται
 „παρ' αὐτῶν, ὅπως μὴ ἀπίσω ἐκ Μακεδονίας, ἕως
 „ἂν τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Φωκίας εὐτρεπῆ
 „ποιήσωτο· ἵνα μὴ, δεῦρο ἀπαγγελλάντων αὐτῶν,
 „ὅτι μέλλει, καὶ παρασκευάζεται πορευέσθαι, ἐξέλ-
 „θοιτε ὑμεῖς, καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς
 „Πύλας, ὡσπερ πρότερον, κλείσατε τὸν πορθμῶν,
 „ἀλλ' ἂν ἀκούοιτε ταῦτα ἀπαγγελλόντων ὑμῖν τούτων,
 „κακίνοσ ἐντός εἴη Πυλῶν, καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς
 „ποιῆσαι. οὕτω δ' ἦν ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ, καὶ πολ-
 „λῇ ἀγωνίᾳ, μὴ καὶ ταῦτα προειληφότος αὐτοῦ πρὸ
 „τοῦ τοὺς Φωκίας ἀπολέσθαι, ἀκούσαντες ψηφίσαι-
 „σθε βοηθεῖν αὐτοῖς, καὶ ἐκθύγοι τὰ πράγματ' αὐ-
 „τῶν, ὥστε πάλιν μισθοῦται τὸν καταπίυστον του-
 „τοῦ, οὐκ ἐπὶ κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων, ἀλλ'
 „ἰδίᾳ καθ' αὐτόν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, καὶ
 „ἀπαγγεῖλαι, δι' ἧν ἅπαντ' ἀπώλετο. ἀξίω δὲ, ὡ
 „ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δεῖμαί, τούτο μνησθῆναι

ὑμᾶς παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος
 Διοσίου μηδὲν ἔξω τῆς γραφῆς, οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον
 237 οὐδένα ἐποιούμην ἕτερον· ἀπάσαις δ' αἰτίαις καὶ
 βλασφημίαις ἅμα τούτου κεκορημένον, ἀνογή καμὸι
 πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων μικρὰ ἀποκρίνε-
 σθαι. τινὲς οὖν ἦσαν οἱ παρὰ τούτου λόγοι τότε
 ῥηθέντες, καὶ δι' οὓς ἅπαντ' ἀπόλετο; ὡς οὐ δεῖ
 φορηθεῖσθαι τῷ παρεληλυθέναι Φίλιππον εἰσω Πυ-
 λῶν· ἔσται γὰρ ἅπανθ', ὅσα βούλεσθ' ὑμεῖς, ἐὰν
 ἄρηθ' ἠουχίαν, καὶ ἀκούσεσθε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμε-
 ρῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἦκει, φίλον αὐτῶν γεγενημένον,
 οἷς δὲ φίλος, τουναντίον ἐχθρόν· οὐ γὰρ τὰ ῥή-
 ματα τὰς οἰκειότητος ἐφη βεβαιούν, μᾶλα σεμνῶς
 ονομάζων, ἀλλὰ τὰ ταῦτα συμφέρειν· συμφέρει δὲ
 Φιλίππῳ, καὶ Φωκεῦσι, καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἄπασι, τῆς
 ἀναληθείας καὶ τῆς βαρύτητος ἀπαλλαγῆναι τῆς
 τῶν Θηβαίων. ταῦτα δ' ἄσμενως τινὲς ἤκουον αὐ-
 τοῦ, διὰ τὴν τούθ' ὑποῦσαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς
 Θηβαίους. τί οὖν συνέβη μετὰ ταῦτα; εὐθύς, οὐκ
 εἰς μακρὰν, τοὺς μὲν ταρακτώρους Φωκεῖας ἀπολέ-
 σθαι, καὶ κατασπασθῆναι τὰς πόλεις αὐτῶν· ὑμᾶς
 δ', ἠουχίαν ἄγοντας, καὶ τούτῳ πεισθέντας, μι-
 κρόν ὕστερον σκευαγωγεῖν ἐν τῶν ἀγῶν' τούτων
 δὲ χρυσίον λαβεῖν. καὶ ἐτι πρὸς τοῦτοις, τὴν μὲν
 ἀπέχθειαν τὴν πρὸς τοὺς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς
 τῇ πόλει γεγενῆσθαι· τὴν δὲ χάριν τὴν ὑπὲρ τῶν
 πεπραγμένων Φιλίππῳ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λέγε
 μοι τό, τε τοῦ Καλλισθένου ψηφίσμα, καὶ τὴν
 ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων
 ὑμῖν ἅπαντα ταῦτ' ἔσται φανερά. λέγε.

238

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ Μνησιφίλου ἄρχοντος, συγκλήτου ἐκκλη-
 σίας, ὑπὸ στρατηγῶν γενομένης, καὶ προτάνων καὶ
 βουλῆς γνώμῃ, μαιμακτηριῶνος δεκάτη ἀπόντος,
 Καλλισθένης Εἰσωνίου Φαληρεὺς εἶπε, μηδένα
 Ἀθηναίων μηδεμιᾶ παρευρέσει ἐν τῇ χάρισι κοιταῖον

γίνεσθαι· ἀλλ' ἐν ἄσπει καὶ Πειραιεῖ, ὅσοι μὴ
 ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσὶν ἀποτεταγμένοι. τούτων δ'
 ἕκαστους, ἢν παρελάβον τάξιν, διατηρεῖν, μήτε
 ἀφημερευοντας, μήτε ἀποκοιτούντας. ὡς δ' ἂν
 ἀπειθήσῃ τῷδε τῷ ψηφίσματι, ἐνοχὸς ἔστω τοῖς
 τῆς προδοσίας ἐπιτιμίαις, ἐὰν μὴ τι ἀδύνατον ἐπι-
 δεικνῆν περὶ ἑαυτὸν ἦν. περὶ δὲ τῶν ἀδυνάτων
 ἐπικρινέτω ὁ ἐπὶ τῶν ὄπλων στρατηγός, καὶ ὁ ἐπὶ
 τῆς διοικήσεως, καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς.
 κατακομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγῶν πάντα τὴν
 ταχίστην· τὰ μὲν ἐπὶ σταδίων ἑκατὸν εἰκοσιν,
 εἰς ἄστυ καὶ Πειραιᾶ· τὰ δὲ ἐκτὸς σταδίων ἑκα-
 τὸν εἰκοσιν, εἰς Ἐλευσίνα, καὶ Φυλὴν, καὶ
 Ἀφιδναν, καὶ Ραμνοῦντα, καὶ Σούνιον. εἶπε
 Καλλισθένης Φαληρεὺς. Ἄρ' ἐπὶ ταύταις ταῖς
 ἐλίσιον ἐποιεῖσθε τὴν εἰρήνην, ἢ ταῦτ' ἐπηγγέλλεθ'
 ὑμῖν οὕτως ὁ μισθωτός; λέγε δ' αὐτὴν ἐπιστολὴν,
 ἢν δευρ' ἐπεμψε Φίλιππος μετὰ ταῦτα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων
 τῇ βουλῇ καὶ τῇ δῆμῳ, χαιρεῖν. Ἴστε ἡμᾶς παρε-
 ληλυθότας εἰσω Πυλῶν, καὶ τὰ κατὰ τὴν Φωκίδα
 ὑφ' ἑαυτοὺς πεποιημένους. καὶ ὅσα μὲν ἐκουσίως
 προσετίθετο τῶν πολισμάτων, φρουρὰς εἰσαγγο-
 χότας εἰς αὐτά. τὰ δὲ μὴ ὑπακούοντα, κατα- 239
 κράτος λαβόντες καὶ ἐξανδροποδισάμενοι, κατε-
 σάψαμεν. ἀκούων δὲ ὑμᾶς παρασκευάζεσθαι βοή-
 θεῖν αὐτοῖς, γέγραφα ὑμῖν, ἵνα μὴ ἐπὶ πλείον
 ἐνοχλήσθε περὶ τούτων· τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις, οὐ-
 δὲν μέτριόν μοι δοκεῖτε ποιεῖν, τὴν εἰρήνην συν-
 θέμενοι, καὶ ὁμοίως ἀντιπαρεξάγοντες, καὶ ταῦτα
 οὐδὲ συμπεριελημμένων τῶν Φωκίων ἐν ταῖς κοιναῖς
 ἡμῶν συνθήκαις. ὥστε ἐὰν μὴ ἐμμένητε τοῖς ὁμο-
 λογημένοις, οὐδὲν προτεροῦσθε ἔξω τοῦ ἐφθακέ-
 ναι ἀδικούντες. Ἀκούετε, ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ
 διορίζεται ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ, πρὸς τοὺς

εαυτοῦ συμμάχους, ὅτι ταῦτα ἐγὼ πεποιήκα ἀπόν-
 των Ἀθηναίων, καὶ λυπομένων; ὡς εἶπερ εὖ
 φρονεῖτε, ὦ Θεβαῖοι, καὶ Θετταλοὶ, τούτους μὲν
 ἐχθροὺς ὑπολήψεσθε, ἐμοὶ δὲ πιστεύετε· οὐ τού-
 τοις τοῖς ῥήμασι χάριτας, ταῦτα δὲ βουλόμενος
 δεκνύμαι. τοιγαροῦν ἐκ τούτων ὄχρητο ἐκείνους λα-
 βῶν, εἰς τὸ μηδοτιῶν τῶν μετὰ ταῦτα προσορᾶν,
 μὴδ' αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' εἶσαι πάντα τὰ πραγματά
 ἐκείνον ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι. ἐξ ὧν ταῖς παρού-
 σαις συμφοραῖς οἱ ταλαίπωροι Θεβαῖοι κέχρηται.
 ὁ δὲ ταύτης τῆς πίστεως αὐτοῖ συνεργός καὶ συνα-
 γωμιστής, καὶ ὁ δεῦθ' ἀπαργείλας τὰ ψευδῆ καὶ
 φευκαίσας ὑμᾶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὰ Θεβαίων νῦν
 ὀδυρόμενος πάθῃ, καὶ διεξιῶν ὡς οἰκτρά· καὶ
 τούτων, καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι κακῶν, καὶ ὅσ'
 ἄλλα πεπόνθασιν οἱ Ἕλληνες, ἀπάντων αὐτὸς ὧν
 αἴτιος· δῆλον γάρ, ὅτι σὺ μὲν ἀλγεῖς ἐπὶ τοῖς
 συμβεβηκόσιν, Διοχίην, καὶ τοὺς Θεβαίους ἐλεεῖς,
 κτημάτα ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ γεωργῶν τὰ
 ἐκείνων· ἐγὼ δὲ χείρω, ὅς εὐθύς ἐξήκουμην ὑπὸ
 240 τοῦ ταῦτα πράξαντος. ἀλλὰ γὰρ ἐμπέπτωκα εἰς
 λόγους, οὓς αὐτίκα μάλα ἴσως ἀμόσσει λέγειν.
 ἐπανεῖμι δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις, ὡς τὰ
 τούτων δωροδοκίματα καὶ ἀδικήματα τῶν νυνὶ
 παρόντων πραγμάτων γέγονεν αἴτια. ἐπειδὴ γὰρ
 ἐξηπάτησθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, δια τού-
 των τῶν ἐν ταῖς προσβείαις μισθωσάντων ἑαυ-
 τοὺς, καὶ οὐδὲν ἀληθές ὑμῖν ἀπαγγειλάντων, ἐξη-
 πατήνητο δὲ οἱ ταλαίπωροι Φωκεῖς, καὶ ἀνήρητῶ αἰ
 πόλεις αὐτῶν, τί ἐγένετο; οἱ μὲν κατάπτυστοι Θετ-
 ταλοὶ, καὶ ἀναίσθητοι Θεβαῖοι, φίλον, εὐεργέτην,
 σωτήρα, τὸν Φίλιππον ἠγοῦντο· παντ' ἐκείνος ἦν
 αὐτοῖς· οὐδὲ φωνῆν ἤκουον, εἴ τις ἄλλο τι βού-
 λοιτο λέγειν. ὑμεῖς δὲ ὑφορῶμενοι τὰ πεπραγμένα
 καὶ δυσχεραίνοντες, ἤγετε τὴν εἰρήνην ἡμῶς· οὐ
 γὰρ ἦν ὁ, τι ἂν ἐποιεῖτε μόνοι. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Ἕλ-
 ληνες, ὁμοίως ὑμῖν πεφρακισμένοι καὶ διημαρτη-
 κότες ὧν ἤλιπσαν, ἤγον τὴν εἰρήνην ἄσμενοι, καὶ

αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἐκ πολλοῦ πολεμούμενοι. ὅτε γὰρ
 περὶ τῶν ὁ Φίλιππος, Ἰλλυριοὺς καὶ Τριβαλλοὺς,
 τινὰς δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατεστρέφετο, καὶ δυνά-
 μεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖθ' ὑφ' ἑαυτῷ, καὶ
 τινες τῶν ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης ἐξουσίᾳ
 βαδίζοντες ἐκείσε διεφθείροντο, ὧν εἰς οὗτος ἦν·
 τότε δὴ, τότε πάντες, ἐφ' οὓς ταῦτα παρεσκευάζετο
 ἐκείνος, ἐπολεμοῦντο. εἰ δὲ μὴ ἠσθάνοντο, ἕτερος
 λόγος οὗτος, οὐ πρὸς ἐμέ· ἐγὼ μὲν γὰρ προὔλεγον,
 καὶ διεμαρτυροῦμην, καὶ παρ' ὑμῶν αἰεὶ, καὶ ὅποι
 πεμφθεῖν· αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν· τῶν μὲν ἐν
 τῷ πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν, δωροδοκούντων
 καὶ διαφθειρομένων ἐπὶ χρήμασι· τῶν δὲ ἰδιωτῶν 241
 καὶ πολλῶν, τὰ μὲν οὐ προσορῶμενων, τὰ δὲ τῇ
 καθ' ἡμέραν ἥραστῶν καὶ σχολῇ δολεαζομένων· καὶ
 τοιουτοῦ τι πάθος πεπονθότων ἀπάντων, πλὴν
 οὐκ ἐφ' ἑαυτοὺς ἐκάστων οἰομένων τὸ θεινὸν ἤξειν,
 ἀλλὰ διὰ τῶν ἑτέρων κινδύνων τὰ ἑαυτῶν ἀσφαλῶς
 σχήσειν ὑπολαμβάνοντων, ὅταν βούλωνται. εἴτ', οἰ-
 μαί, συμβέβηκε, τοῖς μὲν πλήθεσιν, ἀντὶ τῆς πολ-
 λῆς καὶ ἀκαίρου ἥραθυμίας, τὴν ἐλευθερίαν ἀπολω-
 λεκέναι· τοῖς δὲ προσετηκόσι καὶ τάλλα, πλὴν ἑαυ-
 τοὺς, οἰομένοις πωλεῖν, πρώτους ἑαυτοὺς πεπρα-
 κόσιν ἠσθῆσθαι· ἀντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε
 ὀνομάζοντο, ἠνίκα ἐδωροδοκοῦν, νῦν κύλακες, καὶ
 θεοὶς ἐχθροὶ, καὶ τάλλα, ἃ προσήκει, πάντ' ἀκού-
 ουσιν. εἰκότως. οὐδεὶς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ
 τοῦ προδιδόντος συμφέρον ζητῶν, χρήματ' ἀναλί-
 σκει· οὐδ' ἐπειδὴν, ὧν ἂν πρήται, κύριος γένη-
 ται, τῷ προδότη συμβούλω περὶ τῶν λοιπῶν ἐπι-
 χροῖται· οὐδὲν γὰρ ἂν ἦν εὐδαιμονέστερον προδότου.
 ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι. πόθεν; πολλοῦ γε
 καὶ δεῖ. ἀλλ' ἐπειδὴν τῶν πραγμάτων ἐγκρατής ὁ
 ζητῶν ἄρχειν καταστή, καὶ τῶν ταῦτα ἀποδεδομέ-
 νων δεσποτης ἐστί· τὴν δὲ πονηρίαν εἰδὼς, τότε δὴ,
 τότε καὶ μισεῖ, καὶ ἀπιστεῖ, καὶ προτηλακίζει. σπο-
 πτεῖτε δέ· καὶ γὰρ, εἰ παρελήλυθεν ὁ τῶν πραγμά-
 των καιρὸς, ὁ τοῦ γε εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καιρὸς αἰεὶ
 DEMOSTH. TOM. I. N

πάρεστι τοῖς εὐφρονοῦσι· μέχρι τούτου Λεωσθένης φίλος ἀνομάζετο Φιλίππου, ἕως προῦθαιεν Ὀλυμπου, μέχρι τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας, μέχρι τούτου Εὐδίκιος καὶ Σίμος, οἱ Λαρισσαῖοι, ἕως Θεσσαλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. εἰ ἑλαυρομένων, καὶ ὑβριζομένων, καὶ τί κακὸν οὐχὶ πασχόντων, 242 πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν. τί δ' Ἀρίστροτος ἐν Σικωνίῃ; καὶ τί Περίλαος ἐν Μεγαροῖς; οὐκ ἀπερόμιμένοι; ἔξ ὧν καὶ σαφέσταται ἂν τις ἴδοι, ὅτι ὁ μάλιστα φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ πατριίδα, καὶ πλείστα ἀντιλέγων τούτοις, οὗτος ὑμῖν, Αἰσχίνῃ, τοῖς προδιδούσι καὶ μισθαρονοῦσι, τὸ ἔχειν ἐφ' ὅτῳ δωροδοκῆσθε περιποιεῖ. καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς τούτους, καὶ τοὺς ἀνδισταμένους τοῖς ὑμετέροισι βουλήμασιν, ὑμῖς ἐστέ σῶοι, καὶ ἔμμοθοι· ἐπεὶ διὰ γε ὑμᾶς αὐτοὺς πάσαι ἂν ἀπώλωσται. καὶ περὶ μὲν τῶν τότεπραχθέντων ἔχων ἐτι πολλὰ λέγειν, καὶ ταῦτα ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρησθαι. αἴτιος δὲ οὗτος, ὡσπερ ἐωλοκρασίαν τινὰ μου τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἀδικημάτων κατασκαδάσας, ἣν ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν πεπραγμένων ἀπολύσασθαι, παρηνώγησθε δὲ καὶ ὑμεῖς ἴσως, οἱ καὶ πρῶν ἐμὲ εἰπεῖν ὁτιοῦν εἰδότες τὴν τούτου τότεμισθαριάν. καίτοι φίλιαν γε καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει. καὶ νῦν εἰπέ που λέγων· ὁ τὴν Ἀλεξάνδρου ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί· ἐγὼ σοὶ ξενίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι, ἢ πῶς ἀξιώθεντι; οὔτε Φιλίππου ξένον, οὔτ' Ἀλεξάνδρου φίλον εἴποιμι. ἂν ἐγὼ σε, οὐχ οὕτω μαινομαι· εἰ μὴ καὶ τοὺς θεροστάς, καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας, φίλους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τῶν μισθωσαμένων· ἀλλ' οὐκ ἐσσι ταῦτα, οὐκ ἐστι. πόθεν; πολλοὺ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ μισθωτῶν ἐγὼ σε πρότερον Φιλίππου, καὶ νῦν Ἀλεξάνδρου καλῶ, καὶ οὗτοι πάντες. εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτούς. μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σου 243 ποιήσω. πρότερον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μισθωτὸς Αἰσχίνης, ἢ ξένος εἶναι Ἀλεξάνδρου δοκεῖ; ἀκούεις, ἃ λέγουσι; βούλομαι ταῖνυν ἤδη καὶ περὶ

τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογίσασθαι, καὶ διεξιθεῖν τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ· ἵνα καίπερ εἰδὼς Αἰσχίνης, ὅμως ἀκούσῃ δὲ ἃ φημι καὶ τούτων τῶν προβεβουλευμένων, καὶ πολλῶν μειζόνων ἐτι τούτων δωροτῶν δίκαιος εἶναι τυγχάνειν. καὶ μοι λέγε τὴν γραφὴν ταύτην, λαβόν.

ΓΡΑΦΗ.

„Επὶ Χαιρώνδου ἄρχοντος, Ἐλαφιβολιῶνος ἔτη
 „ἰσταμένου, Αἰσχίνης Ἀτρομήτου Κοθωνίδης, ἀπή-
 „νευκε πρὸς τὸν ἄρχοντα παρανόμων γραφὴν, κατὰ
 „Κτησιφώντος τοῦ Λεωσθένους Ἀναφλυστίου· ὅτι
 „ἔγραψε παρανόμον ψηφισμα, ὡς ἄρα δεῖ στεφανώ-
 „σαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανίαν χρυσῶ
 „στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυ-
 „σίοις τοῖς μεγάλοις, τραγωδοῖς καινοῖς, ὅτι στεφα-
 „νοῖ ὁ δῆμος Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανίαν
 „χρυσῶ στεφάνῳ, ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ εὐνοίας, ἣς
 „ἔχων διατελεῖ, εἰς τε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, καὶ
 „τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ ἀνδραγαθίας· καὶ
 „διότι διατελεῖ πράττων καὶ λέγων τὰ βέλτιστα τῷ
 „δῆμῳ, καὶ πρόθυμός ἐστι ποιεῖν, ὅ, τι ἂν δύνη-
 „ται ἀγαθόν, πάντα ταῦτα ψευδῆ γραφῆς καὶ πα-
 „ράνομα, τῶν νόμων οὐκ ἔοντων πρῶτον μὲν ψευ-
 „δεῖς γραφῆς εἰς τὰ δημόσια γράμματα καταβαλλε-
 „σθαι, εἴτα τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν. ἐσσι δὲ Δη-
 „μοσθένης τειχοποιός, καὶ ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τεταγμέ-
 „νος, ἐτι δὲ, μὴ ἀναγορεῦειν τὸν στεφάνον ἐν τῷ
 „θεάτρῳ Διονυσίοις τραγωδῶν τῇ καινῇ· ἀλλ' ἐάν 244
 „μὲν ἡ βουλή στεφανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν
 „ἐάν δὲ ἡ πόλις, ἐν Πνυκί ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τίμημα,
 „τάλαντα πενήτημοντα, κλήτορες, Κηφισσοῶν Κηφι-
 „σοφῶντος Ραμνούσιος, Κλέων Κλέωνος Κοθωνίδης.“
 „Ἄ μὲν δῶκε τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 „ταῦτ' ἐστίν. ἐγὼ δ' ἀπ' αὐτῶν τούτων, πρῶτον οἴο-
 „μαι δῆλον ὑμῖν ποιῆσθαι, ὅτι πάντα δικαίως ἀπο-
 „λογησομαι τὴν γὰρ αὐτὴν τούτω ποιησάμενος τῶν
 „γεγραμμένων τάξιν, περὶ πάντων ἐρῶ καθέκαστον

ἐφεξῆς, καὶ οὐδὲν ἕκων παρελεύσασθαι. τοῦ μὲν οὖν γράψαι πράττοντά με καὶ λέγοντα τὰ βέλτεστα τῷ δήμῳ διατελεῖν, καὶ πρόθυμον εἶναι ποιεῖν ὃ, τι ἂν δύνωμαι ἀγαθόν, καὶ ἐπαινεῖν ἐπὶ τοῦτοισι, ἐν τοῖς πεπολιτευμένοις τὴν κρίσιν εἶναι μοι νομίζω· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων, εὐρεθήσεται, εἴτε ἀληθῆ περὶ ἐμοῦ γέγραφε Κτησιφῶν ταῦτα καὶ προσήκοντα, εἴτε καὶ ψευδῆ· τὸ δὲ μὴ προσγράψαντα, ἐπειδὴν τὰς εὐθύναις δῶν, στεφανοῦν, καὶ ἀντιπεῖν ἐν τῷ θεάτρῳ κελύσαι τὸν στέφανον, κοινωρεῖν μὲν ἡγοῦμαι καὶ τοῦτο τοῖς πεπολιτευμένοις, εἴτε ἀξίως εἰμι τοῦ στεφάνου, καὶ τῆς ἀναρρήσεως τῆς ἐν τούτοις, εἴτε καὶ μὴ. ἐτι μέντοι καὶ τοὺς νόμους δεκτικόν εἶναι μοι δοκεῖ, καθ' οὓς ταῦτα γράφειν ἔξην τούτῳ. οὕτως μὲν, ὡς ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, δικαίως καὶ ἀπλῶς τὴν ἀπολογίαν ἔγνωκα ποιῆσθαι. βαδουῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ, ἃ πέπρακται μοι. καὶ με μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτῆν τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἕαν εἰς Ἑλληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω· ὁ γὰρ 245 δῶικον τοῦ ψηφίσματος τὸ λέγειν, καὶ πράττειν τὰ ἄριστά με, καὶ γεγραμμένους ταῦτα ὡς οὐκ ἀληθῆ, οὕτως ἔστιν ὁ τοὺς περὶ ἀπάντων τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων, καὶ πεπραγμένων λόγους οἰκείους, καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ πεποιηκώς. εἴτα καὶ πολλῶν προαιρέσεων οὓσων τῆς πολιτείας, τὴν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις εἰλόμην ἐγώ. ὥστε καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τούτων δικαίως εἰμι ποιῆσθαι. ἃ μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι, καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ προὔλαβε, καὶ κατέσχε Φίλιππος, ἔασω· οὐδὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων εἶναι πρὸς ἐμέ. ἃ δ', ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ ταῦτα ἐπέστην ἐγώ, διεκοιλύθη, ταῦτα ἀναμνήσω, καὶ τούτων ὑφέξω λόγον, τοσοῦτον ὑπειπών. πλεονέκτημα, ὡς ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ· παρὰ γὰρ τοῖς Ἑλλήσιν, οὐ τισὶν, ἀλλὰ πάνσιν ὁμοίως, φορὰν προδοτῶν, καὶ δωροδόκων, καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέσθαι, καὶ τοσαύτην, ὅσην οὐδεὶς πᾶσι πρότερον μέμνηται γεγυνῆσαν. οὓς συναγωνιστάς, καὶ συνεργοὺς λαβῶν ὁ

Φίλιππος, καὶ πρότερον κακῶς τοὺς Ἕλληνας ἔχοντας πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ στασιαστικῶς, ἐτι χεῖρον διέθηκε, τοὺς μὲν ἑξαπατῶν· τοῖς δὲ δίδους· τοὺς δὲ πάντα τρόπον διαφθείρων. καὶ διέστησεν εἰς μέρη πολλὰ, ἐνός τοῦ συμφέροντος ἅπασιν ὄντος, κωλύειν ἑκάστην μὲν γίνεσθαι. ἐν τούτῳ δὲ καταστάσει, καὶ ἐτι ἀγνοῖα τοῦ συνισταμένου, καὶ φρονομένου κακοῦ τῶν ἀπάντων Ἑλλήνων ὄντων, δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ὡς ἄνθρωποι Ἀθηναῖοι, τί προσήκον ἦν εἰσθαι πράττειν, καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν, καὶ τούτων λόγον παρ' ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ γὰρ ἐνταῦθα ἑαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας, ἐμὶ ἐγώ, πότερον αὐτὴν ἔχρη, Αἰσχίνῃ, τὸ φρο- 246 νημα ἀφείσαν, καὶ τὴν ἀξίαν τὴν ἑαυτῆς, ἐν τῇ Θετταλῶν, καὶ Δολοπῶν τάξει συγκατατάσσει Φιλίππῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν, καὶ τὰ τῶν προγόνων καλά, καὶ δίκαια ἀναιρεῖν; ἢ τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν; δεῖνόν γὰρ ὡς ἀληθῶς· ἃ δ' ἔωρα συμβησόμενα, εἰ μηδεὶς κωλύσει, καὶ προησθάνετο, ὡς ἔοικεν, ἐκ πολλοῦ, ταῦτα περιιδεῖν γινόμενα; ἀλλὰ νῦν ἐγώ γε τὸν μάλιστα ἐπιτιμῶντα τοῖς πεπραγμένοις ἡδέως ἂν ἐροίμην, τῆς ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ' ἂν· πότερον τῆς συναιτίας τῶν συμβεβηκότων τοῖς Ἑλλήσι κακῶν, καὶ αἰσχρῶν; ἢς ἂν Θετταλοῦς, καὶ τοὺς μετὰ τούτων εἴποι τις· ἢ τῆς περιεωρακνίας ταῦτα γινόμενα ἐπὶ τῇ τῆς ἰδίας πλεονεξίας ἐλπίδι; ἢς ἂν Ἀρκάδας, καὶ Μεσσηνίους, καὶ Ἀργεῖους θείημεν. ἀλλὰ καὶ τούτων πολλοὶ, μάλλον δὲ πάντες, χεῖρον ἡμῶν ἀπηλλάχασιν· καὶ γὰρ, εἰ μὲν, ὡς ἐκράτησε, Φίλιππος ὄχρετ' εὐθύς ἀπικῶν, καὶ μετὰ ταῦτ' ἦγεν ἡσυχίαν, μήτε τῶν αὐτοῦ συμβαχῶν, μήτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μηδένα μηδὲν λυπήσας, ὅμως ἦν ἂν τις κατὰ τῶν οὐκ ἐναντιωθέντων οἷς ἐπραττεν ἐκεῖνος, μέμψις καὶ κατηγορία. εἰ δὲ ὁμοίως ἀπάντων, τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἐλευθερίαν περιεῖλετο, μάλλον δὲ καὶ τὰς πολιτείας, ὅσων ἡδύνατο, πῶς οὐχ' ἀπάντων ἐνδοξότατα ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε, ἐμοὶ πισθύντες; ἀλλ' ἐπέσειε ἐπ' ἀνέρομαι. τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνῃ, προσήκει ποιεῖν,

ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν ἐαυτῶν
 247 κατασκευαζόμενον Φίλιππον; ἢ τί τὸν συμβουλοῦν
 εἶδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθηναίων ἐμῆ; καὶ γὰρ
 τοῦτο πλείστον διαφέρει ὅς συνήδην μὲν, ἐν παν-
 τὸς τοῦ χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς
 αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνέβη, αἰεὶ περὶ πρωτείων, καὶ
 τιμῆς, καὶ δόξης ἀγωνιζομένην τὴν πατρίδα, καὶ
 πλείω σώματα, καὶ χρήματα ἀναλωκύναι ὑπὲρ φι-
 λοτιμίας, καὶ τῶν ἅπασιν τοῖς Ἑλλήσι συμφερόντων,
 ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτῶν ἀναλωκύναι ἕα-
 στωι. ἕως ἃν αὐτὸν τὸν Φίλιππον, πρὸς ὃν ἦν
 ἡμῖν ὁ ἄγων, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν
 ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν καταγόα, τὴν
 χεῖρα, τὸ σκελὸς πεπρωμένον, πᾶν ὅ, τι ἂν βου-
 ληθεῖν μέρος ἢ τύχη τοῦ σώματος παρελθεῖν, τοῦ-
 το ῥαδίως καὶ ἐτόμως προΐεμενον, ὥστε τῶ λοιπῶ
 μετὰ τιμῆς καὶ δόξης εἶναι. καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο γε
 οὐδεὶς ἂν εἶπεν τολμησεῖν, ὡς τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ
 τραπέντι, χωρὶς ἀδόξῃ τότε γε ὄντι, καὶ μικρῶ,
 τοσαύτην μεγαλοφυλίαν προσῆκεν ἐγγενέσθαι, ὥστε
 τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς ἐπιθυμῆσαι, καὶ τοῦτ' εἰς
 τὸν νοῦν ἐμβαλέσθαι ἡμῖν δ' οὐσαν Ἀθηναίους,
 καὶ καθ' ἡμέραν ἐκάστην ἐν πᾶσι, καὶ λόγοις, καὶ
 θεωρήμασι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπομνήμαθ'
 ὁρῶσι, τοσαύτην κακίαν ὑπάρξαι, ὥστε τῆς τῶν
 Ἑλλήνων ἐλευθερίας αὐτεπαγγέλτους ἐθέλοντας πα-
 ραχωρήσαι Φιλίππῳ. οὐδ' ἂν εἰς ταῦτα φήσεται.
 λοιπὸν τῶν ἡμῶν ἢν καὶ ἀναγκαῖον ἅμα, πᾶσιν, οἷς
 ἐκείνος ἐπραττεν ἀδικῶν ἡμᾶς, ἐναντιοῦσθαι δικαίως.
 τοῦτ' ἐποιεῖτε μὲν ὑμεῖς ἐξαρχῆς, εἰκότως καὶ προση-
 κόντως. ἔγραψον δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγώ,
 248 καθ' οὓς ἐπολιτευόμεν χρόνους. ὁμολογῶ, ἀλλὰ
 τί ἐχοῖν με ποιεῖν; ἤδη γὰρ σε ἐρωτῶ. πάντα τὰ
 ἄλλα ἀφείξαι, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτιδαίαν,
 Ἀλόνησον, οὐδενὸς τούτων μείνησαι. Σιρόσιον δὲ,
 καὶ Δορσίον, καὶ τὴν Πεπαρήθου πρόθησιν, καὶ
 ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἢ πόλις ἠδίκητο, οὐδ' εἰ γέρονεν
 οὐδ' αἰεὶ καίτοι σὺν ἐφησθᾶ με ταῦτα λέγοντα, εἰς

ἄρχοντος, καὶ Διοπίθους, τῶν περὶ τούτων ὄντων
 ψηφισμάτων, οὐκ ἐμῶν, ὃ λέγων εὐχερῶς πᾶν ὅ
 τι ἂν βουλευθῆς. οὐδὲ νῦν περὶ τούτων ἐρῶ. ἀλλ'
 ὅ τὴν Εὐβοίαν ἐκείνος σφετεριζόμενος, καὶ κατα-
 σκευάζων ἐπιτέγχεμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ Μεγά-
 ρους ἐπιχειρῶν, καὶ καταλαμβαίνων Ὠρεῶν, καὶ κα-
 τασκᾶπτων Πορθμῶν, καὶ καθιστᾶς ἐν μὲν Ὠρεῶ,
 Φιλιππίδην τυραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ, Κλείταρχον,
 καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑφ' ἐαυτῷ ποιούμενος, καὶ
 Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλληνίδας, εἰς μὲν
 ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας καταγῶν, ποτε-
 ρον ταῦτα πάντα ποιῶν, ἠδίκει καὶ παρεσπόνδει,
 καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ οὐ; καὶ πότερον φανῆναι
 τίνα τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα κολύσοντα ποιῶν αὐ-
 τὸν ἐχοῖν, ἢ μὴ; εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐχοῖν, ἀλλὰ τὴν
 Μυσοῦν κείαν καλουμένην τὴν Ἑλλάδα οὐσαν ἀφθῆ-
 ναι, ζώντων Ἀθηναίων καὶ ὄντων, περιείργασμα
 μὲν ἐγὼ περὶ τούτων εἰπῶν· περιείργασται δ' ἢ πό-
 λις ἢ πεισθεῖσα ἐμοί. ἔστω δὲ ἀδικήματα πάντα
 ταῦτα, ἃ πέπραχται, καὶ ἀμαρτήματα ἐμᾶ. εἰ δὲ
 εἶδει τούτων κολυτὴν φανῆναι, τίνα ἄλλον, ἢ τὸν
 Ἀθηναίων δῆμον προσῆκε γενέσθαι; ταῦτα τοί- 249
 νον ἐπολιτευόμεν τὸτ' ἐγώ. καὶ ὄρων καταδουλού-
 μενον πάντας ἀνθρώπους ἐκείνον, ἠναντιούμεν, καὶ
 προλέγων, καὶ διδάσκων, μὴ προΐεσθαι ταῦτα Φι-
 λίππῳ, διετέλουν. καὶ μὴν τὴν εἰρήνην γ' ἐκείνος
 ἔλυσε τὰ πλοῖα λαβῶν, οὐχ ἢ πόλις, Αἰσχίνη. φέρε
 δὴ αὐτὰ τὰ ψηφίσματα, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ
 Φιλίππου· καὶ λέγε ἐφεξῆς· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξε-
 ταζόμενον, τίς τίνας αἰτίως ἐστὶ, γενήσεται φανέρων.
 λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

„Ἐπὶ ἄρχοντος Νεοκλέους, μηνὸς Βοηδρομιῶ-
 νος, ἐκκλησίας συγκλήτου ὑπὸ στρατηγῶν συνα-
 „ γθείσης, Εὐβουλος Μηνησιθεῖος Κύριος εἶπεν· ἐπει-
 „ δὴ προσήγγειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς

„ ἄρα Λαοδάμαντα, τὸν ναύαρχον, καὶ τὰ μετ' αὐ-
 „ τοῦ ἀποσταλέντα σκάφη εἰκοσὶν ἐπὶ τὴν τοῦ σίτου
 „ παραπομπὴν εἰς Ἑλλησπόντου, ὁ παρὰ Φιλίππου
 „ στρατηγὸς Ἀμύντας καταγέροχεν εἰς Μακεδονίαν,
 „ καὶ ἐν φυλακῇ ἔχει, ἐπιμεληθῆναι τοὺς πρυτάνεις,
 „ καὶ τοὺς στρατηγοὺς, ὅπως ἢ βουλὴ συναχθῶσι,
 „ καὶ αἰρεθῶσι πρέσβεις πρὸς Φίλιππον· οἵτινες
 „ παραγενόμενοι διαλέξονται πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ
 „ ἀφεθῆναι τὸν τε ναύαρχον, καὶ τὰ πλοῖα, καὶ
 „ τοὺς στρατιώτας. καὶ εἰ μὲν δι' ἄγνοιαν ταῦτα
 „ πεποίηκεν ὁ Ἀμύντας, οὐ μεμψιμοιρεῖ ὁ δῆ-
 „ μος οὐδὲν αὐτῷ. εἰ δὲ τι πλημμελοῦντα παρὰ τὰ
 „ ἐπεσταλμένα λαβῶν, ὅτι ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι
 „ ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς ὀλιγαρχίας ἀξίαν. εἰ δὲ
 „ μηδέτερον τούτων ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀγνωμονοῦσιν,
 250 „ ἢ ὁ ἀποστάλλας, ἢ ὁ ἀπεσταλμένος, καὶ τοῦτο
 „ γράψαι λέγειν, ἵνα αἰσθανόμενος ὁ δῆμος, βου-
 „ λεύσῃται τί δεῖ ποιεῖν.“ τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ ψή-
 „ φισμα Εὐβουλος ἔγραψεν, οὐκ ἔγω· τὸ δ' ἐφεξῆς,
 „ Ἀριστοφῶν. εἶθ' Ἠγήσιππος, εἶτ' Ἀριστοφῶν πάλ-
 „ λιν, εἶτα Φιλοκράτης, εἶτα Κηφισοφῶν, εἶτα πάν-
 „ τες οἱ ἄλλοι· ἐγὼ δ' οὐδὲν περὶ τούτων. λέγει τὸ
 „ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

„ Ἐπὶ Νεοκλέους ἄρχοντος, Βοηδρομιῶνος ἔτη
 „ καὶ νέᾳ, βουλῆς γνώμη, πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ
 „ ἐχρημάτισαν, τὰ ἐν τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες,
 „ ὅτι ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἐλεῖσθαι πρὸς Φίλιπ-
 „ πον περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀνακομιδῆς, καὶ ἐντολας
 „ δοῦναι, καὶ τὰ ἐν τῆς ἐκκλησίας ψήφισματα. καὶ
 „ εἶλοντο τοῦσδε· Κηφισοφῶντα Κλέωνος Ἀναφλύ-
 „ στιαν, Δημόκριτον Δημοφῶντος Ἀναγυράσιον, Πο-
 „ λύκριτον Ἀπηνιάντου Κοθωνίδην. πρυτανεῖα φυλῆς
 „ Ἰπποδομαντίδος, Ἀριστοφῶν Κολυττεὺς πρόεδρος
 „ εἶπεν.“ ὥσπερ τοίνυν ἐγὼ ταῦτα δεῖκνύω τὰ ψη-
 „ φίσματα, οὕτω καὶ σὺ δεῖξον, Δισίλην, ποῖον ἐγὼ
 „ γράψας ψήφισμα, αἰτίως εἰμι τοῦ πολέμου. ἀλλ'

οὐκ ἂν ἔχοις· εἰ γὰρ εἶχες, οὐδὲν ἂν αὐτοῦ πρότε-
 ρον νυνὶ παρέσχου. καὶ μὴν οὐδ' ὁ Φίλιππος οὐδὲν
 αἰτιάται με ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ἐτέροις ἐγκαλῶν.
 λέγει δ' αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

„ Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων
 „ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. παραγενόμενοι
 „ πρὸς ἐμὲ οἱ παρ' ὑμῶν πρέσβευται, Κηφισοφῶν, 251
 „ καὶ Δημόκριτος, καὶ Πολύκριτος, διελέγοντο πε-
 „ ρὶ τῆς τῶν πλοίων ἀφέσεως, ἣν ἐναύαρχε Λαο-
 „ μέδων. καθόλου μὲν οὖν ἔμοιγε φαίνεσθε ἐν με-
 „ γάλῃ εὐηθείᾳ ἔσεσθαι, εἰ οἴεσθε με λανθάνειν,
 „ ὅτι ἐξαπεστάλη μὲν ταῦτα τὰ πλοῖα, πρόφασιν
 „ μὲν ὡς τὸν σίτον παραπέμποντα ἐκ τοῦ Ἑλλησ-
 „ πόντου εἰς Ἀἴμον, βοηθήσουσι δὲ Σηλυμβρια-
 „ νοῖς, τοῖς ὑπ' ἐμοῦ μὲν πολιορκουμένοις, οὐ συμ-
 „ περιελημμένοις δὲ ἐν ταῖς τῆς φιλίας κοινῇ κειμέ-
 „ ναις ἡμῖν συνθήκαις. καὶ ταῦτα συνετάχθη τῷ
 „ ναύαρχῳ, ἄνευ μὲν τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων,
 „ ὑπὸ δὲ τινῶν ἀρχόντων, καὶ ἐτέρων, ἰδιωτῶν
 „ μὲν νῦν ὄντων, ἐκ παντὸς δὲ τρόπου βουλομένων
 „ τὸν δῆμον, ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης πρὸς ἐμὲ
 „ φιλίας, τὸν πόλεμον ἀναλαβεῖν, πολλῶν μᾶλλον
 „ φιλοτιμουμένων τοῦτο συντετελεῖσθαι, ἢ τοῖς Ση-
 „ λυμβριανοῖς βοηθῆναι, καὶ ὑπολαμβάνουσιν αὐ-
 „ τοῖς τὰ τοιοῦτον πρόσδοτον ἔσεσθαι. οὐ μὲντοι
 „ μοι δοκεῖ [τοῦτο] χρεῖσθαι ὑπάρχειν, οὐδ' ὑμῖν,
 „ οὔτ' ἐμοί. διόπερ τὰ τε νῦν καταχθέντα πλοῖα
 „ πρὸς ἡμᾶς ἀφήμι ὑμῖν· καὶ τοῦ λοιποῦ, εἰν
 „ βούλησθε μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς προσετηκόσιν ὑμῶν
 „ κακοήθως πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ἐπιτιμᾶτε, πε-
 „ ράσομαι καὶ γὰρ διαφυλάττειν τὴν εἰρήνην. εὐ-
 „ τυχεῖτε.“
 „ Ἐνταῦθ' οὐδαμῶς Δημοσθένην γέγραπεν, οὐδ'
 „ αἰτίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. τί ποτ' οὖν τοῖς ἄλλοις
 „ ἐγκαλῶν, τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὲ μὲνηται;

ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ζυμνῆτο τῶν ἑαυτοῦ, εἴ τι
περὶ ἐμοῦ γέγραφε· τούτων γὰρ εἰρήνην ἔγω, καὶ
252 τούτοις ἠναντιούμην. καὶ πρῶτον μὲν τὴν εἰς Πελο-
πόννησον προσειάν ἔγραψα, ὅτε πρῶτον ἐκεῖνος εἰς
Πελοπόννησον παρεδύετο· εἶτα, τὴν εἰς Εὐβοίαν,
ἠνίκυ Εὐβοίας ἤπτετο· εἶτα τὴν ἐπ' Ὠρεῶν ἔξοδον,
οὐκίτι προσειάν, καὶ τὴν εἰς Ἰσθρίαν, ἐπειδὴ τυ-
ραννοὺς ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησε.
μετὰ ταῦτα δὲ τοὺς ἀποστόλους ἀπαντὰς ἀπέστειλα,
καθ' οὓς Χερρόνησος ἐσώθη, καὶ Βυζάντιον, καὶ
πάντες οἱ σύμμαχοι. ἐξ ὧν ὑμῖν μὲν τὰ κάλλιστα,
ἔπαινοι, δόξαι, τιμαὶ, στέφανοι, χάριτες, παρὰ
τῶν εὐπεπονθότων ἐγίνοντο· τῶν δ' ἀδικουμένων,
τοῖς μὲν ὑμῖν τότε πεισθεῖσιν ἢ σωτηρία περιεγε-
νετο· τοῖς δ' ὀλιγορήσασιν τὸ πᾶσι, ὧν ἡμεῖς
προσέπατε, μεμνησθαι, καὶ νομίζειν ὑμᾶς μὴ μό-
νον εὖνους αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους
καὶ μάντις εἶναι· πάντα γὰρ ἐκβέβηκεν, ἃ προσέ-
πατε αὐτοῖς. καὶ μὴν ὅτι πολλὰ μὲν ἂν χρήματα
ἔδωκε Φιλιστιδῆς, ὥστ' ἔχειν Ὠρεῶν, πολλὰ δὲ Κλεί-
ταρχος, ὥστ' ἔχειν Ἰσθρίαν, πολλὰ δ' αὐτὸς ὁ
Φίλιππος, ὥστ' αὐτῷ ὑπάρχειν ἐφ' ὑμᾶς αὐτῶ,
καὶ περὶ τῶν ἄλλων μηδὲν ἐξελέγεσθαι, μηδὲ ἃ
ποιῶν ἠδίκει, μηδένα ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδὲις
ἀγνοεῖ· καὶ πάντων ἥκιστα σὺ· οἱ γὰρ, παρὰ τοῦ
Κλειτάρχου, καὶ τοῦ Φιλιστιδῆος τότε πρόσθετος δεῦρ
ἀφικνούμενοι παρὰ σοὶ κατέκνον, Αἰσχίνην, καὶ σὺ
προὔξενεις αὐτῶν· οὓς ἢ μὲν πόλις, ὡς ἐχθροὺς,
καὶ οὔτε δίκαια, οὔτε συμφέροντα λεγόντας, ἀπή-
λασε· σοὶ δ' ἦσαν φίλοι. οὐ τοίνυν ἐπράχθη του-
των οὐδὲν, ὃ βλασφημιῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ λέγων, ὡς
253 σιωπῶ μὲν λαβῶν, βωῶ δ' ἀναλώσας. ἀλλ' οὐ σὺ
γε· ἀλλὰ βῶς μὲν ἔχων, παύσῃ δὲ οὐδέποτε, εἰάν
μὴ σε οὔτοι παύσωσιν, ἀτιμώσαντες τήμερον. στε-
φανώσαντων τοίνυν ὑμῶ ἐμὲ ἐπὶ τούτοις τότε, καὶ
γράφαντος Ἀριστοτύκου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, ἀσπερ
οὔτοι Αἰθιοφῶν νῦν γέγραφε, καὶ ἀναρρήθέντος
ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ στεφάνου, καὶ δευτέρου κηρύγμα-

τος ἤδη μοι τούτου γιγνομένου, οὔτ' ἀντέπευ Αἰ-
σχίνης παρῶν, οὔτε τὸν εἰπόντα ἔγραψατο. καὶ μοι
λέγε καὶ τούτο τὸ ψήφισμα λαβῶν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ Χαίρωνίδου Ἡγέμονος ἄρχοντος, Γαμη-
,, λῶνος ἕκτη ἀπιόντος, φυλῆς προτανένουσης Λεον-
,, τίδος, Ἀριστόνικος Φρεαρόθιος εἶπεν· ἐπειδὴ Δη-
,, μοσθένης Δημοσθένους Παιανεύς πολλὰς καὶ με-
,, γάλας χροίας παρέσχηται τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων,
,, καὶ πολλοῖς τῶν συμμάχων, καὶ πρότερον, καὶ ἐν
,, τῷ παρόντι καιρῷ, βεβοήθηκε διὰ τῶν ψηφισμά-
,, των, καὶ τινὰς τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλεων ἠλευθέ-
,, ρωκε, καὶ διατελεῖ εὖνους ἂν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθη-
,, ναίων, καὶ λέγει καὶ πράττει ὃ, τι ἂν δύνηται
,, ἀγαθὸν ὑπὲρ τε αὐτῶν Ἀθηναίων, καὶ τῶν ἄλλων
,, Ἑλλήνων, θεδοχθεῖ τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ τῶν
,, Ἀθηναίων, ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους
,, Παιανίαν, καὶ στεφανώσαι χροσῶ στεφάνῳ, καὶ ἀνα-
,, γορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, Ἀσωνίοις,
,, τραγοδοῖς καινοῖς. τῆς δὲ ἀναγορεύσεως τοῦ στεφα-
,, νου ἐπιμεληθῆναι τὴν προτανένουσαν φυλὴν, καὶ
,, τὸν ἀγωνοθέτην. εἶπεν Ἀριστόνικος Φρεαρόθιος· 254
ἔστιν οὖν ὅστις ὑμῶν οἶδέ τινα αἰσχύνην συμβᾶσεν
τῇ πόλει διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, ἢ γλευασμὸν, ἢ
γέλωτα, ἃ νῦν οὕτως ἔφη συμβῆσθαι, εἰάν ἐγὼ
στεφανώμαι; καὶ μὴν, ὅταν ἢ νέα καὶ γνώριμα
πᾶσι τὰ πράγματα, εἰάν τε καλῶς ἔχη, χάριτος
τυγχάνει· εἰάν θ' ὡς ἑτέρως, τιμωρίας. φαίνομαι
τοίνυν ἐγὼ χάριτος τετυχηκὸς τότε, καὶ οὐ μέμ-
νητος, οὐδὲ τιμωρίας. οὐκοῦν μέχρι μὲν τῶν χρόνων
ἐκείνων, ἐν οἷς ταῦτ' ἐπράχθη, πάντας ἀνωμολό-
γημαὶ τοὺς χρόνους τὰ ἀριστα πράττειν τῇ πόλει,
τῷ κικῶν, ὅτ' ἐβουλεύεσθε, λέγων καὶ γραφῶν· τῷ
καταπραχθῆναι τὰ γραφέντα, καὶ στεφανοῦς ἐξ αὐ-
τῶν τῇ πόλει, καὶ ἐμοὶ, καὶ πᾶσιν ὑμῖν γενέσθαι·
τῷ θυσίας καὶ προσόδους τοῖς θεοῖς, ὡς ἀγαθῶν
τούτων ὄντων, ὑμᾶς πεποιθῆσθαι. ἐπειδὴ τοί-

νων ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁ Φίλιππος ἐξηλάθη, τοῖς μὲν
 ὄπλοις, ὑφ' ἡμῶν· τῇ δὲ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς ψη-
 φίσμασι, κἄν διαφθάρῃσι τινες τούτων, ὑπ' ἐμοῦ,
 ἕτερον κατὰ τῆς πόλεως ἐπιχειρισμὸν ἐξήτει. ὁρᾷν
 δ', ὅτι αἰτῶ πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ χρωσθεῖ
 ἐπιπᾶντων, βουλόμενος τῆς σιτοπομπῆς κίριος
 γενέσθαι, παρελθὼν ἐπὶ Θράκης, Βυζαντίους, συμ-
 μάχους ὄντας αὐτῷ, τὸ μὲν πρῶτον ἤξιον συμπο-
 λεμῆν τὸν πρὸς ὑμᾶς πόλεμον· ὡς δ' οὐκ ἠθέλον,
 οὐδ' ἐπὶ τούτοις ἔφασαν τὴν συμμαχίαν πεποιῆσθαι,
 λέγοντες ἀληθῆ, χαρακῶμα βαλόμενος πρὸς τὴν
 πόλει, καὶ μηχανήματ' ἐπιστήσας, ἐπολιόρκει. τού-
 των δὲ γιγνομένων, ὃ, τι μὲν προσῆκε ποιῆν ἡμᾶς,
 255 οὐκ ἐτ' ἐρωτήσω· ὄφλον γὰρ ἐστὶν ἅπασιν. ἀλλὰ
 τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς Βυζαντίοις, καὶ σοῖσας αὐ-
 τοῖς; τίς ὁ κωλύσας τὸν Ἑλλησποντον ἀπαλλοτριω-
 θῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους; ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι. τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν εἶπω, τὴν πόλιν λέγω.
 τίς δ' ὁ τῇ πόλει λέγων, καὶ γράφων, καὶ πρᾶτ-
 των, καὶ ἀπλῶς ἐαντὸν εἰς τὰ πράγματα ἀφειδῶς
 διδούς; ἐγώ. ἀλλὰ μὴν, ἤλικα ταῦτα ἀφέλησεν
 ἅπαντας, οὐκ ἐτ' ἐκ λόγου δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ἀλλ'
 ἐργῶ πεπειρασθε· ὁ γὰρ τότε ἐνστάς πόλεμος, ἄνευ
 τοῦ καλῆν δόξαν ἐνεγκεῖν, ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν
 βίον ἀφθονωτέροις, καὶ εὐαντοτέροις διηγαγεν ὑμᾶς
 τῆς νῦν εἰρήνης, ἣν οὗτοι κατὰ τῆς πατρίδος τηροῦ-
 σιν οἱ χρηστοί, ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσιν, ἂν
 διαμαρτοῖεν, καὶ μὴ μετᾶσχοιεν, ἂν ὑμεῖς, οἱ τὰ
 βέλτεστα βουλόμενοι, τοὺς θεοὺς αἰτεῖτε, μηδὲ με-
 ταδοῖεν ὑμῖν, ἂν αὐτοὶ προήρηται. λέγε δ' αὐτοῖς
 καὶ τοὺς τῶν Βυζαντίων στεφάνους, καὶ τοὺς τῶν
 Περινθίων, οἷς ἐστεφάνουν ἐκ τούτων τὴν πόλιν.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ.

„Ἐπὶ Ἱεροκράτορος Βοσπορίῳ, Λαμάρητος ἐν
 „τῷ ἄλιᾳ ἔλεξεν, ἐκ τῆς βουλᾶς λαβὼν ἄητραν· ἐπει-
 „δὴ ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων, ἐν τε τοῖς προγενομένοις
 „καιροῖς εὐνοῶν διατελεῖ Βυζαντίοις, καὶ τοῖς συμ-

„μάχοις, καὶ συγγενέσι Περινθίοις, καὶ πολλὰς καὶ
 „μεγάλας χρεῖας παρέσχηται ἐν τε τῷ παρεστακίῳ
 „καιρῷ, Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνα ἐπιστρατεύσαντος
 „ἐπὶ τὰν χώραν, καὶ τὰν πόλιν, ἐπ' ἀναστάσει
 „Βυζαντίων, καὶ Περινθίων, καὶ τὰν χώραν δαίον-
 „τος καὶ δεινδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοισιν ἑκα- 256
 „τὸν καὶ εἰκοσι, καὶ οἴτῳ, καὶ βέλεσι, καὶ ὀπλί-
 „ταις, ἐξέλειτο ἅμμε ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων, καὶ
 „ἀποκατέτασε τὰν πατριὸν πολιτείαν, καὶ τῶς νό-
 „μους, καὶ τῶς τάφους, δεδόχθαι τῷ δᾶμῳ τῷ Βυ-
 „ζαντίων, καὶ Περινθίων, Ἀθηναίοις δόμεν ἐπι-
 „γαμίαν, πολιτείαν, ἐγκτασιν γᾶς, καὶ οἰκίαν,
 „προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πόθοδον ποτὶ τὰν βω-
 „λᾶν, καὶ τὸν δᾶμον, πρῶτοις μετὰ τὰ ἱερά, καὶ
 „τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν, ἀλειτουρητοῖς
 „ἡμῖν πασᾶν προστακτῶν λειτουργιῶν· στασαι δὲ
 „καὶ εἰκόνας τρεῖς ἐκκαίδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπο-
 „ρίῳ, στεφανοῦμενον τὸν δᾶμον τῶν Ἀθηναίων
 „ὑπὸ τῷ δᾶμῳ τῶν Βυζαντίων καὶ Περινθίων.
 „ἀποστεῖλαι δὲ καὶ θεωρίας ἐς τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι
 „πανηγύριαις, Ἰσθμια, καὶ Νέμεα, καὶ Οὐλύμπια,
 „καὶ Πύθια, καὶ ἀνακαρῶσαι τῶς στεφανῶς, ὡς
 „ἐστεφάνωνται ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ὑφ' ἡμῶν,
 „ὅπως ἐπιστείωνται οἱ Ἕλληνας πάντες Ἀθηναίων
 „ἀρετῶν, καὶ τῶν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχα-
 „ριστίαν.“ λέγε καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἐν Χερσονήσῳ
 στεφάνους.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ.

„Χερρόνησιτῶν οἱ κατοικοῦντες Σηστόν, Ἐλε-
 „σύντα, Μάδντον, Ἀλαπεκόννησον, στεφανοῦσιν
 „Ἀθηναίων τὴν βουλήν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ στε-
 „φάνῳ, ἀπὸ τάλαντων ἐξήκοντα· καὶ Χαρίτος βω-
 „μὸν ἰδρῶνται καὶ ἄημον Ἀθηναίων, ὅτι πάντων
 „μεγίστου ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε Χερρόνησίταις,
 „ἐξελόμενος ἐκ τῆς Φιλίππου, καὶ ἀποδοῦς, τὰς
 „πατρίδας, τοὺς νόμους, τὴν ἐλευθερίαν, τὰ ἱερά. 257

καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα αἰῶνι παντὶ οὐκ ἐλλείψει εὐ-
 χαριστιῶν καὶ ποιῶν ὅ, τι ἂν δυνήται αγαθόν.
 ταῦτα ἐψηφίσαντο ἐν κοινῷ βουλευτηρίῳ. οὐκοῦν,
 οὐ μόνον τὸ Χερρόνησον καὶ Βυζάντιον σῶσαι, οὐ-
 δὲ τὸ κολύσαι τὸν Ἑλλησποντον ὑπὸ Φιλίππῳ γενέ-
 σθαι τότε, οὐδὲ τὸ τιμᾶσθαι τὴν πόλιν ἐν τοιῶν,
 ἢ προαίρεσεις ἢ ἐμῇ, καὶ ἡ πολιτεία διεπραξάτο,
 ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐδειξε τὴν τε τῆς πόλεως
 καλοκἀγαθίαν, καὶ τὴν Φιλίππου κακίαν. ὁ μὲν γὰρ
 φίλος καὶ σύμμαχος ὦν τοῖς Βυζαντίοις, πολιορκῶν
 αὐτούς ἐωράτο ὑπὸ πάντων· οὐ τί γένοιτο ἂν
 αἰσχυρὸν ἢ μιαιώτερον; ὑμεῖς δ' οἱ καὶ μεμψιμένοι
 πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις εἰκότως περὶ ὧν ἠγνώ-
 μονήκεσαν εἰς ὑμᾶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, οὐ
 μόνον οὐ μνησικακοῦντες, οὐδὲ προΐεμενοι τοὺς ἀδι-
 κουμένους, ἀλλὰ καὶ σώζοντες ἐφαίνεσθε, ἐξ ὧν
 δόξαν, εὐνοίαν, τιμὴν, παρὰ πάντων ἐκτάσθε.
 καὶ μὴν, ὅτι πολλοὺς μὲν ἐστεφανώκατ' ἤδη τῶν
 πεπολιτευμένων, ἅπαντες ἴσασι. δι' ὅντινα δ' ἄλλου
 ἢ πόλις ἐστεφανώται, σύμβουλον λέγω, καὶ ῥήτορα,
 πλην δι' ἐμὲ, οὐδ' ἂν εἰς εἰπεῖν ἔχοι. ἵνα τοῖνον,
 καὶ τὰς βλασφημίας, ἄς κατὰ τῶν Εὐβοίων, καὶ
 τῶν Βυζαντίων ἐποιήσατο, εἴ τι δυσχερὲς αὐτοῖς
 ἐπέπρακτο πρὸς ὑμᾶς ὑπομνησκόν, συκοφαντίας
 οὕσας ἐπιδείξω, μὴ μόνον τῷ ψευθεῖς εἶναι (τοῦ-
 το μὲν γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότες ἠγούμαι,) ἀλλὰ
 καὶ τῷ, εἴ τὰ μάλιστα ἦσαν ἀληθεῖς, οὕτως, ὡς
 ἐγὼ κέχομαι τοῖς πράγμασι, συμφέρειν χρήσασθαι,
 ἐν ἧ δυο βούλομαι τῶν καθ' ὑμᾶς πεπραγμένων κα-
 258 λῶν τῇ πόλει διεξελθεῖν, καὶ ταῦτ' ἐν βραχείῳ
 καὶ γὰρ ἀνδρῶν ἰδίᾳ, καὶ πόλιν κοινῇ, πρὸς τὰ κάλ-
 λιστα τῶν ὑπαρχόντων αἰεὶ δεῖ τὰ λοιπὰ πειράσθαι
 πράττειν. ὑμᾶς τοῖνον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λα-
 κεδαιμονίων γῆς καὶ θαλάττης ἀρχόντων, καὶ τὰ
 κύκλῳ τῆς Ἀττικῆς κατεχόντων ἀρμοστιάς, καὶ
 φρουραῖς, Εὐβοίαν, Ταναγραν, τὴν Βοιωτίαν
 ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν, Κλεωνάς, τὰς ἄλλας
 νήσους, οὐ ναῦς, οὐ τεῖχη τῆς πόλεως τότε κεκτη-

μένης, ἐξῆλθετε εἰς Ἄλιαστον· καὶ πάλιν οὐ πολ-
 λαῖς ἡμέραις ὑστερον εἰς Κορινθον, τῶν τότε Ἀθη-
 ναίων πολλὰ ἂν ἐχόντων μνησικακήσαι, καὶ Κοριν-
 θίοις, καὶ Θηβαίοις, τῶν περὶ τὸν Λευκτικὸν πόλε-
 μον πραγθέντων· ἀλλ' οὐκ ἐποίησαν τοῦτο, οὐδ' ἐγ-
 γύς. καίτοι τότε ταῦτα ἀμφοτέρω, Αἰσχίνῃ, οὐδ'
 ὑπὲρ εὐεργετῶν ἐποίησαν, οὔτε ἀκίνδυνα ἔωσαν. ἀλλ'
 οὐ διὰ ταῦτα προσέιντο τοὺς καταφειγνύτας ἐφ' ἑαυ-
 τοὺς. ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ τιμῆς ἤθελον τοῖς δε-
 νοῖς αὐτοὺς δίδοναι, ὁρθῶς καὶ καλῶς βουλευόμενοι.
 πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου ὁ
 θάνατος, καὶ ἐν οὐσίῳ τις αὐτὸν καθείξας τηρή-
 δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν
 αἰεὶ τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν προσβαλλομένους ἐλπίδα,
 φέρειν δ' ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς δίδῃ, γενναίως. ταῦτ'
 ἐποίησαν οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, ταῦθ' ὑμῶν οἱ πρεσ-
 βύτεροι, οἱ Λακεδαιμονίους, οὐ φίλους ὄντας, οὐδ'
 εὐεργέτας, ἀλλὰ πολλὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἠδικηκότας
 καὶ μεγάλα, ἐπειδὴ Θηβαῖοι κρατήσαντες ἐν Λευκτροῖς
 ἀνελεῖν ἐπεχείρουν, διεκαλύσατε, οὐ φοβηθέντες τὴν
 τότε Θηβαίους ῥώμην καὶ δόξαν ὑπάρχουσαν, οὐδ' 259
 ὑπὲρ οἷα πεπονηκότων ἀνθρώπων κινδυνεύετε δια-
 λογισάμενοι· καὶ γὰρ τοι πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ἐδείξατε
 ἐκ τούτων, ὅτι καὶ ὅτιοῦν τις εἰς ὑμᾶς ἔξαμαρτη-
 τούτω τὴν ὁργὴν εἰς τὰλλα ἔχετε· ἂν δ' ὑπὲρ σω-
 τηρίας, ἢ ἐλευθερίας, κινδυνὸς τις αὐτοὺς κατα-
 λαμβάνῃ, οὔτε μνησικακήσετε, οὐδ' ἰπολογεῖσθε.
 καὶ οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον οὕτως ἐσχῆκατε, ἀλλὰ
 πάλιν σφετερίζομένων Θηβαίων τὴν Εὐβοίαν, οὐ πε-
 ρεῖδετε· οὐδ' ὦν ὑπὸ Θεμισωνος, καὶ Θεοδώρου
 περὶ Ὠρωπὸν ἠδίκησθε, ἀνεμνήσθητε, ἀλλ' ἐβοηθή-
 σατε καὶ τούτοις, τῶν ἐθελοντῶν τριηραρχῶν τότε
 πρώτον γενομένων τῇ πόλει, ὧν εἷς ἦν ἐγὼ. ἀλλ'
 οὐπω περὶ τούτων. καίτοι, καλὸν μὲν ἐποιήσατε
 καὶ τὸ σῶσαι τὴν νῆσον· πολλῶν δ' ἐτι τούτου κάλ-
 λιον τὸ, καταστάντες κίριοι, καὶ τῶν σωματίων,
 καὶ τῶν πόλεων, ἀποδοῦναι ταῦτα δικαίως αὐτοῖς
 τοῖς ἐξῆμαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν, ὧν ἠδίκησθε,

ἐν οἷς ἐπιστεύθητε, ὑπολογισάμενοι. μυρία τοίνυν ἕτερα εἰπεῖν ἔχων, παραλείπω, ναυμαχίας, ἐξόδους πεζῶν, στρατείας, καὶ πάσαις γεγωνίας, καὶ νῦν ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν, ἃς ἀπάσας ἡ πόλις τῆς τῶν ἄλλων ἔνεχ' Ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας πεποίηται. εἴτ' ἐγὼ τεθεωρηκῶς ἐν τοσοῦτοις καὶ τοιοῦτοις τὴν πόλιν ὑπὲρ τῶν τοῖς ἄλλοις συμφερόντων ἐθέλουσαν ἀγωνίζεσθαι, ὑπὲρ αὐτῆς τρόπον τινὰ τῆς συμβουλῆς οὐσης, τί ἐμελλον κελεύσειν, ἢ τί συμβουλεύσειν αὐτῇ ποιεῖν; μνησικακεῖν νῆ Δία πρὸς τοὺς βουλομένους σώζεσθαι, καὶ προφάσεις ζητεῖν, 260 δι' ἃς ἅπαντα προησομεθα τὰ συμφέροντα; καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με δικαίως, εἰ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον καταισχύνειν ἐπεχείρησα ἂν· ἐπεὶ τόγῃ ἔργον οὐκ ἂν ἐποίησατε ὑμεῖς, ἀκριβοῦς οἶδα ἐγώ· εἰ γὰρ ἠβούλεσθε, τί ἦν ἐμποδῶν; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτ' ἐροῦντες οὔτοι; βούλομαι τοίνυν ἐπανελθεῖν ἐφ' ἃ τούτων ἐξῆς ἐπολιτευόμεν' καὶ σκοπεῖτε ἐν τούτοις πάλιν αὐτῶν, τί τὸ τῇ πόλει βέλτιστον ἦν. ὄρων γὰρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον, καὶ τοὺς μὲν πλουσίους, ἀτελεῖς ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γενομένους· τοὺς δὲ μέτρια, ἢ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύοντας, ἐτι δ' ὕστερίζουσαν ἐκ τούτων τὴν πόλιν τῶν καιρῶν, ἔθηκα νόμον, καθ' ὃν, τοὺς μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα, τοὺς πλουσίους· τοὺς δὲ πένητας ἔπαυσα ἀδικουμένους· τῇ πόλει δ' ὅπερ ἦν χρησιμώτατον, ἐν καιρῷ γίγνεσθαι τὰς ναυτικὰς παρασκευὰς ἐποίησα, καὶ γραφεῖς εἰς τὸν ἀγῶνα τούτου παρανόμων, εἰς ὑμᾶς εἰσηλθόν, καὶ ἀπέφυγον, καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ὁ δῖος οὐκ ἔλαβε. καίτοι πόσα χρήματα τοὺς ἡγεμόνας τῶν συμμοριῶν, ἢ τοὺς δευτέρους, καὶ τρίτους οἶσθέ μοι δίδοναι, ὥστε μάλιστα μὲν μὴ θεῖναι τὸν νόμον τούτον, εἰ δὲ μὴ, καταβυλόντα ἂν ἐν ὑπαμοσίᾳ; τοσαῦτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ὀκνήσαιμι ἂν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. καὶ ταῦτ' εἰκότως ἐπραττον ἐκείνοι· ἦν γὰρ αὐτοῖς,

ἐκ μὲν τῶν προτέρων νόμον συνεικαίδεκα λειτουργεῖν, αὐτοῖς μὲν μικρὰ, καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι· τοὺς δ' ἀπόρους τῶν πολιτῶν ἐπιτρέβουσαι· ἐκ δὲ τοῦ 261 ἐμοῦ νόμου, τὸ γινόμενον κατὰ τὴν οὐσίαν ἕκαστον τεθεῖναι, καὶ δυοῖν ἐφάνη τριηράρχος ὁ τῆς μῆς ἕκτος καὶ δέκατος ἂν πρότερον συντελής· οὐδὲ γὰρ τριηράρχος ἐτι ἀνόμαζον ἑαυτοὺς, ἀλλὰ συντελεῖς. ὥστε δὴ ταῦτα λυθῆναι, καὶ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἀναγκασθῆναι, οὐκ ἔσθ' ὅ, τι οὐκ ἐδίδουσαν. καὶ μοι λέγε, πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα, καθ' ὃ εἰσηλθόν τὴν γραφὴν, εἶτα τοὺς καταλόγους, τὸν τ' ἐκ τοῦ προτέρου νόμου, καὶ τὸν κατὰ τὸν ἐμὸν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

„Ἐπὶ ἄρχοντος Πολυκλέους, μηνὸς Βοηδρομιῶνος ἕκτη ἐπὶ δέκα, φυλῆς πρυτανευούσης ἱεροδο-
 „αντιδός, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιτῆς
 „εἰσηγήσατο νόμον εἰς τὸ τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ προ-
 „τέρου, καθ' ὃν αἱ συντελεῖαι ἦσαν τῶν τριηράρχων·
 „καὶ ἐπεχειροτόνησεν ἡ βουλὴ, καὶ ὁ δῆμος· καὶ
 „ἀπήνεγκε παρανόμων γραφὴν Δημοσθένει Παιρο-
 „κλῆς Φλυεὺς. καὶ τὸ [πέμπτον] μέρος τῶν ψήφων
 „οὐ λαβὼν, ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμὰς.“
 φέρε δὴ καὶ τὸν καλὸν κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

„Τοὺς τριηράρχους καλεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριῆρα
 „συνεικαίδεκα ἐκ τῶν ἐν τοῖς λόγοις συντελειῶν,
 „ἀπὸ εἰκοσι καὶ πέντε ἐτῶν εἰς τετραράκοντα, ἐπὶ
 „ἴσον τῇ χορηγίᾳ χωμένους.“ φέρε δὴ παρὰ τού-
 „τον τὸν ἐκ τοῦ ἐμοῦ νόμου κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

„Τοὺς τριηράρχους αἰρεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριῆρα,
 „ἀπὸ τῆς οὐσίας κατὰ τμήσιν, ἀπὸ τάλαντων δέ-
 „κα· ἐὰν δὲ πλείονων ἢ οὐσία ἀποτετιμημένη ἦ
 DEMOSTH. TOM. I. O

„ χρημάτων, κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν, ἕως τριῶν
 „ πλοίων, καὶ ὑπηρετικοῦ ἢ λειτουργία ἔστω· κατὰ
 „ τὴν αὐτὴν δὲ ἀναλογίαν ἔστω, καὶ οἷς ἐλάττω
 „ οὐσία ἐστὶ τῶν δέκα τάλαντων, εἰς συντέλειαν
 „ συναγαμένους εἰς τὰ δέκα τάλαντα.“ Ἀρα γὰρ με-
 „ κρά βοηθῆσαι τοῖς πένησιν ὑμῶν δοκῶ, ἢ μικρὰ
 „ ἀναλωσαί μιν, τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν, οἱ πλουσιοί;
 „ οὐ τοίνυν μόνον τῷ μὴ καθυφεῖναι ταῦτα σεμνύο-
 „ μαι, οὐδὲ τῷ γραφεῖς ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ συμ-
 „ φέροντα θεῖναι τὸν νόμον, καὶ τῷ πείραν ἔργου δε-
 „ δοκῆναι· πάντα γὰρ τὸν πόλεμον τῶν ἀποστολέων
 „ γηγομένων κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐμὸν, οὐχ ἰκτερίαν
 „ ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς πόποθ', ὡς ἀδικουμένος,
 „ παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐν Μουνυγία ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ
 „ τῶν ἀποστολέων ἐδέθη· οὐ τριήρης οὐτ' ἔξω κατα-
 „ ληφθεῖσα ἀπόλετο τῇ πόλει, οὐτ' αὐτοῦ ἀπειλείσθη,
 „ οὐ δυναμένη ἀνάσσειν. καίτοι κατὰ τοὺς προτέ-
 „ ρους νόμους ἅπαντα ταῦτα ἐγίνετο. τὸ δ' αἴτιον
 „ ἐν τοῖς πένησιν ἦν, τῷ λειτουργεῖν μὴ δύνασθαι·
 „ πολλὰ δὲ τὰ ἀδύνατα συνέβαιεν. ἐγὼ δ' ἐκ τῶν
 „ ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους μετήνεγκα τὰς τριήραρ-
 „ χίας. πάντ' οὖν τὰ θεόντα ἐγίνετο. καὶ μὴν καὶ
 „ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἄξιός εἰμι ἐπαίνου τυχεῖν, ὅτι πάν-
 „ τα τὰ τοιαῦτα προηρούμην πολιτεύματα, ἀφ' ὧν
 „ ἅμα δοξαί, καὶ τιμαί, καὶ δυνάμεις συνέβαινον τῇ
 263 πόλει· βύσσανον δὲ, καὶ πικρὸν, καὶ κακότηδες
 „ οὐδὲν ἐστὶ πολιτεύμα ἐμὸν, οὐδὲ ταπεινὸν, οὐδὲ τῆς
 „ πόλεως ἀνάξιον. ταῦτό τοίνυν ἦθος ἔχων ἐν τε τοῖς
 „ κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι, καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνι-
 „ κοῖς φανήσομαι· οὐτε γὰρ ἐν τῇ πόλει τὰς παρὰ
 „ τῶν πλουσίων χάριτας μάλλον, ἢ τὰ τῶν πολλῶν
 „ δίκαια εἰδόμεν, οὐτ' ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς τὰ Φιλίπ-
 „ που δῶρα, καὶ τὴν ξενίαν ἠγάπησα, ἀντὶ τῶν κοινῶν
 „ πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι συμφερόντων. ἠγοῦμαι τοίνυν
 „ λοιπὸν εἶναι μοι περὶ τοῦ κηρύγματος εἰπεῖν, καὶ
 „ τῶν εὐδυνῶν· τὸ γὰρ ὡς τὰ ἄριστα γὰρ ἔπραττον
 „ καὶ διὰ παντὸς εὖνους εἰμί, καὶ πρόθυμος εὖ ποιεῖν
 „ ὑμᾶς, ἰκανῶς ἐκ τῶν εἰρημένων δεδηλωσθαι μοι

νομίζω. καίτοι τὰ μέγιστα γὰρ τῶν πεπολιτευμένων,
 „ καὶ πεπραγμένων ἐμαντῷ παραλείπω, ὑπολαμβάνων,
 „ πρῶτον μὲν ἐφεξῆς τοὺς περὶ αὐτοῦ τοῦ παρανόμου
 „ λόγους ἀποδοῦναι με δεῖν· εἶτα, κἂν μηδὲν εἴπω
 „ περὶ τῶν λοιπῶν πολιτευμάτων, ὁμοίως παρ' ὑμῶν
 „ ἕκαστῳ τὸ συνειδὸς ὑπάρχειν μοι. τῶν μὲν οὖν λό-
 „ γων, οὗς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακινεῖν ἔλεγε περὶ
 „ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς
 „ ὑμᾶς οἶομαι μανθάνειν, οὐτ' αὐτὸς ἠδυνάμην συνί-
 „ ναι τοὺς πολλοὺς αὐτῶν. ἀλλῶς δὲ τὴν ὀρθὴν ὁδὸν
 „ περὶ τῶν δικαίων διαλέξομαι· τοσοῦτον γὰρ δεῖν
 „ λέγειν, ὡς οὐκ εἰμί ὑπεύθυνος, ὃ νῦν οὗτος πολ-
 „ λακίς διεβάλλε, καὶ διωρίζετο, ὡσθ' ἅπαντα τὸν
 „ βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ, ἂν ἢ διακεχρίσμαι,
 „ ἢ πεπολιτευμαι παρ' ὑμῖν. ὦν μέντοι γὰρ ἐκ τῆς
 „ ἰδίας οὐσίας ἐπαγγεῖλαμένος δέδωκα τῷ δήμῳ, οὐδε-
 „ μίαν ἡμέραν ὑπεύθυνος εἶναι φημι· ἀκούεις, Αἰσχί- 264
 „ νη; οὐδ' ἄλλον οὐδένα, οὐδ' ἂν τῶν ἐννεα ἀρχόντων
 „ τις ὦν τύχη· τίς γὰρ ἐστὶ νόμος τοσαύτης ἀδικίας,
 „ καὶ μισανθρωπίας μεστός, ὥστε τὸν δόνα τι τῶν
 „ ἰδίων, καὶ ποιήσαντα πρᾶγμα φιλόφρονον, καὶ
 „ φιλόδορον, τῆς χάριτος μὲν ἀποστρέφειν, εἰς δὲ τοὺς
 „ συκοφαντας ἄγειν, καὶ τούτους ἐπὶ τὰς εὐδύναις,
 „ ὧν δέδωκεν, ἐφιστάναι; οὐδὲ εἰς δήπου. εἰ δὲ φη-
 „ σιν οὗτος, δεῖξάτω, κἂν ὀστέρω, καὶ σιωπήσομαι.
 „ ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὗτος συ-
 „ κοφαντῶν, ὅτι ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τότε ὦν ἐπέδωκα
 „ τὰ χρήματα, ἐπήνεσεν αὐτόν, φησὶν, ἢ βουλή,
 „ ὑπεύθυνον ὄντα, οὐ περὶ τούτων γὰρ οὐδεὶς, ὦν
 „ ὑπεύθυνος ἦν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὃ συκοφάντα.
 „ ἀλλὰ καὶ τειχοποιὸς ἦσθα, φησὶ· καὶ δὲ αὐτὸ γὰρ
 „ τοῦτο ὀρθῶς ἐπηροῦμην, ὅτι τανηλωμένα ἐπέδωκα,
 „ καὶ οὐκ ἐλογίζομην· ὃ μὲν γὰρ λογισμὸς εὐδυνῶν
 „ καὶ τῶν ἐξετασόντων προσδέεται. ἢ δὲ δωρεὰ χάρι-
 „ τος καὶ ἐπαίνου δίκαια τυγχάνειν ἐστὶ. διόπερ ταῦτ'
 „ ἔγραψεν ὀδὲ περὶ ἐμοῦ, ὅτι δ' οὕτω ταῦτα [ἔχει, καὶ]
 „ οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἡμετέ-
 „ ροις ἦθεσιν ἄριστα, ἐγὼ ἑαδίως πολλαχόθεν δεῖ-

ξω. πρῶτον μὲν γὰρ Ναυσικλῆς στρατηγῶν, ἐφ' οἷς ἀπὸ τῶν ἰδίων προεῖτο, πολλὰ μὲν ἐστεφανώσασθαι ὑφ' ἡμῶν. εἶθ' ὅτι τὰς ἀσπίδας Διότιμος ἔδωκε, καὶ Πάριον Χαριδῆμος, ἐστεφανοῦντο· εἶθ' οὐτοσί Νεοπτόλεμος, πολλῶν ἔργων ἐπιστάτης ὢν, ἐφ' οἷς ἐπέδωκε, τετίμηται. σχετικῶν γὰρ ἂν εἴη τοῦτο γε, εἰ τῷ τινα ἄρχῃν ἄρχοντι, ἢ δίδουσι τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει διὰ τὴν ἀρχὴν μὴ ἐξέσται, ἢ τῶν δοθέντων, ἀντὶ τοῦ κομισασθαι χάριν, εὐθύνας ὑπέξει. ὅτι τοῖνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε τὰ ψηφίσματα μοι τὰ τούτοις γεγενημένα, αὐτὰ λαβὼν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἄρχων Δημόνικος Φλυεύς, Βοηδρομιῶνος ἔτη μετ' εἰκάδα, γνώμη βουλῆς καὶ δήμου, Καλλίας Φρεαρόσιος εἶπεν, ὅτι δοκεῖ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, στεφανώσασθαι Ναυσικλέα, τὸν ἐπὶ τῶν ὀπλῶν, ὅτι, Ἀθηναίων ὀπλιτῶν δισχιλίων ὄντων ἐν Ἰμβρῳ, καὶ βοηθούτων τοῖς κατοικοῦσιν Ἀθηναίων τὴν νῆσον, οὐ δυναμένου Φίλωνος τοῦ ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ χειροτονημένου διὰ τοὺς χειμῶνας πλεῦσαι, καὶ μισθοδοτῆσαι τοὺς ὀπλίτας, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἔδωκε, καὶ οὐκ εἰσέπραξε τὸν δῆμον, καὶ ἀναγορεύσασθαι τὸν στεφάνον Διονυσίους, τραγηδοῖς καινοῖς.

ἜΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἔπειτα Καλλίας Φρεαρόσιος, πρυτάνεων λεγόντων βουλῆς γνώμη, ἐπειδὴ Χαριδῆμος, ὁ περὶ τῶν ὀπλιτῶν, ἀποσταλὴς εἰς Σαλαμίνα, καὶ Διότιμος, ὁ ἐπὶ τῶν ἱππέων, ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ μάχῃ τῶν στρατιωτῶν τιμῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων συλευθέντων, ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων καθώπλισαν τοὺς νεανίσκους ἀσπίων ὀκτακοσίας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, στεφανώσασθαι Χαριδῆμον, καὶ Διότιμον, χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεύσασθαι Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ἐν τῷ γυμνακίῳ ἀγῶνι, καὶ Διονυσίους, τραγηδοῖς καινοῖς τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι

ἡ δημοθέτας, πρυτάνεις, ἀγωνοθέτας. Τούτων ἕκαστος, Δισχίλη, τῆς μὲν ἀρχῆς, ἣς ἦρχεν, ὑπεύθυνος ἦν, ἐφ' οἷς δ' ἐστεφανοῦντο, οὐχ ὑπεύθυνος. οὐκοῦν οὐδ' ἐγὼ ταῦτα γὰρ δίκαιόν ἐστι μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δῆτον. ἐπέδωκα; ἐπανοῦμαι διὰ ταῦτα, οὐκ ἂν, ὡν ἐπέδωκα, ὑπεύθυνος ἦρχον; καὶ δέδωκα γε εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὡν ἐπέδωκα. νῆ Δι', ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα; εἴτα παρών, ὅτε με εἰσήγον οἱ λογισταί, οὐ κατηγοροῖς; ἴνα τοῖνυν εἰδῆτε, ὅτι αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ, ἐφ' οἷς οὐχ ὑπεύθυνος ἦν ἐστεφανώσασθαι, λαβὼν ἀνάγκη τὸ ψηφίσμα ὅλον τὸ γραφέν μοι. οἷς γὰρ οὐκ ἐγράψατο τοῦ προβουλεύματος, τούτοις, ἃ διώκει, συκοφαντῶν φανήσεται. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ ἄρχοντος Εὐθυμίου, Πυραγμαῖνος ἐνάτη ἀπριόντος, φυλῆς πρυτανεύουσης Οἰνήτιδος, Κτησιφῶν Ἀεωσθένους Ἀναφιδόσιος εἶπεν. Ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανίου, γενόμενος ἐπιμελητῆς τῆς τῶν τεχνῶν ἐπισκευῆς, καὶ προσαναλώσας εἰς τὰ ἔργα ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας τρία τελάντα, ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεῖς, ἐπέδωκε τοῖς ἐν πάσῃν τῶν φυλῶν θεωροῖς ἑκατὸν μνᾶς εἰς θυσίας δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ἐπανέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανία, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ καλοκἀγαθίας, ἣς ἔχων διατελεῖ ἐν παντὶ καιρῷ εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ στεφανώσασθαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεύσασθαι τὸν στεφάνον ἐν τῷ θεάτρῳ, Διονυσίοις, τραγηδοῖς καινοῖς τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι τὸν ἀγωνοθέτην. Οὐκοῦν, ἃ μὲν ἐπέδωκα, ταῦτ' ἐστίν, ὡν οὐδὲν σὺ γέγραψαι· ἃ δὲ φησὶν ἡ βουλὴ δῆν ἀντὶ τούτων γενέσθαι μοι, ταῦτ' ἐστὶν, ἃ διώκει· τὸ λαβεῖν οὐκ τὰ δεδομένα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι, παρὰ νόμον γράψῃ; ὁ δὲ παμπόνηρος ἀνθρώπος, καὶ

θεοῖς ἐχθρὸς καὶ βῆσκανος ὄντως, ποῖόν τις ἂν εἴη
 πρὸς θεῶν, εἰ οὐχ ὁ τοιοῦτος; καὶ μὴν, περὶ τοῦ
 γ' ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττεσθαι, τὸ μὲν μυριάκις μυ-
 ριάκις κηρύττειν, παραλείπει· καὶ τὸ πάλαις αὐ-
 τὸς ἐστεφανώσθαι πρότερον. ἀλλὰ πρὸς θεῶν οὕτως
 σκωδῶς εἰ, καὶ ἀναίσθητος, Αἰσχίνῃ, ὥστε οὐ δύνασθαι
 λογίσασθαι, ὅτι τῷ μὲν στεφανουμένῳ τὸν αὐτὸν ἔχει
 ζῆλον ὁ στέφανος, ὅπου ἂν ἀναρῶθῃ· τοῦ δὲ τῶν
 στεφανουμένων ἕνεκα συμφέροντος ἐν τῷ θεάτρῳ γί-
 γνεται τὸ κήρυγμα; οἱ γὰρ ἀκούσαντες ἅπαντες εἰς
 τὸ ποιεῖν εὐ τὴν πόλιν προτρέπονται· καὶ τοὺς ἀπο-
 δίδοντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαινοῦσι τοῦ στεφανου-
 μένου. διώπερ τὸν νόμον ταύτου ἡ πόλις γέγραφε.
 λέγε δ' αὐτὸν μοι τὸν νόμον λαβών.

NOMOS.

„Ὅσους στεφανουσί τινες τῶν δήμων, τὰς ἀναγο-
 ρευσίας τῶν στεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἐκάστους
 τοῖς ἰδίοις δήμοις, ἐὰν μὴ τινα ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθη-
 ναίων, ἢ ἡ βουλὴ στεφανοῖ. ταύτους δ' ἐξῆναι ἐν
 τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις ἀναγορεύεσθαι.“ Ἀκούεις,
 Αἰσχίνῃ, τοῦ νόμου λέγοντος σαφῶς, πλὴν ἐὰν τινὰς
 268 ὁ δῆμος, ἢ ἡ βουλὴ ψηφισῆται; ταύτους δὲ ἀναγο-
 ρεῦετω, τί οὖν, ὡ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λόγους
 πλαττεῖς; τί σκεπτόν οὐκ ἐλλεβορίζεις ἐπὶ ταύτοις;
 ἀλλ' οὐδ' αἰσχύνῃ, φθόνου δίκην εἰσάγων, οὐκ ἀδι-
 κηματος οὐδενός, λαβεῖν τιμωρίαν; καὶ νόμους, τοὺς
 μὲν μεταποιῶν· τῶν δ' ἀφαιρῶν μέρη, οὐς ὅλους δι-
 καιοῦν ἢ ἀναγνωσκέσθαι, τοῖς γε ὁμομοκάσι κατὰ
 τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι; ἐπεὶ σὺ, τοιαῦτα ποῶν,
 λέγεις, ἃ δεῖ προσεῖναι τῷ δημοτικῷ, ὥσπερ ἀνδριάν-
 τα ἐκδεδωκόσι κατὰ συγγραφὴν, εἴ οὐκ ἔχοντα, ἃ
 προσῆκεν ἐν τῆς συγγραφῆς, κομιζόμενος· ἢ λόγῳ
 τοὺς δημοτικούς, ἀλλ' οὐ τοῖς πραγμασι, καὶ τοῖς πο-
 λιτευμασι γινωσκόμενος. καὶ βοᾷς, ὅρα καὶ ἄρ-
 ῶντα ὀνομαζών, ὥσπερ ἐξ ἀμάξης, ἃ σοὶ καὶ τῷ σῶ-
 γένει πρόσσεστιν, οὐκ ἐμοί. καίτοι καὶ τοῦτο, ὡ ἄν-

δρες Ἀθηναῖοι. ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τούτου δια-
 φέρειν ἠγοῦμαι, τῷ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικημάτων
 εἶναι, ὡν ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τιμωρίαι· τὴν δὲ
 λοιδορίαν βλασφημίας, ὡς κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν τοῖς
 ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν. οἰκοδομή-
 σαι δὲ τοὺς προγόνους ἡμῶν ταυτὶ τὰ δικαστήρια
 ὑπέληφα, οὐχ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταῦτα, ἀπὸ
 τῶν ἰδίων κακῶν τὰ ἀπόρρητα λέγωμεν ἀλλήλους,
 ἀλλ' ἵνα ἐξελέγχομεν, ἐὰν τις ἠδικῆκεν τι τυγχάνῃ
 τὴν πόλιν. ταῦτα τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἤτιον
 ἐμοῦ, πομπεῦειν ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖν εἴλετο. οὐ μὴν
 αὐδ' ἐνταῦθα ἔλαττον ἔχων δίκαιός ἐστιν ἀπελθεῖν.
 ἤδη δ' ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι, τοσαύτον αὐτὸν ἐρωτή-
 σας· πότερόν σε τις, Αἰσχίνῃ, τῆς πόλεως ἐχθρὸν,
 ἢ ἐμὸν εἶναι φη; ἐμὸν δηλονότι. εἴτα, οὐ μὲν ἦν παρ'
 ἐμοῦ δίκην κατὰ τοὺς νόμους ὑπὲρ τούτων λαβεῖν, 269
 εἴπερ ἠδίκουν, ἐξέλεπες· ἐν ταῖς εὐθύταις, ἐν ταῖς
 γραφαῖς, ἐν ταῖς ἄλλαις κρίσεσιν. οὐ δ' ἐγὼ μὲν
 ἀθῶτος ἅπασι, τοῖς νόμοις, τῷ χρόνῳ, τῇ προθε-
 σμῇ, τῷ κηρύττειν περὶ πάντων πάλαις τούτων
 πρότερον, τῷ μηδεπώποτε ἐξελεχθῆναι μηδὲν ὑμᾶς
 ἀδικῶν, τῇ πόλει δ' ἢ πλέον ἢ ἔλαττον ἀνάγκη τῶν
 γε δημοσίων πεπραγμένων μετεῖναι τῆς δόξης, ἐνταῦ-
 θα ἀπήντηκας; ὄρα, μὴ τούτων μὲν ἐχθρὸς ἦς,
 ἐμὸς δὲ προσποιῆ. ἐπειδὴ τοίνυν ἢ μὲν εὐσεβῆς
 καὶ δικαία ψῆφος ἅπασι δέδεται· δεῖ δὲ με, ὡς
 εἶπες, καίπερ οὐ φιλολοῦθρον ὄντα φύσει, διὰ τὰς
 ὑπὸ τούτου βλασφημίας εἰρημένας, ἀντὶ πολλῶν καὶ
 ψευδῶν αὐτὰ τὰ ἀναγκασίαι εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ,
 καὶ δεῖξαι, τίς ἂν καὶ τίμων, ῥηδίως οὕτως ἄρχου
 τοῦ κακῶς λέγειν, καὶ λόγους τινὰς διασύρει, αὐ-
 τὸς εἰρηκώς, ἃ τίς οὐκ ἂν ὠκνήσει τῶν μετρίων ἀν-
 θρώπων φθιγγέσθαι; εἰ γὰρ Αἰάκος, ἢ Παθαμαν-
 θος, ἢ Μίνως ἦν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μὴ σπερμο-
 λόγος, περιττοῦμα ἀγορᾶς, ἄλεθρος γραμματεὺς,
 οὐκ ἂν αὐτὸν οἶομαι τοιαῦτα εἰπεῖν, οὐδ' ἂν οὕτως
 ἐπαχθεῖς λόγους πορίσασθαι, ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ
 βδώντα, ὡ γῆ καὶ ἡλιε, καὶ ἀρετή, καὶ τὰ τοιαῦ-

τα καὶ πάλιν σύνεσι καὶ παιδείαν ἐπικαλούμενον; ἢ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ διαγιγνώσκεται· ταῦτα γὰρ δήπουθεν ἠκούει αὐτοῦ λόγουτος. σοὶ δὲ ἀρετῆς, ὡ καθάρμα, ἢ τοῖς σοῖς, τίς μετουσία; ἢ καλοῦν, ἢ μὴ τοιοῦτων, τίς διαγνώσις; πόθεν λαβόντι, ἢ πῶς ἀξιοθέντι; ποῦ δὲ παιδείας σοὶ δέμις μνησθῆναι; ἢς τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς τετυχηκότων οὐδ' ἂν εἰς εἶποι περὶ αὐτοῦ τοιοῦτον οὐδέν· ἀλλὰ κἄν ἑτέρου λόγουτος ἐρυθροιάσει. τοῖς δ' ἀπολειφθεῖσι μὲν, ὡσπερ σὺ, προσποιουμένοις δ' ὑπ' ἀνασθησίας, τὸ τοὺς ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν, ὅταν λέγωσιν, οὐ τὸ δοκεῖν τοιοῦτοις εἶναι περίεστιν. οὐκ ἐποροῦν δ' ὅ, τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σὺν εἶπῃν, ἀποροῦ τοῦ πρώτου μνησθῶ· πάτερ ὡς ὁ πατήρ σου, Τρομέης, ἐδούλευε παρ' Ἑλίπῃ τῷ πρὸς τῷ Θησεῖω διδάσκοντι γράμματα, χολικίας παρτίας ἔχων καὶ ξύλον· ἢ ὡς ἡ μητὴρ σου τοῖς μεθήμεροισι γάμοις ἐν τῷ κλισίῳ, τῇ πρὸς τῷ Καλαμίτῃ ἡρώϊ, χρωμένη, τὸν καλὸν ἀνδοράντα, καὶ τριταγωνιστὴν ακροῦ ἐξέθρεψέ σε. ἀλλὰ πάντες ἴσασι ταῦτα, κἄν γὰρ μὴ λέγω. ἀλλ' ὡς ὁ τριηραύλης Φορμίον, ὁ Δίωνος τοῦ Φρεαρόβλου δούλος, ἀνέστησεν αὐτῆν ἀπὸ ταύτης τῆς καλῆς ἐργασίας; ἀλλὰ νῆ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς, ὄκρω, μὴ περὶ σοῦ τὰ προσήκοντα λέγων, αὐτὸς οὐ προσήκοντα ἐμαντῶ δάξω προσηρῆσθαι λόγους. ταῦτα μὲν οὖν ἔασω· ἀπ' αὐτῶν δέ, ἂν αὐτὸς βεβίωκεν, ἄρξομαι· οὐδὲ γὰρ, ἂν ἔτυχεν, ἦν· ἀλλ' οἷς ὁ δῆμος καταρτάται· ἀπὲρ γὰρ ποτε· ὄψε λέγω; χθές μὲν οὖν καὶ προῖον, αἱ Ἀθηναῖος καὶ ἤτιω γέγονε· καὶ δύο συλλαβὰς προσθεῖς, τὸν μὲν πατέρα, ἀντὶ Τρομέης, ἐποίησεν Ἀτρομέητον· τὴν δὲ μητέρα, σεμνῶς πάνυ, Γλαυκοθέαν ἐνόμασεν, ἢν Ἐμπούσαν ἀπαντες ἴσασι καλουμένην, ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν δηλονότι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας τυχοῦσαν· πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; ἀλλ' ὅμως οὕτως ἀχάριστος εἰ καὶ πονηρὸς φύσει, ὥστ' ἐλεύθερος ἐκ δούλου, καὶ πλούσιος 271 ἐκ πτωχοῦ διὰ τουτουοῦ γεγονώς, οὐχ ὅπως χά-

ριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ καὶ μισθώσας σεντὸν κατὰ τουτουοῦ πολιτεῖν. καὶ περὶ ὧν μὲν ἐστὶ τις ἀμφισβήτησις, ὡς ἄρα ὑπὲρ τῆς πόλεως εἴρηκεν, ἔασω· ἂ δ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν καθαρῶς ἐπέδειχθη πράττων, ταῦτα ἀναμνήσω. τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδε τὸν ἀποψηφισθέντα Ἀντιφῶντα, ὃς ἐπαγγελάμενος Φιλίππῳ τὰ κεραιὰ ἐμπρήσειν τὰ ὑμέτερα, εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν· ὃν λαβόντος ἐμοῦ κειρομένον ἐν Πειραιεῖ, καὶ καταστήσαντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, βοῶν ὁ βασιλευσθε οὗτος καὶ κειραγῶς, ὡς ἐν δημοκρατίᾳ δευνὶ ποῖω τοὺς ἠτυχηκότας τῶν πολιτῶν ὑβρίων, καὶ ἐπ' αἰκίας βαδίζων ἀνευ ψηφίσματος, ἀφεδῆνας ἐποίησε· καὶ εἰ μὴ ἡ βουλή ἢ ἐξ Ἀγέλου πάγον τὸ πρᾶγμα αἰσθουμένη, καὶ τὴν ὑμετέραν ἀγνοίαν ἐν οὐ δέοντι συμβεβηκίαν ἰδοῦσα, ἐπεξήτησε τὸν ἀνθρώπον, καὶ συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν ὡς ὑμᾶς, ἐξήροπαστ' ἂν ὁ τοιοῦτος, καὶ τὸ δίκην δοῦναι διαδύς, ἐξεπέμπετ' ἂν ὑπὸ τοῦ σεμνολόγου τουτουοῦ· ἔνδ' ὑμεῖς στρεβλώσαντες αὐτὸν, ἀπεκτείνετε, ὡς ἔδεο γε καὶ τουτουοῦ. τοιγαροῦν εἰδὶα ταῦτα ἢ βουλή ἢ ἐξ Ἀγέλου πάγον, τὰ τουτουοῦ τότε πεπραγμένα, χειροτονησάντων αὐτὸν ὑμῶν σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἀθῆναις, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας, ἀφ' ἧσπερ πολλὰ προέειθε τῶν κοινῶν, ὡς προείπεσθε κακείνην καὶ κυρίαν τοῦ πράγματος ἐποίησατε, τουτουοῦ μὲν εὐθὺς ἀπήλασεν, ὡς προδότην· Ὑπερίδῃ δὲ λέγειν προσέταξε· καὶ ταῦτα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα τὴν ψῆφον ἐπράξε, καὶ σὺδεμία ψῆφος ἠνέχθη τῷ 272 μικροῦ τουτουοῦ. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καλεῖ μοι τουτουοῦ τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Μαρτυροῦσι Δημοσθένει ὑπὲρ ἀπάντων οἷδε·
 „Καλλίας Σουμειὺς, Ζήνων Φλυεὺς, Κλέων Φαλη-
 „ρεὺς, Δημόδικος Μαγαθώνιος, ὅτι τοῦ δήμου ποτὲ
 „χειροτονησάντος Δισκίην σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ
 „του ἐν Ἀθῆναις εἰς τοὺς Ἀμφικτυονίας, συνεδρεύσαν-

„τες ἡμεῖς ἐκρίναμεν Ἰπερίδην ἄξιον εἶναι μᾶλλον
 „ὑπὲρ τῆς πόλεως λέγειν· καὶ ἀπεστάλη Ἰπερί-
 „δης.“ οὐκοῦν ὅτε, τούτου μέλλοντος λέγειν, ἀπή-
 „λασεν αὐτὸν ἡ βουλή, καὶ προσέταξεν ἕτερον, τότε
 καὶ προδοτὴν εἶναι καὶ κακόνουον ὑμῖν ἀπέφηεν. ἐν
 μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου του-
 του, ὁμοίον γε· οὐ γάρ; οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ· ἕτε-
 ρον δὲ ἀναμνησκέσθε. ἄνε γὰρ Πύθωνα Φίλιπ-
 πος ἐπέμψε, τὸν Βυζάντιον, καὶ παρὰ τῶν αὐτοῦ
 συμμάχων ἀπάντων συνέπεμψε πρόσβεις, οἷς ἐν
 αἰσχρῇ ποιήσων τὴν πόλιν καὶ δεῖξων ἀδικούσαν,
 τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ, καὶ πολλῶν
 ῥέοντι καθ' ὑμῶν, οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα, ἀλλ'
 ἀναστάς ἀντίειπον· καὶ τὰ τῆς πόλεως δίκαια οὐχὶ
 προῦδωκα, ἀλλ' ἀδικούonta Φίλιππον ἐξηλεγεῖσα φανε-
 ρῶς οὕτως, ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς
 ἀνιστάμενους ὁμολογεῖν· οὗτος δὲ συνηγωνίζετο, καὶ
 τάναντία ἐμαρτύρει τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτα ψευδῆ,
 καὶ οὐκ ἀπέχρη ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πάλιν μετὰ ταῦθ'
 ἕστερον, Ἀναξίω τῷ κατασκόπῳ συνῶν εἰς τὴν
 273 Θρασωνος οἰκίαν ἐλήφθη. καίτοι ὅστις τῷ ὑπὸ τῶν
 πολέμιων πεμφθέντι μόνος μόνῳ συνῆει, καὶ ἐκοι-
 νολογεῖτο, οὗτος αὐτὸς ὑπῆρχε τῇ φύσει κατάσκοπος,
 καὶ πολέμιος τῇ πατρίδι. καὶ οὗτοι ταῦτ' ἀληθῆ λέγου,
 καλεῖ μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

„Μελέδημος Κλέωνος, Ἰπερίδης Καλλιάρχου,
 „Νικόμαχος Διοφάντου, μαρτυροῦσι Δημοσθένην,
 „καὶ ἐπωμόσαντο ἐπὶ τῶν στρατηγῶν, εἶδέναι Αἰ-
 „σχίνην Ἀτρομήτου Κοθωκίδην συνερχόμενον νεκτὸς
 „εἰς τὴν Θρασωνος οἰκίαν, καὶ κοινολογούμενον
 „Ἀναξίω, ὃς ἐκρίθη εἶναι κατάσκοπος παρὰ Φι-
 „λίππον. αὐταὶ ἀπεδοθήσαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νε-
 „κίου, Ἐκατομβαιῶνος τρίτῃ ἰσταμένου.“

Μυσρία τοίνυν ἕτερο εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ, πα-
 ραλείπω· καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει· πολλὰ ἂν ἐγώ

νῦν ἐπὶ τούτων ἔχομι δεῖξαι, ὧν οὗτος κατ' ἐκεί-
 νους τοὺς χρόνους τοῖς μὲν ἐχθροῖς ὑπηρετῶν, ἐμοῖ
 δ' ἐπηρεάζων εὐρέθη. ἀλλ' οὐ τίθεται ταῦτα παρ'
 ὑμῖν εἰς ἀκριβῆ μνήμην, οὐδ' ἦν προσῆκεν ὀργὴν,
 ἀλλὰ δεδωκάτε, ἔθει τιμὴ φάυλω, πολλὴν ἐξουσίαν
 τῷ βουλευμένῳ τὸν λέγοντά τι περὶ τῶν ὑμῖν συμφε-
 ρούτων ὑποσκελίξεν, καὶ συκοφαντεῖν, τῆς ἐπὶ ταῖς
 λοιδορίαις ἡδονῆς, καὶ χάριτος, τὸ τῆς πόλεως
 συμφέρον ἀντικαταλλαττομένοι· διόπερ ῥᾶν ἔστι,
 καὶ ἀσφαλέστερον αἰεὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντα
 μισθαρεῖν, ἢ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐλούμενον τάξιν πολι-
 τεύεσθαι. καὶ τὸ μὲν δὴ πρὸ τοῦ πολεμεῖν, φανε-
 ρῶς συναγωνίζεσθαι Φιλίππῳ, δευτὸν μὲν, ὡ γῆ καὶ
 θεοί· πῶς γὰρ οὐ; κατὰ τῆς πατρίδος· ὅτε δ', 274
 εἰ βούλεσθε, ὅτε αὐτῷ τούτο. ἀλλ' ἐπειδὴ φανερῶς
 ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο, Χερρόνησος ἐπορθεῖτο, ἐπὶ
 τὴν Ἀττικὴν ἐπορεύετ' ἄνθρωπος, οὐκέτ' ἐν ἀμφισ-
 βητησίῳ τὰ πραγματὰ ἦν, ἀλλ' ἐνεστήκει πόλεμος·
 ὁ, τι μὲν ἐν τῷ τότε ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βασιλεὺς
 οὗτος ἰαμβειοφάγος, οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι· οὐδ'
 ἔστιν οὔτε μείζον, οὔτε ἐλαττον ψήφισμα οὐδὲν Αἰ-
 σχίνῃ περὶ τῶν συμφερούτων τῇ πόλει. εἰ δὲ φησι,
 νῦν δευξάτω ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι. ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδέν.
 καίτοι δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θατερον, ἢ μηδὲν τοῖς
 πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ τότε ἔχοντ' ἐγκαλεῖν, μὴ γρά-
 φειν παρὰ ταῦθ' ἕτερα· ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν συμφέ-
 ρον ζητοῦντα, μὴ φέρειν εἰς μέσον τὰ τούτων ἀμεί-
 νω. ἄρ' οὐκ οὐδ' ἔλεγεν, ὡςπερ οὐδ' ἔγραφεν, ἠνί-
 κη ἐργάσασθαι τι δεῖο κακὸν ἡμᾶς; οὐ μὲνον ἦν
 εἰπεῖν ἕτερον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, καὶ φέρειν ἡδυναθ',
 ὡς εἴκειν, ἢ πόλις, ἢ ποῖων οὗτος ἐλάνθανεν· ἐν
 δ' ἐπέχειργασατο, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον,
 ὃ πᾶσι τοῖς προτέροις ἐπέθηκε τέλος· περὶ οὗ τοῦ
 πολλοὺς ἀνάλασε λόγους, τὰ τῶν Ἀμφισσέων τῶν
 Λοκρῶν διεξιῶν δόγματα, ὡς διαστρέψων τάληθές.
 τὸ δ' οὐ τοιοῦτόν ἐστι· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ.
 οὐδέποτε ἐκνήψῃ σὺ τάκει πεπραγμένα σαρτῶ· οὐχ
 οὔτω πολλὰ ἐρεῖς, καλῶ δ' ἐναντίον ὑμῶν, ὧ ἄν-

δοξας Ἀθηναῖοι, τοὺς θεοὺς ἅπαντας, καὶ πάσας, ὅσοι τὴν χώραν ἔχουσι τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθειον, ὃς πατριῶς ἐστὶ τῆ πόλει, καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τοῦτοις, εἰ μὲν ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἶποιμι, καὶ εἶπον τὰ εὐθὺς ἐν τῷ δήμῳ, ὅτε
 275 πρῶτον εἶδον τουτουὶ τὸν μισθὸν τοῦτου τοῦ πράγματος ἀπτόμενον· (ἔργων γὰρ, εὐθείως ἔργων) εὐτυχίαν μοι δοῦναι καὶ σωτηρίαν· εἰ δὲ πρὸς ἐχθραν, ἢ φιλονεικίας ἰδίας ἕνεκ, αἰτίαν ἐπάγω τοῦτω ψευδῆ, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀνοήτων με ποιῆσαι· τί οὖν ταῦτ' ἐπιθραμῆαι καὶ διετείνωμην οὕτως σφοδρῶς; ὅτι καὶ γράμματα ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα, ἐξ ὧν ταῦτ' ἐπιδείξω σαφῶς, καὶ ὑμᾶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα μνημονεύοντας, ἐκείνο φοβούμεαι, μὴ τῶν εἰργασμένων αὐτῷ κακῶν οὕτως ἐλάττω ὑποληφθῆ. ὅπερ πρότερον συνέβη, ὅτε τοὺς ταλαιπώρους Φωκίας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὰ ψευδῆ δὲ ἀπαγγείλας τὸν γὰρ ἐν Ἀμφικτυίᾳ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἠλλάτιαν ἦλθε Φίλιππος, καὶ δι' ὃν ἤρεθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμῶν, ὃ καὶ ἅπαντ' ἀνέτροψε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, αὐτὸς ἐστὶν ὁ συγκατασκευάσας, καὶ πάντων εἰς ἀνηρ τῶν μεγίστων αἰτίας κακῶν γερηνημένος. καὶ τότε εὐθὺς ἐμοῦ διαμαρτυρομένον καὶ βοῶντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσάγεις, Ἀισχίνῃ, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν· οἱ μὲν ἐκ παρακλήσεως συγκυθημένοι, οὐκ εἶπον με λέγειν· οἱ δ' ἐθαύμαζον, καὶ κενὴν αἰτίαν διὰ τὴν ἰδίαν ἐχθραν ἐπάγειν με ὑπελάμβανον αὐτῷ, ἥτις δ' ἡ φύσις, ὃ ἄνθρωπος Ἀθηναῖος, γέγονε τοῦτων τῶν πραγμάτων, καὶ τίνας ἕνεκα ταῦτα συνέσκευάσθη, καὶ πῶς ἐπράχθη, νῦν ἀκούσατε, ἐπειδὴ τότε ἐκωλύθητε· καὶ γὰρ εὐ πρᾶγμα συντεθεὶν ὄψεσθε, καὶ μεγάλα ὠφελήσεσθε πρὸς ἰστορίαν τῶν κοινῶν· καὶ ὅση δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ, θεάσασθε. οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας οὐδ'
 276 ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἐχθροὺς ποιήσεις τῆ πόλει· ἀλλὰ καίπερ ἀθλίως καὶ κακῶς τῶν στρατηγῶν τῶν ὑμετέρων πολεμούν-

των αὐτῷ, ὅμως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ληστῶν μισθία ἐπασχε κακὰ· οὐτε γὰρ ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γυγνομένων οὐδέν, οὐτ' εἰσηγετο, ὡν ἰδέετ', αὐτῷ ἦν δὲ οὐτ' ἐν τῇ θαλάττῃ τότε κραίων ὑμῶν, οὐτ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθεῖν δυνατὸς, μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων, μήτε Θηβαίων διένεταν· συνέβαινε δὲ αὐτῷ, τῷ πολέμῳ κρατούντι τοὺς ὁποιοῦσθ' ὑμεῖς ἐξεπέμπετε στρατηγούς· (εἴω γὰρ τοῦτο γέ·) αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ τόπου, καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἐκατέρους, καιοπαθεῖν. εἰ μὲν οὖν τῆς ἰδίας ἕνεκ ἐχθρας, ἢ τοὺς Θετταλοὺς, ἢ τοὺς Θηβαίους συμπείθει βαδίσειν ἐφ' ὑμᾶς, οὐδέν ἂν ἤγειτο προσεῖξεν αὐτῷ τὸν νοῦν· ἂν δὲ τὰς ἐκείνων κοινὰς προφάσεις λαβὼν, ἡγεμῶν αἰρεθῆ, ῥᾶον ἤλπιδε, τὰ μὲν παραπροσέσθαι, τὰ δὲ πείσειν. τί οὖν; ἐπιχειρεῖ θεάσασθ' ὡς εὖ πόλεμον ποιῆσαι τοῖς Ἀμφικτυίοσι, καὶ περὶ τὴν Πυλαίαν ταραχὴν· εἰς γὰρ ταῦτ' εὐθὺς αὐτοὺς ὑπελάμβανεν αὐτοῦ δεήσεσθαι. εἰ μὲν τοίνυν τοῦτον ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ πεμπομένων ἱερομνημόνων, ἢ τῶν ἐκείνου συμμαχῶν εἰσηγείτο τις, ὑπόψεσθαι τὸ πρᾶγμα ἐνόμιζε καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Θετταλοὺς, καὶ πάντας φυλάξεσθαι· ἂν δ' Ἀθηναῖος ἦ, καὶ παρ' ὑμῶν, τῶν ὑπεναντίων, ὁ τοῦτο ποιῶν, εὐπόρως λήσειν· ὅπερ συνέβη. πῶς οὖν ταῦτ' ἐποίησε; μισθοῦται τουτουὶ. οὐδενὸς δὲ προειδότες, οἶμαι, τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ φυλάττοντος, ὥσπερ εἶωθε τὰ τοιαῦτα παρ' ὑμῖν γίνεσθαι, προκληθεὶς Πυλαγὸ-
 277 ρας οὗτος, καὶ τριῶν ἢ τεττάρων χειροτονησάντων αὐτὸν, ἀνερόθη. ὡς δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα λαβὼν, ἀφίκετο εἰς τοὺς Ἀμφικτυίους, πάντα τὰ ἄφεις καὶ παριδῶν, ἐπέθαιεν ἐφ' οἷς ἐμισθώθη· καὶ λόγους εὐπροσώπων καὶ μύθους, ὅθεν ἢ Κιόφαλα χώρα καθικρωθή, συνθεῖς καὶ διεξελθῶν, ἀνθρώπους ἀπειροὺς λόγων καὶ τὸ μέλλον οὐ προσορμμένους, τοὺς ἱερομνημόνας, πείθει ψηφίσασθαι περιελθεῖν τὴν χώραν· ἦν οἱ μὲν Ἀμφισσεῖς, σφῶν αὐτῶν οὖσαν, γεωργεῖν ἔφασαν· οὗτος δὲ τῆς ἱε-

ρῶς χώρας ἡτιῶτο εἶναι, οὐδεμίαν δίκην τῶν Λοκρῶν ἐπαρόντων ἡμῖν, οὐδ' ἂν νῦν προφασίζεταί οὗτος, λέγων οὐκ ἀληθῆ, γνωσεσθε δ' ἐκείθεν οὐκ ἐνῆν ἄνευ τοῦ προσκυλέσασθαι δήπου, τοῖς Λοκροῖς δίκην κατὰ τῆς πόλεως συντελέσασθαι. τίς οὖν ἐκλήτευσεν ὑμᾶς; ἐπὶ ποίας ἀρχῆς; εἰπέ τὸν εἰδοτα, δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις, ἀλλὰ κενὴ προφάσει ταύτη κατεχρῶ καὶ ψευδεῖ. περιούτων τοίνυν τὴν χώραν τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τὴν ὑφήγησιν τὴν τούτου, προσπεσόντες οἱ Λοκροὶ, μικροὺ μὲν ἅπαντας κατηκόντισαν· τινὰς δὲ καὶ συνήρασαν τῶν ἱερομηδόνων. ὡς δ' ἅπαξ ἐκ τούτων ἐγκλήματα καὶ πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσείας ἐταράχθη, τὸ μὲν πρῶτον, ὁ Κότυφος αὐτῶν τῶν Ἀμφικτυόνων ἤγαγε στρατιάν. ὡς δ' οἱ μὲν οὐκ ἦλθον, οἱ δ' ἐλθόντες οὐδὲν ἐποίησαν, εἰς τὴν ἐπιούσαν Πυλαίαν ἐπὶ τὸν Φίλιππον εὐθύς ἠγεμόνα ἦγον οἱ κατεσκευασμένοι, καὶ πάλασι πονηροὶ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, καὶ προφάσεις εὐλόγους εἰληφισαν· ἢ γὰρ αὐτοὺς 278 εἰσφέρειν καὶ ξένους τρέφειν ἔφασαν δεῖν, καὶ ζημιῶν τοὺς μὴ ταῦτα ποιοῦντας, ἢ ἐκείνων αἰρεσθαι. τί δὲ τὰ πολλὰ λέγειν; ἠρέθη γὰρ ἐκ τούτων ἠγεμών. καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθύς ὁ Φίλιππος δύναμιν συλλέξας, καὶ παρελθὼν ὡς ἐπὶ τὴν Κιρράϊαν, ἐρόσῳθαι φράσας πολλὰ [καὶ] Κιρράϊοις καὶ Λοκροῖς, τὴν Ἐλλάδιαν καταλαμβάνει. εἰ μὲν οὖν μὴ μετῆγνωσαν εὐθύς, ὡς τοῦτ' εἶδον, οἱ Θεβαιοὶ, καὶ μεθ' ἡμῶν ἐγένοντο, ὥσπερ χειμαρῶδες ἂν ἅπαν τούτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν πόλιν εἰσέπεσε· νῦν δὲ τότε γ' ἐξαίφνης ἐπέσγον αὐτὸν ἐκείνοι· μάλιστα μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεῶν τινὸς εἰνολία πρὸς ὑμᾶς· εἴτα μέντοι, καὶ ὅσον καθ' ἓνα ἄνδρα, καὶ δι' ἐμέ. ὁδὸς δὲ μοι τὰ δόγματα ταῦτα καὶ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς ἕκαστα πέπρακται· ἴν' εἰδῆτε, ἢλίκα πρᾶγματα ἢ μισρὰ κεφαλὴ ταραξάσα αὐτῆ, δίκην οὐκ ἔδωκε. λέγε μοι τὰ δόγματα.

ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ.

„Ἐπὶ ἱερέως Κλειναγόρου, ἑσρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ Ἀμφισσείας ἐπιβαίνουσιν ἐπὶ τὴν ἱεράν χώραν, καὶ σπείρουσι, καὶ βοσκήμασι καταπέμνουσι, ἐπελθεῖν τοὺς Πυλαγόρους, καὶ τοὺς συνέδρους, καὶ στήλαις διαλαβεῖν τοὺς ὄρους, καὶ ἀπειπεῖν τοῖς Ἀμφισσεῦσι τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπιβαίνειν.“

ἘΤΕΡΟΝ ΔΟΓΜΑ.

„Ἐπὶ ἱερέως Κλειναγόρου, ἑσρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐπειδὴ 279 οἱ ἐξ Ἀμφισσῆς τὴν ἱεράν χώραν κατανεμάμενοι γεωργοῦσι, καὶ βοσκήμασι καταπέμνουσι, καὶ κωλύμενοι τοῦτο ποιεῖν, ἐν τοῖς ὄπλοις παραγενόμενοι, τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον κενωλύκασιν μετὰ βίας, τινὰς δὲ καὶ τετραναμάτικασιν, καὶ τὸν στρατηγὸν τὸν ἠορημένον τῶν Ἀμφικτυόνων Κότυφον, τὸν Ἀρριάδα, πρὸςβεῦσαι πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ ἀξιοῦν, ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι, καὶ τοῖς Ἀμφικτυόσι, ὅπως μὴ περιῶθῃ ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν Ἀμφισσεῶν τὸν θεὸν πλημμελούμενον· καὶ διότι αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἰροῦνται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τοῦ συνέδριου τῶν Ἀμφικτυόνων.“ λέγε δὴ καὶ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς ταῦτ' ἐγήγνετο· εἰσὶ γὰρ καθ' οὓς ἐπυλαγόρησεν οὗτος. λέγε.

ΧΡΟΝΟΙ.

„Ἀρχὸν Μνησιθείδης, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος ἕκτη ἐπὶ δεκάτῃ.“ Δὸς δὴ μοι τὴν ἐπιστολήν, ἣν, ὡς οὐκ ὑπήκουον οἱ Θεβαιοὶ, πέμπει πρὸς τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ συμμάχους ὁ Φίλιππος· ἴν' εἰδῆτε καὶ ἐκ ταύτης σαφῶς, ὅτι τὴν μὲν ἀληθῆ προφάσιν τῶν πραγμάτων, τὸ ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ

ταὺς Θηβαίους καὶ ὑμᾶς πράττειν, ἀπεκρύπτετο κοινὰ δὲ καὶ τοῖς Ἀμφικτυοῦσι δόξαντα ποιεῖν προσποιεῖτο· ὁ δὲ τὰς ἀφορμὰς ταύτας καὶ τὰς προφασεὶς παραδοὺς αὐτῷ, αὐτὸς ἦν λέγει.

Ἡ Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Πελοποννησίων τῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ τοῖς δημοῦργοις καὶ τοῖς συνέδροις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμαχοῖς πᾶσι, χαίρειν. Ἐπειδὴ Λοκροὶ, οἱ καλούμενοι Ὀζόλαι, κατοικοῦντες ἐν Ἀμφίσῃ, πλημμυλοῦσιν εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δελφοῖς, καὶ τὴν ἱερὰν χώραν, ἐρχόμενοι μεθ' ὀπλων, λεηλατοῦσι, βούλομαι τῷ θεῷ μεθ' ὑμῶν βοηθεῖν, καὶ αἰνεῖσθαι τοὺς παραβαίνοντας τι τῶν ἐν ἀνθρώποις εὐσεβῶν· ὥστε συναντᾶτε μετὰ τῶν ὀπλων εἰς τὴν Φωκίδα, ἔχοντες ἐπιστάτημον ἡμερῶν τετρασάκοντα, τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς Ἀγίου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν· ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, Βοηδρομιῶνος· ὡς δὲ Κορίνθιοι, Πανέμου. τοῖς δὲ μὴ συναντήσασιν πανδημεὶ χρησόμεθα· τοῖς δὲ συμβουλοῖς ἡμῖν μὴ κειμένους, ἐπιζημίους. Εὐτυχεῖτε. Ὅσα δ' ὅτι φερεῖ μὲν τὰς ἰδίας προφασεὶς, εἰς δὲ τὰς Ἀμφικτυονικὰς καταφενγεί; τίς οὖν ὁ ταῦτα συμπαρασκευάσας αὐτῷ; τίς ὁ τὰς προφασεὶς ταύτας ἐνδοῦς; τίς ὁ τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων μάλιστα αἴτιος; οὐχ οὗτος; μὴ τοίνυν λέγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶόντες, ὡς ὑφ' ἐνὸς τοιαῦτα πέπονθεν ἢ Ἑλλὰς ἀνθρώπου. οὐχ ὑφ' ἐνὸς, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν καὶ πονηρῶν τῶν παρ' ἑκάστοις, ὦ γῆ καὶ θεοί· ὦν εἰς οὗτος ἔστιν, ὅς, εἰ μὴδὲν εὐλαβηθέντα τέληθ' εἰπεῖν δεῖ, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ἔγωγε κοινὸν ἀλιτήριον τῶν μετὰ ταῦτα ἀπολωλῶτων ἀπάντων εἰπεῖν, ἀνθρώπων, τόπων, πόλεων· ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος ἦν τῶν φυτῶν κακῶν αἰ-
281 τιος. ὃν ὅπως ποτὲ οὐκ εὐθὺς ἰδόντες ἀπεστρέφητε, Θανάξω· πλην πολὺ τι σφόδρα, ὡς εἴπικεν, ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας. συμβέβηκε τοί-

νιν μοι τῶν κατὰ τῆς πατρίδος τούτῳ πεπραγμένων ἀψαμένῳ, εἰς ἃ τοῖσις ἐναντιούμενος αὐτὸς πεπολιτεύμαι, ἀφίχθαι· ἃ πολλῶν μὲν ἐνεκ' εἰκότως ἀκούσετέ μου· μάλιστα δ' ὅτι αἰσχρὸν ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνον ὑπέμεινα· ὑμεῖς δὲ μὴδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε. ὁρῶν γὰρ ἐγὼ Θηβαίους, σχεδὸν δὲ καὶ ὑμᾶς, ὑπὸ τῶν τὰ Φιλίππου πραττόντων καὶ διεφθαρμένων παρ' ἑκατέρους, ὁ μὲν ἦν ἀμφοτέροις φαβερόν καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον, τὸ τὸν Φίλιππον ἐξ ἀνξάνεσθαι, παρορῶντας, καὶ οὐδὲ καθ' ἐν φυλακτομένους, εἰς ἔχθραν δὲ καὶ τὸ προσκρούειν ἀλλήλοις ἐτόμως ἔχοντας· ὅπως τοῦτο μὴ γενήσεται, παρατηρῶν διετέλου, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμᾶν τῶν γνώμης μόνον ταῦτα συμφέρον ὑπολαμβάνων, ἀλλ' εἰδώς καὶ Ἀριστοφῶντα, καὶ πάλιν Εὐβουλον, πάντα τὸν χρόνον βουλομένους προᾶσαι ταύτην τὴν φιλίαν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πολλὰκις ἀντικείμενος ἑαυτοῖς, εἰς τοῦθ' ὁμογνωμονοῦντας ἀεὶ· οὐς σὺ, ζῶντας μὲν, ὦ κίναδος, κολακείων παρηκολούθει· τεθνεώτων δ' οὐκ αἰσχρῆν κατηγορῶν· ἃ γὰρ περὶ Θηβαίων ἐπιτιμᾶς ἐμοί, ἐκείνων πολὺ μᾶλλον, ἢ ἐμοῦ, κατηγορεῖς, τῶν πρότερον, ἢ ἐγὼ, ταύτην τὴν συμμαχίαν δοκιμασάντων. ἀλλ' ἐκέισε ἐπάνειμι, ὅτι τὸν ἐν Ἀμφίσῃ πόλεμον, τούτου μὲν ποιήσαντος, συμπεραναμένῳ δὲ τῶν ἄλλων τῶν συνεργῶν αὐτῷ τὴν πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔχθραν, συνέβη τὸν Φίλιππον ἔλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς, οὐπερ ἐνεκα τὰς πόλεις 282 οὗτοι συνέκρουον· καὶ, εἰ μὴ προσεξάνεστημεν μικρόν, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν. οὕτω μέχρι πόρρω προήγαγον οὗτοι τὸ πρᾶγμα. ἐν οἷς δ' ἦτε ἤδη τὰ πρὸς ἀλλήλους, τουτωνὶ τῶν ψηφισμάτων ἀκούσαντες καὶ τῶν ἀποκρίσεων, εἴσεσθε. καὶ μοι λέγε ταῦτα λαβῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ ἄρχοντος Ἡροπίθου, μηνὸς Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτη φθίνοντος, φυλῆς πρυτανεύουσης Ἐρεχθίδου.
DEMOSTH. TOM. I. P

δος, βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμη· ἐπειδὴ Φίλιππος, ὡς μὲν κατείληψε πόλεις τῶν ἀστυγεϊότων, τινὰς δὲ πορθεῖ, κεφαλαίῳ δὲ, ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν παρασκευάζεται παραγίγνεσθαι, παρ' οὐδὲν ἡγούμενος τὰς ἡμετέρας συνθήκας, καὶ τοὺς ἔρκους λύειν ἐπιβάλλεται, καὶ τὴν εἰρήνην, παραβαίνων τὰς κοινὰς πίστεις· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμπειν πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες αὐτῷ διαλέξονται, καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν, μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν καὶ τὰς συνθήκας· εἰ δὲ μὴ, πρὸς τὸ βουλευσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει, καὶ τὰς ἀνοχὰς ποιήσασθαι μέχρι τοῦ Ἑσθρηλιῶνος μηνός. ἤρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Σίμος Ἀναγνώσιος, Εὐθύδημος Φλυάσιος, Βουλαγόρας Ἀλωπεκῆθεν.

ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

„Ἐπὶ ἀρχοντος Ἡροπίδου, μηνός Μουνυχιῶνος ἔτη καὶ νῆα, πολεμάρχου γνώμη· ἐπειδὴ Φίλιππος εἰς ἀλλοτριότητα Θηβαίους πρὸς ἡμᾶς ἐπιβάλλεται καταστήσαι, παρεσκευάσται δὲ καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι πρὸς τοὺς ἔρκιστα τῆς Ἀττικῆς παραγίγνεσθαι τόπους, παραβαίνων τὰς πρὸς ἡμᾶς ὑπαρχούσας αὐτῷ συνθήκας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, πέμψαι πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες ἀξιώσουσι, καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι τὰς ἀνοχὰς, ὅπως ἐνδεχομένως ὁ δῆμος βουλευσῆται· καὶ γὰρ νῦν οὐ κεραικὴ βοήθειν ἐν οὐδενὶ τῶν μετρίων. ἤρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Νέσρχος Σωσάνθου, Πολυκράτης Ἐπιφρονος· καὶ κήρυξ Εὐνόμος Ἀναφλύστιος ἐκ τοῦ δήμου.“ λέγει δὲ καὶ τὰς ἀποκρίσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ.

„Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, χαίρειν. ἦν μὲν ἀπ' ἀρχῆς

ἔχετε πρὸς ἡμᾶς αἴρεσιν, οὐκ ἄγνοῶ· καὶ τίνα σπουδὴν ποιείσθε, προσκαλέσασθαι βουλόμενοι Θηβαίους καὶ Θηβαίους, ἔτι δὲ καὶ Βοιωτοὺς· βέλτιον δ' αὐτῶν φρονούντων καὶ μὴ βουλομένων ἐφ' ὑμῖν ποιήσασθαι τὴν ἑαυτῶν αἴρεσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ συμφέρον ἰσταμένων, νῦν ἔξ ὑποτροπῆς ἀποστειλαντες ὑμεῖς πρὸς με πρέσβεις καὶ κήρυκα, συνθηκῶν μνημονεύετε, καὶ τὰς ἀνοχὰς αἰτείσθε, καὶ οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν πεπλημελημένοι. ἐγὼ μὲντοι ἀκούσας τῶν πρεσβευτῶν, συγκατατίθεμαι τοῖς παρακαλουμένοις· καὶ ἔτοιμός εἰμι ποιείσθαι τὰς ἀνοχὰς, ἂν περ τοὺς οὐκ ὁρθῶς συμβουλευόντας ὑμῖν παραπέμψαντες, τῆς προσηκούσης ἀτιμίας ἀξιώσητε. ἔρῳσθε.“

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΟΙΣ.

„Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Θηβαίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, χαίρειν. ἔκομισάμην τὴν παρ' ὑμῶν ἐπιστολήν, δι' ἧς μοι τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀνανεοῦσθε· πυνθάνομαι μὲντοι, διότι πᾶσαν ὑμῖν Ἀθηναῖοι προσφέρονται φιλοτιμίαν, βουλόμενοι ὑμᾶς συγκαταίνους γενέσθαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν παρακαλουμένοις. πρότερον μὲν οὖν ὑμῶν κατεγίγνωσκον, ἐπὶ τῷ μέλλειν πείθεσθαι ταῖς ἐκείνων ἐλπίσι, καὶ ἐπακολουθεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέσει. νῦν δ' ἐπιγνοὺς ὑμᾶς τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐζητηκότας ἔχειν εἰρήνην μᾶλλον, ἢ ταῖς ἐτέρον ἐπακολουθεῖν γνώμαις, ἤσθην· καὶ μᾶλλον ὑμᾶς ἐπαινώ κατὰ πολλὰ, μάλιστα δ' ἐπὶ τῷ βουλευσασθαι περὶ τούτων ἀσφαλέστερον, καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν ἐν εὐνοίᾳ· ὅπερ οὐ μικρὰν ὑμῖν οἴσειν ἐλπίσιν ἔσπην, εἰάν περ ἐπὶ ταύτης μένητε τῆς προθέσεως. ἔρῳσθε.“ Οὕτω διαθείς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας διὰ τούτων, καὶ τούτοις ἐπαρθείς τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν, ἦκεν ἔχων τὴν δύναμιν, καὶ τὴν Ἐλάττιαν κατέλαβεν, ὡς οὐδ' ἂν εἰ τι γένοιτο, ἔτι συμπνευσόντων ἂν ὑμῶν καὶ τῶν Θη-

βαίων· ἀλλὰ μὴν τὸν τότε συμβάντα ἐν τῇ πόλει
 θορύβου ὅτε μὲν ἀπαντες· μικρὰ δ' ἀκούσατε ὁμοίως,
 αὐτὰ ταναγκαϊώτατα. ἴσπερ μὲν γὰρ ἦν ἡκε δ'
 ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις, ὡς Ἐλατεία κατέ-
 ληπται. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ μὲν, εὐθύς ξαναστα-
 τες μεταξὺ δειπνοῦντες, τοὺς τ' ἐκ τῶν σκηρῶν τῶν
 κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξείργον, καὶ τὰ γέγραφα ἐνεπίμπρα-
 σαν· οἱ δὲ τοὺς στρατηγούς μετεπέμποντο, καὶ τὸν
 σαλπικτὴν ἐκάλουν· καὶ θορύβου πλήρης ἦν ἡ
 πόλις· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, οἱ μὲν πρυ-
 τάνεις τὴν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον·
 285 ὑμεῖς δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπορεύεσθε. καὶ πρὶν
 ἐκείνην χρηματίσαι καὶ προβουλεύσαι, πᾶς ὁ δῆμος
 ἄνω καθήτο. καὶ μετὰ ταῦτα ὡς εἰσηλθεν ἡ βουλή,
 καὶ ἀπήγγειλαν οἱ πρυτάνεις τὰ προσηγγελέμενα ἑαυ-
 τοῖς, καὶ τὸν ἦσαντα παρήγαγον, κακείνος εἶπεν·
 ἤρωτα μὲν ὁ κήρυξ· τίς ἀγορεύειν βούλεται; πα-
 ρήει δ' οὐδεὶς. πολλὰκις δὲ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶν-
 τος, οὐδὲν μᾶλλον ἀνίσταται οὐδεὶς, ἀπάντων μὲν
 τῶν στρατηγῶν παρόντων, ἀπάντων δὲ τῶν ἠητόρων,
 καλούσης δὲ τῇ κοινῇ τῆς πατρίδος φωνῇ τὸν ἐροῦνθ'·
 ὑπὲρ σωτηρίας· ἦν γὰρ ὁ κήρυξ κατὰ τοὺς νόμους
 φωνὴν ἀγίησι, ταύτην κοινῇ τῆς πατρίδος δικαίον
 εἶσθαι ἡγεῖσθαι. καίτοι εἰ μὲν τοὺς σωθῆναι τὴν
 πόλιν βουλομένους παρελθεῖν εἶδει, πάντες ἂν ὑμεῖς,
 καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι, ἀναστάντες ἐπὶ τὸ βῆμα
 ἐβαδίξετε· πάντες γὰρ, εὐ οἶδ', ὅτι σωθῆναι αὐ-
 τὴν ἠβούλεσθε· εἰ δὲ τοὺς πλουσιωτάτους, οἱ τρια-
 κόσιοι· εἰ δὲ τοὺς ἀμφοτέρω ταῦτα, καὶ εὐνοὺς τῇ
 πόλει, καὶ πλουσίους, οἱ [μετὰ ταῦτα] τὰς με-
 γάλους ἐπιδόσεις ἐπιδόντες· καὶ γὰρ εὐνοίᾳ καὶ πλού-
 τω τοῦτ' ἐποίησαν. ἀλλ', ὡς εἴκειν, ἐκείνος ὁ και-
 ρός, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη, οὐ μόνον εὐνοῦν καὶ πλού-
 σιν ἄνδρα ἐκάλει, ἀλλὰ καὶ παρηκολουθηκότα τοῖς
 πράγμασιν ἐσαρχῆς, καὶ συλλελογισμένον ὀρθῶς, τί-
 νος ἕνεκα ταῦτ' ἐπαρτεν ὁ Φίλιππος, καὶ τί βου-
 λόμενος· ὁ γὰρ μὴ ταῦτ' εἰδώς, μητ' ἐξητακίως πόρ-
 ρώθεν ἐπιμελῶς, οὐτ' εἰ εὐνοὺς ἦν, οὐτ' εἰ πλού-

σιος, οὐδὲν μᾶλλον ἡμελλαν ὁ, τι χρὴ ποιεῖν εἰσε-
 σθαι, οὐδ' ὑμῖν ἔξειν συμβουλεύειν. ἐφάνην τοίνυν
 οὗτος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγώ· καὶ παρελθὼν εἶπον
 εἰς ὑμᾶς, ἃ μου δεῖν ἕνεκα ἀκούσατε προσέχοντες. 286
 τὸν νοῦν· ἐνός μὲν, ἢ εἰδῆτε, ὅτι μόνος τῶν λεγόν-
 των καὶ πολιτευομένων ἐγὼ τὴν τῆς εὐνοίας τάξιν ἐν
 τοῖς δευνοῖς οὐκ ἔλιπον· ἀλλὰ καὶ λέγων, καὶ γρα-
 φων, ἐξηταζόμεν τὰ δεσνθ' ὑπὲρ ὑμῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς
 φοβεροῖς· ἑτέρου δὲ, ὅτι μικρὸν ἀναλώσαντες χρόνον,
 πολλῶν πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πάσης πολιτείας ἐσεσθ'
 ἐμπειροτέροι. εἶπαν τοίνυν, ὅτι τοὺς μὲν, ὡς ὑπαρ-
 χόντων Θεβαίων Φιλίππου φίλων, λίαν θορυβουμέ-
 νους ἀγνοεῖν τὰ παρόντα πράγματα ἠροῦμαι. εὐ
 γὰρ οἶδ', ὅτι, εἰ τοῦθ' οὕτως ἐτύγχανεν ἔχον, οὐκ
 ἂν αὐτοῦ ἠκούομεν ἐν Ἐλατεῖᾳ νῦν ὄντα, ἀλλ' ἐπὶ
 τοῖς ἡμετέροισι ὁρίοις. ὅτι μέντοι, ἢ ἔτοιμα ποιη-
 σθαι τὰ ἐν Θήβαις, ἢ κει, σαφῶς ἐπίσταμαι· ὡς δ'
 ἔχει ταῦτα, ἔφην, ἀκούσατέ μου· ἐκείνος ὅσους ἡ
 πείσαι χρήμισι Θεβαίων, ἢ ἐξαπατήσαι ἐτὴν, ἀπαν-
 τας ἠηρέπισται· τοὺς δ' ἀπ' ἀρχῆς ἀνθεστηκότας
 αὐτῷ, καὶ νῦν ἐναντιουμένους, οὐδαμῶς πείσαι δύ-
 νηται. τί οὖν βούλεται, καὶ τίνας ἕνεκα τὴν Ἐλα-
 τεῖαν κατέληψε; πλησίον δυνάμιν δείξας, καὶ πα-
 ραστήσας τὰ ὄπλα, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους ἐπῆραι
 καὶ θρασῆς ποιῆσαι· ταῦς δ' ἐναντιουμένους κα-
 ταπλήξαι· ἢ ἢ συγχωρήσασσι φοβηθέντες, ἃ νῦν
 οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ βιασθῶσιν. εἰ μὲν οὖν προαιρη-
 σόμεθ' ἡμεῖς, ἔφην, ἐν τῷ παρόντι, εἰ τι δύσκολον
 πέπρακται Θεβαίοις πρὸς ἡμᾶς, τούτου μεμνησθαι,
 καὶ ἀπιστεῖν αὐτοῖς, ὡς ἐν τῇ τῶν ἐχθρῶν οὐσι με-
 ρίδι· πρῶτον μὲν, ἃ ἂν εὖξαιτο Φίλιππος, ποιήσομεν·
 εἴτα φοβοῦμαι, μὴ προσδεξαμένων τῶν νῦν ἀνθεστη-
 κόντων αὐτῷ, καὶ μὴ γνώμῃ πάντων φιλιππιστῶντων, 287
 εἰς τὴν Ἀττικὴν ἔλθωσιν ἀμφοτέροι. ἂν μὲντοι πε-
 σθῆτ' ἐμοί, καὶ πρὸς τῷ σκοπεῖν, ἀλλὰ μὴ φιλονει-
 κεῖν, περὶ ὧν ἂν λέγω, γένησθε, οἶομαι καὶ τὰ δέον-
 τα λέγειν δόξεω, καὶ τὸν ἐφεστηκότα τῇ πόλει κίν-
 δυνου διαλύσειν. τί οὖν φημί δεῖν; πρῶτον μὲν τὸν

παρόντα ἐπανείναι φόβον. εἶτα μεταθέσθαι, καὶ φοβείσθαι πάντας ὑπὲρ Θηβαίων· πολὺ γὰρ τῶν θειῶν εἶδιν ἐγγυτέρω, καὶ προτέροις αὐτοῖς ὁ κίνδυνος ἐστὶν ἡμῶν· ἐπειτα ἐξελθόντας Ἐλευσίναδε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, καὶ τοὺς ἰππέας, δείξει πᾶσιν ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντας· ἵνα τοῖς ἐν Θήβαις φρονοῦσι τὰ ὑμέτερα ἐξίσου γένηται τὸ παρόρησιάζεσθαι περὶ τῶν δικαίων, εἰδοσὶν, ὅτι, ὡσπερ τοῖς πολλοῦσι Φιλίππῳ τὴν πατρίδα παρέσθ' ἢ βοηθήσουσα δύναμις ἐν Ἐλατεῖᾳ, οὕτω τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι βουλομένοις ὑπαρχέθ' ὑμεῖς ἔτοιμοι, καὶ βοηθήσει, ἂν τις ἐπ' αὐτοὺς ἦ. μετὰ ταῦτα χειροτονήσαι κελεύω δέκα πρόσβεις, καὶ ποιῆσαι τούτους κυρίως μετὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τοῦ, πότε δεῖ ἐκείσε βαδίζειν, καὶ τῆς ἐξόδου. ἐπειδὴ δ' ἄλθωσιν οἱ πρόσβεις εἰς Θήβας, πῶς χρήσασθαι τῷ πράγματι παραινῶ; τούτω πάντω μοι προσέχετε τὸν νοῦν. μὴ δειῖσθε Θηβαίων μηδέν' αἰσχρὸς γὰρ ὁ καιρὸς· ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθε βοηθήσειν, εἰάν κελεύωσιν, ὡς ἐκείνων μὲν ὄντων ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις, ἡμῶν δὲ ἀμεινον, ἢ ἐκείνοι, τὸ μέλλον προσορωμένον· ἢ εἰάν μὲν δέξονται ταῦτα, καὶ πεισθῶ-
 288 σιν ἡμῖν, καὶ, ἂ βουλόμεθα, ὤμεν διοικημένοι, καὶ μετὰ προσσηματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν· εἰάν δ' ἄρα μὴ συμβῆ κατατυχεῖν, ἐκείνοι μὲν ἑαυτοῖς ἐγκαλῶσιν, ἂν τι νῦν ἐξαμαρτωσῶν ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν μηδὲ ταπεινὸν ἢ πεπραγμένον. ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις εἰπὼν, κατέβην· συνεπαίνεσαντων δὲ πάντων, καὶ οὐθενὸς ἐπιόντος ἐναντίον οὐδέν, οὐκ, εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· οὐδ', ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδ', ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρι τῆς τελευταίας διεξήλθον, καὶ ἔδοκα ἑμαυτὸν ὑμῖν ἀπλοῖς εἰς τοὺς περιοριστικότητας τῆ πόλει κινδύνους. καὶ μοι γέρος τὸ ψηφισμα, τὸ τότε γενόμενον· καί μοι τίνα βούλεο σε, Αἰσχίνη, καὶ τίνα ἑμαυτὸν ἐκείνην τῆν ἡμέραν εἶναι θῶ; βούλεο ἑμαυτὸν μὲν, ὃν ἂν σὺ λοιδορούμενος καὶ

διασφύρων καλέσας, Βάταλον; σὲ δὲ μὴδ' ἦρω τὸν τυχόντα, ἀλλὰ τούτων τινα τῶν ἀπὸ τῆς σκηρῆς, Κρεσφόντην, ἢ Κρέοντα, ἢ ὃν ἐν Κολυτιῶ ποτὲ Οἰνόμαον κακῶς κακῶς ὑποκρινόμενος ἐπέτρομφας; τότε τούτων κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, ὁ Παιανιεύς ἐγὼ Βάταλος, Οἰνόμαου τοῦ Κοδωνίδου σοῦ, πλείονος ἀξίος ὢν ἐφάνην τῆ πατρίδι. σὺ μὲν γε οὐδὲν οὐδαμοῦ χρησιμὸς ἦσθα· ἐγὼ δὲ πάντα, ὅσα προσῆκε τὸν ἀγαθὸν πολίτην, ἐπραττον. λέγε τὸ ψηφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.

„Επὶ ἄρχοντος Ναυσικλέους, φυλῆς προταυρούσης Αἰαντίδος, Σκισροφωριῶν ἕκτη ἐπὶ δέκα· Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς εἶπεν· ἐπειδὴ Φιλίππος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐν τε τῷ παρελθόν-
 289 τῷ χρόνῳ παραβαίνων φαίνεται τὰς γεγενημένας αὐτῷ συνθήκας πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης, ὑπεριδὼν τοὺς ὅρκους, καὶ τὰ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι νομιζόμενα εἶναι δίκαια, καὶ πόλεις παρηρηται οὐδὲν αὐτῷ προσηκούσας, τινὰς δὲ, καὶ Ἀθηναίων οὐσας, δορυαλοῦτους πεποιήκεν, οὐδὲν προαδικηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων· ἐν τε τῷ παρόντι ἐπιπολὴ προαγεῖ τῆ τε βία καὶ τῆ ὑβριότητι· καὶ γὰρ Ἑλλητίδας πόλεις, ἃς μὲν ἐμφροῦρους ποιεῖ, καὶ τὰς πολιτείας καταλίνει, τινὰς δὲ καὶ ἐξανδραποδίζόμενος κατασκάπτει, εἰς ἐνίας δὲ καὶ ἀντὶ Ἑλλήνων βαρβάρους κατοικίζει, ἐπὶ τὰ ἱερά καὶ τοὺς τάφους ἐπάγων, οὐδὲν ἀλλότριον ποιεῖν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, οὔτε τοῦ τρόπου, καὶ τῆ νῦν αὐτῷ παρουσίᾳ τύχῃ κατακόρως χροῦμενος, ἐπιλησμένος ἑαυτοῦ, ὅτι ἐκ μικροῦ καὶ τοῦ τυχόντος γέγονεν ἀνεπίστως μέγας. καὶ ἕως μὲν πόλεις ἑώρα παραιτούμενον αὐτὸν βαρβάρους, καὶ ἰδίας, ὑπελαμβάνεν ἕλαττον εἶναι ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, τὸ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖσθαι· νῦν δὲ ὄρω Ἑλλητίδας πόλεις, τὰς μὲν ὑβρίζουσας, τὰς δὲ ἀναστάτους γιγνομένας, θειῶν ἠρέται εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων

δόξης, τὸ περιορᾶν τοὺς Ἑλλήνας καταδουλομένους·
 διὸ δέδοικται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων,
 εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς θεοῖς, καὶ ἤρωσι τοῖς
 κατέχουσι τὴν πόλιν, καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀθηναίων,
 καὶ ἐνθυμηθέντας τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, διότι
 290 περὶ πλείονος ἐποιούντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθε-
 ρίαν διατηρεῖν, ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα, διακοσίας
 ναῦς καθέλκειν εἰς τὴν θάλατταν, καὶ τὸν ναύαρχον
 ἀναπλεῖν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν στρατηγόν,
 καὶ τὸν ἵππαρχον, τὰς πεζὰς, καὶ τὰς ἵππικὰς δυ-
 νάμεις Ἐλευσίναδε ἐξάγειν· πέμψαι δὲ καὶ πρέσ-
 βεις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας, πρῶτον δὲ πάντων
 πρὸς Θηβαίους, διὰ τὸ ἐγγυτάτω εἶναι τὸν Φίλιπ-
 πον τῆς ἐκείνων χώρας· παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς,
 μηδὲν καταπλάγεταις τὸν Φίλιππον, ἀντιχεσθαι τῆς
 ἑαυτῶν, καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας·
 καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων δῆμος, οὐδὲν μνησικακῶν, εἴ-
 τι πρότερον γέγονεν ἄλλοτριον ταῖς πόλεσι πρὸς ἄλ-
 λήλας, βοηθήσει, καὶ δυνάμει καὶ χρήμασι, καὶ
 βίεσι, καὶ ὄπλοις, εἰδώς, [ὅτι καὶ] αὐτοῖς μὲν
 πρὸς ἀλλήλους διαμφοσβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας,
 οὐσιν Ἑλλήσι, καλόν· ὑπὸ δὲ ἀλλοτρίου ἀνθρώ-
 που ἄρχεσθαι, καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι,
 ἀνάξιον εἶναι καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων δόξης, καὶ τῆς
 τῶν προγόνων ἀρετῆς. εἴ τι οὐδὲ ἄλλοτριον ἡγεί-
 ται εἶναι ὁ Ἀθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον,
 οὔτε τῇ συγγενείᾳ, οὔτε τῷ ὁμοφύλῳ. ἀνιμιμησκει-
 ται δὲ καὶ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἑαυτοῦ εἰς τοὺς
 Θηβαίων προγόνους εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ἡρα-
 κλέους παῖδας, ἀποστερομένους ὑπὸ τῶν Πελοπον-
 νησίων τῆς πατρῴας ἀρχῆς, κατήγαγον, τοῖς ὄπλοις
 κρατήσαντες τοὺς ἀντιβαίνειν πειρωμένους τοῖς Ἡρα-
 κλέους ἐγγονοῖς. καὶ τὸν Οἰδίπουν, καὶ τοὺς μετ'
 ἐκείνου ἐκπεσόντας, ὑπεδέξαμεθα· καὶ ἕτερα πολλὰ
 291 ἡμῖν ὑπάρχει φιλόφροντα, καὶ ἔνδοξα πρὸς Θη-
 βαίους· διόπερ οὐδὲ νῦν ἀποστήσεται ὁ Ἀθηναίων
 δῆμος τῶν Θηβαίους τε καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι συμ-
 φερόντων, συνθέσθαι δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ συμμα-

χίαν, καὶ ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι, καὶ ὄρκους δοῦ-
 ναι καὶ λαβεῖν. πρέσβεις, Δημοσθένης Δημοσθέ-
 νους Παιανεύς, Ὑπερίδης Κλεάνδρου Σφήττιος,
 Μνησιθείδης Ἀντιφάνους Φορέσφόρος, Δημοκράτης
 Σωφίλου Φίλων, Κάλλαισχος Διοτίμου Κοθωκί-
 δης. Ἄντη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων
 ἀρχῇ, καὶ κατάστασις πρώτη, τὰ πρὸ τούτων εἰς
 ἔχθραν, καὶ μῖσος, καὶ ἀπιστίαν τῶν πόλεων
 ὑπηγμένων ὑπὸ τούτων. τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε
 τῇ πόλει περιστάτα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν,
 ὥσπερ νέφος, ἦν μὲν τοῖωνν τοῦ δικαίου πολίτου,
 τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τι τούτων εἶχεν ἄμεινον, μὴ
 νῦν ἐπιτιμᾶν. ὁ γὰρ σύμβουλος καὶ ὁ συκοφάντης,
 ἐν οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν εὐκότεις, ἐν τούτῳ πλεί-
 στον ἄλλήλων διαφέρουσι· ὁ μὲν γὰρ, πρὸ τῶν
 πραγμάτων γνώμην ἀποφαίνεται, καὶ δίδωσιν αὐτὸν
 ὑπεύθυνον τοῖς πεισθεῖσι, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς,
 τῷ βουλομένῳ. ὁ δὲ σιγήσας, ἠνίκ' ἔδει λέγειν, ἂν
 τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο βασκαίνει. ἦν μὲν οὖν,
 ὅπερ εἶπον, ἐκείνος ὁ καιρὸς τοῦ γε φροντιστικοῦ
 ἀνδρός τῆς πόλεως, καὶ τῶν δικαίων λόγων. ἐγὼ
 δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιῶμαι, ὥστε, ἂν νῦν
 ἔχη τις δεῖξαι τι βέλτιον, ἢ ὅλας εἴ τι ἄλλο ἐνῆν,
 πλὴν ἂν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. εἴ γὰρ
 ἔσθ' ὅ, τι τις νῦν εὐώραεν, ὃ συνήνεγκεν ἂν τότε
 πραχθὲν, τοῦτ' ἐγὼ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν. εἴ δὲ
 μὴ ἔστι, μὴτε ἦν, μὴτ' ἂν εἰπέιν ἐχοί μὴδεις μη-
 δέπω καὶ τήμερον, τί τὸν σύμβουλον ἐχοῖν ποιῶν; 292
 οὐ τῶν φαινομένων καὶ ἐνότων τὰ κράτιστα ἐλέ-
 σθαι; τοῦτο τοῖωνν ἐποίησα ἐγὼ, τοῦ κήρυκος ἐρω-
 τῶντος, Ἀίσχινη, τίς ἀγορεύειν βούλεται; οὐ, τίς
 αἰτιάσθαι περὶ τῶν παρεληλυθότων; οὐδὲ, τίς ἐγ-
 γῶσθαι τὰ μέλλοντ' ἐσσεσθαι; σοῦ δ' ἀφώνου κατ'
 ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημέ-
 νου, ἐγὼ παρελθὼν, ἔλεγον. ἐπειδὴ δ' οὐ τότε,
 ἀλλὰ νῦν δεῖξον. εἰπέ· τίς ἢ λόγος, ἄντινα ἐχοῖμι
 εὐρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρον ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ
 πόλει; τίς δὲ συμμαχία, τίς πράξις, ἐφ' ἣν μάλλον

ἔδει με ἀγαγεῖν τουτουσί; ἀλλὰ μὴν, τὸ μὲν παρεληλυθὸς αἰεὶ παρὰ πᾶσιν ἀφείται, καὶ οὐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν οὐδαμῶς βουλήν· τὸ δὲ μέλλον, ἢ τὸ παρὸν, τὴν τοῦ συμβούλου τάξιν ἀπαιτεῖ. τότε τοίνυν τὰ μὲν ἤμελλεν, ὡς ἔδοκει, τῶν δευτέρων, τὰ δ' ἤδη παρῆν, ἐν οἷς τὴν προαίρεσίν μου σκοπεῖ τῆς πολιτείας, μὴ τὰ συμβάντα συκοφαντεῖ. τὸ μὲν γὰρ πέρας, ὡς ἂν ὁ δαίμων βουληθῆ, πάντων γίγνεται· ἢ δὲ προαίρεσις αὐτῆ τὴν τοῦ συμβούλου διανοίαν δηλοῖ. μὴ δὴ τοῦτο ὡς ἀδίκημα ἐμὸν θῆς, εἰ κρατήσαι συνέβη Φιλίππῳ τὴν μάχην. ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. ἀλλ' ὡς οὐχ ἅπαντα, ὅσα ἐνῆν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν, εἰλομην, καὶ δικαίως ταῦτα καὶ ἐπιμελιῶς ἐπραξα, καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δυνάμιν, ἢ ὅς οὐ καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια πράγματα ἐνεστήσαμην, καὶ ἀναγκαῖα, ταῦτά μοι δεῖξον, καὶ τότε ἤδη κατηγορεῖ μου. εἰ δ' ὁ συμβὰς σκηπτὸς, [ἢ χειμῶν,] μὴ μόνον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γεγονός, 293 τί χροὶ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἰ τις ναυκλήρον πάντ' ἐπὶ σωτηρίᾳ πράξαντα, καὶ πᾶσι κατασκευάσαντα τὸ πλοῖον, ἃφ' ὧν ὑπελάμβανε σωθήσεσθαι, εἴτα χειμῶνι χορησάμενον, καὶ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν, ἢ καὶ συντριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιώτο. ἀλλ' οὐτ' ἐκυβέρων τὴν ναῦν, φήσειεν ἂν. ὥσπερ οὐδ' ἐστρατήγουν ἐγὼ, οὐτε τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. ἀλλ' ἐκείνο λογίζου, καὶ ὄρα, εἰ μετὰ τῶν Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις οὕτως εἴμαρτο πράξαι, τί χροὶν προσδοκᾶν, εἰ μὴδὲ τούτους ἔσχομεν συμμαχοῦς, ἀλλὰ Φιλίππῳ προσέθεντο, ὑπὲρ οὐ τότε ἐκείνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ὄδον τῆς μάχης γεγενημένης, τοσοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέστη τὴν πόλιν, τί ἂν, εἰ που πλησον τῆς χώρας ταῦτο τοῦτο πάθος συνέβη, προσδοκῆσαι χροὶν; ἃφ' οἴεσθε ἐτι νῦν ἂν στήναι, συνελθεῖν, ἀναπνεύσαι, πολλὰ μίᾳ ἡμέρᾳ καὶ δυο καὶ τριῶν ἔδοσαν τῶν εἰς σωτηρίαν τῆ πόλει. τότε δ'· ἀλλ' οὐκ

ἄξιον ἐπιτεῖν, ἃ γε μὴδ' ἐς πείραν ἔδωκε θεῶν τινας εὐνοία, καὶ τὸ προβαλέσθαι τὴν πόλιν ταύτην τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς. ἔστι δὲ ταυτὶ πάντα μοι, τὰ πολλὰ, πρὸς ὑμᾶς, ἄνδρες δικασταί, καὶ τοὺς περιεστηκότας ἔξωθεν καὶ ἀκροαομένους. ἐπεὶ πρὸς τούτον αὐτόν, τὸν καταπτυστόν, βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρηκε μοι λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἦν σοὶ προόηλα τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτ' ἐβουλεύεθ' ἡ πόλις περὶ τούτων, τότε ἔδει σε προλέγειν. εἰ δὲ μὴ προήθεις, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἰ τοῖς ἄλλοις. ὥστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς, ἢ ἐγὼ σοῦ; τοσοῦτον γὰρ αἰεὶ 294 νῶν ἐγὼ σοῦ πολίτης γεγονός εἰς αὐτὰ ταῦτ', ἃ λέγω, (καὶ οὐπω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγομαι,) ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἑμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκούντα συμφέρον, οὐδένα κίνδυνον ὀνήσας ἰδίον, οὐδ' ὑπολογισάμενος. σὺ δὲ οὔτε ἕτερον εἶπες βελτίω τούτων, (οὐ γὰρ ἂν ταῦτοις ἐχρῶντο), οὐτ' εἰς ταῦτα χορησιμον οὐδὲν σεαυτὸν παρέσχες. ὅπερ δ' ἂν ὁ φανλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσειε τῆ πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσιν ἐξήρασαι, καὶ ἅμα Ἀριστοκράτος ἐν Νάξῳ, καὶ Ἀριστόλεως ἐν Θάσῳ, οἱ καθυπαξέ ἐχθροὶ τῆς πόλεως, τοὺς Ἀθηναίων κήνουσι φίλους, καὶ Ἀθήνησιν Αἰσχίνης Δημοσθένους κατηγορεῖ. καίτοι ὅτι τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀνυγήματα ἐνευδοκίμειν ἀπέκειτο, ἀπολαλέναι μᾶλλον οὗτός ἐστι δίκαιος, ἢ κατηγορεῖν ἕτερου. καὶ ὅτι συνενηνόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ, καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἐν ταῦτον εὐνοῦν εἶναι τῆ πατρίδι. δηλοῖς δὲ καὶ ἐξ ὧν ζῆς, καὶ ποιεῖς, καὶ πολιτεῖν, καὶ πάλιν οὐ πολιτεῖν. πράττεται τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρον; ἄφρονος Αἰσχίνης. ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν, οἷον οὐκ ἔδει; παρεστὶν Αἰσχίνης· ὥσπερ τὰ ὄρηματα, καὶ τὰ σπᾶσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται. ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἐγκτεται, βούλομαι τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν· καὶ μοι, πρὸς Αἰὸς καὶ θεῶν, μὴδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσιον, ἀλλὰ μετ'

εὐνοίας, ὃ λέγω, θεωρησάτω. εἰ γὰρ ἦν ἅπασθ
 πρόσθηλα τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι, καὶ προήδεσαν
 ἅπαντες, καὶ οὐ προύλεγε, Διογίην, καὶ διημα-
 τύρου βοῶν καὶ κευραγῶς, ὅς οὐδ' ἐφθίγξω, οὐδ'
 295 οὕτως ἀποστατέον τῇ παλῆ τούτων ἡμῶν, εἴπερ ἢ
 δόξης, ἢ προγόνοισιν, ἢ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος εἶχε
 λόγον. νῦν μὲν γὰρ ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν πραγμα-
 τῶν, ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ θεῷ
 ταῦτα δοκῇ. τότε δ' ἀξιοῦσα προσεστάναι τῶν ἄλλων,
 εἴτ' ἀποστᾶσα τούτων, Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάν-
 τας ἂν ἔσχεν αἰτίαν. εἰ γὰρ ταῦτα προσεῖτο ἀκουεῖν,
 περὶ ἃν οὐδένα κίνδυνον οὐκ ὑπέμειναν οἱ πρό-
 γοιοι, τίς ἂν οὐκὶ κατέπειπεν ἂν σοῦ; μὴ γὰρ δὴ
 τῆς πόλεως γε, μὴδ' ἐμοῦ. τίσι δ' ὀφθαλμοῖς, πρὸς
 Δίος, ἐώραμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους
 αφικνουμένους, εἰ τὰ μὲν πρόκρυματα, εἰς ὅπερ νῦν,
 περιέστη; ἡγεμῶν δὲ καὶ κύριος ἠρέθη Φίλιππος
 ἅπαντων, τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτα ἀγῶ-
 να ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πεποιημένοι. καὶ ταῦτα,
 μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις
 ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον, ἢ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν
 κίνδυνον ἠρημένης. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν Ἑλλήνων,
 τίς δὲ βαρβαρῶν, ὅτι καὶ παρὰ Θηβαίων, καὶ πα-
 ρὰ τῶν ἐπι τούτων πρότερον ἰσχυρῶν γεγενημένων
 Λακεδαιμονίων, καὶ παρὰ αὐτοῦ τοῦ Περσῶν βασι-
 λέως, μετὰ πολλῆς χάριτος ταῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδόθη
 τῇ πόλει, ὃ, τι βούλεται λαβούσῃ, καὶ τὰ ἑαυτῆς
 ἐχούσῃ, τὸ κεινόμενον ποιεῖν, καὶ ἔξω ἕτερον τῶν
 Ἑλλήνων προσεστάναι. ἀλλ' οὐκ ἦν ταῦθ', ὡς εἶπε,
 τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς τότε πατρία, οὐδ' ἀνεκτὰ, οὐδ'
 ἐμφυτα, οὐδ' ἠδυνήθη πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς ἐκ
 παντός τοῦ χρόνου πείσαι τοῖς ἰσχυροῖσι μὲν, μὴ
 δίκαια δὲ πράττουσι, προσθεμένην ἀσφαλῶς δου-
 λεύειν· ἀλλ' ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων καὶ τιμῆς
 καὶ δόξης καὶ κινδυνεύουσα, πάντα τὸν αἰῶνα δια-
 296 τετέλεκε. καὶ ταῦθ' οὕτω σεμνὰ καὶ προσήματα
 τοῖς ὑμετέροισι ἤθεσιν ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι,
 αἵτε καὶ τῶν προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μά-

λιστ' ἐπαινεῖτε, εἰκότως. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαιο
 τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν
 καὶ τὴν πόλιν ἐκλεπεῖν ὑπέμειναν εἰς τὰς τριήρεις
 ἐμβαίντες, ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ κεινόμενον ποιῆσαι;
 τὸν μὲν ταῦτα συμβουλευσάντα Θεμιστοκλέα στρατη-
 γὸν ἐλόμενοι, τὸν δ' ὑπακούειν τοῖς ἐπιταττομένοις
 ἀποφηνάμενον Κυροσθλον καταλιθώσαντες, οὐ μόνον
 αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμετέρας τὴν γυ-
 ναῖκα αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἐξήτουν οἱ τότε Ἀθηναῖοι οὔτε
 ῥήτορα, οὔτε στρατηγὸν, δι' ὅτου δουλεύουσιν εὐτυ-
 χῶς· ἀλλ' οὐδὲ ἔξω ἤξιουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας αὐτοῖς
 ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. ἡγεῖτο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος, οὐκ
 τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ
 τῇ πατρίδι. διαφέρει δὲ τί; ὃ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον
 γεγενῆσθαι νομίζων, τὸν τῆς εἰμαρμένης καὶ τὸν
 αὐτοματοῦ θάνατον περιμένει. ὃ δὲ καὶ τῇ πατρίδι,
 ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιθεῖν δουλεύουσαν, ἀποθνή-
 σκειν ἐθέλησει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις
 καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ἐν δουλειῶσιν τῇ πόλει φέρειν
 ἀνάγκη, τοῦ θανάτου. εἰ μὲν τοίνυν ταῦτ' ἐπεχεί-
 ρουν λέγειν, ὡς ἄρα ἐγὼ προήγαγον ὑμᾶς ἀξία τῶν
 προγόνων φρονεῖν, οὐκ ἔστιν, ὅστις οὐκ ἂν εἰκότως
 ἐπιτιμήσειέ μοι. νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύ-
 τας προαιρέσεις ἀποφαίνω· καὶ δείκνυμι, ὅτι καὶ
 πρὸ ἐμοῦ ταῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις. τῆς μὲν
 τοι διακονίας τῆς ἐφ' ἕκαστοις τῶν πεπραγμένων καὶ
 ἐμναυτῶ μετεῖναι φημι. οὗτος δὲ τῶν ὄλων κατη- 297
 γορῶν, καὶ κεινῶν ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν, ὡς
 φόβων καὶ κινδύνων αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς
 μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερησάτω γλίχεται,
 τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον ἐγκώμια ὑμῶν
 αφαιρεῖται. εἰ γὰρ οὐκ, ὡς οὐ τὰ βέλτεστα ἐμοῦ
 πολιτευσαμένου, τοῦδ' καταφημαῖσθε, ἡμαρτημένα
 δόξετε, οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνη τὰ συμβάντα
 παθεῖν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὅπως ἡμαρτετε,
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἅπαντων ἐλευθε-
 ρίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀραμένοι· οὐ μὰ τοὺς
 ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, καὶ

τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, καὶ τοὺς ἐν
 Σιλαμῖνι ναυμαγήσαντας, καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ,
 καὶ πολλοὺς ἑτέροισι τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι
 κειμένους ἀγαθοὺς ἀνδρας, οὓς ἀπαντας ὁμοίως ἢ
 πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς, ἔθαπεν, Αἰσχίνῃ
 οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας αὐτῶν, οὐδὲ τοὺς κρατή-
 σαντας μόνους. δικαίως. ὁ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν
 ἀγαθῶν ἔργον, ἅπασι πέπρακται· τῇ τύχῃ δέ, ἣν
 ὁ δαίμων ἀπέτειμεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηται.
 ἔπειτ' ὡς κατάρατε, καὶ γραμματοκύφον, σὺ μὲν
 τῆς παρὰ τούτου τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας ἐμὲ
 ἀποστερησάτω βουλόμενος, τρόπατα καὶ μάχας, καὶ
 παλαιὰ ἔργα ἔλεγες, ὧν τίσις προσεδέιτο ὁ παρῶν
 ἄγων οὐτοσί; ἐμὲ δέ, ὃ τρίταρονιστά, τὸν περὶ
 τῶν προτείων σύμβουλον τῇ πόλει παριόντα, τὸ
 τίσις φρόνημα λαβόντα ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμα ἔδει;
 τὸ τοῦ τούτων ἀνάξια ἔρουντος; δικαίως μὲν ἂν
 298 ἀπέθανον. ἔπειτ' οὐδ' ὑμᾶς, ἀνδρες Ἀθηναῖοι,
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ, τὰς τε ἰδίας δίκας, καὶ
 τὰς δημοσίας κρίνειν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ καθ' ἡμέραν
 βίου συμβολαῖα ἐπὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ ἔργων σκο-
 ποῦντας, τὰς δὲ κοινὰς προαιρέσεις, εἰς τὰ τῶν
 προγόνων ἀξιώματα ἀποβλέποντας. καὶ παραλαμβά-
 νειν γε ἅμα τῇ βακτηρίᾳ καὶ τῷ συμβόλῳ τὸ φρό-
 νημα τὸ τῆς πόλεως νομίζειν ἑαστον ὑμῶν δεῖ, ὅταν
 τὰ δημόσια εἰσὶν κρινούσας, εἴπερ ἄξια ἐκείνων
 πράττειν οἴεσθε χρῆναι. ἀλλὰ γὰρ ἐπιστῶν εἰς τὰ
 πεπραγμένα τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ἔστιν ἅ τῶν ψη-
 φισμάτων παρέβην καὶ τῶν πραχθέντων. ἐπαυέλ-
 θεῖν οὖν, ὅθεν εἰς ταῦτ' ἔξέβην, βούλομαι. ὡς γὰρ
 ἀφικόμεθα εἰς τὰς Θῆβας, κατελαμβάνομεν Φιλίπ-
 που, καὶ Θετταλῶν, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων πα-
 ρόντας πρέσβεις, καὶ τοὺς μὲν ἡμετέροισι φίλους ἐν
 φόβῳ, τοὺς δ' ἐκείνοισι θρασείας. ὅτι ὁ οὐκ ἔστιν ταῦ-
 τα λέγω τοῦ συμφέροντος ἕνεκα ἑμαυτῶ, λέγε μοι
 τὴν ἐπιστολήν, ἣν τὸ ἐπέμψαμεν εὐθὺς οἱ πρέσ-
 βεις. καί σοι τοσαύτη γε ὑπερβολὴ συκοφαντίας
 οὗτος κέχρηται, ὥστε εἰ μὴ τι τῶν διεσπῶν

ἐπράχθη, τὸν καιρὸν, οὐκ ἐμὲ, φησὶν αἴτιον γεγε-
 νῆσθαι· τῶν δ' ὡς ἑτέρως συμβάντων ἀπάντων, ἐμὲ
 καὶ τὴν ἐμὴν τύχην αἴτιον εἶναι. καὶ, ὡς εἶπεν, ὁ
 σύμβουλος καὶ ῥήτωρ ἐγώ, τῶν μὲν ἐκ λόγου καὶ
 τοῦ βουλευσασθαι πραχθέντων οὐδενὸς αὐτῷ συναι-
 τιος εἶναι δοκῶ· τῶν δ' ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ κατὰ
 τὴν στρατηγίαν ἀτυχηθέντων, μόνος αἴτιος εἶναι.
 πῶς ἂν ὁμότερος συκοφαντῆς γένοιτ' ἂν, ἢ κατα-
 ρατότερος τούτου; λέγε τὴν ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

299

Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσαντο τὴν ἐκκλησίαν, προση-
 ῖγον ἐκείνους προτέροισι, διὰ τὸ τὴν τῶν συμμά-
 χων τάξιν ἐκείνους ἔχειν· καὶ παρελθόντες ἐδημη-
 γόρουσιν, πολλὰ μὲν Φίλιππον ἐγκωμιάζοντες, πολλὰ
 δ' ὑμῶν κατηγοροῦντες, ἀπανθ', ὅσα πώποτε ἐναν-
 τία ἐπράξατε Θηβαῖοις, ἀναμνησκόντες. τὸ δ'
 οὖν κεφάλαιον, ἤξιον, ὧν μὲν εὖ πεπόνθησαν ὑπὸ
 Φιλίππου, χάριν αὐτοῦ ἀποδοῦναι· ὧν δ' ὑφ'
 ἡμῶν ἠδίκηται, δίκην λαβεῖν, ὁποτέρως βούλων-
 ται· ἢ διέντας αὐτοὺς ἐφ' ἡμᾶς, ἢ συνεμβάλλοντας
 εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἐδείκνυσαν, ὡς ὄντο, ἐκ μὲν
 ἂν αὐτοὶ συνεβούλουσιν, τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς βοσκή-
 ματα καὶ ἀνδράποδα, καὶ τὰλλα ἀγαθὰ εἰς τὴν
 Βοιωτίαν ἤξοντα· ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν, τὰ
 ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διαρπασθησόμενα ὑπὸ τοῦ πολέμου·
 καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτοις, εἰς ταῦτα δὲ πάντα
 συνετίοντα, ἔλεγον. ἃ δ' ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀν-
 τεῖπομεν, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα ἐγὼ μὲν ἀντὶ παν-
 τὸς τιμησαίμην ἂν εἰπεῖν τοῦ βίου. ὑμᾶς δὲ δέδοικα,
 μὴ, παροκλήνδωτον τῶν καιρῶν, ὥσπερ ἂν
 εἰ κατακλυσμὸν ἠγούμενοι γεγενῆσθαι τῶν πραγμά-
 των, μάταιον ὄχλον τοὺς περὶ τούτων λόγους νομί-
 σῃτε. ἃ δ' οὖν ἐπέσαμεν ἡμεῖς, καὶ ἃ ἡμῖν ἀπέ-
 κρίναντο, ἀκούσατε. λέγε τουτὶ λαβών.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΩΝ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐκάλουσιν ὑμᾶς, καὶ μετεπέμ-
 ποντο. ἐξήειτε, ἐβοηθεῖτε, ἵνα τὰν μέσσην παραλεί-

πῶ, οὕτως οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο, ὥστ' ἔξαι τῶν ὑπλειῶν καὶ τῶν ἰππέων ὄντων, εἰς τὰς οἰκίας καὶ 300 τὸ ἄστυ δέχεσθαι τὴν στρατιάν, ἐπὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὰ τιμωτάτα. καίτοι τρία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσι ἀνθρώποις ἰδεῖσαν ἐγκώμια Θηβαῖοι καθ' ὑμῶν τὰ κάλλιστα· ἐν μὲν ἀνδρίας ἕτερον δὲ δικαιοσύνης· τρίτον δὲ σωφροσύνης, καὶ γὰρ τὸν ἀγῶνα μεθ' ὑμῶν μᾶλλον, ἢ πρὸς ὑμᾶς ἐλόμενοι ποιήσασθαι, καὶ ἀμείνους εἶναι, καὶ διακαύστερα ἀξιούν ὑμᾶς ἐκρίναν Φιλίππου· καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς δὲ καὶ τὰ παρὰ πᾶσιν ἐν πλείστη φυλακῇ, παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐφ' ὑμῖν ποιήσαντες, σωφροσύνης πίστιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες ἔδειξαν. ἐν οἷς ἀπασιν, ἀνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ γε ὑμῶν ὁρθῶς ἐφάνησαν ἐγνωκότες· οὔτε γὰρ, εἰς τὴν πόλιν εἰσελθόντος τοῦ στρατοπέδου, οὐδεὶς οὐδὲν, οὐδὲ ἀδίκως, ὑμῖν ἐνεκάλεσεν· οὗτοι σώφρονας παρέσχον ὑμᾶς αὐτούς· δις τε συμπαραταξάμενοι, τὰς πρώτας μάχας, τὴν τ' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν ρευματινὴν, οὐκ ἀμέμπτους μόνον ὑμᾶς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ θάυμαστους ἔδειξαν, τῇ κόσμῳ, ταῖς παρασκευαῖς, τῇ προθυμίᾳ. ἐφ' οἷς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγγροντο ἐπαινοί· παρὰ δὲ ὑμῶν θυσιῶν καὶ πομπῶν τοῖς θεοῖς, καὶ ἔγωγε ἠδέως ἀνέροισιν Αἰσχίνῃ· ὅτε ταῦτ' ἐπράττετε, καὶ ζήλου, καὶ χαρᾶς, καὶ ἐπαίνων ἦν ἡ πόλις μεστή, πότερον συνέθνε καὶ συνεφραίνετο τοῖς πολλοῖς; ἢ λυπούμενος καὶ στένων καὶ δυσμενῶν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀγαθοῖς, οἴκοι καθῆτο; εἰ μὲν γὰρ παρῆν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐζητάζετο, πῶς οὐ δεινὰ ποιεῖ, μᾶλλον δ' οὐδ' ὅσα, εἰ, ὡς ἀρίστων ὄντων αὐτὸς τοὺς θεοὺς ἐποίησατο μάρτυρας, ταῦθ' ὡς οὐκ 301 ἀξία νῦν ὑμᾶς ἀξίαι ψηφισασθαι, τοὺς ὁμομοκότητας τοὺς θεοὺς; εἰ δὲ μὴ παρῆν, πῶς οὐκ ἀπολωλέναι πολλάκις ἐστὶ δίκαιος, εἰ, ἐφ' οἷς ἔχαιρον οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἐλυπέτο ὁρῶν; λέγε δὴ καὶ ταῦτα τὰ ψηφίσματα μοι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΘΥΣΙΩΝ.

Οὐκοῦν, ἡμεῖς μὲν ἐν θυσίαις ἡμεν τότε· Θηβαῖοι δ' ἐν τῷ δι' ἡμᾶς σεσῶσθαι νομίζειν, καὶ περιεστῆκει τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν, ἀφ' ὧν ἐπράττον οὕτοι, αὐτοὺς βοηθεῖν ἑτέροις, ἐξ ὧν ἐπέσθητέ μοι. ἀλλὰ μὴν, οἷας τὸτ' ἠφίει φωνᾶς ὁ Φίλιππος, καὶ ἐν οἷσις ἦν ταραχαῖς ἐπὶ τούτοις, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἐκείνου μαθήσεσθε, ὧν εἰς Πελοπόννησον ἐπεμφε. καὶ μοι λέγε ταύτας λαβῶν, ἵν' εἰδῆτε, ἢ ἐμὴ συνέχεια, καὶ πλάνοι, καὶ ταιλαπωρίαί, καὶ τὰ πολλὰ ψηφίσματα, ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τί ἀπειργάσατο. καίτοι πολλοὶ παρ' ὑμῖν, ἀνδρες Ἀθηναῖοι, γέγονασι ῥήτορες ἐνδοξοὶ καὶ μεγάλοι πρὸ ἐμοῦ, Καλλίστρατος ἐκείνος, Ἀριστοφῶν, Κέφαλος, Θρασύβουλος, ἕτεροι μυριοί· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε τούτων διαπαντὸς ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οὐδὲν τῇ πόλει. ἀλλ' ὁ μὲν γράφων οὐκ ἀνέπρεσβευσεν· ὁ δὲ πρεσβεύων οὐκ ἀνέγραψεν. ὑπελείπετο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτοῦ ἅμα μὲν ῥαστώτην, ἅμα δ', εἴ τι γίγνοιτο, ἀναφορᾶν. τί οὖν; εἴποι τις ἀν', σὺ τοσοῦτον ὑπερῆρας τοὺς ἄλλους ῥώμῃ καὶ τόλμῃ, ὥστε πάντα ποιεῖν αὐτός; οὐ λέγω ταῦτα· ἀλλ' οὕτως ἐπεπέσιμην μέγαν εἶναι τὸν κατελιγῶτα κίνδυνον τὴν πόλιν, ὥστ' οὐκ ἔδοκει μοι χάριαν οὐδὲ προνοίας οὐδεμίαν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας διδόναι· ἀλλ' ἀγαπητὸν εἶναι, εἰ μὴδὲν πα- 302 ραλείπον τις, ἃ δεῖ, πράξειεν. ἐπεπέσιμην δ' ὑπὲρ ἑμαυτοῦ, τυχὸν μὲν ἀναισθητῶν, ὅμως δ' ἐπεπέσιμην, μήτε γράφοντ' ἀν' ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδὲνα, μήτε πρᾶττοντα πράξει, μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεύσαι προθυμότερον, μήτε δικαιότερον. διὰ ταῦτα ἐν ἀπασιν ἑμαυτὸν ἔταττον. λέγε δὴ τὰς ἐπιστολάς Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Εἰς ταῦτα κατέστησε Φίλιππον ἢ ἐμὴ πολιτεία, Αἰσχίνῃ, ταύτην τὴν φωνὴν ἐκείνος ἀφῆκε δι' ἐμέ, πολλοὺς καὶ θρασεῖς τὰ πρὸ τούτων τῇ πόλει ἐπαί-
DEMOSTH. T. I. Q

ρόμενος λόγους. ἀνθ' ὧν δικαίως ἐστεφανούμην ὑπὸ τούτων. καὶ σὺ παρῶν οὐκ ἀπέλεγες, ὁ δὲ γραψάμενος Διώνδας τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψηφῶν οὐκ ἔλαβε. καὶ μοι λέγε τὰ τα ψηφίσματα, τὰ τότε μὲν ἀποπεφυγῶτα, ὑπὸ τούτου δὲ οὐδὲ γραφέντα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ταυτὰ τὰ ψηφίσματα, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς, καὶ τὰ αὐτὰ ῥήματα ἔχει, ἀπὲρ πρότερον μὲν Ἀριστόνικος, νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν οὗτος. καὶ ταυτ' Ἀισχίνης οὐτ' ἐδίωξεν αὐτὸς, οὔτε τῷ γραψάμενῳ συγκατηγόρησε. καίτοι τότε τὸν Δημοκλέην, τὸν ταυτὰ γράφοντα, καὶ τὸν Ἰπείδη, ἐπέο ἀληθῆ μόν νῦν κατηγορεῖ, μᾶλλον ἀνείκοτος, ἢ τὸνδ', ἐδίωκε. διατί; ὅτι τῷ μὲν ἐστ' ἀνευρεθῆναι ἐπ' ἐκείνους, καὶ τὰς τῶν δικαστηρίων γνώσεις, καὶ τὸ, τοῦτον αὐτὸν ἐκείνων μὴ κατηγο-
303 ρηθῆναι, ταυτὰ γραψάμενον, ἀπὲρ οὗτος νῦν, καὶ τὸ, τοὺς νόμους μηκέτ' ἔαν περὶ τῶν οὕτω πραγθέντων κατηγορεῖν, καὶ πολλὰ ἕτερα. τότε δ' αὐτὸ τὸ πρῶμα ἂν ἐκρίνετο ἐφ' ἑαυτοῦ, πρὶν τι τούτων προλαθεῖν. ἀλλ' οὐκ ἦν, οἶμαι, τότε, ἂ νυνὶ ποιῆς, ἐκ παλαιῶν χρόνων, καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξαντα, ἃ μῆτε προήδει μηδεὶς, μῆτ' ἂν ἀήθη τήμερον ῥηθῆναι, διαβάλλειν, καὶ μετενεγκόντα τοὺς χρόνους, καὶ προφασίς ἀντι τῶν ἀληθῶν ψευδεὶς μεταθέντα τοῖς πεπραγμένοις, δοκεῖν τι λέγειν. οὐκ ἦν τότε ταυτὰ, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ἐγγυὲς τῶν ἔργων, ἐπὶ μεμνημένων ὑμῶν, καὶ μόνον οὐκ ἐν ταῖς χερσὶν ἕκαστα ἐχόντων, πάντες ἐγίνοντ' ἂν οἱ λόγοι. διόπερ τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ πραγματὰ ἐλέγχους φυγῶν, νῦν ὕστερον ἦκει, ῥητόρων ἀγῶνα νομίζων, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ οὐχὶ τῶν πεπολιτευμένων ἐξέτασιν ποιῆσειν ὑμᾶς [ὑπολαμβάνων], καὶ λόγων κρίσιν, οὐ τοῦ τῆ πόλει συμφέροντος ἐσοθαί, αἰτα σοφίζεται, καὶ φησὶ προσέειπεν, ἥς

μὲν οἰκοθεν ἤκειτ' ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν ἀμελήσαι. ὥσπερ δ', ὅταν, οἰόμενοι περιεῖναι χρηματὰ τῷ, λογίζησθε, ἂν καθαροὶ ὦσιν αἱ ψῆφοι, καὶ μηδὲν περὶ, συγχωρεῖτε οὕτω καὶ νῦν τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινόμενοις προσθέσθαι. θεάσασθε τοῖνυν, ὡς σαθρὸν, ὡς ἔοικεν, ἔστι φάσει πᾶν ὃ, τι ἂν μὴ δικαίως ἢ πεπραγμένον' ἐκ γὰρ αὐτοῦ τοῦ σοφοῦ τούτου παραδείγματος ἀμολογήκε νυνὶ ὑμᾶς ὑπάρχειν ἐγνωσμένους, ἐμὲ μὲν λέγειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, αὐτὸν δ' ὑπὲρ Φιλίππου. οὐ γὰρ ἂν μεταπίδθαι ὑμᾶς ἐξήτει, μὴ τοιαύτης οὐσης τῆς ὑπαρ- 304 χούσης ὑπολήψεως περὶ ἑκατέρου. καὶ μὴν ὅτι γε οὐ δίκαια λέγει μεταπίδθαι ταυτην τὴν δόξαν ἀξίων ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω ῥαδίως, οὐ τιθεὶς ψηφους. οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ τῶν πραγμάτων οὗτος λογισμὸς' ἀλλ' ἀνεμνήσκων ἕκαστα ἐν βραχείῳ, λογισταῖς ἅμα καὶ μαρτυροῖ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν χρώμενος. ἢ γὰρ ἐμὴ πολιτεία, ἥς οὗτος κατηγορεῖ, ἀντι μὲν τοῦ Θηβαίου μετὰ Φιλίππου συνεμβάλλειν εἰς τὴν χώραν, ὃ πάντες ᾤοντο ἐσοθαι, μεθ' ἡμῶν συμπαράταξάμενος, ἐκείνον καλυεῖν ἐποίησεν' ἀντι δὲ τοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸν πόλεμον εἶναι, ἐπτακόσια στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐπὶ τοῖς Βοιωτῶν ὁρίοις γενέσθαι' ἀντι δὲ τοῦ τοὺς ληστὰς ἡμᾶς φέρειν καὶ ἄγειν ἐκ τῆς Εὐβοίας, ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἀττικὴν ἐκ θαλάττης εἶναι πάντα τὸν πόλεμον' ἀντι δὲ τοῦ τὸν Ἑλλησποντον ἔχειν Φίλιππον, λαβόντα Βυζαντιον, συμπολεμεῖν τοὺς Βυζαντιοὺς μεθ' ἡμῶν πρὸς ἐκείνον ἐποίησεν. ἀρὰ τοι ψῆφοις ἄμοιος ὁ τῶν ἔργων λογισμὸς φαίνεται; ἢ δεῖν ἀνταλεῖν ταυτὰ; ἀλλ' οὐχ ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται σκέψασθαι; καὶ οὐκέτι προστίδημι, ὅτι τῆς μὲν ἀμύνητος, ἢ ἐν οἷς καθάπαξ τινῶν κύριος κατέστη Φίλιππος, ἔστιν ἰδεῖν, ἑτέροις πειραθῆναι συνέβη. τῆς δὲ φιλανθρωπίας, ἢ, τα λοιπὰ τῶν πραγμάτων ἐκείνος περιβαλλόμενος, πρὸς ὑμᾶς ἐπλάττετο, ὑμεῖς, καλῶς ποιοῦντες, τοὺς καρποὺς κερκόμισθε. ἀλλ' εἴ ταυτὰ. καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' εἰπεῖν ὀνή-

σω ὅτι ὁ τῶν θήτορα βουλόμενος δικαίως ἐξετάσειν,
 καὶ μὴ συγκοφαντίν, οὐκ ἂν, οἷα σὺ νῦν εἶπες,
 305 τοιαῦτα κατηγορεῖ, παραδείγματα πλαττων, καὶ ἰή-
 ματα, καὶ στήματα μιμούμενος. πάνυ γὰρ παρά-
 τοῦτο (οὐχ ὄρας;) γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων [πραγμα-
 τα], εἰ τοῦτ' ἐὶ δὴμα, ἀλλὰ μὴ τοῦτ' ἐπιλέχθη ἐγὼ,
 ἢ δευρὶ τὴν χεῖρα, ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνευμα. ἀλλ'
 ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἂν ἐσοῖται, τίνας εἶχεν ἀγο-
 μὰς ἢ πόλεις, καὶ τίνας δυνάμεις, ὅτ' εἰς τὰ πραγ-
 ματα εἰσέειν, καὶ τίνας συνήγαγον αὐτῇ μετὰ ταῦτ'
 ἐπιστάς ἐγὼ, καὶ πῶς εἶχε τὰ τῶν ἐναντίων. εἴ, εἰ
 μὲν ἐλάτους ἐποίησα τὰς δυνάμεις, παρ' ἐμοὶ τὰ-
 δίκην ἂν εἰδείνεν ὄν· εἰ δὲ πολλῶ μείζους, οὐκ ἂν
 ἐσυκοφάντει. ἐπεὶ δὲ σὺ τοῦτο πέφηνγας, ἐγὼ
 ποιήσω, καὶ σκοπεῖτε, εἰ δικαίως χρήσομαι τῷ λό-
 γῳ. δύνωμι μὲν τοῖσιν εἶχεν ἡ πόλις τοὺς ἠσιώ-
 τας, οὐκ ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἀσθενεστάτους. οὔτε
 γὰρ Χίος, οὔτε Ρόδος, οὔτε Κέρκυρα μεθ' ἡμῶν ἦν.
 χρημάτων δὲ σύνταξιν εἰς πέντε καὶ τετρακόντα
 τάλαντα. καὶ ταῦτ' ἦν προσεξελεγκμένα. ὀπλίτην δὲ,
 ἢ ἵππεα, πλὴν τῶν οἰκείων, οὐδένα. ὁ δὲ πάντων
 καὶ φοβερώτατον, καὶ μάλιστα ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν,
 οὗτοι παρεσκευάσασαν τοὺς περιχώρους πάντας ἐχ-
 θρας, ἢ φίλας, ἔγγυτέρω, Μεγαρεῖς, Θεβαίους,
 Ἐυβοίους. καὶ τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ὑπέσχεον ἔχον-
 τα. καὶ οὐδεὶς ἂν ἔχοι παρὰ ταῦτ' εἰπεῖν ἄλλο οὐδέν.
 τὰ δὲ τοῦ Φιλίππου, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, σέ-
 ψασθε πῶς. πρῶτον μὲν ἦρχε τῶν ἀκολουθούντων,
 αὐτὸς αὐτοκράτωρ ὢν, ὁ τῶν εἰς τὸν πόλεμον μέγι-
 στον ἔστιν ἀπάντων. εἶθ' οὗτοι τὰ ὄπλα εἶχον ἐν
 ταῖς χερσὶν αἰεὶ. ἐπειτα χρημάτων εὐπόρει, καὶ ἐπρα-
 306 τεν, ἢ δόξειεν αὐτῷ, οὐ προλέγων ἐν ταῖς ψηφίσμα-
 σιν, οὐδ' ἐν τῷ φανερῷ βουλευόμενος, οὐδ' ὑπὸ τῶν
 συγκοφαντῶν κρινόμενος, οὐδὲ γράφας γένων
 παρανόμων, οὐδ' ὑπεύθυνος ἂν οὐδενί, ἀλλ' ἀπλῶς
 αὐτὸς δεσπότης, ἡγεμὼν, κύριος πάντων ὢν. ἐγὼ δ'
 ὁ πρὸς τοῦτον ἀντιτεταγμένος, (καὶ γὰρ τοῦτ' ἐξε-
 τάσαι δίκαιον,) τίνας κύριος ἦν; οὐδεὶς. αὐτὸ γὰρ

τὸ δημηγορεῖν πρῶτον, οὐ μόνον μετέχον ἐγὼ, ἐξι-
 σου προσιθίετε ὑμῖς τοῖς παρ' ἐκείνου μισθοροῦσι
 καὶ ἐμοί, καὶ ὅσα οὗτοι περιγέγοντο ἐμοῦ, (πολλὰ
 δ' ἐρίγνετο τοιαῦτα, δι' ἣν ἕκαστον τύχοι παρασῆν.)
 ταῦθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπήνετα βεβουλευμένοι. ἀλλ'
 ὅμως ἐκ τοιούτων ἐγὼ ἐλάττωμάτων, ἀμμάτους μὲν
 ὑμῖν ἐποίησα, Ἐυβοίους, Ἀχαιοὺς, Κορινθίους, Θε-
 βαίους, Μεγαρεῖς, Ἀστυναθίους, Κερκυραίους, ἄφ'
 ὧν μύριοι μὲν καὶ πεντακισχίλιοι ξένοι, διαχίλιοι δ'
 ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συνήχθησαν.
 χρημάτων δὲ, ὅσων ἠδυνήθημι ἐγὼ, πλείστην συν-
 τέλειαν ἐποίησα. εἰ δὲ λέγεις ἢ τὰ πρὸς Θεβαίους
 δίκαια, Αἰσχίνην, ἢ τὰ πρὸς Βυζαντίους, ἢ τὰ πρὸς
 Ἐυβοίους, ἢ περὶ τῶν ἠσιῶν καὶ διακέρην, πρῶτον
 μὲν ἀγορεύεις, ὅτι καὶ πρῶτον τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλή-
 των ἐκείνων ἀγωνισαμένων τμήσεων, τριακοσίαν
 οὐσῶν τῶν πεισῶν, τὰς διακοσίας ἡ πόλις παρέσχε-
 το, καὶ οὐκ ἐλάττωσθαι νομίζουσα, οὐδὲ κείνουσα
 τοὺς ταῦτα συμβουλεύσαντας, οὐδὲ ἀγανακτοῦσα ἐπὶ
 ταῦτοις ἐσθῆτο· αἰσχρὸν γὰρ ἀλλὰ τοῖς θεοῖς
 ἔχουσα χάρις, εἰ κακοῦ κινδύνου τοῖς Ἑλλήσι πέ-
 ριστάτος, αὐτῇ διπλάσια τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἀπάν-
 των σωτηρίαν παρέσχετο. εἶτα μὲν γὰρ χάρις χα-
 ρίτας τοῖσι, συγκοφαντῶν ἐμῆ, τί γὰρ νῦν λέ-
 307 γεις οἷα ἐρῆν πραττεῖν, ἀλλ' αὐτὸς, ὃν ἐν τῇ
 πόλει, καὶ παρῶν, ταῦτ' ἐρῶμεν, εἴπερ ἐνδέχεται
 παρὰ τοὺς παρόντας καιροὺς; ἐν οἷς οὐχ ὅσα ἐβου-
 λόμεθα, ἀλλ' ὅσα δοῖν τὰ πραγματά, εἶδει δεχέσθαι.
 ὁ γὰρ ἀντιπονεύμενος καὶ ταχὺ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπε-
 λαινομένους προσδεξόμενος, καὶ χρημάτων προσθή-
 σων, ὑπέσχεον ἔτοιμος. ἀλλ' εἰ νῦν ἐπὶ τοῖς πεπρα-
 γμένους κατηγορίας ἔχω, τί ἂν οἴσθε, εἰ τὸτ' ἐμοῦ
 περὶ τούτων ἀκριβολογούμενον, ἀπῆλθον αἱ πόλεις
 καὶ προσέδεκτα Φιλίππου, καὶ ἅμα Ἐυβοίας, καὶ
 Θεβῶν, καὶ Βυζαντίου κύριος κατέστη; τί ποιεῖν
 ἂν, ἢ τί λέγειν οἴσθε τοὺς κείθεις ἀνθρώπους του-
 τοῖσι; οὐχ, ὡς ἐξεδέθησαν; οὐχ, ὡς ἀπῆλαθησαν.
 βουλούμενοι μεθ' ἡμῶν εἶναι; εἶσα του μὲν Ἑλλησπόν-

των διὰ Βυζαντίων ἐγκρατῆς καθέστηκε, καὶ τῆς
 σιτοποιηθείας τῆς τῶν Ἑλλήνων κύριος [γέγονε] πό-
 λεμος δ' ὁμορος καὶ βαρῆς εἰς τὴν Ἀττικὴν διὰ Θη-
 βυλίων κεκομισται· ἀπλους δ' ἡ θάλαττα ὑπὸ τῶν
 ἐκ τῆς ὕβριος ὀρρωμένων ληστῶν γέγονεν. οὐκ ἂν
 ταῦτ' ἔλεγον, καὶ πολλὰ γέ πρὸς τοῦτοις ἕτερα;
 πονηρὸν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ συνοφαν-
 τῆς αἰὲ, καὶ πανταχοῦθεν βάσκικον, καὶ φιλαίτιον.
 τοῦτο δὲ καὶ φύσει κινᾶδος τάνθρωπιὸν ἔστιν, οὐδὲν
 ὑγιὲς ἐξ ἀρχῆς πεποιηκός, οὐδ' ἐλεύθερον, αὐτο-
 τραγικὸς ἰθνηκός, ἀρουραῖος Οἰνόμαχος, παράσημος
 ῥήτωρ. τί γὰρ ἢ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἦκει τῇ
 πατρίδι; νῦν ἡμῖν λέγεις ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων;
 ὡσπερ ἂν εἴ τις ἰατρος, ἀσφεινοῦσι μὲν τοῖς καμνου-
 308 σιν εἰσὼν μὴ λέγοι, μηδὲ δεικνῶσι, δὲ ὡν ἀπο-
 φείζονται τὴν νόσον· ἐπειδὴν δὲ τελευτήσῃ τις
 αὐτῶν, καὶ τὰ νομίζομενα αὐτῷ φέροισι, ἀκαλου-
 θῶν ἐπὶ τὸ μῆμα, δεξιοί· εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν
 ἄνθρωπος οὐτοσί, οὐκ ἂν ἀπέθανεν. ἐμβρόντητε,
 εἴτα νῦν λέγεις; οὐ τοίνυν οὐδὲ τὴν ἥτιαν αὐτῆν (εἰ
 ταύτη γαυρίας, ἐφ' ἣ στένει σε, ὡ κατάρτε,
 προσήμην), ἐν οὐδενὶ τῶν παρ' ἐμοῦ γεγονυῖαν εὐ-
 ρήσετε τῇ πόλει. οὐτοσί δὲ λογίζεσθε. οὐδαμῶς πο-
 ποτε, ὅποι προεβουλήσῃ ἐξεπεμφθῆν ὑφ' ὑμῶν ἐγώ,
 ἠττήθεις ἀπῆλθον τῶν παρὰ Φιλίππου πρέσβων·
 οὐκ ἐκ Θετταλίας, οὐδ' ἐξ Ἀμβρακίας, οὐκ ἐξ Ἠλ-
 λυριῶν, οὐ παρὰ τῶν Θρακῶν βασιλείων, οὐκ ἐκ
 Βυζαντίου, οὐκ ἄλλοθεν οὐδαμῶθεν. οὐ τὰ τελευ-
 τᾶτα προῆν ἐκ Θηβῶν, ἀλλ' ἐν οἷς κρατηθεῖεν οἱ
 πρέσβεις αὐτοῦ τῷ λόγῳ, ταῦτα τοῖς ὅπλοις ἐπιὼν
 κατεστέρεφτο, ταῦτ' οὐν απαιτεῖς παρ' ἐμοῦ, καὶ
 οὐκ αἰσγνῆν τὸν αὐτὸν εἰς τε μαλακίαν σκώπτων,
 καὶ τῆς τοῦ Φιλίππου δυνάμεως ἀξίων, ἕνα ὄντα,
 κρείττω γενέσθαι; καὶ ταῦτα τοῖς λόγοις· τίνας
 γὰρ ἄλλου κύριος ἦν ἐγώ; οὐ γὰρ τῆς γε ἐκάστου
 ψυχῆς, οὐδὲ τῆς τύχης τῶν παραταξαμένων, οὐδὲ
 τῆς στρατηγίας, ἧς ἐμὲ απαιτεῖς εὐθύνας. οὕτω
 σκαιὸς εἶ. ἀλλὰ μὴν, ὡν γ' ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος

εἶη, πᾶσαν ἐξέτασιν λαμβάνε. οὐ παραιτοῦμαι. τί-
 κα οὐν ἐστὶ ταῦτα; ἰδεῖν τὰ πράγματα ἀρχόμενα,
 καὶ προαισθεῖσθαι, καὶ προειπεῖν τοῖς ἄλλοις. ταῦ-
 τα πέπρακται μοι. καὶ εἴ τις ἐκασταχοῦ βραδυ-
 τητας, ὄκρους, ἀγνοίας, φιλονεικίας, (ἂ συνήλικα
 ταῖς πόλεσι πρόσσεστιν ἀπασαῖς, καὶ ἀναγκαῖα 309
 αἰμαστήματα,) ταῦθ' ὡς εἰς ἐλάχιστον συστῆλαι,
 καὶ τουναντίον εἰς ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν, καὶ τοῦ τὰ
 δεόντα ποιεῖν ὁμίην προτρέψαι. καὶ ταῦτά μοι παν-
 τα πεποίηται, καὶ οὐδεὶς μήποτε ἀνθρώπων εὐροί,
 τὸ κατ' ἐμέ, οὐδὲν ἐλλειφθέν. εἰ τοίνυν τις ἐροῖτο
 ὄντινον, τίσι τὰ πλεῖστα Φιλίππος, ὡν κατέπραξε,
 διωκήσατο, πάντες ἂν εἴποιεν· τῷ στρατοπέδῳ,
 καὶ τῷ δίδοναι, καὶ διαφθεῖρειν τοὺς ἐπὶ τῶν πρα-
 γμάτων. οὐκοῦν, τῶν μὲν δυνάμεων, οὐτε κύριος,
 οὐθ' ἡγεμὼν ἦν ἐγώ. ὡστε οὐδὲ ὁ λόγος τῶν κατα-
 ταῦτα προχθέντων πρὸς ἐμέ. καὶ μὴν, τῷ γε μὴ
 διαφθαρηναὶ χρήμασιν, κερᾶτηκα Φιλίππου. ὡσπερ
 γὰρ ὁ ἀνοῦμενος νενίκηκε τὸν λαβόντα, ἐὰν πρῆ-
 ται, οὕτως ὁ μὴ λαβὼν, μηδὲ διαφθαρεῖς, νενί-
 κηκε τὸν ἀνοῦμενον. ὡστε ἀήττητος ἡ πόλις τὸ
 κατ' ἐμέ. ἂ μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεσχόμην εἰς τὸ δι-
 καιῶς τοιαῦτα γράφειν τοιανὸν περὶ ἐμοῦ, πρὸς πολ-
 λοῖς ἑτέροις, ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τοῦτοις
 ἔστιν. ἂ δὲ πάντες ὑμεῖς ἴστε, ταῦτ' ἤδη λέξω·
 μετὰ γὰρ τὴν μάχην εὐθύς ὁ δῆμος, εἰδὼς καὶ
 ἐωρακὼς πάντα, ὅσα ἐπραττον ἐγώ, ἐν αὐτοῖς τοῖς
 δεινοῖς καὶ φοβεροῖς ἐμβεβηκῶς, ἠνίκ' οὐδὲ ἀγνο-
 μονῆσαι τε θανμαστόν ἦν τοὺς πολλοὺς πρὸς ἐμέ·
 πρῶτον μὲν, περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως βουλευόμε-
 νος, τὰς ἐμὰς γνώμας ἐχειροτόνει. καὶ πάνθ', ὅσα
 τῆς φυλακῆς ἕνεκα ἐπραττετο, ἢ διατάξις τῶν φυ-
 λακῶν, αἱ τάφροι, τὰ εἰς τὰ τείχη χρήματα, δια 310
 τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων ἐγένετο. ἐπειθ' αἰρούμενος
 αἰτιῶν ἕκ παντῶν γ' ἐμέ ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος.
 καὶ μετὰ ταῦτα συστάντων, οἷς ἦν ἐπιμελὲς κακῶς
 ἐμέ ποιεῖν, καὶ γραφῆς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας,
 πάντα ταῦτα ἐπαγόντων μοι, οὐ δι' ἑαυτῶν τὸ γε

πρωτων, ἀλλὰ δὲ οὖν μάλιστα ὑπελάμβανον ἀγνοήσεσθαι· (ὅστε γὰρ δῆπον καὶ μνησθε, ὅτι τοὺς πρώτους χρόνους, καθ' ἑκάστην σχεδόν τι ἡμέραν ἐκονομήν ἐγώ, καὶ οὐτ' ἀπόνομι Σωσιπλεύους, οὔτε συκοφαντία Φιλοκράτους, οὔτε Διώνδου, καὶ Μελανίου μανία, οὐτ' ἄλλ' οὐδέν, ἀπειρατον ἦν τούτοις κατ' ἐμοῦ) ἐν τοίνυν τούτοις πάσι, μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεοὺς, δεύτερον δὲ δι' ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἄλλους [ἅπαντας] Ἀθηναίους, ἐσώζομαι. δικαίως, τοῦτο γὰρ καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὁμοιοκότων, καὶ γνόντων τὰ εὐσοχα δικαστῶν. αὐκοῦν, ἐν μὲν οἷς εἰσηγγελόμην, ὅτε ἀπεψηφίζεσθί μου καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τοῖς διώκουσιν οὐ μετεδίδοτε, τότε ἐψηφίζεσθε τὰ ἄριστά με πράττειν. ἐν οἷς δὲ τὰς γραφὰς ἀπέφυγον, ἔνομα καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἀπεδεικνύμην. ἐν οἷς δὲ τὰς εὐθύναις ἐπεσημαίνεσθε, δικαίως καὶ ἀδωροδοκίῃς πάντα μοι πεποῶσθαι προσωμολογεῖτε. τούτων οὖν οὕτως ἔχοντων, τί προσήκειν, ἢ τί δικαίον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πεποῶσθαι θεσθαι ὄνομα τὸν Κτισσιφῶντα; οὐχ, ὃ τὸν δῆμον εἴρα τιθέμενον; οὐχ, ὃ τοὺς ὁμοιοκότας δικαστάς; οὐχ, ὃ τὴν ἀληθειαν παρὰ πάσι βεβαιούσαν; ναί, φησὶν. ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν; καὶ 311 νῆ Δ' εὐδαιμόν γε. ἀλλὰ τί μᾶλλον, ὃ πολλὰκις μὲν φυγῶν, μηδεπωποτε δ' ἐξελεγχθεὶς ἀδικῶν, ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως; καίτοι πρὸς γε τούτων, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν εἰπῆν ἐστὶ μοι. οὐδεμίαν γὰρ πάποτ' ἐγραψατὰ με, οὐδ' ἐδίωξε γραφὴν· ὥστε ὑπὸ σοῦ γε οἰμολόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολιτή. πολλαχόθεν μὲν τοίνυν ἂν τις ἴδοι τὴν ἀγνοήσομην αὐτοῦ καὶ τὴν βουβανίαν· οὐχ ἡκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. ἐγὼ δ' ὅλοισ μὲν, ὅστις, ἄνθρωπος ὢν, ἀνθρώπων τύχην προφέρει, παντελῶς ἀνόητον ἡγοῦμαι, καὶ ἀπαιδεύτον· ἦν γὰρ ὃ τὰ βέλτεστα πράττειν νομίζον καὶ ἀρίστην ἔρειν οἴομενος, οὐκ οἶδεν, εἰ τοιαύτη μενεὶ μέγρο

καὶ τῆς ἐσπέρας, πῶς χρηὴ περὶ ταύτης λέγειν; ἢ πῶς οὐνειδίξειν ἑτέροι; ἐπειδὴ δ' οὗτος πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τούτων ὑπερηφάνῳ κέχρηται τῷ λόγῳ, σκέψασθ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε, ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτερον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. ἐγὼ τὴν μὲν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἡγοῦμαι. καὶ τοῦθ' ὁρῶ καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ὑμῖν καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πυθιον μαρτυρούμενον· τὴν μὲντοι τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἢ νῦν ἐπέχει, γαλεπὴν καὶ δεινὴν. τίς γὰρ Ἑλλήνων, ἢ τίς βαρβάρων, οὐ πολλῶν κακῶν καὶ μεγάλων ἐν τῷ παρόντι καιρῷ πεπεῖραται; τὸ μὲν τοίνυν προσελέσθαι τὰ κάλλιστα, καὶ τὸ τῶν οἰθθέντων ἐκείνων Ἑλλήνων, εἰ πρόοιντο ἡμᾶς, ἂν ἐν εὐδαιμονίᾳ διάξειν, τούτων αὐτῶν ἄμεινον πράττειν, τῆς ἀγαθῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι τίθημι. τῷ δὲ προσκερῶσαι, καὶ μὴ πάνθ', ὡς ἡβουλόμεθ', ἡμῖν 312 συμβῆναι, τῆς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τύχης το ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμᾶς [μέρος] μετεκληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. τὴν δὲ ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν, καὶ τὴν ἐνός ἡμῶν ἑκάστου, ἐν τοῖς ἰδίαις ἐξετάζειν δικαίον εἶναι νομίζω. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτωσι περὶ τῆς τύχης [ἐξετάζειν] ἀξίῳ, ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὡς ἑμαυτοῦ δοκῶ. νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν συνδοκεῖν. ὃ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναι φησὶ· τὴν μικρὰν καὶ φανερὰν τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. καὶ πῶς ἐνὶ τούτῳ γενέσθαι; καὶ μὴν, εἴγε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν, Δισχίνη, προαιρηθῆ, πρὸς τὴν σαντοῦ σκοπέι· κἂν εὖρης τὴν ἐμὴν βελτίῳ τῆς σῆς, παῦσαι λοιδορούμενος αὐτῆ. σκοπεῖ τοίνυν εὐθύς ἐξαρχῆς· καὶ μου, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῶ μηδεῖς. ἐγὼ γὰρ οὐτ' εἰ τις πενίαν προσηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, οὐτ' εἰ τις ἐν ἀφθονοῖς τραφεῖς, ἐπὶ τούτῳ σεμνύνεται· ἀλλ' ὑπὸ τῆς τουτουῖ τοῦ γαλεποῦ βλασφημίας καὶ συκοφαντίας εἰς τοιούτους λόγους ἐπιπίπτειν ἀναγκάζομαι, ὅς ἐκ τῶν ἐνόντων ὡς ἂν δύνωμαι μετρωτάτα χρήσομαι. ἐμοὶ μὲν τοίνυν

ὑπῆρξεν, *Διογίνην*, παιδὶ μὲν ὄντι φοιτᾶν εἰς τὰ
 προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν, ὅσα χρή τὸν
 μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἑνδειαν. ἐξελθόντι δὲ
 ἐν παιδῶν, τὰκόλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν,
 τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμίαν φιλοτιμίαν, μήτε
 ἰδίας μήτε δημοσίας, ἀπολείπεσθαι· ἀλλὰ καὶ τῇ
 πόλει, καὶ τοῖς φίλοις χρήσιμον εἶναι. ἐπειδὴ δὲ
 πρὸς τὰ κοινὰ προσελθεῖν ἐδοξέ μοι, τοιαῦτα πολι-
 313 τεύματα ἐλέσθαι, ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος,
 καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολλὰκις ἐστεφανώσθαι,
 καὶ μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς οὐ καλὰ γέ ἦν,
 ἃ προσείδομην, ἐπιχειροῦν λέγειν. ἐγὼ μὲν δὴ τοι-
 αυτῇ συμβεβηκότα τύχη, καὶ πόλλ' ἂν ἔχων ἔτερό
 πέιν περὶ αὐτῆς, παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυ-
 πῆσαι τινας ἐν οἷς σεμνύνομαι. σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνὴρ,
 καὶ διαπεύων τοὺς ἄλλους, σκοπεῖ πρὸς ταύτην,
 ὅποιά τινι κέχρησαι τύχη· δι' ἣν, παῖς μὲν ὢν,
 μετὰ πολλῆς ἐνδείας ἐτραφῆς, ἀμὲν τῷ πατρὶ πρὸς
 τῷ διδασκαλεῖα προσεδρεύων, τὸ μέλαν τρίβων, καὶ
 τὰ βάρβαρα σπογγίζων, καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν,
 οἰκέτον τάξιν, οὐκ ἔλευθέρου παιδὸς, ἔχων. ἀνὴρ
 δὲ γενόμενος, τῇ μητρὶ τελοῦσθαι τὰς βίβλους ἀνεγί-
 γνωσκεις, καὶ τὰλλα συνεσκευαστοῦ· τὴν μὲν νύκτα
 νεβρίζων, καὶ κρατηρίζων, καὶ καθάιστον τοὺς τε-
 λουμένους, καὶ ἀποματρῶν τῷ πηλῷ καὶ τοῖς πιτύ-
 ροις, καὶ ἀυστὰς ἀπὸ τοῦ καθαρμοῦ, καὶ κλειῶν
 λέγειν, ἔφυγον καιὸν, εὐρον ἄμεινον· ἐπὶ τῷ μη-
 δένα ποῖποτε τηλικούτου ὀλολύξαι σεμνυνόμενος· καὶ
 ἔρωγε νομίζω· μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτὸν φθιγγεσθαι μὲν
 οὕτω μέγα, ὀλολύξεν δ' οὐχ ὑπέρολαμπον· ἐν δὲ
 ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς θιάσους ἀγωνίᾳ διὰ τῶν
 ὀδῶν, τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ μαράθρῳ, καὶ τῇ
 λευκῇ, τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβων, καὶ ὑπὲρ
 τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν, καὶ βοῶν, εὐοῖ σαβοῖ, καὶ
 ἐποσχόμενος ὑῆς ἄττης, ἄττης ὑῆς· ἔσαρχος, καὶ
 προηγμένων, καὶ κισσαφόρος, καὶ λιανοφόρος, καὶ
 τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τῶν γραιῶν προσαγορευόμενος,
 314 μισθὸν λαμβάνων τούτων ἐνθροπία καὶ στρεπτύς

καὶ νεήλατα, ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν ὡς ἀληθῶς αὐτὸν
 εὐδαιμονίσσει, καὶ τὴν αὐτοῦ τύχην; ἐπειδὴ δ' εἰς
 τοὺς δημοτάς ἐνεγράφης ὁπωσδήποτε, ἐὰν γὰρ τοῦτο
 γέ, [ἐπειδὴ δ' οὐν ἐνεγράφης,] εὐθίως τὸ καλλίστον
 ἐξελέξω τῶν ἔργων, ὑπογραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν
 τοῖς ἀρχαίοις, ὡς δ' ἀπηλλάγης ποτὲ καὶ τούτου,
 πάνθ', ἃ τῶν ἄλλων κατηγορεῖς, αὐτὸς ποιήσας,
 οὐ κατήσχυνας μὰ Δί' οὐδὲν τῶν προὔπηχμένων τῷ
 μετὰ ταῦτα βίῳ· ἀλλὰ μισθώσας σπαντὸν τοῖς βαρυ-
 στόνοις επικαλουμένοις ἐκείνοις υποκριταῖς, Σιμίλω
 καὶ Σωκράτει, ἐτραγωνίστις, σῦνα καὶ βότρως,
 καὶ ἐλάας συλλέγων, ὡσπερ ὁπωρώνης ἐκείνος ἐκ
 τῶν ἀλλοτριῶν χωρίων, πλείω λαμβάνων ἀπὸ του-
 τῶν τραύματα, ἢ τῶν ἀγῶνων, οὗς ὑμεῖς περὶ τῆς
 ψυχῆς ἠγωνίζεσθε. ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος
 ὑμῖν ὁ πρὸς τοὺς θεατὰς πόλεμος· ὑφ' ἧν πολλὰ
 τραύματ' ἐληφῶς, εἰκότως τοὺς ἀπείρους τῶν τοι-
 οῦτων κινδύνων ὡς δειλοὺς σκοπίτε. ἀλλὰ γὰρ
 παρὶς ὢν τὴν πενίαν αἰτιάσαιτ' ἂν τις, πρὸς αὐτὰ
 τὰ τοῦ τρόπου σου βαδιοῦμαι κατηγορήματα. τοι-
 αῦτην γὰρ ἔλλου πολετείαν, ἐπειδὴ ποτὲ καὶ τοῦτ'
 ἐπῆλθε σοι ποιῆσαι, δι' ἣν εὐτυχουσης μὲν τῆς πα-
 τρίδος, λαγῶ βίον ἔζης, δεδωὶς καὶ τρέμων, καὶ
 αἰεὶ πληγήσεσθαι προσδοκῶν ἐφ' οἷς σπαντῷ συνήθεις
 ἀδικοῦντι· ἐν οἷς δ' ἠτύχησαν οἱ ἄλλοι, θρασυς ὢν
 ὑφ' ἀπάντων ὤψαι. καίτοι, ὅστις χιλίων πολιτῶν
 ἀποθανόντων ἐθαρόθησε, τί οὗτος παθεῖν ὑπὸ τῶν
 ζώντων δικαίως ἐστι; πολλὰ τοίνυν ἔτερό εἰπεῖν
 ἔχων περὶ αὐτοῦ, παραλείψω. οὐ γὰρ ὅσ' ἂν δεῖ- 315
 ξάμι προσόντ' αἰσχρὰ τούτω, καὶ οὐεῖδη, πάντ'
 οἶμαι δεῖν εὐχερῶς λέγειν· ἀλλ' ὅσα μηδὲν αἰσχρὸν
 ἐστὶν εἰπεῖν ἐμοί. ἐξετάσωμεν τοίνυν παραλλήλα τὰ
 σοὶ καὶ μοι βεβιωμένα, πρῶτος, καὶ μὴ πικρῶς, *Αἰ-
 σχλίην*. εἰτε ἐρωτήσωμεν τουτουσί, τὴν ὀποτέρου τύ-
 χην ἂν εἰοιθ' ἕκαστος αὐτῶν. εἰδιδασκες γραμματα,
 ἐγὼ δ' ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελοῦμην. ἐχόρευες,
 ἐγὼ δ' ἐχορήγουν. ἐγραμματεύες, ἐγὼ δ' ἐκκλησία-
 ζον. ἐτραγωνίστις, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν. ἐξέπαιτες,

ἐγὼ δ' ἐσώοιτον. ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολιτευσθε πάντα, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος· ἴω τάλλα. ἀλλὰ νυνὶ τήμερον, ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι δοιμάζομαι· τὸ δὲ μηδοιοῦν ἀδικεῖν, ἀνωλογγήμαί σοι δὲ συγκοάντη μὲν εἶναι δοκεῖν ὑπάρχει. κινδυνεύετε δὲ, εἴτ' εἴτι δεῖ σε τοῦτο ποιεῖν, εἴτ' ἤδη πεπαῦσθαι, μὴ μεταλαμβάνετε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. ἀγαθὴ γε (οὐχ ὄρα;) τύχη συμβεβηκόσης, τῆς ἐμῆς ὡς φαύλης κατηγορεῖς. φέρε δὴ, καὶ τὰς τῶν λειτουργιῶν μαρτυρίας, ὧν λελειτούργηκα, ὑμῖν ἀναγνώσασας. παρανάγνωθι δ' ἡμῖν καὶ σὺ τὰς φήσεις, ὡς ἐλυμήνω· Ἡπώ λιπὼν κευθμῶνα, καὶ σκότον πύλας, καὶ κακαγγελίην μὲν ἴσθι μὴ θέλοντά με, καὶ κακὸν κακῶς σε μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ, ἐπειτα δὲ οὗτοι πάντες ἀπολέσειαν, πονηρὸν ὄντα πολίτην, καὶ προδότην καὶ τριταγωνιστήν. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐν μὲν τοίνυν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν, τοιοῦτος ἐγὼ· ἐν δὲ τοῖς ἰδίῳις, εἰ μὴ πάντες ἴστε, ὅτι κοι-
 316 νὸς καὶ φιλόανθρωπος, καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ· καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι, οὐδὲ παρασχοίμην ἂν περὶ τούτων οὐδεμίαν μαρτυρίαν, οὐτ' εἴ τις ἐκ τῶν πολέμιων ἐλυσάμην, οὐτ' εἴ τις ἐν γατέρας ἀποροῦσι συνεξέδωκα, οὐτ' ἐπὶ τῶν τοιούτων οὐδέν. καὶ γὰρ οὕτω πως ὑπέληφα· ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν εὖ παίδοντα δεῖν μεμνηθῆναι τὸν πάντα χρόνον· τὸν δ' εὖ ποιήσαντα εὐθύς ἐπιλεθῆσθαι αὐτῶν, εἰ δὲ τὸν μὲν χρηστοῦ, τὸν δὲ μὴ μικροψύχου ποιεῖν ἔργον ἀνθρώπου. τὸ δὲ τὰς ἰδίας ἐνεργείας ὑπομνήσκειν καὶ λέγειν, μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ οὐκ εἶδέν. οὐ δὴ ποιήσω τοιοῦτον οὐδέν, οὐδὲ προσχθήσομαι, ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπελήμμαι περὶ τούτων, σοκεῖ μοι. βούλομαι δὲ τῶν ἰδίων ἀπαλλαγεῖς, εἴτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ τῶν κοινῶν. εἰ μὲν γὰρ ἔχετε, Αἰσχίνη, τῶν ὑπὸ τούτῳ τὸν ἥλιον εἰ-

πὴν ἀνθρώπων, ὅστις ἀθῶος τῆς Φιλίππου πρότερον, καὶ νῦν τῆς Ἀλεξάνδρου δυναστείας γέγονεν, ἢ τῶν Ἑλλήνων, ἢ τῶν βαρβάρων, ἔστω. συγχωρῶ σοι, τὴν ἐμὴν, εἴτε τύχην, εἴτε δυστυχίαν ὀνομάζειν βούλει, πάντων αἰτίαν γεγενῆσθαι. εἰ δὲ καὶ τῶν μηδεπώποτ' ἰδόντων ἐμὲ, μηδὲ φωνῆν ἀκηκόωντων ἐμοῦ, πολλοὶ πολλὰ καὶ δευὰ πέπονθασιν, μὴ μόνον καὶ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλαι καὶ ἔθνη, πόσῳ δικαιοτέρου καὶ ἀληθείστερου, τὴν ἀπάντων, ὡς εἴκεν, ἀνθρώπων τύχην κοινήν, καὶ φορὰν τινα πραγμάτων χαλεπὴν, καὶ οὐχ οἷαν εἶδει, τούτων αἰτίαν ἠγεῖσθαι. σὺ τοίνυν ταῦτ' ἀφείς, ἐμὲ τὸν παρὰ τούτοις πεπολιτευμένον αἰτίῳ, καὶ ταῦτ' εἰδὼς, ὅτι, εἰ μὴ καὶ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπιβαλλεῖ τῆς βίβλ. 317 βλασφημίας ἀπάσι, καὶ μάλιστα σοί. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ καὶ ἐμαντὸν αὐτοκράτωρ ὦν περὶ τῶν πραγμάτων ἐβουλεύομην, ἢν ἂν τοῖς ἄλλοις φήτορσιν ὑμῖν ἐμὲ αἰτίωσθαι. εἰ δὲ παρήτε μὲν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσις αἰεὶ, ἐν κοινῷ δὲ τὸ συμφέρον ἢ πόλις προὔτιθει σκοπεῖν, πᾶσι δὲ ταῦτ' ἐδόκει τότε ἄριστ' εἶναι, καὶ μάλιστα σοί· (οὐ γὰρ ἐπ' εὐνοίᾳ γ' ἐμοὶ παρεχόμενος ἐλπίδων, καὶ ζήλου, καὶ τιμῶν, ἃ πάντα προσῆν τοῖς τότε κρατομένοις ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ἠττώμενος δηλονότι, καὶ τῷ μηδὲν ἔχειν εἰπεῖν βέλτιον,) πῶς οὐκ ἀδικεῖς καὶ δευὰ ποιεῖς, τούτοις νῦν ἐγκυλοῦν, ὧν τὸτ' οὐκ εἶχες λέγειν βέλτιον; παρὰ μὲν τοίνυν τοῖς ἄλλοις ἐγὼ γ' ὄρα πᾶσιν ἀνθρώποις θεωρησμένα καὶ τεταγμένα οὕτω πως τὰ τοιαῦτα. ἀδικεῖ τις ἐκῶν; ὄργη καὶ τιμωρία κατ' αὐτοῦ. ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγνώμη ἀπὸ τῆς τιμωρίας τούτου. οὐτ' ἀδικῶν τις, οὐτ' ἐξαμαρτάνων, εἰς τὰ πᾶσι δοκούντα συμφέρειν ἑαυτὸν δοῦς, οὐ κατωθῶσε μεθ' ἀπάντων; οὐκ οὐκ εἰδίζειν, οὐδὲ λοιδορεῖσθαι τῷ τοιαύτῳ δικαίον, ἀλλὰ συνάχθεσθαι. φανήσεται τοίνυν ταῦτα πάντα οὕτως, οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτῆ τοῖς ἀγράφοις νόμοις καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἠθεσι διαγοιμένα. Αἰσχίνης τοίνυν τοσοῦτον ὑπερβέβηκεν ἀπαντας ἀν-

φρόνους ὡμότητι, καὶ συνοφαντία, ὥστε καὶ
 ὅν αὐτὸς οἷς ἀτυχημάτων ἐμμένητο, καὶ ταῦτ'
 ἐμοῦ κατηγορεῖ. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὡσπερ αὐτὸς
 ἀπλῶς καὶ μετ' εὐνοίας πάντας εἰρηκῶς τοὺς λό-
 γους, φιλάττειν ἐμὲ καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπως
 318 μὴ παρακρούσωμαι, μὴδ' ἐξαπατήσω, δεινόν,
 καὶ γόητα, καὶ σφαιστήν, καὶ τὰ τοιαῦτ' ὀνο-
 μάξων. ὡς, εἴαν πρότερός τις εἴποι τὰ προσόνθ'
 ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, καὶ
 οὐκ ἐτι τοὺς ἀκούοντας σκεψομένους, τίς ποτ' αὐτὸς
 ἐστὶν ὁ ταῦτα λέγων. ἐγὼ δ' οἶδ', ὅτι γινώσκετε
 τοῦτον ἅπαντες, καὶ πολὺ τούτῳ μᾶλλον, ἢ ἐμοί,
 νομίζετε ταῦτα προσεῖναι. κῆκεῖνο δ' ἐγὼ οἶδ', ὅτι
 τὴν ἐμὴν δεινότητα, (ἔστω γὰρ καίτοι ἐγὼ ὄρω
 τῆς τῶν λερότων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖ-
 στον μέρος κυρίως ὄντας· ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέ-
 ξησθε, καὶ πρὸς ἕκαστον ἔχη εὐνοίας, οὕτως ὁ
 λέγων ἔδοξε φρονεῖν) εἰ δ' οὖν ἐστὶ καὶ παρ' ἐμοί
 τις ἐμπειρία τοιαύτη, ταύτην μὲν εὐρήσετε πάντες
 ἐν τοῖς κοινοῖς ἐξεταζομένην ὑπὲρ ὑμῶν αἰεὶ, καὶ
 οὐδαμοῦ καθ' ἑμῶν, οὐδ' ἰδίᾳ τὴν δὲ τούτου τῶν-
 αντιόν οὐ μόνον ἐν τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν,
 ἀλλὰ καὶ εἰ τις ἐλύπησέ τι τοῦτον, ἢ προσέκρουσέ
 που, κατὰ τοιούτων. σὺ γὰρ αὐτῇ δικαίως, οὐδ'
 ἐφ' ἃ συμφέροι τῇ πόλει, ζητᾷται. οὔτε γὰρ τὴν ὀρ-
 γήν, οὔτε τὴν ἐχθρῶν, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν τῶν τοι-
 ούτων, τὸν καλὸν ἀγαθὸν πολίτην δεῖ τοὺς ὑπὲρ
 τῶν κοινῶν εἰσεληλυθότας διασπᾶς ἀξιοῦν αὐτῷ βε-
 βαιοῦν, οὐδ' ὑπὲρ τούτων εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. ἀλλὰ
 μάλιστα μὲν μὴ ἔχειν ταῦτ' ἐν τῇ φύσει· εἰ δ' ἄρ'
 ἀνάγκη, πρῶτος καὶ μετρώς διακείμενα ἔχειν. ἐν
 τίσιν οὖν σφοδρῶν εἶναι τὸν πολιτευόμενον καὶ τὸν
 φήτορα δεῖ; ἐν οἷς τῶν ὅλων τι κινδυνεύεται τῇ
 πόλει, καὶ ἐν οἷς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐστὶ [τι] τῷ
 δήμῳ. ἐν τούτοις ταῦτα γὰρ ἐστὶ γενναίου καὶ ἀγα-
 319 θοῦ πολίτου. μηδενὸς δὲ ἀδικήματος πώποτε δημο-
 σίου, προσθήσω δὲ μὴδ' ἰδίου, δίκην ἀξιώσαντα
 λαβεῖν παρ' ἐμοῦ, μὴδ' ὑπὲρ τῆς πόλεως, μὴδ'

ὑπὲρ αὐτοῦ, στεφάνου καὶ ἐπαίνου κατηγορίαν νῦν
 ἤκειν συνεσκευασμένον, καὶ τοσοῦτοισὶ λόγους ἀνη-
 λοκέναι, ἰδίας ἐχθρας ἕνεκα, φθόνου καὶ μικροψυ-
 χίας ἐστὶ σημεῖον, οὐδενὸς χρηστοῦ. τὸ δὲ δὴ καὶ
 τοὺς πρὸς ἑμαυτὸν ἀγῶνας ἐσσαντα, νῦν ἐπὶ τόνδ'
 ἤκειν, καὶ πᾶσαν ἔχει κακίαν. καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἐκ
 τούτων, Αἰσχίνη, τῶν λόγων ἐπίδειξιν τινα φονα-
 σκίας βουλόμενος ποιήσασθαι, τοῦτον προσέειπαι
 τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀδικήματος οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν.
 ἐστὶ δ' οὐχ ὁ λόγος τοῦ ῥήτορος, Αἰσχίνη, τίμος,
 οὐδ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τὸ ταῦτα προαιρεί-
 σθαι τοῖς πολλοῖς, καὶ τὸ τοὺς αὐτοὺς καὶ μισεῖν,
 καὶ φιλεῖν, οὐσπερ ἂν ἡ πατρίς. ὁ γὰρ οὕτως ἔχων
 τὴν ψυχὴν, οὗτος ἐπ' εὐνοία πάντ' ἐρεῖ. ὁ δ' ἀφ'
 ὧν ἡ πόλις προοράται τινα κίνδυνον ἑαυτῇ, τούτους
 θεραπεύων, οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὀρμῆι τοῖς πολλοῖς.
 οὐκ οὐδὲ τῆς ἀσφαλείας τὴν αὐτὴν ἔχει προσδο-
 κίαν. ἀλλ' (ὄρα;) ἐγὼ ταῦτα γὰρ συμφέρονθ' εἰ-
 λόμην τουτοισί, καὶ οὐδὲν ἐξαιρέτον, οὐδ' ἰδιον
 πεποίημαι. ἄρ' οὖν οὐδὲ σὺ; καὶ πῶς; ὡς εὐθὺς
 μετὰ τὴν μάχην προσβευτῆς ἐπορεύου πρὸς Φίλιπ-
 πον, ὡς ἦν τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις συμφορῶν
 αἰτίος τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτ' ἀρνούμενος πάντα τὸν
 ἔμπροσθεν χρόνον ταύτην τὴν χρείαν, ὡς πάντες
 ἴσασι. καὶ τοι τίς ὁ τὴν πόλιν ἐξαπατῶν; οὐχ ὁ μὴ
 λέγων, ἂ φρονεῖ; τῷ δ' ὁ κῆρυξ καταράται καθ'
 ἐκάστην ἐκκλησίαν δικαίως; οὐ τῷ τοιούτῳ; τί δὲ
 μείζον ἔχει τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα κατ' ἀνδρὸς ῥήτο- 320
 ρος, ἢ εἰ μὴ ταῦτα καὶ φρονεῖ καὶ λέγει; σὺ τοίνυν
 οὗτος εὐσεθής. εἴτα σὺ φθέγγῃ, καὶ βλέπειν εἰς τὰ
 τουτωνὶ πρόσωπα τολμᾷς; πότερ' οὐχ ἡγῆ γινώ-
 σκειν αὐτοὺς, ὅστις εἰ; ἢ τοσοῦτον ὑπνον καὶ λή-
 θην ἅπαντας ἔχειν, ὥστ' οὐ μεμνησθαι τοὺς λόγους,
 οὐς ἐδημηγόρεις ἐν τῷ δήμῳ, καταρώμενος καὶ διο-
 μνύμενος, μηδὲν εἶναι σοὶ καὶ Φιλίππῳ πράγμα;
 ἀλλ' ἐμὲ τὴν αἰτίαν σοὶ ταύτην ἐπάγειν τῆς ἰδίας
 ἕνεκ' ἐχθρας, οὐκ οὐσαν ἀληθῆ. ὡς δ' ἀπηγγέλθη
 τάχισθ' ἢ μάχῃ, οὐδὲν τούτων φροντίσας, εὐθύς

ὁμολογεῖς καὶ προσποιῶ φίλιαν, καὶ ξενίαν εἶναι σοὶ πρὸς αὐτὸν, τῇμισθαρινὰ ταῦτα μετατιθέμενος τὰ ὀνόματα· ἐν ποίας γὰρ ἴσης ἢ δικαίας προφάσεως, Αἰσχίνη, τῇ Γλαυκοθέας τῆς τυμπανιστορίας ξένος, ἢ φίλος, ἢ γνώσιμος ἦν Φίλιππος; ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρω· ἀλλ' ἐμισθώθης ἐπὶ τῷ τὰ τουτουὶ συμφέροντα διαφθεῖρην. ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερώς αὐτὸς σουτοῦ εἰλημμένος προδότης, καὶ κατὰ σουτοῦ μηνυτῆς ἐπὶ τοῖς συμβάσει γερονῶς, ἐμοὶ λοιδορῆ, καὶ ὀνειδίζεις ταῦτα, ὧν πάντας μᾶλλον αἰτίους εὐρήσεις, ἢ ἐμέ. πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ μεγάλα ἢ πόλις, Αἰσχίνη, καὶ προσέλετο καὶ κατωρθώσε δὲ ἐμοῦ, ὧν οὐκ ἠμνημόνησε. σημειῶν δέ· χειροτονῶν γὰρ ὁ δῆμος τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι παρ' αὐτὰ τὰ συμβάντα, οὐ σὲ χειροτόνησε προβληθέντα, οὐ σὲ, καίπερ εὐφρονον ὄντα· οὐδὲ Δημάδην, ἄρτι πεποικηκότα τὴν εἰρήνην, οὐδ' Ἠγήμονα, οὐδ' ἄλλον ὑμῶν οὐδένα, ἀλλ' ἐμέ. καὶ παρελθόντος σοῦ, 321 καὶ Πυθοκλέους ὁμοῦς καὶ ἀναιδῶς, ὧ Ζεῦ καὶ θεοί, [καὶ] κατηγοροῦντων ἐμοῦ ταῦτα, ἃ καὶ σὺ νυνί, καὶ λοιδοροῦμένων, εἰ ἄμεινον ἐχειροτόνησεν ἐμέ. τὸ δ' αἴτιον οὐκ ἀγνοεῖς μὲν, ὅμως δὲ φράσω σοὶ κάγω. ἀμφοτέρω ἦδεςαι οὗτοι, τὴν τ' ἐμὴν εὐνοίαν καὶ προθυμίαν, μεθ' ἧς τὰ πραγματ' ἐπραττον, καὶ τὴν ὑμετέρων ἀδικίαν· ἃ γὰρ εὐθενούντων τῶν πραγμάτων ἠρνεῖσθε διωκνήμενοι, ταῦτ' ἐν οἷς ἐπταίσειν ἢ πόλις, ὁμολογήσατε. τοὺς οὖν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς αὐτηχημασιν, ὧν ἐφρόνουσι λαβόντας ἀδειαν, ἐχθροὺς μὲν πόλει, φανεροὺς δὲ τὸθ' ἠγήσαντο αὐτοῖς γεγενῆσθαι. εἶτα καὶ προσήκειν ὑπελάμβανον τὸν ἐροῦντα ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι, καὶ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν κοσμήσαντα, μὴθ' ὁμορόφιον, μὴθ' ὁμόσπονδον γεγενῆμενον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνους παραταξαμένοις, μὴθ' ἐκεῖ μὲν κομᾶσθαι, καὶ παιανίζειν ἐπὶ ταῖς τῶν Ἑλλήνων συμφοραῖς μετὰ τῶν αὐτοχέρον τουτόφρονου, δεῦρο δ' ἐλθόντα τιμᾶσθαι, μὴδὲ τῇ φωνῇ δακρυεῖν ὑποκρινόμενον τὴν ἐκείνων τύχην, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ συναλγεῖν. τοῦτο δ' ἐώρων παρ' ἑαυτοῖς καὶ

παρ' ἐμοί, παρ' ὑμῖν δ' οὐ. διὰ ταῦτ' ἐμὲ ἐχειροτόνησαν, καὶ οὐχ ὑμᾶς. καὶ οὐχ ὁ μὲν δῆμος οὗτος, οἱ δὲ τῶν τετελευτηκότων πατέρες καὶ ἀδελφοί, ὑπὸ τοῦ δήμου αἰσθέντες ἐπὶ τὰς ταφὰς, ἄλλως πως. ἀλλὰ, θεῶν ποιεῖν αὐτοὺς τὸ περιδαιτυνῶν παρ' οἰκειοτάτῳ τῶν τετελευτηκότων, ὡσερ ταλλ' εἰώθε γίνεσθαι, τοῦτ' ἐποίησαν παρ' ἐμοί. εἰκότως. γένοι μὲν γὰρ ἕκαστος ἐκάστῳ μᾶλλον οἰκείος ἦν ἐμοῦ· κοινῇ δὲ πᾶσιν οὐδεὶς ἐγγυτέρω· ὧ γὰρ τὸ ἐκείνους σωθῆναι, καὶ κατορθῶσαι μάλιστα διεφ- 322 ρεν, οὗτος καὶ παθόντων, ἃ μὴποτ' ὄφελον, τῆς ὑπὲρ ἀπάντων λύπης πλείστον μετέχευε. λέγε δ' αὐτῷ τουτουὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὃ δημοσίᾳ προσέλετο ἢ πόλις αὐτοῖς ἐπιγράψαι, ἢ εἰδῆς, Αἰσχίνη, καὶ ἐν αὐτῷ τουτουὶ σουτόν ἀγνώμονα καὶ συνοφάντην ὄντα καὶ μισρὸν. λέγε.

Ἐπίγραμμα.

Οἷδε πάτρας ἕνεκα σφετέρως εἰς δῆρον ἔθεντο
 Ὀπλά, καὶ ἀντιπαλῶν ὕβριν ἀπεσκέδασαν.
 Μαργάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ λήματος, οὐκ ἐσάωσαν
 Ψυχὰς, ἀλλ' αἰδῆν κοινὸν ἔθεντο βράβην,
 Οὐνεκεν Ἑλλήνων, ὡς μὴ ζυγὸν αὐχένι θέντες
 Δουλοσύνης, στυγεράν ἀμφὶς ἔχουσιν ὕβριν.
 Γαῖα δὲ πατρὶς ἔχει κόλποις τῶν πλείστα καμόντων
 Σώματ'· ἐπεὶ θνητοῖς ἐκ Διὸς ἦδε κοῖσις.
 Μηδὲν ἀμαρτεῖν ἐστὶ θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν
 Ἐν βιοτῇ, μοῖραν δ' οὐ τι φνεῖν ἕτερον.
 Ἀκούεις, Αἰσχίνη, [καὶ ἐν αὐτῷ τουτουί,] ὡς τὸ μη-
 δὲν ἀμαρτεῖν ἐστὶ θεῶν, καὶ πάντα κατορθοῦν; οὐ
 τῷ συμβούλῳ τὴν τοῦ κατορθοῦν τοὺς ἀγωνιζόμε-
 νους ἀνέθηκε δύναμιν, ἀλλὰ τοῖς θεοῖς. τί οὖν, ὦ κα-
 τάρτα, ἐμοὶ περὶ τουτων λοιδορῆ, καὶ λέγεις, ἃ
 σοὶ καὶ τοῖς σοῖς οἱ θεοὶ τρέψειαν εἰς κεφαλὴν;
 πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλα κατη-
 γορηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου, ἐν μάλιστα
 ἐθαύμασα ἀπάντων, ὅτι τῶν συμβεβηκότων τότε
 τῇ πόλει μνησθεῖς, οὐχ ὡς ἂν εἰνους καὶ δίκαιος

πολίτης, ἔσχε τὴν γνώμην, οὐδ' ἐδάμωσεν, οὐδ' ἔπαθε τοιοῦτον οὐδὲν τῆ ψυχῇ. ἀλλ' ἐπάρας τὴν
 323 φωνὴν, καὶ γεγηθῆς, καὶ λαρυγγίζων, ἦστο μὲν
 ἔμου κατηγορεῖν δηλονότι, δείγμα δὲ ἐξέφερε καθ'
 ἑαυτοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀμαρτοῖς οὐδὲν
 ὁμοίως ἔσχε τοῖς ἄλλοις, καίτοι τὸν τῶν νόμων, καὶ
 τῆς πολιτείας γάσποντα φροντίζειν, ὥσπερ οὗτος
 νυνί, καὶ εἰ μὴδὲν ἄλλο, τοῦτό γ' ἔχειν δεῖ, τὸ
 ταυτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταυτὰ γαίρειν τοῖς πολλοῖς,
 καὶ μὴ τῇ προαιρέσει τῶν κοινῶν, ἐν τῷ τῶν ἐναν-
 τίων μέρει τετάχθαι. ὁ σὺ νυνί πεποιηκὼς εἰ φανε-
 ρός, ἐμὲ πάντων αἰτίον, καὶ δι' ἐμὲ εἰς πράγματα
 φασικῶν ἔμπροσθεν τῆν πόλιν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμῆς πο-
 λιτείας, οὐδὲ προαιρέσεως, ἀρξάμενων ὑμῶν τοῖς
 Ἕλλησι βοηθεῖν, ἐπεὶ ἔμοιγ' εἰ τοῦτο δοθείη [παρ'
 ὑμῶν], τοσαῦτα δι' ἐμὲ ὑμᾶς ἠναντιώσθαι τῇ κατὰ
 τῶν Ἑλλήνων ἀρχῇ πρακτομένη, μείζων ἂν δοθείη
 θεωρία συμπασι, ὧν τοῖς ἄλλοις δεδώκατε. ἀλλ'
 οὐτ' ἂν ἐγὼ ταῦτα φησάμι· ἀδικοῖην γὰρ ἂν ὑμᾶς·
 οὐτ' ἂν ὑμεῖς εὐ οἶδ' ὅτι συγχωρησάιτε. οὗτος δὲ
 εἰ τὰ δίκαια ἐποίησεν, οὐκ ἂν ἔνεκα τῆς πρὸς ἐμὲ
 ἔχθρας τὰ μέγιστα τῶν ὑμετέρων καλῶν ἐβλαπτε
 καὶ διαβάλλεν. ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐπιτιμῶ, πολλῶ σχε-
 τλιώτερα ἄλλα κατηγορηκότες αὐτοῦ καὶ καταφεν-
 σμένου; ὅς γὰρ ἔμου φιλιππισμὸν, ὃ γῆ καὶ θεοί,
 κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἂν εἴποι; καίτοι, νῆ τὸν
 Ἥρακλέα καὶ πάντας τοὺς θεοὺς, εἰγ' ἐπ' ἀληθείας
 θεοὶ σκοπεῖσθαι, τὸ καταφενδεσθαι, καὶ δι' ἔχθραν
 τι λέγειν ἀνελόντας ἐκ μέσου, τίνες οἷς ἀληθῶς εἴ-
 σιν, οἷς ἂν εἰκότως καὶ δικαίως τὴν τῶν γεγενημένων
 αἰτίαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοί-
 324 οὺς τούτω παρ' ἑκάστη τῶν πόλεων εὔροι τις ἂν,
 οὐχὶ τοὺς ἐμοί· οἷ, ὅτ' ἦν ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου
 πράγματα καὶ κομιδῇ μικρὰ, πολλὰκις προλεγον-
 των ἡμῶν, καὶ παρακαλούντων, καὶ διδάσκόντων
 τὰ βέλιστα, τῆς ἰδίας ἐνεκ' αἰσχροκερδείας τὰ
 κοινῇ συμφέροντα προείκτο, τοὺς υπάρχοντας ἑκά-
 στοι πολίτας ἐξαπατῶντες, καὶ διαφθείροντες, εἰς

δούλους ἐποίησαν· Θεταλοὺς, Λάοχος, Κινέας,
 Θρασύδαμος· Ἀρκάδας, Κερκιδᾶς, Ἰερώνυμος, Εὐ-
 κалπιδᾶς· Ἀργεῖους, Μύρτις, Τελάδαμος, Μνα-
 σείας· Ἡλείους, Εὐξέθιος, Κλεότιμος, Ἀρίσταρχος·
 Μεσσηνίους, οἱ Φιλιάδου τοῦ θεοῦ ἐχθροῦ παῖδες,
 Νέων καὶ Θρασύλοχος· Σικωνίους, Ἀρίστρατος,
 Ἐπιχάρης· Κορινθίους, Δείναρχος, Δημάρατος· Με-
 γαρέας, Πρωτόδωρος, Ἐλιξος, Περίλαος· Θηβαί-
 οὺς, Τιμόλαος, Θεογείτων, Ἀνεμοίτας· Εὐβοέας,
 Ἰππάρχος, Κλείταρχος, Σωσίστρατος. ἐπιλείψει μὲν
 λέγοντα ἢ ἡμέρα τὰ τῶν προδοτῶν ὀνόματα. οὗτος
 πάντες εἰσὶν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν αὐτῶν βουλευ-
 μάτων ἐν ταῖς αὐτῶν πατρίσιν, ὥσπερ οὗτοι παρ'
 ὑμῖν, ἄνθρωποι μαχοὶ καὶ κόλακες, καὶ ἀλάστο-
 ρες, ἠρωτησιασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἑκάστοι πατρίδας,
 τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες, πρότερον μὲν Φιλίπ-
 πῳ, νῦν δὲ Ἀλεξάνδρῳ· τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ
 τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· τὴν δ' ἐλευθερίαν,
 καὶ τὸ μὴδὲν ἔχειν δεσποτὴν αὐτῶν, ἃ τοῖς προτέ-
 ροις Ἕλλησιν ὄροι τῶν ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες,
 ἀνατεροσάτες. ταύτης τοίνυν τῆς οὕτως αἰσχρᾶς
 καὶ περιβοήτου συστάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ',
 ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προδοσίας, εἰ δὲ μὴ ληρεῖν, 325
 τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἢ τε πόλις παρὰ πά-
 σιν ἀνθρώποις ἀνάιτοις γέγονεν ἐν τῶν ἐμῶν πολι-
 τευμάτων, καὶ ἐγὼ παρ' ὑμῖν. εἰτά μ' ἐρωτᾶς, ἀντι-
 ποίας ἀρετῆς ἀξίω τιμᾶσθαι; ἐγὼ δὴ σοι λέγω, ὅτι
 τῶν πολιτευομένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι διαφθαρέτων
 ἑπάντων, ἀρξάμενων ἀπὸ σοῦ, πρότερον μὲν ὑπὸ
 Φιλίππου, νῦν δ' ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἐμὲ οὔτε καιρός,
 οὔτε φιλανθρωπία λόγων, οὔτε ἐπαγγελίων μέγε-
 θος, οὔτ' ἐλπίς, οὔτε φόβος, οὔτε χάρις, οὔτε
 ἄλλο οὐδὲν ἐπήρην, οὐδὲ προηγάγετο, ὧν ἐκρίνω δι-
 καίων καὶ συμφερόντων τῇ πατρίδι, οὐδὲν προδοῦ-
 ναι· οὐδ', ὅσα συμβεβούλευκα ποιοτε τουτοισιν,
 ὁμοίως ὑμῖν, ὥσπερ ἂν εἰ ἐν ταυτάνῃ, ὅτερον ἐπὶ
 τὸ λῆμμα συμβεβούλευκα· ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς, καὶ
 δικαίας, καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς, τὰ πάντα
 R 2

μοι πέπρακται. καὶ μεγίστων δὴ πραγμάτων τῶν καὶ ἑμαυτὸν ἀνθρώπων προστάς, πάντα ταῦτα ὑγιᾶς, καὶ δικαίως, καὶ ἀπλῶς πεπολιτευμαι. διὰ ταῦτ' ἀξίω τιμᾶσθαι. τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν οὐ μου διέσπρες, καὶ τὴν ταφρσίαν, ἅξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κρίνω· πῶς γὰρ οὐ; πόρρω μέντοι πού τῶν ἑμαυτῇ πεπολιτευμένων τίθεμαι· οὐ γὰρ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐχώ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἑμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ' εἰάν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλῃ δικαίως σκοπεῖν, εὐρήσεις ὄπλα, καὶ πόλεις, καὶ τόπους, καὶ λιμένας, καὶ ναῦς, καὶ [πολλοὺς] ἵππους, καὶ τοὺς ὑπὲρ τούτων ἀμνησμένους. ταῦτα προὑβαλόμην ἐγὼ πρὸ τῆς Ἰωνικῆς, ὅσον ἦν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ δυνατόν, καὶ τούτοις ἐτείχισα τὴν χώραν, οὐχὶ τὸν κύκλον μόνον τοῦ Πειραιῶς, οὐδὲ τοῦ ἄστεως· οὐδὲ γ' ἠτήτην ἐγὼ τοῖς λογισμοῖς Φιλίππου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, οὐδὲ ταῖς παρασκευαῖς· ἀλλ' οἱ τῶν συμμάχων στρατηγοὶ, καὶ αἱ δυνάμεις τῇ τύχῃ. τίνες αἱ τούτων ἀποδείξεις; ἐναργεῖς καὶ φανεραί. σκοπεῖτε δέ. τί χροὴν τὸν εὐνοὺν πολίτην ποιεῖν, τί τὸν μετὰ πάσης προνοίας καὶ προθυμίας καὶ δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολιτευόμενον; οὐκ ἐν μὲν θαλάττης τὴν Εὐβοίαν προβαλέσθαι πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας τὴν Βοιωτίαν, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Πελοπόννησον τόπων τοὺς ὁμόρους ταύτη; οὐ τὴν σιτοπομπείαν, ὅπως παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τοῦ Πειραιῶς κομισθήσεται, προῖδέσθαι; καὶ τὰ μὲν σῶσαι τῶν ὑπαρχόντων, ἐκπέμποντα βοηθείας, καὶ λέγοντα καὶ γραφόντα τοιαῦτα· τὴν Προκόννησον, τὴν Χερσόνησον, τὴν Τένεδον· τὰ δ' ὅπως οἰκίαι καὶ σύμμαχ' ὑπάρξῃ, πράξαι· τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἄβυδον, [τὴν Εὐβοίαν]; καὶ τῶν μὲν τοῖς ἐχθροῖς ὑπαρχουσῶν δυνάμεων τὰς μεγίστας ἀφείναι, ὣν δ' ἐνέλειπε τῇ πόλει, ταῦτα προσθεῖναι; ταῦτα τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα πέπρακται τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι, καὶ τοῖς ἐμοῖς πολιτευμασιν, ἃ καὶ βεβουλευμένα, οἱ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰάν ἀνευ φθόου τις βούληται

σκοπεῖν, ὀρθῶς εὐρήσει, καὶ πέπραγμένα πάσης δικαιοσύνης, καὶ τὸν ἐκάστου καιρὸν οὐ παρεθέντα, οὐδ' ἀγνοηθέντα, οὐδὲ προδοθέντα ὑπ' ἐμοῦ, καὶ ἕσα εἰς ἀνδρὸς ἐνὸς δύνανται καὶ λογισμὸν ἤκειν, οὐδὲν ἔλλειψθέν. εἰ δὲ ἢ δαίμονός τις [ἢ τύχης τινός] ἰσχύς, ἢ τῶν στρατηγῶν φαυλοτής, ἢ τῶν προδιδόντων τὰς πόλεις ὑμῶν κακία, ἢ πάντα ταῦτα ἅμα ἐλυμῆναι τοῖς ὅλοις, ἕως ἀνέτρεψε, τί Δημοσθέ- 327 νης ἀδικεῖ; εἰ δ', οἷός ἦν ἐγὼ παρ' ὑμῖν κατὰ τὴν ἑμαυτοῦ τάξιν, εἰς ἐν ἐκάστη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνὴρ ἐγένετο, μᾶλλον δ', εἰ ἓνα μόνον ἄνδρα Θεεταλία, καὶ ἓνα ἄνδρα Ἀρκαδία, ταῦτ' ἀφρονούντα ἔσχον ἐμοί, οὐδεὶς ἂν οὔτε τῶν ἐξω Πυλῶν Ἑλλήνων, οὔτε τῶν εἰσῶ, τοῖς παρούσι κακοῖς ἐκέρχῃ ἂν, ἀλλὰ πάντες ἂν ὄντες ἐλευθεροὶ καὶ αὐτόνομοι, μετὰ πάσης ἀδείας ἀσφαλῶς, ἐν εὐδαιμονίᾳ τὰς ἑαυτῶν ἦσαν πατρίδας, τῶν τοσοῦτων καὶ τοιούτων ἀγαθῶν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναῖοις ἔχοντες χάριν δι' ἐμέ. ἵνα δ' εἰδῆτε, ὅτι πολλὰ τοῖς λόγοις ἐλάττωσι χαρῶμαι τῶν ἔργων, εὐλαβούμενος τὸν φθόνον, λέγε μοι ταῦτ', καὶ ἀνάγνωδι λαβὼν τὸν ἀριθμὸν τῶν βοηθειῶν κατὰ τὰ ἐμὰ ψηφίσματα.

Ἀριθμὸς βοηθειῶν.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πράττειν, Ἀισχίνῃ, τὸν καλὸν καγαθὸν πολίτην δεῖ. ὦν κατορθουμένων μὲν, εἰ γῆ καὶ θεοὶ, μεγίστοις ἀναμφισβητήτως ὑπέρχον εἶναι, καὶ τὸ δικαίως προσῆν, ὡς ἑτέρος δὲ συμβάντων, τὸ γούν εὐδοκίμειν περὶεστι, καὶ τὸ μηδένα μὲμφεσθαι τὴν πόλιν, μηδὲ τὴν προαίρεσιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν τύχην κακίζειν, τὴν οὕτω τὰ πράγματα κρίνασαν, οὐ μὰ Δί' οὐκ ἀποστάντα τῶν συμφερόντων τῇ πόλει, μισθώσαντα δ' αὐτὸν τοῖς ἐναντίοις, ταὺς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν καιροῦς, ἀντὶ τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, θεραπεύειν· οὐδὲ τὸν μὲν πράγματα ἅξια τῆς πόλεως ὑποστάντα λέγειν καὶ γράφειν, καὶ μένειν ἐπὶ τούτων προσελόμενον βασικίμειν, εἰάν τις ἰδίᾳ τι λυπήσῃ, τοῦτο μεμνήσθαι

328 καὶ τηρεῖν, οὐδ' ἡσυχίαν ἄγειν ἄδικον καὶ ὑπουλον, ὡς σὺ ποιεῖς πολλάκις. ἔστι γὰρ, ἔστιν ἡσυχία δικαία καὶ συμφέρουσα τῇ πόλει, ἢ οἱ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ὑμεῖς ἀπλῶς ἀγετε. ἀλλ' οὐ ταύτην οὗτος ἄγει τὴν ἡσυχίαν. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ἀποστάς, ὅταν αὐτῷ δόξη, τῆς πολιτείας, (πολλάκις δὲ δοκεῖ,) φυλάττει, ὀπηρὶχ' ὑμεῖς ἐστέ μεστοὶ τοῦ συνεχῶς λέγοντος, ἢ παρὰ τῆς τύχης τι συμβέβηκεν ἐναντιώμα, ἢ ἄλλο τι δύσκολου γέγονε. (πολλὰ δὲ τάνθρωπίνα.) εἴτ' ἐπὶ τούτῳ τῷ καιρῷ ὄητωρ ἐξαιφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας, ὡσπερ πνεῦμα, ἀνεφάνη. καὶ περὶ αὐτοῦ σικηρῶς, καὶ συνελοχῶς ῥήματα καὶ λόγους, συνείρει τούτους σαφῶς καὶ ἀπνευστί, ὄνησιν μὲν οὐδεμίαν φέροντας, οὐδ' ἀγαθοῦ κτήσιν οὐδενός, συμφορὰν δὲ τῷ τυγόντι τῶν πολιτῶν καὶ κοινὴν αἰσχύνην. καίτοι ταύτης τῆς μελέτης, Αἰσχίνη, καὶ τῆς ἐπιμελείας, εἶπερ ἐκ ψυχῆς δικαίως ἐγίνετο, καὶ τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα προσηρημένως, τοὺς καρπούς ἔδει καλοὺς καὶ γενναίους, καὶ πᾶσιν ὀφελίμους εἶναι, συμμαχίας πόλεων, πόρους χρημάτων, ἐμπορίου κατασκευὴν, νόμων συμφερόντων θέσεις, τοῖς ἀποδειχθεῖσιν ἐχθροῖς ἐναντιώματα ταύτων γὰρ ἀπάνταν ἦν ἐν τοῖς ἀνω χρόνοις ἐξέτασις. καὶ ἔδωκεν ὁ παρελθὼν χρόνος πολλὰς ἀποδείξεις ἀνδρῶν κολῶν τε κἀγαθῶν, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσῃ γεγονώς, οὐ πρῶτος, οὐ δεύτερος, οὐ τρίτος, οὐ τέταρτος, οὐ πέμπτος, οὐχ ἕκτος, οὐχ ὀποσσοσούν, οὐκουν ἐπὶ γε οἷς ἢ πατρίς ἠδ' ἄνετό. τίς γὰρ συμμαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια, ἢ κτήσις εὐνοίας, ἢ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία;

329 τίς διακονία, δὲ ἦν ἢ πόλις ἐντιμωτέρα γέγονε; τί τῶν οἰκείων, ἢ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξενικῶν, οἷς ἐπίστῃς, ἐπηνώθηται διὰ σέ; ποῖαι τριήρεις; ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ποῖον ἵππικόν; τί τῶν ἀπάντων σὺ χρησιμὸς γέγονας; τίς ἢ τοῖς εὐπόροις, ἢ τοῖς ἀπόροις, πολιτικὴ καὶ κοινὴ βοήθεια χρημάτων παρὰ σοῦ; οὐδεμία. ἀλλ', εἰ τῶν, εἰ μὴδὲν πάντων τούτων, εὐνοιά γε καὶ

προθυμία; ποῦ; πότε; ὅστις, ὃ πάντων ἀδικώτατε, οὐδ' ὅτε ἅπαντες, ὅσοι ποῖποι ἐφθέγγαντο ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς σωτηρίαν ἐπέδιδον, καὶ τὸ τελευταῖον Ἀριστόνικος τὸ συνελεγμένον εἰς τὴν ἐπιτιμίαν ἀργύριον, οὐδὲ τότε παρήλθες, οὐτ' ἐπέδωκας οὐδέν' οὐκ ἀπορῶν. πῶς γὰρ; ὅς γε κεκληρονομήσας μὲν τῶν Φίλωνος τοῦ κηδεσταῦ χρημάτων πλείονων, ἢ πεντέταλάντων, διτάλαντον δ' εἶγες ἔρανον δαῖρας παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν συμμοριῶν, ἐφ' οἷς ἐλυμήνω τὸν τριηραρχικὸν νόμον. ἀλλ' ἵνα μὴ λόγον ἐκ λόγου λέγων τοῦ παρόντος ἐμαυτὸν ἐκπροσώσω, παραλείψω ταῦτα. ἀλλ' ὅτι γε οὐκ ἐνδείαν οὐκ ἐπέδωκας, ἐκ τούτων δῆλον. ἀλλὰ φυλάττων τὸ μὴδὲν ἐναντίον γενέσθαι παρὰ σοῦ ταῦτοις, οἷς ἅπαντα πολιτεύῃ. ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας, καὶ πηνία λαμπρός; ἦνικ' ἂν εἰπεῖν τι κατὰ τούτων δέου, ἐν τούτοις λαμπροφρονότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτῆς ἀριστος, τραγικὸς Θεοκρίτης, εἴτα τῶν πρότερον γεγεννημένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν μέμνησαι. καὶ καλῶς ποιεῖς. οὐ μέντοι δικαίον ἔστιν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τοὺς τετελευτηκότας εὐνοίαν ὑπάρχουσαν προλαβάντα παρ' 330 ὑμῶν, πρὸς ἐκείνους ἐξετάζειν καὶ παραβάλλειν ἐμὲ, τὸν συζῶντα μεθ' ὑμῶν. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων, ὅτι τοῖς μὲν ζωσσι πᾶσιν ὑπεστὶ τις ἢ πλείων, ἢ ἐλάττων φθόνος, τοὺς δὲ τεθνεώτας οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἐτι μισεῖ; οὕτως οὖν ἐχόντων τούτων τῇ φύσει, πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ κρίνωμαι, καὶ θεωροῦμαι; μηδαμῶς. οὔτε γὰρ δίκαιον, οὐτ' ἴσον ἔστιν, Αἰσχίνη, ἀλλὰ πρὸς σέ, καὶ ἄλλον εἰ τινα βούλει, τῶν ταῦτά σοι προσηρημένων καὶ ζώντων. κακίνο σκόπει. πότερον κάλλιον καὶ ἄμεινον τῇ πόλει, διὰ τὰς τῶν προτέρων εὐεργεσίας, οὕσας ὑπερμεγέθεις, οὐμεινον εἴποι τις ἂν ἡλικίας, τὰς ἐπὶ τὸν παρόντα βίον γιγνομένας εἰς ἀχαριστίαν καὶ προσηλακισμὸν ἄγειν, ἢ πᾶσιν, ὅσοι τι μετ' εὐνοίας πράττουσι, τῆς παρὰ τούτων τιμῆς καὶ φιλαφροσύνης μετεῖναι; καὶ μὴν, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα δεῖ

με εἰπεῖν, ἢ μὲν ἐμὴ πολιτεία καὶ προαίρεσις, ἢ
 τις ὀρθῶς σκοπῆ, τῆς τῶν τοῦ ἐπαινομένου ἀν-
 δρῶν ὁμοία, καὶ ταῦτα βουλομένη φανήσεται, ἢ δὲ
 σὴ ταῖς τῶν τοῦ τοιαύτου τότε συκοφαντούντων.
 δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ κατ' ἐκείνους ἦσαν τινες τοῦς
 χρόνους, οἳ διέσφουον μὲν τοῦς ὄντας τότε, τοῦς δὲ
 πρότερον γεγενημένους ἐπῆρου, βάσανον πράγμα
 καὶ ταῦτο ποιοῦντες σοί. εἴτα λέγεις, ὡς οὐδὲν
 ὁμοίος εἰμι ἐκείνοις ἐγώ; σὺ δ' ὁμοίος, Ἀσχινη; ὃ
 δ' ἀδελφός ὁ σός; ἄλλος δὲ τις τῶν νῦν ἠτόρῳ;
 ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα φημί. ἀλλὰ πρὸς τοῦς ζῶντας,
 ὡς χορηγεῖ, ἵνα μηδὲν ἄλλο εἶπω, τὸν ζῶντα ἐξετάζει,
 καὶ τοῦς καθ' αὐτὸν, ὡς περὶ ἄλλα πάντα, τοῦς
 331 ποιητάς, τοῦς χοροῦς, τοῦς ἀγωνιστάς. ὁ Φι-
 λάμων, οὐχ ὅτι Γλαύκου τοῦ Καρυσίου καὶ τινῶν
 ἐτέρων πρότερον γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος
 ἦν, ἀσθενέστερος ἐν τῆς Ὀλυμπίας ἀγῶνι, ἀλλ' ὅτι τῶν
 εἰσελθόντων πρὸς αὐτὸν ἀριστα ἐμάχετο, ἐστεφανούτο,
 καὶ νικῶν ἀνηγορεύετο. καὶ σὺ πρὸς τοῦς νῦν ὄρα
 με ἤτορας, πρὸς σαυτὸν, πρὸς ὅτινα βούλει τῶν
 ἀπάντων. οὐδὲν ἐξίσταμαι. ὦν, ὅτε μὲν τῆ πόλει
 τὰ βέλτεστα ἐλίσθαι παρῆν, ἐφαμίλλου τῆς εἰς τὴν
 πατρίδα εὐνοίας ἐν κοινῇ πᾶσι κειμένης, ἐγὼ τὰ
 κράτιστα λέγων ἐφαινόμην. καὶ τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμα-
 σι, καὶ νόμοις, καὶ πρεσβείαις, ἅπαντα διακρίτο.
 ὑμῶν δὲ οὐδεὶς ἦν οὐδαμοῦ, πλὴν εἰ τοῦτοις ἐπι-
 ρεῖσαι τι θεοί. ἐπειδὴ δὲ, ἂ μῆ ποτ' ὄφειλε, συνέ-
 βη, καὶ οὐκ ἐν συμβούλων, ἀλλὰ τῶν τοῖς ἐπιπα-
 τούμενοις ὑπηρετούντων, καὶ τῶν κατὰ τῆς πατρί-
 δος μισθαρεῖν ἐτοιμῶν ὄντων, καὶ τῶν κολακεί-
 ειν ἐτέρους βουλομένων ἐξετάσις ἦν, τῆνικαῦτα σὺ,
 καὶ τούτων ἕκαστος ἐν τάξει, καὶ μέγας, καὶ λαμ-
 πρὸς ἱπποτρόφος· ἐγὼ δ' ἀσθενής, ὁμολογῶ, ἀλλ'
 εὐνοὺς μᾶλλον ὑμῶν τουτοισί. δύο δ', ὡς ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, ταῦτα τὸν φύσει μέτρον πολίτην ἔχειν
 δεῖ. (οὕτω γὰρ μοι περὶ ἐμαυτοῦ λέγοντι ἀνεπιφθο-
 νώτατον εἰπεῖν.) ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις, τὴν τοῦ
 γενναίου καὶ τὴν τοῦ πρωτείου τῆ πόλει προαίρεσιν

διαφυλάττειν, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ καὶ πράξει τὴν
 εὐνοίαν. τούτου γὰρ ἡ φύσις κυρία. τοῦ δὲ δύνα-
 σθαι καὶ ἰσχυεῖν, ἕτερα. ταύτην τοίνυν παρ' ἐμοῦ
 μεμενηκυῖαν εὐρήσετε ἀπλῶς. ὁρᾶτε δέ. οὐκ ἐξαι-
 τούμενος, οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων μοι, 332
 οὐκ ἀπειλούντων, οὐκ ἐπαγγελομένων, οὐ τοῦς κα-
 ταράτους τούτους, ὡς περὶ θηρία, μοι προσβαλλόν-
 των, οὐδαμῶς ἐγὼ προδέδοκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὐνοίαν.
 τὸ γὰρ ἐξαρχῆς εὐθύς τὴν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ὁδὸν
 τῆς πολιτείας εἰλόμην, τὰς τιμὰς, τὰς δυναστείας,
 τὰς εὐδοξίας τὰς τῆς πατρίδος θεραπεύειν, ταύτας
 αὐξάνειν, μετὰ τούτων εἶναι. οὐκ ἐπὶ μὲν τοῖς ἐτέρων
 εὐτυχημασι φαιδρός ἐγὼ καὶ γεγηθῶς κατὰ τὴν ἀγο-
 ρὰν περιόχομαι, τὴν δεξίαν προτείνων καὶ εὐαγγε-
 λίζομενος τοῦτοις, οὐς ἂν ἐκείσε ἀπαγγελεῖν οἴωμαι.
 τῶν δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν περικῶς ἀκούω, καὶ
 στένων καὶ κύπτων εἰς τὴν γῆν, ὡς περὶ οἱ δυσσε-
 βεῖς οὗτοι, οἳ τὴν μὲν πόλιν διασύρουσιν, ὡς περὶ
 οὐχ αὐτοῦς διασύροντες, ὅταν τοῦτο ποιῶσιν, ἐξω
 δὲ βλέπουσι, καὶ ἐν οἷς ἀτυχησάντων τῶν Ἑλλήνων
 εὐτύχησεν ἕτερος, ταῦτ' ἐπαινοῦσι, καὶ ὅπως τὸν
 ἅπαντα χρόνον διαμενεῖ, φασὶ δεῖν τηρεῖν. μὴ δῆτ'
 οἳ πάντες θεοί, μηδεὶς ταῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειεν. ἀλ-
 λά μάλιστα μὲν, καὶ τοῦτοις βελτίω τινα νοῦν καὶ
 φρένας ἐνδείητε· εἰ δ' ἄρ' ἔχουσιν οὕτως ἀνιάτως,
 τούτους μὲν αὐτοῦς καθ' ἑαυτοῦς ἐξώλεις καὶ προώ-
 λεις ἐν γῆ καὶ θαλάττῃ ποιήσατε, ἡμῖν δὲ τοῖς λοι-
 ποῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγὴν τῶν ἐπηρητημένων φό-
 βων δότε, καὶ σωτηρίαν ασφαλή.

Bibliotheca classica graeca, cur. typoth. ger. G. H.
Schaefero. 8 min. Lipsiae ap. J. A. G. Weigel.

Der Beyfall, den diese Ausgabe nicht allein in Deutschland, sondern auch im Auslande fand, und welche Coray noch neuerlich seinen Landsleuten empfahl, verpflichtet mich, nichts zu sparen, was ihr neben einem guten Neussern einen bleibenden Werth sichern kann. Von der Correctheit, die man ihrem um die alte Literatur so verdienten Herausgeber verdankt, werden sich die überzeugen, welche sie gebrauchen. Aber nicht die Correctheit allein ist es, die diese Ausgabe auszeichnet, auch mehrere neue Recensionen der Texte erhöhen ihren Werth. Bei mehreren Schriftstellern sind die Seitenzahlen früherer oft citirter Editionen aufgeführt, die Verszahlen bei den Dichtern zur Seite gesetzt, und über den Capiteln der Prosaiter findet man die latein. Argumente, so daß sich aufs bequemste auffinden läßt. Griechische Scholien werden eine neue Sammlung bilden, wovon der erste Band, welcher Proeli Scholia in Platonis Cratylam mit Noten von Boissonade enthält, kürzlich erschienen.

Jede neue Ausgabe eines Schriftstellers soll durch einen critischen Werth ausgezeichnet werden, wobei mein bedeutender Vorrath an Collationen und meine Verbindungen auch hinreichend unterstützen.

In der Folge der Prosaiter sind die Werke des Plato unter der Presse, sie werden aus 8 Bänden bestehen, und eben so gering im Preise seyn, als die übrigen Bände dieser Sammlung, obgleich mein Aufwand dabei beträchtlich ist. Die Seitenzahlen der Steph. Ausgabe werden beygesetzt. Zugleich erscheint eine Ausgabe auf feines großes Papier abgezogen, welche den crit. Apparat enthält, den ich seit 10 Jahren mit bedeutenden Kosten zusammengebracht habe. Diese Ausgabe kann aber in Bänden nicht vereinzelt werden, wie es der Fall bey denen ist, welche in der Bandfolge der Bibliotheca graeca fortgehen. Und so glaube ich den Wünschen so vieler ausgezeichneten Gelehrten und Schulmänner bey dem ganzen Unternehmen ferner zu entsprechen, die durch Empfehlung dem Absatze so förderlich waren, und welchen ich dankbar mich verbunden fühle.

Bis jetzt erschienen: *Poetae.*

Tom. I. Aeschylus	- - - -	18 gr.
- II. Theocritus, Bion et Moschus	- - - -	12 -
- III. Poetae gnomici	- - - -	12 -
- IV. Callimachus	- - - -	6 -
- V. Anacreontica cum aliis Lyricis	- - - -	6 -
- VI. Apollonius Rhodius	- - - -	12 -
- VII. Orphica	- - - -	12 -
- VIII. Hesiodus	- - - -	6 -
- IX. Sophocles	- - - -	1 Thlr.
- X. XI. Aristophanes 2 Tomi.	- - - -	2 -
- XII - XIV. Euripides e rec. A. Matthiae 3 Tomi	- - - -	2 Thlr.
mit den ausführl. Argumenten der großen Ausg.	- - - -	2 Thlr.
Tom. XV - XVIII. Homerus. 4 Tomi	- - - -	2 Thlr.

Scriptores Prosaici.

Tom. I. Aeschines	- - - -	12 gr.
- II. Xenophontis Cyropaedia	- - - -	12 -
- III. - Oeconomicus etc.	- - - -	9 -
- IV - VI. Pausanias, e nova rec. Siebelis. 3 Tomi	- - - -	3 gr.
mit den Seitenzahlen der Kühnischen Ausg.	- - - -	2 Thlr.
Tom. VII - IX. Herodotus. 3 Tomi	- - - -	3 -
- X. Xenophontis Expeditio Cyri	- - - -	12 gr.
- XI. - Historia graeca	- - - -	12 -
- XII. - Memorabilia	- - - -	9 -
- XIII. - Opuscula polit. equestr. et ven.	- - - -	8 gr.
- XIV. XV. Thucydides. 2 Tomi.	- - - -	1 Thlr. 12 -
- XVI - XXIV. Plutarchi vitae parall. e recog. Schaeferi. Tom. I - IX. mit den Seitenzahlen der Frankfurt. Ausgabe in Folio.	- - - -	4 Thlr. 12 gr.
Tom. XXV. Herodianus	- - - -	12 -
- XXVI. Plato. T. I. verbess. Text nach den Flor. Paris. Wien. und andern Handschr. von G. Stallbaum. Mit den Seitenzahlen der Stephan. Ausgabe	- - - -	18 gr.

Scholia.

Tom. I. Procli Scholia in Platonis Cratyl.

ed. et not. adi. Boissonade - 12 gr.

Zunächst wird ausgegeben Demosthenes mit den Seitenzahlen der Reisk. Edition.

Die bisher erschienenen Bände sind auch auf schönes Belinypapier zu haben, aber wegen der kleinen Auflage können einzelne Bände nicht abgegeben werden. Leipzig im July 1827.

J. A. G. Weigel.